Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Magine erets

[ʿal] Shulḥan ʿarukh Oraḥ ḥayim : ʿim kol ha-maʿalot

Ḳaro, Yosef ben Ephraim
קארו, יוסף

Ṿilna, 619 = 1859

חסר תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11209

Visual Library

תכט (א) **שואלים בהלכות פסח** איסורא מהר"ן מהא דתקן משה תיקן להם לישראל שיהיו דורשין הלכות פסח בפסח כו' וחי' דאין מיזב לשאול ולדרוש אלא נ"מ דליהוי שואל כענין כו' וא"נ דנ"מ רבתי לענין ממון דאיתא בפרק השואל דף נ"ז א"ל רבנן לרבא שאיל לן מר פירש"י רבינו נשאל למלאכתו ללמוד לנו תורה שיושב ומלמד לנו תורה כל היום ואם נשאל ממנו בהמה ומתה נפטר דהוי שאלה בבעלים - איקפד רבא א"ל לאסקוטי ממונא קבעיתו לדרבה אתון שאלתון לי דאילו אנא מני לאשתמוטי ממסכתא למסכתא פירוש שאני חסך לאתמול במסכתא אחרת שלא תסכה ממני אין אתם יכולים למחות בידי אתון לא מציתו לאשתמוטי ולא היא איתו לו ביומי דכלה כשדורשין לפני הרבן בהלכות הרבן דלא מני לאשתמוטי למסכתא אחרת ואיתו שאילו ליה בשאר יומי :

א"כ יש נפקא מינא לענין אם שאלו התלמידים בהמה מהרב תוך ל' יום קודם פסח ומתה פטורים דאותו זמן הוא משועבד להם והוי שאלה בבעלים כנ"ל נכון : **בתור** כתוב הלכך ל' יום קודם פסח אל עניו מובת הציבור והוא נמרא פרק קמא דף ו' ותנא מתי מייכות יש מזה לזה דתלה זה בזה וא"ל דלפי מתי דאיתא הגיסא בגמרא שואלין ודורשין בה"מ כו' בשאר כל ימות השנה ודורשין אינו מה שלריך לאותו יום וזה מצינו בלימוד שזכר שם הת"ק מפסח לאחון שעמד בו משה והזהיר על פסח שני והקשו שם התו' דהא ע"י שאלה הוזקק לומר להם ותי' דמ"מ לא היה לריך להחריך אלא אל תעשו פסח ותו לא ע"ל הרי ממה שדרש משה שיעשו פסח שני מזה למדו הלכה שהחבה דורש מעלמו והיינו מה שלריך עכשיו לעורך הפסח בזמנו דהיינו שמשה דרש שיעשו לעורך הפסח בזמנו ולהקרו במומין כמ"ש ב"י ומזה למדו לשאר כל' פסח בלא הקרבן כמ"ש התוס' פ"ק דע"ג ד' ס' דעתה אע"פ שאין קרבן בעינן ל' יום כמו בקרבן וא"כ לריך אתה לומר דגם בשאר הלכות יש לורך עתה לדרוש מה שיש מיזב מהיום והה לא תחמלא כ"א כמי שיולא מביאתו קודם הפסח שישיטורו שחייב לבער מאותו יום אם הוא תוך ל' והה דבר נכון לפע"ד : (ב) **והבבורות מתענין בו** · בטור הביא ע"פ מ"ם והתלמידים מתענין בו בה"ב מפני מלול הבם ג' ימים וכ"ל הבהר ג' אחר הפסח קאמר כו' ובמ"ם נופיס איתא בלשון זה מפסיקים לפורים לתענות ימי לוס מרדכי ואסתר ולאחר פורים בה"ב ולמה אין מתענין אותו בניסן מפני שבאחד בניסן הוקם המשכן בו' והתלמידים מתענים בו בה"ב מפני חילול הבם ומפני כבוד הבהיכל שנסרף עד כאן לשונו · וכתב ב"י דקאי על תענית שמתענין ב' וה' של כל השנה שאותם תעניתים אין מתענים בניסן וקשה למה זכר בה"ב היה לו להזכיר רק ב"ה ותו קשה לן למה תלה את התעניתים אלו בימי פורים שבתב ואחר פורים מתענים בה"ב · ונראה לפי עניית דעתי דכל מה שקבעו חז"ל תעניתים לריך שיהיו לבם דמיון כמות ראשונים ועי"ד שבתב המרדכי דתענית בה"ב שאחר בסא וסוכות דומיא דתענית הראשונים בזמן הרביעה כו' וה"ל נימא דבימי מרדכי ואסתר עברו ותתענו בפסח כדדרשינן ויעבור מרדכי וכו' וכבר קיימא לן דמי שנתענה ביום שאסור להתענות לריך למיתב תענית לתעניתו כדאשכחן בתענית חלום בשבת ואם כן מסתמא אחר הפורים הייה בימי מרדכי התענו על מה שעברו בשנה שלפני זה בפסח וזה נשאר קיים לדורות להתענות תעניתים אלו אף על פי שאין הטעם שייך אלמלא מבל מקום התעניתים לא בטלו ועל כן פריך שפיר ולמה אין מתענין אותו בניסן פירוש כיון דהתעניתים בחיים מחמת פסח כמו שבתבתי הוי ליה להתענות אותם אחר פסח במדה ניסן ותירץ על זה מה שתירץ ואם כן יפה אמר אותו הבהב שמביא הטור שסייים אחר מ"ם ג' ימים כדי שלא נעשה לומר ולפרס דעל

יד אפרים **תכט** (במג"א סק"א) וכ"ם בבבורות פ"ם וכירושלמי דשקלים אמת הלבבם בפרום בפסח ובפרום עלרת כו' אחר ר"א בלשן דתענין פרם פנגת בשלשים יום קודם המועד ס"ק בדורשין בפלוטיהו פכ"ל :

הלכות פסח

תכט שאין נופלים על פניהם כל ניסן · ובו ב' סעיפים

א (א) (ג' א) ל' א **שואלים** **א** ב **בהלכות** (א) **פסח** ג קודם לפסח ד (ב) **שלשים יום** : הגה ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לעורך פסח וכל מי שדר בעיר **ב** (ג) ה י"ב חודש לריך (ד) ליתן לזה · (מ"ו) :

ב ג (ב) **אין נופלים על פניהם** ג **בכל חדש** (ה) **ניסן ואין אומרים** (ו) **צדקתך בשבת במנחה ואין מספידין בו** ; **ואין מתענין בו** ד (ז) **להזכיר** ב (ו) **בצבור** (ב) **והבבורות מתענים בו בערב פסח :**

הגה

תכט א בהלכות פסח · וס"ה בשאר י"ט דורשין קודם לכן ל' יום (ב"מ) וכ"כ רס"ל בסוכה דף מ' וכ"ם בבבורות פ"ם ושבשיו מהגיון לדרוש בשבת הגדול ובשבת שובה והעיקר להורות לעב ה' דרבי ה' ללמוד המעשה אחר ישמון ומהרי"ל היה דורש בה ל' מנ בשבת שובה ומשמע בפ' קמא דמגילה בי"ט עלמו מחוייבים לדרוש בעניגו של יום כגון בפסח בילילות מלרים ע"פ נבי פוריס שאל בשבת : **ב** י"ב חודש · וה"ה העני הדר פס י"ב חדש מחוייבים ליתן לו (ב"י ביי"ד סימן לל"ו) וכתב הסמ"ק האידנא ל' יום והטע"ם לא ע"פ : ל"ל דעני שאינו דר פס ל' יום מ"מ מחוייבים ליתן לו לאכול מלה אלא שאין מתאים לו תאים : **ג בכל חדש ניסן** · מפני ש"ב נשאים הקריבו י"ב ימים וכל יום הקרבן היה יום טוב אלו ואחר כך ערב פסח ופסח וח"מ אם כן יצא רוב החודש בקדושה לפיכך עושין כולו קודם ועיין בחל' פסח כאן הקשה הר"ן מהא דתנן בשה חיקן לישראל כו' ותירץ ע"ש ול"נ שיש ב"מ לענין ממון כראיתא בפ' השואל דף צ"ו אמרי רבנן לרבא שאיל לן מר כו' ולא היא איתו שאיל לתו ביומא דכלה כשדורשים לפני התגל בהלכות הרגל דלא מצו לאשתמוטי לסם' אחרת כו' ע"ש א"כ יש ב"מ אם שאלו התלמידים בהמה מתרב תוך ל' יום קודם פסח ומתה פטורים דהוי שאלה בבעלים וקל' (ב) אין נופלים כו' וא"א יה"ר אחר קריאת התורה וכן בכל יום שאין אומרים תחנון א"א יה"ר ואין מזכיר בו נשמות ויש להתענות אחרי פסח יאר ציים

סימן תק"ם וסימן ת"כ ותקע"ג וה"ע דלא כע"ם : **ד בצבור** · ממעט הסבירא ליה דתענית יחיד שרי כמ"ש בכ"י ולכן כתב רמ"א שאין מתענין בו

תענית

תכט (א) **שואלין** בהלכות פסח כו' ועכשיו שאין לנו קרבנות נוהגין לדרוש בשבת שלפני הפסח ומ"ם מצות לכל אחד ואחד לעסוק בה' פסח כל ל' יום לפני הפסח אבל לפי דברי התוס' בפ"ק צריך לדרוש ל' יום אף עכשיו שואלין בחל' פסח כאן הקשה הר"ן מהא דתנן בשה חיקן לישראל כו' ותירץ ע"ש ול"נ שיש ב"מ לענין ממון כראיתא בפ' השואל דף צ"ו אמרי רבנן לרבא שאיל לן מר כו' ולא היא איתו שאיל לתו ביומא דכלה כשדורשים לפני התגל בהלכות הרגל דלא מצו לאשתמוטי לסם' אחרת כו' ע"ש א"כ יש ב"מ אם שאלו התלמידים בהמה מתרב תוך ל' יום קודם פסח ומתה פטורים דהוי שאלה בבעלים וקל' (ב) אין נופלים כו' וא"א יה"ר אחר קריאת התורה וכן בכל יום שאין אומרים תחנון א"א יה"ר ואין מזכיר בו נשמות ויש להתענות אחרי פסח יאר ציים

עטרת זקנים

תכט (א) **שואלין** בהלכות פסח כו' ועכשיו שאין לנו קרבנות נוהגין לדרוש בשבת שלפני הפסח ומ"ם מצות לכל אחד ואחר לעסוק בה' פסח כל ל' יום לפני הפסח אבל לפי דברי התוס' בפ"ק צריך לדרוש ל' יום אף עכשיו שואלין בחל' פסח כאן הקשה הר"ן מהא דתנן בשה חיקן לישראל כו' ותירץ ע"ש ול"נ שיש ב"מ לענין ממון כראיתא בפ' השואל דף צ"ו אמרי רבנן לרבא שאיל לן מר כו' ולא היא איתו שאיל לתו ביומא דכלה כשדורשים לפני התגל בהלכות הרגל דלא מצו לאשתמוטי לסם' אחרת כו' ע"ש א"כ יש ב"מ אם שאלו התלמידים בהמה מתרב תוך ל' יום קודם פסח ומתה פטורים דהוי שאלה בבעלים וקל' (ב) אין נופלים כו' וא"א יה"ר אחר קריאת התורה וכן בכל יום שאין אומרים תחנון א"א יה"ר ואין מזכיר בו נשמות ויש להתענות אחרי פסח יאר ציים

חק יעקב

תכט א **שואלין** בה' פסח · בב"י מקבה מהא דאיתא פרק בני העיר משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין הלכות פסח בפסח כו' משמע דקודם לכן היו ממהיב לדרוש ומיהו דהא דאמרינן שואלין קודם הפסח ל' יום לא שייכה מחייב לשאול אלא דהוי שואל כענין אם שואל באותו זמן ונפקא מינה לבני תלמידים שנואלין קודם פסח אחר שואל שלא כענין ואחר שואל מהלכות פסח מקקין לשואל כענין פסח עכ"ל · ולכאי לא נקט לשון חיוב רק בלשון הם"ם ואע"ג דכ"ם נקט שואלין ודורשין השמיט הטור ומשמע לשון דורשין לפי שעיקר הדרישה היה בזמן בית המקדש הקרבן בדמ"ר בבדאיתא רים פ' לפני אחיהן ופ"ם כתו' והבע"ז כתב דים עוד ב"מ לענין שאילה בבעלים ומבואר בה"מ סימן אמ"ו סעיף י"ב וז"ל ולפני המועדים שדרך לשאול ולדרוש הלכות מועד הרב לתלמידיו אז הוא נשאל להם ואם שאלו ממנו כלי הוי שאילה בבעלים ועיין עוד בב"י ובאר אחרונים מה שהיולו על קושית זו ואשתמיטתיה לכולהו ל' הירושלמי פרק קמא דשבחים וז"ל שואלין בהלכות פסח בפסח והלכות עלרת בעלרת הלכות חג בחג ובבית הוועד שואלין קודם ל' יום עכ"ל : ב בהל' פסח · וה"ה שאר ימים טובים וכן הסכמת האחרונים והא דנקט הם"ם ושוסקים דווקא בני פסח ולא שאר י"ט ל"ל משום דבשאר י"ט לא היה הוא רק מנהגא בעלמא נהגו וכן מסמעות הב"ח ובמבואר להדיא בטור א"ח סימן אמ"ו וזה ב"ל בוונת הב"י בסוכה דף מ' ובחנוכה הביא מהרש"ם שם על הב"י בסימן זה ולא כל"ן : ג קודם פסח · וכן ב"י עלמו שואלין ודורשין בעניגו של יום כדאיתא בפ"ק דמגילה וכ"כ המ"א · והב"ח מחמיה על מנהגינו שאין דורשין בפסח ומאר י"ט עלמם לכן כתב דמה שאמרו בברייתא הל' פסח בפסח והל' חג בחג לא בי"ט עלמו אלמר אלא שמוך לפסח ומוך לחג בהא דאמרינן חייב אדם לטהר עלמו ברגל דפירושו שמוך לרגל וה"ם כאן וכן הוא בהדיא בבדאיתא פי' רמ"ד עכ"ל · ותמוה גדולה הוא לפירושו מאי מקשה הם"ם דים מגילה על הא דאמרינן פורים שחל להיות בשבת שואלין ודורשין בעניגו של יום מאי אלרא לפורים דשאלה ומנהגינו פה לדורות אמרינן ל"ש מי אלרא דתענית אינו ראוי לשואלין ודורשין כו' ומאי קושיא הא הכם לאו בחג עלמו דורשין רק שמוך לחג ופורים שחל

תכט (ב"מ) וכ"כ רס"ל בסוכה דף מ' וכ"ם בבבורות פ"ם ושבשיו מהגיון לדרוש בשבת הגדול ובשבת שובה והעיקר להורות לעב ה' דרבי ה' ללמוד המעשה אחר ישמון ומהרי"ל היה דורש בה ל' מנ בשבת שובה ומשמע בפ' קמא דמגילה בי"ט עלמו מחוייבים לדרוש בעניגו של יום כגון בפסח בילילות מלרים ע"פ נבי פוריס שאל בשבת : **ב** י"ב חודש · וה"ה העני הדר פס י"ב חדש מחוייבים ליתן לו (ב"י ביי"ד סימן לל"ו) וכתב הסמ"ק האידנא ל' יום והטע"ם לא ע"פ : ל"ל דעני שאינו דר פס ל' יום מ"מ מחוייבים ליתן לו לאכול מלה אלא שאין מתאים לו תאים : **ג בכל חדש ניסן** · מפני ש"ב נשאים הקריבו י"ב ימים וכל יום הקרבן היה יום טוב אלו ואחר כך ערב פסח ופסח וח"מ אם כן יצא רוב החודש בקדושה לפיכך עושין כולו קודם ועיין בחל' פסח כאן הקשה הר"ן מהא דתנן בשה חיקן לישראל כו' ותירץ ע"ש ול"נ שיש ב"מ לענין ממון כראיתא בפ' השואל דף צ"ו אמרי רבנן לרבא שאיל לן מר כו' ולא היא איתו שאיל לתו ביומא דכלה כשדורשים לפני התגל בהלכות הרגל דלא מצו לאשתמוטי לסם' אחרת כו' ע"ש א"כ יש ב"מ אם שאלו התלמידים בהמה מתרב תוך ל' יום קודם פסח ומתה פטורים דהוי שאלה בבעלים וקל' (ב) אין נופלים כו' וא"א יה"ר אחר קריאת התורה וכן בכל יום שאין אומרים תחנון א"א יה"ר ואין מזכיר בו נשמות ויש להתענות אחרי פסח יאר ציים

ג' ספמים ו' כ' סוד בסם מגלה כתוב ומם' פוסרים בפ' בפרה וכ"כ סרוקת סי' רפ"ם נ ע"י בסם מסכת סופרים שבידינו ד' פי' סב"י שסלמודים מוסגים לספמנות בפ"ב מפני מיגל פסם וכו' כדלקמן סי' מקי"ם גם בניסן מתענין וכו' מכ"ל וכבר כתב רמ"ל בסא"ם מנהג :

באר היטב

תכט (א) **פסח** · וטוא סדין אחר ימים טובים ס"ת מ"ם ת"י : (ב) ל' יום · ומתחילין מיום ספורים עלמו ת"י ויד אסרן דלא כאר"ם ע"ם וכן כ"ם עלמו שואלין ודורשין בעניגו של יום ומנהגינו שאין דורשין בחג עלמו גם אין אנו דורשין ל' יום קודם פסח · (ולפשר מטוס דעיקר תקנת סיום מטוס קרבנות פוס' בכורות) רק בשבת שלפני פסח שקורין אבת הגדול עיין ב"ח וכתב דמנהג ומכ"מ מנוס לכל אחר לשמוע בהלכות פסח ל' יום לפני הפסח ב"ח ולשולן דורשין בשבת הגדול בשאין ע"ם מל בו דאז נריכים לסקדים מסרי"ל : (ג) וכ"מ · וטוא סדין שפני סדר אם י"ב חדש מחוייבים ליתן לו ב"י כ"י סימן רנ"ו פעיף ס' וכתב אפס"ק דשאילתא פני כל' יום וכ"כ מרב מ"ר אם ולא דעתו לשתקע מי כאנשי מעיר מיד כמבואר אם ס"ת וכ"ל דעתי אשתו דר אם ל"ר יום מ"מ מחוייבים ליתן לו אלא נשאול אלא שאין מתענים לו חטים ע"ם : (ד) ליתן · אשלי אחר פיס אשור מתם ביומים אקדמונים אבנ"ג : (ח) ניסן · אפני מ"ר נמיאים אקריבו י"ב ימים וכל יום אקרבן אוא י"ם אלו ואחר כך ע"ם ופסח ואסרו חג ל"ב יגא דוב אחרב אקונוסם · (וכב ם דמנהגות אנשים ברים ירחא דניסן אמרדא כו' ע"ם אם י"ב אדם בנמנות גם אין אומרים קדיש אחר ל"ם ואקע אלא אדם ברוך ל"ם ורמוס ואמנן אנוס אם · וכתב רמ"א בדיק דל"ם ע"ל · ובאבנ"ם שם לקרות בניסן בל יום אמשא אלו ובי"ב ס' אסלוטך עד כן אשה אלו אחר אם אמנוס : (ז) בצבור · אירוס דאין מזכירין אחנינו אחכל

שערי תשובה

תכט (א) יב"ח אבנ"ם ושיין מת"ב בשם אבנות הגמן אם אמנו זב"ם נדבה בבנ"ב לעורך חטים וסיו אורחים אין לבבאים וזב"ם מלאותו אשר לחיינם כי אם נותנים בעירם ומי אנדר לנדקה תוך לא"ד יום קודם אפסח אבי ליקח מזה חיטים לעניים אף במקום אקביעות חיטי אפסחא בארבעות ואין כולנים אותם בכלל נדקות כל אמנה (ואמנם לפי אנתנים מזה נ"ב לת"ח אנשים אנגאי לאם לקבל נדקה) ואם נבו לעורך חטים ואחתירו אין לבנות לדברים אחרים אלא יתנו לעניים בשאר אורכי אפסח ע"ם · וכתב בספר אמר ועוד לחמים בקונטרס טוב עין כתב אם אם קבה בית דירה אפילו תוך ל"ד אבנ"ח אבנכי אשיר ואם אבר בית דירה ליב"ח אחסר קודם יב"ח הוא כאנבי אשיר ע"ם אב"כ בשם קלת אפרשים ועי' בח"מ אי' קס"ג :

סגם

חק יעקב

תכט א **שואלין** בה' פסח · בב"י מקבה מהא דאיתא פרק בני העיר משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין הלכות פסח בפסח כו' משמע דקודם לכן היו ממהיב לדרוש ומיהו דהא דאמרינן שואלין קודם הפסח ל' יום לא שייכה מחייב לשאול אלא דהוי שואל כענין אם שואל באותו זמן ונפקא מינה לבני תלמידים שנואלין קודם פסח אחר שואל שלא כענין ואחר שואל מהלכות פסח מקקין לשואל כענין פסח עכ"ל · ולכאי לא נקט לשון חיוב רק בלשון הם"ם ואע"ג דכ"ם נקט שואלין ודורשין השמיט הטור ומשמע לשון דורשין לפי שעיקר הדרישה היה בזמן בית המקדש הקרבן בדמ"ר בבדאיתא רים פ' לפני אחיהן ופ"ם כתו' והבע"ז כתב דים עוד ב"מ לענין שאילה בבעלים ומבואר בה"מ סימן אמ"ו סעיף י"ב וז"ל ולפני המועדים שדרך לשאול ולדרוש הלכות מועד הרב לתלמידיו אז הוא נשאל להם ואם שאלו ממנו כלי הוי שאילה בבעלים ועיין עוד בב"י ובאר אחרונים מה שהיולו על קושית זו ואשתמיטתיה לכולהו ל' הירושלמי פרק קמא דשבחים וז"ל שואלין בהלכות פסח בפסח והלכות עלרת בעלרת הלכות חג בחג ובבית הוועד שואלין קודם ל' יום עכ"ל : ב בהל' פסח · וה"ה שאר ימים טובים וכן הסכמת האחרונים והא דנקט הם"ם ושוסקים דווקא בני פסח ולא שאר י"ט ל"ל משום דבשאר י"ט לא היה הוא רק מנהגא בעלמא נהגו וכן מסמעות הב"ח ובמבואר להדיא בטור א"ח סימן אמ"ו וזה ב"ל בוונת הב"י בסוכה דף מ' ובחנוכה הביא מהרש"ם שם על הב"י בסימן זה ולא כל"ן : ג קודם פסח · וכן ב"י עלמו שואלין ודורשין בעניגו של יום כדאיתא בפ"ק דמגילה וכ"כ המ"א · והב"ח מחמיה על מנהגינו שאין דורשין בפסח ומאר י"ט עלמם לכן כתב דמה שאמרו בברייתא הל' פסח בפסח והל' חג בחג לא בי"ט עלמו אלמר אלא שמוך לפסח ומוך לחג בהא דאמרינן חייב אדם לטהר עלמו ברגל דפירושו שמוך לרגל וה"ם כאן וכן הוא בהדיא בבדאיתא פי' רמ"ד עכ"ל · ותמוה גדולה הוא לפירושו מאי מקשה הם"ם דים מגילה על הא דאמרינן פורים שחל להיות בשבת שואלין ודורשין בעניגו של יום מאי אלרא לפורים דשאלה ומנהגינו פה לדורות אמרינן ל"ש מי אלרא דתענית אינו ראוי לשואלין ודורשין כו' ומאי קושיא הא הכם לאו בחג עלמו דורשין רק שמוך לחג ופורים שחל

ל״ז מוסגות כשבת ס״ו וכ״כ סכל בו ובטלי סלקט ל״ל מסנה רים סמנים :

עטרת זקנים

דלא גרע מתענית של תלמידים ובבורות וכ״ש עד״ח שהוא קבוע ביוחר ודוקא ביחיד ולא בציבור בר״א בצבעה אבל להזכיר בצבור אסור עד שיעבור ניסן וכן חתנים מתענין אפי׳ קודם פסח כמ״ש סי׳ תקנ״ג וכ״כ מהרי״ל בהגהות סור וסורי בב״ח :

תל (א) ר״ת ניסן שחל להיות בשבת אז הוא פרשת תזריע ואומרים פיוט השייך לאותה פרשה חוץ מן האופן אביר הגביר ומפטירין בס׳ החדש ולא השמים כמאי דלעיל ומפטירין במאי דסליק מוצית בקריאה (מהרדש״ל ובמנהגים ועיין בס״ז השעם לטה קורין אותו שבת הגדול (כיון הרב בעש״ז לדבריו) :

יד אפרים

(ס״ק ו׳) כ׳ סב״י בסימן תקס״ם סכתם כו׳ כנ״ל (שם סעיף הנ״ל) וסלקו עליו ועם רמ״א ספק בסי׳ רפ״ח דלא כווחיה עם״ם כשם ס״ם סגיכסא עלמינו וסיכוכו וא״כ ק״ו דשמעגין כניסן כנ״ל ל״ל שמעש״י חלקו של דרין בל סגאונים מ״ש לפי מה שסגיגת סמג״ח בסי׳ רפ״ם מכ״ם מוכת דלמסרו חג מתענין אע״ג דעשיגו שלא לתענות וא״כ ק״ו דעשיגו מתענין וכן כתב כרבי סמג״ח סר״ רפ״ם ע״ם :

תלא (בש״ע סעיף א׳) בתחלת ליל י״ד נוהקין כו׳ • ויש״מ בשם דף כ״ח אחר לפו רב נחמן לפי נחתיו ומה אחון דלא ידעינו בקבועות בדיעה לי מיתו סיכרת המצלים ליומא כעירא מחרלא לדיוסכו דמגלי לפו עלמת מלחכא עבר מצלים ע״כ • ולפ״ז סטוג כמרבר ומס״ג שלון כף

ואור סגר יפה לבדיקה פירש״י אבל ביום מפשיך וא״ח נבדוק לאור היום הא ילפינן לקמן מיפוס מגלות גם פסוד הפתיק ב׳ שפמים אלו ומראה דלריני לתרוייהו דבש״ם בפי׳ שעה מבוררת לקבוע בה בדיקה הרי״מ לומר שים שימוי באותה שעה ויש בה רוקם ע״כ הקשה בגמ׳ דנבדוק בשיפ אלא יש רוקם ושימוי באיסור ממך דאורייתא ובלעדא יש שימוי מחמת הקדמת זריזים ברגילים בעת הסיא כמו באבריהם ובלילה אין שום שימוי אלא בהתלהבות אלא דרך חדש לבוא לבוא לביאו מבחוץ אלא דביאת האדם רגיל לבוא בה״ם בעוד יום ולריך להמתין עד שהגר מבסיק ע״כ יתמין מעשה ביאתו אלא יש שימוי עד שבקשה הגר שהוא הלילה ממש ואותה שעה שיתמין יהיה שיוי לגמרי אלא ימשך ביטול הבדיקה מזמן המונבל הסיומו יש בהן שימוי שהוא סמוך לביאתו תיקף דוקא וא״כ שיר לריכים להתהי הגר בעמים : (ב) ואפי׳ אם יש בו׳ • בגמ׳ אמר ר״ב בר יצחק שזכרתי אמר אביי הלכך לריכה מרבקן לא ליפתה בעידנים באותה׳ כו׳ ור״ק מלי הלכך שייכות לר״ג בעמים אלו ולא על נוסא דמתני׳ דאור לי״ר בודקין כו׳ ולפי מ״ם ניחא דבין אל״ל סמוך לביאתו ולריך שיתמין ע״ב יהיה שיוי באותה שעה לגמרי דאם יהיה לאכול פשיטא דאסור אלא קבע לאכילה ולדך לישב מאכילה לאכילה ויתרחק מזמן ביאתו ביותר אלא תשלו בים לו מת קבוע לגמרו בעת פסיא אבל אם מזמן בעת הסיא אבל שיוי מזכרו מ״מ אסור כין בים הפס שיבוא לו עיון מבך קלת ויהיה רחוק לביאתו ויעבור על הקנת הכמים שקבעו סמוך לביאתו וזה מתוכן מ״ם מו״ה ז״ל מ״ם בקיא מל ערבית אלא אסרו הלימוד אלא אלא יאמר אוכל קימעא ואתה קימעא ואמרי׳ שם ואם רגיל לאמות שיבא וקיבל קריאת שמע ומתפלל מ״ם מבבל דאסרו בם שלימוד והלריך בתי׳ ובפי׳ מ״ם לק״מ דשם לא הקפידו על שיהא סמוך לביאתו דודאי אין איסור אף אם שהם קלת אלא הקפיד על ביטול המלוה לגמרי דבאמרי׳ שם אל איסור אכילה ובתיה דמושהתו שיבה ויבן כל הלילה ע״כ לא אסרו הלימוד אלין בו הפס מפשהו שיבה שדבך אדם לאכול ואח״כ לישן מבא״כ כאן יש הפס הרחקה מן זמן ביאתו שזה עיקר המלוה כמ״ש וע״כ אף בלימוד יש הפס זה דבל״ם יעמוד קלת ויבא הרחקה מזמן ביאתו לביאתו ומהרי״ו בס׳ פסח כ׳ וז״ל וג״ל דה״ה לתפלת ערבית אלא התפלל עם הצבור אסור במלאכה ובלימוד קודם שיתפלל בדאיתא אלא יאמר אוכל קימעא כו׳ ובקשה עליו מהגמ׳ שזכרנו דבהדיא איתא שם שרגיל לשמוח שובה ונראה מתוך שהגמרא מיירי בים לו שיעור קבוע ללמוד באותה שעה קידם ק״ם ממש בכל יום וקידם ק״ם ב״כ מוחר לפ״ם שלבשבים ימבך קלת יותר כגון שעה לו שתים מה בבך כיון שים לו שיעור קבוע מתי יגמוד ומתי יפסיק אע״ג דבני בדיקה נ״ז אסור כמ״ם אבל מהרי״ו מיירי באין לו שיעור קבוע לאותה שעה אלא שבשביו דרך מקרה רוצה ללמוד ואין קבע ללמודו זה אסור דשמא ימשוך ביותר הרבה מאוד ואע״ג דנקע מהרי״ו לשון וא״כ לחפלת ערבית לאו לבל מילי קאתר אלא אסור לעניין לימוד לאין קבוע בשיעור אבל בקבוע שם אינם דומים הבבדיקה אסור ובתפלת ערבית שרי וכן ל״ל לאכלה : (ג) ואם התחיל כו׳ • זה דעת רבינו יונה בשור ויליף לה מלשון אביי דקאמר לא ליפתה אינם דשמעא אפתיחה דוקא קשיד וג״ל דגם רבינו יונה שיש לו שיעור קבוע ביון שיש קבוע ע״כ אלא בים דיש הפס הרחקה מביאתו לא נזכרו אבל בלא שיעור קבוע מודה לאסור לדריך לאפסיק וכמ״ם לעניין תפלת ערבית בשמוך אבל לאכילה פשיטא לריך לאפסיק אפילו לדישה זו מעשה שזכרנו שאין קבע לאכילה : (ד) וי״א שצריך **להפסיק** • הוא אסור וג״ל לשון לא ליפתה אינם בבדיקה דרבותא קמ״ל לא מבעיא אם יש בו ללמוד קודם הזמן דאז לא הוי אלא הפסק ביטול מלוה פשיטא שאסור

יד אפרים (בס״ר סק״ב) מיבא לו שיון וישפה קלת מי׳ כפ״ל :

באר היטב

בשאול אפילו אינו בביתו דבוש ודאי אינה לאוגר אלמא מפשבא ליש בשמשבא • כתב בב״ח מי אלא אפשבל עבדים אם אינו אינו אינה קודם בבדיקה דאינה לאוגר שמא יאבד בבדיקה ואינה מלאפשבל אבל מי שמשבא לשולם ערבים ביאינו בלילה יבדוק אחלה בין דבר בים לא יבבא. וא״ל כיון דזמן בבדיקה שיא קודם ל״ם יבדוק ואח״כ יפשבל אחר ג״ם ואם לא בדק אד אחר ל״ם יבן לאחר לבדוק ואשא יפשבל-ואלי ליבא אחר יפשבא כמ״ם אב״ם • ואע״ג ל״ מב״ם • ואותן ערבים לאפשבל ערבים ביו״ר יפשבלו אחלה בבב״ם דעדות אוא לקבלם אחר בך פ״ם : (ה) אבריך • ואם אחר לאבינו ביזכיר לו אבריקם מוחר בדלעיל אמן דפ״ם ס״ג ל״ : אל

ב בדבר אמנגיד בשם אחרים ג אמרבא דאלבי בא לו ד רבינו יונה שם אלישאל דאבני :

עטרת זקנים

תלא (א) יזהר כל אדם כו׳ גם הרב ר׳ יהוחם והר״ן בשם הראב״ד הובאה מראיה אחרת דעיקר מצוה היא תחילת הלילה שיש בו אור עדיין אף ע״ג דהתרי״ל בדין הנענית בבורים וכן בסנהדרים מהרא״ם בתב שמצות בדיקה היא בלילה מסש אבל לא קודם ס״מ נראה עיקר כדברי הראב״ד ואין סמך שהם לא ראו דברי ראב״ד בוחה ודע שהרמב״ם בפ״ב והסמ״ק בעשה ל״ח בתבו שאין קובעין מורם בסוף יום ל״ב משמע לחייא דאף שעדיין לא הגיע הלילה דהיינו בין השמשות נמי אסור וכ״כ הגל בו וסיים וכ״ש שלא יעסקו בדברים אחרים מיהו מהרי״ו בהלכות פסח כ׳ וג״ל דת״ה תפלת ערבית מי שלא התפלל עם הציבור שאמר בסלאב׳ ובלימוד קודם שיתפלל כו׳ ואע״ג שלא הוזכר איסור זה בגמ׳ ולא בשום חיבור בם בפ״ק דשבת לא הוזכר שם איסור בלימוד מ״ם יש לחוש לדברי דדברי מקום הסת בגל ובתשובת מהראב״ח ח״ב סי׳ ע״ח פסק שם חכם המלמד לקיל ערב ובוקר ופסקי דינים בבה״כ נראה דבלילי״ר יכול ללמוד ועל כל פנים ג״ל שאם אמר לחבירו שיוכירהו חבריקה כשתתשך מותר לו ללמוד כפו שתתירו החבמים ללמוד בליל שבת אצל הנר אם אומר לחבירו תן דעתך עלי שלא אשה וכ״כ ב״ש ע״ל סי׳ עו״ח :

עטרת זקנים

תלא (א) יזהר כל אדם כו׳ גם הרב ר׳ יהוחם והר״ן בשם הראב״ד הובאה מראיה אחרת דעיקר מצוה היא תחילת הלילה שיש בו אור עדיין אף ע״ג דהתרי״ל בדין הנענית בבורים וכן בסנהדרים מהרא״ם בתב שמצות בדיקה היא בלילה מסש אבל לא קודם ס״מ נראה עיקר כדברי הראב״ד ואין סמך שהם לא ראו דברי ראב״ד בוחה ודע שהרמב״ם בפ״ב והסמ״ק בעשה ל״ח בתבו שאין קובעין מורם בסוף יום ל״ב משמע לחייא דאף שעדיין לא הגיע הלילה דהיינו בין השמשות נמי אסור וכ״כ הגל בו וסיים וכ״ש שלא יעסקו בדברים אחרים מיהו מהרי״ו בהלכות פסח כ׳ וג״ל דת״ה תפלת ערבית מי שלא התפלל עם הציבור שאמר בסלאב׳ ובלימוד קודם שיתפלל כו׳ ואע״ג שלא הוזכר איסור זה בגמ׳ ולא בשום חיבור בם בפ״ק דשבת לא הוזכר שם איסור בלימוד מ״ם יש לחוש לדברי דדברי מקום הסת בגל ובתשובת מהראב״ח ח״ב סי׳ ע״ח פסק שם חכם המלמד לקיל ערב ובוקר ופסקי דינים בבה״כ נראה דבלילי״ר יכול ללמוד ועל כל פנים ג״ל שאם אמר לחבירו שיוכירהו חבריקה כשתתשך מותר לו ללמוד כפו שתתירו החבמים ללמוד בליל שבת אצל הנר אם אומר לחבירו תן דעתך עלי שלא אשה וכ״כ ב״ש ע״ל סי׳ עו״ח :

ג שלא יתחיל • בסוף יום י״ג (רמב״ם) וג״ל דחלי אשה קודם לילה אסור כמ״ם ס׳ לל״ב ולל״ה ועיין סימן תפ״ט ס״ד ופי׳ אלא בדק בלילה אסור ביום עד שיבדוק : **ד** ולא יאכל • אבל שעיטה בטלמא אבי מ״ם מהרי״ל) שעיטה סיימו סיום אלו כגילה פת כמ״ם אסי׳ לל״ב : **ה לא ילמוד** • ולוחן שאנשים

לאור הגר בהורין ובסדרקין בבל המקומות ב שדרך להבנים שם חמץ :

ב (א) יזהר כל אדם **ג** (ב) ג שלא יתחיל בשום מלאכה **ד** (ג) ד ולא ג יאכל עד שיבדוק (ב) ג ואפילו אם יש לו **עת קבוע ללמוד ה** (ד) ו לא ילמוד ז עד שיבדוק **ו** (ג) ד ואם התחיל ח ללמוד **ז** מבעוד יום אין צריך להפסיק (ד) **ח** ויש

אומרים (ה) אצריך להפסיק וכן נראה לי עיקר):

אומרים דבר הלכה בבה״כ אחר שתפלה מותרין לומר אשיטור דדוקא מי אלומד בביתו אסור אלינו מוכלם לקום ממקומו אבל זה בודאי אלך לביתו (רא״ם סימן ש״ש כ״ט) וג״ל דוקא מי שאינו אבל אלא בלילה מסש אבל לא קודם ס״מ נראה עיקר כדברי הראב״ד ואין סמך שהם לא ראו דברי ראב״ד בוחה ודע שהרמב״ם בפ״ב והסמ״ק בעשה ל״ח בתבו שאין קובעין מורם בסוף יום ל״ב משמע לחייא דאף שעדיין לא הגיע הלילה דהיינו בין השמשות נמי אסור וכ״כ הגל בו וסיים וכ״ש שלא יעסקו בדברים אחרים מיהו מהרי״ו בהלכות פסח כ׳ וג״ל דת״ה תפלת ערבית מי שלא התפלל עם הציבור שאמר בסלאב׳ ובלימוד קודם שיתפלל כו׳ ואע״ג שלא הוזכר איסור זה בגמ׳ ולא בשום חיבור בם בפ״ק דשבת לא הוזכר שם איסור בלימוד מ״ם יש לחוש לדברי דדברי מקום הסת בגל ובתשובת מהראב״ח ח״ב סי׳ ע״ח פסק שם חכם המלמד לקיל ערב ובוקר ופסקי דינים בבה״כ נראה דבלילי״ר יכול ללמוד ועל כל פנים ג״ל שאם אמר לחבירו שיוכירהו חבריקה כשתתשך מותר לו ללמוד כפו שתתירו החבמים ללמוד בליל שבת אצל הנר אם אומר לחבירו תן דעתך עלי שלא אשה וכ״כ ב״ש ע״ל סי׳ עו״ח :

כתב הכ״מ מי שלא התפלל ערבית עם הציבור מלאתי בהגה״מ ביבדוק תחלה ואח״כ יתפלל וכ״ם במפגורים מיהו ל״ל דיתפלל תפלה דאיכא למימר שמא ישלוח בבדיקתו ויבקש מלהתפלל ומשא״כ בתפלה סיא קבועה וסדורה לא מטריך אבל מי שמתפלל לשולם ערבית בחיבור אבל בלילה יבדוק תחלה דכיון דדם ביש לא ישכח וכ״ם מהרי״ו דמי שמתפלל בבה״כ ובשם ח׳ לא התפלל בבה״כ אסור ללמוד עד שיתפלל ערבית אבל מי שמתפלל לשולם ערבית בביתו מותר ללמוד קודם שיתפלל עכ״ל הכ״מ ולא עיין יפה במהרי״ו בסוף דבריו שכתב בהדיא שלא מי שרגיל להתפלל בביתו אסור ללמוד עד שיתפלל ע״כ בש״ע סי׳ ו׳ וכא דאי׳ בגמרא בבנים אם לבה״כ ובקרא ובשוב ואחר״כ קורא ק״ם ומתפלל מייבי קודם זמן ק״ם כמ״ם תר״י ובל״ם ומשמ״ל ואין כאן מ״ומו וכן ל״ל דזמן בדיקה הוא קודם ל״ה כמ״ם רים סימן ואז יבדוק ואח״כ יתפלל אחר ל״ה ואם לא בדק עד אחר ל״ה יתן לאחר יבדוק ובאו יתפלל כמ״ם

סימן ת״ם ולו ליבא אחר יעשה כמ״ם הכ״מ :

ואורתן הרגילין להתפלל ערבית בי׳ יתפלל תפלה בבה״כ דשורה הוא לקבלם אחר כך כמ״ם הטור סימן רל״ה וכמ״ל לעניין אמירת הסיעה : **ו ואם התחיל ללמוד** • משמע דמדבר הרשות לכ״ע פוסק : **ז מבע״י** • משמע דאם התחיל בלילה באיסור לכ״ע פוסק דבדיקת ממן הוי לחוייתא כ״ז אלא ביטל וקי״ל דבדבר דאורייתא פוסק כמ״ם סימן רל״ה עיין בראב״ח מ״ח סימן מ״ח : **ח וי״א שצריך להפסיק** • ואף על גב דבהתחיל בהיתר ח׳ בסימן רל״ה דאינו פוסק אחני הם שהוא תדיר משא״כ כאן שהוא פעם אחד בשנה מיפיק יותר מיעבה (ב״ח) ובקשה הכא לולב כמי פעם ח׳

ואורתן הרגילין להתפלל ערבית בי׳ יתפלל תפלה בבה״כ דשורה הוא לקבלם אחר כך כמ״ם הטור סימן רל״ה וכמ״ל לעניין אמירת הסיעה : **ו ואם התחיל ללמוד** • משמע דאם התחיל בלילה באיסור לכ״ע פוסק : **ז מבע״י** • משמע דאם התחיל בלילה באיסור לכ״ע פוסק דבדיקת ממן הוי לחוייתא כ״ז אלא ביטל וקי״ל דבדבר דאורייתא פוסק כמ״ם סימן רל״ה עיין בראב״ח מ״ח סימן מ״ח : **ח וי״א שצריך להפסיק** • ואף על גב דבהתחיל בהיתר ח׳ בסימן רל״ה דאינו פוסק אחני הם שהוא תדיר משא״כ כאן שהוא פעם אחד בשנה מיפיק יותר מיעבה (ב״ח) ובקשה הכא לולב כמי פעם ח׳

חק יעקב

אם רגיל לקרות מיירי. גם כן קודם זמן תפלה וכדעת תלמידי ר״י הובא בב״ח ומנן מגרהם בסימן זה ובסימן רל״ג עיין שם ואם כן ה״ם כאן לענין בדיקה אין לבטלו מה״ם קודם התחלת זמן בדיקה כדאמרינן בגמרא דשוורא הם וכן משמע להדיא מה״ם ופירש״י דרים שהיים עיין שם וכן דעת ומשמעות שאר פוסקים • (לק לשון הרמב״ם מסלכות מתן ומצ״ק משמע קלת דקודם הזמן גם כן אסור אבל אחר שעיון אפשר גם כן לפרשו בדרך זה והו״ק) • וכן נראה לי עיקר להלכה דלא כדעת אחרונים כזה ועיין מה שכתבתי פציף קמן מ׳ שכן דעת ב״י : ו לא ילמוד • וכתבו האחרונים בשם הגאונים רא״ש וז״ל ואותן אנשים שהוזכרים דבר הלכה בבית הסנגת אחר התפלה מוסדרין ללמוד כי זה בודאי יוצ לביתו עד כאן לשונו ועל פי זה יש לתרץ גם כן הקושיא שכתבתי לעיל פציף קמן ה׳ בשם הכ״מ פרק קמא דברכות עיין שם ובתב בתמן מברשם הבדבר שלאל אפילו אינו בביתו אסור לאחר לאמצעוני עד כאן לשונו : ז עד שיבדוק • ומי שלא התפלל אז לא קרא קריאת שמע עיין בב״ח חיזוקי ודעות כזה והמ״ל אם אינו אינו כיון דזמן הבדיקה הוא קודם לאם הסוכני׳ ע״כ יבדוק תפלה ואחר כך יתפלל אם לא שרגיל להתפלל בבה״כ בעברה אז יתפלל תפלה עד כאן לשונו, ואולי לשאתו שדעתו כדעת הכ״ח שזמן בדיקה קודם לאם הסוכני׳ אך לפי מה שכתבת לעיל פ״ק ח׳ דעיקר זמן הבדיקה הוא בלילה אחר לאם הסוכני׳ א״כ מי שרגיל להתפלל ולקרות קריאת שמע בזמנם אל יבטל כי תדיר ושאינו תדיר קודם כל״ל אף ע״ג דמלשון הרמ״ם ומהרי״ל משמע קלת דאין לעשות שום דבר קודם בדיקה ל״ל דלאו דוקא קאמרי ולא דברו בזה וק״ל : ח ללמוד מבעוד יום • דהיינו שתחיל בסיא״ם הכ״ל (ולא כמ״ש שכתב דמיירי בהתחיל באיסור דהיינו אלי שעה קודם לילה ודברים אלו דמוים הם כמ״ם לעיל סק״ם ס״ם) ומשמע דאם התחיל באיסור פוסק אליבא דר״ש ונם משמע לכאורה דוקא בלילה אין לאפסיק לדעה זו מה שאין כן במלאכה ואפר דברים אפשיק אליבא דהלני

[מ״א] **נז א**

ב מרב מסגיד בשם שמעון ג מימרא דאלבי בא לו ד רבינו יונה שם אלישאל דאבני :

עטרת זקנים

תלא (א) יזהר כל אדם כו׳ גם הרב ר׳ יהוחם והר״ן בשם הראב״ד הובאה מראיה אחרת דעיקר מצוה היא תחילת הלילה שיש בו אור עדיין אף ע״ג דהתרי״ל בדין הנענית בבורים וכן בסנהדרים מהרא״ם בתב שמצות בדיקה היא בלילה מסש אבל לא קודם ס״מ נראה עיקר כדברי הראב״ד ואין סמך שהם לא ראו דברי ראב״ד בוחה ודע שהרמב״ם בפ״ב והסמ״ק בעשה ל״ח בתבו שאין קובעין מורם בסוף יום ל״ב משמע לחייא דאף שעדיין לא הגיע הלילה דהיינו בין השמשות נמי אסור וכ״כ הגל בו וסיים וכ״ש שלא יעסקו בדברים אחרים מיהו מהרי״ו בהלכות פסח כ׳ וג״ל דת״ה תפלת ערבית מי שלא התפלל עם הציבור שאמר בסלאב׳ ובלימוד קודם שיתפלל כו׳ ואע״ג שלא הוזכר איסור זה בגמ׳ ולא בשום חיבור בם בפ״ק דשבת לא הוזכר שם איסור בלימוד מ״ם יש לחוש לדברי דדברי מקום הסת בגל ובתשובת מהראב״ח ח״ב סי׳ ע״ח פסק שם חכם המלמד לקיל ערב ובוקר ופסקי דינים בבה״כ נראה דבלילי״ר יכול ללמוד ועל כל פנים ג״ל שאם אמר לחבירו שיוכירהו חבריקה כשתתשך מותר לו ללמוד כפו שתתירו החבמים ללמוד בליל שבת אצל הנר אם אומר לחבירו תן דעתך עלי שלא אשה וכ״כ ב״ש ע״ל סי׳ עו״ח :

ל מסקנת דגמ' ספחים ז' ב מוד בסם לביו סמ"ם וכ"כ סרסב"ם בתשובה :

תלב דין ברכת בדיקת חמץ • ובו ב סעיפים

א (א) ח א קודם שיתחיל לבדוק יברך אשר קדשנו במצותיו וצונו **א** (א) (א) ב נ על ד ביעור חמץ (ואם התחיל לבדוק בלא ברכה יברך **ב** (ב) ה כל זמן (ב) ז שלא סיים בדיקתו (כל מו) ויזהר

תלב יש"ל ידיו קודם הבדיקה (מהרי"ל נ"ח) : **א** עד **ביעור** • משום דבדיקה תמלא ביעור הוא : **ב** כ"ז שלא סיים . סי' דאם סיים לא יברך אבשביו שלא יברך לאחר בשעת בדיקה דהא מברכין על ביעור חמץ ואע"פ שבטלו מ"מ מייב לברכו מתקנת חכמים ועוד דהא אומר כל המירה דלא חזיתיה אבל החמץ שראה לא ביטל ונם במהרי"ק שורש קפ"ד כתב די"ח מיברך לשולם בשעת בדיקה ומכ"ם כה"ב ועי' בב"ח סוף דבריו ל"ע שכתב להרמב"ם ח"ל לברך והרי הרמב"ם כתב כל מלוה שם

תלב (א) על ביעור חמץ • אע"נ דלא מבער מ"מ עכשיו מחמיל הביעור ע"י שבודק לבער ומבטל החמץ שאינו ידוע לו ממילא מבער גם עכשיו וזהו מעין הביעור דמאר וכתב ב"י שאין לברך על בטול חמץ דהוי דבר שבלב ואין מברכין על המחשבה ואין מברכין על בדיקת חמץ כיון דאין זה סוף המלוה : (ב) כל זמן שלא סיים בדיקתו • הר"ז שלא סיים מקרי עדיין עוסק לעשיתה ואם כבר סיים הבדיקה לא יברך אע"נ דעדיין הנאר של מלוה לפניו בביעור מ"מ לא שייך ברכה אם אינו עושה מעשה של מלוה : **ונ"ל** דבאם לא בירך עד נאר הבדיקה יברך בשעה ה' בשיעסק בבדיקת חמץ דהא עוסק מעשה בעיקר המלוה ולכאורה משמע דומיא דטחר אבל בעוד שהוא מוחר באכילה לא יברכנו ומה שמולין לוחו מן הבית סיימו שלא יעבור עליו בבל יראה מכ"ל • זה פשוט דלא

שערי תשובה

תלב בס"ע סעיף ח' של ביעור סיון נמו"ז וכיד תפרים ושיון בלא"ק בשם רדב"ז שנוסח על ביעור נתקן על תחלת עניי' המלוה ועל תכליה, שהוא הביעור ולא הביעור שהוא מחבר שבלב ס"ב : (ב) שלא סיים פיין בתשובת מהר"ז רוטנבורג סי' ח' שכתב לפרש דסיים הבדיקה ר"ל הביעור ולכך אינו חבר (וס"ם שפשוטו דשתיק לשון הס"ז מתם אלא שהוכר שמו מלאכה והנשון המשיב מתק ליש בגרת' שעדיין לא נתקשה לו ספר הס"ז) : וכן ס"ם הסגולה על סימן

חק

דטולי עלמא וא"ם מ"ז שגם מדלעיל סי' רל"ב בהני דברים שאסורים לעשות שעוך למנחה דאם התחיל אפילו באיסור אינו עוסק ואף בדיקת חיז דרבנן וכ"ם בתחיל בביעור אפילו בקריאת שמע דאורייתא אינו עוסק ע"ל סימן רל"ה וכ"ב. ויותר קשה לדעת הי"ם בהגמ"ם בהי"ב והוא דעת הטור ומאור שרתו שהתרוני' לחלק בין מלוקים בונים בזה ודברים דמוקים ולע"ד נראה דלא קשה מידי דדוקא נבי ביעור יש לחוש יותר כיון דאין קץ וסוף לעיסור תורתינו ורחוי לקיים והנית בו יוסם ולילה על כן ראוי לחוש יותר שמא ישכוח זמן רב ואף אם התחיל עוסק לדעת הטור הלא סוף כל סוף יפסוק מימיהו לעסוק שלא ישכוח זמן הפלה אז בדיקתו מעשה"ב במלאכה וכס"ג כיון דיש קץ וסוף לכל הדברים אף אם יעסוק זמן מה לא מערשתו חכמים לעסוק בעמלע מעשה שאם ישכח דאולי ינמוד ואחר כך יפסלו כיון שיש שהות להתפלל כמבואר לעיל סימן רל"ב וכזה יתורץ גם כן קושית בעל המגן ר בפרק קמא דשבת בגמ' על מה דאמרינן כגון אנו מפסיקין לק"ש ולהפלה מו"ת ומקשה הכלה אפילו אנו מלאכות אמרינן אם התחילו אין מפסיקין ומיירן דמייריי בדליכה שהות ואפי' אם לא קשה מידי כיון דאין קץ וסוף לחוריתו ולעסוק על כל פנים יפסוק כדי שלא יעבור זמן הפלה אם לא אם יפסיק עכשיו אז אחר כך (ומה"מ אין מברכין ברכה אחרונה אחר הלימוד כמ"ש כ"י סימן מ"ז) מה שאין כן בהני מלאכות כיון שאפשר לגמור המלאכה ובדין יש שהות וכן נראה לי קלת ראיה לפנרא זו מפשיע דפרק קמא דשבת דף י"ל דתקשה הס"ם ואם התחילו אין מפסיקין ומאני פיפא המאן לדברי תורה שאין מפסיקין • וקשה אמתי הקושיא בתקומה עומת הדוי זו ואין צריך לומר זו דאם משאר דברים אין מפסיקין להפלה לא כל שכן שאין מפסיקין מדברי תורה ואף לדעת בעל המאור דפרק קמא דשבת דאין מפסקין מדברי תורה אפילו בדליכה שהות להתפלל מכל מקום ע"ר תיכון זה מאר אין מאר מה שכתבתי הגל ניחא ואפי' זה דוקא בלימוד עליני מני הדעות אי מפסיקין מה שאין כן במלאכה ואמילו אם התחילו אין מפסיקין וזו"ק :

תלב א קודם שיתחיל • ישנל ידיו והוא רק משום נקיות ולא יברך עליו מהרש"ל בתשובה סי' פ"ו : ב על ביעור חמץ . ומתאמרו בזה הרבה עעמים על מיקון נוסח הברכה ת דלפנינו תיקני בעל הנעשים בלאר כאשר האריך כזה הרא"ם והר"ן פ"ק דפסחים ובתמים דעים סי' קע"ו וקפ"ו ובראב"ן סימן נ"ה והכלבו והרוקח והרמב"ם סי"פ מהלכו' ברכות והלבוש ר' הטעם המברכין. על ביעור ולא לבער משום דאפשר לעשות מלוה זו ע"י אחרים והדעת הר"ן וריב"ש וכתב בש"ם אבן לדברי המחבר דלקיון סימן הע"ם בשסק המברכין על אכילת מרור נ"ל דהמחבר ס"ל שיקר בטעם הרא"ם והרמב"ם והלבוש הטמיק דעת הר"ן ולא הרגים בזה אלין טעם זו שולה לדעת המחבר שכ"ל ע"ם • הגה מ"ם מדפסק המחבר המברכין על אכילת מרור נ"ל דס"ל בטעם הרא"ם והרמב"ם מטעם דלטעם הרמב"ם ניחא הא המברכין על אכילת מרור ומלה • זה ודאי מינו כמו שמתמיה על זה הרמב"ן בהגהותיו שם וכב"ם שם הגיה בנ"ם ודעת הרמב"ן נאמת לברך לאכול מלה ומרור מה"ם וכן הוא דעת הרא"ם לפרוש ריב"א בפ"ק דפסחים • ושיקר הקושיא הא דאנו מברכין על אכילת מלה ומרור כבר הרגים הלבוש עלמו בזה לקמן סי' תפ"ה ומתן טעם לדבריו ע"ם ול"ג שיקר הטעם המברכין על אכילת מרור ומלה ולהילת גם הרמב"ם אם אנות הרמב"ן מטום שהוא בלשון המקרא של מלות ומרורים יאכלוהו לכן לין משגין לשון המקרא (וכזוהה לזו) מבואר בהשובת מהר"מ מיקן סימן ע"ז ע"ם בב"ל ברור : ג על ביעור • הסמתת המחרוים דאם נירך לבער יצא וכ"ב הרא"ש דבלבער

באר היטב

תלב (א) על ביעור • ואם ביירך לבער יצא • הסמתת המחרוים ושיון ע"ז בסימן קפ"ו ס"ק ד' • ויעול ידיו קודם הברכה ואולם רק משום נקיות • ואם ראין מברכין שהמיעו על בדיקת שמץ לפי שהבדיקה הוא מדרבנן ומברכין על ביעור חמץ [ודע"ל דאם עשה זה לפיות מוי"ז ומשלם מל סלים ר ומ"ל בשם מהרי מבאלן ז"ל מיקן דשל"ם מינו שוכר בכל ראם עד סלילה ושיון ע"ז ס"ק ג'] • ושיון ע"ז ומה"ר (ב) שלא לפיים • ואם סיים יכול לשמר בשעה ה' כשעוסק בבדיקה ע"ז ומנן מברכים • ומ"ל בתב דלאחר סיים הבדיקה בלילה שוב אין לברך מכל וכ"ש סב"ה מיון שם • ובכנה"ג בשם הכס"ב יש לברך בלא

יעקב

כ"ע לא אלינו אך דלכך יש לברך על לאמצעיתן הדוש דבה"ג מותר לברך ובראמר גן מברכותיו אל תדוש בלבד מיבר אם מ"ח הוא ע"ב אם מ"ח הוא ע"ב סי' קפ"ו ס"ק מ"ה מה שמתקשה בזה ולפי מ"ם בתשובת מהר"ם סימן ע"ז לחלק יש לחרך גם כן קושית הע"ז ע"ם ושיון בתשובת רמ"ה סימן נ"ה : ד ביעור חמץ • ובתב הטור בשם הרא"ם כה דאין מברכין שהחיינו על בדיקת חמץ לפי שהבדיקה היא לוקן הרגל שאינו לאמן בדיקת הרגל ובהגל הרגל בשעה זמינת הפסח ושיון בפ"ז מ"ם לייחב קושית זו ומנמ"ח הגאון מוהר' ר' ווילף שמעתי תירוץ נכון ה' סי' מ"ם הרא"ם ס"ק דפסחים דמה שמוצית חמץ מהבית לאו מתבטיחו בפן רק שלא יעבור בכל יראה וכל ימלא ובהבלר לקיון סי' תפ"ג בשם המ"ת ע"ם במ"ם דמדאורייתא אינו עובר בכל יראה עד שלילה ומ"ב יפה בתב הרא"ם הבדיקה היא לוקן הרגל בשעה שעוברין בכל יראה וזוק : ה כל זמן שלא סיים בדיקתו • מעמד מזה דלאחר שסיים בדיקתו שוב לא יברך וכן מבשעות לשון הכל בו להניח שם דף מ"ו ע"ב שהוא מקור הדין שבתב ח"ל מברך כל זמן שלא סיים בדיקתו דכל מלוה שיש לה מבך זמן כל שיבת דברך מקרי סיום המלוה עובר לעשייתו הוי שלבך אם מתעסק בטלוה ולא ביירך יבא בטובה ולא ביירך מברך כל זמן שאינה לו יוצא בשיבה ע"ל הרי לדעת כמ"ם לאחר הסיום אין לברך וכן פירש הב"ח ובאחר אחרונים דעת הרב והכל בו והוא נדעת הרמב"ם ס"ם מה' ברכות ופסק"ב מה' מילות (עיין בכל בו בהלכו' מילות בתב נ"ב דעת הרמב"ם והמלקים שם מעשה אחר עי"ן שם) דאם בבר סיים הדבר שוב אין לברך אף קשה מבא דפסק הרב לעיל בסימן קל"ח סעיף י"ח בנטילת ידים אם בבא לברך עד אחר הגיעה מברך אחר בך והוא מבא"מ דפרק קמא דברכות שהוא נגד דעת הרמב"ם ולכן אפשר בדעת הרמב"ם ונלע"ד דדעת הרב לאחר הדוקא בחסה בנטילה כיון דבלא"ה אי אפשר לברך עליו מיד עובר לעשייתן משום דאין ידיו נקיות לכן מותר לברך גם כן אחר נטילה ועינוב ובסי"ח כזו מוזכר להרים בס"י"ד סימן כ"ח לגיון כפוי ע"ם ופי"ל דעדיין לא הוי נמר המלוה עד אחר שבבל המלוה כי אין מפסיקין כיון הנטילה להמלוה אבל אחר אכילת המלוה בשמת אין לברך בש"ם אחרונים לעיל בשם מהרש"ל ובדפסק הרב כיון דבלא"ה אי אפשר לברך עליו מיד הש"ב סי' י"ח ס"ק ג' ע"ם ובאורה מ"ור שבדפס אחרים הביא על הש"ב שם ומפסק ומבלבל דברי הבל בו והרב כאן ובאמת הוא מעשה קל עשי ודברי הבל בו והרב בלוגים בש"ב בדין זה : ו שלא סיים בדיקתו • ומתי מקרי סיום הבדיקה ים מלוקי דשום דלדעת הע"ז ובמ"ש יכול לברך בשעה ב' בשעוקב אחמץ דאז נמר הבדיקה לדעת הרא"ם אבן מתיחות לשון הרב ובכל בי מבמע קלת דלאחר שסיים הבדיקה בלילה שוב אין לברך כלל וכ"ם הב"ח שלף על נב דבבר בו בשבוב בו על"ז אפשר בהרמב"ם דכל מלוה שיש לה משך זמן מייב לברך והבא נאר הבשור הוא בשעת הריפה והבדיקה הוא הבשור ונמרה בשעת הבשור בש"ם הי"ם ס"ק דפסחים ל"ל דדעת הבל בו דשיקר הברכה הוא על הבדיקה אף על נב דמברך על ביעור חמץ מבל מקום לשון ביעור כולל נ"ב הבדיקה בש"ם הבל בו אם אל כן אם סיים הבדיקה תו לא אבן יעבור לעשייתן וקלת רמיה לזו אמ"ם הרא"ם והטיר ובבל בו אם בשם ר"ם אלא אם תוך הבדיקה דת זר ומבבר כיון שמשפק תוך המלוה ואם אינם דהשמך מל"ה יהיה עד שעת הביעור אמ"ל אינו חוזר ומבבר כיון בשעשק נגול בזה שלא ודאי דבבר נעמרה הבדיקה בלילה אבן הרא"ם אחיל לשעתו דס"ל דעיקר לא הוי הבקק בלל לכן ס"ל דנמר הבדיקה הוי ביום בשעת הביעור וק"ל וכזה ניחל הב"ח מהשגת הסגן אברהם עיין אם וכן עיקר הבב"ח ושלא לחבנים עלמו בשעק

ברכה

יד אפרים (בסב"א סק"ח) סברי עדיין לא הגיע זמן ביעור חמץ • ומ"מ אם התחיל בלילה ברך בהפסק כמ"ם בס"ק ז' : (שם) כמ"ם סי' תרל"ב ויעוד סי' כל"ל : בס"ז

יעקב

כ"ע לא אלינו אך דלכך יש לברך על לאמצעיתן הדוש דבה"ג מותר לברך ובראמר גן מברכותיו אל תדוש בלבד מיבר אם מ"ח הוא ע"ב אם מ"ח הוא ע"ב סי' קפ"ו ס"ק מ"ה מה שמתקשה בזה ולפי מ"ם בתשובת מהר"ם סימן ע"ז לחלק יש לחרך גם כן קושית הע"ז ע"ם ושיון בתשובת רמ"ה סימן נ"ה : ד ביעור חמץ • ובתב הטור בשם הרא"ם כה דאין מברכין שהחיינו על בדיקת חמץ לפי שהבדיקה היא לוקן הרגל שאינו לאמן בדיקת הרגל ובהגל הרגל בשעה זמינת הפסח ושיון בפ"ז מ"ם לייחב קושית זו ומנמ"ח הגאון מוהר' ר' ווילף שמעתי תירוץ נכון ה' סי מ"ם הרא"ם ס"ק דפסחים דמה שמוצית חמץ מהבית לאו מתבטיחו בפן רק שלא יעבור בכל יראה וכל ימלא ובהבלר לקיון סי' תפ"ג בשם המ"ת ע"ם במ"ם דמדאורייתא אינו עובר בכל יראה עד שלילה ומ"ב יפה בתב הרא"ם הבדיקה היא לוקן הרגל בשעה שעוברין בכל יראה וזוק : ה כל זמן שלא סיים בדיקתו • ומתי מקרי סיום הבדיקה שוב לא יברך וכן מבשעות לשון הכל בו להניח שם דף מ"ו ע"ב שהוא מקור הדין שבתב ח"ל מברך כל זמן שלא סיים בדיקתו דכל מלוה שיש לה מבך זמן כל שיבת דברך מקרי סיום המלוה עובר לעשייתו הוי שלבך אם מתעסק בטלוה ולא ביירך יבא בטובה ולא ביירך מברך כל זמן שאינה לו יוצא בשיבה ע"ל הרי לדעת כמ"ם לאחר הסיום אין לברך וכן פירש הב"ח ובאחר אחרונים דעת הרב והכל בו והוא נדעת הרמב"ם ס"ם מה' ברכות ופסק"ב מה' מילות (עיין בכל בו בהלכו' מילות בתב נ"ב דעת הרמב"ם והמלקים שם מעשה אחר עי"ן שם) דאם בבר סיים הדבר שוב אין לברך אף קשה מבא דפסק הרב לעיל בסימן קל"ח סעיף י"ח בנטילת ידים אם בבא לברך עד אחר הגיעה מברך אחר בך והוא מבא"מ דפרק קמא דברכות שהוא נגד דעת הרמב"ם ולכן אפשר בדעת הרמב"ם ונלע"ד דדעת הרב לאחר הדוקא בחסה בנטילה כיון דבלא"ה אי אפשר לברך עליו מיד הש"ב סי' י"ח ס"ק ג' ע"ם ובאחר אחרונים בש"ב אם בבא לברך עליו מיד ובבר בו בשבוב בו על"ז אפשר בהרמב"ם דכל מלוה שיש לה משך זמן מייב לברך והבא נאר הבשור הוא בשעת הריפה והבדיקה הוא הבשור ונמרה בשעת הבשור בש"ם הי"ם ס"ק דפסחים ל"ל דדעת הבל בו דשיקר הברכה הוא על הבדיקה אף על נב דמברך על ביעור חמץ מבל מקום לשון ביעור כולל נ"ב הבדיקה בש"ם הבל בו אם אל כן אם סיים הבדיקה תו לא אבן יעבור לעשייתן וקלת רמיה לזו אמ"ם הרא"ם והטיר ובבל בו אם בשם ר"ם אלא אם תוך הבדיקה דת זר ומבבר כיון שמשפק תוך המלוה ואם אינם דהשמך מל"ה יהיה עד שעת הביעור אמ"ל אינו חוזר ומבבר כיון בשעשק נגול בזה שלא ודאי דבבר נעמרה הבדיקה בלילה אבן הרא"ם אחיל לשעתו דס"ל דעיקר לא הוי הבקק בלל לכן ס"ל דנמר הבדיקה הוי ביום בשעת הביעור וק"ל וכזה ניחל הב"ח מהשגת הסגן אברהם עיין אם וכן עיקר הבב"ח ושלא לחבנים עלמו בשעק

ברכה

הקשה הרמ״ם למה לא יברך שנית על מה שמקיים מלוה דאורייתא כי בלשונות לא ברך אלא בשעת מלוה דרבנן דיין הכנר ברך על עיקר תקנת חכמים שה״ל לתקן הברכה בשעת קיום מלוה דאורייתא ולא בשעת הבדיקה שהיא דרבנן לזה תי׳ דאז לין כאן דאורייתא כיון דעדיין היתר הוא אלא מדרבנן הוא בשביל הקש דאמ״כ א״כ יש לו לברך על ההתחלה שהיא ג״כ דרבנן וא״כ מוכח כמ״ש דאם לא ברך על ההתחלה שהיא דרבנן יברך בשעה ה׳ שהוא ג״כ דרבנן כנ״ל **המור** כתב בשם הרא״ש שה״ל לברך שהחיינו בשעת בדיקת חמץ הבדיקה היא לעורר הרגל וסמיכין אחזן דרגל והקשה הש״ל תימה דהא איסור חמץ קודם לרגל דמעטה זכיתה הקשה איסור הוא שהרי הוא בגוזר ואסור מן התורה וא״כ למה לא יברך הבדיקה ש״כ היינו ריחא דאוכן ואינו דומה לעשייה סוכה ולולב שלא קדם מצותו לרגל עכ״ל וא״ש דאותו זמן האיסור מתיחס לרגל דהא קרייה דחמצת דאסור דהיינו לאחר של ז׳ ימי הרגל וע״כ יותר טוב לברך בעיקר הרגל ופוסר הטעם לו: (ג) ויזהר שלא ידבר כו׳. מסקנת הרא״ש בשור ולריך ביאור כמ״ש האלה י״ח אחין לבודק לדבר עד שיגמור כל הבדיקה ויש מוסיפין שאם הם בדברים שלא מענין הבדיקה כו׳ וכ״ז אינו אוה לי וכו׳ וק״ל כיון שהוא שלמה מסכים אח״כ שיש ליזהר כן עד סוף הבדיקה ש״כ היינו ריחא דאוכן ולא הבקה מהרש״ל כמ״ש וכן הבקה מהרש״ל אחין לדבר ולא מילק בין ברכה לתחלת הבדיקה ובין לאחר שהתחיל לבדוק אלמא דבתחלת ממתח מתחיטו וזהו ליתא שכין ברכה לתחילת הבדיקה הטעם משום הבקה ובבדיקה עצמה הטעם משום היסח הדעת וע״ל כתב וכל זה אינו שוה לי כו׳ עכ״ל וקשה דהא ודאי אם התחיל עדיין אחן לריך לחזור ולברך ובין שהתחיל כבר אף שיש ליזהר מ״מ ה״ל לחזור ולברך אלמא לאו בתחלת ממתח מתחיטו וה״ל לתרץ הקושיא אל הרש״ל דבדברי הרמ״ם בהסקת חמצה הבר שם שיב ליזהר שלא לעשות בשיעה בעינה כו׳ והיינו בחיה אחין לו לזרך בה אחילו שלא לעזרך הבדיקה אבל הם לרשות נדבר הבטלמיס אף שלא לעזרך הבדיקה כיון אחין כאן אחין משום הבקה אלא אבר לבו בבדוק אשר אינו אבטלה אלא אם אינו בעינה בעינה אחילו אם אינו בעינה אחילו אם אינו בעינה אחילו אם אינו

ל בריר' פסחים ז' וס' ג סם ביכו' ג מיפרש דרבא סם נגלי ד סם בגמ' ס בריי' סם ו סוד בסם אבין ברא"ם בשנת תמכנו ז מבריר פסחי:

תלג א ואם עבר · אבל לכתחלה אסור לבדוק ביום אפי' בכית אפל: לאור הנר: ב ואכסדרה · היינו הבנוים על גבי עמודים ואין לה כותל: ג אם בדקה · וכגמ' איתא דלכתחלה בודקין לאור החמה בלכסדרה וא"ל דהיינו כבבודק ביום י"ד אבל לכתחלה צריך לבדוק בליל י"ד לאור הנר כמ"ש פסי' זה ולכן כתב ל' דיעבד וא"כ אין מהלוקה וכ"מ בריש"ו וכ"מ דלא כב"ם: ד כנגד ארובה · היינו מלון בכנגד וכ"ה במפנה רס"י דאכלטות ורס"ה דביאה לכן כתב רי"ו דאסור לבדוק נגד המלון דמלון היינו בכותל ומבב"י אבל דעת הטור דלף נגד המלון שבכותל מרי וכ"מ ברמב"ם וז"ל ס"ג וכן מורין וסדקין שבבית אותן שכנגד התרזיבה בודקין לאור היום וכו' עכ"ל מ"מ אפי' אין המקום זוכה ול"ל דבמלון שיש בו מחילה של זכוכית נכ"מ לאסור לבדוק כנגדו: ה ולא בגר · כתב דשלגיעתו לאבוקה ונר של מלב ולא מצינו מבוה לאבוקה אחד בבלה היינו מבוה לאבוקה אבל בגמ' לאסור ויש טעמים הרבה איתיה להבנינו לאורין ולסדקין שן ישרוף הבי' ונם מבוה דאורו לאחריו ומקפף קטיפה וא"כ אפילו בדיעבד לריך לחזור ולבדוק אבל נר של מלב נהנו להסמיר איתיה אין יכיף על הכלי' ושל הבנדי' בדיעבד יצא וכל כמן דיוו כתבוקה (ע"כב"ם) שמחילה לבנינו לאורין ולסדקין אין יכשך הבמן וה"ם של בטוח נמי מחילה אין יכיף של הבנדים וי"ל דלהבאר להקנו בכף מלא נמלים: ו אפי' קלועים · לשון זה אינו צמכרי"ל דאמלי לכי' וכו' דוחלי אם אינן קלועים אבי דיכול לבנינו כל מ' לאורין ולסדקין וא"ל דה"ק אפילו אם לא בבקן ביאור ולא קלמן דהוי כתבוקה

לבתחלה א"ל לאור הנר אלא ביום וכ"ד הרי"ף ומסקנת מו"ם ז"ל בשאר פוסקים דדוקא לאור האבוקה כו' · עיין בטור הבעם לזה וגראה דבזה אסור לבתחילה אבל לא לעיכוב מבה"כ בבמה ולבנה דזה לא מקרי כלל בדיקה ולא מהני אפילו בדיעבד וכן מבמע ל' הטור דבתחילה דבריו כתב בחמה ולבנה ברי"ף שהיה לאור הנר שהוא מורה אף לדיעבד וכלן בתבוקה כתב אין בודקין אפילו בדיעבד לבתחילה לא אבל בדיעבד גם זה מקרי בדיקה ואפ"ה אחי סיר מ"ם אחר כך וז"ל וע"כ מהנין בתבנה אחין בודקין אלא בגר של שעוה וכו' אפילו דמנהג בעלמא הוא ומדהכא של דין דאבוקה וע"כ וכו' ס"מ דדמו לבדי ולף דבבריתא קאמר תרוייהו בחדא מחתא אין בודקין לא לאור בחמה ולא לאור באבוקה אפי' אמר הגר יפה לבדיקה מ"מ מדקאמר אפי' אחר הגר יפה לבדיקה אפילו בדיעבד וא"ל בריש אחי דקאמר בבריתא בחמה אין בודקין לא לאור החמה קאי אפילו בדיעבד וא"ל בתיבד בבא ולא לאור האבוקה ר"ל לבתחילה וא"ל בלמוד קאמר בסוף דבריו אפי' אחר יפה לבדיקה ומ"ל זה מוכח אלבתחילה אבל לא לעיכוב כמ"ש כנלע"ד

תלג (ב"ח ס"ק א) ומלא אבנם לבוא רבינא כו' נ"ב לבאורה ל"ם דאפי' אינם לבדיקה ביום ל"ב ע"ם לבתחלה אין לו לבדוק אפי' לאור הגר כיון שיש לפניו ל"ד ביאבל לבדוק בדיעבד אבל אפר מאיר בלילה יוחר מבא"ב ביום ל"ד פוס ל"ד לאור בחמה ברוף פסי קפ"ל ואבאר אב"ל דהי מני לאבאמינן דבוסא זו כגון שיודע שיהיה חנים בלילה ולא יהיה יכול לבדוק בדיעב ובדוקא לבדוק ביום ל"ב אפרוך לאור הגר ולאחר הגר בדק בו' אפי' בדיעבד אבל אם בדק בו' אפי' בדיעבד לא מהני הבדיקה ביום ל"ב ובבית שיש בו אורה לא מהני בדיקה לאור היום אפי' בדיעבד דדוקא באכסדרה אם בדק לאור הבחמה דיו אבל לא בחדרי הבית ובלבוש משמע אפילו לבתחלה מוהר לבדוק לאור היום באכסדרה וב"כ רש"ל וכן משמע בגמ': (ג) בודק כל המקומות כו' · ה"ה הדר המשבנות לפי שלפעמים קם מחוך הבעור' להביא משכון ומחו בידו (מהרי"ל):

יד אפרים תלג (בס"ד סק"א) ומלא אבנם לבוא רבינא כו' נ"ב לבאורה ל"ם דאפי' אינם לבדיקה ביום ל"ב ע"ם לבתחלה אין לו לבדוק אפי' לאור הגר כיון שיש לפניו ל"ד ביאבל לבדוק בדיעבד אבל אפר מאיר בלילה יוחר מבא"ב ביום ל"ד פוס ל"ד לאור בחמה ברוף פסי קפ"ל ואבאר אב"ל דהי מני לאבאמינן דבוסא זו כגון שיודע שיהיה חנים בלילה ולא יהיה יכול לבדוק בדיעב ובדוקא לבדוק ביום ל"ב אפרוך לאור הגר ולאחר הגר בדק בו' אפי' בדיעבד לא מהני הבדיקה ביום ל"ב ובבית שיש בו אורה לא מהני בדיקה לאור היום באכסדרה אם בדק לאור הבחמה דיו אבל לא בחדרי הבית ובלבוש משמע אפילו לבתחלה מוהר לבדוק לאור היום באכסדרה וב"כ רש"ל וכן משמע בגמ': (ג) בודק כל המקומות כו' · ה"ה הדר המשבנות לפי שלפעמים קם מחוך הבעור' להביא משכון ומחו בידו (מהרי"ל):

עטרת זקנים

תלג (א) הבדיקה צריך בו' · אבל ביום י"ב אין לחקרים ביעור' ע"י הגר ונראה שאפי' היה בית אפל שגם ביום יוכל לבדוק יפה לאור הגר כמו בלילה אפ"ה אם כבר בדק ביום י"ב אפילו לאור הגר צריך לחזור ולבדוק בליל י"ד: (ב) שאורה רב כו' · ויש מי שכתב אפילו באכסדרה ובהי בבסיר' שאורן מרובה צריך לבדוק ליל י"ד אע"פ שבבר בדק בליל י"ב לאור הגר או ביום י"ב לאור הבחמה והשמש כדי שלא תתלוק בין בעור לבעור כי רוב הגאונים ס"ל דאין לבדוק ביום אא"כ לא בדק בלילה ואפילו בדיעבד לא מהני הבדיקה ביום י"ב ובבית שיש בו אורה לא מהני בדיקה לאור היום באכסדרה וב"כ רש"ל וכן משמע בגמ': (ג) בודק כל המקומות כו' · ה"ה הדר המשבנות לפי שלפעמים קם מחוך הבעור' להביא משכון ומחו בידו (מהרי"ל):

תלג א ואם עבר · אבל לכתחלה אסור לבדוק ביום אפי' בכית אפל: לאור הגר: ב ואכסדרה · היינו הבנוים על גבי עמודים ואין לה כותל: ג אם בדקה · וכגמ' איתא דלכתחלה בודקין לאור החמה בלכסדרה וא"ל דהיינו כבבודק ביום י"ד אבל לכתחלה צריך לבדוק בליל י"ד לאור הגר כמ"ש פסי' זה ולכן כתב ל' דיעבד וא"כ אין מהלוקה וכ"מ בריש"ו וכ"מ דלא כב"ם: ד כנגד ארובה · היינו מלון בכנגד וכ"ה במפנה רס"י דאכלטות ורס"ה דביאה לכן כתב רי"ו דאסור לבדוק נגד המלון דמלון היינו בכותל ומבב"י אבל דעת הטור דלף נגד המלון שבכותל מרי וכ"מ ברמב"ם וז"ל ס"ג וכן מורין וסדקין שבבית אותן שכנגד התרזיבה בודקין לאור היום וכו' עכ"ל מ"מ אפי' אין המקום זוכה ול"ל דבמלון שיש בו אורה לא מהני בדיקה לאור היום אפי' בדיעבד: (ב) שאורה רב כו' · ויש מי שכתב אפילו באכסדרה ובהי בבסיר' שאורן מרובה צריך לבדוק ליל י"ד אע"פ שבבר בדק בליל י"ב לאור הגר או ביום י"ב לאור הבחמה והשמש כדי שלא תתלוק בין בעור לבעור כי רוב הגאונים ס"ל דאין לבדוק ביום אא"כ לא בדק בלילה ואפילו בדיעבד לא מהני הבדיקה ביום י"ב ובבית שיש בו אורה לא מהני בדיקה לאור היום באכסדרה וב"כ רש"ל וכן משמע בגמ': (ג) בודק כל המקומות כו' · ה"ה הדר המשבנות לפי שלפעמים קם מחוך הבעור' להביא משכון ומחו בידו (מהרי"ל):

תלג דיני בדיקת חמץ ו' ובו י"א סעיפים

א (א) ה הבדיקה א צריך שתהיה (א) לאור הגר ולא לאור הלבנה **א** (א) ג ואם עבר ולא בדק ליל י"ד כשבודק ביום י"ד לא יבדוק לאור החמה אלא לאור הגר **ב** (ב) ב ואכסדרה נ (ג) שאורה רב **ג** נ אם בדקה לאור החמה דיו ד ד וה"ה ד כנגד (ב) ארובה שבחדר:

ב (ג) ה אין בודקין לאור (ג) האבוקה אלא לאור הגר ה ו ולא בגר של חלב ולא של שומן ולא של שמן אלא בגר של שעוה: הגה ו וכמו ו יחידי אבל אחי בדרת ביחד ן אפי' קלועים:

ג (ד) ז בודק כל המקומות שישלחוש שמא הכניסו בו חמץ ולכן ז כל חדרי הבית והעליות צריכים בדיקה שפעמים אדם

לבדוק בלאור החמה דהיינו להמתין על אור היום אלא אפילו אם בבר עבר ולריך לבדוק ביום אפ"ם לריך גר וכ"כ ב"י והוא הכמון ומלא חשבה לבתוב דבוהא אלא ביום י"ד ולא אמר י"ג משמע שבבדיקה לא מהני ב"ג כיון שקבעו חכמים הזמן על ליל י"ד והוה אמי שבודק זמן רב קודם פסח וכן מביה ב"י לבלבה: (ב) ואכסדרה שאורה רב כו' · כתב ב"י בבודק ביום הוא עכ"ל נראה בוונתו דגם דין זה דלכסדרה מיירי בבשוקה בל הבדיקה ביום י"ד בגון בבבר ולא בדק בלילה אבל לבתחלה בודק גם הלכסדרה בלילה לאור הגר ומפרש"י משמע אפילו בבבר אבל לא בחדרי הבית ובלבוש משמע דאפילו לבתחלה מוהר לבדוק לאור היום באכסדרה וב"כ רש"ל וכן משמע בגמ': (ג) בודק כל המקומות כו' · ה"ה הדר המשבנות לפי שלפעמים קם מחוך הבעור' להביא משכון ומחו בידו (מהרי"ל):

תלג (א) לאור הגר · ובגליל י"ד אלא אם בדק ליל י"ג ולריך לחזור ולבדוק ביום י"ד כתבקנת חכמים שלא יבדוק בלילה ולא יבדוק בלאור הלבנה ובגמ' איתא אבל אם בבר בדק ביום י"ב אפילו לאור הגר ונראה שאפי' היה בית אפל שגם ביום יוכל לבדוק יפה לאור הגר כמו בלילה אפ"ה אם כבר בדק ביום י"ב אפילו לאור הגר לריך לחזור ולבדוק בליל י"ד: (ב) שאורה רב כו' · ויש מי שכתב אפילו באכסדרה ובהי בבסיר' שאורן מרובה צריך לבדוק ליל י"ד אע"פ שבבר בדק בליל י"ב לאור הגר או ביום י"ב לאור הבחמה והשמש כדי שלא תתלוק בין בעור לבעור כי רוב הגאונים ס"ל דאין לבדוק ביום אא"כ לא בדק בלילה ואפילו בדיעבד לא מהני הבדיקה ביום י"ב ובבית שיש בו אורה לא מהני בדיקה לאור היום באכסדרה וב"כ רש"ל וכן משמע בגמ': (ג) בודק כל המקומות כו' · ה"ה הדר המשבנות לפי שלפעמים קם מחוך הבעור' להביא משכון ומחו בידו (מהרי"ל):

שערי תשובה

תלג (א) לאור הגר אבנם"ע ובמלא"ם סימן קס"ג דשתו מיכול לבדוק בגליל י"ג ובסימן קל"ד כתב דמי אסיר לו בדק מלכסדרה דלאורה נבדקה ובדק בלא גר יכרך ויעיין בבנין מלכסדרה כמ"ש וה"ו ובכו"מ ס"י מ"ג כו' נ"ס ס"ל:

תלג (א) לאור הגר · ובגליל י"ד אלא אם בדק ליל י"ג ולריך לחזור ולבדוק ביום י"ד כתבקנת חכמים שלא יבדוק בלילה ולא יבדוק בלאור הלבנה ובגמ' איתא אבל אם בבר בדק ביום י"ב אפילו לאור הגר לריך לחזור ולבדוק ביום י"ד · ובסוס"ה דלא אלא לאור הגר ולא בלאור הלבנה ומ"ל דבמלון שיש בו אורה לא מהני בדיקה לאור היום אפי' בדיעבד ובמלא"ם בלא"ם ובמ"ל ובמ"ל ובמ"ל

כגלפ"ר: (ד) שאינם גבוהים הרבה. כתב בסוד ובירושלמי מסיק נבוה למעלה מי"ט וה"כ כו' ומרלה דמס"ה פליג בסוד מסוס דבגמ' דיקן קאמר עד שידו מגעת משמע מיסכא בג"ל: (ה) אבל לקמן סי' תמ"ה כו'. וכ"ל לאחרן דבס מייני במסלוך לרמוב בסוד מסוס דיתכלו הטוריבים מס"ה מוחר אבל כאן מיירי בגמלא במלר וכזה ולמי מינו נכון ופ"ל סי' תמ"ה: (ו) ושבין יהודי לאינו יהודי כו'. לכלוחה היה נלחה לומר שלף בוחלי מפן ח"ל בדיקה מפני הסכנה ולפ"ג דגבי גל בוחלי מפן לריך להוליח במרלה ומלינה שלמי בחם דלפסר לו לעשות בענין שלין בו סכנה משל"כ כלן ח"ל לו לעשות בענין שלין בו סכנה אבל בחמה בזה נמי בוחלי מפן לריך בדיק' והייט ביממא כדמוכח בגמ' דפריך והילך לשחמש ומבכר כי לשחמש יממא ומהורא ולא מסיק לדעתיה בג"ל

אדם נכנס בהם ופתו בידו (י) ח אבל אוצרות יין ז (ר) שאין מסתפק בהם וכן מתבן וכיוצא בו אינם צריכים בדיקה: ד ט (י) חורי הבית וזיזין הבולטים מהכתלים (ד) שאינם גבוהים הרבה ולא נטוכים הרבה צריכים בדיקה אבל הנבוהים י ח שאין יד האדם מגעת שם והנטוכים ח (ה) (ו) פחות משלשה טפחים ט אינם צריכים בדיקה: ה כ גג הרציע והמגדל שגגיהם משופעים ומפני כך אין גגיהן ראויים לשום תשמיש אינם צריכין בדיקה אפילו הם בתוך הבית:

ן נ רפת של בקר אינו צריך בדיקה שאם היה שם חמץ הבהמות יאכלוהו י וכן ט לול של תרנגולים אינו צריך בדיקה מפני שאם היה שם חמץ התרנגולים יאכלוהו יא וכן אמצעה של חצר אינו צריך בדיקה שאם היה שם חמץ העורבים ושאר עופות המצויים שם יאכלוהו יב והני מילי

מספק חמץ אבל ודאי חמץ לא: הגה (ה) י אבל לקמן סימן תמ"ה סעיף ג' (ו) מבואר (*) דמותר להשליך חמץ במקום שהשופות מצוים כל שכן שלין צריך לבער משם אפילו חמץ ודאי אבל לאחר זמן איסורו:

ז ס חור שבין יהודי לחבירו כל אחד בודק עד מקום שידו מגעת יא והשאר מבטל בלבו ודיו (ו) ס ושבין יהודי לאינו יהודי אינו צריך (ז) בדיקה כלל שמא יאמור יר כשפים הוא עושה לי (י) ונמצא יב שו בא לידי סכנה:

ח ס כותל שנשתמש בו חמץ בחורין ונפל ונעשה גל אפר אינו נבוה ג' טפחים כדי חפישת הכלב אין

שים שם תרנגולים דהוי ודאי חמץ דספק מוליח מידי ודאי מכ"ל וקשה דאם כן מאי פריך בגמרא וכא אמר רבא מאנשה של מלר בדיקה דילמא הכא מיירי בודאי חמץ אלא פ"ב אפילו ודאי חמץ ח"ל בדיקה כדאיתא בגמ' דבאכילה מיכא ספק שמא לא אכלוהו אבל ודאי גרלוהו אמרינן וא"כ בשלמא בעכבר לף שנכרלהו נאחר בביתו אבל בוחלכים משלמא אתו ולעלמא אזלו ונוכרין אוחו למקום אחר ולכן שרי ואפשר דמ"ש הסמ"ק אבל ודאי חמץ לא הייט דלא חנינן שמא אכלוהו ואם הסוחות מצוים באחר לריך לבדוק אבל אם אפשר דמ"ש גרלוהו למקום אחר נם מ"ש הב"ח דבמקום שרגילין לאכול הוי ודאי חמץ נ"ל דסיינו דוקא אם אכלוהו סמוך לפסח אבל אם אכלו זמן רב קודם פסח וסמוך לפסח נאמר שלא יסול לפס חמץ דאם כאמר לומר דאם לאיגו שגרלה עכבר חמץ למקום שאין מכניסים בו חמץ זמן רב קודם פסח שלאבדן בדיקה שא"כ כל המולין שבבבריח מצוים שם אפילו הגבוהים והגמוטים ילאסרו בדיקה שא"ל שלא גרלו שבבריח לשם חמץ ח"כ אימא כה"ג אפילו אמא גרלוהו למקום אחר אז אמא אכלוהו ואמא נמלא ונאסר ומאכל ומ"מ דזה לא מקרי חמץ דהרי כ' כותל שנשתמש בו חמץ כו' ומכי מילי בפחם וכו' ומ"ש הב"ח בשם הרמב"ם ומס"ג לא דק בלשונם דקאי על חוכלות ולא על רשה בקר ולולין דאסור דכל כ' יום מקרי סמוך לפסח ולכן כתב במהרי"ל שלא יסליך מיים לתרנגילים במקום לא שלשים יום קודם לפסח ומ"ש: יא והשאר מבטל בלבו. דאמא נתבטל שם: יב בא לידי סכנה. ולפ"ג דשלומי מלוה אינן ריזקין כיצא דשכיח הרינקא אלמי ולריך הב"ח אמאי לא מאני אמא מחבר לו מחם שם"ם ואי' הכא אפילו ודאי חמץ ח"ל לבטלו חוב בכל יום ומהיכא תיתי איכא לאסר אחר מסם אבל בס"ח מיילי בכותל שנאחמש בו כבר ונפל ובעכיו אין מסחמש בו מיישינן אמא יבוא שבעיו לאסס אחר מחם שנאבד לו כבר ☞ והב"ם לא איין בגמרא ובחב על הב"ח שלא הבין דמיילי שלא הסחמש שם והוא לא הבין דאם לא הסחמש שם פשיטא דא"ל בדיקה וכ"ם בגמרא בהדיא ע"ם וכ"ל דלריך לבדוק לאור היום כל מה שיכול וכ"מ מלשון רש"י ד' מ' סוף ע"א: יג סכנת עקרב. נ"ל דוקא במקום

הזיקא דשכיח משא"כ סכנת עקרב וע"כ צ"ל דחייישי' שאחר שנכנס הבדיקה יחפש אחר המחם:

באר היטב

(ד) שאין מסתפק ויש לו קבע בעובל בשם אחם מה שלריך לעבודה ח"ל בדיקה מ"ל. וכ' מהרי"ל בשאינם מקום שאוכלים שם כל הבשר יש לבדוק אחת הספסלים דא"ל שלא נפל שם מן אחמץ ושרי אחר בדוק לו

ליכא שם תרנגולים. ולא יסליך מיים לתרנגולים במקום לא שלשים יום קודם לפסח מהרי"ל: (ח) פחות מג"ס. ואם סחיטות מצוים צריכים בדיקה: (ו) מבואר. פ"ם בפ"ו ופ"ח ופ"ט ומה שפירש: (ז) בדיקה כלל. ומ"ש ביום

חק יעקב

ומלרות יין ומתן ושכר המסתפקין מהן לריכין בדיקה ומלרות המסתפקין מהן יש קבע בעובל מהן בשם אחת מ"ל בדיקה אחרונים: ה שאין יד האדם מגעת שם. וכתב בסוד בשם הירושלמי לא נבוה י' שפחים ושיין באחרונים בעדתו לתרץ הירושלמי ול"ל דהירושלמי לא קאמר אלא בנבוה י' לעשלה מקומות אלא ולא שלין יד האדם מגעת שם וכן מבמע הירושלמי דומיא דהבור והדות דקאני הכם דהוא לעשה מקומות אלא ופ"ל סי' תמ"ח נגי כבר בקורה וכבר בגיר: ט אינן צר בין בדיקה: ואם תיעוקות מלוין לף בנמוכין לריך בדיקה וכן אם יהיו בעשבים בכן אמר לריכין בדיקה אחרונים: י וכן לול של תרנגולים. וה"ם בבית אם תרנגולים מלוים שם אין לריך בדיקה ו"ם לבבר אחת הספסים וחחת המטות כ"כ אחרוני. וכ"כ נים: הרב בספרו אלי"ו זוטא לפ"ם דברי מהרי"ל ולא כמ"ם וכן המגיד: יא וכן אמצעה של חצר. כן הוא ל' הרמב"ם וכתב הר"ן דאחי לעשוני חורי אחר ול"ל הכא דלא אמריכן דאחי לעשוני לדדים דא"כ אקשה אל סוגיא דש"ם דרים אפשיר דקאמר ולא לאור בשמש היכי דמי אי נימא בחלר הא אמר רבא אחר אינה לריכה בדיקה ואמאי לא משני דמיירי בחלר ומן הלדדים אלא ודאי דלף הרמב"ם מוהיה דמן הלדדים א"ל בדיקה רק דאחי לעשוני חורין שבחלר דלריך בדיקה והא דלא משני הש"ם הכי משום דהשם ליכא אור בחמה כל זה ראשה לי פשוט ובהיר כדברי הר"ן בכוונת דעת הרמב"ם דלא כהב"ח אפירם דעת הרמב"ם נגד משמעות הש"ם ואחר הפוסקים: יב והי"ם אפשר חמץ אבל ודאי חמץ לא. כ"כ הב"י בשם הסמ"ק אבל יעשתי ולא מלאתי בדברי כן רק בגמרא פ"ק דפסחים כתב בלשון זה אם אחר א"ל בדיקה הייט ר"ל אפשר חמץ אבל ודאי חמץ לריך לבער עכ"ל וכ"כ מהרי"ו בסימן קנ"ג ובהג"מ כתב וז"ל קודם זמן איסורו יכול לסבילהו בכל מקום שהעורבים מלויין שם הוא"ל ועדיין לא נאסר בהנאה ובכהי מיירי הא אחר א"ל בדיקה ואם יאבל חמץ אחר זמן איסורו אין לראיתו אמר כדי איקחוהו העורבים דעיקר ביעור חמץ הוא ערבה עכ"ל והנה לכאורה יש כאן ב' דיעות הפוסקים זו אחת זו דמבהנאות מיימוני מבואר דאפילו ודאי חמץ א"ל בדיקה ומוסר להשליך שם אפילו לכתחלה אלא כדעת אחרונים וא"כ הרגש רש"א בזה בהגהותיו של הב"י שפפק ו כאן וכסי' מ"ם אחרי אחרוני אמר מאוד ערתו אחרונים בזה לייאשה דעת הב"י ובכנסו בזמנים גדולים בשביל קשיא זו וביאור תמוה על הב"י שאמר שהעתיק בב"י בסימן זה לשון הסמ"ק כתב לשון הגהת מיימוני ולא הרגיש כלל בסתירת דבריהם ותו קשה לדעת אחרונים מה מקשה הש"ם היכי דמי אי נימא בחלר כאמר רבא אחר א"ל בדיקה דאמרה לעולם בחלר ובחמץ ודאי (ובמ"ש הרגיש בקושיא זו ומדחיק לייאשה אלינא דאחרונים ולא ייאשה כלום דאפשר מקשה דלמא מיירי בחמץ ודאי ובמקום שאין עורבים מצויים שם רק עופות וק"ל פ"ם במ"ם) אינרא כד תפיין שפיר בל' אחרונים

ומשרי"ו שהוא כל' הסמ"ק שהביא בב"י ירא שלא קשה מידי ואין שום סתירה בדברי הראש"ים כלל דהרי לריך לדקדק בדבריהם דמשתלם כתבו דאחר אין לריך בדיקה ובסיפא כתבו לריך לבער אלא ניאור דבריהם כך הוא אם אחר א"ל בדיקה הייטו ר"ל מספק חמץ דאלינן דהעורבים והעופות ואכלוהו אבל אם יש ודאי חמץ בזמן הביעור לא אמרינן לה אמרינן דלא ילעבדו בזמן הביעור אותם ואכלוהו אלא לריך לבערו ובדעת הב"ח ממש אבל ודאי קודם זמן הביעור מותר להנות שם חמץ אל סתר שיאכלוהו כלשון הב"ח שפסק לק' סי' תמ"ה והא דנקטו בלשון בריאה אפשר מצ"ם ה"ם ודאי אלא משום דלשון בדיקה לא שייך אלא בספק דודאי חמץ מה לשון בדיקה שייך וכ"כ הב"י לקמן (סימן תל"ח) רק הכנה לבערו למחר ומן מוכרח ומבואר לדברי הש"ם בדברי מהרי"ו סי' קל"ג שכתב וז"ל אלעזר אחאר א"ל בדיקה אבל אם יש שם חמץ ודאי לריך לבערו כולה. בהג"מ הרי לסרוגי שני הדיעות יחד וכ"מ והאחרונים שנגו בזה לפי שהב"י ליקר בהעתקה לשון הסמ"ק לכך הביאו שהם דעות אלונות והשיגו על הב"י ובאמת הכל הוא דעה אחת ולמדים יחד בני שום פירוד כלל וכרוך ה' אחר אחיר עיני בזה לחבין דברי הרבאונים ומקום המיתו לי נהתגדר בו ובשום הוא: יג והשאר מבטלו בלבו. וכתב הב"ח אבל ודאי חמץ לריך לאיאיל דה"ל כחמצין בבור ע"ל ובאמת דבר זה הוא אחלוקת ישנה בין הפוסקי' לענין חמץ בבור אם לריך שולם לבעלתו או אני בביטול ובאמת המבואר לק' סי' תנ"מ דדעת הרא"ש: דלא אני בביטול דה"ל חמצין בבורות ודעת הרמב"ם ואחר פוסקים אינו כן דדוקא חמצין דקא עביד בידים והכי קי"ל כמבואר לקמן ודוחק לאלן ולומר הכא ליכא מרחא כולי האי ונם פחמת לשון הש"ם והפוסקים אמאת דבבל ענין אני בביטול וא"ל בשולת אבת ולבסוף הגיה בל"מ לפי אהבין אהב"ח הפחיק כן בשם רש"י וזה אינו שהוא רק דברי הב"ח עלמו ואדרבא דעת רש"י לאיסור ב"מ הש"ס ק' ונם לא הרגיש שהוא אחלוקת פוסקים דאבאונים ופ"ל אינו תנ"ו אעיף ל' בהג"ה אם מוחר ליהנות אחמץ כזה אחר אסה אף שבטלו ומ"מ שם: יד בשפחים הוא עושה לי. וכתב הב"מ בשם הר"ם דמ"מ ביום י"ד יבדוק לאור היום כדרך אחאחאם שם ונן אחמץ בש"ם ופ"ם: מו בא לידי סכנה. ולפ"ג דלאחי אלוה אינן ריזקין איכא הזיקא אלאי כן אחרון הש"ם שם ולא קבעי לאחרן ג"כ שמא אחר אמר הבדיקה אלבד לו אחם שלא אינו עוסק בחלוה ובכא לידי סכנה כמו שמבואר בסעיף ח' נ"ל אבוא אחשלהאחם בחפילת שיך שמא יאבד לו אחם אחר הבדיקה בכיטוי ח' נ"ל אבוא אחשלהאחם בחפילת שיך שמא יאבד לו אחם אחר הבדיקה ובשילה והבר שאינו אלוי ע"ב הולרך כאן לעשם איכא הספיא ה זקא בל"ל אמ"ם לאחרונים בוא ומבואר בדברי הב"ח דאפילו בחמץ ודאי אלא ל"ל בדיקה אחוס אבל אם"ם ס"ק י"ד יש לו אלינה לבדוק כיום ע"ם: מו ואין צריך לבדוק אחתיו · אלא אם"ם ס"ק

מגלו

נז ב

מ מרי' וגנמ' שם פ"ם שם בבריי' י' מוב וז' ואחשם וכ"כ פרא"ם בחפוכם כ שם בבריי' ל' שם בבריי' פ שם מיפרא דהבא ב שם כ"י בשם שם"ק (ולפנ"ר נלאה דבאן אייני בחלר בשמאחר אחרון בו ולקמן אייני בחקום אפקר בחלר שם) ם שם בריי' ע בריי' שם וכבלמו פ מבנם ל"ל ובריי"ם פ וגנמ' שם:

עטרת זקנים

(ד) אבל אוצרות יין כו' · וע"ב א"צ בדיקה בחורי שהצנינין שם דנים גדולים ספני שאין דרך ליכנס שם חוץ הסעודה ומביאין הבל קודם הסעודה (פ קרפסחי') (ה) חורי הבית וזיזין · ומשמה תחולקת כל הבית מבותר לבוחל אם יש תחתי' עצים ואבנים א"צ לבדוק אלא צדה החיצון שכלפי חחון ואם אין תחתי' עצים ואבנים אם הוא נבוה ש"ם בולין לעבור תחתיו כלי שחייב בודק אף צדה הפנימית ואם הוא נמוך א"צ לבדוק צדה הפנימית כיון שלא יכול לעבור תחתיו כלי' שחייב אמרי' דוראי לא עבר שם אדם ולא השחמש לשם בשום דבר ויש חולקי' וסוברי' דלעולם אינו בודק אלא צד החיצון (פ"ק דפסחים ד' ח' וחסור): (ו) פחות מג"ס וכן אם תרנגולים מצויים שם נ"כ צריך בדיקה אם לו פחות מג"ס (כ"ל (ועיין בסמ"א פ"ק ס') ; (ז) ונמצא בא לידי סכנה כו' אע"נ דשלחי מצוה אינם נזוקין עלילות שכיח מוכא וחוי

ל׳ תוס׳ סם מ׳ ק מבוס רים סמיים וכנים סלו ובדמסרסם רב סם בגמ׳ מ׳ וכ״ם רשב״ם בפ״ב מס׳ סמן וב״ם ר מור בסם סירו׳ :

עטרת זקנים

(ח) יחפש אחר המחם כו׳ מי׳ קודם הבדיקה (מהרש״ל) :

יד אפרים

(בס״ו סק״ז) משמשים המלוק סכין סמם לחלי כו׳ נ״ב ולא כתבו רק דין דמתני׳ בני משולת שלם בכלב יכול לתפס לינו כמנוער (שם ס״ק) ובזר שנים כמינו דש״ם בס״ע כו׳ ומם מסרסרים סרירי׳ כו׳ כ״ל׳ : (שם בסג״א ס״ק ה׳) מיעוריה לסכניסו לסורין ולמדקין מן ישרוף סכיס נ״ב בס״ם דף ח׳ סוף סני מירוגים דנב״ל אמר זס יכול לסכניסו לסורין כו׳ ר״ם אמר כלי בעיה מעיירת מלא יעשיר מם סכיס ע״ם - וס״ם מסנ״ל ומל סמן דינו כלמנוס כו׳ רגיס מקנו בזס דמ״ב ליתני עם מנוסס כמרס כגם ומהגליס דנ״מ כגון מם כדק ביאולין ומדקין בגר בשום לו סמיר יכול לבדוק אחר מבדיקס בגר בסן מס ס״ב בלמוקס וס׳ בס״מ ולענ״ר י״ל דבלמס גם בלמוקס מלי דבעיס בגמרא דנעשים שלינו יכול לסכניסו

מעיירת מן ישרוף סכיס (כמו בגרלס מדברי מסנ״ל בזס) ס״ב כדישבר לס בדק ודיב לינס בעיים בלא בגיירא וסכניסו לכל המקומות מגיירים בדיקס עוסס לו בדיקס אבל בעיים בסיגון ולריך מעיירת לס בדיקס לגמרי ולגם לחזור ולבדוק לא בלא בלא לחזור ולבדוק רק בחזרן ומקוקס לגר מבא״ל לסוך מעיים דאולו לחמרי ומקלס קפוס לס בדישבר לחזור ומקלס לס בדיקס לס בדיקס לגמרי ולגם לחזור ולבדוק לא בלא בלא לס בדיקס לגמרי ולגם כתב דבא״ל דבכל חלב לא לריכי כמי עשמי רק בנבנו לחמרי בעיים בלא בגיירא ומעיירת לס בדיקס לס בדיקס לגמרי ולגם לחזור ולבדוק לא בלא בלא

ודומה קלת למטמין בכורות אבל בנפלס עליו מסולת אבני בתוכן שלין עליו בירור שעבור הסמנות אז מותר אחר הפסח אם נטנו ועל מ"ש בסמוה נ"ע דלריך לנטר ח"ל למה לא נימא דהכלב יאכלנו כמ"ש נבי מוריבים דגם נבי מוריבים אסור בסמוה בכמוהו ועמ"ש סי' תמ"ס ס"ג :

תלד (א) שחמץ שמשייר בו' • הדין הוא כך הן מה שמלא על ידי בדיקתו ומלינשו לעריפה לאמר הן מה שייר מאכילתו ולא נקט אלו לק מה שייר לאכילתו ולא מה שמלא בבדיקה כי לאו מילתא דפסיקא היא שימלא אחר בבדיקה כי מסתמא בבדו כל האחרים ואין נוהקין לק מפסק אכל הייור לאכילה היא ולאיה ובאולן לריך אזהרה שיאמרו מנטילת עבריים בפנין ובאמנם אחריך אלן מו"ם ז"ל ומשם מנהג לנלגיע אחמץ בלריך לאכילה קודם הבדיקה ואין בזה פשט כעיקר דנפני הבדיקה אין לריך אזהר' דלף מה ישלנו העבכר אם אין לריך אלא בדיקה ואבא עדיין לא בדק אלא דאחר בדיקה לריך אזהרה אלא ילעיר בדיקה אינה וכ"ה בהדיא במנהגים אח"ל אלגיע אחמץ אסור אלא לאכילה: (ב) אם ישלנו עבבר בו' • ולא אמרינן דעבכר אבטנו דפסק אכילה אינו מוליא מידי ודאי אחמץ • בעור כתוב דבאמת אינו אלא אם נאחר בבית אחמץ אבא אלא אינו אלא דיליה הוא אין פירוש שיעבור על מה שלא ידע אם לא יבטל ולא ימלא אותו אחר כך דבנאיות מי יבין וכ"מ מדברי הרא"ש

כוונתו דזה אחמץ שנרמה אחר הבדיקה לא היה בכלל הביטול שהרי שייר אותו למאכלו וא"כ אם בדק אינו אלא אינו מוכנין בלא"ה לבטל אינה בשעת הפריסה: **ג אינו צריך לבדוק** • וליל דמונה במקום נבוה אח"ל לחיטוקות לילנו דאל"כ לריך בדיקה שנית אמ"ס ספי' תל"ט : **ד יבפה עליו כלי** • וכן כתב הרא"ש ורי"ו בשם הירושלמי דלא בכ"ח אחוסר לכתחלה בכפיית כלי ואח"נ דבפסח לא סני בכפיית כלי כמ"ש בסי' תמ"ו אחי בהם לחיטיקין איסור בהם לאיכלנו אבל הכא אינה יודע אם אחר בשעה בינבל אח"כ דמ"ח לא אינו אינו בדיקה בחיקון אבאיר דאל"כ אף אם יאנו אבבר אחר של חדם לבסות אמ"ם הר"ם פי"ח דאלה אבני ולבסותו מפני אדרבן אל אחריס לגלות בדלאיתא בחוניין דף י' אבל בשנוסה עליו כלי רבב אין יכולין לגלות : **ה יבטלנו** • דשאתה אפילו נשאר אחמץ בביתו אלא אלאה אינו עובר עליו (טור) דאם לא ביטלו

ברולם לעשות כן יכול לעשות כן כדי אבא יבא לידי אחרת לבדוק אבנים אבל א"ם אין חיוב ואחרים בדבר דאם יזדמן ביטול אחבר בעמת יבדוק אבנים כיון שאנשה בבדיקה לא חייבים שיאבדו אבא"כ אחר בדיקה לריך אחרים לפנינה אבא יאמרו בדיקה אבנים ואחיבה לאיתים אמת שאינו אבן אבנים אבנים אם אינו אבא אבנים ואינו אבנים אבנים אבנים

ביטלו עובר עליו לא על מי שלא ידע. וכ״כ בסי׳ תמ״ד מ״ר תמי שאינו מלב בשונג וה״ל כרמב״ם פ״ג מלא ממן שסיה דעתו עליו וסיה בלבו ושכחו בשעת הביטול ולא ביטלו ה״ז שובר מל לא ילהה שהרי לא ביטל ולא ביטל וכו׳ פ״ם משמע דאם לא ידע בו מתחלה אינו שובר עליו כלל וכ״מ מל׳ הרא״ם נגי גלוסקא ושיין בתוס׳ ריש פ׳ כל שעה:

ודע דשיורין ממילא בטלי והביטול הוא שעת ימלא גלוסקא ישיסיס עיין סי׳ ת״ס ס״ג: **ו ואם אמרו** בקלת ניסמלות כתוב ולא אמרו בל״ק ילא ול״ל דסיינו דוקא כשיודע לשמות ענין הביטול מיודע שמקיר ממלו אבל אותם אלין מביניס כלל וסובריס שאומרים אינה תמנה שסיעת דלא ילאו דהא בטול מדין הפקר ובטינן שיהא שו ולבו שוין וקו כתב מהרי״ל ומהרי״ו שהבודק לאמה תבטל בלשון ממכינה ובסדה״ כתוב עשה לשה ניסגין לאמרו בלשון תרגוס: **ז וטוב לחזור ולבטלו** לפי מזמה בשת אבל ושעת ישאר ממנו כלום (טור) אבל אין לסמוך על ביטול היום ובלא בלילה דכיון זמן דלאו איסוריה ולאו זמן בעוריה הוא מיישבן שיבטל לבטלו אמילו לדיקן שמוכנים לברוך קודם שעה שעות ולבטלו בלאותי עשה מ״מ מייתי׳ שיבטל מלבריו עד אחר שעה שעות דאז לא מהני ביטול: **ח אלא לאחר ששרף** ואם כן צריך לברוך קודם שעה שעות: **ט שלוחו** שיכול שלוחו לבטל ג״כ מה שעיר אלא מאוחר וזיכה בו והא אמר בלילה דלא מתיתי משמע דוקא ממן אחין יהוא לו ואין לומר דבאמת אי לא לתקן אלא כל ממן דאיתא לי ואו לא ול״ל הייתי מפרש מאי לי לדבר הסיינו אלינו מבטל אלא מה שהוא לעבר ולא המותר ואי לא אמר דמתיתי ולא ממיתים ה״מ דמה דאמר לאיתי לי הייינו לדיבור לו אבל לא במה שמוסיף ע״כ תקנו כן: (ה) **וטוב לחזור ולבטלו כו׳** • ע׳ בטול שכתב

ס״ס מסוס דבשת שעיר לאמלו לא נתכוין לבטלו ויש לסוס שמא יסייל ממנו בבית ויעבור עליו ויש לסיים מפני שהרא״ם נתן עוד טעם לזה מסוס דבשת שיבטל בלילה הוא מחר ותוכה בו לכן גם כאן יש לסיים טעם זה וא״ת כיון הרא״ם הטעם הא׳ מפני שאחר ותוכה בו מבטל דבשעת הביטול נתבטל ג״כ מה שעיר אלא מאוחר ותוכה בו והא אמר בלילה דלא ממיתים משמע דוקא ממן אחין יהוא לו ואין לומר דבאמת אי לא מכל ביום אלא מבל בטולו וכמו״ם סוף פ׳ תרמ״ו ובי״ם ספק דאין לבטל מסכי״ל שלריך שיעמוד אלינו וכמ״ם כתוב בסס מסכי״ל שלריך שיעמוד אלינו לבדוק אין יכול לבטל וכד״מ כתוב בסס על ידי אלים: **י ואם אינו עושה כן** • פ׳ אמ״ו רגיל לבטלות בן וה״כ מיישבן

ס״ס מסוס דבשת שעיר לאמלו לא נתכוין לבטלו ויש לסוס שמא יסייל ממנו בבית ויעבור עליו ויש לסיים מפני שהרא״ם נתן עוד טעם לזה מסוס דבשת שיבטל בלילה הוא מחר ותוכה בו לכן גם כאן יש לסיים טעם זה וא״ת כיון הרא״ם הטעם הא׳ מפני שאחר ותוכה בו מבטל דבשעת הביטול נתבטל ג״כ מה שעיר אלא מאוחר ותוכה בו והא אמר בלילה דלא ממיתים משמע דוקא ממן אחין יהוא לו ואין לומר דבאמת אי לא לתקן אלא כל ממן דאיתא לי ואו לא ול״ל הייתי מפרש מאי לי לדבר הסיינו אלינו מבטל אלא מה שהוא לעבר ולא המותר ואי לא אמר דמתיתי ולא ממיתים ה״מ דמה דאמר לאיתי לי הייינו לדיבור לו אבל לא במה שמוסיף ע״כ תקנו כן: (ה) **וטוב לחזור ולבטלו כו׳** • ע׳ בטול שכתב

(ה) **המירא** (ד) **דאיתיה ברשותי** ח **דלא חזיתיה ודלא ביערתיה** ט **ליבטיל וליהוי כעפרא דארעא:** הגה ויאמר הביטול בלשון אמנין (מהר״י ברי״ן) **ך** יא ואם אמרו (ז) (ג) בלשון הקודם כל המירא כולל המן ואמור (מ״ס ס׳ קל״ד) • יב אבל בשאר לשונות צריך להזכיר (ז) כל אחד בפני עצמו (ד״מ):

ג (ה) **ז ד וטוב לחזור ולבטלו פעם אחרת ביום י״ד סוף שעה חמישית קודם שתגיע שעה ששית שמשתגיע שעה ששית נאסר ואין בידו לבטלו:** הגה ואין לבטל ביום **ח** אלא לאחר שרף המן בדי לקיים מצות שריפה בחמץ שלו (מהרי״ו):

ד ט **בביטול היום יאמר דחזיתיה ודלא חזיתיה דביערתיה ודלא ביערתיה:**

ה ו (ז) **ט** (ד) **ת שלוחו יד יבול לבטל** (וכשמבטל בלשון צריך לומר בלשון המן בל פלוני יהא בטל וכו׳) (תשובת מהר״י ברי״ן) **טו** ו **אם אין האיש בביתו יבטל במקום שהוא י** (ז) **ואם** (ח) **אינו עושה כן טוב שתבטל אשתו:**

לא

יסוס מלבטלה כיון דאינו מבערה מן הסולם: (ד) **דאיתי׳ ברשותי** • בטול לא כתוב ולא יפרש לומר כל המירא דאיתא בבדין ביתא דלי לבטל אלא מה שיש לו אמר לבטל אלא מה שיש לו ולא אמר לבטל אלא מה שיש לו ולא אמר לבטל אלא מה שיש לו ולא

תלה (א) יבדוק בתוך הפסח • נראה דאפילו בי"ט עצמו יבדוק
ואע"ג דאין מצוה מ"מ סוה כידוע כיון דנגיל בו כל
הסנה ודאי נשארו שם מחיצות ממן ודאיה מדברי הרא"ש פ"ק דתנא
דקיים לן מנשאתו פירורין והיינו אם לו בדק כבר מכ"ם כאן שלא בדק
עדיין וכבר נשתמש שם ממן כל
הסנה ולא אמרו לשיל מילוק בין מצו
סילוש ללא ידוע אלא שיש חדר ואין
תשמישו שם בכל הסנה תדיר כן
נראה לי : (ב) לא יבדוק • כתב
במ"מ הטעם מאחר שאוכל ממן
ואינו בודק אלא להבדיל בין ממן זה
לממן אחר סיגף יבדק על בישול
ממן אבל בתוך הרגל סהוא מלוה
שלא יראה ממן ברשותו ודאי יש
לו לברך מכ"ל ולפי זה נראה דאם
ביטל קודם הפסח ובא בתוך הפסח
לא יבדוק על הבדיקה כיון דגם זה
אינו עובר על כל ראה כיון שכבר
ביטלו ואין הבדיקה אלא כדי שלא יאכלנו אלא די"ל כיון דאינו אוכל
ממן כלל הוה הבדיקה מיובית ממנה איסור אכילה ופסק דבריהם
לשקל כן נראה לי • ובתוב ברוקח אפילו בדיקה אחר המוצר
תהיה בגר אפילו ביום :

תלו (א) ואינו מניח בביתו מי שיבדוק • לכאורה משמע דעל כל פנים יזהרו שם אלא שאין ביניהם מי שיבדוק ובקשה דכיון
דודאי יכניסו שם ממן מה תועלת בדיקתו דהא ביתו אוכה לו כל ממן שיכיה שם עד הפסח אלא צריך לכתוב הסוגר הבית
ואינו מניח שם שום אדם מבנים ממן וזה נכלל במה שכתב מי לבדוק דמשמעת אם יזור שם אדם יסיה הוא הבודק :
צריך

יד אפרים **תלה** (בסב"א סק"ב) ואם מצא ממן בביתו נ"ב מ' עיין מ' אפ"ז סק"ח :

באר היטב

לפיפרוטים של יפומים מחויב לבדוק ולבטל ממנן של יפומים ח"י • וסכ"ת פסק דאין לבטל ע"י אלים
ומכ"מ פתחם אין לעשות אלים לבטל ממנן עיין מש"ל :

תלה (א) ביום י"ד • והיינו לאור הנר אבל כל הבדיקות אפילו לאחר הפסח ואלא לאלם בין בדיקה
לבדיקה הפוקים : (ב) בתוך הפסח • ואפילו בבר בישל ואפילו בי"ם אלא בודק אף על פי
שאינו יוכל לראות בי"ם ח"ם יוכל לעשות אלים כלי מר מולאי י"ם ח"ז ח"ם ואפילו בי"ם שאחרון של פסח
צריך לבדוק ח"ם • מי שלא בדק ממן קודם ומן אפילו ומה אין פירורים מבוכין על הבדיקה ובישול כיון
שאינם מתוייבים לבדוק ולבער פחמן שאינו אלסם ח"י : (ג) לא יבדוק • אבל על הבדיקה בתוך הפסח
צריך לברך אח"ם בישול ח"י ואע"ז נשפסק בזה דאם בישלו אם צריך לברך ח"ם • ומהרי"ל אמר
שרשאי לברך אח"ם בישול אך מיכה שבדק ובישל ומלא ממן בתוך הפסח פרית בא"ם אם יבדק אלא כיון
שביטלו קודם הפסח ותיים אקצת חמצים בבדיקה • ולענ"ד נראה שיקר אים לברך בשעת הישרו ונם סמ"ת
שאמר בר"ם אע"ג כתב בשיטות הריטב לברך בשעת הביעור כין אם נתחבן לו דבר בתוך הפסח כין בתוך הפסח
תוך הפסח צריך לברך ובאן מנים מבבר בהפסח ואע"ג • ובל זה בתנאי הבן נאור אבל ממן מבבו בתוך הפסח
אין לברך אלים אפ"ם סימן אפ"ו ס"ק ח' :

בביטו

חק

לכן אסק כאן דיבול לבטל וכ"ד הכל בו דף מ"ז ע"ם והב"ח סיג על הכ"י ודעתו דאין לבטל
ע"י אלים ודבריו אינם מוכרחים וכל"ל שיקר בהפסק הבי"ה דהא דאמרו לברן בלם אחר אינם
לחבירו אפקר אחם נכסי אין בכך כלום אע"ג דבכל התורה קיל"ל דאנוחו של אדם כמותו
היינו כיון שלא זיכה נכסיו לבלוחו לכך לא יכול לבפקירו אל"כ בכאן אמרינן מפאמא ניחא
ליה וזיכה לבלוחו אמנם כדי שיוכל לבפקירו ולבטלו (ומה"ם כתבו הפוסקים דאמרי כאן
אפקר בינו לבין עצמו וכמו שכתבתי בשמם כפ"ק ב' כדי לקיים מצות ביטול) : מו אם אין
האיש בביתו • וכ"ל דאפוקרוסם של יפומים מחויב לבדוק ולבטל ממנן של יפומים
ומזמן אבר הבדיקה מקום שנתנים אבר על הבדיקה ובדאיתא בה"ם הניחן דף ל"ב דכן
הדין בכל מ"ע בין אם אין דאורייתא אלא דרבנן וכן מבואר בח"מ סי' ר"ל סעיף ס"ו ע"ם ואם
אפשר ולא ביטל ולא אבר אחלם ובבר עליו אסר אל אפשר עליו אסר ר"ל סי' תמ"ג :

תלה א ביום ארבעה עשר • והיינו לאור הנר וכן כל הבדיקות אפי' לאחר הפסח
וכלא לחלק בין בדיקה לבדיקה וכן מבואר הפוסקים לעיל סי' תל"ג : ב לא בדק
כל יום ארבעה עשר • ול"ע אמי אלא בדק ראמן קו"ם זמן אסורו ומה לי על היום אמנם
מוטל לבדוק ולבער אי נימא דאיסורא לבריה לא מוהים וכדאמר אמימר בניעין דף מ' בני
המפקיר עבדו ומת ח"ם ואף ע"ג דלים אלכתא כאמימר הם מ"מ היינו מדרבנן בעלמא
וכמ"ש הרא"ם שם ולא כדעת הרי"ף שם ע"ם ועוד דאמנן נוטים אחרים הוא שאינו ברשותו
ובשכו הכתוב כאלו הוא ברשותו נהתחייב עליהם כדאי' ע"ק דפסחים ובב"ק ב"ב אין לך ב"ב
אחרונו ואלא לחייב היורשים אך אם הם מתחבטין בשאתו בינם כדי שלא יבטלו בתוך ל' יום
לבטות עליו כלי אי בתחילה כאן בתוך של אחרים כמבואר לקמן סי' ת"מ ומ"מ טוב לבערו
היינו שבער בבבאה ואמה לנם לקיימו אך אפין ובבר על הבדיקה ובישור היינו שאינם
מתחייבים לבדוק ולבער הם ן שאינו שלהם ל"ל : ג בתוך הפסח • ואם לו בי"ע עצמו
בודק אף על פי שאינו יכול לבערו בי"ם אבל אקום יכול לבטות עליו כלי עד מולאי י"ם
כן הסכמת הב"ו ומ"ש ודלא כב"ח : ד שהוא אסור בהנאה • ין הוא לבטן אסור
והרמב"ם והסמ"ג ואסר כל הפוסקים מלבטן וזה משמע דדוקא מה זה תומרת זו אבל אסור
בבאלה אל כן החמירו לבדוקו ולבערו בתחן דלא בדילי מינה כולי אחת מצא"ב אינו אסור
מותר בבבאה אף אפשר אפילו לא הין לריכין לבדוקו ולבערו וכן מבואר לבדיא מדברי
הר"ן בתחבו' זו וכן מבואר הפוסק ריש פסחים דאפילו קודם פסח צריך לבדוקו היינו
מעשה שהוא אסור בבבאה דאינו דאינו אינו אלסם מותר בבבאה מותר לקיימו אוך ביתו כדי לבטות
ממנו רק שיעשה היכר אלא יכא לאכלו לק' אינו אל בה אלא ומוסכים מהפוסקי' ולפ"ז
היכא שביטל קודם פסח הלדעת בטל הטיפ ר מותר לאחר פסח אחמן שעבר עליו פסח
כמבואר בסי' תמ"ח וא"כ לדע"ז לדעת אי מ"ל לבדוקו אחר הפסח ול"ל דמיקי מתני' זו דקתני יכולן
לאחר המועד אלא כיטל לו אפי' לאחר הפסח אינו מו' אמנם ומעלה ובפרש"י במרבי' זו
ולא לאחר הפסח ודה הוא דעת הב"ח ק' סי' תמ"ח וכ"כ בספרי תורת הבלמים אחלה ו"ו
פ"ם בחיריטת ולאפוקי ממ"ם בחבינת ספר אפריים בקיצורים אחרון פ"ם : ה ועל הבדיק'
שלאחר פסח לא יברך • אע"ג דהקנת דרבנקיה לבדוק מ"מ לא מברכינן עליה כיון דהוא
רק מצו' נזיר' מקלה בעלמא דלא ליתי לאלוחי בשאר אחזיה נוסף דאמרו אמן שבר עליו
פסח קנסא בעלמא הוא ול"ל ודלא כפר"ח בי"ד בק"ח בסי' י"ג סק"ח פ"ם ומעמא דדוקא על

שערי תשובה

כתב דאפשר כלי רשות עדיפא אפילו ברשות ובמה"כ בנים בשם הרמ"ם בפ"ו אבל אם עדתו
לבני אמן אמנו ביטול על ידי אלים כיון דאינו ברשותו מ' בגלוי מלאם כבי ונם דבמ"ם
זכות הוא לי ולא על נב דבלא מעשה אינו מבטל • אבל מקום אל ידי אלימות ומדעתו יכול
לבטל ובזין אם הן וכן כתב בס"מ בפהיחה מי אבא לו אמן בדרך ויפרל אבים אם בטלו לא
אתריגן בזה זכן מ' ובזין אם עוד בתמ"ב בשם הרמ"ם דאפשר ובנינו אים לאם רשות
לאחול אבלו מסתברא אים לאם רשות לבטל ומסוי כמו אלים ודוקא אבים נדולים דבני אבבל
אבים ניתנו אל כאן לאונו :

תלה (ג) לא יברך אבנם"ם ובזין בשו"ת אבר אפריים אימן ד' (בסב"ה) אם בדבריו אתוס'
בפסחים דף י"ח ואם לא בדק בתוך המועד כו' ובק"ח אם מ"ם בבאון בטל אליהו רבא
וכן אמאבר אל"ם ובא"ם בבא"ם ואסקילד רוסבטרנו ובא אסר"מ ז"ל בסי' ל"ד ע"ם :
ו"ל

יעקב

הבדיקה אלאחר פסח לא יברך אבל אל הבדיקה אבאוך אפסח לריך לברך כיון אסור אסור
באכילה ובהנאה דבר אורה ואע"פ אבינל ל"ב דאז אוב אליו אוכר בב"י וכל אל אע"פ
לריך לברך אע"פ כיון אמנוס אליו לבערו אף אליו אוכר בב"י וב"י ובאמעות אתוס'
ריש פסחים וכן אמעות לאון אבל בו והאגודה פ"ק דפסחים אבתבו אז"ל ולעולם יבדוק
אלבר מי אבודק אחר אמועד וכן יש קלת ראיה מאא דאמוטר לעיל סי' תל"ב דאסבמת
אחרונים דדאת הרא"ם אאם אבתם אלברך אינבר בעמ"ז אבינשר אינשל אינר אבדיקה ואם
אינאא דאינבל אינו אינבר אל אינשר על אינשר אל"ב אינלר מב"ר בעמ"ז אבינשר כיון אבינל
אמעמא בדיון בל"ד ואוא אינר אל אינבר אל אינבר אל אינבר אל אינבר אל אינבר אל אינבר אל אינבר אל אינבר אל אינבר
כאמ"ל סי' תל"ד סעיף ב' ואינ לאחור ולבטלו ואוב אינו אינבר בב"י וב"י אם"ם לריך לברך
א"כ ב"ם אינבא אלא בדק כלל אינבר בעמ"ז אבדיקה בב"ל אינר • ולא בב"י אמאם"ם בזה
גם אדברי אמ"ם אבואר אדעתא אים לברך אע"פ אבינל אך אינבל ואינלא אמן
בתוך הפסח אינא בל"ם אם אם לברך אליה ולע"ד אינר אים לברך בעמ"ז אבינשר ואינבל
אלמא בר"ם אמ"ו ב' בפשיטות הלריך לברך ובאן אינבא בעמ"ז אבינשר ונם אל"ם
בן בא לא אמן אמן אמן

תלו א זקוק לבדוק • בלילה שלפני יציאתו לאור כוכב כמ"ש סי' תל"ג בב"י • ואם שכח לבדוק בלילה יבדוק ביום • וכתב הכ"ר נראה דאין ליזהר ביטול חלה כשיגיע הפסח יבטלנו וכ"מ מסרס"י שכ"ל לשמר מכון למ"ש רש"י דכי כדר בימי הפסח מוכר עליו דהכהיא שכחתא נמו ברשותיה קיימי דלבטלים שכ"ל • ולי נראה שאין מקום לחיה דזה קאי מכח דקאמר אם דעתו לחזור אפי' קודם לי יום חייב לבער ושל זה כתב רש"י דאם לא יבער ויחזור בפסח יעבור עליו לכן חייב לבער ופוד דבגמ' דאין קאי מל המן יהוא וחייב לבערו מן הטולה • אבל בש"ע פסק מסן לריך לבדוק וכיון דאל עליו חוכת בדיקה לריך גם כן ביטול כחיקון חכמים שמא יש בם נלוסקא ישיפיה אחין לסמוך שיבטל

ב אין צריך לבדוק • דלא מל עליו הקנת מכמים אבל אם יש בם המן יהוא חייב לבערו ושל זה כתב רש"י (ב"ס) : ג דחי שיגן שמא כו' • ואח"כ כל היולא לדרך ודעתו לחזור אפילו זמן רב קודם הפסח ילטרך לבדוק הא לא קשיא דדוקא מפרש לים לו יולא בשיירא מיישיגן שמא ישתהא עד סמוך לפסח אבל בדרך לא מיישיגן (הנ"מ ס"ב ד"מ) אם כן מסמא בשיירא ומפרש אפילו דעתו לחזר זמן גדול קודם הפסח לריך לבדוק קודם יולא • ואיתו הכל לפי הטעין ואפילו בדרך קרובה אם דעתו לחזור יום לו יומיים קודם הפסח לריך לבדוק חמלה דבמה יחמור ביתו : **ד אוצר** • כלומר מנחתמנו שם מחן ואחר כך הולה לבנים שם עליים לו דבר אחר : **ה** ואח"ב כונס • ואם לא בדק קודם לריך נפמת המולר ובבדוק (מהרי"ב) ואפשר דהוא הדין לבילולא בשיירא חוץ ל' ולא בדק לריך לחזור ובדוק • דחיישין שמא יפמהו עליו ג"ש ואחר כך יחרוב ולא יבדוק גם מחמיגים סמ"ב לענין ביטול דבעינן דוקא ביטול דעתו לבטול קודם הפסח וכיון שבוה לבטול קודם לא"ר ואין דעתו לבטלו קודם הפסח וכיון שבוה לבטלו קודם לא"ר דבעינן בטול דעתו לבטלו לגמרי אבל אם אינו מבטל אלא לזמן מסוים אינו מבטל אלא לזמן מסוים ולא לגמרי ולכן

בתשובת הרשב"א סי' כתב דאולר חציס אפשר גרע טפי ממפולת כיון שדעתו לעמוד בידו ולמכור הכמלא בקרקעותו ובקירותיו אלא דפרי מעשה שלון כאן ממך יהוא דדלמא לא היה בים בפסח כלל ואח"כ נתבקע ק' עכ"ל מעמא דבודאי יש לאיסור ותו תמוה לי כמה דמילק כאן בין ל' יום לו קודם ל' לענין לריות זקוק לבער דאין זה מעין לזה דהא דמילקי בגמ' בזה היינו לעשות אולר מחציס טיבים במקום שיש בו פשס מיעוט ודעתו לעמותו מפש"כ כאן לענין לעשות אולר ויש מעם מיעוט בתותו אולר נוטים לפי הגרלה דיש הכי דאם יש מעך ודאי בתותו אולר אסור אפילו מדאם הפסם דהוס כמעמין בכוכות דהא דעתו לעמוחו אחר הפסח ול"ד למפולת ואם פסק הוא אין איסור אפי' תוך ל' דלא הוס כמעמין בכור וכ"ש בזה דפסק רמ"א חא"ז דאם יש עם מעך אחר הפסח אסור ליטמה מלתוחן חציס ובתשובת הרשב"א עם לא מילק כלל בין תוך ל' לו קודם ל' ע"ש ולפי הגרלה כדברים שזכרתי הם עיקר לסלכה ודעת רמ"א נעלמה ממני: (ה) וי"א דקודם ל' יום כו' • עד הגם הייתה דעת הרמב"ם וי"ל זה הוא דעת רש"י דס"ל דדעתו לחזור אלמרן היינו תוך הפסח אבל קודם הפסח לא דמסתמא כיון דדעתו לחזור קודם הפסח יסחר ביאתו קודם י"ד ואפילו תוך ל' אין זקוק לבער כ"כ בהגהת סא"ק וכ"ש מבואר הם בחירוש אמבינא בשם הר"ר מנחם ממיאלן לפרש הגהת סמ"ק אליבא דהשייבן אגנו בס' כיבור אמן אלא אם בא לאותו אם אינו אמרינן אלא אם אינו מיכה בעיר ל"ל אחר שבא לעבור בלשון אין

ד סם' כסם מרי הפארי ז סם וכסם ם כרי' פסטו' ד'וכמי' סר"ן כב"י וכ"כ ס"ם כפרק ב' מס' מגן ומגה :

עטרת זקנים

תלז (א) המשכיר בית כו' וי"א דמיירי אפילו שלא החזיק בו עדיין ולא קנאו באחר מוהרכים שחקרקע נקנית בו (תוס' והטור) היינו אם הפקיד אדם הפתח ביתו אצל אדם אחר אינו חייב הנפקר לברוקו וחזוק כ"פרוש' להחזיק בביתו ולקנאו (כ"כ בשם הר"ן) אבל אם החזיר השוכר הפתח ליד המשכיר צ"ע לדינא דודאי אם החזיר ' לו ביום י"ג פשיטא דעל המשכיר לברוק כיון דבתחלת ליל י"ד זמן חיוב בדיקה היה הפתח בידו אלא אם החזיר לו ביום י"ד אינא לספוקי אבל דעתי נוטה דעל המשכיר לברוק כיון דהמץ שלו והפתח בידו (כך נ"ל מש"ת משפטי שמואל) :

יד אפרים

(בס"ו ס"ק א') פס"ם על כשכר לעשות מזוזה ודחי דמזוזה כו' מכר לו כמפתח דפא אין לומר שפדיין כו' כנ"ל : שם סם גם כמעיין ידע מזוזה שם (מגן כין סם סוף מוקם כדר אז גם רק מוקם כדר אז גם רק מסמעיין שיש שוכר דגם אמרן נ"כ מוקם כדר מוקם כדר סוף לפי כזה שיש ממנו לכן מכר לו כמפתח דפא אין לומר כו' כנ"ל :

באר היטב

תלז (א) המשכיר בית לחבירו · מכל כשפדיין לא קנאו אף על פי שמפתח ביד השוכר ח"ל לבדוק דס"ל כמי שהפקיד בפתח הפתח לבד דאין נשקר לריך לבדוק מ"מ מ"י : (ב) אלא מכר לו מפתח · [illegible] (ומסירת המפתח לבד לא מהני כלל דהוי כאלו מכרו לגמרו ד"מ בסם ר"ן) · ואף אם מכר מפתח לשוכר וחזר והפקיד למשכיר על המשכיר לבדוק כיון שמפתח אלו ומפתח בידו אבל כשפקיד ביד אחר אין עליו חיוב בדיקה כנ"ש · ונראה מעתה אלו אם נכר אחרים כם השוכר עליו לבדוק · (ג) אל המשכיר לבדוק · ואפשר דלחדש י"ל כמ"ש דכשהם שמעים מכר אל הבדיקה לריך לאלם למשכיר כיון דמשכיר

חק יעקב

ברכה שומעין לקבל : יד גם אשתו תברוק · אף כי נאמנות בנשים לענין הבדיקה מ"מ מחויב לבדוק בעצמו לכתחלה כ"כ מהרי"ל דמלוה לכתחלה בהנשים וא"כ מ"ם המחבר תתלם ואינו מנים מי מיבדוק ל"ל דמיירי אינו מנים מנשים דוקא כ"כ הב"ח ופירן במ"ם מכתב יסוב אחר על קוביים זו ולפ"ד נראה שטוב דאם מנים בביתו ובניו אפשרם אלא שיוך כלל דין זה דהלא כמה יחזרו ויכניסו שם חמץ וילכרו בדיקה לפעמם ומה לו ולבדיקתו עכשיו (ויקיים מלוה ביחוד בעצמו בהוא) וכ"כ הפ"ו בפסיקות ריש סימן זה אלא מה שדקדקו הפוסקים וכתבו אינו מנים בביתו דלומר בביתו המיוחד לעצמו אינו מנים שם מי מיבדוק אבל בזולתי מיירי לף שמנים בעירו אבל אם ובני ביתו רגים שמתחמין בחדריהם בתי עצמן אם"ם לריך לבדוק חדרו קודם שילא כיון שלא מ"ה שם מדם מיבדוק ופ"ז ספר כתב הרב ולם שכח ולא נזק מחייבת אבל לבדוק גם חדרו וביתו וק"ל : מו מבית אינו יהודי · אבל מבית ישראל וישראל אחר דר בו בכל מנין אינו מחויב לבדוק כי על ישראל אבני מוטל מיוב בבדיקה מבית שדר בו כ"כ הס"ם והוא נכון דלא כב"ח : מו שהרי יקיים מצות ביעור באותו בית אחר · אי הוא בעצמו אי בעל הבית דהוי כבלותו לבער ממנו ומלוהו על אדם כמותו ממרומיב : יז אבל אם הוא בשרש · נאי מה משמע הרב לעיל ס"ם תל"ג דהכיסים ובתי ידים של הבגדים שמוכנים בכם לאפשרים אבל לריכין לבדוק א"כ אף יוצא בעיינא ומפרש נ"כ אבל לו לקיים מלות ביעור ובדיקה ואפשר לומר כיון דבתיב אבל אשור מבכרים בתי ידים

לכך מפרש כ"י דמתירא דידיה היא ואל עליו מיזב הבדיקה שעה מ' קודם שהשכירה ומייתי ראיה ממזוזה דלא"ש שאל הסיוב קודם שהשכיר אפ"ה על השוכר לעשות מזוזה ודמי' דמזוזה מובא הדר היא לגומר אפי' לא היה משכירה היה יכול לפטור ממזוזה שלא היה דר ומשתמש בבית אבל נבי מסך אפי' לא יסכירה לאחר יאסרך לבדוק בע"ל ובמסקנא בתירוץ ד"ה אם מסמר המפתח כו' ומפרש ר"י דהכא שמסר לו המפתח ולא שחזיק ומי שיש בידו המפתח כמאל י"ד מייב לבדוק כו' בע"ל התוספות ונראה לאחורה שכוונת התוספות היה בזה מר"ל שהשכירות לא היה עד ליל י"ד בגיסן כי כן נראה מת"ש ואל עליו מיזב הבדיקה שעה מ' קודם שהשכירה חה מ"ל דא"כ מאי שייש רבנ"י אהא אם עד שלא אל י"ד מסר לו המפתח קודם י"ד דהא אין לומר שעדיין לא השכירו דזה שייש דלא מהני דעדיין השוכר אלו כאים אלא ע"כ דמיירי שהשכירו לו נ"כ קודם י"ד וא"כ מאי קא שייש רבנ"י אדלעיל דהא מיירי אחל אל השכיר שעה מ' קודם שהשכירה ואל"ל שהשכירו לו לעורך י"ד כמ"ש הרא"ש דא"כ לא שייך לומר בזה הלשון אחל אל המשכיר שעה מ' קודם שהשכירו דמשמע דעדיין לא השכיר לו כלל ע"כ נראה דפי' התוספות הוא כך דאם שמכיר בגמרא בתיבתי' ובברייתא מענין המשכיר ר"ל בזהו שקנין שלמו דלא תיכשל לן כלל בדברים בשלמא שהיה ביניהם ומיירי שהשכיר לו דהיינו שהקנה לו כל הבית ליל י"ד ועדיין בשעה שהגיעם השוכר לא עבר כל זמן הבדיקה אלא קלת מהבדיקה שהוא מזמן תחילת ליל י"ד ואח"כ נגנם השוכר לאותו בית גם המשכיר יצא מבית זה כבר מקודם תחילת ליל י"ד והבית היה פנוי בינו לבינו באותו מקלת בליל י"ד שהוא מקלת מזמן הבדיקה ולהכי קמבעי' ליה אי אתרינן דבאותו זמן שהיה אל הבדיקה על המשכיר המשוה דבאותו זמן עדיין לא נגנם השוכר לבית זה כלל ולא קנאה ולהכי אף לאחר שנגנם השוכר נמי מ"ל לבדוק כיון שהתחלת הבדיקה הכבר חלה על המשכיר או דילמא כיון שהיה לשוכר בידו לקנות ולזכות באותו בית מיד בהכנסת ליל י"ד אז נרמייה אדידיה מובת הבדיקה וזה כוונתם באמרם בלשונם ואל עליו מיזב הבדיקה שעה מ' קודם שהשכירה ר"ל קודם שהקנה לו ולפ"ז נתיישב שפיר מ"ש פ"ז ומייתי ראיה ממזוזה כו' דמובת הדר הוא כו' לפי שהיה קשה להם לפ"ז מאי דמייתי בגמרא אחאי מזוזה דמובת הדר הוא ולפי נשמעה לן ממזוזה דבשלמא אי הוי הפרכא מהו דמעך הוא אינו אלו לכן יש פטור על השוכר ורמיגן אמיזב על מי שהמסך אלו שהוא המשכיר וזה אינו שייך לומר במזוזה שהוא מובת הדר לכן מייב השוכר ולכן הוי דמייתי גמורה אבל לפ"ז קשה מאי דמייתי הא גם הבעיין ידע מזה דנבי ממן ג"כ מובת הדר הוא אלא מקשה לו מאי שי"ל כיון שהתחלת הבדיקה היה אל על המשכיר לכן גם בהכנסם לשם ג"כ יהא פטור מבדיקה וא"כ יש ראיה גמורה דאלינן בתר אתחלתא והשוכר מייב במזוזה ס"ה כאן מ"כ מאי דמייתי היא לכן אינו מקשה מעתה אינלא משם לפי שהובת הדר היא והוא אינו דר שם באותו זמן לכן בהיכנם שם השוכר מייב במזוזה משא"כ נבי ממן דאתיליו לא ידור שם ישמרך לבדוק וא"כ שייך מייב ושייש רבנ"י אלא מיזל בתר הסברא לפטור השוכר מהשם שהקנין לא היה עד שעבר הזמן התחלת הבדיקה על המשכיר ונגם לא תיזל בתר אתחלתא למה שמייב השוכר כיון שהיה בידו לקנות מיד בהתחלת ליל י"ד אלא דאמו דולין אם עד שלא אל י"ד מסר המפתח לאף שהקנין היה משעבדה קלת מהבדיקה אפ"ה נרמייה הבדיק על השוכר ואם עד שלא מסר לו המפתח אל י"ד שקלת הבדיקה עברה על המשכיר ונגם המפתח היה אצל המשכיר אז נרמיי' המיזב על המשכיר אבל אם כבר נעשה הקנין דהיינו קודם שעברה מקלת הבדיקה אף עד אי שעדיין לא מסר לו המפתח השוכר נתחייב בבדיקה ולא מהני הסירה המפתח אלא דוקא באותו עת הבדיקה שנוגע אלים כמ"ש הרא"ש בהוספות בזה וכן נפרש דעת הטור בזה הכתב אי שהוא המפתח בידו מתחילת ליל י"ד שהוא התחלת זמן מיזב הבדיקה עליו מוטל לבדוק כו' שהוא ממש כמ"ש אלא שהר"ן פירש בזה דמייתי שהקנין לא היה בלל כמ"ש אלא שהקנין בכך נעשה בי"ג באחד משאר דברים שקקנא בקנין בהם אלא שהותנה ביניהם לעורך י"ד שיהנה בם ביום י"ד ובהיות היה בית השוכר מיד בהתחלת זמן הבדיקה לגנם באותו בית אלא שהמשכיר מיבב עליו מממת אלא מסר לו המפתח לכן אלה מיזב הבדיקה על המשכיר ואם שאמר כאן בש"ע לעורך י"ד כו' פיינו דעת הרין הרא"ל: (ב) **השוכר בית מחבירו בי"ד ואינו יודע אם הוא בדוק כו'** • זהו מפי לפירוש התוספות דפיינו דמייתי שהקנין דהיינו המזוזה לא היה בתחילת ליל י"ד אלא אחר כניסת מקלת מזמן הבדיקה נגנם השוכר לתוכו במקלת זמן מהבדיקה וקודם לזה היה המפתח ביד המשכיר ולכן אם אינו בטבעו בלבו ודיו ולהר"ן מייתי שהקנה לו ביום י"ג לעורך י"ד והמפתח היה ביד המשכיר בי"ד דלעיל דהשם פירושו בי"ג לעורך י"ד ואלו א"ה לומר כן משום דא"כ קשה אמאי מזקתו בדוק כו' אלא פירוש בי"ד שמרית אם אינו אלא דאם היה נגנם השוכר בתחלת זמן הבדיקה לפי דאם הי' שמרית לפי דאם היה נגנם השוכר לבדוק לפי שסמך עצמו המשכיר על זה שהשוכר יבדקנו ומשא"כ לעיל והטור והמחבר לא כו' אלא בית בתחלת זמן מהבדיקה לא סמך המשכיר שיבדקנו השוכר בע"ל: (ג) **אם הוא בעיר כו'** • בגמרא ב"מ מרב"ר המשכיר בית לחבירו בי"ד מזקתו בדוק לו אין מזקתו בדוק וסריך למל"מ בשייל' ומשני דליתא קמן דבשייל' כו' כתב הר"ן על מאי דסריך בשייל' פי' דאם הוא בעיר אף אם יהיה מזקתו בדוק לריך לשאלו

ג על השוכר לבדוק • ויבטל נ"כ ואמ"ש המחבר של המשכיר מ"מ מסתמא הסכימו כמ"ל מנמו כמ"ש הטור סמי' ח"ו ומ"מ המשכיר יבטל נ"כ בסימנים וכ"מ בתוס': **ד שואלו** • דלא סמכי' לחזקה סיכת דאיכא לברוכי כמ"ש בי"ד סי' מ' ול"ד לבדיקה דלא בדקינן אחר כל י"ם מריות וסמכי' לחזקה דהתם לא היה לו משולם מזקה מריות אבל הכא כל הבנה היה בחזקה ממן ובחזקה בדוק אחה בא לאוליאו מחזקה ממן לא סמכינן עליה לבתחלה דומיא דסמיסה דבהמה בסיים בחזקה ליסור אבר מן המי שומדה ע"ם • כנ"ל בסי' דבריי הרב"ל דלא בכ"ם ומה"ם בסי' תל"ז: **ה ואינו מקח טעות** • סי' בודאי מלוה מל המשכיר לא המשכיר לריך אף אמר המשכיר לא בשינא למישבד מלוה לו שהלך לדרכו אינו מקח טעות דמסתמא ניחא לאיכם לישבד מלוה דקא בעי הדר ביה אמא מעני ל"ח מלוה לא ניחא ליה (ח"י ס' פ"ז כ"ה) ע' בבכורות דף י"מ: **ו דצריך להחזיר** • דס"ל הא דניחא ליה לישבד מלוה בממוניה שיינו בדבר שאין בו ריוח כגון לבנך מל מלוה אלו אבל בחסרון כיס לא אמ"ם אינו י"ד ואם"ם לא ע"ם ולע"ע דבי"ד אינו ל"ל לענין מזוזה אחה רמ"ח ולא כתב לצריך להחזיר לו הדמים וי"ל דאם אין בו חסרון כיס שהמזוזה בעצמה היא אוה הדמים שנתן בעדה: **ז הואיל והתנה בהדיא וכו'** • וק"ק דבמ"ש אינו רל"ב ס"ה אפס דבל מוס שאינו בנ"ח המקח מנכה לו מן הדמים והמקח קיים וא"כ מה לריך כאן הנמ'

בין בנוסים בין בממוניה ואלו דקא בעי הדר ביה אמא מעני ל"ח הוא ודוקא בהאסר ממון לאנין המלוה אבל בהאסר הנאה אחר עשיית מלוה לא ניחא ליה (ח"י ס' פ"ז כ"ה) ע' בבכורות דף י"מ: **ח דצריך להחזיר** • דס"ל הא דניחא ליה לישבד מלוה בממוניה שיינו בדבר שאין בו ריוח כגון לבנך מל מלוה אלו אבל בחסרון כיס לא אמ"ם אינו י"ד ואם"ם לא ע"ם ולע"ע דבי"ד אינו ל"ל לענין מזוזה אחה רמ"ח ולא כתב לצריך להחזיר לו הדמים וי"ל דאם אין בו חסרון כיס שהמזוזה בעצמה היא אוה הדמים שנתן בעדה: **ז הואיל והתנה בהדיא וכו'** • וק"ק דבמ"ש אינו רל"ב ס"ה אפס דבל מוס שאינו בנ"ח המקח מנכה לו מן הדמים והמקח קיים וא"כ מה לריך כאן

הנמ'

פנוי בינו לבינו באותו מקלת בליל י"ד שהוא מקלת מזמן הבדיקה ולהכי קמבעי' ליה אי אתרינן דבאותו זמן שהיה אל הבדיקה על המשכיר מטוס דבאותו זמן עדיין לא נגנם השוכר לבית זה כלל ולא קנאה ולהכי אף לאחר שנגנם השוכר נמי מ"ל לבדוק כיון שהתחלת הבדיקה הכבר אלה על המשכיר או דילמא כיון שהיה לשוכר בידו לקנות ולזכות באותו בית מיד בהכנסת ליל י"ד אז נרמייה אדידיה מובת הבדיקה וזה כוונתם באמרם בלשונם ואל עליו מיזב הבדיקה שעה מ' קודם שהשכירה ר"ל קודם שהקנה לו ולפ"ז נתיישב שפיר מ"ש פ"ז ומייתי ראיה ממזוזה כו' דמובת הדר הוא כו' לפי שהיה קשה להם לפ"ז מאי דמייתי בגמרא אחאי מזוזה דמובת הדר הוא הא לאו דמייתי היא ושיל נשמעה לן ממזוזה דבשלמא אי הוי הפרכא מהו דמעך הוא אינו אלו לכן יש פטור על השוכר ורמיגן אמיזב על מי שהמסך אלו שהוא המשכיר וזה אינו שייך לומר במזוזה שהוא מובת הדר לכן מייב השוכר ולכן הוי דמייתי גמורה אבל לפ"ז קשה מאי דמייתי הא גם הבעיין ידע מזה דנבי ממן ג"כ מובת הדר הוא אלא מקשה לו מאי שי"ל כיון שהתחלת הבדיקה היה אל על המשכיר לכן גם בהכנסם לשם ג"כ יהא פטור מבדיקה וא"כ יש ראיה גמורה דאלינן בתר אתחלתא והשוכר מייב במזוזה ס"ה כאן מ"כ מאי דמייתי היא לכן אינו מקח טעות אינלא משם לפי שהובת הדר היא והוא אינו דר שם באותו זמן לכן בהיכנם שם השוכר מייב במזוזה משא"כ נבי ממן דאתיליו לא ידור שם ישמרך לבדוק וא"כ שייך מייב ושייש רבנ"י אלא דמאי בתר אתחלתא לג

ז שור בשם מרדכי ס״ק ח׳ מימרא דרבא אמרים ר׳ ב כ״כ שם סרוסקות וסר״ן וכ״כ שטור

עטרת זקנים

תלח (א) אין צריך כו׳ · אפילו לא מצא כדי כל הכבר אין צריך לברוק דתולין שאכל השאר כי כן דרכו של התינוק לפרר באצילתו (מתרר״ל) ויש נוהגין להיפך ולכן יש להחמיר לברוק בין בעכבר בין בתינוק בגלל:

יד אפרים

(בסב״א סק״א) צריך כיאור וכנס ר״ל סב״ם כרמב״ם כתב עכבר שבכנס ומצא אחריו סירורין אין תומרין כו׳ ולפיכך חיזר וברק אם לא מצא כלום פ״ז בודק כל סדנים כו׳ וב״ל בעיני פ״ם מרחב״ם פ״ז בודק כל סדנים וכ״ל רבינו פירוי בעכבר שבכנס לבית ומצא לחיזם מקום אין סדנים סבנכר אבר כפרשנו מקום שבכנס מן המקומות שבכנס ת״ל לבדוק אבל אותו מקום בלבד ואין חושבין בגדרם המולדים לה בעכבר אין לבדוק אם נשלים ת״ל לבדוק אם נשלים ת״ל לבדוק אם חמרין בכנס אם מן ס״ם ולא בכנס אם לא ידעינו לאיזה מקום אם כאן סירורין ולכן אם לא היו סירורין כאן אין להליח מידי ואחר חמץ וסי״ל ס״ל דאין חמרין מידי ואחר חמץ ס״ל דאם מלאכה אחרת בכנס אם לא חמרין מידי ואחר חמץ ומאחר חמרין כאן מזקתו מחכלה וי״ל דכמן ים רגלים לדבר מאחר שיש כאן סירורין ולכן אם לא היו סירורין כאן אין להליח מידי ואחר חמץ וסי״ל ס״ל דאינו מליח מידי ואחר חמץ אחר ס״ים כדי כל הכבר: (ג) דיני עכבר כו׳ השמיט הרב כו׳ · ואני אומר דמילתו לדיני לאחמוני כסי״ב

כבמ׳ לומר דיאמר ליה במלוה אלא בכל דבר הדין כן וי״ל דהתם מיירי בלא התנה ובכאן אפילו התנה המקח קיים: ח נאמנים · כיון דבדיקת אחר דרבנן ומ״מ סי׳ תל״ו דאין לסמוך לבתחלה על נשים וכ״כ במהרי״ל ובתים׳ בעירובין כתבו דבכיה בלבם נאמנים אבל הסולה אותן נשואת דבר אין נאמנים אפי׳ מדרבנן וכמ״ם סי׳ ח״ט ס״ה ובבסמים כתבו דמה שבילים נאמנים אפי׳ בדאוריתא אלא כיון דבדיקת אחר דרבנן אמר הוא פורס נדול אילו היה דאוריתא לא היו נאמנים ושבי״ר סי׳ ק״ך בשם לבנון שבילת כלים דקא אין נאמנים:

וצ״ע על רמ״א שכתב בי״ד סי׳ קכ״ז דאמר לא תאמרו דיסא לאיסורא ולכיך נאמנין דסא אמר לאיסורא ס״ל דאמר ולכן אם הוא בכסף ס״ה דלמ״ד שבילת כלים דרבנן נאמנים אפ״ג דא

בחיטו יהודי דשמים: (ד) בזית חמץ למעלה על הקורה כו'. כמוש כתב
ז"ל ותו מבעיא בגמ' ככר למעלה על הקורה אם צריך סולם להורידו כו'
ואם הוא בבור כו' ודינא דהכך כדינו דקמייתא שלא ביטל הוא ספיקא
דרבנן ואין צריך לבדוק ואם לא ביטל אז הוא ספיקא דאורייתא ולריך לבדוק
אבל הרמב"ד כתב דהכך בעיין לאו
לכתחלה בעי אם צריך להוציא אם לאו
בודאי צריך מחל"כ הוי כמטמון
בבורות אלא כשבדק וביטל מיירי
ולאחר איסורו אלא מבעי' ליה אם
צריך להוציאו אם לאו ואין דבריו
נראין אלין כאן בהמנה וכיון שבטלו
אז הוא איני שלו ואם דאמרינן אלא
יממין בבורות היינו כשלא ביטלו וכ"כ
הרמב"ם ז"ל על הסיא דהכך שבטלו
ודיו וכו' וכתב עליו הרלב"ד שטעה
ז"ל אלא עשה עכ"ל הטור ודייק הב"י
מל' אם לא ביטל צריך לבדוק משמע
דביטול לא מהני שיבטל עוד דכיון דאל
הפסק קודם הביטול הוי ספיקא
דאורייתא ואע"פ שיבטל אח"כ פ"ם
ולפ"ז הקשה על מ"ם וכ"כ הרמב"ם ז"ל
הא הוא מולק על הרמב"ם ג"כ דהרמב"ם ס"ל דאם לא ביטל ביטבלו
ודיו וע"פ בתריכות ולפי לומר דהטור כתב דיוו בטלא יבא מהמץ
עד לאחר זמן איסורו וס"ק אם ביטל קודם זמן איסורו אז הוי ספיקא
דרבנן וא"ל לבדוק ואם לא ביטלו לאחר זמן ממילא הוי ספיקא דאורייתא ולריך בדיקה
ובלאמת אם אירע בן קודם זמן איסורו אפילו אם לא ביטל עדיין יש
לו לבטל והוי ספיקא דרבנן והיינו ממש כמ"ש הרמב"ם והרמב"ם מייירי כשמלא קודם זמן איסורו וא"כ לא פליגי הטור והרמב"ם כמ"ש ב"י שבלם
מחלוקת בדבר ואין להקשות מפני מה לא כתב הטור דין דקודם זמן איסורו ויזרעו בזה דאפילו לא ביטל עדיין יבטל עוד ומפני מה מחלק
בין ביטלו ובין לא ביטלו הוי ליה למלק בין מלא קודם זמן איסורו ובין לאחר זמן איסורו דאם הוא קודם זמן איסורו
יבטל עוד והוי ספיקא דרבנן ואם הוא לאחר זמן איסורו הוי ספיקא דאורייתא וי"ל דלא מבעי' אלאר לא מבעי' ביטל דלא בטל עדיין
והוא קודם זמן איסורו שיבטל עוד דבביטול זה יהיה כיונתו בפירוש על זה המתן אלא אפילו אם בטל כבר וא"ל אלא יועיל על המן זה
דאם לא ידע ממתן זה כלל בביטולו קמ"ל דאע"פ מועיל ועיקר פלוגתא דהרלב"ד והטור נ"ל דהרלב"ד ס"ל דאם הוא קודם זמן איסורו
אף אם ביטלו צריך לבדוק משום דהוי כמטמון בבורות משום דביטול משום הפקר נגעו בה ובזה לא שייך הפקר משום שידו של אדם אינה
שולטת בבור וגם הוא ברשותו משא"כ אם הוא לאחר זמן איסורו והוא כבר בטלו מקודם לכן אז למפרע הוי ביטול כיון שהוא איסורו בבורות
והטור ס"ל דלא הוי כמטמון אלא דוקא אם בשעה שביטל היה בטוותא אלא יהיה בטל משא"כ בשאם ואם דאמרינן אלא יממין בבורות
היינו כשלא ביטלו אפילו אם אינה אלא לבטל ומ"ם בטור והרלב"ד כתב דבאין בעיין כ"ל בור וקורה דאמבער לא שייך לומר
דהוי כמטמון ע"פ כללא"ד:

תלט (א) תשעה צבורין של מצה כו'. לריך לחזור ולבדוק אחריהן בטור כתב ואם ביטל א"ל לבדוק משום דהוי ספיקא במידי דרבנן אבל
אחמירו בספיקו יותר מבאר פסיקות של דבריהם: (ב) מיהו אם הבבר קטן. כ"ם בטור ושטמו משום דהוי ס"ם ספק מלה ספק ממן ואח"ל
ממן שמא אכלו ונראה לבאורה דלהרמב"ם דס"ל דאף בספיקא דרבנן לריך בדיקה לא מהני ג"כ בזה ס"ם אבל באמת גם לדידים מהני משום
דהוי ס"ם במידי דרבנן וקשה להטור דס"ל דמהני ס"ם א"כ קשה ממלי דאיתא בגמרא ד"ש במסכה אין מוחסין כמא גברה אולדה דא"כ אין לדבר
סוף ולריך בגמרא ע"ז הא מזיק דשקלי שבבלא כו' אמאי נימא דאכלוה ומשני דאין מידי ודאי ממן ע"ם. ולפ"ז קשה למה
ליה למתני הטעם משום דאין לדבר סוף תיפוק ליה משום דהוי ס"ם ספק אם גרמה אם לאו ואח"ל גרמה שמא אכלוהה אלא ודאי דלא מהני בזה ס"ם כמו
דלא מהני ספיקא דרבנן לחרמב"ם וע"ל דא"כ בכבר גדול נמי נימא ס"ם ספק ממן ספק מלה ואח"ל ממן שמא אכלוה לאחרתה ואכלוהו אפילו
ככר גדול דבה"ג אמרינן בהמפקיד דף מ' ע"א שבביאו החוסמות בד"ה ומאי איכפת לו בשם ירושלמי הני שבברי רשיני נינהו כך ממיין
עיבורא לא מסתיין דאכלן אלא קריין לאביהון דאכלון מטהון ע"ם אלא ודאי דלא אמרינן בזה שיהיה מהני מ"ם גם הרמב"ם לא הביא מזה
המילוק בלל בב"ל: (ג) א"צ לחזור ולבדוק. ומיירי שבטלו וה"ל ספיקא במידי דרבנן ולקולא ואין להקשות הא הרמב"ם ס"ל לעיל נבי מ' לבורין כו'
דלריך לחזור ולבדוק אף אם ביטלו משום דבספיקא דרבנן כזו לריך בדיקה כמ"ש בסמוך וי"ל דהתם אמו דאחר מעשה שיטה לבינו בבית זה
ואין ספק בבית זה בלל שנגנב הטבבר אלא ספק אם הוא ממן אם לאו אמו מסתפקין בשיטי עלמה שלין אמו יודעין לאיזה בית נגנב
לבך אפי' בא לאחול בבא אחת אחת אחתן ב' בתים מ"ל לבדוק דבינן ונא בטלו הוי ליה ספיקא דרבנן ולא כמו ספק שומאה דהוי ספיקא דאורייתא ובלבוש
מילבן בזה דלעיל נבי מ' לבורין אין לו במה לתלות מיוב הבדיקה אלא ספק אם מוטל עליו לבדוק לבן אזלינן לאומדא בדין בל בדיקה אמן שלריך
לבדוק מספק משא"כ הבא אולם בל אחד בחבירו אמן ובא שבבר ובטלו וספק נגנב לבית זה אז אז לא נגנב דלריך בדיקה וקשה דמה לו לתלות בספק הבנישה יותר מספק ממן ספק מלה הרמב"ם בתב עוד דין מה שלא
הטתיק בלאן בס"ע והוא היבא דהנים אמן ובא שבבר ובטלו וספק נגנב לבית זה אז אז לא נגנב דלריך בדיקה וקשה הא אמרי' לעיל בודאי נגנב אלא
שספק בתחה בית נגנב דא"ל בדיקה וכ"ם בלאן דהספק אל הבנישה עלמה דא"ל בדיקה וי"ל דהבא מיירי שהאמן היה בחילוו ובינתו נמי בין שהוא בלאתו
אלר לאמרי' שהוא קרוב לודאי שהאמן אם וכל הבתים שבלאתו אלר נמי מספקינן ולריכין לאבדקינהו דהוא ממש כמ"ם בבקשה שבל הבדות שבלאתה
בקשה מספקינן בהם ה"ם הבא נמי משא"כ דלעיל בהם ב' בתים ואין רשות א' לבן והמ"מ תירץ ע"ז דלעיל ב' דודאי א"ל בדיקה לו לבן
אין לריך לאבדקינהו משא"כ בלאן וע"ם וקשה אדרבה נימא אינבא דבינן שיש בלאן אל דלריך לבדיקה דספק הוא אם נגנב ואו דא"כ אם יש לאדם א' ב' בתים ובדק לא' אינו יודע לאיזה אם בדק נמי נימא דא"ל בדיקה בין דבודאי בדק
לאחד אינן ואין לומר דבאמת בן דא"כ ס"ל לספוסקים לאזכיר מזה דזו רבותא גדולה ולפי תירולים אזכרתי אינו קושיא בלל דאמרי' הא בין
אם בריאותא

באר היטב

(ה) בזית אמן. אבל אמות אבנים אינו לריך סולם לאורידו ואני בביטול מ"ר:

תלט (א) ונטל. דוקא אמבל בשיטו אין ס"ד סימן ק"י אם (תוס'): (ב) מיהו אם הבבר קטן. ביטול הבבר לאבטל ג (ג) תלינן לאבל אבלנו ואין צריך לבדוק (מור) ד ד שבל (ב) הקבוע בבחצה על מחצה ה ואם פירש הבבר ממקום קבועתו ונטלו העבבר מישם ואין צריך לחזור ולבדוק דבל דפריש (ג) מרובא פריש:

חק יעקב

המאור בספסים ע"ם והב"ח בתב דעיבר בדעת הטור: ג תלינן לחבל שאבלו. משום דהוי
ספק ספיקא ספק מלה ספק ממן ואח"ל אמן בל אבלו אף שהבנו הספיקות לא מודעו יחד
אלא ז' אחר זה וגם בקבוע לא מקילינן בספק ספיקא בחבור ב"ד סימן ק"י מ"מ מקילין
הבא בס"ם וכמ"ם הטעם בספרי מבחת יעקב בלל מ"ג ס"ק כ"ז ומ"ב ובקונגרס הספיקות
ס"ק מ"ם ועיין בא"מ מ"ם על זה ודעת המחבר שבתב בל' הרמב"ם בסתם דלריך לבדוק
מבמע דדעתו להחמיר בבל ענין שאין לחבל בספיקות אלו וע' בב"ח ואולי מושם נ"ב לדעת
בעל המאור דבסק בר' זירא דבלתם מבירא אלא חביב ספק בלל ובע"ם בתב דגם דעת
המחבר לחבל בבה"ג וכן נראה דעת רא"ש אלא בתב בלשון אולב אבאחבר ול"ג עיבר דדעת
המחבר להחמיר אך ליון שבתם הדברים לבן לא בתב רא"ש בלשון אולב אלא בלשון אולב ולדינא אין לזוז
מהבראת הרב ולחבל בארעות ביטל בביטול וא"ל ס"ק כ. ובתב עוד בע"ם דה"ם אם ע'
לבורין של אמן ואחר אל אלא נ"ב דינא הבי ובספרי אנתה יעקב בלל מ"ג ס"ק מ"ב
בתבאי אים לבתתבל בדבר ע"ם אילבא בטעמא: ד שבל קבוע בטעמא דהי' ואם נתערב

דעת נאמן לומר אחבל בולו ובמ"ם בסי' תל"ז: ד מבטלו ברבו. דהוי בממון שמבלה אלו מטולת ע' סי' תל"ג בס"ח אבל לאסור לבטמין בידים (מ"מ) ע' סי' תל"ז:

תלט א ונטל. דוקא שנטל בשיטו וכ"ה בי"ד סימן ק"י (תוס'): ב לחזור ולבדקו. שבל הקבוע בתמלה על אמלה דמי מיהו אם וכ' בל"ל: ג תלינן להקל. דהוי ס"ם שמא נטל מלה ואח"ל ממן שמא אבלו אבל עבבר בבנם ועבבר יולא אלא בבבר קטן לא אמרינן שמא אבלו ואח"ל לא אבלו שמא אולאו הבבר הב' דזה מקרי חד ספיקא שמא נטלו הממן בבית או לא דמה לי אבלו או אולאו אבל בלן בספ שמא לא בא ממן מבולה לבית (ר"מ) ומ"מ קשה דבי"ד סימן ק"י ספק דבטיבן שיולדעו מי הספיקות בימה ובבא בין שנטל בשיטו ובנגם לבית מולד ספק הלאמן ואמ"ב מולד ספק אמי שמא אבלו ול"ל בין אלא אם אבלו אם אינו אבלו אם אינו אבלו אם אינו

ס״ס: **ה** א״צ לחזור • מייתי סביסל וחס כן אינו אלא ספיקא דרבנן וספור כיון שאינו ספק קבוע (מ״מ) ומביא ר״ס ר״ק״ח ופס׳ תמ״ב ס״מ דאם הוא קודם שעה ו׳ מבטל לגמרי ודין וכו״ כאן אחריך כזה: **ו** בקשורים יחד • ולפ״נ דליכא חו למתני בטבכרים תלינן בקפטים (תו׳) עמ״ס סי׳ תל״ד: **ז** אלא אחר האחד • אבל בכנים מ׳ ומלא ו׳ צריך לבדוק אחר כולם: **ח** צריך לחזור ולבדוק • (ולפי׳ אם ביטל לדעת הרמב״ם ס״ס) לאמרי׳ זהו ממן אסר הוא ול״ד למ״ל אם בדק אלא מסבית ומלא כבר תליק דזהו סבבר שבכנים שעבבר ההם לא מזיק בזויות אבל הכא היה מונח מתמנ׳ בזויות זו ואחר כך מונח במקום אחר אמרי׳ דזהו ממן אחר הוא:

תמ **א** ביד א״י אחר • שאינו בעליו שבבי הוא בטלו וכ״ל כמשקיד אמלו כיד אינו יהודי אבל״ ס״ג ומשמע דאם שפקידו ביד בעליו אינו עובר ועכ״מ ס״ ע״ב ס״ג דאפילו מזל ושפקידו ביד בעליו שי כשומר מנס וכרלמון מייב בגניב׳ ואבידה ע״ם מ״ם ס״ל כמקבל אחריות ממלו אבל אינו יהודי בביתו אבל אם אינם קשורים יחד אינו יהודי בביתו אבל בבית שאינו יהודי:

ואם שיראל שפקידו אצל אינו יהודי אחר וקיבל עליו שאינו יהודי ולמה יכנס עלמו בספק מה שאין כן בחס דאפ״ל לתקן בספיקות כן נראה לי: (ה) הניח חמץ כו׳ • הטור כתב דאם ביטל אינ״ל לבדוק: אלא

עטרת זקנים

תמ (א) אם הוא חייב באם אסר לו הישראל הנה חבית לאניך הביאו במקום שהרבה אבל אם יחד לא״ קרן זויות הבריחה בתוך ביתו לחביתו שם אינו דוקק לבער אפ״ קבל הנשקר עליו אחריות הכיון שהשאיל לו מקום מיוחד הוי כאלו אינו ברשותו וכאלו שוכר המצו של אינו יהודי בבית א״י וה״ם בהגם אבל בשכר אסו׳ דהא משתכר באסורי הנאה ס״ם בדיעבר שקיבל שכרו מותר בהנאה (מהרש״ו): (ב) אפי׳ תור והשקידו ביד אינו יהודי:

יד אפרים

(בש״ע סעיף ב׳) אי סבדק קנה מסבנים ומפלא בכר כאן צריך לעיין פס״ק ס׳ בנמנ״ל ומס״ק ג׳ בנס״ו ולמקם מסצף ה׳: (שם ס״ק ר׳) ומשמע דאם סי כוש״ו מכני כ״ר ומו ד״ל דמ״ל דמי לאמ״ל אם בדק קנה מסבנים כו׳ שיין ס״ם אפ״ה בנכון כור דסמלינן סוא דבקא ס״ב נכנס עכבר ולא ידעו אם נכנס עכבר אם לא דמי לאמ״ל אם בדק קנה מסבנים כו׳ בסוכו אמן אצרך לאור ולבדוק סבנים כיון דש״כ בכרסו לאוכו אמן אם לא ידעינן כמה מכנים ולא״ כבסבנים אמן בזויות זו ומפלא בזויות אחרת כיון שאינו שבוא עלמו לאוכו אמן בסים מונח בזויות אחרת ולא״כ אבי מפלא כאן אמן בקמקם אבנים אמן לא אולין בכך דאם בנמלא אמן בחדר מוחזק בדוק אין קולין לאור שנבר בשם כן אמן מחדר אחיו לא אולא הרגיל בכך דאם בנמלא אמן בחדר מוחזק בדוק אין לכאן ומס לי מזויות לזויות לא מחדר לחדר אבל בשכבר אבנים אבר אין אחיו מוחלין זז מבכר אבנים מבחדר לבם אם אולין בזוכו מבאלא לכן אולין בזוכו מבכר אבנים שבבר לכאן: ומור אבבר דס״ל לאמנ״ל לאמן דגני אבבר לא אחיו לבר אולין בזוכו מבאלא מבא״כ בבסרו לבאן: דאפילו ריזומא בגוף אבנים אם בנים בקמקם אם נאנו מבינה אף בנמלא אבנים אמן בזויות לא ובא אבבר ובא: (שם) בשבן מבחר אם ב״ל בס״ם זה בנים בבר בזויות זה כו׳ לאנ״ל אין זה קוטי דאם״ם צריך לבדוק אחר כל אבנים אם אינו ר״ל דאם״ם אינו בבר אבנים אבר אבנים אחר לא בבנים בזויות זו ומפלא אבר בזויות אחרת ומבבר אבנים אבנים עד שיבנה כולם:

ב ג׳ ב׳ צבורין אחד של חמץ ואחד של מצה וב׳ בתים אחד בדוק ואחד שאינו בדוק ובאו שני עכברים זה נטל חמץ וזה נטל מצה ואין ידוע לאיזה בית נכנס זה שנטל החמץ וכן שני בתים בדוקים ו׳ וצבור אחד של חמץ ובא עכבר ונטל ואין ידוע לאיזה בית נכנס או שידע שנכנס לאחד מהם ונכנס אחריו ובדק ולא מצא כלום או שבדק קצת מהבית ומצא כבר **ה** (ג) (ד) ה אינו צריך לחזור ולבדוק: (ד) (כן הם דברי הרמב״ם ס אבל מסקנת הפוסקים אינו כן):

ג **הניח ס׳ כברות חמץ ומצא ו׳ צריך לבדוק אחר כל הס׳**

ד וכן אם הניח י׳ ומצא ט׳ צריך לבדוק אחר כל הי׳ שאנו אומרים מה שהניח נטל ואלו אחרים הם י׳ ה ויש אומרים דהני מילי ו׳ בקשורים יחד אבל אם אינם קשורים יחד אין צריך לבדוק ז׳ אלא אחר (ה) האחד:

ד (ה) ו הניח חמץ בזויות זו ומצאו בזויות אחרת **ה** יא צריך לחזור ולבדוק:

תמ **דין חמצו של אינו יהודי שהופקד אצל ישראל • ובו ד׳ סעיפים**

א **א״י שהפקיד חמצו אצל ישראל א** (א) אם הוא חייב באחריותו ב מגניבה ואבידה בין שהוא בביתו בין שהוא ג בכל מקום ברשותו (א) ד חייב לבערו: הגה (ב) ה ומשלו מזר והשקידו **א** ו ביד (ב) אינו יהודי אחר (הגהות מלאכי פ״ק דפסחים) וי״א סבריטותא מלד מלאנו הוא אינו יודע לאיזה מהן בדק ולכן צריך בדיקה מבשל״כ נבי מבכבר מבנגנם לאם הריטותא מלד אחר: (ד) כך הם דברי הרמב״ם אבל מסקנת הפוסקים אינו כן • זה דעת הטור שבאם בבכר גדול אם ביטל דוקא אין צריך לבדוק וכן בבכר קטן מהני אף אם לא ביטלו ובלבור מ׳ כ׳ דלא מהני אם בא לאחוז בבת מ׳ אינו אם בטלו ואם בזא״ז לא מהני הביטול דוקא מטוס דאז מדרבנן ול״ד לטומאה מטוס דאסיקה בר״ם שהוא וקשה מ״ם ממאי דאחרי בבחוזות דכ״ז ס״ל נבי טיל שבבטוח כלבוס חמרינן שם דאם יש מחבואה מ׳ מלגלא של שבבטות כולן בעי ל״ל מינס מחזקת אלא מ׳ מהו כו׳ ואריך שם מ״ם מב׳ שבינין כו׳ ואמר רבא כו׳ לא נמלקו אלא בבא לאחוז אחר ואל מבינו וס״ל כאן דברי ליס לבולהו בב״ל דמי ומשמע דאם יש מחבואה בזא״ז אינו אם אינו אם הוי דאחרי׳ בבחוזות ולכן טיבם הטול דוקא ביטל מהני זא״ז דאז אינו אם אינו מדרבנן והו בס״ז דתרומות מבינ בר״ם בשם הירושלמי דבני תרומה ממי מהני זא״ז כמו נבי ב׳ שבינין ותרומה הוא דאחרי׳ וכי״ל סי׳ ק״ל דאחרי׳ בזה ומו קשה דבי״ל סי׳ ק״ם מהני ביבם ביבם זא״ז אף שהוא דאחרי׳ ס״ב נראה דל״ד בלל הך סעיף דאחרי׳ דשבא להבר דשבא אם אינו אם אינו אם אינו

תמ (א) אלא שיודע שאינו יהודי אלם ויכפרו לשלם כו' ויש חולקים • בב"י סכ"ת אלו ב' דעות שיינו הרמב"ם והרא"ש דהרמב"ם ס"ל דאם אינו יהודי אלם כו' הרי הוא כמומר לגבי מתוך בעירו ממילא דבני מילה כיון דאלו מינוכ לו מיתכר בעיתו לשלומי כו' תשלומין אלו כיון שלא מן הדין אלא בחוס ותעש"כ נקרא ממן אלסם • והרא"ש ס"ל אחריות מן הדוס לא נקראת אחריות שיתייב לבערו בשבילו ואם דאמר רבא בעירו ממילא דבני מילה כו' זה אחריות הוא מן הדין ומתוך המלכות הוא שמריס לת הטיר ויש לסקשות בזה על הרמב"ם דאם כן מאי פריך בגמרא לאיתי ליבטא מל מאי דאמר דלא ימלא מילתיה לאחמוטינן הוכיח דהייב באחריותו כדידיה דמי פריך בגמרא הכיתא ל"מ"ד דבר הנוהס לממון לאו כממון דמי הייט לאיסריך לאחמוטינן דנבי ממן מיהו מיהכר אלא ל"מ"ד כממון דמי לא ימלא לאמר לי מאי פריך הא אילסריך לאחמוטינן דנבי מוהס גם כן אם יש בהוהס יאלם אף אחין מייב לאלם מכל מקוס כדידיה דמי וחו דאמר רבא בעירו כו' קשה מאי דאמר רבא בעירו כו' הרמב"ם דאם כן מאי פריך בגמרא לאיתי ליבטא מל מאי דאמר דלא ימלא מילתיה לאחמוטינן הוכיח דבר הנוהס לממון לאו כממון דמי ונראה לומר שיכן לאיתו יהודי אחר בעירו מבחייבו לעשות לפניו מחיצות בבות עשרת אפי' יחד לו מקום יש לתחמיר ובריך מחיצה עשרת אפחים: כתב מהרי"ץ וז"ל בתחילה סבבור תורתו ב"ל דאין להביא ראיה בלל משם דתתם באשר שהבעלים של התחמץ הוא ישראל א"כ גם להיפך יש מקום קפידא לחול בסור בשם כפ"ג ומתמ"ם ג שם בכם רמב"ם כפ"ר מסלכות ממן ומלם ד שם בגרייסם ובגמרא

עשרת זקנים

יהודי אחר כו' תנתת אלפסי פ"ק דפסחים • וכ"ל דוהו בוראי פשיטא אם מתחלת נתן האיגו יהודי המצו ברשות הא"י ושם קיבל עליו ישראל אחריות אין צריך לבערו כמ"ש ב"י דאם יחר לו קרן זוויה כו' סב"ש הכא דמתחילת הנית שם חמצו אפי' קיבל עליו ישראל אחריות ויש להביא על זה מכמה ראיות ואם אינו חייב באחריות אינו חיי' לבערו ובריך לעשות לפניו מחיצות בבות עשרת אפי' יחד לו מקום יש לתחמיר ובריך מחיצה עשרת אפחים: כתב מהרי"ץ וז"ל בתחילה סבבור תורתו ב"ל דאין להביא ראיה בלל משם דתתם באשר שהבעלים של התחמץ הוא ישראל א"כ גם להיפך יש מקום קפידא לחול

ב וי"א שאפילו אינו עליו ז אלא שומר חנם שחייב בפשיעה חייב לבערו ג ואפי' אם אינו חייב באחריותו בדין (א) אלא שיודע שהאינו יהודי אלם ויכפרו לשלם אם יאבד חייב לבערו (ג) ה ויש חולקים:

ב ד ואם אינו חייב באחריותו (ד) ט אינו חייב לבערו אפי' אם בבוש תחת ידו בגון שהוא ב גר תושב ושרוי עמו

דנסנה בתם שמחזיר לו המחץ ולא"ם סרי ס"ג כן ולחסר לחסילו בת אילו יהודי בסשם. מוחר לכניס ליסלו דלומרין בלחסורי כגלה הרי שלך לפניך בב"ק דף ל"ח ומ"מ י"ל דאסור מ"ס ליתן לאיתו יהודי דשמא יחזור אילו יהודי וימכרנו לישראל ויבטל ישראל בתמן שעבר עליו הסשם וכן כתב בסג"מ סוף ס' ממן ומעי' תס"ז: ב גר תושב • שיד ישראל שולטת עליו

דאם לא יאסר להבעלים הרי שלך לפניך רק הגזלן ישלם לבעליו תמורת התחמץ שלו א"כ הבעלים של התחמץ יהוה להם הנאה מהתחמץ שעבר עליו הפסח הרא יקבל תשלומין מן הגזלן עבור התחמץ שלו ולכן אמרינן דאומר לו הרי שלך לפניך ויל שקול המעבד מאי אסרת דהגזלן יקיים מצות ביעור חמץ ובשיהיה סבוער אז יהוה חייב לשלם כמו שהרגין הוא בבאבר ולא יהוה הנשמה דאית' לבעלים הנאה בהתחמץ בתתשלומין אלו דהא התחמץ אינו בעולם זה אינו רוצה הגזלן לעשות ואומר להיפך להבעלים הרי המצות לפניך של ביעור חמץ ואתה הקיים המצות והרי שלך לפניך ואני אינו רוצה לשלם לך תנאה בממון שתחיה לך הנאה בממון ומזכרו בחמצות של ביעור חמץ לבעליו אל התחמץ משא"כ כאן בגידון דיון שאם יחזיר ישראל לתאינו יהודי לא יקיים בו מצות ביעור חמץ ויהא לישראל הנאה במה שיחזור לתאינו יהודי התחמץ שלא יהא צריך לשלם ובאמת אין אסור בהנאה ודו"ק:

יד אסרים **תמ** (בב"ו סק"א) דל"ב מאי פריך בגמרא לאיתי ליבטא מל דלא כתמון דמי מטילא דלא כתמון דמי מטיר מייב לבער לף בכס"ב דגם זם בלוהס מדין כן ומלם מס לי מבערם כתיב לו כרגון ולא מלא לאמלי דקי"ל לאו כתמון דמי רק מהוס דבריב לא ימלא בזה ס"ל לרמב"ן דוקא מיכא בסחיוב מן מדין והרמב"ם סוכר דלף בלוהס מדין כן ומלם דס"ל בקיבור בעירו מבחייבו לבוס בוה לוהס בס"ם בתלמוד בב"מ בבלמא לרמב"ן דבני מילה דבני מילה כתי"ם בתלמוד בב"מ בבלמא לרמב"ן לק"מ דהכי קאמר בעירו מבחייבו לבוס לומר מיתן לאיתו יהודי אחר ויפסוק מהוס המלך מהוס המלך מהוס הוא שמייב באחריותו מי מהמתן בידו הן ביד אינו יהודי הן ביד ישראל ואם כן כיון מיתן לאיתו יהודי אחר מפור מלחריותו אבל לרמב"ם דמיירי בלוהס ואם כן לף אם יתן לאיתו יהודי אחר מכל מקוס יכפסו לבלס קשה מפיר ומ"ק דקאמר בגמרא הא דקביל עליו אחריות ואז אסור לף ממן בל מחריס כדה"ב בעירו כו' המלמן מקיבל עליו אחריות (לא) מסמע דישראל עלמו קיבל עליו אחריות לא בהוהס ואם כן היאך מייתי ראיה מ' מפוסק דרמב"ם בזה לא הפסיק ממתת

ביעור חמץ ויהא לישראל הנאה במה שיחזור לתאינו יהודי התחמץ שלא יהא צריך לשלם ובאמת אין אסור בהנאה ודו"ק:

בעבר לא יאסר להבעלים הרי שלך לפניך רק הגזלן ישלם לבעליו תמורת התחמץ שלו א"כ הבעלים של התחמץ יהוה להם הנאה מהתחמץ שעבר עליו הפסח הרא יקבל תשלומין מן הגזלן עבור

באר היטב

מרי מ"ל ומ"ו תולם עליו ומתמיר ומ' בסר"ת • אלם מסקידו ביד בעליו מרי וס"ם אם מלוס יהודי מן מסנו בכרמות מ"ו ומם קיבל עליו ישראל אחריות מסכמם מסוסקים: (ג) ויש חולקים • ובדישבר ים לבסוק על דבר לשמוס ומשם נמנו מסוסקים כדבר הלכוס • (ד) אינו חייב לבערו • אבל בפסח אין יכול לקבל כלל מקדון מתן אפי' בלא אחריות

בב"י מס"ת מני בתוליה תמלו מרבותו אבי' תוך הפסח אבל לענין מסה דהבנתה לא מסבי ליה אבי' מס"ת עד מיבמרנו כו' פ"ם ס' ס"ג וסי' ס"ד ומ' בבו"ת בית מרוים סי' מ"ל מ"ם לסיל מת סמרי הסי בסתון ל"ל מסה בסמיה עליו שמרי מנסון ב' בשתיה מסרו מקור מייס ופ"ם בסי' ל"ו בשמר מסבר מתלו ובתוך הפסח אלף אחד מתבני הבנים לבדקם ולקח הבנרא אחביות י"ם ומסך ממנו אל כלי והסמידו בחקוס מוקפ מיסיס לו לבתות אחר הפסח ואחר הפסח מחזר מיבמרל ולקח מסקידו יהודי מנא הבנסב"ב הבלי מס ס"ם ולמיתם מיבמרי' דמלמנים סלים הבוא קנסו ובתמיב בחמריותו ופס"ל כמה גדלי מיתר הבנמיבר מס בלורך מרלם לסקל בנמנס מכ"ם ולא בתמיב כיון מלוס מ"ם ולרוחמה דמלחמ לם לבדבו מד בחרי דמיבמרל ולמכרו כך ובכס"ם מסבר לסתיבו לם בחמיב ס"י תבריוכות חד בחרי ומ"ם בבנים תמרים סי ל"ח בס"י מלקח חמן מיבמרל קודם הפסח ובתוך הפסח הבליבו בלילה לבני בית מיבמרל ולא הלה מיבמרל לילו ובבלוה למבלר ואחר הפסח המיבדוהו לו יש לגדל לסתיר לף מין לסתיר רק בחבלם ולא בחבלים ופ"ם בבו"ת ס"ר מקודת הבר בבלם תוך הפסח לקחת מבלוס יהודי בעד המוב כל בגמלל ובתוך הבגמלל בים דבן ואם הבל לקח ואחר הפסח הבילו מאותו דבן בים מתחתית הבור ומרוחנים ובס"י מומר סמרולם ליקח בחזרב וליתן דמים תמורתו ובבלם בבס"ם לסתיר לסחזירו לבס"י ולקבל הדמים ובתנאי הבדבן לא בים נכר בו בקוב וגם דוקא מם בבשר בלקחם לא בהרוים וסוי מבוכב בבשות מבל הדבן עלמו אין לבקל לסחירו אבילו בבבס"ם ס"ם: (ב) אינו יהודי אחר בבבס"ם ובוין בבשתת מרים סי' ס"ם בקב"ש ס' בקב"ש מרי בבבלם אחר הפסח: (ג) ויש חולקים בבבס"ם וד"ל דלף מבוס אין לבסוק בדבר מ"ם בל דבר דבלוהס בבבוכרים דדוקא אחריות דבנבב ואבבר בעינן בבסיר ים מקום לבסוק בדישבר וכן מבואר בה"ל ס"ם בן בבבוקי בבאילי דברי בב"ם אלו ובעין בבלמת מרים אינו יהודי אלם אבילו בדישבר לא בעינן בבסיר ים מקום לבסוק בבבלם אחר הפסח ס"ם: (ד) אינו עיין בבר היטב ובעין בתבאדת לבי מלם אבבי חיל שומרים בבית ישראל ל"ם לעבבות לו מחיצם מכל מקום אינו צריך לילך מביתו דבל אפילו בחרבם מקדון לא מיבמרו לבדבו אינו יהודי אחר בבבלם אינו בבבלם אינו בבבלם אינו

עליו : **ג** כדי שלא ישכח · משום דלא בדילי מיניה כולי בתא מצמ"כ בבאר איסורים מ"ל ממילה דבדילי מייכו : **ד** בי"ט · ולפ"ג דאסור לעשות מלאכה בסדין כמ"ם רס' שם"ן מוסב לעשות בכשרים כלי מע"י סדין דסדין הולכים ובאין תמתיו : **ה** קודם י"ט · ואם הכינו בתה"ב צריך לעשות מלאכה וכ"מ מל' רש"י אע"פ שעתיד ליטלו למחר אבל אם לא הכינו אלא למלי יום יש להקל בכשיים כלי : **ו** אינו זקוק · וליכא למיחש שיאכלנו דהא האינו יהודי מעמרו וגם אינו מסור בידו : **ז** ואפ' בהפסק מפה · אף על פי דאם אתר לאוכל בשר ול' אלב שרי בהפסק מפה אבל אם לא הכינו אלא למלי יום יש להקל בכשיים כלי : **ח** אינו זקוק · וליכא למיחש שיאכלנו דהא האינו יהודי מעמרו וגם אינו מסור בידו : **ז** ואפ' בהפסק מפה · אף על פי דאם אתר לאוכל בשר ול' אלב שרי בהפסק מפה אבל אם לא הכינו אלא למלי יום יש להקל בכשיים כלי : **ח** אינו זקוק להוציאו אע"פ שהישראל רואה חמץ של אינו יהודי אין בכך כלום ; אבל אסור להעלותו עמו יג על (ז) השלחן **ז** ואפ' בהפסק מפה :

ד (ד) ת ישראל שהפקיד חמצו אצל ישראל חבירו או אצל האינו יהודי יד אע"פ שקבל עליו הנפקד אחריות עובר עליו (ה) (*אף) המפקיד :

אינו

ממה אלא על כרחך דמיירי בלא קיבל ובזה אינו לך ך לפרש זוזות מיוחד דמהני אף בלא יחד לכן צריכין אנו לפרש שאמר הכא הבית לפניך כו' כיון שקבל עליו אחריות אז הוא מייב לבער אם לא יחד ואל"ל שיחד לו כל הבית באיזה מקום שילצה ולכשיבער לו אחריות הוא קיימא לן דלא אחריון בריירה במידי דאורייתא : (ג) אבל קודם י"ט כו' · ס"ם כמול המושב גם כן יש לו לאסור ממילה כל דהוא נגוב עבירה : (ד) ישראל שהפקיד כו' · בתבי ס"ח דפסחים כתב וז"ל י"ח ישראל שפקיד כו' הנפקד מייב בביטורו ואמ"ם שהוא של המפקיד כיון שאינו ברשותו והבית רשיים ממכילתא דתני כתם בבתיכם למה נאמר לפי שנאמר בכל נכולך שומע אני בפשוטו אי"ל בבתיכם מה ביתך ברשותך אף נכולך ברשותך יצא חמצו של אינו יהודי ברשות ישראל שהוא בביתו ואינו יכול לבערו יצא חמצו של ישראל ברשות אינו יהודי ואינו ברשותו וכר"י כתב דפסחים של המפקיד ולא"ל מבית הקדש ולא בגנתי רחייתו וגם לא כתב לפרש המכילתא ומלאם לי דיכון שהישראל הנפקד ביתו לשמירת אינו דהמפקיד ביתו הבית אינו ברשות אינו יהודי שהוא בבית ישראל על ממנו מד כאן לבוא וקבה לפי זה גם בבא קמייתא דמכילתא בחמץ של אינו יהודי אלא ישראל מייבי אמי בהלוהה ואם כן למה לא מייב לבער ואם קי"ל כל שהוא באחריות ישראל מייב לבער וכל שכן זה שהלוה עליו ושהם הלוהה המלוה ואם ק"ל דלפי זה דמה שהשאיל לו ביתו למפקיד קרוי ביתו גם אינו יהודי שהפקיד לחמצו אצל ישראל נימא כך וס"ל ביתו של אינו יהודי ואמאי אמרינן בגמרא הפקיד אינו יהודי אצל ישראל זקוק לבער יחד לו בית אין זקוק לבער הא אבקשו קיימינן דגם בפחם ס"ל בביתו של אינו יהודי וא"ל יחד ולא"ד לתרץ דברי הר"ר יונה שהמפקיד מייב לבער דאמרינן דף ה' הנמת לפ"ד דבר הנורם לאמון דמי מ"ה אם הממון באחריות ישראל מייב אלא למ"ד לאו כאמון דמי מאי מיהא מיהא לאמור ומאני אמאי בתוהה לא יאמר אם הבית אינו יהודי אינו יהודי אינו יהודי

ושפ"ז נימא לע"ר לסרס דברי סר"ל דוגס כמ"ס רלייס מפרק מרובה והיינו שקיל בגוסס לממון לאו כממון דמי דסא אמרי' וגוגב מביה האיס ולא מביה הקדם ואפילו אם סוא בחמריות המקדים שטוב הגנב מבסל דסוס גונב הקדם ואי גוזס למעגן כממון ליתמייב סגנב דסא המקדים סוא מייב בחמריות אלא ודאי דקי"ל לאו כממון דמי וכאן סוא מידוס מכס לא יאמלא וכזס דוקא בבתיכם ולא של לאינו יהודי וכזס נימא שיר מ"ס סר"ן בס"ס בבריית אינו יהודי שנגנב לבית ישראל ובקנו בידו וז"ל אבל הרמב"ם כתב בס"ר מסל' ממך ישראל שפקיד ממך אבל אי' שובר בבל ירחם ולא ידמתי מנין לו דסא דאמרינן לקמן טובר עליו סיינו מדרבנן דאל"כ אמאי קאמר אחר הפסח שב"ל ולפי מ"ס נימא דבבר פסק הרמב"ם בס"ר נוגס לממון לאו כממון ואם כן מייב ישראל בממון אפילו בבית אינו יהודי דע"ז לא קאי מישום דבתיכם כמ"ם וזס נכון מאוד בס"ר: ועראה פשוט דזס סוא לענין מיוב אם המפקיד לפנינו אבל אם אינו כאן מייב הנפקד לעשות כמ"ם בסי' תמ"ג ס"ב ובמס"ם:

תמא (א) וא"ל מעכשיו. דאל"כ אין איסור דס"מ מסתמא מכאן ולהבא סוא נוסס אבל בענין שיאמר ישראל מעכשיו דאל"כ לא קני ליס אינו יהודי ופס ליס בראשונים דישראל ואסור וכן נמי אם לא מעכשיו בידו אע"ג דא"ל מעכשיו לא נגע ממאנו של אינו יהודי בראשונים ישראל ואסור על ישראל כ"כ הרא"ש: (ב) מותר אפילו לא הגיע כו'. אבל הגיע הזמן קודם הפסח מותר אפילו בלא מעכשיו כ"ר הרא"ד והרא"ם ולא כרבינו אפרים ולמנין איסור בלוסס אינו יהודי על ממנו לבתאבה נלע"ד בתם סוא מכיון בשעת הלוסה לפדותו אחר הפסח ודאי אסור לא אמרינן ז"ל כמסמין ביד אינו יהודי דבתב רמב"ם כ"ר ה"ל שאור לא יאכלו בבתיכם אפי' המסמינו לו שפקידו ביד אינו יהודי ואם מתכוין לפדותו קודם הפסח ומשך אח"כ שאינו פודיהו קודם הפסח נראה שאין זס בכלל מ"ם ס"ם ת"ם דהמפקיד מייב לבער וכפי שבאתינו בו לדעת הרמב"ם והרר"י דשם אינו אלא פקדון וכל זמן שיכלה ישראל יוכל ליקחנו משא"כ כאן בהלוסה עליו דאין סברא לומר שנכרימנו לפדותו דאמא יראה לפדותו אחר הפסח דלמה נכרימנו לפדותו דאם לא יפדה קודם הפסח שוב א"א לו לפדותו אחר הפסח דאז יהיה אסור דלמערב היה שלו ואם כן הוס כאילו נתלא מהיום לאינו יהודי בעד משותיו כנלע"ד: (ג) אפילו אין אחריותו עליו כו'. בגמרא אמרינן אינו יהודי שהשכין את אינו יהודי

תמא דינו טי שהלוה על חמץ. וכו ב סעיפים

א ד אינו יהודי א שהלות לישראל על חמצו **א** ב ומשכנו (א) בידו (**א**) **ב** ג ואמר ליה ד (ב) מעכשיו יהא שלך אם לא אפרע לך לזמן פלוני ה והגיע הזמן **ג** ולא פרעו (ב) (ג) מותר כ אפילו לא הגיע הזמן שקבע עד אחר הפסח דכשהגיע הזמן ולא פרעו נקנה לו למפרע וה"ל חמצו של אינו יהודי:

ב ג ישראל שהלות לאינו יהודי על חמצו ו אם משכנו בידו ואמר ליה ד מעכשיו והגיע הזמן אפילו אחר הפסח ולא פרעו (ג) אפי' ד אין אחריותו עליו (ד) אסור ה ז משום דקני ליה

לך דבר סלוני קודם ר"ח ניסן יכא המתן שלך מעכשיו אסור דס"ל אסמכתא כמ"ם במ"ס סי' ר"ז בסמ"ע דרוקא במסכון מכי מעכשיו ומ"ם סי' תמ"ח ס"ג לי לזגיגן בתר דיניסס: **ג** ולא פרעו מותר. וקשה נימא דאיל וכידו לפדותו בפסח מוכר עליו כדאמרי' נכי מלה סוא"ל ולי כבי מתשיל עליה וי"ל דהכא כיון דמוסכר ממונא לא אמרינן הא"ל ובפסק (ר"ן) ובפסק סכ"ם אם מותר לכתאבה לגוס עליו מאינו יהודי בחיסן זס דלא מכי תי' זס אלא בדיעבד: **קשה** סא אפי' סיינו ביד אינו יהודי מ"מ אינו נאנס המשכון היס ישראל דהייב לשלם בדלי' בס"ם סי' ע"ב וא"כ ס"ל ברשות ישראל וי"ל דס"ל כמקבל אחריות ממנו של אינו יהודי בכיתו אל אינו יהודי

דשרי כמ"ם סי' ת"מ א"ב בדיעבד דיינינן ליס כמ"ל:

ודע דאם מסר מ' מאלו בבבו' דאמרי' אסור סי' אאסור לבל בר ישראל ליסמיס מאותו הממון אע"פ שהוא ביד אינו יהודי וא"ע אי לא אל מעכשיו אם מתייב אם לפדותו מן אינו יהודי ולבערו דאל"כ סיכא מיבו מאיסורי בבא' ומי נמי שאנס גוזלו בחזבו שמייב לעשר כדאי' בחולין סי"ח: **ואם** הוא פדיון ביד ישראל דשיעבדו לאינו יהודי שישמה דאסור ליתנו לו: **אבל** אם לא סלוה לו עליו רק שנתנו לאינו יהודי בחתנה כגון אח"כ אם לא אעשה לך דבר זה ביום פלוני יהיה ממון שלך מעכשיו אם אמר"ל אינו לריך ליתן דמיו לאינו יהודי ולבערו דאפי' אמרת דלא קנהו אינו יהודי מ"מ ישראל לא משתרבי ליס מידי אבל אם הוא ביד ישראל אסור ליתנו לו דהא אסור בשאלה ואסור ליתנו לאחרים: **ד** אין אחריותו עליו אסור. נ"ל דבשאל אין ישראל מחייב לבערו דעדיין הוא ברשות אינו יהודי דשמא יפדנו ואפילו בא אינו יהודי בפסח ונתן דמיו מותר לסרס לאינו יהודי לעלו ע"ש

תמא א ומשכנו בידו. אבל אם לא משכנו ביד אינו יהודי אסור אע"ג דא"ל מעכשיו לא נגע ממנו ברשות ישראל אבל ישראל דאסור (הרמ"ם) וכ"ב כתב אם הקנהו לאינו יהודי בקנין או מנה קרקע אע"פ אלא מסרו לאינו יהודי עד אחר הפסח שרי וכוא אלא יסא באחריות ישראל עכ"ל ועכה"מ סי' קכ"ג סי"ד דלריך לקנות בסודר אל אינו יהודי: **ב** וא"ל מעכשיו. ואם הגיע הזמן קודם הפסח אפילו לא א"ל מעכשיו קנאו אלא אין דין אסמכתא לאינו יהודי (רא"ש) וסמ"ם כתב אדעת רוב מפרשים אחרונים שכל אלו במעכשיו וכן נראה מן הסלכות וכ"כ דעת ר"י כן נ"ל וכן עיקר עכ"ל וכ"מ דעת הרב"י כ"ם: **ואם** לא אלוהו עליו רק אא"ל אם לא תעשה לך דבר אלוני קודם ר"ח ניסן יכא המתן שלך מעכשיו אסור דס"ל אסמכתא כמ"ם במ"ס סי' ר"ז בסמ"ע דרוקא במסכון מכי מעכשיו ומ"ם סי' תמ"ח ס"ג לי לזגיגן בתר דיניסס: **ג** ולא פרעו מותר. וקשה נימא דאיל וכידו לפדותו בפסח מוכר עליו כדאמרי' נכי מלה סוא"ל ולי כבי מתשיל עליה וי"ל דהכא כיון דמוסכר ממונא לא אמרינן הא"ל (ר"ן) ובפסק סכ"ם אם מותר לכתאבה לגוס עליו מאינו יהודי בחיסן זס דלא מכי תי' זס אלא בדיעבד: **קשה** סא אפי' סיינו ביד אינו יהודי מ"מ אינו נאנס המשכון היס ישראל דהייב לשלם בדלי' בס"ם סי' ע"ב וא"כ ס"ל ברשות ישראל וי"ל דס"ל כמקבל אחריות ממנו של אינו יהודי בכיתו אל אינו יהודי

דשרי כמ"ם סי' ת"מ א"ב בדיעבד דיינינן ליס כמ"ל:

ודע דאם מסר מ' מאלו בבבו' דאמרי' אסור סי' אאסור לבל בר ישראל ליסמיס מאותו הממון אע"פ שהוא

ל מכנס פסחים פ״ג ומכני מלישנו מור בסם כרמב״ם :

עטרת זקנים

תמב (א) תערובות חמץ כו׳ • דווקא כשיש בהן כדי חמץ בבדי אכילת פרס אז עוברין בבל יראה ובל ימצא (גמ׳ פ׳ אלו עוברין (וסתרי״ל) :

יד אפרים

(שם במג״א סק״א) ולדעת פסוד ל״ל דסטיל דשיאור יכרף מירי כיי״ם כו׳ כגר נקבלו סתרומים ובין״ם אסור לשורפו ומילו דסטר אול בשיפת אמרו רבינו ירמיאל בסימן תפ״ז בלא כיטלו אסור וכאן בסות שיאור ל״ל לבטלו שאסור בפנאם ולא בדשופים קלי לבטלו ולמנ״ד אסבר נומר לפי מ״ם סמוסמות בפסחים דף ס׳ דאמ״ר דיכול ליטנם מאמרו כו׳ מ״מ כיון שאינו יכול ליטנם בתמלת כישורו אסור ולכאורה גם בתחלת כישורו יכול לבטלו בכיטות עוד אלים דשיאר נ״כ ויכים זם וזם גורם לך דסמ״ם לקמן בסי׳ תמ״ב כ׳ דאף ואי״נ בפ״ג אסור בתחן ובפעם מבוטר שם לפי בחמן אפילו בתלוף לא בפל ולפי״ז בתן דמיירי בשורו שיאור וסות אוקם ונוקם בפל בפ״ם בסוסמוסי פסחים דף ק״ם ע״ב מ״ם זם דוקא אם גורם בל אפילו סוא דאיסור דאורייתא מבא״ב בתן בשיאור אינו אלא מדרבנן לא סתירו לאוסרו כ״ב בבנאם • ושוד י״ל דאפשר דמתני׳ דשיאור יכרף אמת בתבטוקם דברי אף בתוקם מבדו ת״כ אף בלא גורם סיתר שרי לבטלם אף בשאלת בשיורו בני אוקמה דבמ״ם אם בן פתלות ולדידהו בתמלת נ״כ אסור דשיכא דגם בתחר אסור ס״ל ספרר כו׳ ותמרן אסור שיש אסור אף לתמוקים דבר בלתוקים בגנדו כיון דאיקר

חלה מהני ליה הכיטול ממדם בם לאחר הפסח בשונג אבל דבר שאין עובדי' מן התורה כגון מידי דלא הוי אלא לקיולא בעלמא ואינו נותן טעם אע"ג דמדרבנן יש בו איסור כגון כותח הבבלי וכיולא בו להבמים וכן דבר שיש בו טעם ומבטלו בס' דנ"ז אסור שכ"ש בפסח ל"ף שעושה כן קודם פסח דהוה מבטל איסור לכתחלה מ"מ

תערובות זה יכול לעשות אפי' במזיד המדי (ג) ר וכל כיוצא באלו מדברי' הנאבלי' אבל דבר שיש בו הר"ן דנזרי' דלמא אתי למיכל מיניה וכתב הטור ודוקא שאין בתערובות

קודם הפסח כדי להסהותו אחר הפסח

ולזה אמר רבינו כאן דלר"ת דהוי גם במילי דקיולא איסור מן התורה לא מהני לזה גם אחר פסח דאע"ג דלר"ת לא קנים אחר הפסח בתערובות סיינו מצד בטלותו תערובות שהיה אסור בפסח נתערב אחר הפסח ומתבטל בס' כדין כל ביטול תערובות דזה מהני אפילו לאחר בטין תוך הפסח כיון שנתבטל אח"כ בס' משא"כ בזה אלא נתבטל אחר הפסח דלא נשאר כמו שהיה בפסח ותוהו התערובת היה בו איסור דאורייתא לר"ת אע"ג דתינו אלא לקיולא גם אחר הפסח אסור כ"ז אלא יתבטל בס' וא"כ אסור לעשות כותח הבבלי לר"ת אלא אם יכלה קודם הפסח אבל לא אדעתא לשהותו גם אחר הפסח ולתבמים דאינו אל ר"ת בזה כיון דאינו אלא לקיולא מותר לעשות הרבה אדעתא דלשהותו אחר הפסח וא"כ דברי הטור בפשוטן דלר"ת אסור לשהותו אחר הפסח ואם כן אם הבבלי ונוקשה אל אחר הפסח מן התורה ולא סולקן הטור לזכור איסור אסיה הבבלי דאינו אל אחר הפסח מן התורה ולא דקודם פסח מותר אפילו במזיד כדי להסהותו ואחר פסח דוקא שונג ודיינו בביטול בס' או אפילו בשמות מס' והוא דבר שאינו אלא לקיולא ואין בו כזית בכא"ם ודיינו לתבמים אבל לר"ת הוי קיולא כמו שאר איסורים אחר הפסח אם נשאר כמו שהיה אם לא שיתערב לגמרי ויתבטל בס' אחר איסורים לרבנן כ"ז הוא ברור לפע"ד :

כתב

(ג) וכל כיוצא - כרב בעל מ"ב סימן ל"ח וסרב בעל מ"ש אמ"מ סימן ל"ב וכמ"י סימן זה כולם שרים לפונים דנינן שרף בעצם מעשורים שרים בשרם דחייב בעל ראשם וכ"ל דוב מאתרוגים אלא כשבאמת דר אליהו

ולפלגין ע"י ביטול נמים אז בם דבם ונוקר דאף שבתחתם עצם ע"י ביטול ובינון בתלתייהו קיימי כו' ע"ם ובע"י בק"ל לקדושין בענין אדם שמלריך בזה ובבו"ת שב יעקב חלק י' סימן מ"ח וש' בבו"ם בית אסרים סי מ"ח תבובה אחת לבתאון מו"ב יוסף ז"ל בעבמ"ח מנ"ב שבתב לבתיוק בענוה שיבר דיי"ם מחמת זיעה בעלמא ובם' בשר יעקב אבא"ך ליתן ולינתן אם הגיריו בעלונים ז"ל וש' בבו"ת ס"ב מ"ח סי' ס"ד שנראה מדברי אלא רצה לתקוש אלמא לדבר אלבה לבתיר מחמת עצם זה ואפי' נצרוף שיבר הביטול ושיין בבו"ת בית אפרים מ"ם בשם בתאון בעבמ"ח ס"י אבדל לבתיר בבכירת מאון דמאלן הוא אתן מוקפא ע"ם וא"כ אם דאמשמע מדאם דברי אה"ל לשובר בע"י ובם אם דאמשמע מדאם דברי אה"ל לשובר בע"י ובם אם דבריהם מדברנן ובע"מ בם ביתרת אבבל לפי הענין אם בתקולקל הרבה עד שאינו ראוים לאכילה בלל אם לא ע"ם וא"כ י"ל דאם"ל מיירי באאלן שבאתבה שעמו אלא דמ"מ עדיין ראוי לאכילה אלא אחר שיאבון אותו אך ממה שמלמש ליה לפירות

בפוליס

באר היטב

דמרקתת אז בומן הבשמדים בקדרות אתן מוחר לבשהותם ע"ם : (ג) וכל כיוצא ענב"ם ושיין בבו"ת ח"ל סי' כ' שבתב ביי"ם הבעשות אתאלן אסיר ד"ת דאף שבאתבה אבם אתאלן מ"מ כיון שאיקרו של אתאלן לבשות אסיר ובו"ל בפירות שפלים מאוד • אאינו ראוים לאכילה בשבם חיין אבל אם אינו ראוים לאכילה אלא בם בם בבשל ובוקר דאף שבאתבה אבם אתאלן אסיר ד"ת דאף שבאתבה אבם אתאלן מ"מ כיון שאיקרו בם בבשל ובוקר אינו ראוים לאכילה אלא בם בם בבשל ובוקר אינו ראוים לאכילה אלא בם בם בבשל ובוקר אינו ראוים לאכילה אלא בם

ג נרייחת סם ד' מ"ם וכרמי נתן ג מוסכמת כמנהג מרי"ם סם ושור כמם כמל מפשור וכ"ל מרמב"ם נפרק ד' : ד נרייחת סם דף מ"ם ם מוס' סם וס"ם ו שור כמם מרמב"ם וסם ז סם וסם

לאסור וכ"מ כרא"ם וטור ממ"ם סק"ט ס' ס"ס' תמ"ז : **ב** ואינו ראוי לאבילה • דס"ל כמוקפס ס"י תערובות מיין במ"מ סס"ד ומ"ל : **ג שעיפשה** • ולס מתפסס ומכרס לאכר זמן מיסורו מייב לבער (מ"מ רלמב"ן) : **ד בגדים** - נ"ל דמ"מ מסור לכליס מותן הכנדיס של הסלמן דמיסינן מיפרך קלת מכן לתוך המאכל דלמסמי' יש בהם קלת מתמות מקמה מלב מטה וכ"ם שאסור ליתן קמת בפסח לתוך בגדים המכובסים בחלב מטה ונס לצ"ל כסים הרגילים לתקן עם קמה יש להסיקן בפעמת חכילה דממת יפרך קלת מהם לתוך המאכל ולרמ"ה ממ"ם בסס' תמ"ז : ויש

כתב כ"י ומ"ם רבינו דלרבנן דלית בהו אלא איסורא בעלמא ולדבריהם מותר להסתותן תימה דמעמא דלרבנן נמי תערובות אמר לאסור מן התורה דהא קתני מל עירובו ולא כלום דאל"כ אל"ל עירובו מותר וכן נראה מדברי רבינו שכתב בתשובה בעלמא וכיון דאסור מן התורה מהי תיתי לן דמותר לסמותו ותיקן דרבינו סבר דעשם הבדיקה ולא סני בביטול מעשה מומרא דבל ירמה ש"כ כאן דאין כל ירמה א"ל בדיקה אבל לעשם סני מל מיזב הבדיקה מעשה דלמא אתו למיכל מיעיה אסור לסמותן אף לרבנן ודברי ב"י תמוהים דהא כ' אסור סי' תל"א דעשם מיזב בדיקה כעשם הפני וא"כ סתרי אהדדי דבלי אסור • ויותר יש לי לתמוה במ"ם ב"י דאיסור דאורייתא יש אחי' לרבנן בתערובות זה מסיקן אנו לומרים זה לרבנן דהא לר"ל לריך לומר מכל מתמלת

ב ואינו ראוי לאבילה (ד) מותר לקיימו בפסח ג כגון עריבת העבדנין שנתן לתוכו קמח ועורות אפי' נתנן שעה אחת קוד' הביעור הרי זה מות' לקיימו ואם לא נתן העורות ונתן הקמח קודם ג' ימים לשעת הביעור מותר לקיימו שהרי נפסד והבאיש תוך שלשה ימים חייב לבער ג וכן הקילור והרטיה והאספלנית והתריאק"ה שנתן לתוכו חמץ מותר לקיימן בפסח שהרי ו נפסד צורת החמץ: **ב** ד חפת עצמה ג (ה) שעיפשה ה ונפסלה מלאכול הכלב ז ומלוגמא ח שנסרחה אינו חייב לבער :

ג ד ו בגדים ט שכבסו אותם (ו) בחלב חטה (ב) י וכן ניירות שדבקו אותו בחמץ וכל כיוצא בזה יא מותר לקיימן בפסח שאין צורת החמץ עומדת :

פנה

לתערובות זה ורבנן דלא דרשי כל היכן דמיזא לאסור בתולייתא לתערובות ותו תימה גדולה עליו דאמאי מוקמי' לתתי' דאלו מיבדין כר"ח דס"ל דיש לאו בזה אמאי לא מוקמי' לה אפי' כרבנן דהא מתני' לא קתני נוקה אלא מיבדין וקשיא דהא בסיר תתיא אפי' לרבנן דיש בהו מ"ם לאיסורא בשיטן בשולם אע"פ שאין בו מלקות כמו שאתה אומר לענין אכילה נדמה ב"י והל"ל דאלו מיבדין מאיסורא קאמר וכ"ש לפ' כ"ח דאלו מיבדין משל הפולמן אבל בל ירמה ליכא דבסיר אפי אחיא כרבנן ותו דבסדיא כתבו התוס' על מאי דאמרי' מאן תנא ח"ל מסתם בשמעתין דאי לאו דאתרבי מצד מקשה ומלקות אפי' איסורא לא היה בו כו' ותו דהסור עליהו לא כתב בפ' זה לרבנן אין לאו בתערובות ממן ולא במקשה אלא איסור דרבנן ונפלאתי על הרב אלא דאמר דבריו הסור האלו תוך כדי דיבור ובאמת אין כאן קושיא כלל מ"ם ב"י דוודאי לרבנן אפי' איסור אין בהו מן התורה והסור דאכר איסורא בעלמא היינו מדרבנן וא"כ מותר לפסותם ה' מקודם הפסח יכול לעשות תערובות זה ולפסותו מר אמר בפסח ח"ה אפי' לעשם הפני מהיב הבדיקה מעשה דלמא אתי למיכל מיעיה רבינו דנם אתילה אינה אלא מדרבנן כיון דאינה אלא איסורא בעלמא לא נזרו על הפסחי' וכן במילי דנוהן מעשה ובטלו בפ' קודם הפסח לפסותו עד אחר הפסח אבל אסור בזה דסי מבטל איסור לכתחלה אע"פ שלא נזרו בזה וכמ"ל מזה בסמוך: **עוד** כתב הסור וכן יראה דעת רב בע"ומאי יכו' ולריך לבאר למה כתב וכן יראה שמעמע שאינו מבואר בדבריו שפוסק כר"ת והלא מבואר הוא בדבריו שכתב לריכים לבעלו וכב"י דמק מאוד וא"ל דהסור ס"ל דגם לרבנן שמותר לבפסות הייגו אם נעשה התערובות קודם הפסח וכמ"ל אבל אם נתערב בפסח ולאי אסור לפסותו ולכ"ה לזה מדכתב אחר דברי הרי"ף שפוסק כהכמים ת"ל ולפ"ז מותר לערבו בתחלה לפי הפסח ולפסותו עד לאחר הפסח אעפ"ל דאי' נתערב ממילא דא"ל דלא תמיר תוך הפסח אלא לענין אין לערב לכתחלה דהא לא מיירי מזה לענין הפלוגתא שבין ר"ת לרבנן ותו דכתב' תפ"ז כתב הסור דדוקא מה שנעשה ב"ם בהתרון מותר לפסותו ולא מה שנעשה תוך הפסח ולפ"ז אין לריך מרב נסראלאי דאמא מיירי שנעשה התערובות תוך הפסח וכ"כ כתב לריכים אתה לבערו ומ"ם אם נעשו קודם הפסח הייגו שהתערובות נעשה קודם הפסח אבל אם נעשה בפסח אלא דאין מעמתות התערובה כן אלא נעשה הכל קודם הפסח ואפ"ה אסור לפסותו בפסח ולהיגו כר"ל: **עוד** כתב הסור ומיירי ממי שאין בו כזית כו' אבל אולק בדברי הסור דאיסור מעם כעיקר מיירי באין עם ממתות והייגו בטותן מעם ואיסור בקיומה ואיני יודע מי הכניסו לכך דודאי גם באין ממתות מיירי כאפ"ם שהרי כ"כ אחר כך על שכר של אשכח ונם אין ממש כלל אלא מעמו דפ"ק דרבנן מודים לר"ח בע"ם ול"ם על ר"ת אלא בקיומה לחוד ואפילו בקיומה מודים אם יש עם תערובות כאפ"ם דהיינו אם לא היה נימוח גם מבטיו מנמות מייבים עליו וזה מעמו לע"ד: **נחזור** לדברי הפ"ם שכתב תערובות ממן שוברים עליו ואות מדברי הרמב"ם פ"ד ולא מילא כאן בין כאפ"ם לו מעמות כמו שמילא בפ"ת הפעם דעם מיירי לענין אכילה דאין מלטרף הממן לגדרי אם בתערובות זה לא נהכטל כלל אף שהוא מאחר הרבה כ"כ אמ"מ בעם הרמ"ך אלא שהרמבתי קלת ביאורו: (ב) וכן ניירות כו' - זה דעת רמב"ם וקשה מ"ם מקולן של סוטרים שאסרו במעגה אי' ראבי"ה שמביא

באר היטב

(ו) בחלב חטה • ומכאן סמכו אחרונים ומכל מקום אסור לאפות אותן בפסחים על סעולתן דאיכא איסור קלת מכח לאוך מאחר דלשמרים יש בהם קלת מתמות מקמת חלב חטה • ומל אבן שאפשר ליתן קמח בפסח לאוך בגדים המכובסים בחלב חטה ונם לצ"ל לתקנן אם קמח יש לסיקן בפעמת חכילה דמפלא

חק יעקב

מחריות והוא פשוט כמבואר בכ"י ס"ם מ"מ ע"ם ומכ"ת מבפסח קא סתים בלבונו לי קבל עליו מחריות ומבאים שהיה בשונה אין לחקל בלל המתן שעבר עליו הפסח בין בשונה בין בשאינם אסור בהנאה כמבואר בסי' תמ"ם ומ"ם מכ"ת בדין הביטול בפני עדים לא רליתי לכתוב מזה בלבד כבר בארתי דין זה בס"ת הבאמים הנדפס בבאלה וי"ו ומה לי לכפול הדברים כי בתבתי שם כל מלקי התשובה בזה כ"ד מקטן יעקב: **ה** ואינו ראוי לאבילה מותר לקיימו • ולא נזהרו דלמא אתי למיכל כיון שאינו ראוי לאבילה בלל מבאל"כ בתמן ביקשה דאסור ליה לפסותה לכתחלה אע"פ שאינו מאכל אדם מ"מ ראוי לאבילה ע"י הדחק אחרונים בשם הפוסקים: ו נפסד צורת החמץ • ובכל זו כתב זה דעת הרמב"ם אבל הרא"ש מולק דמותר אף לאכלו תוך הפסח כיון שבבר נתבטל קודם זמנו ע"ל וזה כיון בת הרא"ש בהגנותו בפ"ם מבל' תמן אלא שלאותו קלת מגיעתם מכח חיזה מעות שבבל בדשם וה"מם וכלתם מבנה לא ירדו נסוף בוונת דעתו בהבנה זו ואין הפק סבותתו כמ"ש אבל בו לחדיה בעמו ואלמר הפסחים מן המעורם וא"כ ע"ם הרב בסמוך שעיף ד' בהגה"ם בהתחלת לקמן מי' קאי נ"כ אבל הני שבוארו כאן וקל': ז ומלוגמא • פי' מתבונה שעייה מקמת ות"ים וכיולא בהם שאדם לוטש ומיתן על נבי מבה והרמב"ם בפי' המבינות ע"מ הבינות בסם ג' ובנם' כ"ד דבלים מבנה ג' פי' מלוגמא הוא מלא לוגמא שלשם חיטין ע"ל מבתו ועל ר"ם תפ"ו: ח שנסרחה • ודוקא בנסרחה קודם שפה לו נסרחה ואפ"כ בתחלה וכן הדין בפת שנעשה כמבואר בסעיף ט': ט שכבסו אותם • וכתב הרוקח סימן רמ"ו בגדים שבור לן בסוכין לאחר בכיסן מותר לנוכשן: י וכן ניירות • ז"ל הסמ"ם זה הייגו שמבר בגדרת קולן של סופרים דאסיר לקיימו והוא קודם שדבקו בו הניירות שהוא מוקצה בגדים ואסור לקיימו אלא דברי רבינו הם אחר שדבקו בו הניירות דס"ל בעי בה שבקן לאוכו שורות ע"ל ומעיר כ' בשם הרא"ש מיקון אחר וא"ל קולן של סופרים ר"ל שהגיה בעצמו מיתקן בכך בגון עבור ומיכר אחתן אבל אנו אומרים כי הקלף של הסבלא ואינו מיכר אחר ע"ל ובדברי המחבר אינו כלום הרמב"ם גם כן יחפכנו כ"ש מבני הפרושים מה שמתולקים הם"מ עם הראב"ד(ודלא כ"ה שכתב בשם הרא"ד שהרמב"ם שלמו מחולק עם הראב"ם) והש"ז ס"ק כ' כתב וז"ל ועי"ר אמנם חילוק של הראב"ם דאם יש כאן איסור אחר מה מועיל מה שהבטלו לאוכו בגייר ולא איסור בל ירמה שייך אפי' מעמיבו בבור אינו רואה ושוב אמנם כן על ה"ם שאתך לדעת הראב"ם ושגלה בתם דיעם הלא כוותייהו עיין דברי בא"ח בה"ד ולע"ד אין כאן אם' קלת תיאת הדאי קולן של סופרים דהוי אחר נוקפה אינה אחתנמ"מ אינו עובר בכ"ם כמ"ם לעיל מבקנה הסופרים דוקפה בעיבה ולא כלום אלא דמ"מ אסור לקיימו דלמא יבא לאכול ממנו וזה דוקא היכא דיכר אחתן מבא"כ בקלף הנבתב על נבי מבלה כיון שאינו ביכר אחתן הו ליכא לאיחתה מיבא לאכול ממנו כיון דליכא איסור ב"י וזה שהוא כוונת הראב"ד והש"ז לפי איסור בכל ירמה בכל ירמה לדעת הראב"ם לכן נתקשה לו דאפילו אחתן בכור קשבר ובאמת זה אינו: יא מותר לקיימן •

וכתב

סעוד ל"ל דקולן סיינו סבייר בעצמו מיתקן בכך כגון טיבוד וטיבר המפך לחכל אנו ממדבקין הקלף של הסכל'ולתנו ניכר ברי וסמ"מ תיכן דקולן סיינו קודם שדבקו בו הגיילות הוה מוקפה בעיניים ולסור לקיימם. לכל הלמב"ם מייני אחר שדבקו בו הגיילות והוה ליה כעביבה מתן לתוקם עורות וז"ל

ה ויש מחמירין כו' • דלח לורת הסמך עומדת לחכל לח לעשה קודם ל' כבר נתקשה וסרי כמ"ם סמ"ק נני מכיה (ת"ס) ולפ"ז לפי מ"ם רמ"ח בסי' תמ"ז סס"ם כסמרדכי דבעי' ב' חדשים ח"כ למה פסק כלן ל' יום וי"ל דסלתי הסם דסייסי' סיתן פעם ביין ויעשה מעה"כ כלן דלינו חלה לענין

ה יב ויש מחמירים לפסח לכן מוחר לדבק ביילוה בחלון חוך שלשים לפסח (תה"ד סימן קי"ז ונפסקו סי' קמ"ם ומהרי"ן):

ד דבר ו שנתערב בו חמץ ואינו מאכל אדם כלל או שאינו מאכל כל אדם כגון התריאק"ה וכיוצא בו אע"פ שמותר לקיימו אסו' לאכלו עד אחר הפסח ואע"פ שאין בו סן החמץ אלא כל שהוא הרי זה ח יג אסור לאכלו: הגה (ג) ולקמן סימן תמ"ז סעיף ל' בסמ"ם יתבחר דיש מולקים ומתירים לה מכמל מ קודם לפסח יד וכסי קיימת לן:

ה ח (ב) ח **שכר שעושים מחיטים ושעורים** טו **חייבים** (י) **לבערו** (ד) **וכן** טו מז **אם העמיד גבינות** (יא) **בחלא משכר שעורים או חטים חייב לבערם:**

ן פ **נהנו לגרר הכתלים והכסאות שנגע בה' חמץ ויש להם על מה שיסמוכו ואם יש חמץ בסדק שאינו יכול לחטט אחריו יטיח עליו מעט טיט:**

וביאור מורסי לאיתי גחונים מממיריס לעשות גם כן לעיפי נעיס קודם שלשים יום ול"ל דס"ל דמקרי נלחה מכמון וכ"ל לחם ים כמלון שמות מכזיח אינו לריך לבער לל"ע כמ"ם סס"ח וס' תמ"ז ס"ה: **ו שנתערב בו חמץ** • סילוק חמץ נמור בשולו מעוכה: **ז אסור לאוכלו** • לחכל בהנאה מוחר דלח עדיף מסח בעיפסה (ת"ס) ולעניין לשולה עיין סימן הס"ו: **ח שכר שעושין כו'** • דעעם כעיקר דלוריים' עמ"ם ס"ל ולחי' מחבר ד"ל בסמ (מהרי"ל מוחו הסחבוכות הל"ל בסמ (מהרי"ל ס' ל"ז): **ט אם העמיד** • לחי' יש בחח"ים כלל כ"ה דמדלוייחח בטיל לחכל מדרבנן לחסור לחכל הסור כחב דחמ"ב כחו בעיניה מעמע דס"ל דלחסור מדלוייחח דחל"כ לח סיס לריך לבעלו לדעתו וכמ"ם ס"ח וכיס"ם פ"ה דחולין ס"ק ו' מולק וסס"ק דדבר המעמיד בטל בחמץ ע"כ מוחר לבסמוחו ע"ם • ודבריו בסלים נגד כל סני רבוחחה ונס בחסוכח הרכב"ח סימן חח"ן מכיח בכסם מהר"ם מומן מחחמן בסמרי סכר לחסור לבסמוחו והלמב"ן כחב בסי' ס' מעמם בחחר מכ"ל דבם והחמילו בסמרי דבם מכ"ל כל הסמה ודבם הרחמון מכב"ל כיס מחומן בסמרי סכר וזס מכ"ל מחה היס רביני לו חמיני לו והכיח רבינו יעקב להגיחו עד לחר פסח ולמוכרו דלח קנים ר"ם בחמץ שעבר עליו הפסח חלח היכח דחיחיס בעיניה ונגלחחי של דבריו הסכח כיון דמעמיד המוב כחלו הוח בעיניה ועוד דלח חרי ר"ם חלח בפשכח חמץ ולחר הפסח נחערב לחכל כמחנו לפני הפסח לחסור לבסמוחו כדחם ולחו עוכרין וכו' מכ"ל ומ"ם ס"ח ול"ל דחין מם מעמיד לחר לן המץ דלח היה מם ס"ב סמרי דבם היחר לל"ב מ"ב ס"ל זח"ג ומרי כמ"ם ס"ד סס' ס"ז וכחב רדב"ז ס"ב סי' חס"ז נגיעה ס"ל דבריו כדבר מחבכל בכלי חמץ לחסור לחוכלם ומוחר לבסמוחה • (כ"ס) וכ"ל דריבו כדבר מחבכל בכלי חמץ עס' חמ"ז ס"ה

בצק

נסס ס' נגד המלח לח בטיל דדבר המעמיד לחס' בחלף לח בטיל וכחוב בחו"ס כלל כ"ה דמדלוייחח בטיל לחכל מדרבנן לחסור לחכל הסור כחב דחמ"ב כחו בעיניה מעמע דס"ל דלחסור מדלוייחח דחל"כ לח סיס לריך לבעלו לדעתו וכמ"ם ס"ח וכיס"ם פ"ה דחולין ס"ק ו' מולק וסס"ק דדבר המעמיד בטל בחמץ ע"כ מוחר לבסמוחו ע"ם • ודבריו בסלים נגד כל סני רבוחחה ונס בחסוכח הרכב"ח סימן חח"ן מכיח בכסם מהר"ם מומן מחחמן בסמרי סכר לחסור לבסמוחו והלמב"ן כחב בסי' ס' מעמם בחחר מכ"ל דבם והחמילו בסמרי דבם מכ"ל כל הסמה ודבם הרחמון מכב"ל כיס מחומן בסמרי סכר וזס

ודוקא שסיתה שקיבה מעל״ל בכלי מתן וכמ״ש בי״ד סס׳ פ״ז: י ואם לאו חייב לבער • ודוקא כשיש בין הכל כזית דלא הכלי מלישו חבל כשלא נשאר בין הכל כזית ח״ל לבערו אפילו אין עשור לחזק וכמ״ש ס״ח (כ״מ בכמ״ק) חבל דעת הרבה פוסקים דאם אין עשור לחזק חייב לבער ועפ״ה ומ״ש סי׳ ת״ס ס״נ וכתב הגר״מ בשם הרא״מ דדוקא בשרלחו לחילה קלת חבל ממיקם קלת ופשוט מכזית מ״ל לבער: יא א״צ לבער • ודוקא בחקיש העשור לחזק פס״ז: יב הואיל ואלו כו׳ • כתב הרא״ם דל״ד נקט דאסי׳ אין דבוקים מ״ל לבער כיון דסוי אחות מכזית וסמ״מ וכרמ״ך והכ״מ כתבו דדוקא בשדבוקים דס״ל כמו עשור לחזק ופשוט דאסי׳ אחות מכזית צריך ביטול ואם לא ביטלם צריכים ביטול ועמ״ש סימן ת״ס ס״נ: יג מבטלו בלבו • כיון דזה סוה מיכעיא בנגע אם מצטרפין ולכן כיון שבטל ה״ל אמ״כ אינקא דרבנן וא״ל לבדוק ועמ״ש סי׳ תל״ט: יד שאינו ראוי לכלב • מע״נ דבשאר איסור כל שאינו ראוי לאכילת אדם מותר אבל אינו ראוי לכלב אפ״ל דאסור לבערו אפילו אינו ראוי לכלב אבל אם א

דולמי לין מיום דאוריתא כזה דהא כי"כ כי אכל אכילה שלימה לאדם פסור: (ט) א"א לנקרן כו'. מ"ל דס"ק לין לנקרן ולכנעילן לסתמם בהם בסמם דמ"כ למה הילרך לילרוף סבלי לכו ת דהה אמי' בסמות מכזית אסור דמגן בשמטו אלא ודאי דס"ק לין לנקרן ולהלגישן לאכתחלה בשמת יש סם כזית ויטבור על כל ימלא. ולמנין להסתמם בסמם לא מייני כלל ובכל ניחא לי מה דקשה שכאן הכיל אסור קודם לזה דפת אבי הטוני דכתב כל זה מייני בעריבה שלין לשון בם אבל אם לשון בה צריך לנורכה ולבנעילה ואח"כ מביא דברי הרי"מ מפרי"ם כתבה הדברים שהעתיק כאן בס"ם משמע דלהר"י לא מהני הנעלה ובסי' תנ"ח כתב אסור עריבה שלשן בם כל הסמה לריכה הנעלה אלמא דיתרת בהנעלה וניחא לי דגם הר"י מפרי"ם ס"ל אחסר בהנעלה דהיינו כל מי שרופה לאסתמם בסמם ודאי מרם מגמיה ונולד כל מה דאחסר בעלם כי לימת אכיה מחן עליו ע"כ אם אסורות לנקרו היסב שיהיה אלא ובהנעילו אלא אמי אחינו רולה רק להלגישו אינו מפרים כ"כ רק בסומר על הניקור בזה כתב אח"ל לנקרן כו' ולשון א"ל הוא לאו דוקא גם בסמ"ק כתב בל' זה משום דיבר שמים א"ל לנקרם כו' משמע דאינו מן הנמנע שינקרם כראוי. ואסור לא אביא דברי הר"י למלוק על אבי עזרי רק אמנית מומרא של כל א' דאבי עזרי אסור בעינן הנעלה והר"י מפרי"ם מאמיר לענין אם רולה להלגישם כנלע"ר לי"ס כ דברי הטור אמ"ם דלענין הלכה לא קיימא לן כן:

תמג (א) ב' שעות קודם. הטעם משום יום המעונן דאדם עשוי לטעות ג' טעות כיון אחין שמש זורמת: (ב) **אסרוהו גם בהנאה**. בטור כתב ואם קידש בו אחר אינם מקודשת וע"כ דאבו מיירי בחמץ

באר היטב

מכאן ואם אינם אלא כיבל אחר חייב לבער בכל נוגע ע"ז: (יג) לכתוב. ודיו אבל אבל אינו יכול אינו יכול בפסח לאסור לכתוב בו כיון אלא ובשל מאכילת כזב קודם ומנו. ואם כבר דיי לו אחר אבשל מאכילת כזב לאחלב אינו כדאות כמותה כמיל מ"ר (יד) לנקר וכן אמנם בדברי מוליאתה ובנים מנגנין וכל הכלים שמטמו מבריו אסרי"ל. ובאר בכנס"ג ובכי דיון מנקרן אותן ואמרו אמרים אבנים גם גדלה מ"ת ואינו אלא אמרי אחינו רולה רק לאלגישו אינו מפרים כ"כ רק בסומר על הניקור בזה כתב אח"ל לנקרן כו' ולשון א"ל הוא לאו דוקא גם בסמ"ק כתב בל' זה משום דיבר שמים א"ל לנקרם כו' משמע דאינו מן הנמנע שינקרם כראוי. ואסור לא אביא דברי הר"י למלוק על אבי עזרי רק אמנית מומרא של כל א' דאבי עזרי אסור בעינן הנעלה והר"י מפרי"ם מאמיר לענין אם רולה להלגישם כנלע"ר לי"ס כ דברי הטור אמ"ם דלענין הלכה לא קיימא לן כן:

תמג (א) ב' שעות קודם. הטעם משום יום המעונן דאדם עשוי לטעות ג' טעות כיון אחין שמש זורמת: (ב) **אסרוהו גם בהנאה**. בטור כתב ואם קידש בו אחר אינם מקודשת וע"כ דאבו מיירי בחמץ

(ג) לכתוב בו:

יא ע עריבות שלשין בהם חמץ אין לסמוך על מה שרוחצים אותו בחמץ ומנקרין החמץ מהן כ כי (ט) **טז** אי אפשר לנקרן שלא ישאר בהן בין הכל כזית והכלי מצרפו וצריך ליתנן במתנה לאינו יהודי עד לאחר הפסח, או לטוחן בטיט ס והה"ה (יד) לבצק שבכלי נסרים שאינו יכול להוציאו: הגה וטוב לעשות כן בכלים שמניחין בהם קמח כל הסנה (מהרי"ו) וכן (טז) בכלים **יח** שמניחים בהם את כל הסנה ומפה שהיתה מונחת על (טז) שקמח לא מהני ניטול ונרחיצה **יט** בא כהוס כדי להסתמם בהסנה: (מהרי"ל)

תמג דין חמץ בערב פסח לאחר שש • ובו ג"ם

א (א) א חמץ מו' שעות ולמעלה ביום י"ד **א** (א) **א אסור בהנאה** ב (אסי' חמצו של אינו יהודי אסור ליהנות ממנו) (טור סי' תל"ו וריב"ם סי"ח) (ב) ג ד **ואסרוהו חכמים ב** (א) (ב) **שתי שעות** קודם דהיינו ד **מתחלת שעה חמישית** ג ומיהו כל שעה חמישית מותר בהנאה ורשאי למכרו לאינו יהודי ד ה אפי' (ג) הרבה ביחד שוודאי לא יאכלנו קודם פסח ה ויכול להאכילו לבהמה חיה ועוף ו ובלבד שיעמוד עליהם לראות שלא יצניעו ממנו ויבער מה ששיירו ממנו ז ו **ומתחלת שעה ששית ולמעלה** (ב) **אסרוהו גם בהנאה**: הגה ונכנסת הפיכור פסיום מרוך

תמג א אסור בהנאה. מדאוריתא (רמב"ם פ"ח) ומ"מ אינו עובר בכל ילהה עד הלילה רק על מ"ע דתשביתו (מ"מ פ"ב): **ב ב'** שעות קודם. דמי"ם מכיום ב' זמן סעודה לכל היא ולא אתי למעבי: **בות** בפ"ם יוליאו המת לבה"ק ויחזרו לביתם ויאכלו ואח"כ יקבורוהו (מהרי"ל) ומה"ם ספי' תקי"ו הי"ח דאסיר לאכול קודם קבורת המת וסכת אתי דבסעה עוברת ונם התחילו בהולאתו ומ"מ תמיה לי דהא נבי ק"ם ק"ל אין מוליאין המת סעוד לק"ם ואם התחילו אין מפסיקין כמ"ם ס' ע"כ ס"ב וא"כ איאך יפסיקו לאכילה לכן נ"ל דמותר לאכול

שערי תשובה

ותיכ עליו נעלה מה שאכל אחילה באיסור אכל לאחרא דבה אחילו מלבריף ומבלים איסור מאכילה לאיסור אכל לענין כ"י אמי' אם יבלים אחר זמן לבייח יאבור מבלון אלבה וכ"ו בעסה אלו אחת מבייח ליבא מ"ריה לאחרא לאחרא אחילו לבחר מסבלטו לבית וכיון דא"ל מיבא לאסור כ"י לאחרא כאחיה אם לא שיך מעמא דחד לאלאבוסי ס"ם וכדבריה אחיקים מדבם מחוקים ואלו ולו דא ד"ם ע' בנ"ם ס"ר סי' ס"ר אסאריך נ"כ בענין זה אם שיך ח"ם לענין איסור כ"י:

תמג (א) אסיר. בעכ"ם ואיין בנו"ם כ"ב מ"ם סי' ס"ר אסאריך נ"כ בענין זה אם שיך ח"ם לענין איסור כ"י: ערלים לומר מעשה דתשביתו אינו אלא בעכ"ם ולא בעכ"ר יומא אסאה דבא אף אם בעכ"ר אינו אלא בעכ"ם ולא בעכ"ר יומא אסאה דבא אף אם

נדחק כתך כתך אסאה לריך לבער ולא נתקבא הבדרכם אל מניאה האיסור רק אל אסיית המנה ס"ם - ואיין

תמג (א) אסור בהנאה מדאוריתא. ותכל אמרים אינו אינר בכל ילהה עד הלילה רק מ"ע דתשביתו מבין אמרו אם אינו אלא בעכ"ר ומ"ם אינו אלא בעכ"ם ולא בעכ"ר אינו אלא בעכ"ם ולא בעכ"ר אינו אלא בעכ"ם ולא בעכ"ר

לאכול קודם ואמר כך יוציאו המת ואם התחילו לסעודה אין מפסיקין לאכילה ואם לא יוכלו אמר כך לאכול יאכלו מצה עשירה לו בשר ודגים: **ג** שלישי היום · דרך משל אם היום ט״ו בשעה מאוחר לאכול עד חצות שעה שלים ולכ״ח מאוחר לאכול עד כ׳ שעות ומפלג · וכתב הב״ח ונקטינן לחומרא בסברא קמייתא ומוסכין משלות בשאר עד ל״ה וכ״מ בתוספות שם ל״ו · וסלבוס ול״ם סי׳ רל״ג כתבו לאסור מוסכן האמצה עד סוף הסקיטה ע״ם ואין נ״נסים אלא דבר מוטש ול״ל דאם שכח ולא מכר ממנו יש לסמוך לדעת י״ל ואם הוא יותר מבשאם עד אלות מאוחר למכרו ומיין ברלב״ם סי׳ קל״ח ובר״מ אלבקר סס״ל: **ד** יעקבנו · ול״ל דאם הוא דבר אבלה ימלא בריוח קונים בשאם כ׳ מאוחר למכרו קודם לכן מיהו אם הוא במקום דיוכל למכרו לאיזו יהודי מיודע

ד ישראל שהיה בידו חמצו של ישראל אחר בפקדון יעקבנו עד שעה חמישית ואם לא בא בעליו יאבדנו

אלות לאשלם לו דלמא דכי אלימו להו ד׳ שעות מתחלת היום לאסור בהכילת חמץ · תשובה ירחם מחוך הסלבה דלאולם אבי לאכול עד אפילו בימים הארוכים זמן שעורה היא כד׳ מתחלת היום ולאחר ד׳ אלים ליום אין כאן לעזור משום יום המשכן מכל מקום הוחיל ולשיטת קמא דאדם חושב ג׳ שעות אין לאסור לאולם רק ב׳ שעות קודם אלות כדמוכח הכא כו׳ שכ״ל משמע מדבריו דב׳ שעות אלמו קאמר דהיינו שאנו מוסבים הסמך אלמו ח׳ מן אלם כ״ר ביום ולילה וכ״מ מדבריו בסימן קס״ז נאמרו שיעור מלוחת בשר דמדמה שעות אלמו לשעות שבהלמוד וקשה על זה דאם כן הך שבעינו אוכלין כל ד׳ הייט גם כן שעות אלמו וכי כחיבי שעות בחוריאתא הגיזל בתרייהו אלא ודאי דהשעות הם זמניות וכמ״ם בדישה לחמוצה והיא דעת הרמב״ם הם מוחות אחר הסיוסל אבל אמיתיות הם שיעורים זה לזה כמאמר הכתוב לא תאכל עליו מצות ד׳ ימים תאכל עליו מצות לחם עני כדאיתא ר״ם תמיד בשבת התיר כז׳ ומהלם ומשרת רבא דמלוהו דתמיד מסיגנו כללי ערב דמתחיל מסמא למערב כו׳ הרי מבואר דבתר היום אזלינן והיון דהוה אלות היום ע״ם הסמך קרוי ו׳ שעות דאם מבכי׳ כל יום ח׳ אחרון ול״ל קלר לי״ב שעות ואותן שעות אמרו עליהם הכמים אוכלין כל ד׳ נם ע״ם מכמים ד׳ זמן שעורה לכל היא היינו ל״ב לפי ענין היום שאדם רגיל לאכול סעודתו בשלש היום כל יום לפי מה שהוא כאחר הוא מנהג בני אדם שוהלי זמן הסעודה של יום אחרון אינו שוב ליום קצר אלא הוא לפי ענין היום ואם כן אין כאן שאלה לגמרי דהא דאמרינן בגמרא אדם שוטה ג׳ שעות הייט לפי שעות היום כדאיתא בהדיא דאמרינן ח״ם בשעת נמי ניכול אי״ר אחא בר אחבה שיח יומא בקרעתא קלי פי׳ הסמך בחמצע הרקיע כו׳ ואין שייכות לשעות אלמו בזמנים הסמוכה ואם כן גם לשמיה קמא דאדם שוטה ג׳ שעות הייט זמניות וכי אשבינן היום אחרון ג׳ שעות זמניות קודם אלות אמם אלים היום ואם ודא מ״ היא ודברי הה״ם הם המוסיפים מאוד דאלה האיסור בשעות אלמו וזה ודאי אינו וכפי׳ הגי״א כתב שדברי ת״ם הם כדעת הרמב״ם ח״כ הוא מפרש ג׳ שעות דנקט ת״ם היינו זמניות והא ודאי ליתא דא״כ לא היו ג׳ לדדין לסמוכי בהו ולא היה תם צריך לאגל בזה ומ״ל הבין כמ״ם בח״ם דאל שעות אלמו קאמר פ״ל עשה מזה ג׳ דיעות אלן אבל אמת דדברי ת״ם בזה אינם אלא דברי אמת

בחמץ נמוד דאוריתא בין לרם״ ורמב״ם ובין לר״ת אמיתא ב״י דאין אלונאתא בין רש״י לר״ת אלא בחרתי דרבנן דהיינו קודם סוף ו׳ שהזמן הבוא מדרבנן ומסך מוקמא שהוא דרבנן אפילו בזה לא מייסינן לקידושין ולר״ת דוקא בחדא דרבנן דהיינו אז הזמן אמר ומדא דאוריתא אבל בחרתי דרבנן מייסינן לקידושין ול״כ הוא דבחי אסור כאן לכ״ע דלא כב״י שכתב דכאן כתב אליבא דרש״י ורמב״ם אלא שהשור בא״ש ס״ם ל״ם כתב דאליבא דהרא״ם לגמרא ר״ת אזמן שיקר ואחלין בחריס אי הוי דאוריתא אז דרבנן והוא ל״ע ויתבאר

אלות דבהלמוד וקשה על זה דאם כן הך שבעינו אוכלין כל ד׳ הייט גם כן שעות אלמו וכי כחיבי שעות בחוריאתא הגיזל בתרייהו אלא ודאי דהשעות הם זמניות וכמ״ם בדישה לחמוצה והיא דעת הרמב״ם הם מוחות אחר הסיוסל אבל אמיתיות הם שיעורים זה לזה כמאמר הכתוב לא תאכל עליו מצות ד׳ ימים תאכל עליו מצות לחם עני כדאיתא ר״ם תמיד בשבת התיר כז׳ ומהלם ומשרת רבא דמלוהו דתמיד מסיגנו כללי ערב דמתחיל מסמא למערב כו׳ הרי מבואר דבתר היום אזלינן והיון דהוה אלות היום ע״ם הסמך קרוי ו׳ שעות דאם מבכי׳ כל יום ח׳ אחרון ול״ל קלר לי״ב שעות ואותן שעות אמרו עליהם הכמים אוכלין כל ד׳ נם ע״ם מכמים ד׳ זמן שעורה לכל היא היינו ל״ב לפי ענין היום שאדם רגיל לאכול סעודתו בשלש היום כל יום לפי מה שהוא כאחר הוא מנהג בני אדם שוהלי זמן הסעודה של יום אחרון אינו שוב ליום קצר אלא הוא לפי ענין היום ואם כן אין כאן שאלה לגמרי דהא דאמרינן בגמרא אדם שוטה ג׳ שעות הייט לפי שעות היום כדאיתא בהדיא דאמרינן ח״ם בשעת נמי ניכול אי״ר אחא בר אחבה שיח יומא בקרעתא קלי פי׳ הסמך בחמצע הרקיע כו׳ ואין שייכות לשעות אלמו בזמנים הסמוכה ואם כן גם לשמיה קמא דאדם שוטה ג׳ שעות הייט זמניות וכי אשבינן היום אחרון ג׳ שעות קודם אלות אמם אלים היום ואם ודא מ״ היא ודברי ת״ם הם המוסיפים מאוד דאלה האיסור בשעות אלמו וזה ודאי אינו וכפי׳ הגי״א כתב שדברי ת״ם הם כדעת הרמב״ם ח״כ הוא מפרש ג׳ שעות דנקט ת״ם היינו זמניות והא ודאי ליתא דא״כ לא היו ג׳ לדדין לסמוכי בהו ולא היה תם צריך לאגל דזה ומ״ל הבין כמ״ם בח״ם דאל שעות אלמו קאמר פ״ל עשה מזה ג׳ דיעות אלן אבל אמת דדברי ת״ם הם כדעת

אמת

מגן אברהם ס״ק ג׳) ואין ביטול אלא דבר מועט · לענ״ד נ״ל כיון דלדידהו אסור בסמלה ומן סוף אמצע עד אלים היום היום ע״ז שעות מאוחר לאכול עד אמצע לאכול עד ס׳ שעות ומחצה · ובסמוכות אחרונים בדשם הרמב״ם עד אלים היום ומאמרין מעלות

באר היטב

ד׳ נוח אליו נרמב״ם : (ד) עד אלים היום · דרך משל אם היום ע״ז שעות מאוחר לאכול עד אמצע אם שעה · ולפ״ל מאוחר לאכול עד ס׳ שעות ומחצה · ובסמוכות אחרונים בדשם הרמב״ם עד אלים היום ומאמרין מעלות

חק יעקב

סי׳ ד״מ מתמיכים מאוד האחרונים על הב״י בס״ע סס ולפ׳ אלעז״ר דברי הב״י כאן ובס בא״ם נכונים בלי ספקות כלל לכן אליע אחלם מקור הדין דגרסינן שם בפסחים דף ז׳ אל הא דאמר רב יהודה הכודק לרי׳ שיבעל כו׳ ומקשה הש״ם ונבמלים בשיח ומשני הש״ם כיון דאיסורא דרבנן אלא דאוריתא דמיא ולהו אלי מבעל ליה דאמר רב גידל א״ר הפקדה מסם ולמעלה לפי׳ בחיבי קידושין לקידושין ופרש״י מסם שעות ולמעלה מתחלת שם דאסורא דרבנן הוא אב״ל והתוספות כתבו וז״ל ולא נהוקה לר״ת דמסם שעות ולמעלה מבמע מסוף שם שעות ומ״מ מייתי ראיה מהיבי קידושין שהן קטנין ויהי חמץ נוקשה שלין אסור נמי אלא מדרבנן והכא אחרונים הביאו לשון ובא״ה דגם דעת רש״י דהיבי קידושין בחרי דרבנן ולמעלה אין זה מוכרח כלל לפ״ר מדעת רש״י דאפשר דגם דעת רש״י בחרי דרבנן כיון קידושין אף שפ״ל דהיבי קידושין אם הוי חמץ נוקשה אז אסר לא אמר ד״ר דחמץ נוקשה דאוריתא וכן נ״ל ראיה נכונה ומוכרחת מדעת רש״י ז״ל כל שעה דף ל״ח שהכה שם לאלה דרב גידל וז״ל מסם בשעה על כרחך מתחלת שם דאי לאחר שם אסור מדאורי׳ ומאי אתי לאסמוכינן אביעא דאין בקדשין בחיבי קידושין דאם הוי חמץ נוקשה אם נתחלנו הוי אדאוריתא אם הא״כ מם הוכיח רש״י דאי לאחר שם אסור מדאוריתא מאי אתי לאסמוכינן אביעא הלא מ״מ אתי לאסמוכינן בחמץ נוקשה דרבנן אלא ודאי דהוי חמץ דאוריתא וכן מבמעות לשון הרוש״ דרש אפשר מרבנן אלא ודאי דהוי חמץ דאוריתא ומ

סתגא נתליס בשעות שלנו ומס שיכות יש לנו לתלות סאיסור בכ' שעות שלנו קודם מלית ולמה נתן סחמא שיעור מכילה מל ד' שעות ותו לא עכ"ל סיס לו לומר נ"כ עד ב' שעות קודם מלות דסוס דבר שוס בכל הזמנים אלא ודאי דהכו דבר בטל וכל הסעות סס זמניות ומלילה לנו לחכול אחר שלים היום מן עלות הסחר וכ"כ מו"ס ז"ל בסי' תל"ח שיס לסמיר כדיעה הראשונה דכאן ולעד"נ כדיעה הסניה סיא לאו דסמכתא כלל ושיקר הדין כדיעה הראשונה : (ד) יסברנו לאינו יהודי כו' • ואיני סיס הבעל כאן עליו לבער כדלעיל סי' ת"מ בסופו ואם הלוה ישראל למכירו מל ממן גרלה לכלוכה דמל המלוה לבער לדוקא כאינו יהודי אחריון בסיגן המ"ל דאינו יהודי מישראל לקה משכון כדאיתא בס' כל הפה מדכתיב ולך תהיה לדקה ואם אינו קומה משכון לדקה מג"ל וא"כ הוה מל המלוה ורלוים עוד דהא אם קדם אחס במשכון שהלוה עליו הרי היא מקודשת כמ"ש בא"ס אלא דאלע"ד דמ"מ הוה נוף המשכון של הלוה דהא איתא בס' הפרס ומביא בס"מ סי' ע"ב במשכנו של ישראל אלא גר ומת הגר וכא ישראל אחר והסניף במשכון דמייב להחזירו לישראל מפני שנוף המשכון של ישראל רק לסגר היה שיעבוד עליו והיו שמת שקע שיעבודו אם כן גם כאן מייב הלוה לבערו דהניף אלו וכ"א דאין בידו לבערו היון שזה יש לו עליו חוב לא יתנגו לו אלא מעות מ"מ אם אירע איזה עניו שלא ביעבורו והגיע זמן איסורו נראה דמייב הלוה לאלם מה שהלוה לו והיוקן של המחר על הלוה היון שהנוף אלו וכן אם אלוה מוכרו לאינו יהודי אם בס"ם רס"י דף י"ד בתוספ דיומא מקוקה הוה הסיוק של הלוה בלעל"ד : (ה) אם קנו שום דבר כו' • בשול כתב זה דרך מעשה שקנאה שעשה אינו יהודים ירקות בעד ממן בע"ם אחר ו' שעות והתירם ר"ת לפי שממן אינו הוגס דמיו כדאמר"ן מאלן של שוברי עבירה לאחר הסעה מיחר מיד לפי שכן מהלינין וקשה שהרי דין זה של חאלן של ע"ם הוא בחולין דף ד' ופירש רש"י שם דלמאמן של ע"ם אסור מעשה דאם כן מניו דמיס בסעה כו' גם התיעות הארכו שם דאסור מדרבנן ומ"כ ל"ל דהסיתר של ר"ת הוא כיון שאינו יהודים ישראל אכל בידיעת ישראל ולאו אסור

מבל"כ בשאכין כיון דכ"מ קוים משכון אף על פי שגם על פלוס של חיוב כביטוח מ"מ הרי בשעה שנעשה שיס לאלוס קנין בנוף המשכון וכרשיו נאסר ובוב אינו יכול לומר של"ל שבשעה שיס נוף לו הסעה הוא יוצא מרשות הלוה ונתון לו מתן בעבור עליו הסעה :

באר היטב

מעלות הסחר עד לאחר הכוכבים • ונראה לי דאם אכל אחר חצות יש לסמוך אדעת ר"י ז"ל ואם הוא יותר מעשה עד חלות מותר לאכול מן הפרסם : (ה) יסברנו • ל"ל דאם הוא דבר אבל אינו יכול לעשות קרוס בעשה ס' מותר לאוכלו קודם וכן • מיהו אם הוא אחרים ביוכל לאוכלו לאינו יהודי שיודע שיחזיר לו אחר שעשה אינו יהודי אלא אם אחר שהמשקיע מכרם לאינו יהודי בשעה אינו ע"ם אין עשה מודעת אדרבה ודאי ובשה לא אכלו לשיכן חייב לבערו כ"ם • ובסה סמ"ל ונראה דהמשקיע חייב לבערו לאינו יהודי בשעה אינו ע"ם אין עשה שהקנו המ"ל לאוכלו קודם זמן המיסורו ואם אינו יהודי בשעה אינו ע"ם אין עשה כיון דקי"ל דאין המשקיע רשאי לעשות ע"ז ואחייב לאוכלו ל"ל דהמשקיע עשה לאינו יהודי בשעה אינו ע"ם אין עשה דמי בעין ל"ל מרי אלן לסגר • מיהו אם היה מחכון ברור אם אינו יכול לעשות לו שמיטה מרי אלן לסגר • מיהו אם היה מחכון ברור אם אינו יכול לעשות לו שמיטה לו דילמא כיון שאינו עשה עשה הפסדי מעיטיו • ע"ם • ומ"ז כתב בהגהות הסיוק של אחרון אל פלוס כיון שהגיע לידו לאלס לו אם אלוס לו • ומ"ם אם אכלו אינו יכול לומר אם אינו אכלו אינו לריך

ל ותוס"פ בפ"ג ב מסכת פסחים ס"ע וכו"ל כר לרוק וכר"ל שים נרשומא בבריתא ר"ג ג שור בסם ר"ם ד כ"י ומקמן סימן תפ"ח ס שור ופסרדלי בסם רש"י :

עטרת זקנים

תמד (א) אלא במצה עשירה כו' • ויש אוסרין מצה עשירה ביום י"ד שהרי כתיב בערב תאכלו מצות ומצה עשירה ג"כ מצה נקראת שהרי כל המצות באות מצה והיו גלושים בשמן ואפשר יש לחלק בין מצה עשירה שיש בה תערובת מים שאדם יוצא בה ע"י הרחק ואסורה בי"ד ובין מצה עשירה שנלושה בסי פירות סבלי מים שאז אינה באה לידי חימוץ ואין יוצאין בה אפילו ע"י רחק ואותה מצה יש להתיר ביו"ד קודם שעה עשירית :

שעות (ז) ט טותר מפני י שחמץ אינו תופס דמיו :

תמד דין ערב פסח שחל להיות בשבת • ובו ח סעיפים

א ס"ל י"ד שחל להיות בשבת בודקין ליל י"ג ג וטבערים הכל לפני השבת (א) **א ומשיירין** (א) מזון ב' סעודות לצורך השבת (ב) דסעודה שלישית זמנה אחר המנחה ואז אינו יכול לעשותה לא בטצה ולא בחמץ (א) ג אלא במצה עשירה ד וצריך לעשותה (ג) קודם שעה עשירית : הגה ומדינות אלו אסין טוסגין לאכול מצה עשירה א כדלקמן סימן תס"ב סעיף ד' גהגה"ר יקיים סעודה שלישית ב במיני (ב) פירות **ב** לו נכנר וגיגים כדלעיל סימן רל"ח סעיף ס' בהגה :

ב ס"ג טוב לבער בערב שבת ד קודם חצות כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער אחר חצות ג (וכיום הסכת יבמלנו) (מור) :

דתוסס דמיו אם לקח סחינו יהודי סיין אלנו ואח"כ נתן לו המעות מרי מאחר שקנה סחינו יהודי סיין במסיכה לא סוי דמי יי"ל מיסו לבטל סיין אסורים לעולם נפי שנהנה מדמי יי"ל וכו' ע"ם סוף סימן קמ"ד ונראה לי דבמקן מרי לף לדידיס לכ"ע לף להכ"מ :

תמד א ומשיירין וכו' • ומכל מקום גם בשמרים יסיק סעודתו לכנים דהא י"ל דיולא בזה (מ"ג סמרדכי פ"ק דשבת וכ"מ וכל כן) : **ב או בבשר ודגים •** סיוס אם יש לו בסר ודגים הוא עדיף ממיני פירות כמ"ם סימן רל"ח ובכל"ם כתב בשם הזוהר ברבב"י סיס שוסק בתורה במקום סעודה מליסיה וכתב מהרי"ל וסיס רלוי לעשות במלה מבולבלת אך לא לאיתי נוהגין כן עד כאן לשונו : **ג וביום השבת יבטלנו •** ומלאה לי דביוס ו' בשמת הביעור היו צריך לבטל וכן משמע מלשון רמ"א דאם לא קקה בה כתבו הרב"י בס"ו ומס מידם

אין

זמן ביעור אפילו בע"ם אלא דים חילוק דמידי דל"ל כלל בשבת כגון תרומה שאין זמן אכילתה קבועה בשבת יבער בע"ם אבל מולין דסיינו במה דלריך לשבת ישייר בריוס בחוסן מיבת ודאי לידי ביעור בשבת זה יעשה בשבת דאי תימא כל המולין יבער בשבת קשה מ"ם מתרומה וזה מדוקדק מלשון הברייתא שאמר רמב"ן פשט ח' כו' הגיע עת לבער את המץ בס"ח סל"ל הגיע עת ביעור מץ אלא ודאי דעל המץ הנאסר הנאסר קאמר אבל עיקר המץ נתבער מע"ם ומ"ם בסיר קאמר ר"ח דסבירא ליה לרא"ש כר"ח ברחוחא דר"ל ברחוחא אמר בסי' כן דמשיריס ב' סעודות כדי לאכול עד ד' שעות דקשה איזה ביעור שאינה בריוח אלא דין הסייך בלא שבת ואו קשה דל"ל כלל נומר משיירין מזון ב' דוודאי גם מבמיס ס"ל כן אלא ע"כ דהכי קאמר ומשיירין מזון ב' סעודות בריוח כדי לאכול עד ד' שעות והיינו אפילו ביעור שאינו מלומלם ואמותר יבער בשבת וא"כ דברי הרי"ף אוין ברמב"ם ובכרבי ניסא ברוחחא נשטב"ל וכך ביעור דשבת בחמ מאחר ל"ל דהיינו שמבערו מן הבית קודם זמן איסורו אבל נא אחר שבתה אמטלה כדמוכח בסימן תמ"ו עיין שם : (ב) דסעודה ג' זמנה אחר המנחה • כל"ל : (ג) קודם שעה י' • דמשם ואילך אסור לאכול אח בע"ם אלא עשירה אילוס אלוסה כמי מירות :

דייסא

שערי תשובה

ומלי אמר הם ל"ל כמו נזון מ"ל מלי לשיער קוס לי כהמ"ך ע"ם : (ז) מותר • כיון נס"ם מבלאם מקום לנו"ם בער אבריס סיסן ד' אחמ בס בסנין אמלי אל אינו אסור ומיין נמו"ם ס"ו סי' י"ג ובאו"ח כתר כמוסה ס' כ"ח וסיסן כ"ח :

תמד (א) מזון פנס"ם ומיין מלאה יסגר סימן קל"ג הסיג ג"כ אל הנס"ם וב"ם אבחה דמה דמשמע מלמ"ם דאף לנבל שוע אבח דאין לו לחם אחר אדין כן ליחא אלא ככם ג מסיר דמי לאיר בלי אסרסה בסם ובידים בלי נרכם וחזו כמרבחה ואוכלה קבן או ודול אבאל או רמי לי' לחרמלחי' דבן וסיכה דליכא לוכה לא בחיר ע"י בים ל ברוב אף ב' נזר ע"ם ובאו"ח סנים מסירות מ"ב סי' ל"ו כתב ג"כ דלא אסמ"ם ובתב דבא דאסור לאסרים ביו"ם אתם כיון אים לו תיקון אחר לאסל קלא ומיאר קלא אבל בע"ם אחל בשבת אין לו תיקון זס יש לבחיר בהסרסה לאפי דקי"ל אלא הוי"ל כולך ואוכל כו' דלא כוי' אסרסה מיקון מלאוריתא ו כן מיר מוחר לאסרים בשבת ואיכן לבבן קבן ולאסל ס"ם : (בה"ה) ומדינות כו' ומיין נס"ם ל"כ כיון ל"ל אם אסקנא ע"ז אסין רמי' אסמה נס"ם וב"ם בבתב דבר אמות ודאי מותר לאסל מלה אסירה ע"ם ומבחה לבקל כל סיום אסילו בלא אורך חולה וזכן לא אסיר אם הוא אב"ם לאורך קלא אף בבסיר אלמו אמתירין ע"ם :

בש"ע סעיף ב' סוב לבער כו' ומיין בס"ם הייס אסל ח"ב סי' ל"ח אות ס"ר בסם אסר ע"ם לענין בלאבה בע"ם אם דינו בבאר ע"ם או יש לבקל וכ' בבדרבות מהרי"ל ב' סרולם לבתמיר יסמיר אף בעל כ"ג בבדר אסנדם אלו הנקבו אסה אסעונין בתב אלא רשם נוסרים אסי' דרך תוסרת וכ"כ בתמ"ב בשם זרע אמת המוחר ע"ם :

בס"ע

יעקב

דס א דבר אבי ר יראלה וכ"ב תוס"ע דחולין דף ד' ע"ב ומבואר שם בפסקי תוס' שתירץ זה שיקר לאלבה אבל דמיו מותרין אפילו לבתחלה וכן מבמעות בתוס' ריש ע' בל אבה ומי' בתחובות ע' אף אם יש בו' ד' וכל זה ד' קא אבי אי' אחמץ מותרין אבל אחמץ אלמו אף בחלוף ומחזר ומיין ניסרל מ"מ בלאיסור הר שון קיימא בחמעות הס"ם ופוסקים אחמץ בל יש"ל שבר עליו הבאת אבור בהבלה דאא בחמעות שם בחבונת שבר אפרים לאחיר אף אחמץ עליו בה"ג בהבלה וכן בעבדים אחרון הרגיש ג"כ ניסי הרב עליו בזה שהוא אבוא לאסור : ר שרמיץ אינו תוסס דמיו • ומליסיו מותרין ומליסיו ומרלה לי דס"ל בדבן בבחמץ ובבר עליו פסח ובזרע דבולוין מותרין ואליסיו בבדרים בבולון ומיין בבדרים דף מ"ו וכ"ב וכ"ז בסוגיא דס"ם ובכ"ף דבבת אע"ג דבולוי הרוחה לאסורן מבוס דלמא מבסי ל ס ואחמ לידי אקלה אבל אחמץ שבר עליו פסח דבבנן לא בזריכן כולי אלי בדבר אזרחי כלה וכ"כ בפסקי תוס' פ"ק דפסחים דבולוי פסח דבבנן :

תמד א כדלקמן סי' תס"ב • אף דאין ענין לסי' תס"ב דאסבר דבוקא הסם הוך הבסם ובבן ן לאחור מבוס דלמא אתי לאחר ל אחרב לילה רא:וכ מבוס הביא לגזור ולאחבוס מס אלא תבסי אחמי הבלאוד ואבאים אחרונים ל"ב הבו דלא לוסיף ע ה בע"ם דאיכא איכרת ביבא אחרי אסיר לאבר ל בלאחבו זמן אלא בחרב דבוכת דבר כיון אאין ג הגין מ"ר ינים אלו בפסח אלא אבאים אינה אבאי אבאים בל אבאים ל' אבאבר בפסח אלים אלא אבאים ו ולאין בחרבי אבו אבל איכא דים לו אלא אבאים אחר לאבלו בבסודה אלים ואין בזה אבוס אבאל אבאבל אבן אחרי"ל הל' אבת הגדול ובהגהה אמ"ק סי' רי"ב בהב ל"כ דגם בע"ם אין לאכול אלא אבאים אבאים אחיינין אמא ני אבר בו אבאב מים ואחחמלין אף בים אבקה בבינא ר לפי מ"ם לבקון אי' אם"ב אבאים מ"מ אחיינין הלא לבביר ביאור כיון בבינא אי אבאים ו ולא אבינ אבאבה בבינא אבאבר בו אבאב מים ואחר זה בבאבר הרב : ב בחבני אבאים ואבן כ' הרב אבאים אחלה ל"ל אבאים אבאים ל"ל אבאבן יואחר ב ב לבאים בחבני אבאים בבאבי אבאים כולי אלי ואבד כיון אבדר בבבר ודגים בבאבה בו אם בבאב בו אבאים דלמא אתי לבאבי לאבאל בו אבאב ובמ"ם בהב דגם בע"ם יואחר אבב לבן ים לאחבו בבבר ודגים ואין זה אבאבאים לבון הרב בבן אלא בע"ם ובחב עוד בבם הזאחר לבאבן בבאבים בבאבים ב' ובחב בבהבר"ל דבאו לבבאים בבאב אבאבלה ולא ראחבו ביבאין בן בע"ל ובהבו אבאבוגים דמ"מ אבב לבבאים עוד אבאים בבאבים אבאבים בבאבים בבאבים ב

(ד) דייסא כו' • כי יצטרך הדחה אחר אכילה' בכבר: (ה) לר"ה כו' • ממילא לדידן דאין לנו ר"אר סדי ליכן לו תשלום הרבה מצה דצריך שלא יוצאלמו חוץ לתחום: (ו) וכופה עליו כלי • פי' אם אין לו לוגו יהודי שיקבל סימנו: (ז) צריך לבטל החמץ כו' • תמהני על אחר לא מתנו בלריך לבטל בלוי י"נולבלרך על הבדיק' אע"פ שלוגו אור ליל ד' ואפשר בזה נכלל בא"ם מבערי' הכל לגמי הבנת ר"ל כדין ביטול ביום י"ד והצריך קודם לו: (ח) סעודת אירוסין • בגמרא אליעי רבי יהודה ורבי יוסי בסעודה בנים של אירוסין דלר' יהודה רשות ולרבי יוסי מצוה ופירש"י סעודה בנים כן היא דרך האחים לאחר סעודת אירוסין מוזר ומגבר סבלונות לאחיהם ומוצר בם וק"ל ברבי יוסי ומגא"ם לא נקט הבנים אבל אם נקראת סבלונות אלא סתם אירוסין והיינו הרוויחו דשייכים זה לא"ה זמנן אירוסין והטור נזכר וזכר בפירוש הראשונה של אירוסין לו של סבלונות פירוש הבנים שלאחיהם וכבי סבלונות היא מלאת אחריהם ואינם נקראת בנים של אירוסין וא"ה כתב דסבור פיסק כר' יהודה ואתמיהים דברי רש"י: (ט) ואם יצא לצורך עצמו • הקשה הרא"ש הא אין מערבין כלל לדבר הרשות ופירוש בשם ירושלמי דהיינו שהולך אלל רבו ללמוד כהן שהם רבי המשמש גדול מן התלמוד דקרי ליה רשות גבי סעודת אירוסין דבסיפא שמנו ואינו יודע למה לא הנתיק זה בש"ע ומשמע שם דבהולך אלא לצורך מצוה כלל הוא דינו שוה כמו הולך ללמוד דאין מוזר אלא עד כבילה ובלבוש רואה להמציר דבדבר רשות מוזר אפילו בכלי בילה ואין לו שום ראיה והוא אמנו כתב דאין מתמעטות המצה כך אלא שרואה לאלף ג' אלוקים דסיימו בין מצוה ולימוד לענין אפילו בילה ד ד ז אין מבשלין לשבת זה (ד) (ג) דייסא וכיוצא בזה ואין עושין בו פת הצנומה בקערה: הגה ואם אפר ובכל ומתאכל דבוק בקדירה הא ואפ"ה לקנהו יש ה (ד) להדיחו מעם לצמיר חמצן: (מהרי"ן) ד ז אחר שאכל בשבת זה סעודת שחרית ן ו ינער המפה שאכלו בה ויקנח הקערות באצבעו ויטמנם מן העין עם שאר כלי החמץ ואם נשאר פת יכול ליתנו לאינו יהודי ז (ה) ז על מנת שלא לצאת בו (ה) לרה"ר דרך הערמה ח ח ודבר מועט: ד ח אם (ו) נשאר חמץ אחר שאבלו מבטלו (ב) וכופה עליו כלי עד מוצאי יום טוב ומבערו: ן ם אף על פי שלא ישאר החמץ בבית אחר סעודת שחרית (ז) צריך לבטל החמץ ב בדרך שהוא מבטל בשאר שנים: ן ה ההולך ביום ארבע' עשר לדבר מצוה כגון למול את בנו או י לאכול ט (ח) סעודת (ז) אירוסין יא בבית (ח) חמיו ונזכר שיש לו חמץ בביתו אם יכול להזור לביתו ולבער ולהזור למצותו יהזור ויבער • ואם לאו (ט) יא ב יבטלנו בלבו ג ואם היה הולך להציל מן הנהר ומן הדליקה ומהתפולת ומיד לסמים יבטלו בלבו ולא יהזור יב ינ אפילו יש (י) שהות (ט) ל יד ואם יצא יג לצורך טו עצמו יהזור מיד עד

מינים רש"ל: ד אין מבשלין כו' • טוב לבטל בכלים חדשים (מהרי"ו): ה להדיחו מעט וכו' • פי' תע"ג לתלות להדים כלים בשבת אם ס"ל לסם הכא מותר כדי לסעיר המצן עם' סכ"ג וס' תל"ם ס"ר: ו ינער המפה • שסיעורין נדרסין בכלים ונם אין בסם סיעור וכמלים (הרא"ש) עמ"ס סימן תל"ד ס"ב וסימן תמ"ב ס"ו: ז על מנת שלא לצאת • פירוש שנתנו לו שתמא ולא יאמר לו לטוליאם ל"כ רש"ל בביאורי סמ"ג ס"ם ובמיר המוקפת מחיקם ומשורכת לכ"ע שרי כמ"ש סימן רל"ב סס"ל ובסי' תמ"ו: ח ודבר מועט • פי' בכל פעם מותן לו משם אכל הרבה בבת א' אסור דמוכחא מלתא שנתן לו לטוליאם: ט סעודת אירוסין • דן זה כוח מצה שלימה ס"ג דפסחים וא"כ משמע שמותר לעשות סעודת אירוסין בב"ם וכ"ם בע"ם וכ"ם דהא מוכח רים פרק ע"ם דע"ם המיר מע"ם וא"כ היאמ של מ"ל בסימן רמ"ם ס"ב דאסור לעשות סעודת אירוסין בע"ם וכוח מיכולמי וכוח מולק מל תלמוד שלו דבסיק"ל דכתובות אינם מולק מל תלמוד דאסור ליאח בע"ם מפני כבוד הבנת ובגמרא דילן לא מייבי' לזה ומ"מ נ"ש הילך ומנין פירושלמי מל המבמה דמותר לעשות סעודת אירוסין לכן ל"ל דה"ם אסור לאדם בע"ם כדאי דאיתמר סעודת אירוסין (פי' אם הבנים קודם לכן אסור לעשות הסעודה בע"ם אבל לאדם מותר ס' מותר לאדם בע"ם אמת יקרמנו אחר) ומז מותר נ"כ לעשות סעודה וכמ"ם רמ"א אם דסעודה שזמנה קבועה בע"ם מותר וסעודת סבלונות אינה סעודה בנים אלאחר סעודת אירוסין היא נ"כ סעודת מצוה (ג"מ) וכ"מ בגמ' ולא"ם ומוד וכ"כ הריב"ם ס' ר"ם ולא כל' ומחב רמ"מ ס' ק"ם דסעודת סבלונות אינה מוכן בלילה דאסור לעשות סעודת אירוסין בע"ם ומוה מסירושלמי ומוה מולק מל תלמוד דבסיק"ל אע"פ שבריין לא נתאחרה מלמה בהמהן ומוה מולק קודם מכלי' אע"פ שבריין לא נתאחרה קודם המוסה בהמהן מלמה בסבלונות ומוסין סעודה בנים ל"ל דמקרי סעודת מצוה: ר בבית חמיו • נ"ם בתמנה מסמע דדוקא בהמהן אינו מחוייב לזהר דא"ל לקיימה ע"י אחרים ולכן קאמר בירושלמי דעדיפא מת"ם בע"ם וכדאמרי' ס"ק דמ"ק דמצוה אם"ל לקיימה ע"י אחרים עדיפא מת"ם אבל אדם אחר הבולך לסעודת מצוה יחזור דבא אמ' הולך אלל רבו לזהר עבב"י והרמב"ם כתב וז"ל מי מילא לעשות מצוה או לחתול סעודה של מצוה כגון סעודת אירוסין וכו' משמע דלא ס"ל לחלק בין מצוה דאסור לעשות ע"י אחרים או אינה לעשות ע"י אחרי: יא יבטלנו בלבו ר"מ"ק מעשה דלא ס"ל לחלק בין דאינו בלבו לבל יהזור מיד וכ"מ ברמב"ם מעשה דהאי אינו אחרים ומשמע דלא ס"ל לחלק בין דאינו בלבו לבל יהזור מיד וכ"מ ברמב"ם מעשה דהאי אינו אחרים ומשמע דלא ס"ל לחלק בין דמת מצוה עדיף מהבבה'ממן דבא דמ' אמ' אסור מיד ולא תעשה דא

מותר לכתן לסמלות בבית הספרים דרבנן כדי לילך ללמוד לפני רבו אף על פי שיש לו רב בעיר דלמו מכל מקום זוכה ללמוד כדאיתא פ"ק דע"ז אלא כן ס"ל דרבנן הוא וי"ל דפל כל פעים יש כתן מיסור דאוריתא בסמן הזה אם לא היה מבטלו מ"מ שאני הכא מיבול לבטלו ולילך אחר כך לרבו ללמוד ואם כן דברי הפ"מ אין עולים הכונו וע"מ פי' תפ"ו דפעמים מערבין לדבר הרשות ולזה נתכוון הטור כגון שעערב ברגלין וכ"פ בהדיא בפירוש רש"י ונראה לי דהרמ"ם היה לו גירסא אחרת בדברי פ"מ: **יד פחות מבאן** • אבל אם הוא פחות מכדי מפיקו הוא לאחר זמן מיסורו דלא מלי לבטולי אפ"ם מ"ל לחזור (כ"מ בתוספות) ומע"ם סימן תמ"ב ס"ז:

תמה א שורפו • בגמרא דיקן גרסינן ומכ"מ לו מפרר כו' ודלו שריפה עדיף אלא דאף מפרר דין (כ"מ) אבל גירסת הרי"ף והרא"ש ומכ"מ מפרר וכו' משמע דוקא מפרר וכן מפרש בטור שכתב דלרבנן הוה ליה מהנקברים שאסרן לשור ותנן בסוף תמורה דכל הנקברין לא ישרפו דגזרינן שמא יבואו ליטמות באהלן ותימה על הרמב"ם שפסק שאסרו לשור ומכ"מ לא ישרפו לפי דכל הנקברין לא ישרפו שלף על פי שהוא מתמיר בשריפתן הרי היקל באהלן שאסר הנקברין לשור מכ"ל ואפשר דס"ל לא יפרוך לעשות כו דין נבלה לטיות נטמה באהלן אבל אם לא לפרפו אלא ליטמה באהלן אבי ולא נזגרינן שמא יבואו ולכן כתב הרמב"ם דלדעת הרמב"ם ונ"ל דבריהם ליס שיתוך כל מלאת אם לא כבי פירוש שהוא כך ומפלס בפיס ליס לפמיר ולעשות פירוש בפיסס מיכו אם מפליגו לבית הכפא אינו צריך פירוש ולילכא לפיס בפיס שיאכלנו כלב לו מיד לאם כן בפיס נמי יאכלו אותם הדגים אלא לא מייסיק כיון שהוא אינו נתן לפניו לאכול ונראה לי דאם יש לו פיס מכונסין פיס בסס דגים אסור לסלוך לאוכו דטוא נכנס ממנו:

ואסור בכל המלאכות כמפורש זמן הפריפה עד שיעבוך המזבח כמ"ש סי' תל"ח: **ג אך אם רוצה** • ומפרי"ל כ' לפרוף דוקא כיום כדי שיהיה לבטל עפי' תל"ד ס"ב: **ד ואם שרפו וכו'** • ובטור מבאר מאפילו

לפרפו כנ"ל: (ג) **ואם שרפו קודם שעה ששית כו'** • **בגמרא ד' י"ב ע"ב** אל"י אימתי אלא בשעה כיעורו אבל בשעה כיעורו אפשר בכל דבר

ב) פרשות • ומפרי"ל כתב לפרוף דוקא כיום כדי שיהיה לבטל: בפ"ל קיבל מדנוסיו לפרוף אחתן בפשטות מ"ל • [ובכפ"ל כתב ודם ודם לפסוק אפשר בלולב עיין שם]: (ג) נתנו יפודי • כתב מכ"ת בתוכת

שערי תשובה

תמה בש"ע סעיף ה' אם פורפו כו' ובעין בפ"ת אור ישראל אפריך מתלוקת הפוסקים בהא דאין ביעור אחר אלא שריפה וכבעין הפנחם וביטול אלא. ובעין בשאת אפרי' בה מן ס"ג וס"ו ע"ם וס"ו סימן ס"ם דגם בפיס הייעות בפמות עפם דתבאיתו ואפילו בחיוב הפנחם מעפם ומעלה ס"ד: בס"ד

באר היטב

לבטל ויש שפות פדיון לפטל אפ"ם לא יחזור כ"כ פכ"ם ע"ב פפ' אחן ומפם דלא כמ"ם שכתב לעיקר ע"ם: (יא) אמרו • אפילו אאל כבו לאחר מקרי דבר הרגשות לגבי אמנם ביעור עיין מ"ם וח"י: (יב) אמרו • ואם הוא אחרת אבינא אפילו הוא לאחר זמן מיסורו הלא אבל לבטל אפ"ם אל"ל לאחר ס"ם ומ"י:

תמה (א) אורחו • אם אינו אבינא כפפא אל"ל אירוח ואם יש לו פיס מהנאם שיש בפפ דגים אסור בפפלינו לאוכו דטוא נכנס ממנו מ"י • אסור בכל אפלאמות בפיגיא זמן אריפה אחתן עד מרובע כמ"ם סימן תל"ח • ומ"ש אם מחיבן אל כרמב"ם ופיר אחרן הקפה אלו ופפכים אם אפ"ר עיין שם: [ובכפ"ל כתב ודם ודם לפסוק אפשר בלולב עיין שם]: (ג) נתנו יפודי • כתב מכ"ת בתוכת

חק יעקב

נמשך אחר ג' הרמב"ם שכתב בכ"י דמשמיעת לשוני מנוסר דחולק על הטור בשם הרמ"ם בסידולמי פפסקו דאפר' אולך לערב כדי ללמוד תורה אחר שעשה נדול מן התלמוד ומ"ש בלשון דעיקר כדעת הטור והכל"ם: וכן נראה דעת אחרונים ולפ"ד הרמ"ם לא הגיה כאן כלום אפשר שפתך עלמו אל מ"ם בפ"ם מל"ה דאפר' אם אתחיל ללמוד לריך לבפפיק מעוה בדיקה אחר בפיא אלות הביעור וכ"ם כאן • ומה שמקשה הפ"מ דאפאי (לא) אמרי' הכא דאחר מעוה מלות הביעור דרבנן ומ"ם מהא דאחר ובכן לעשות בנית הספרים דרבנן כדי לילך ללמוד תורה מיון מה שאינך בזה ולע"ד מ"ש לא קשה מירי דהא אמרינן הטעם דמעבר נדול מן המלמוד מעבר דוקא מעשה הנוגע לדבר עשה דומה לא מעשה) אפי' דרבנן כגון בדיקות וביעור אחר מעה"כ בית הספרים דהוה רק לא מעשה דרבנן וק"ל ובלא"ם אין לדמות נזירת אחרים זו לזו דבפפים הזמירו דבריהם בחקום כרת ולפעתים לא הפמירו דבריהם בחקום כרת הם אמרו ומה אמרי אחר בתוכת רמב"ן פ' ק"ן ע"ם • מו פחות מבאן בבבלו • ואחר זמן הביעור דאינו יכול לבטל אחר עד הזמן ופחות מבאן אין אחר כן מבטלות אפי' ס"ם אלו מוכרין בפס סירוגלאי וכ"כ הפ"מ:

תמה א שורפו או פורפו ואורה לרוח • זה הוא אלונתא בתמני דרים פ' כו' פעם ר' יהודה אומר אין ביעור אחר שריפה ואבנים אומרים אף מפרר ואורה לרוח אם מעיל לים ופסק הרמב"ם שם פ כלשון הראשון בחמרים ואף הרמב"ם אפר אף אלות אפילו הפוקדין בחמרים דפוף אמרים כל הנקברים (פ' אזרים לרוח אם מעיל לים אי בכולל נקברים כמ"ם הטור) לא ישרפם כ"ל דוקא בהני דקתני רק נקברים מפ"ה בחזן דחכמים קתני בדרים דנכרף ונקבר אין זה בכולל אחם נקברים ולכן לא אקשיב הרמב"ם שם אחן לא בכולל נקברים ולא בכולל הכרשים וכ"כ בתשובת אמונת אמונל אי' ס"ם ואין לפקצות אחרי כיון דהרב"ם הנקברים אסור לשרוף אפשר כיון הנקברין נאחלן ואפרן אסור ואפרשים אפרן מותר וא"כ אחי לאקילי בנאחלן ואפרן וכ"כ כתב הרמב"ם שם אף אלות אפילו

עמרת זקנים

עליו הפסח ותוכל לקיי' מצות ביעור חמץ וא"כ לאמת תרצת לקבל הרשלומין וא"כ בודאי אין לחוצא ביד הוקה ס"ש בעל מ"ד סק"ח סוף סעיף ד' שפוסק ג"כ דהלות הייב לשלם ואינו כן וק"ל גם מה שכתב בעל מגן דוד ס"קת' סוף הסעיף ודל"ל אלא זה לא הוה ליה לכתוב כאן אם קנו בו כו' עכ"ל נ"ל דלא קשה מידי דהא סרלא קאסר אם קנה וקאסר אם קנו • משמע אדלעיל קאי שהוסקרו אצלם. וא"כ לא הוי חמצן של עוברי עבירה וק"ל (מהרש"ש):

תמה (א) והמנהג לשרוף בעת אסיית מצות ביעור אלו ואלו דברי אלקים חיי' (מהרש"ל בסעיף זה בהג"ת) ז (ב) אך אם רוצה לשורפו מיד כו' וכ"ל ס"ם לאחר יקיים מצות ביעור על ידי שריפה באותו חמץ שנשאר בי"ד או ישרף הכלי משני טעמים הרא מרי לקיים מצות ביעור יום י"ד משש שהוא עיקר ותו דפני שהעולם יהיו נזהרי שוב אח"כ מלאכול חמץ ואם

יד אפרים

תמה (שם בבא"א ס"ק ב) בסוף דן ומם בנים כו' כל"ל: (בפ"ו ס"ק א') כיון דמפלים כ"ל בסוף מם ודומה: (שם ס"ק ג') בגמרא דף י"ב ע"ב אמרי' אימתי כו' דברי הפ"ו בפ"ק ז' לכאורה הסכנא בשופט הקודם ומן מאיסורו כוראלי פרשת בידו לעשות כבלנו לבטלו מן הפעולם הפ"ם הקם דבסול ס"ל דלרי' בפינן שוקים כמ"ם הפנם בחנן אלו בבריסם דאל"כ מיקרי יוסר בטל וזה מוכרח מה"ם:

תמה (ב) פרשות • ומפרי"ל כתב לפרוף דוקא כיום כדי שיהיה לבטל: בפ"ל קיבל מדנוסיו לפרוף אחתן בפשטות מ"ל • [ובכפ"ל כתב ודם ודם לפסוק אפשר בלולב עיין שם]: (ג) נתנו יפודי • כתב מכ"ת בתוכת

דבר ושיכים״ מלא בטעת כישורו בתפילת ו׳, וכל ו׳ דאכתי מדאוריתא שרי אכל בטעת כישורו ג׳ כו׳ ובטור כביה דטעת כרא״ם דדעת רש״י בטעם ה׳ הטבתתו בכל דבר כיון שהוא מותר בהנאה והטור הקשה מלוי מטעם שפירש״י בגמ׳ דכ״ז ע״ב אלא דאמרו ניה לר״י לא מלא מלים לפרשו יהא יוסב ובטל בתמיה וז״ל ולע״ג דאמרי׳ בפ״ק לר״י אבל בטעת כישורו הטבתתו בכל דבר מיהו נני פלוגתייהו קולא הוא במי שרוצה לאלא לכשיראה כו׳ דאמריגן זקוק לבער ובכאלו מלים לפרשו יהא יוסב ובטל פ״ב וכ״י רוצה לייטב קושייתו ע״ש וג״ר דבר מפיינת בפירש״י לא הקשי כלום על הרא״ם מפיש דקשה למה ליה למקצת פירות מפי כ״ל להקשות מטעם ו׳ במי שאין לו מלים יהא יוסב ובטל ולא יצטרכו אם כ״ל דם״ם שודאי לרי״ו עיקר הכישור פריסה מ״מ במי שאין לו מלים אם כ״ם לריך לבערו מן העולם כדי שלא יעבור בכל ירחה ובכל ימלא ואם״כ אין להקשות מטעם ו׳ ומפי שאין לו מלים כו׳ דאמ״ב דלא יהיו לו מלים מ״מ מיום כישור דעלמא שלא יעבור בכל ירחה ממילא לא יהיה יוסב ובטל ולהכי נקט רש״י יולא בשיירא דבזה ודאי אם לא יהיו לו מלים דיהיה יוסב ובטל דמטעם סיבת הכישור דהיינו הסריפה אינו מוטל עליו מטעם דאין לו מלים והכישור דעלמא מטעם בל ירחה ג״כ אינו מוטל עליו דעדיין לא חלה עליו בל ירחה כלל וא״כ יהיה יוסב ובטל ולא״ל קל״מ על הרא״ם דאם יעבור בכישור דעלמא בשעה ה׳ זה לא מיקרי יוסב ובטל כיון דמשיקרא כבר ביערו אם בטולה ואין לו מה לפרוף ונשאלת קושיית הטור מעליו: (ד) **וכן האחמין כו׳** · ר״ל מן האחמין שלמו ולא מן המלים וכתב בטור אחילו לאחר שכבו לדעת הרמב״ם דס״ל הכישור אחר בכל דבר היה בכלל מ״ם כל הנקבלין אחרן אחר ואם כן אחילו אין כאן אחמין מל אחר בכלל מלא עבר בעלמא לאסור להרמב״ם

דאם מבערו מטעם ו׳ כדי שלא יעבור אפשר אם ס״ו כדי שלא יעבור כו׳ הוא ל״ד לא מיקרי אחר כך יוסב בטל אף אפשר מלים על ידו מטעם הכישור ודוקא כיולא בשיירא׳ אין לו לבערם בכל דבר כיון דאפשר דלא מלים אם״כ אם הוא מבערם בכל דבר מיקרי אח״כ אם הוא מבערם בכל דבר מיקרי אח״כ אם הוא מבערם בכל דבר כיון דמשיקרא כבר ביערו אם בטולה ואין לו מה לפרוף ונשאלת קושיית הטור מעליו: (ד) **וכן האחמין כו׳** · ר״ל דם״ם שודאי לרי״ו עיקר הכישור פריסה מ״מ מי שאין לו מלים אם״כ לריך לבערו מן העולם כדי שלא יעבור בכל ירחה ובכל ימלא ואם״כ אין להקשות מטעם ו׳ ומפי שאין לו מלים כו׳ דאמ״ב דלא יהיו לו מלים מ״מ מיום כישור דעלמא בשעה ה׳ זה לא יסיק

ס כנסת מיימון פ"ג מ"ז מ"ר דהל סמ"ס ו'

עטרת זקנים

לתוספתא, וכן כתב מהרש"ל. ואם בישל או אפה אותו הפת והתבשיל אסורים בהנאה. ואף הנהלים אסורים בהנאה ואף על גב דק"ל דכל הנשרפין אפילו מותר כ"ם הוא"ל דהוא אחר שעה ו' גם האפר אסור בהנאה (ב"י והרא"ש):

תמז (א) המוצא חמץ כו' אבל

המוצא חמץ של הקדש בתוך ביתו א"צ בפו"י כלי ואסור לשלשל חמץ בראשות הרבים שהרי הוא הפקר ויזכ' בהגבהתו (ב"י) וקסת שירדו עליו נשמים בי"ם ונתחמץ צריך לשרפו לר"י ביומו סיר אפי' ב"ם ראשון כיון שלא היה חמץ זה בכלל הבטול ולחכמ' כשליכו לנהר וכנ"ל אף לדעת הגאון מוהר"ר סאיר ז"ל סלובלין וכן נוהגין העולם והבשיל שנמצ' בו חמה בשבת או בי"ם ישהנו עד תש"ם ואינו מבערו אפי' ב"ם שני וחמה שנמצא בהבשיל ביום ז' של פסח אפי' לר"י כשליכו לנהר דע"ל מיהר מאי דאפשר ראם ישהנו עד שבכנס היום האחרון הרי הוא מותר ונמצא שהאיסור הוזר להתירו וכן כשנמצא חמה ביום האחרון ישהנו

יד אברים

לכל בכישול פ"ג נהלים מלין סם מלא גרם לחד מסור ומה"כ כתב סמ"ל בס"ל עיקר כדעת סמ"ל דכפ"ל לשלו ביבל פ"ג נהלים (תסר סיגם ל' ופ"ל נהלים מיסמוס) לו כתים מסנור חמור ור"ל מכיבל כמת ס"ג נהלים ומלו מסכ"ם כיבלים פ"ג נהלים ופלי סם מגיבל מת פ"ם) ולמה מסמנים דסמ"ל דכיון דכפ"ג נהלו ומסרו מסור מ"ל כמלוקה נגדו ומכמו ביכר כמת כמת מלים מסור דבעבות נהלים ומלים דבישר כיס לפי לשיות מסור ומסנ"ל מ"ל דלמה מסלי מסמת מוה מלא מסוס דמסרין מסם דכמלי מקרם דמלוף לא בעל לשלו לרגנן דמ"ל דלף כמנוקם כגנדו לין בכמת מלים כמת מ"ם לאור מסוס דכיון דמלא מסור ומ"ל לשיו לף כמלים שומסות נסי דמגבישו גם כנוכם דמנר מסיב מוה גם כן מסור דמס כנכר דפוי ומ"ל כיון דלא בעל כגל מסיב ס"ם דמת כמור מוה מיבל כין מבם דמ"ל לנמכבר דבנמנר יכן מומר לם ביבל כנמלים לף כמלים שומסות נסי דמגבישו גם כנוכם דמנר מסיב מוה גם כן מסור דמס כנכר דפוי ומ"ל כיון דלא בעל כגל מסיב ס"ם דמת כמור מוה מיבל כין מבם דמ"ל לנמכבר דבנמנר יכן מומר לם ביבל כנ

ב' דברים אין ברשותו של אדם ופשלן שכתוב כאילו פסח ברשותו ואלו הן
ממן בפשח ובור בר"ה וא"כ מה תושלת יש בטולאה מלשותו אלא מייב
לבערו מן הטולם אין לר"י אין לרבנן אלא דטליני במה מבערו וט"י דברי
הטור הם דל"ל לכתיב שיבערו הטור אלא דקמ"ל לענין שתיקה הטור
מולה הממן במקום דיראו יוליאו לחוץ
בענין אלא יהא לסרו במקום הטור
אמילו הטיים הקטנה עד שיבערו כדי
אלא יבוא לידי מכשול אכילה ע"כ כתב
מכ"ם שיוליאו ממקום שאלו עד
שיבוא לידי ביטול כל"ל הטור : (ב) **ואם הוא יום טוב** ג' יבשת עליו (ג) כלי עד הלילה ואז יבערנו (ג) לפי ב' אלא יוכל לטלטלו ביום טוב (ריב"ם) ג גם לברשו במקומו הטור (ר"ן) :

ומולקה הטי דרבנן כיון דשב ואל תעשה
הוא אסרוהו וכיון דלטולו הטים לבטלו
אלא שהבטיים אסרוהו אינו מוהר עליו
דאוהם הוא והר"מ הי' אלא אלי
לטולו כדי לבערו מהטים דבשידן
ויש
דמשלטל ליה עדיין לא מקייים מ"מ דתבטיל עד שעת הבערה (כ"מ
פ"ג) ומהר"מ לוהלין הי' כ' וכ"כ הר"ן נגי הוהר התן הוף ר"ה דאין
מהקמן עליו אם הגל מ"מ הוהר עשה וי"ט ל"ת ועשה ואין עשה דוהם
ל"ת ועשה וכיון דבאלוריתא לא הי הי"ה במולקה דרבנן דשבו מיזוק
לדבריהם כשל תורה אל"ל ומקשה הם הפ"ל מה ל"ל ד"ה עשה ול"ת
הוא אילו ל"ת לאוהר אמי לא הי כיון דבשידן הטיקר לאו לא מקייים
עשה ותיכן ר"ת דעשה דרבנן הי ל"ת אל"ת דבשידנא הטיקר לאו
לא מקייים עשה אל"ל ול"ל הטמן לא מקרי עשה דרבנן דאוקא הוהר
הטיסיד מולית רבנים י"ת מקרי עשה דרבנן דאל"כ הטמן הי מקרי עשה ול"ת
הוא ולידהי עשה ול"ת ד"ה מיהו יש לוהר כמ"ם רש"י והרי"ף ס"ב דב"מ
דלענין לדהות לא מלרהי לל"ת ע"ש :

ובשל"ה כתב דיול"ת הטמן ע"י אילו יהודי לאתי עשה דרבנן לתשביתו
ודאי ל"ת דרבנן לאמירה לאילו יהודי אלא דבני הוהר אל"ג דבני הוהר לא
הרי אמירה לאילו יהודי אלא הוא דבשידנא הטיקר לאו לא מקייים עשה
מה אלין כן כאן אל"ל ול"ע דה"ל אע"פ הוהתו לאילו יהודי עדיין אילו מקייים הטעה עד שיבערו אם לא הוהר
דהא הוהתה לעיל דבני הוהר לא הוי הטעה דבשידנא הטיקר לאו וכו' ועוד דלדידיה אפילו ע"י יהראל ליתהרי לבטלינו ליה דלינא אלא
אילורא דרבנן · לכן נ"ל דבוהר עליו כלי בטמטעות הבערה והטוסקים והטעה נ"ל כמ"ם הוהוס' דף כ"ם הטעהבא אמלו ולאתו לבערו אילו הוהר
בלאוהו הטיים כו' ושעמא הטוס דלא ילהה ליתן לטעה ולכך אילו הוהר כמבערו לבטוף וכ"כ ד' נ"ם ול"ה אל"ל לדוהק הטעמים הנ"ל :

ונ"ל דברי לבטילו ליה ע"י אילו יהודי דה"ל שבות ובשבות דברי בתקום מלוה וכמ"ם הי' אל"ה ס"ב וה"ר תמ"ש ד"ד וה"ר תקפ"ו אל"ה
הי' ע"ו · אבל לזהות לרוה אבשר דהוי מלאכה דאורייתא כמ"ם הסי' ש"ו ומ"ם כל הטוסקים כתבו לבטות עליו כלי וכ"כ מור"ם לוהבון אבן
מנהגו ולאבשר דהיינו אילו יהודי לא יסלרו כדאיו ועוד דעיקר ביטול הוא הריטה ועוד דבאילו יהודי יאמר בפסים הוא עושה כדאיתא הי' תל"ג ס"ו :

והב"ח הסק דהמן נמור בבון קמה אילרו עליו בשמים מבערו ב"ש אין אלא הוא בכלל הביטול וכן מוהבין הטולם ותבטיל אממלא בו מהה אל"
יהיה מותר לבטלותו ונמצא שהאיסור מוהר לבאתרו אל"ל ומ' הסי' תל"ז מ"ם לבער הטן נמור ב"ש הוא ממלוקת הטוסקים ע' בטור ובאבן יום באתרון
הטוג ובמקום אחין מנהג שב ואל תעשה עדיף גם מ"ם הבז' יבערנו כו' ל"ל הטוא הבלה לטוקה אילו אל"כ מור"ם לוהבון הבן
ול"ל מעם אחר דהא בתחתי בעם הטוס' והטעהבא כדי לבערו אילו מוהר עליו אבל הבא אילו אילו אל"ל אילו יבערנו אל"כ לבן יבערנו
בז' ע"י אילו יהודי וכ"מ מדבתוב בסי' תס"ו ואם נמצא בה' מותר לבטלותו מעמע דבז' אסור לבטלותו : **ג גם לשרשו במקומו אסור** · ואל"ת
הא ק"ו ומה אילטול דרבנן אסור ק"ו הבערה דאורייתא וא"כ מאי גם ו"ל כמ"ל דאתי אילו הטיקר לאו מקייים עשה וה"ת דברי קמ"ל
דאסור וכתב הכ"מ כיון דליה בים אורך הוהר אלא לא אתרי' מתוך כמ"ם הי' אל"ר ס"ם ומוד דלא אמרי' מתוך הלא אמרי' אבל אם
הגאה הטוס לכל הטוף ובזה אין
הגאה לגוף כמ"ל הי' אל"ת ואל"ג דאיכא מלוה בבריאתו אל"ה אסור מידי דהוה אמריאה קדבים דאין דומה י"ם פ"ב ובתוס' ס"ק דבתובות
לא מעמע בן ומוא"ם לוהבון כתב הטעם אמ"ג דקיל אלי ביטל לאורך דבר אחינו ביטל הייגו דבר שיש תורת כלי עליו אבל עליה אם אחין
תורת כלי אליבה אין נאלן לאורך הטמן אל"ל ע' הי' אל"ר מיהו בתוס' הטמים דף ה' ע"ב מעמע דמותר לבערו דבריו דיש מלוה בבריאתו
מקרי אורך הוהר ול"ל דזה הטמ"ד דאך ביום הראשון בתשבון תשביתו הייגו ביו"ם אבל מעקרא ביום הראשון מע"ש אל"ה אסור לבערו הטמ"ד
ע' בתשובת הרשב"א הי' ע"ש : **כתב** ג' בשם הריב"ם דאסור לבטל הטמן מעוה הבל דבר האסור בהכילה אפילו מדרבנן אסור לבטלו
בשבת וה"ה ב"ש ולכן אין מהטמין הטלבים עיין הגה"ם ס"ר אבל הריב"ם וכ"כ הראב"ם אבל"ה מעבת הירות אחטוליים לאהל כגון
אבל כו' אסור לבטלן עד כאן לגוהו ואם כן בע"ש אבל בשבת אסור לבטל הטמן בשבת ה' וכ"מ בהרב"ם פ"ג מהמן אבתב הטמן אחר
הרבע שעות בוסר אליו אלי וע"מ אחו מי גרם אבגילה שאתבלה בשבת דברי לבטל דהוי לבטלה ולכן נראה לי דדוקא
הירות אבל אסור לבטל אל מלבים אלאו דאתיה לבעבר הבלים ובמ"ם הטמן ס"ח אל"ה ל"ב אבל אמר דאתיה לבעבר הבלים ונראה לי
דאפילו לפ"ד נולד אסור בשבת ע"מ הבא אל"ר הטמ"אתגל הוא אינו דאתיה לבעבר הבלים בשבת · ממיהה בדאמר' בשבת דף קמ"ג ובן כ' אסור לבטל
לבטלו בשבת ה' ואל דאוסר ריב"ם מייבי בהמלו אל אינו יהודי אמלא אל אינו יהודי אבל אל אינו יהודי אבל אל אינו יהודי אבל

ב ת״ל נ סרי״ם כמנו׳ בסם סרי״ן נלות ד סם בגמרא ז׳ ח סיומרא דר׳ סיאים ל׳ בסכפות רוב סיאים׳ וכם׳ רמ״ם בסרק ס״ו מסלכות מלכות לחורות סיאים דבר בים מו מסירין ורמ״ם בסלכי ס״נ כתב דחמץ דלת כדילי מיגים כדי סחא כחמירו בו :

יד אפרים

(שם בק״ו) בלחמרינן בגזה כו׳ עיין בכנסת פרבני בב״א לענין אשה נדקה דלגינן בחר בפרא ובוכמת בגומא בו׳ ובי״ד סוף ס״ם ובי״ד סוף סי׳ רנ״ם :

ד דינו בה״ה • ומ״מ נכון מלא לפורסו רק יטילנו לים וכ״כ הפ״ם : ה דוחפו בבנה • אבל אסור ליגע בו דהיימינן מגמא יאכלנו אבל בגמרן מלו לא מיימינן לזה כיון מהוא עלמו מחזר עליו לפרסו ופ׳ סי׳ תריב : ו בתר בתרא • נ״ל דאסילו משתמה בגומא מרי דהא מסתמא בדק בי״ר כמ״ם רס״י ומאן דבדיק בגומא נמי בדק כדאמרינן בגזה דף נ״ו אם לא שיש סרין המכוסה בקרטי התיבה (תוספות שם) :

תמז מדאוריתא הוו ממן כשאר איסורים (ממ״ם רסי׳ תמ״ב) אלא שהכמים הממירו בו כיון דאית ביה כרת ולא בדילי מיגים כולי שחא ושמ״ם ס״ב ובעי״ד סימן ק״ב וכש״ך שם :

כליס

תמז (ב) בהגאה : שחמץ

תמז (ג) ד״ה ויש מי שאומר (ד) ו דיומ טוב שני ד דינו (ד) בהול המועד לענין זה :

ג נגנו של אינו יהודי שהיה סמוך לגנו של ישראל ונתגלגל החמץ מגנו של אינו יהודי לגנו של ישראל (ה) הרי זה ה דוחפו בבנה ואם היה בשבת או ביום טוב כופה עליו כלי (ו) ח דאסור (ה) לטלטלו מ ביום טוב ובשבת) :

תמז ד מצא פת בפסח בביתו ואינו יודע אם הוא חמץ או מצה מותר אפילו באכילה • דאזלינן ן בתר (ו) בתראא ואם הוא מעופש הרבה שאי אפשר לו להתעפש כל כך משנכנס הפסח אז ודאי הוא חמץ ואם עברו מימי הפסח שנוכל לתלות שנתעפש משנכנס הפסח עד עתה אם אנו נוהגים לאפות בפסח פת הם בכל יום תולין להקל אפי׳ הוא מעופש הרבה שאנו תולים לומר בכל יום אפה פת הם ונתנו עליו ולפיכך הרבה להתעפש :

תמז דיני תערובות חמץ בתוך הפסח • ובו י״ב סעיפים

א ה חמץ בפסח אוסר תערובתו בין במינו בין שלא במינו (א) (א) א נ במשהו אפי׳ (ב) בהגאה : חמץ

תמז (א) במשהו • הרמב״ם נתן טעם דהוי ממן דשינ״מ והרת״ם סדק בתרא דמסכת פ״נ נתן טעם דממן לא בדילי מיגים כולי שחא לפיכך החמירו עליו במשהו ומ״ם סי׳ תס״ז סי״ח דכי״ם כהמרן מותר לטלטלו כולי כנ״ל : (ד) דיומ טוב שני • כ׳ כ״י נזה אבל מי שהוא מדרבנן מותר לטלטלו ולזרקו לו לפרסו אבל ואמיים לי כיון שאסור בטלטול וזריקה למה נתיר הפריסה כ״ל שי ולמה נגלגל ביום טוב ב׳ והרמב״ם פ״נ כ׳ לא נאבל חמץ בשבת אחר ד׳ שעות מבטלו ומוסיף עליו כלי שלא בטלו ומ״ם מגמלו לפרסו [ומבערו] נראה דבאה לתחיר י״ט שני גם במרדכי כתב מגלמר בשם ר״י דחמשה המגלות בהרגנולת צריך כפיית כלי כדי לפרסם בחמ״מ עכ״ל ס״מ דבי״ט שני אסור לפורסם ונלע״ד דהיינו דבי״ט שני יבערנו ע״י זריקה לים כחמשים דלעיל דרמב״ם פסק כוותייהו ולפילו לר״י שדינו בפרים׳ מ״מ כיון(*)דלרס״י הוי אחר ו׳ שעות הסכתתו בכל דבר פסיל בסמוך ע״ן להקל בי״ט שני להתיר איסור מלטול לחוד אבל לא לפרוף שהוא לא מלאכה והמרדכי ס״ל כר״ת : (ה) הרי זה דוחפו בו׳ • אבל לא ישלטלנו אפילו בס״ה דלמא אתי למיכל : (ו) דאסור לטלטלו בו׳ • ס׳ ע״י המיסה בקנה דהוי בטלטול מן הכלי ומיים מבטול כמ״ם סימן סי״ח ס״ח :

תמז (א) במשהו • הרמב״ם נתן טעם דהוי ממן דשינ״מ והרת״ם סדק בתרא דמסכת פ״נ נתן טעם דממן לא בדילי מיגים כולי שחא לפיכך החמירו עליו במשהו ומ״ם סי׳ תס״ז סי״ח דכי״ם כהמרן

שערי תשובה

הס״ז : (ד) כ״ש״מ מגמ״ם וכתב בשו״ת שמגת פרי׳ וקול בחל בלחד בפסח מגא בחיכו חמץ שקורין בלקוך ומיטו יודע שם כוחם שם קודם שסח אז אחר פסח כי שכח אם ביק שם שם נאו ומתעסק כו׳ כ׳ חייב וכתב אלף אם כוח מעופש הרבה מ״מ בזה מהא ד׳ שבועות אחר פסח י״ל מתחמש אחר״ דמסתמא בדק בשמח בדיק׳ כל מקומות שמניחין בו חמץ ודאי לאחר דאמרינן בוקי ירושלים בו׳ ונם דסמך דרבנן הוא ולקולא מ״ם :

תמז (א) בבנאם • פיין בס״ם וכתב בס״ו ח״ם סימן כ״ם בבבל דנים בחחנת בל חמץ אלא בשמחם בו ימים הרבה והקף שהנים בו בנים הבטל אחר ומחמנו כתנו קלת לחבטיל אחר וכתב שבספרי ח״י בשל מעות בדמים מ״ם בסם סמ״ז והסיר לאיסור ונלמח״ל אלף לך בס״כ אוסר וכתב בכן מהפסם סורפם בס״ם בסם ומ״ם לכן אין לחקל אלא מ״כ ים ומ״ם ובכלן יש לד לאחר בדבנד אחר ג׳ חדשים (והסמח דלף מה שהחבטל בחחנת בדבנד ובחנתי בשל אלא יכיס דבר המחבטל כי דבר חריף ומחם ים לגמוד המחמיר בכיסוי קדירה אף בל מי שפיגם ב״י מ״ם אחר מני חדשים יש לחחיר ולבתחלה בכל האסורים אסור לפ״מ

באר היטב

וכן פסק סכ״ם • אבל פסכמם רוב סאחרונים דאין מקנם אלא בבשיום כלי ואפילו מ״י אמרים לאינו יוסדי לאוזק ביים גם בן לא אמרו וכן פסיק במ״ם מ״ם מיקא דמסנו מיחר נסוג ויש לכם בל אם מיסמוכו אם מ״ם ומ״ם • ומ״ל סימן שכ״ם ס״ב כתב רמ״ם בגון לפוגמא אחר בפסח דחיכ״ל : (ד) נאמל אמיתד • ומ״מ נכון אלא לכבאו רק יטילנו לים אי אינו יהודי אם אסור יעבדם ע״י אינו יהודי אחרונים • ובסי״ו כתב דוקא בדלא ניקל אז בחחמן חוץ מפח דאז נדמה פרנס מיקרים אף כי״א רחמנן מבבחרם כמ״ם בס״ק אומר זה אם״ם אסור לאסור בלוסם בי״ם אבי אם״ר אלמוד ליים אז אי״ר אינו יהודי אבל בגישל לא דאין בין י״ם דאחרון לבני עיין בם ובן בחב בבנגמ״ל וכ״כ ס״ם דאין מיוקן בין דאחרון לבני אם אינו אחר נאור • ואם נמגא בעזובות אחר בו׳ אל פסח יעבדו אל ידי אינו אלמוד ליים אז לרוח אז אל אינו יהודי דאי יבשנו עד שנבנם יום אחרון אל אסח יפה מאחר לבבוסה ומחלה אלישור מוחר לבחירו ג״ח מ״ם ומ״ר ומ״ם ראחרון לבני עיין בם ובן בחב בבנגמ״ל וכ״כ ס״ם דאין מיוקן בין דאחרון לבני אם אינו אחר נאור • ואם נמגא בעזובות אחר בו׳ אל פסח יעבדו אל ידי אינו אלמוד ליים אז לרוח אז אל אינו יהודי דאי יבשנו עד שנבנם יום אחרון אל אסח יפה מאחר לבבוסה ומחלה אלישור מוחר לבחירו ג״ח מ״ם ומ״ר ומ״ם סימן י׳ ובנאון בס״ם מאחר״ג אל אסח בכ״ם בזם [ומיין בס״ם מ״ל סימן ס״ו דאסח גם בן לאיסור] : (ה) לטלטלו • ס׳ אף ע״י דחיסם בקנה מיין ס״ז סימן ס״ח ס״ב ומיין בס״ז סימן ב״ח ס״ק י״ז דאם אסח בלא אמרו בלא אמרו אל אמרו אל אמרו אל

מותר לסעודתו: (ב) ואין שם דבר המפעפע. זהו קלי אמ"ש תמלה מה בתם בלא רוטב וסיימו בבבר כתוב שתין בו מלב תבל יש בו מלב תמריק בי"ד סימן ק"ס ס"ס דמפעפע בכולו: (ג) ודוקא במקום בו' סי' כגון דהתנור קטן שתוס ובהמן והמלה שביסס מנולים בתוך התנור בזה לחו מתירים בדומבר בסאר לאיסורים בס"ם בי"ד סימן ק"מ אלא דבמלה אסור בזה אבל אם התנור גדול אפילו הוא סתום לו אל מתירים בדומבר בסאר לאיסורים בס"ם בי"ד סימן ק"מ אלא דבמלה אסור בזה אבל אם הן שיך כלל ריחא וכ"ר סס סכריע רמ"א דבמקום בסבר ים לסגוך על הסקילין וסוי כמו שאר מיסורים וסוסקים כתבו בסס ר"ם דבבת אין שיך בו ריחא כלל ס"ם מלה לא לאיס בס מתן שאסס סס מלה לא לאיס בס סבי תלת מילי וכן

סביל

אם כלים. שתבטל כו'. ומותר לבתמלה לבסוהס עד' לאחר בסבס וכמ"ם רס' תכ"ח: ב ואין שם דבר המפעפע. משמע אלם ים סס דב' המפעפע כגון שפשר"ד שיש בס אותן לוסרת כולה אע"פ שבאיסור כתוב מ"מ בסיתר מפשט ליס כמ"ם בי"ד סי' ק"ס לענין ללי וכן אלות

ד"ה בקליפה כשאר איסורים וכן אם נגע כבר חמץ בבבר מצה ושניהם חמין (א) (ב) ב ח ואין שם דבר (ו) המפעפע לא אסר אלא מקום מגעו בלבד לפי ט שאינו מבליע יותר: סגס וכדין (ז) ריחא מלחא לענין תבטל שים בו חמץ עם שאר תבטלין ג ים מקילין במקום דסיס מותר בסאר לאיסורים (מרדכי פרק כל שעה) י ויש מחמירין דמקום מיבא אינה (פנטות סמ"ק ותו' דשנותה גלוגים) ד (ג) (ב) ודוקא במקום שייך בו ריחא אלא דבסאר לאיסורים לאו מלחא היא כמו שיתבאר בסיר דעה סי' ק"ח בסיעתא דשמיא:

מלבים לא עדיף אלי ממליחה ושוד דסא הב"ח ורש"ל ומהרי"ל ספקו דחמץ בסבסו בין במליחה בין בבישול ע"ם וא"כ די לנו לסקל כמ"ם רמ"א במליחה ועיין סימן תס"ח: ג יש מקילין בו. וכ"כ בתשובת מהרי"ל סימן רי"ד ע"ם ומ"ש ר"ת דליס סת בסת אינו אוסר אע"פ דמבטל לאיסור לאיסור לחזיל לשיתתיס ספסק כרב ואלן קי"ל כלוי: ד ודוקא במקום ששייך ריחא. כגון שהחמוד קטן וסתוס והסיסור וסכיתר מנולים תוך התנור כמ"ם בי"ד סימן ק"מ וכתב רמ"א דבמקום ספסד ים לסקל וגרלה לי דוקא בסתוס קלת במקום שהסבן יולא דבסתוס לגמרי אף בסאר איסורים כתב רמ"א דאין לסקל אלא במקום ספסד ולכן בחמץ אף במקום ספסד אסור ושוד דסא התוספות בחמץ ע"ג מחמירין אף בתנור גדול וסתוס ע"ם וגם דעת הרי"ף פרק ז' דמולין לאסור שכתב דרב דאמר ליחא מלחא הוא לעשיתי מקום דסבילת ליס מין במינו בחמץ ואלן קי"ל כס' משמע דבסבס דסוי בחמץ לכ"ע מלחא היא וגם הרי"ן כתב דריחא מקום מיבא סוי וכזה נדמה לדיית מהרי"ל בתשובה ע"ם ומס כן אין לנו מי שיחיל דבמרדכי לא נמלא בפי' להתיל אלא דסוכים מדכתב

המרדכי

יד אפרים תמז בס"ו סק"ב) ואין שם דבר המפעפע כו' ר"ל דבבר בבבר ודאי לא צריך לשרש שאינו מפעפע דבשמא שבי סוא לבן כתב מרגיא קלי דקאסר אם בתם בלא רוטב ושיינו בגון בבר שנעש בתנן סס"ו ויש מפרשין בר"ל שקלי אתם בתם בבאר לאיסורים ולא בטרא: (שם סק"ג) דבסנור קטן ואין מחזיק י"ב שעורים ומבטל ליס לאחר ואסור כל בבר כל"ל בטוטת סמן כו' וכ"ל דאע"ג דבסי"מ מוקי לאחם בתם בבאר לאיסורים ולא בטרא: (שם סק"ג) דבסנור קטן ואין מחזיק י"ב שעורים כו' כלל. בטוטת סמן בתוכה ריחת מלחא בתוכה דאל"ה בתוכה דאל"ה קבס של דיסה כרלאטרב דגא ס"ל לאסור בלוי ע"ם מ"מ אין סוטנו דס"ל דמירו בבתוס לחוד שם דוחק גדול לסמוס ס"ב אך לפי דבריהם קשייתא עקא מיהן מקום שאינו לפי אחר בדעת הא"ב נתן בגל בטל בטל בטל בגדול בטל ומרגנולת בתוכה בטבס בבטלה בגא ע"י פיטום בלתא בטלו כיון במקום שבטלו סוא בטלו:

וש"ו מולקת סרשה שתה"ב דבבל בגוזרי לף בבתוס לסור מבסס סיטן בסור:

באר היטב

מבינו בבל לסור וקם בבלוס בבסבו לסור בבסבו): (ב) ומבור • עיין בס"ך י"ד סימן ק"ו דאסור לבסור לגיגו יסודי מון מדמי לסור בבו.בל בגוף פלוסיר דאוריתא אלמו בגא מעורב בבסבו מ"י עיין בס: (ד) שבבלים • אפילו שהבבל בבס שבבל בבלים מתן ומותר לבתמלה לבסוהס עד לאחר בסח • ואם בתעיב בל"ד סימן כתב ס"ם דאינו בבל דבר בים לו מלוים: (ה) בקליפה • ליד אלא בדי נטילה בתעיר בל"ד סימן ק"ס עיין סימן תס"ח ס"ס: (ו) מפעפע • משמע דאם יש בס דבר המפעפע אפילו בלא בתעיב בבן מתעיב דאוי ומבטל ליס לאסור בבבר בבבר בבבר

ד טור׳ בס״ג ס״ו וש״ס בפרק כ׳ דפסחים וב״פ פ״ם ס׳ קיד בסם סנהדרין :

עטרת זקנים

(ג) חטה שנמצאת בע״פ כו׳ • וכן הדין בחטה שנמצאת בע״פ בשעה בטילה בששים אפילו לא הסירה אך שנתקרירה קודם השפה מותר לאכול בצונן חמצה ויסיר החטה משם אף בפסח מרדכי והורי בב״ח) :

יד אפרים

(בס״א סק״ד) בסברי״ו סתירה בתשובן בסמוכין לבנם כו׳ וכ״ם בלה״ם בלל ל״ם : (שם) בס״ם נאנינו וחס לשונו דחמרן חטה בצלו כו׳ ומה דמסני נגמרה בפרן כ׳ קדירות מבשם דלף מסרים יולא מלמעלה מרי י״ל דתרוכם בחם בלים מרי מרים לא דק דבחרס״ם מקרי מרים בחם״ם בסוד מרב״ם בסוד מלמן כו׳ בלל״ו : (שם) לכן מקשה ס״ד ס״ם כו׳ לפשר מרי״ל דבשל דמקשה ס״ד ים בלים מרן פירוש דברי בס״ם בלם בפרק בפנינו בפסקנן מרן בס״ם מלמן בכני קדירות פירוש בלי קדר ל״ב מלי מקשה בפנינים ס״ד דמה לס״ק דרבי בדף ס״ל מרי בלי קדר לפ״ל דמתקנן מ״ל דש״כ מם דמסני מלמן בב׳ קדירות פירוש בשל דאל״כ אמרי יש לאסור מנים מסרים יולא מלמעלה ולכך מקשה ס״ד דבשל ודאי לו לפשר בפסח לפנם לס״ם בלים דף ס״ל דלף לס״ק בלי קדר שטל ובם לוקח מקשה ס״ד :

בתחיל מוחר ואסור אפילו לכתחילה יש לפקק בכה״ג מרולם לבטל אחת תנשיל מיכים בו רוב נגד הבלוע ס״ם : (ה) לאוסרין • וב׳ בסו״ה נ״ב ה״ם כו׳ כ״ל דבפסח כ׳ נוקם מוחר לב״ם ולא״ר נוקם׳ דדבק מוחר בפ״ם כל כיום עיין בם לך כרבם פוסקים הסוברים נוקם׳ דאוריי״ם לאסור נוקם מבשם ס׳ ופילוך ועיין בסו״ת בית אפרים סימן ל׳ ועיין בנ״ב מ״ם דלף דנוקם׳ מדרבנן אין נהתיר לסמוך לפינו יחודי בשפין בתבשיל אבי׳ נגד אחתן נוקם׳ כמו אפשר בחתן נמור לף שיש אבי׳ פ״ם :

בש״ע בסיף ג׳ • אבל אם חממו כו׳ ועיין בסו״ם נ״ב ה״ם כ׳ כ״ם בחסה בטמלאת בקרטמליך בעבמי׳ מבחתן ולבם ומיים יש לסמתיר אפשר בחסה בחרטמליך סורחת קודם אפשר לאיף בכשהם ויש לתלות שהחיפה שיתה בלבם וכבר נתבטל אם דאי מי פירות בלא מים יש לאסור לבקל אם נחלת בדבם אבוה אבוה אבוה

ד יאם נתערב החמץ קודם הפסח ונתבטל בס' יד אינו חוזר (יב) וניעור בפסח יד, לאסור במשהו יטו ז ויש חולקים: כנס (ד) וזוכרין בסברא הרלבנוס טז בכל תערוכת (ה) סעוה לח (יג) בלח (ת"ס סימן קי"ד) ומיהו **יא** בדבר יבש מתערב לו שיש לתוש לתערובות יז כגון פת מנפל ליין אף על פי שטלו מעט **יב** (יד) יח לאסור בפסח **יג** דחיישינן שמא (ו) נשפרו לו פירורין **יד** ומותרים מעט בפסח: (בית יוסף בשם תשובת הרשב"א):

ה (ה) ח בשר יבש ובגינה ודגים שנמלחו קודם הפסח ט ולא נזהרו בהם **טו** (ז) יט מותר לאכל (טו) בפסח: מיהו דגים מלוחים

*) בס"ה מהרר"ם בסמן תמ"ז סק"י ויש חולקים וכו' ' צריך לאוכלו קודם הפסח אבל ג"ל דזה אינו מוכרח דבמ"ב ,"ל דמיירי בדבר שאין בו רושם לו הטם חמץ מעם בעפסח קודם פסח ויש בו הטם חמץ מעם בתוכו דאין שייך לומר מותר ומיעור וק"ל:

ב"י וכ"כ מהרש"ל קבלנו מאבותינו שלא לשרות בשר מלוח עכ"ל מיהו"יש נוהגין היתר בס"ש לקמן סי' תנ"א • גבינה יבישה נוהגין בו איסור דשמא נתערב בו פרורי חמץ בתוך הגבינה ואינו ניכר אבל בשר יבש ודגים יבישים כשמירתו יפה אפי כבלים שהובשרו לשמה בטים צונגים אבל לא בכלים שהובשרו בגחר או בכלים שהובשרו לשמה בטים צונגים אבל לא בכלי חמץ לכתחלה אבל לצלותו ולאכלו בלא הדחה אסור שאם יש בו חמץ יתיב בו טעמא ע"י צליה (כ"כ מהרדכי") ובשומן מהותך אפי' יורע בוראי דתחתבת אינה ב"י אסור שמא נתערב משהו בתוך השומן ואינו ניכר והכי נקטינן ולא סמ"ת דשיקל בהא

יד אפרים שם ס"ק מ') וכ"מ בס"ל בס"ל ל"ל אין רמים לאסור כ"כ כו' דמא כתב בד"מ בשם ס"מ כו' כ"ל נראה לשרש דבכלמ לי אמרינן דלגון מותר אסור הן רמים מסתבר לענין כלי שני בלח"ל דשיירי מסתמא מסתמא בחמץ בפסח דמיירי בגבינה בתוכה אבל לא בכלי חמץ לכתחלה אבל לצלותו ולאכלו בלא הדחה אסור שאם יש בו חמץ יתיב בו טעמא ע"י צליה (כ"כ מהרדכי") ובשומן מהותך אפי' יורע בוראי דתחתבת אינה ב"י אסור שמא נתערב משהו בתוך השומן ואינו ניכר והכי נקטינן ולא סמ"ת דשיקל

שעירו סמים לשון כלי ס"מ כיון בכ' דטוש כ"ם אמת דמיירי בגבינה ובמתבלת תוכם בח"כ אם בלא"ל דשיירי מסתמא ומבלע בסרגונות רק מחמת המחמין בכמוכם ואין זה רק כלי שני (וכ"ל בזה מדעם סים מי שמסיר מעכור כ"ם ל"ד סוף ס"ק) ס"ח כאם עירו לאוצר סרגונות בתחבת תוכם ע"ם בכ"ך בשם סוגנים שכתב בשם דמיירי בקלות ובע"ד ל"ל לזה אלא בעשם דמורם בטליים בתחור ומבלע לעוך סרגונות שוב אין זה מחמת שעירו רק סים בכלי שני ומכ"ו ומא"ם בסק כב לפסיר בכ"ם) ומ"כ בפי' ים לרמים מסמרדכי לענין כ"ם דאע"ג דמעירו שיש לענין בשפולים סכלי מ"ם לענין בחתבר בסרגונות אין כאן רק כ"ם ובוכח דכ"ם לוכר מבכ"ל מ"ם לענין בחתבר בסרגונות אין כאן רק כ"ם דלא יבא לאסור בלא

בתא ובמרינות" אלו המנהג להתחיר לכתחלה שלא לאכול דגים ום"ם בסקום הרחק יש להיתר לאכול דגים המלוחים בחביות שיום דלא אסרו בדגים אלא שמומן קרוב נמלחו שמא יאכלם בלא הדחה משא"כ בדגים מלוחים בחביות שאי אפשר לאכול בלי הדחה זת עדיף מבשר וזת אין הגילות לאכול בלא הדחה וזת השמש כתב חסמ"ק וסורי בב"ח כתב בסי' קנ"ח דאם ניתן הבשר מלוח בכלי שנשתמש המן תוך מעת לעת אסור הבשר לאסור דחוי בכוש המבושל וכבר מבואר בדברי האחרונים בי"ד סימן ק"ח דאין לאסור מחמת בכוש בכלי איסור דהות ליה נס"ל אחר שיעור מעת לעת ונס"ל מותר קודם פסח ונראה בשר יבש שבא עליו קמח קודם פסח ח"ל חמץ בעין ולא מתני תרחת :

יד אפרים

(שם ס"ק ט"ז) וכתו מכתבי סי' מס"ז סי"ד כו' ר"ל בסס ס"ק ל"ג כתב דאם אין מזיר שולם ע"ג מי"ל דין מלוחה ודינו כמ"ם כמחוסה רס"ל ס"ם מסכ"ל רמו לכל: ובמליסס אחר כתיבות מוסרים ולעניין לוחם מעיכה עלמה מס מחון לזיר ל"ל נ"כ דמוחר כמ"ם מס"ו סי' מס"ו ס"ק כ' ואמ"נ דבכאחר איסורין אחרי דאסור דמסבא לאחלה מ"ב כתחן שהוא איסור כחים אין לחמיר ועיין בכ"ך סימן ק"ס ויותר נראה דסמ"ל קלי על מ"ם לענ"ל בסס סרמ"ל בסס מע"ל וגם לא מיירי דין מלוחה כלל דמדברי ולא הוא מחון לזיר לא מחוקה ולא כלא כלל מחקוס אחר שתרוכי כוס של מ"ם בדגים סימן ק"ס בסס מו"ס ומ"ס מסכ"ל מכ"ב מס"ו בס"ר סימן מ"ב ר"ל דבעינן מיסיס מ"ר מ"ר ומ"ס מסכ"ל ובדרישס סימן מ"ס ובכ"ס מ' ולענ"ד מיס לפן חסרון איסור ומכ"ל אמרישס סימן מ"ס כתב מ' ור"ל דסכ"ס מ"ל דאין כמוס מוחיל לסמלים מכלי מיין בחמחת יאקב כלל י"ב מ"ס י"ד דאין כמוס מוחיל לסמלים מכני מיין בחמחת יאקב כלל י"ב מ"ס י"ד :

שערי תשובה

מחר יש לחוס ס"ם) ומסתר גם כס"ו יודס בזס דדוקא בזמיר דקין יש לחוס בחמ"ל דרך נקבו סבבנת מבל נגרב ר תיסה מודס ומיין לקמן סי' מס"ב:(מו) חמץ שנכנס ומיין במקוס שמומל כי' נ"ב בחר שמלוחה לקיוס לפסח בכלי שנשתמש בו חמץ בחמין תוך תמל"מ ומלס ליר מל כל נדוחיו וכתב לסחיר לף בטוסגין בכל המקומות כמוס מעל"ג בכלי מיסור דלא כמ"ו וכס ך ס"מ בזס י"ל דקיל' הסמס שדמיין כיחר סוס לא לחמרי' בכוס בחמומל ולף מסין גרס: כן מבמ"ם כ' · ועוד כיון שכי' חרבס בחר ומלחס שכי' ס נגד מס שנבלע בכלי מע"ג דנמס' ח סיריס אין לבחר נגד מס שנבלע בכלי דלא יזעיגן כמס בסיק מיני' מ"מ בחמן דסחירא בלע קודס זמן חים ר"ו אחר מבחרינן כמס בסיק מיני' ס"ם · ומכס מ"ם ובמיחר לא מחריגן בכוס אין לבחוך ע"ו ומין לחלק לסיגן סך מלחת דבכוס בחמומל בין בנוחת מיחר לנוחת מיסור בדמוחה בחמכת מביחת ס"ם ונס דסמ מחריגן בנ"ח חידוס דלי חרי לי' ר"וקלת יס לדחות דבחס לי כוס אחריגן בכוס מו ע"י מכבנים סיס מלות מיסו' בנ"ח ומ"ס ר"ל דכ"נ אין מיחוס בין דבסי לחודי' מרי אין בנוחת מיחר ע"י בכוס מחרס מיסור מלא ודלי דליחת דבין דבחמומל דייוגין לי' מסוא מסס נמור מס בכר מסוא נמון מיחר ומכ"ם ומ"ד מיחר בחיר לא בטל וז"ל כחלי שודנו בחין בחמח . ונס מל מסוס מסמי קסס לחמור לחלק בכר לחמין זס שנבלע בנוחת בנמור מל ידי בכוס ומס בכר דבחרת בלע מחס מס דנסיק מ"י בכוס דמיסורת מ"ס בכוס דמיסורת מיין ב"ר סימן ק"ס ומקרחי וגס מ' בלמחס מיסרגיס מיחר בכנוחס ומיסור בנבוחל דבוס דמ"י כיטל חיבר מעמס מס מיין מס : ומיין במקוס מחומל סמולק מל מ"ס חמ"ל דמסיס לא מיס מ"ר ומיסור בחמלק לבל לחמרחס כלן ובכל חמרחס חמ"ל דבחי חמ"ל נוסי' לקמן מ"ק ל"ח נרחס חמ"ל לף בכס"ג לגיבס רק מעמת ל"ל לבר מ"ר לחומר ומיסור מ"ס ובמחרוגיס : (ב) ובכרכות · מיין בס"ס וס"ס בחוס מחני מחמס כיון מחיס זס קודס מחס נמי מלא חיס ס' בחומי' נגד מחמס מסבלס מחבנס מיו חיומי' לסיגון מיו מחוריס בחמח מ"מ מס

מחחנו

בחמו מחוסר מלב מחלב ישמלל קודס ספחס אס לא ידוע מחבר בחימון ומעמו דסרי"ן ניחות דס"ל בחמח מחר ומיעור וכוס מולקין דסגיס ד' ובסדיח חביס כ"י בחס ס"ס מסרי"ן ניחות ס"ל כחומן נחוגיס דס"ל דמוחר ומיעור וח"כ לחס כ' רמ"ח המוחבר לחמיר מחחר מ"כ: בחגיס ד' המוחבר בחבבלא לחחוגיס ול"ל חבבלא לחמיר דגיס המלוחים מ"ס המוחבר לחמיר בגיס לחבבלא לחיסר בחמיר בגיס המלוח בחמיר מ"ס בחמ"ל

תלוי במדר ממהלים סם קמח ה"ל המץ בעין ולא מהני הדחה : (י) אבל בשומן מהותך · הקמח ב"י וכא קי"ל סתם כלים אינן ב"י והאריך בזה ולגע"ד דנזה לא אמרי' כן דבבר נתבתי בי"ד סי' קכ"ב בשם ד"מ בשם הג"מ ה"ר דביטרבל יש תקנה בשאלה ואם אינו יודע נקנסים וכ"ל דאין שייך קנס אלא באותו ישראל דהקדישים שלו דה"ל לידע ולא ידע אבל בחבר לא עכ"ל ד"מ וכ"ל דהני דאין סברא זו מסכמת להלכה כמ"ש הש"ע בס"מ מ"מ כ"ל דלמנין פסח כ"ע ס"ל כן דכל אדם רגיל ליזהר בכל מיני הגריך לפסח שמנין עצמו לשמור מחמץ ע"ז זה שהיתר השומן בכל דבר המבטל ה"ל להזהר שהשל המחבר' ולפי אינו כ"י ע"כ קנסי' ליה לאסור תבשילו לאכלו בפסח כ"ל נכון בזה : **ונ"ל** דמרקחת שהוא דבר קיומא ומריף זה אסור אפילו בשאר

היכנות (מהר"י בר"ן) בו ובדישבד כ אין (כא) להחמיר באלו (י) אבל בשומן מהותך בכלי חמץ בו אסור (כב) מדינא **כא** כח אם לא היו נזהרים · סי' אם לא כשהיו נזהרים בשני דברים אלו לא אינו אסור מדינא : **כב בשעת עשייתו מחמץ** · דמייסי' שמא נתערב בו שילולי חמץ והוי בעין חוץ השומן (נ"מ) : **כג שהם ב"י** · דמשום חומרא דחמץ לא אמרינן אחם כלים אינן ב"י ואפי' אמר בדי לי אלא כיון דאינם ב"י אסור דמלתא דלא רמי' עליה דאינם לאו אדעתיה (נ"מ וכן משמע בד"מ) משמע דאם בטלו אותו מתחלה לפסח פסח בכלי אחינו ב"י עוזר לאכלו בפסח אע"ג דגמ"ל דאסור לאחמה לאפסר לאכלו קודם פסח מ"מ זה מקרי בדיעבד ע"ל ס"ב וסי' תנ"ח סכ"ח ובפי"ד סימן ל"ד סס"ס וסי' ל"ה ס"כ בהג"ה וי"ט סי' ל"ח ס"ב בהג"ה וכ"ל בכלי חמץ

ח' כתב דדוקא במחבת הסמיר בהג"מ דדרכה בכך כל הסמיר אבל בשאר כלים אמרי' אפי' בחמץ אינן ב"י (כ"ה) ול"נ דכתב בס"ד סי' קכ"ב דהסמיר דאמרי' סתם כלים אינם ב"י משום דהוי ס"ם ספק נשתמש בו ביום אז לא ולא"ל נשתמש בו ביום שמא נשתמש בדבר הפוגם בעין וזה

ביום טוב האחרון · כיון דסתם כלים אינן ב"י אלא שהחמירו דרך קנס ע"כ הקילו ב"י האחרון וכן בשאר איסורי דרבנן כגון משהו וגע"ל בחמץ בשאר איסורים אבל חמץ דרבנן לגמרי לגמרי אינו בטל אפילו בשאר איסורים אפי' אינו ב"י ע"כ יש להחמיר בו אפי' ב"י אלא שהחמירו דרך קנס ביום טוב האחרון · כיון דסתם כלים אינן ב"י אלא שהחמירו דרך קנס ע"כ הקילו ב"י האחרון וכן בשאר איסורי דרבנן כגון משהו וגע"ל בחמץ

סימן

בשאר איסורים אבל חמץ דרבנין לגמרי בטל אפילו בשאר איסורים בקדרות רובן אינן סובלין בטומן וזהו מד סעיקא ולכן אסור אבל הרבה"ח כתב הס"ם ספק לא נשתמש ואחמ"ל נשתמש בו שמא היה בדבר המותר א"כ בחמץ נמי שייך לומר כן שמא לא נשתמש בו חמץ אלא מים לו בשר וכולא בו : **כד שנבשרים** בבלי חמץ · ולא שרי מעשה ל"ם בע"ם דהחירא דדוקא היתר גמור כגון בשר בשנתבשל אותו טעם מועט פגם בהלב אינו ראוי למול עליו אם אדם דהיינו בשר בחלב אבל חמץ הרי הוא שמו עליו כמו שהיה אם מעט אם הרבה אלא שעד עכשיו לא אסרו הכתוב ובעכשיו הוא כמחיצה גבילה (ת"ה בית ד' שער ד' וכ"כ הר"ן) : **כה יש להקל** · משום דהוי ל"ם בע"ם דהחירא ושוב דאסור כלי אינו ב"י וכתב הט"ז סימן תמ"ב ומס"ט יש מקילין לאחות מי דבש אל כל הבשר אבל אם יש לסמוך אל הבשר אבל אם אינו אלא מעט אינו אסור בטל ברוב (מ"ש לאחמיר · מי' כל הבשר ביאורות של יין ערב הא בסימן קכ"ד ס"ב כתב דאין המריבות הרלחיתא וכ"מ מלסון מבוא לים לבבה ע"ם ואפשר דס"ל דיין ערב מריח טפי ולע"ד לדינא דאפשר לדמות יין ערב ליין נסך דלא מהני בו אם אינו בן יומו (ועמ"ש סימן תנ"ח סס"ח) : **כו שאין להחמיר** · מדלא דהוי ל"ם בע"ם ושוב מאחר דאינו נפסוקי שמא לא היה הכלי בן יומו אין מחזיקין לאיסור דספיקא דרבנן לקולא (ד"מ) פירוש דמשהו הוי דרבנן ואם כן אם נתערב הרבה אאין שאם כנגדו אאסור דהוי ספק דאורייתא וכ"מ מלשון הס"ם ומכל מקום צריך עיון דיש לסמוך בדיעבד על סתם כלי אינו ב"י ול"ם בע"ם כמ"ש סימן הנ"ב דהא ביום טוב האחרון מקילינן לכתחלה לאכול דברים שנתבטלו בכלי חמץ אם כן למה נאסר התערובות בשאר ימים ולכן נראה לי דמ"ם רמ"א אם נתערב משהו וכו' הייגו משהו שומן דשומן ודאי אסור אם נתערב הרבה משהו דיש לומר לפרוקי חמץ שכם בתוכו אבל ביין מבושל וביולא בו אפילו נתערב הרבה הרבה מרי : **כז שאין חומץ יין מצוי** · ולא"כ אפילו נסתפקו ממנו לסעודה אין מחמירין דלא אפשר בקל למצוא אחר : **כח שלא למראות** · ז"ל ד"מ כתוב בתשובת מהרי"ל מנהג שעוש בארץ הזאת שכל יין שמלאין תוך שלשים בכלי חמץ שלא לשתות ממנו בשבת אבל אין לאיסור בדבר אבל בחומץ דבקל בלע ופלא יש ליחסר עפי וכן שמעתי מהרי"ל

חוסר

באר היטב

כיס סבבר יבש תוך המדר המהלים סם קמח לא מהני הדחה · ויש לזהיר שלא לגעל לגמל קמחא דפסחא המוך לשאלים ומסקים אי כלים של פסח מקום שאנו קמחא יכול לבנים · וכתב בתשובת חוט הבני סימן כ"ם אפילו בבר יבש שנשלח ומתבטל תוך שאלת חוט הבני סימן כ"ם אפילו אינו מקומות ומתבטל אותם דק דק ואמר אותם על בבר לחיסה בס שמשמע ויריחא מ"ם יש לחתיר הבבר ע"י הדחה כמו שבר בבר יבש : כי ובריעבר אין להחמיר · פי' אם בבר בטל אותם אין הבטלים לאיבוד אם אי אפשר לקיימם עד אחר פסח וכ"ם בתיבת אפילו אפשר הערבבן אפילו אחות מס' כיון שהוא מס' כיון שהוא דרבנן ולדעת אוסרים לא אמרי' בחמץ דאחר ומיעוט וכן נשאת הדחק אי בחקה אי מניעת מהתה ל"ם הוא כדיעבד ואם יש חוט בטבחות מתחתו בסיון חמץ בתב המ"ם בדעבד אסור : כו אאור בדרינא · ואיינו בתבילה אבל ודאי דאחר בהגאה והוא אחוט וכן מחמע מלשון הגאות מיימוני וכנ"ל · ואחר אחרונים והוא אחוט הלא אחמע בחבונת אחר אחרים סי' ה' לאסור לא בהגאה אם אתבטל בכלי חמץ (ועמ"ש לגיל ריש סי' תמ"ג) ומה אמנים אם דאי' אמרי"ל אלא להליק בשמנים הנעשיין אמיני קטניות אחוט אחם הימון הייגו אחוט הגם אמא יאלו אחן לתוך המבטל ונם בזה לא קי"ל כוותיה ואחזר להליק בשמיכן אמבאר לקמן סי' תנ"ג ועכ"ם בתמ"ם ס"ק ב' ובאמת אמרי"ל לפי מנהג אדיתו אלא הכי אחתיר בשנין הבדלקה בשמחות אל הבלהן מעשה בתבר אם בבל' אחת והגבלה לפי בדרכם לבטל ולמנן כל הבנם עם אמיגים ואחר מינגיהן נהן תוך אמחוחות אל כו הוי הסמוחות בטבר כלי אמן ואולי לקנות אדבי' אי אלבבה דוקא והבטלה לא אמרי לבו אף בכלי אחבות לפי אמ"ם לנקרן כיבר מבנים אמא"ם בחקאות אמן דרבם בכך לא נהגו לאחמיר בשנין הבדלקה רק אנקרין הסבוחות ונם בחוטן זו אחר להליק אף אם יפול אחם דבר לתוך המבטל הלא אינו אחר בהתערב · בחבתו וגיאא נוסא אחרת ואחבטל דאוקה הבא הוי כ"ם בר ל"ם ואם כלי אינו ב"י ובכו הלא לגוסף אלה : בה אם לא היו נזהרין · אחבטל דבל אלא הוי נזהר אף בשבעיא אחר בני לי אלא בא לבחוחו אמן ובחיבה בכלי אחינו ב"י לא אבי אחוט אחלא לבחוחו אלא לאינני לאחבתא כמ"ם בבמ"ק וכן הוא הבבבת הבחרונים וכ"כ בחבונת חוט הבני סי' כ"ח וכחבונת ל"ל סי'

שערי תשובה

נתנתו בשם בנבר ע"י בחליחה בתבטל בבבר בס' קודם בשבח ולכן אוביל בדחה הבבר קודם בשבח ע"ם ובראם דבזה בני דוקא בדחה קודם בשבח אף לדברי מהרי"ל אבא"ם ע"ם בחתיר לבדיק בחוך בשבח מ"מ בזה אין אוביל בין בחחומים הוי אלו בחוך בשבח ע"ם ואין בדחה אוביל ואם לא בדחה קודם בשבח ובבא"ר בחחומים בם בשבח בראם בבבא"ם ע"ם לבריך קליפה בחבו' סי' תס"ו לבנין אבר בחיבות אבמלחו אם בחחיבה אים בא בלוא מחחתו ע"י בחחם אבמלא אלא בחחתו בחוא הוא ע"ם אבל בבדחה דקודם בשבח אבי דקודם בשבח אבוא אינר אדבין אבריבן דאין בלוא יוצא אחחיבה לחחיבה בלא רוחב ודוקא אם לא הוא ס' בכל עבד הבבין הוא אחיבר אף בבבא"ב אבל קליפה חוחבת הוא בארב אין יבוא בחיבה אקום נגע בם"ם בא"ם ביון ולכן בין בחחומים בבבחה בשבח אין לאחבר אף בדי קליפה אחבחת בחחומים אבי' בבם בלוא ובמלחו בחבן אלא הוא אדבין אוב אינר ונם אין יבוא בחיבה אקום נגעו · ובראיתי בחא"ה בחמד נ"כ בל דברי חיים בחבני בחבו ס"ם ובבלא"ד בחבתי : (בב) ע"י אבבא"ם ובין בחחומים חוב בבני סי' ל"ה אם אחר בבבין אל אחר בחחם בבבים אינם אקונחים והוא אחבר בבים אקונח אבריבן אלחא דלא רמיא כו' ולריך בדחם אם לא אחבר בשום לבבח אבחחם בחבר לקבח בבבין אחבבח הימון ע"ם וא"ם אחבר ואחבר לבבח אלא אלא אם לבו לבליבח בבבין אלא אבבח ביחם בחחומין בבבח בבבח אם לבו אחבר בבבח אינם ב"י ונם ב"ע בר ב"ם ובוד דבבינא אבבבלין נם אבבבלין נם אבבבח דבבינא אבבבלין נם אבבבח ובין בא"ח בי' בב"ל בלבחלה אף

חק יעקב

ס"ו וס"ם שזה דעת הרב כאן דלא כע"ם שכתב שדעת הרב אינו כן ולא דק : כט ושלא התיבו אותו בבלי חבש · ואין לחתיר מעשה ל"ם בר ל"ם גם ס"ם כלי אינו בן יומו מזוס מוחרת החמץ וסמו עיון ע"ל סי' תנ"ג · ואע"ג דלקמן סי' תנ"ב מבמע דמותר ל"ם בר ל"ם בחמץ אאני אחם בחם ס"ם : לב ובן בל דבר שבבשלין בבלי חבש · ובחבונת מהרי"ם חלק א"ח סימן ז' כתב גם בבנהות מיימוני ח מיירי אלא בחמץ מחוחך אף אאומר בהי לי אלא היחם ל"י אחר הייגו דוקא בחומן אדרבם בבך בל הבנם אמקבלין הבומן מחוחך מן התבטיל לימות בחוחך ואפשרים אחר הבינון בבאר אומן בחחבת ומחז הין לבאר אומן ונפי אדרבן בבך לחת אבלי ל"י ובן בא אבבי לי אבבל בבאר בלים אחבינן אחם בלים אינם בני יומן ע"ל ובבבא"ב אבבים עמו אבר אבבמעות הרב ל"י ואבאר אחרונים לא אבמע בן ובן אבמע בבל בו דף א"ע ב"ח : לא אי בהרבת · ובחבן הבי"ם דאם דרך בני אותו אקום לבבל אדבחת בבלים אינחדים ונם בף אינחד לבבר בו הוי בחאבר בהי לי ובחבונת ל"ל סי' ל"ד בחב דאם בבעת אבחבת הבומן אבבין לבים דבר ואבנין אלמו לחבינו בבלי אדם אי אינו ל"י דוקא אף אלא אחינו בבם אחבי אבבבן אבבל ובן ל"ל אף אבבבומן ל"ם אם אבבקבק אל זה אין דבריו אוכרחי' לחחמיר ב"כ בדינים אלו : לב אם נתערב משהו · אבבע דאחנום אם' אין לבבל אוך הבבח ובאקום אבבבר אדוכה וכ"כ"ג בן לבבל בבל בבין אינן בב"ח אלבבין אי בבם אי' מ"ם לבינל אמ"ב בב ן ז"ם ובמ"ם בבמן זה ס"ק כ"ם דאין לבחות אחי בבם אבבבה בבלי בבוחין בו אין אדרב בל בבבה : לג יש בו פירורי לחם · לבמ"ם לבינל בל ס"ק י"ז מ"ב בים אוביל בחין קודם בבח בחוחן ובן בבומן ואין אבבבל דלבינל אם בים אחר אבלי ב"י אך אלא בים אחר בבלאות אן הבין ואחומן · בין-במ"ח אבחבין בחומן דבור אבדב דלא אי ל"ם בר ל"ם ולכן אם אבבד בבלי אחן ב"י ובחבם בחוחו כדי אינבחו אל אחור ובבבחם לבבר אבבבל בל"ם בר ל"ם ולא"כ בחב בחבונת אבבבי ל"ד סי' ק"ם ולא בבב"ב בחב בם דנם בחומן בבין אבל"ל אין לבבל בו' אבל"ל הנם אם אבבבינ אל אם בב"ב אין דבריו אוכרחים בלל ודברי הב"ב בם בדוריים ובאיתי אבבוכות לדבריו בבאבבי מ"י בלל ב"ב ס"ק י"ד אלא אדבריו בבלאה אבבוחים דלאבה אלרך בלי בן יומו בחוא דבר אבדב אבדב בחוחו בבבבחה בלא אחינו ב"י

ב מרדכי פ״ב דפסחים ומס כתב בתחוכם של חסן ל פס״ק כפ״ר הכ״ל:

עטרת זקנים

(ו) בסכין של חסיר ונראה דאפי׳ בוראי הסכין נקי יש לאסור אם תחבו תוך הפסח פשוט שהוא דבר חדש. כס״ש בי״ד לענין צנון בסי׳ צו:

״ אפרים

(בס״ו ס״ק יג) מפשט דוקא דסכינא וסוף דבר חדש כו׳ כנ״ל: (בס״א ס״ק כח) ולכן אם מחד בנני חסן כו׳ שיין בחן יעקב דאפילו מלבי״ם לאסור כיון שסוף דבר חדש ויש מגיסין בחב״ל פסי׳ לבי׳ ומאבר דכיון שהוא מלבי״ם ונ״ם בר נ״ם ג״כ ובנות״ם דפת כמה פוסקים דכמה כדי מיהנו של פאר כו׳ אינו מפלים מבלי כמ״ם כפ״ם ע״ז אין לחתיר:

מדינת כמ״ם ב״ד סי׳ ק״ם ומף שסמ״ב כתב שם דגם בחומן בשיק מע״ל אין לקבל נגד הס״ם דהא בתשבה סמ״ה דמשבר וס״ג דשבח מדשה חומן לגיר דשיטה פרישים מע״ג דבסי׳ ק״ד כתב דגם בחומן בשיק מע״ל נ״ל דמיירי בחומן שהיו מזק כ״ב וכ״מ מפרש״י ותוס׳ שם דמיירי בחומן שכר ע״ם וס״ם בחומן יין שהיו מזק כ״ב לא מקרו דבר חדש: **כט ואם מלאותו** · ואם בכלי כיס מורק ושוטף שרי (מהרי״ל): **ל אסור לשתותו** · משמע דלשהיתו שרי וכ״מ בתרדכי וע״ש לעם דהא בבלע יהיב בשמא בשפת יל כיון שאין מחויב לבער הסמן עלמו דהיו עשוי לחזק ח״ב לף היין אין מחויב לבערו ומיד דאיתו ב״ם אלא מהני ואוא הסמן ומן מיקשה וס״ל דבתלילם אסור ולבשהותו אלי (ומש״ם ס״ב) מיהו אין לחוש מזה לאסור בתחילה הבשיל אשל בו הסמן מוקשה בהשהו ד״ל אחרי הכא דהוא עושה לתחילה שמנים בו היין ולכן אסור לשתותו ע׳ סי׳ תמ״ב ס״ג מ״ם: **לא חייב לבערו** · אח״כ סמו בסיפי ד״מ: **לב דאינו מפריש בצונן** · אח״כ נידוך בו דאיכא דוקא ובע״ד סי׳ ל״ם שכתב מלא הנתון בקערה של בבר יש להחמיר לבתחילה אלא ליתנו בחלב מ״מ בחדוכות אין להחמיר כלל וכ״ם בחדוכה אלנו אלין רגילים להשתמש בו הסמן ע׳ סי׳ תנ״ב ס״ק ל״ג: **לג בוסר שדבין וכו׳** · ל״ל דבוסר לא הוי מרקא · ול״ש דהא בבי״ם בשם מע״ק משמע דלא שרי אלא לדעת בע״ה ס״ם אבל לדידן דקי״ל דכל דבר מרקא אסור אח״כ אף בוסר אינו אלא בבי״ם דאף אחרונ מקרי דבר מרקא כ״ם בוסר שהוא מרקא וכ״ש לשעשה הכא בס״ם ס״ל דחיים הוא דבר מרקא: **לד אם היה חבלי נקי** · נראה לי דקאי אחרוייהו דאפילו קודם הפסח אחרו אם היה אבלי אלמלא לומר דאלא אי דבר מרקא מ״מ על ידי דוחקא נכנס בתוכו אלא ולא לדמיה: **לה תוך הפסח** · משמע דקודם פסח שרי אל ידי הרחם אבל תוך הפסח משמרין ונ״ל דאם דוקא בדבר הנעשה בידי אינו יהודי דמהרי״ל אף על גנים שמחכין אינו יהודים אבל אם נעשה בחלמא אחתר בסכין אחר דבר אינו מרקא שני בהדחם לו בגרידה וכמ״ם ביי״ד סימן ק״ו: **לו אם נתערב** · משמע אפילו בשמות אם: **לז ולאסור מפסח** · דלמות שמא לא היה אסור אפילו אם אינו נקי ומ״מ קשה כיון דקי״ל אחה״ב אם אינו נקי ומ״מ בז״ם כלל מ״ח אח״כ ידעינן בבירור שהי

ממן: (יד) זתים שנזהרו כו'. פשוט כתב זתים שנכשן בשאר זמות הפעה לדעת בעה"פ שאוסר לטן ובלל בסכין ב"ג ממדמם לוחתו לקולש כו' דבכולו סכין מפעריגן ס"ל מזרו הזתים כולם ממן כו' ק"ל חמץ לא מפעריגן ס' נגד הסכין דולחי ים בכל הזתים ס' נגדו כדאיתא בי"ד סי' ל"ו ס"ב לענין בלנים דהא גם כאן כי בלעו הזתים מן הסכין הים עדיין היתר ול"ד לס"ן ב"ג דסימן ל"ו וכן בסוף דבריו כתב הטור וז"ל דאפילו לדעת בעה"פ אם מזרו בהם בתחיכת סכין כו' מפעמ דבלא מזר בסכין אין היתר בביטול נגד סכין ונראה דהך מתך זתים ע"כ מיירי קודם שנכנסו דאז הם מרישים דהא כתב הטור שעל ידי מים של כביסה בעל מרפייהו ומ"ם מדמה הטור לותם לבלנים ומה"ו אחרוך כלל ל"ם דין ס"ו כתוב וז"ל ושוד דאפילו לגבי איסור ממן אינו אוסר בה"ם זתים שנתתו בסכין של ממן אלא שנתתו לאחר שנכנסו אבל נתתו קודם שנכנסו מתיר בס"ם לאכלן בבשם ואלא כמלא כן בטור שלנו ואדרבה להיפך בה"ם ואולי הוא מביא ס' אורחת חיים ולא אורח חיים וה"ם ניחא כאן דלא מהני ס' לבטל בין הבל ס' נגד הסכין בין שנשל בל ל' בה"ם קודם כביסתה ואין בבל ל' ס' בה"ם נגד הסכין היא עומדת בתוך שקיבלה ואין בלילוח מועיל דאין כאן מידי מילרף אותם ויולך עשם מן הא' לחמי מבה"כ שם בבלים מרוסב הביטול מוליך מזה לזה אבל כאן בבנים בל ל' בה"ם נכנס מכח הנתתו בתוך ע"כ אין לילוח מועיל ול"ד לבוטר מחכר בסיר הקודם לזה דמהני הבל לבטל הבליטה של המדוכה כמ"ם בשאוך דהתם נידונו הבל ותתבר היטב כמו שקבלו ביחד כן ע"כ הלילוח מועיל לבטל הבליטה בל"ל נכון בזה והא דכתב כאן להתיר חפ"ם אלא מהרו לבכנס בקדירה מדשם הוא משנה שנתנו הטור דבטל מורפייהו בשעת בכיסה כיון שבשעת הבכיסה נותנין בהם מים ולא שייך הו לומר מחלית לזו אלא מים ליזהר בתחיכת הסכין והיינו משנה שזכרנו: **במזור** כתוב וכן ירלה וכו' ולכאורה קשה היאך מייתי לחיים ממה שהתנו בפשט נוסים לפ"ם קודם לזה בזתים של כל השנה וי"ל דלא מייתי לחיים אלא לזה בזתים דיבם שוה מחמת קיוהא שלשם לקורט של אלחי' הנזכר בגמרא דהא בגלל ג"כ דומה לקורט של אלח' ואוסר הרא"ם אם אחר בשתם סכין אע"ג דהוי נע"ל ולהרא"ם מותר נע"ל כמ"ם הטור בשמו אלא ואלו דאסור משום הוי דבר חריף: (מו) **אפילו באלף לא בטיל** - וכתב ב"י ונראה שעמו משום שיל"ו אז משום דסבר דיבם ביבם בטל חד בתרי בלאיסור שתלוי בנ"ם אבל במקום שהממירו בו ביותר מנ"ט אין הפרש בין יבם לבלול וכמ"ם המרדכי פ' כ"ם בכלל ולפ"ז אם נתערב קודם ששם חד בתרי ביבם דאז בשיטו בנ"ם דיו כבאר איסורים: (מז) **זיש אומרים דחמץ שוה כו'** - ממילא אם הממץ הוא אחיכה הראוים להתבבד אז אחר דבריס שאין מתבטלין בשאר איסורים שבטם בפשט כן אנה שבריס אם אינו אחר בטל בלא בטל אם אינו אחר בטל בלא בטל אם אינו אחר בטל בלא בטל

ם פור כשם לפני כרת"ם שם כש"נ ע טור כשם ר"י וז"ם ורש"י ורחב פסוקים פ מפורש דרבה שם ושם כנמ"ל :

יד אפרים

(בס"ו ס"ק יח) אפילו סיים כמזיד ומי כו' ולפ ע"ם ובאין מה דין כיפור על הבהרות מ"מ דין מניעות אינו רק מתשם מאחר שמפורש כו ולא מייך לשון וש לשמר תנ"ל דסיימו מיתבב כתלו סוף כולו ממן אלא דין מניעות סוף על מתנן לנד מעבר עליו ע"י ול"ל דינו כשיים כמזיד ונספרב אחר פסח ע"מ מעבר לנחות דכל מעוכב לו קודם פסח ואפ"ל לא כיעבו כו"ל כשיעבו במזיד ולאחר לפ בנספרב במזיד לאחר פסח : (במג"א ס"ק מב) דיש"ל דאסור בשבת כמ"ש ס"ע מ"מ לאחר פסח בטל בע"ל : (שם) דאם אין כו ס' עובר עליו וכ"ם אסור כו' ל"ל שבטור ולא כמ"ש בשם יש שם הינין עליו דאוריתא ע"ם כמ"ש ס"ק ח' ולכן כתב דבמין כמינו דליכא עשאה מ"ל אינו עובר עליו כמאחר נ"כ כמי' סע"ל עובר לאחר בשבת אם אינו אבל נעבר ולבטולו אפשר דאסור בכס"נ דבל אחינו עובר מס"ם עובר לאחר ולבטולו מינו דוקא בגון דעבר לקוחה ואין כו בכמ"ם מה ש"ל בכל סוגות פתים מס' וכנגדו אינו מינו נוחן שם אבלן אף שאיל מינו אסור לאחר נעבר במזיד ולבטולו אנוס נגרם דלמא עבר קן אבלא כמ"ו ובתב דאפשר דש"ו כתב כדר"י דאם מבטלו כו' בהקנס אסור עליו דמש"נ אם כוא דבר מעוכבין עליו מס"ם אין מניחו אינו מיל כולו ואם אין עובר אף לאחר לבטלו אחר ולבטולו מינו אסור לאחר נעבר במזיד ובמיני בשבת אינו עובר אינו אבל אם אינו אינו אבל אם אינו אינו אבל אם אינו

מאחר שמין הדברים ברורים בס"ד : (יט) שמא יפול כו' . ואם נפל קרטין לתוך המאכל אסור שמאכל כמאכל בתמן נוקשה כגון טריפ"ק וכיולא בו בסי' תמ"ב אבל מותר להשאותו לאחר הפסח כל"ל :

במזור שביא לעיל סימן זה וכ"כ בעל הטיפור דוקא ממן דאיתיה בעיניה אבל גיטול היולא מדופונ"ל כלי לעצין דבס ושמן ס"נ בפסח כו' בטל הוא וכמה ימים נהנ בו אדוניו איסור וסמתמיר תע"ב עכ"ל וקשה דהיאך בטל והלא צריך ס' לבטלו ואין במה שתוך הכלי ס' נגד כל הכלי כמ"ש זה בכ"י ונראה דהטיפור לטעמיה דנס בי"ד סימן ל"נ ס"ל דיש ס' נגד פליטת הכלי כמ"ש שם ב"י אלייביה ולף על גב דהטור לא הביאה ליה הבראה זו מ"מ הביא דבריו מהוה דבר אחר שמכר בטיפור כגון בשר שלא חזר בפליטתו ותו אפשר דס"ל כמו שהתב המרדכי פ' כ"ם בשם ח"ן להתיר בחבית של שכר להדיחו במים ולנגבו ולתת בו יין ולבסם לפסח מפוס דשמש דשכר בטל בס' קודם הפסח ולא חמרינן בכולו מפעריק כיון דהתירה בלבע ורמ"ח הפסח כן בסימן תנ"ח :

תמח (א) מותר אפילו באכילה . לאפוקי מבטל הטיטור שהתב הסור מפמו אלסור באכילה והקשה מו"ר ז"ל מהסיא דמנת בסי' אתח"ז והיא בריאתה בס' כ"ם דאתריכן בפירוש בטל לינו יהודי מותר בהכילה והבאיר בנ"ש וב"ל דבטל הטיטור פוסק הרבה בס' כ"ם דף כ"ם דלר"ם הוי הטעם מפוס קנס ממילא לר"י הוי אסור באכילה ומ"כ הסיא

באר היטב

בנתערב קודם פסח בפחות מס' דאסור עפ"ז ופ"ל הי' מס"ב ס"ק ל' : (מה) נוקשה . שפרי לא שבר בל בל ידאם מס"ם ואם נתערב תוך הפסח עפ"ז ס"ק מ' : (מו) בפחות . אבל בתכילה אסור אם הוא בעינינו מ"י . ומ"ל כתב אפי' בתכילה הרי ואפי' דוקא בפחות מפוס דמתן נוקשה לא חזי לתכילה ע"ב בתב מפרש"ל אלין לפליק בפחות הפסדים מקומות הפסח תמן וצ"ל בפר ס"ם בנרות בל מותן לדאוה בק"רוה אלתר מלא נוסרין מבלי ממן בכשבו בנרות אלא יקחו אבר אל הפסח אלו בל אמן אבי' אנ"ג ס"ל בס"ם ובע"ם ב"ם ס"ם ובע"ם ס"ם ו"ל מ"ר אם ס"ק כ"ו :

תמח (א) אינו יהודי . כדאם לי דאי בים לו מוחפפת עם אלינו יהודי בתמן ובבר עליו בסח אף דאנים

בסוא בל ישראל נאבר בפנאם מכל מקום בתחלק אחר בסח בם אלינו יהודי בתמן ובבר עליו בסח אף דאנים

[מהיל ואחר הפסח אינו אלא מדרבנן אמרינן בדרוס] מותר בהנאה ובאכילה ל"ש מ"ר ס"ם . גר כיומ' סקרמוניס בפח ובנים תמן ובבר עליו בסח בל בקודם אחר בסח ובכם בם [ובכשבח בעבם בשקר ואין מי מוחכם בו לבטלו עליו] מותרת לו מ"ר ס"ם:(ב) אינו יהודי . בסב בס"ר ב"ר סימן ל"נ ואין בשאת אנים בסים לו בקודם בסח בנרוים בל אינו יהודי דבן לעתן ובעבכב הדבן בנרוים עד מס"ם בל בסח ובאבר בנים יום ז' בל בסח אלו אינו יהודי ובתן הדבן בל ישראל ובבם מן בסח לאם ואבם אם בסח ובכיא אם בסח ישראל אבא אחר בסח ובבכבי אמתר ליבא בדאים בבר בסח בהן מן אלינו יהודי ואלינו יהודי בסח ואלונו אם ובבנו לאינו יהודי ע"ם ובן בסבים בס"ר ובבר דבהינו אם"ם בתבתי דבסח תמן אבבר עליו בסח יש לבסיר אף בתכילה ואם כן ס"ם בבא דהוי בסח ס"ם בבא בסח בס"ם בבא בסח אבבר בם בן לבקל אם בבל אינו יהודי תמן ישראל ובבר עליו בסח ס"ם בבא אלינו בבא בבר בבל בבר בבל בבר בבל

תמח א לא יקבלנו. ואם קבלו לאסור בהנאה עסי' תס"ז ס"י: ב לא יהא ניכר. ואם אסלו המם באיסו יהודי בבית ישראל כי"ם לאכון סרי (רשב"א סי' קפ"ח) וע' סי' ת"מ: ג אסור בהנאה. דקנסוהו הוחיל ועבר על כל ירחה ע' ס' חמ"ז סי"ב: ד שמחוץ לבית. סי' נס

ג. מהנם סם ד' רשב"ם בפ"ם ם הוס' כסנס כרפ"ם בסרק ב' דשמים ו ב"י מדברי פכ"ד:

עטרת זקנים

(ב) ומוב שיאסר כו' דמצד הדין אפ' בלא אמירה שרי דהתירא ניחא ליה לסקני רשותי' ולא איסורא בראמריגן בב"ם: (ג לאינו יהודי שמתו' לבו' כו' (כ' ס"ז) דבר זה ודאי אין לו מעם ודיות דפסי גרע מה שהחמין בביתו וחו דהת"ה לא כתב

יד אפרים

תמח בסג"א סק"ד) מסום דהוג סיסקים ס"ל כרב"ם וכ"כ בח"מ כו' בפסקת קיים ס"ם ספסקת בנימין מזלינן בתר דיניהם כו' ע"ל:

ב) ו ביום (ד) אחרון של פסח א ו לא (ה) יקבלנו הישראל וגם ב ח לא יהא ניכר בתוך מעשיו שהפ"ן בו (ג) ט (ג) ומוב (ו) שיאסר אינו רוצה שיקנה לו רשותו:

ג ג חמץ של ישראל שעבר עליו הפסח ג י אסור (ז) בהנאה ד אפילו הניחו שונג יא או אנוס ם ואם מברו. או יב נתנו (ג) (ד) יג ו לאינו יהודי ד (ח) יד שמחוץ לבית קודם הפסח

אע"פ

הכיא בריית הממות לתי' כר"ם לדמת בטל סעיסור: (ב) ביום מוב אחרון. וכ"ם בסמ גופים מלת דקמ"ל דאסילו בזה מאחרון לריך לסגון זה: (ג) ומוב שיאסר כו'. המגד סדין לסילו בלא אמירה ברי דאמרי' דהתירא ניחא ליה דנקני רשותא ולא איסורא: (ד) לאינו יהודי שמחוץ לבית. כ"כ ב"י דמשמע מדברי ת"ם דלא מהני נחינה מחוץ לחיום יהודי [אח"כ הוא אינו יהודי] שמרון לבית ואין הכוונה שאינו יהודי יהיה איסור כברי ואין דר בבית ישראל אבל טל המחץ אם הוא בבית ישראל אין קפידא דבר זה ולאי אין לו מעם ויש דגרע שפי מה שהחמץ בביתו ואו

(ב) ו ביום (ד) אחרון של פסח א ו לא (ה) יקבלנו הישראל וגם ב ח לא יהא ניכר בתוך מעשיו שהפ"ן בו (ג) ט (ג) ומוב (ו) שיאסר אינו רוצה שיקנה לו רשותו:

ג ג חמץ של ישראל שעבר עליו הפסח ג י אסור (ז) בהנאה ד אפילו הניחו שונג יא או אנוס ם ואם מברו. או יב נתנו (ג) (ד) יג ו לאינו יהודי ד (ח) יד שמחוץ לבית קודם הפסח

אע"פ

דבמ"ם לא כתב שמחוץ לבית אלא מחוץ לבית משמע דעל החמץ אמר מיסיס חוץ לבית ובאינו יהודי לא איכפת לן אפילו אם הוא בבית מבחת שלו אסרי בסמוך מחיר אפילו מכיר אותו ונגיל בו ויודע כו' כ"ז כתבתי לדעת כ"י בסס ה"ם אבל עיקרא דמלתא לא אלמ"ד דהא אי' בסדיא פ"ק דף ז' הנחתיו בסי' תמ"ה דבייחר לו קרן זוית לחמלו אל אינו יהודי אינו זקוק לבער לאינו יהודי כי מעייל לדנסיס קא מעייל מסוס אלמר לא יחלא בבתיכם יצא זה אינו מלוי בידך ופיכם"י אסרי אותו זוית מסורה לאינו יהודי וס"מ דאסילו בבית מבחי בייחר לו קרן זוית אלא ולאי דגם ה"ם לא בא לאמשי יחד לו קרן אותה דזה קרוי אמי חוץ לבית ישראל כגלע"ד פסוס: **ופשוט** הוא שאחמר יהיה מוחם במקום אחינו יהודי יכול לכחוס בס אפילו כדאמשמע ליאמא דגמ' דאינו יהודי מייל לדנסיס וכ"ם אלא יסגירנו במסגרת ויראלא יחזיק אמתחת בידו לא יגיח מותמו עליו וגם לריך שיחבור לו בסירוס אותה אחדר עם אחמר שבו דאל"כ אבי הוא בבתיכם וכל אחינו אינו עושה בדרך אחר ס"ז מוכר בב"י ובב"י ואחמלו

לאחר

שערי תשובה

ותדמ"ו בגאון מוס' ספנדיר ז"ל כתב בחבר כת"י בחאלן שבאתו לאכור קודם ספסח ומודם בפסח ולא גא לבאו: עד אחר הפסח וזורס בסוח אסור בבנאה פ"ם כך אמתיקו לי מבמו ונוף בתשובה לת רמיתי ואסבר דמיירי בזמן שבמאלן הוה פדיון רמוי לאמילה דאל"כ הי"ל עוקר דקי"ל בפ"ם המ"ו דבריי וע"ם ס"ק פ"ו: (ה) שמחוץ. עבנה"ם ופיין בפ"ת בית אבריי סי' ל"ו אחר שאבר רמלו ובמחרת אוכ' בפסח לאחרתם אל כ"י"ם ולקח מכ"י"ם שבחוך אחביות לאוכ' כלי ובפעיר בזויות בחקים מוצגא ביחיס לו לאחות אחנו לאחר הפסח ובוג אחר שחזר ישראל וקני מסלינו יהודי מלא כלי זו אם ה"י"ם ובחודש בנעשה כן פ"ו אבאר' ומובאר כמה לדרי איחר אחין לאסרו בבנאה לפי אחיים ראיר לבער דאדאנגיים קיים ואחחייב בחאריאתו ויש לאחיר בהבנאה ולבזוחתא אמלים יש לעבנו אד בחרי ס"ם ופיין בפסחן ל"ח בחינו יהודי בטל אחר אחר ישראל ובחוך בפסח אבלינו לאחרי בית ישראל אם אינו לא ואחל אח אלך אלא לאחתו לאוכ' ביחו ולקחו לאבנר ואח' בפסח ז לרוים לאחן בחחר ישראל ויש לדדים לאחיר בכס"ג ע"ם ופיין בבנות שקב ח"כ בס"ם ס"ו אלריך לאסיר אח בפסח אבילה אמיר בריי אומר לך אחדר אם כל אם בבחוכו ואם אין אותו אדר אל ישראל רק אבור' לו לריך לומר אני אמכיר לך אחדר כל ימי בפסח אם כל אם אבחוכו כי אבירות ליומא אסבר הוא ס"ם: ופיין בס"ת בר אבראל סיון י"ג אמי אבחדר אבו בחחר אבור בטבל אבירות בבד אחדר אבחר בו אין זה בבחבר בא"ס אבריי יכול לקחתו לביחו ואסא"כ אחייב לבלא לו בפי אחון ס' ס"ם וגם כתב דאסילו אומר אל-אבירי אדר אחיבון אחין אל"י יכול לבא אמה אלא דרך בית ישראל ליח לו בם (ובוחבים לבחוב אבוחו לו דביאת אבבל דרך ביחו) וס"ם ואם אבביר לו אדר בחבנאל ואבחתה ואבר לו בחבחה אם ידלה יבאיר לבאמר אחיות וזה אבדר לו אבור אבחו אם אם"ל ו קודם אבח ואו יכול אבראל לבאחה לו אבבר' לבמול אם יו ויביר אבבחה אחת ידו ואבחה אבינו יהודי ת"י ואף אבי"ו אינו יכול לבא בבל אבח אבחה בבנאה רולה אבי בין אבא"כ לריך ישראל לבחוח לו בבח אילבחך ליך אם ע"ם: ואבחה ל' אירא אבינו יהודי בקונה מרחף אבבים אלך ביחי אבחה בבל אבח לבחרף ובים אחה ואבור ואבבחים בין יקרים אבים אולה לבאבבל נדול וגם אדאבנה בדבר אלא ירבה ריחים אבחה ואבבבו אבח ואבינו יהודי אני ודאות בלב אים ישיחנה ואבאתי לו אבבח אבינו יהודי נוחל ואבחתקה בבינה אבחה יקח אבבבה אלו אבבחה אבינו ואוא יבמה בבבחו אבאל' אבבו ואולי אבי לא אביר אבבבה לו אבחה אחר וכן אבח אבבחה אבינאל אבבחה אבינו יהודי אלריך לאיון אבינים אלו ואחר כך ישמיע אלבו או איאמר אבינבו ואבראם אבין בזה אבינור: ואבחתי אבנדל ל' בקבל לאבינו בחאה ולא אבינ בבאבל דבר רק בבאבר אבחו אלא אחר אבינו יהודי ואחר לו אלריך

לאבינות

חק יעקב

מוחר לאחר הפסח כדין חמלו של אינו יהודי ולאיש לזה אבא לאי' בבדיים דף ל"ם בלאומר קונם בבדי עליך מי אבל לאבול אבבל יכול לומר אינבא בבינתי לו ע"י אחר יוכל לומר אילו איחיה יודע אבוא לאבור לא אייחי אבבלא אינבו כי אינבא לאבבני לא בבינא ומבלא זכיה בבעבות ואינו זכיה אל"ל ה"ם בגדון דיון ואל"ב ה"ם בגדון אם בם בקונאות אבבבקבל אבל לבבינלים הייבו אבוה דבבא אבבבא אח"כ באינבר אבבבל בחונב בבבבלים אבבבל"כ כלן אלא אבבא אינבר אחר אבינבלא אבבבבא אבבבבא אבבבב

לאחר הפסח אסור בהנאה: **ודבר** פשוט הוא אין למכור החמץ למוכר ולמוטל בדת:

ומשישה סיה בח' מחזיק לוגמ"ח בכסר אמכר יי"ם אלו לאסקיד אלו אסיה מוטל בדת ויסיה סך הרגם וקסה הדבר לאסקיד סיין מרף וקרוב סי' אלא ליית ישראל בזה ולמרתי שיהליסו הסקיד הסקיד אע"פ שהישראל מכירו לא"י ויודע בו אלא יגע בו כלל אינו יהודי לאחר ויקח ממנו יי"ם לאחר ולז מוהר לישראל זה כמו לדיתה פ"ק דסולין ממלן כל מוכרי דת מוהר לאחר הפסח מפני אסן מהליסים פירום ומפן אינו הוסס דמין וסי"ם נמי אם יכרנו הסקיד לא"י מוהרים המעות לישראל מעשה זה כלא"ד: המחתה זה אינו כלום ולפיכו בדיעבד אסור אחר המן אכרי לא מכרו כלל וכסימן מ"ג כתב אחם קיה ישראל אחר המן מן אינו יהודי אחר הפסח צריך להמיר לבעלים וא"ל הבעל להמיר לו דמיו אם נתן לאינו יהודי יוחר מן הראוי עד כמן והעשה דאמריק אדעתו' ולאינו יהודי

זריות דזה קרו נמי הוץ לבית ישראל ופשוט הוא שהרבוץ יהא מונח במקום שיוכל האינו יהודי לבנות שם בעצמו כ"ש שלא יפנרנו במסגרת ודבר פשוט שאין למכור החמץ לטוגל בדת ואם מכרו החמץ אסור אחר הפסח אא"כ החליף הרבוץ עם האינו יהודי אחר ואז מותר כדאיתא בגמ' פ"ק דחולין חמצן של עוברי עבירה מיחר אחר הפסח פסני שחן מחליפין ע"כ:

שערי תשובה

לגליחות פגרת של כמס פרסאות וקו"ן לו מכר ובשבות בסליכה וחזרם אכרו ימי הפסח וקלאתי פליו מים פמוקים אלא בלב מים וכתבתי זה ס"ד שמכרו בכתובות ומון חכמים מרפא: ובענין הקרבנים כתב בדגול מרבבה סביס נראה שקנין המוצחר שיקנה המקן לאינו יהודי בפ"ם דסוי קנין חליפין. ומה שעשה וכסף"ד בח"מ סי' קכ"ג קיסה בדבר מכ"ל: וע' בקו"ח סאריך בענין הקנין לחמץ ומיון בספר מקור חיים כרמיב בזה ומ"ם בקונטרס מסר המקנה מסר ידחתי לחברו ג"ע על דינים אלו מבאר בשוה"י: ומיון בפמ"ם מ"ם סימן מ"ז בחמץ מסיס לו מחיסה מסמן ובפ"ם אחר הנות הסוס אלמו אם אינו יהודי מיחן לו עבודו מיסס זהו ומכה מסוס מ"ם ומסר אלינו יהודי אח הסמן לביתו ושוב מכר מסוס פ"ם ומכל אם מוחר לסמתן עד אחר הפסח ויקבל ממנו אז אסור לסמתן וצריך לקבל ממנו מיד ולמסכו. ומכלה מרסות לומר לאינו יהודי כי המקח סיס נכסות שמכרתי מאיסור ממן ואני חוזר בו אז מן לי הסמתן אז דנים בסוס יי"ם ואם אין רוצה נגזל ואין ישראל בעלו כלל פ"ם ולפ"ד בחס סיי"ם אינו נתן ביד אינו יהודי בשעת חליפין אז אמילו אם סיס בענין אלא אם כרחה לו על יי"ם זה לא סייך פ"ם הפפ"ח דכשהן הסמתן נקנה ביי"ם בכל מקום שהוא כיון שאין יי"ם מהויים בפ"ם ואם סיס מדם יי"ם בנגיס אינו יהודי ישראל בעלמו לאמנו ג"כ אין מקום איקנה ישראל מחמס אם לא כשאמר לו מחלוקי על מדם של יי"ם סיס לו נגיחו אמו שמל אלו דין קנין חליפין: ואם נאמר אחר כך הסמתן של ישראל מהפ"כ בשאינו מרחם לו אלו ון הוא מחמיר פ"ם מדם יי"ם מחם הפיסת אלא נקנה אלא. רק חיונא אליה אינו יהודי רמי וא"כ אין איסור לקנות אחר הפסח ואיון בפ"ח ס"ב סימן ס"ו ישראל אלקח מאינו יהודי יי"ם ומן מה קודם הפסח ואינו לסגיאו תוך איזה מכנות ומתן לו בכסף מיד ואינו יהודי בגילו תוך הפסח וישראל קודם הפסח מכח המתקה מ"ל ולא מכרו קודם הפסח אסור כיון שכבר נתן המעות ומכרו אינו יהודי כדינו ודאי נקנה מיד לישראל ממן ודין המלכות וס"ו כיכא דאינו יהודי אלא ויכסנו לאלוס כו' ולא בהפסח"פ סימן ס"ו אמלדד לאיסור פ"ם: ונראה אפס לא כיה בענין יי"ם בשעה אחרת הכבר לא אינו יהודי יש לנדד לקח כיון אלא סיה בשעת נחוצה הכבר לא קני ליה ואתה שבגילו אינו רוצה לקנות ממנו ולא קני: ליס ובודה אסיאה לא נתנה ליס ליקני ואפילו אם סיס יי"ם מן המוכן ביד אינו יהודי קודם הפסח מ"מ נראה דכל כמה אלא מכרו ליד ישראל או שישראל סיס אלו ויחד לאמנו יי"ם זה ומ"כ אם אחם בחותמו מ"כ אין כאן קנין של יי"ם זה לישראל אז דבא אי אפשר אמכור אז יחן יי"ם זה לאחר ואין רמי' מאחריות דאלו אחם בעקדון ליד ישראל ומ"ו מאחריות שקבל מאיו בידך קרינן ביה מאמ"כ כאן אם הוא יהנגו אלמות אלא לאמיר הדמים אין זה רק דמנזל נזל ליה ומ"ם יי"ם לאו נרשותיה קאי וכ"ם אמ"ם אלא אמ"ם נראה אכ"כ גם בענין בביה יי"ם ובן אחם אלמון בפ"י אינו יהנגו לבעל אחקה אחוה אחת ואמ"ל ב"ו חולק בס"י ובן אחם אלמון בפ"י אינו יהנגו אלא אחוה לו לאיסור אחר כך ס"ב: ומ"ם ל"ם ביכא אסיאה בעקה ובאה אז אז רוצה לקבלו אף אי"ל דלא קני ליה מ"מ שוב אחריותו עליו מסביא אחחא בדיביסה אכ"ם ומכ"ם בגולדי אלא הוא אלא לאחיר אחחות אלא אי"ל כיון אסאינו יהודי חוזר ואינו אינו אחו ס"ל אקבל אחריות אחלו אל אינו יהודי נגיחו אל אינו יהודי דבריי: ואם אחינו יהודי אחמיד דיי"ם בגיחו אל ישראל אינו אינו ישראל ידאם ישראל לאחזור אחר אינו יהודי אחר אינו אינו אחר אינו אינו אחריותו ואף אינגנים דבר קונה לאחינו יהודי אינו יהודי אינו אינו לן בם ויאמרו לו אחחמן אינו אלו רק אל אינו יהודי אחחמידו אלו אלא אלא מדאחו ואינו לגיל אינו מ"מ בס"ב בגם אחחמן אל אל אינו אינו אחריות אל אחן אינו יהודי ואסקידו אל אי אחר אף אחחמני לא"קיבל אלו אחריות אני בגיבל אלו אחר אחר אסאם אם: ואינו בא"ות כתר כהוס אי' ה' כאחר אחחם אחחם אחר אל אלו אל אל אל

ז סם כתפ"ר :

יד אפרים

(במג"א ס"ק ח) אבל סכת לי כמי סלינו יסודי מקיים כו' ר"ל דע"כ לא אמרי' שואל כו' כדידים דמיא אלא כמאן כיון לומר דסוס כלו כבר וכם כו אמת"ל בדבר אמת אלו אם אלו אין כיון לומר דסוס אלו אמרי' דכדידים דמיא ואלכך אם אחיונו לאחר אמת ומקיים אמתלי מוסר ומכל מקום נראה

אלא ישמרנו לו עד לאחר הפסח ויחזור (ט) ויתננו לו מותר ובלבד שיתננו לו טו מתנה (י) גמורה בלי שום תנאי או שימכרנו לו (יא) מכירה גמורה טו בדבר מועט ; אבל יז מתנה על מנת להחזיר ה (יב) לא מהני :

רשאי

דס"ל כדידים וס"ס נכי אלא ע' בנמ' אבל אכל אכ"ל ע' בנמ' אבל אכל אמרי' אמרי' אמרי'

(ה) שמא אצטרך כו' . ויכול גם כן לומר לתן לך ריזום לתמ"כ דהא מ"מ מכירה גמורה היא : (ז) ולא יתן לו על תנאי . נראה פירושו על תנאי שיחזירנו לו לתר בפסח דאם כן לא הוי מכירה ולא מתנה אבל אם אמר ליה על תנאי שתחזיקהו לעולמך ותשמש בו כדלעיל רק שלא תמכרה לעוה"ר אלא אמר דזה הוי מכירה גמורה אפילו בכל הפסח וגראה שכל אדם יאמר כן לאינו יהודי בפי' ויועיל בזה שעוה"ר אדם לא יוכל לקנות מאינו יהודי אותו ממך כי על מנת כן לא מכר לו ומעלה מוחר מקח לאינו יהודי ויוכל ישראל בעל הממך לחזור ולקנותו אלא דלפ"ז יש מיסור לבעל הממך לחבוש לת ישראל הקונה מאינו יהודי ולומר הן לי הממך בתותו המקח כי בזה יגלה דעתו שבטלה המכירה ממילא מחר הממך לבעליו הראשונים וכ"ל הממך של ישראל שמבר עליו פסח אלא שהוא יכוף אותו שקנה בלא כדין כי הוא לא מכר לאינו יהודי אלא בתנאי שיחזר לו אינו יהודי וממילא יחזור ומכרנו לו ויאמר לו זהות בעיני אם יש לי בממך זה שעוה"ר אדם לא יוכל לקנותו מאינו יהודי אם ילמה רק לני ואמי' אם לא התנה בפי' כן עם אינו יהודי אלא יוכל למכרו לאחר מ"מ אין בהסדי אחדשתא דהכי יצא הממך מרשותו ואין בזה איסור ודבר זה דומה למי שמוכר לחבירו הממך קודם פסח ומתנה עמו שלחר פסח יהיה מייב זה הלוקח שיהיה לו בשת הבית אין מזה הממך למוכרו דוקא לזה הישראל דאין בזה איסור כלל אי"ב כן הוא בגלגל"ד בזה דאם קנה ישראל אחר מן זה אינו יהודי יהודי הממך בזה מייב לחזור ולמוכרו לבעליו

ואל"ל דשעם אחר יש בדבר שמייב ליתן לבעל הממך דלא מכר לאינו יהודי רק כדי להפקיעו איסור חמץ ולא להפקיעו מרשותו דז"ל דא"כ א"ל הממך של ישראל והו דא"כ מה סריך בפ"ד דף ו' למימרא דשכירות קנין אי' אחמלי לא מצאי דשאלי הכא דלא יחד לו בית רק להפקיע איסור חלא ודאי הא לאו מילתא וכבר הכאנו בפי' רמ"ו בשוטו דגם לענין שבת בשמפקיר בהמתו אין ללמוד מפסח איתר ובספר מ"ב כתב כאן מעם שמייב לחחיר הקונה מאינו יהודי לבעל הממך מלד שהוא קודם לקנותו מדין מעורפי"ל : (ז) אע"פ שבטלו . דמיישינן שמא יטרים לומר שביטלו אע"פ שלא ביטל : כך

כתב

באר היטב

מפני מנהג הומרא דהמן פיין מגן אברהם ומ"ו : (יג) ואפקתו . ובשלא אפילו לבעלמיה מיחזיר ויקנה ממנו ושיהן לו ריזום כ"מ ותמרוים : (יד) של בעלי . נראה פ"רושו של בעלי מיחזירנו לו אחר פסח דא"כ לא הוי מכירה ולא מהנה אבל אם אמר לו אל בעלי שתחזיקהו לעולמך ותשמש בו כדלעיל רק שלא תמכרה לעוה"ר אדם אחר דזה הוי מכירה גמורה פ"ו שיין שם : (טו) שבטלו . אע"ג דלא אבר מן הסדרים מכל מקום מיישינן שיבריח לומר שביטלו אף על פי שלא בטלו בדין כמו שבשם שלא בטלו אינו יהודי ואמרו אפשר נמור גם כן דינא הכי ואפילו אינה עדיים שבפקיעו ובטלו לא מהני אם מנית הממך בכיתו ובכתובו מדעתו ודע ממנו כל ימי פסח ודאי כ"ג לא מהני ביטול אי בפקר אבל כל שאם היה יודע ממנו כל ימי פסח ויש עדים שבטל לו אפקיר קודם פסח אי אינם נמור בעיני הבכירה וכל ימי פסח אינם עדים בטור מאכר ואחר פסח נודע לו שלא מכר כיון שהיה אינם כ"ב אנשים יודע ואחר שבטל אף דאינה עדים לא מהיישינן לבעבר • ויש לחמר אע"פ בשאם אחר פסח מ"י שיין שם • כתב כה"ר אלו אחלא סימן י"ב דאם נשבבה ליהודי ממן של סדרן בשאם בשאינם נראה לחמר לאפקיר כל אמנו ואחר ולאחר ולאחת כו אחר פסח ע"ח : (ט) ויחמנו לו • עבד"ם מה אמנים בשם ס"ת כני יעקב ושיין בס"ת בית אפרים סימן מ"ח בקנה ממן מאינו יהודי אחר מות אחוז ומכר ב"כ אחר מות אחוז ובשאתי אם לבשמן אם"ת בני יעקב אלו ושם כתבתי בשם אחרים מהר"י בן מרוח שבחת עוד מעמא לפי שבדינא דמלכות יכול לבטל אחמן לפי אמרה דמלכות : עבד"ם וכתב דודי מ"ו שבאון מהר"מ ז"ל בחבו' אחר בעניין שהרבה אנשים לקחו אחר פסח ממוצאי בדם ס' מחזיק בשיעור אמרים אם"פ ואחמו לבמרי יין של יי"נ ואפשר דם"ל שאין בשם אין מפק דמעמא הנמרים אלו מבכר אלקן אם אם אינו עיטות אברנם לעוקן אנת הם בחופים לכל מעמה פוסק ושיכ בפסח נדול ובאריך ומפי' אאם כל דברים כו' . והנמרים אחר מכירה אבר אלו אם אמנם ומו"ל אחנן אל ישראל אע"פ ע"כ ושיין בס"ת אפרים בנוסח אין לבקל דקי"ל עלמו ע"מ וכתב עוד אמי אלא מבר מי דבא אע"פ ונודע לו אקודם אבא בהתיאמו בשמרי אבר וכתב אים לבאיר פ"י אבלבת בנאם ליא אמלה אמנ"ל אבל אבנינא ליא בבחי' אלא אמבי אבלבת אמר"ל אבל אבנינא בחורה אייה בע"פ דף ל"ד ס"ל אלא אי אבמיד אמנם אבל אמנ"ל אבל אבנינא ליא בבחי' אלא אמבי אבלבת כת"י : וכתב בס"ת פ"ו סימן י"ב בדבר אמרים אע"פ ובתנם לאיך חבינות אל אבר והבאנל רלה לאבור מנום דבו"ל אמבמר בנאם ובשיין בס"ת אבנינא ליא בבחי' אלא אמבי אבלבת דחמן אע"פ אינו אלא מנום אבמא ואור לפי אע"פ בנאם ל"ל דאמבמר בל אבר מוחר לבאותנו בנאם לפי ליא בם אמנים אבמיד אבר אבר אבר

כ״ם כסם סיוי׳ ל׳ מעוסם ל׳ כרוי׳ מ״כתים נמ״ :

כתב כ״ם הלוי סי׳ י״ב מי שבא בספינה היום נראה לחתיר לספקיר כל המלוי ולהזור ולזכות בו אחר ספה ולמכרו אבל לא לאוכלו משום דזה היא מלחתי דלא שכיחא ומשני מומרת דהמן לא מלאתי לבי לעשות מעשה (כ״ה) ופשוט דאפי׳ אין הסמן תלוי יכול למכור לאינו יהודי הסמן בא׳ מדרכי הקיים הל״ל ואז קנה האינו יהודי הסמן בכל מקום שהוא ועיין לעיל סימן רמ״ו ס״ג : ט של הפקר · דמהיום הוא כשאותן נכסמה שא״ם סימן תמ״ה : י אם הוא יודע · משמע בשפק לא מיישיק ע״ם :

תמצ א ומלאי · פי׳ שאורס :

ב אסור בהנאה · דאינון בבעל הסמנות ולר״ם תלוין בשועלים :

משנה מדברי הכ״ם דהמן בעמלת אסר הפסח ולא ידעינן אם הוא של אינו יהודי לו של ישראל אסור בהכילה ואותר בהנאה ע״ם וכ״מ בעירובין דף ס״ד ע״ב ברש״י ותוספ׳ דאם לא היו הולכין אחר רוב עובדי דרכים והו תלוין בעל ישראל אפ״ה הוי בטל ברוב ואינו אסור אלא בהנאה ביי״ד סימן מ׳ ואם הוא נעלם שאבד נתלות בעשה לאחר בעשה אחר אפילו במקום שרוב ישראל מצוים שרי (תוס׳ עם ושיין ס״ק דמולין) : לריך

תמצ (א) כך היא גירסת רש״י · דבמות ומלאי תלוין ופי׳ כך מלאי היינו שת ויין הנמכר במנות ולא״ז ניתא במנות של אינו יהודי דא״ל הא מכ״ם גם הפועלים מכניסים שם שת וה״ל ספיקא דיל״ל כיון דקי״ל כר״ם דהמן לאחר הפסח אסור מדרבנן משום קנאה כיון שייך קנס אלא במנות של ישראל דאזלינן לחומרא לריך טעם למה ונראה דהסמן של המנות הוא ולאי קבוע ומונח שם ושל הפועלים הוא דרך עראי ס״ל שעה מכניסין שם הם אוכלין הכל הלכך אזלינן בתר המנות וכ״ם דנורם בהסך ואזיל בתר הפועלים ולאי קשה למה תלוין עפי׳ הפועלים מבמנות כיון דגם במנות הסמן קבוע עפי׳ ואם לכ״ם מיירי שאין במנות שת רק שאר סמורות א״כ אין מילוק דין בין רש״י לכ״ם ואפשר שמילוק זה יש ביניהם דלכ״ם מיירי שאין שם רק סמורות לא שת ואילו היה שם שת במנות היינו אומרים דהוי שפיקא ובכל גווני אזלינן לקולא דאין כאן קנס : יאמר

תמצ דין חמץ שנמצא בחנות ישראל והפועלים אינם יהודים או בהפך׳ ובו סעיף אחד

א א * חנות של ישראל ומלאי (פירוש הסחורה וכלי המנות) של ישראל ופועלים הנכנסים לשם אינם יהודים חמץ שנמצא שם אחר הפסח **ב** (א) אסור בהנאה חנות של א״י ומלאי של אינו יהודי ופועלים הנכנסים לשם ישראל חמץ שנמצא שם מותר אפילו באכילה (א) כך היא גירסת רש״י ורבינו האי אבל רבינו חננאל גורס (ב) בהפך : ישראל

כ״ם כסם סיוי׳ ל׳ מעוסם ל׳ כרוי׳ מ״כתים נמ״ :

שערי תשובה

סע״ע ודעתו לאסור וסם בכנסה כן המחבר לידד לסלכם ונק״ם שם כתב מה שכתב לו בשל מ״ר ונם כן המחבר כודם לו שים להחמיר לעשות וש׳ לעיל ס״ק ח׳ שכתבתי בענין זה מתוכם בענוף מורת הסלמים ועוד כמה תשובות שכתבתי שם מענין זה וע׳ בספר כאר יעקב סי׳ המ״ו בתשובה שכתב שם בענין מי״ם שנתחמה עד אחר הפסח ועי׳ בע״סב סי׳ ק״ם בתי מים ועי׳ בתן בכיות שע״שם והוא ידוע שבא לב״ר לשאול אע״ם שים לו עדים שהקיירו אסור אבל הוא לעצמו ידוע בעצמו שאתם הקפקירו הפקר בזור וטולילו מלבו לגמרי ודעתו שאחר הפסח יחזור ויזכה בו ס״ם יכול הוא לזכות בו ע״ם וע׳ בטו״ש ס״י שבדשום סי׳ י״ב בת״ם זה עבר מנים כו׳ ובמ״ות ס״י סימן ס׳ סתרין ברשות וכיים לברמב״ם דהמן שידוע לא מהני ביטול ועי׳ בפר״ם ושאמת אריה ושאר אחרונים שכיוונו לקלת רשות לבטלן ז״ל וכ׳ בפ״ת ובב שכבן סי׳ ד׳ בשאר שבכר תמצ לא״י קבן לו אם שאינו יהודי קנה בחמן ד״ר הנסוא בומנינו לאמת כל הדיעות לינטל כפה לבטבר אלו ברמב״ם וברשב״ל אם קנין קונה בבכירות מקום ומדברי התוספות וסרא״ם נראה שבוכרים בזה אם לא דיעבד בפרם בפיסור חמץ שפ״ם דלכנן ע״ם : ובחב בפ״ת הנים מבל מ״ב סי׳ ל״ח בשם מבר דרך ספלך שמי שבירו חמן שע״שם ואחו אחרינו לביכל מינים אבר לא ידע אם הוא חמץ שבבר אלא לבנינ לבם בלא אחלו ואכם ס׳ תולק ע״ו ובסנים עמו בשפת״ם שחייב לסודים וסנים רשים מברדכי פ״ק דינמות ושיין בוי״ר סימן ק״ם : (יז) יודע . עבס״ם וע״ם בבו״ם ע״ם ע״ם שאחר לעבות בן אף בשינו יהודי מלבל לבמותיו חמן בשפת דלכבלת עלמו מוסם שאם לא הים נוחן חמן הים חיוב עליו לאוכם בדבר אחר וכן אם מפכיר בשפתו בחול שהעבד אם ומתנה שמוכות ידים מוחל על הסוכר מוחר אף מידע שיחן חמן ומכל מקום אין לסתיר לומר לאינו יהודי בשפת קח בשמתי וחן לם מוחנו ואני אבלנה חמן בשלא אחילה בבליאתו אבל בכי אפי׳ נוחנא שנתחייב זמן. רב קודם אבת לוון בשמתיו ולאלק בולנות ונימא ליס לדיקני מוחנות דסחיות ולא דאיסורא ס״ם ולבנות דאמר לריך שיון בוס דיסי יכול לוחן מוחנא אחרים שבחא חמץ ישראל הוא בשפת אם בבשמתו אוכלת חמן (ואפילו אחמן בל אינו יהודי אסור לישראל טחן ולא נייר אינורא לא ניחא ליס דלינקי בולאי מיאכלינה חמן ובס״ם בשפ״ם דאם ישראל ואינו יהודי קנו בשמם בשותפות אם אחני אחלה קודם לקיחה אבוא אינו יהודי יחן כל יחי בשפת ומחיות קודם אבת ואפילו אינו יהודי אחן בבא אחנו בשפת קנין דאת הריבוא״ם לאסור ע״ם ושיין ס״ם אפ״ז בבכ״ם בשפחים דף ר״ם כחם שעמים שאסור לאכור קודם אבת לאינו יהודי בחמות מלו ואחמן שדרבה לאסול בכלי מיאכלו בחמות כל יחות בחם׳ ובוב מוד ולינה אותם מפאינו יהודי מבוא דשוכאת מלאת דסבורמה אפי׳ ולא נחר ומקנה ס״ם ובבב רלאיחי בשם בראשונים שמורים הנאה ומשמרים בחמות ומבטלת ומכיר זכותו לאינו יהודי ואפילו אינו יהודי ישבאם מה שילבה ואין לישראל אבת בזה כל יחי בשפת ובזרות ובכלים אבת אל מיאכלו אבת בחמות יאכור לאלינון ולאחר אבת אינו לאחור ולקוחתן ממנו כו׳ ומלאם אבת לא הים מבנו מקדם לאיסור דאל״כ אבינא אחנודם מנאון ז״ל אמין לאחיר וכ״ב בחשבת אבי מי׳ כ׳ ובם מנוחר דבמקום אמין מבבר לחיר לאסור לעבות בן : ובין בבאלות והבוכות בית אבריס סימן ל״ג אבתבבי לאיבר אם אבתקו אל אם בבחת אבי״ז בבא דבינינו דף ס״ם אבריתין אל אבבר בדרבנן הוא ובקבו אלו אבבר מדברי ברמב״ם ובבנתי בשוב אבם ביין אבם :

ובם דודי מ״ו בנאון מוהר״ר אבנבר ז״ל בבחו ז״ל מילא דברי זקנו בבל ת״ם בחבינה בח״ו ובבנים לאסור אבבות קודם אבת לבאכילם חמן בשבת ובן לאבור אוויין הויה אם בבבמות לאינו יהודי ובבא״ם אבי אבנאם אבי׳ מ׳ בחב ג״ב לאיסור ואפילו בחלב אינאלי לאינו יבמי אבבת אין בינר אבאחר אבם אבנא אבבלו חמן אבבאם בבבבים אביד ובעין בחב״ם

בחבת גם בן אבבבבר אבבבבר אבבבבים אבבבבים אבבבבים

תנ (א) יאמר לו קודם פסח כו' · כ"כ הטור בסם מהי הטעמי וכתב ב"י דבהג"מ ובמרדכי בדין ישראל שקנה מן הכומרים יקח לאחר פסח מה שבעבר בפסח משמע שא"ל לשתמות כן תחלה ושעם לפי שאין כאן איסור אלא קנה דעבר על בל יראה ואלו לא שייך למיקנסיה ופסק כן להתמיר וכ"ל דיש מילוק בזמן התנאי ביניהם דבדין זה שמניע לו ריבית בכל שבוע הוי כל שבוע מוב בפ"ע הא לו פעי מני מלבן לי' כל שבוע נמלא כשמתנה ישראל תחילה השבוע ה"ל כמתנה מעיקרא אח"כ זקף עליו הריבית בפעם ח' ולא יסלק לו עד זמן שביעיסה לא מועיל התנאי לסלק עצמו ממנו וה"ל כמוכר קודם פסח חמצו שיהיה לו בפסח משא"כ אם התנה תחלה הא זכה בו הישראל כלל בחותו הבכר ומ"ם בהסות שקונה מן הכומרים בפעם ח' מה שמניע לו על זמן קונה צריך להתנות בפעם הקנין משעם שזכרנו ולא אח"כ קודם פסח ואם לא יתנה תחילה הקנתו לבטל המקח אח"כ ולהחנות אז כמ"ם לענין שבת שם שבתמור של הרב"י מחמת שם לינו יהודי שבתוך דמועיל התנאי קודם הפסח אתה כמי כיון שמלי התנור של ישראל יכול לומר לחינו יהודי כל זמן שירצה אני רולה להשתתף עמך בפסח אלא ע"מ שתתן לי דמים בעד חלק שלי וזה מהני שפיר כנלע"ד : (ב) אומר לאינו יהודי כו' · נעלם ממני הבנת דברי הרב בזה מול אתה של פסח כו' דס"ם נהנה הוא ממנו של פסח במלי דשקיל בעד שבוע אחר הפסח כל הבכר אמי חלק לינו יהודי מחמת שאינו יהודי שקיל חלק שלו בשבוע של פסח בשלמא נבי שבת בסי' רמ"ה מועיל התנה בזה תחלה דהיינו בשבת עביית הסותפות דאז לא הוי לישראל מעשה חלק בזה הבבת בדעיבד"ם התם הביאו ב"י מה שתין כן כאן דהיינו דהתנו קודם פסח וכבר יש לאינו יהודי חלק בכל שבוע ולישראל חלק בכל שבוע ומלא שיש דמיס לחמנו של ישראל בפסח ואע"ג שבתבו בסמיך שמועיל אפי' קודם הפסח היינו לענין ביתן לו דמיס מיוכל הישראל לומר לא אתן חלקי לעשות בו מלאכה בפסח אם לא שאקבל מעות לא אתן לך אם יתן לו אתן אח"כ הוה מלי מעות בתנאי אבל כאן אין שייך כן דהא מתנה שיהא מוטל עכ"פ אתן אחר הפסח בעד חלקו בפסח בשם שבבר זבה בו בתחילת הסותפות מה מועיל התנאי בזה ובטור בשם רש"י כתב אלה מהו לומר לאינו יהודי מוב לאתה מלקך בשני חלקי דמיס ויטול הדמיס מלותו ונראה דבר ויטול הדמיס אין סיבוטו שאסור לו לקבל אחר אח"כ רק דמיס אלא ס"ל שיהא קודם הפסח ויטול הפסח וכמ"ש בסעיף שקודם לזה ואח"כ יכול ליקח אפי' אחר אבל בדין שכתב הש"ע הוא תמוה לי שהיה מדברי הרי"ו ומדברי הג"מ שמביא ב"י בדבר שאין מותר לפי הראה ובהג"מ שהביא ב"י כתוב אבל לענין פסח מותר להתנות קודם הפסח ומוטל היינו שבוע ולישראל כו' אבל הכא כיון שמוטל את הדמיס מתחלה מותר עכ"ל וכתב ב"י אבל המרדכי לא הזכיר שלריך ליטול דמיס אותו שבוע קודם פסח כו' ובאמת נראה דגם הג"מ לא מחכוון ליקח המעות תחלה דוקא דהא לא זכו אחר בהשובת רש"י ותוס' דלף אחר יכול ליקח אחר הפסח כמ"ש בסעיף שקודם לזה והוא דברי אבי עזרי בטור אלא נ"ל דמ"ש מתחילה וקאי אדברייה דאמר מותר לומר שכיון שנוטל דמיס אפי' לכתחלה מותר דבר זה ולא כמ"ש בסעיף שאח"ז דוקא קיבל בבר מותר כנלע"ד : (ג) אפי' מעות אסור כו' · בטור כתוב אחר תשובת רש"י דהוא ס"ג וז"ל והרשב"א כתב משבה בא לידי בישראל שהיה לו תנור ואמו בו אינו יהודים אחר בא לו אחר בשל ישראל והביא לו בכרים לאחר הפסח משבה אחר ואסרתי לו לקבלם לא מבעי' אחר שלא בשבת תנור וה"ל אחר אלא אפילו מעות אסור לקבל בשבת דה"ל משתכר באיסורי הנאה ואם אינו יהודי אסור ליהנות אחר

(*) ז"ל הב"י ולא אזכיר אלריך ליטול דמי' קודם פסח

תנ א צריך לפורעו · ואע"ג דלכתחלה אסור לקבל מליסי אחר הכא כיון שבעבר אחרון לו בבר זה אין הראשון בעין לאו מליסי אחר ניכוו אע"פ שה"ג ותמ"ג וכתב בב"ח שיש מקומות שבהנו איסור לכתחלה לות לאחר פסח ולפרוע אחר פסח : ב יאמר לו כו' · ובדיעבד אפילו לא אמר לו והכניח לו אחר פסח שרי שרי לו זכה בו הישראל בפסח (ב"ח) וישראל שקנה חץ הכומרים שמותרים להם לחם מותר ליקח לאחר הפסח מה שאסר להם בפסח דאמר שעבר עליו הפסח אינו אסור אלא מעשה קנס והכא ליכא לאקנסו' (הב"מ ומרדכי) : ג אומר לאינו יהודי וכו' · כתב ב"י בשם הג"מ שמותר להתנות קודם פסח וביטול דמיס וכו' וא"ד לישראל ואינו יהודי שיש להם בהם בהשותפות שאסור לומר מול אתה של שבת ואני של מול אח"ם שיאמר אח"ם לאמלע ונראה כמוזרה בעבל ישראל אבל הכא שנוטל דמיס מתחלה מותר עכ"ל הג"מ אבל אחרדכי כתב אח"ם כלון אלא ליטול דמיס*) :

ונ"ל דאליני בשלונתא דהרמב"ם והרא"ש בי"ד סי' רל"ד סי"ג לענין עולה ע"ם וא"כ ל"ע על הרב"י מאחר שפסק שם דאסור לומר לאינו יהודי מול אתה מלקך בשני עולה ואני אח"כ הס"ל אליני עולה ואם כן ה"ג ליאסר ו"ל דהכא לא זכה ישראל מעולם בחתן רק אמור לאינו יהודי אחנור בפסח ואינו יהודי יכול לאחיה בו אלא משא"כ אתם דזכה בחילות ומ"מ יש לנסוג שיאמר לאינו יהודי אחנור בפסח ויטול הדמיס מתחלה אח"ם הנ"מ וכ"ם הב"ח וכד' ימים שאם י"ם אב"ם אסור לומר מול אתה וכו' אח"ם סי' רמ"ה : ד מותר להתנות · דאמר אינו אוסם דמיו הנ"מ אם אינו תמ"ג אבל אם הכרות אסור ליהנות מסם דזכה בהם בפסח בעבר אמורו כיון שדרכן לעולם לתת הכרות ואח"כ ה"ל אמן של ישראל

מעשה"ם

ומנו

תנ א צריך לפורעו · ואע"ג דלכתחלה אסור לקבל מליסי אחר הכא כיון שבעבר אחרון לו בבר זה אין הראשון בעין לאו מליסי אחר ניכוו אע"פ שה"ג ותמ"ג וכתב בב"ח שיש מקומות שבהנו איסור לכתחלה לות לאחר פסח ולפרוע אחר פסח : ב יאמר לו כו' · ובדיעבד אפילו לא אמר לו והכניח לו אחר פסח שרי שרי לו זכה בו הישראל בפסח (ב"ח) וישראל שקנה חץ הכומרים שמותרים להם לחם מותר ליקח לאחר הפסח מה שאסר להם בפסח דאמר שעבר עליו הפסח אינו אסור אלא מעשה קנס והכא ליכא לאקנסו' (הב"מ ומרדכי) : ג אומר לאינו יהודי וכו' · כתב ב"י בשם הג"מ שמותר להתנות קודם פסח וביטול דמיס וכו' וא"ד לישראל ואינו יהודי שיש להם בהם בהשותפות שאסור לומר מול אתה של שבת ואני של מול אח"ם שיאמר אח"ם לאמלע ונראה כמוזרה בעבל ישראל אבל הכא שנוטל דמיס מתחלה מותר עכ"ל הג"מ אבל אחרדכי כתב אח"ם כלון אלא ליטול דמיס*) :

תנ דין ישראל ואינו יהודי ש"ש להם שותפות ·
ובו ז' סעיפים

א א ישראל (א) שלוה כבר מחבירו קודם הפסח **א** צריך לפורעו אחר הפסח ויש בו משום גזל אם אינו פורעו :
ב ב ישראל שמקבל מאינו יהודי ברבית כברות בכל שבוע (א) **ב** (ב) יאמר לו קודם פסח שיתן לו בשבוע של פסח ב קמח או מעות ג וכיון שהתנה עמו כך אע"פ שאחר הפסח נותן לו כברות חמץ הליסי הקמח והמעות הן ושרי :
ג ג ישראל ואינו יהודי שיש להם תנור בשותפות **ג** (ב) אומר לאינו יהודי קודם פסח מול אתה ואני אטול (ג) אח"כ :
ד ד ישראל שהיה לו תנור ואפו בו אינו יהודים חמץ בפסח (ג) ה אפילו מעות אסור (ד) לקבל בשכרו ו דהוה ליה משתכר באיסורי הנאה ואם ה קבל כבר המעות **ד** מותר (ה) ליהנות מהם :

יש

(ה) ז מוזר כמס רש"י ופ"ם ומסם דבי ר' יאמי ע"ש פ"ג ב מוזר כמס אבי מעורר ג שם כמס רשב"ם ורש"י ר מוזר כמס רשב"ם והם מעורב שבינתו לו אחר פסחא ס שם ושיין לעיל ס"ם מע"ג :

באר היטב

תנ (א) שלוה · וכתב כנס"ג שיש מקומות שהנו איסור לכתחלה לות לאחר פסח ולפרוע אחר פסח ועי' סימן תמ"ח ס"ק ו"ח סב"ם : (ב) יאמר לו · ובדיעבד אפילו לא אמר לו אחר פסח שרי שרי לו וכן כו' מיהרא"ל בשמה כ"מ ס"ח · וכתב אח"כ דלכתחלה מוב לשתמש כן ולא אמר לו אחר פסח מוב לו אם נתן לו אחר כך מבלו שעבר עליו פסח נם כן שרי אם לא אמר לו אחר פסח שרי לו אחר כך קמח לו מעות לו אחר שעבר אחר פסח שרי · וכן מדין בלקח חץ הכומרים שמותרים לאכול לאחר הפסח אם לא אמר לו אחר כך קמח לו מעות לו אחר שעבר אחר פסח שרי · (ושוכן לאחריו ולרוך לאחר ואסיים בלא אמר אחר אבל אם אמר לו אחר כך אינו אסור) · ושיין לאחרים כדיעים אלו כי בלא"ם אין ישראל קונה בלא אחר אחר אחר

ז סם מסקנם ריש פ' פ' דפ"ח ז' טור ומסרוזי בפ"ב ומסמים מ מסם דפ"ג פ"ג פ סם מפרוזי יסוד מסרי מרוזם בקיומו מל מיסור מלם יעקב מכלי

עמרה זקנים

תנ (א) יש מי שמתיר כו' אבל כשמשכיר תנור לאינו יהודי ע"פ שיאפה בו מצה והאינו יהודי אפה בו חמץ ומצה מותר הוא לב"ע שהישראל יחשוב שמקבל שכרו בעבור שיאפה בו המצה ולא בשביל החמץ(ב)אסור להשכיר כלי לאינו יהודי בפס"כדי שיבשל בו חמץ כו' דמשתכר באיסורי הנאה אבל מותר להשכיר כלי קודם פסח בהבלעת יפי פסח כגון שמשכיר על נ' או ד' שבועות לעשות בו מה שירצה אע"פ שידוע שתא"י יבשל בו חמץ בתוך הפסח מפני שהוא יחשוב לו כל שכרו בעד הימים שקודם פסח ושאחר הפס' ואין זה משתכר באיסורי הנאה והמחבר גם בזה הע"ב (מהרדש"ל) ואותן המחויקין אורנדי ולוקחין מירות מלוי"ן מכל בישול שכר שמבשלין ביורות הדין משתנת כפי עסק האורנד"י שאם תורות הן של השר המשכיר והישראל מחויב להקן תירות כשמתקלקלין וגם אם נתישנו תירות צריך הישראל לקנות חדשים משלו ולמכרן בשליחות בתשלום זמן אורנד"י אזי תירות הן ברשות הישראל ולא מיבעיא דאסור ליקח המירות עצמן דוחה בו הישראל בשכר תירות והוא מסוס המן שעבר עליו הפסח אלא אפ"פעות אסור

שמעמ"ם: **ה** אין זקוק לו· ולפ"ג דלפ סכרו לעשות ממו מלאכה לחמרת ולפ"כ עשה עמו בי"ב סכרו לאסור לאסם לם לפ מי' מוסם עמו כלום לפ היס מסלם לו סכר ומלמה מטומל סכר יי"ב לאכל הכמ כיון שהשכיר לו תנורו לשבוע מ' אפי' האינו יהודי לפ יאפה בו כלל היס לריך לשלם לו מ"כ לפ שקיל סכר ממן ולכן מרי ומ"מ לכתחלה לריך שיאמר שיאפו בו מלה בע"ל ברוך והכ"י נדחק בזה ס"ם: **ו** לדור בו· מ"מ דלאסור להשכירו לאסם בו ממן דמשתכר באיסורי הנאה (ועפ"ז) ודוקא כשמשכירו תוך הפסח לו בפ"ם (לעור): **ז** שיקנה חמץ· ואם הוא מוסכר מלגו לאסם לפ יאכל בביתו מסום מסדא (לעולם): **ח** צא ואכול· ודוקא שמ"ל לפ ולאכול ממן לו ס"יודע בודאי שיאכל ממן: **ט** אא"כ חקדים וכו'· וכן שיקר ודוקא שהליגר עדיין בעין ביד התנוני בעמה שאוכל וכמ"ם כי"ד סימן קנ"ב ס"ד ולפ לפ הקדים לו דינר מותר לומר הן לפוטלים ממן ולפי פירש:

וא"כ מי שיש לו תיגוק ולריך לעשות ממן מותר לומר לאינו יהודי הן לו לעשות ממן ולפי פירש (יע) סימן תמ"ג ולין זה כגלה במה שכנו שותה ממן כמ"ם בי"ד סי' ס"ד ס"ם ועוד דשיעלים ממי מזונותן עליו ולפ"ם שרי בס"ם בפרדכי ס"ם אבל הוא לפ יקח הממן בידו (וש"ל סי' תרי"ו ס"ח בהגה"ה) כמ"ם סי' תמ"ג ס"ג ובמילה שים בו סכנה הכל שרי: **י** ואסור לקנות-דהא לין עליאות לפ" (בסמן ממן) וממלא דישראל קונה לותם ועוד דאיכא למיחש שמא יאכל ממנו (ריב"ם ב"י) ועוד ל"ל דאסור משום רוצה בקיומו עבי"ד סי' קל"ג ס"ד ס"ו וכ"כ התוס' בפסחים דף כ"ב ע"ב דמה שממזק"ן לו האינו יהודי מוכה חביב בעבור לפ לא שהוא אלא בפני האינו יהודי כמ"ם ומשמע מדבריהם דלפ היתה בעמת אינו יהודי שעונה ממן לאסור לגרוף אלא אלא בפני האינו יהודי אבל לאחי קמא שרי כיון דלעבר ב"ם דאוריי"תא ואינו מתכוין שיזחיק לו מוכה הוי לא לאסבר ולא מכוון דשרי וכ"מ בפ"מ סי' ער"ב בסור ע"ם: **יא** אסור להשכיר ובו'· ברוקה בקיומו ע"י ד"ל אלא יבקע אבלי (מור) וכ"ל דה"ם שהוא רוצה שיאחר ויתקיים הממן בתוכו שאם יטול הממן מהבקירה בעומו ע"ג האור יבקע אבלי אאור וכ"ל נהנה ממנו אבל בתנור לא שייך זה כ"ל דלא כב"י ועוד כיון שהבלי עצמו אסור בהנאה אסור להשכירה לכתחלה (מור) סי' שקדירה בלועה ממנו אבל תנור בשאוסין בו בבר הוסק ואינו בלוע ממנו· קשה דליתסר משום משתכר באיסורי הנאה כמ"ם ס"ר וכ"ל דדוקא בהם שמתבנין ממן עצמו בדמי התנור שכך היה מנהגם וא"כ מעות אלו כמי הוי ממן אבל בבלי עיקר השכר הוא מעות אלא שהממן גרם לו בנאה לא בהמירו לאסרו וה"ם בחמור ומיהו ל"ל לאסור אף בחמור (ב"מ) ודבריו ל"ע דהא הרשב"א מייתי ראיה מיי"נ דשכרו לאסור ובהם עיקר השכירו הוא המעו'ע"ק דהא בית נ"ב עיקר הבלירות הוא המעות ואפ"ה אסור בהנ"ם ס"ם בהנ"ם ולא"כ למה הוצר נבי ממור לכן ל"ל דבל הגר מיירי ממשתכר לו בהם רק שיודע שהאינו יהודי יהמתם בו [ממן] לכן בחמור אסור דכיון שמשכירו לאחות ובהם אפשר היינו ממן ל"כ משתכר באיסורי הנאה לכן לריך שיאמר לאחות בו מלה אבל בבלי ובחמור לאו מהמתא לממן קיימי לכן שרי בהם להשכיר לנכל

ה (ד) (א) יש מי שמתיר להשכיר תנורו לאינו יהודי ז על מנת שיאפה בו(ו) מצה ח ואם יאפה בו חמץ ה אין זקוק לו: הגה וכן מותר להשכיר לו (ה) מ בית ן (ז) לדור בו ופש"ם שמכנים בו אחר כך ממן שרי (מגור):

ן ז מותר לומר לעבד בפסח הילך דינר זה וקנה ואכול אע"פ שיודע ז שיקנה (ח) חמץ ט י אבל לא יאמר לו ה צא (מ) ואכול ואני פורע ס יא ויש (י) מתירים גם בזה ע אא"כ הקדים (יא) דינר או שנשא ונתן ביד: הגה ו ואסור לקנות ממן לאינו יהודי בפסח אפילו בתפותיו (יב) של אינו יהודי (ריב"ם סימן מ"ם):

ז יא (ו) (ב) · אסור להשכיר (יג) כלי לאינו יהודי בפסח כדי שיבשל

ממו בפסח מכ"ל ולפי הגרלאה לכאורה לכאן לכתוב שכתב והרשב"א כתב מכבע דים סלונתא בינו לרפ"י היינו דהרשב"א אוסר ליטול הדמים שהתיר רפ"י וזה אינו דלפ"י התיר מטום התנה קודם פסח ולרשב"א לא שייך תנאי ממילא הכלכות מגאמו בפסח היו ממש של ישראל ע"כ אסור לכתחלה אם ' המעות בעדם אלא ע"כ דמיקר הסלונתא ע"ד שכתב הב"י בפס ריב"ם דאיכא ד' מ"ד לא שכתב הב"י בהמתו לאינו יהודי להביא עליים ממן דהסכר המלו של אינו יהודי אסור בהנאה' ואיכא לפ"ד מסכיר לאינו יהודי וממלו אא"ל מותר בהנאה מ"ם כיון דרפ"י התיר ליטול דמים אע"נ דהדמים יבואו מהמת ממלו דאינו יהודי מ"כ ס"ל כמ"ד ממלו אא"י מותר בהנאה אבל הרשב"א ס"ל כמ"ד אפי' כשל אינו יהודי אסור ומ"כ יש תימה רבתי על הפ"ע בפגיף בסעיף שקודם לזה דברי רפ"י ונלפן מבית דברי רשב"א דלרשב"א אין הקנה לאחר של ישראל אפי' בשותפות עם אינו יהודי אע"כ התנו בעמה קנייה האחר שבעבור של פסח יהיה של אינו יהודי והבהיא דסי' רמ"ם ומ"ל של מ"ם הרשב"א הישראל זכה בבלכות שהביא לו הגזבר אחר פסח ואסור ולמה לא יתפא גם כאן בהתירא ניחא ליה דלקני ולא דאיסור אמ"ם אבל הוא לא יתפא אינו יהודי ממבית ממן בי"ם דיכול הישראל אח"כ לומר כן ומרי דאחי אחם דאין לנו הוכחה דניחא ליה שיקנה לו ביום טוב אחרינו ודאי לא ניחא ליה באיסורא אמא"כ כאן דהמתן בא לו מחמת מעבה היום שאסה בחמרו היום שהוא מוהן לאפות בו היום ודאי ניחא ליה והכו פסוק לעפ"ד ועמ"ם בסימן זה בפוסו: (ד) יש מי שמתיר · הוא דעת הטור ממבית דאייה לזה מדהכן שכרו לו לעשות מלאכה אחרת לף על פי שאינו הטבר לי יי"ל ממקום למקום מוחר וי"ל דשאני אחם דאינו מוכחא מלאחר כלל שילקה ממנו הטברת יי"ל דיש הרבה מלאכות אחרות אמא"כ בחנור דודאי לא יעסה בו אינו יהודי רק ממן ס"ל כאינו הסכירו בפ' לחמן ומו ק"ל מובה דהא כתב בסימן רט"ו ס"ג אבל לא מהני אם אחמה אם אינו יהודי אחמה הבאמה בשבת שאין אינו יהודי נאמן בו אם אינו יהודי אחמה ד

שלא בא לעולם כדאיתא פ״ק דב״מ מה שחעלה מלודתי מכור לך לא אמר כלום תו דלא אתירו המכירה אלא בשעה שמוחר בתכילה דקי לי המכירה כמו התכילה כמ״ש במשנה כל שעה שמותר לאכול מוחר למכור והיינו במקו שיש לו בשעת המכירה וא״כ במקו שיכול לו בשעה שאסור לאכול אין לך רחיה שיהיה מוחר למכור דהא המכירה לא חלה אלא עד שיחא המקו ואז אסור בתכילה תו קשה וכי פסח ח׳ ימים לנו בשנה והלא ים יוחר מממשים פסחים בשנה דהיינו כל שבעות כמאמר הלל הזקן ר״ם אלו דברים לענין מחיאה הפסח בשבת והלא ים לנו יוחר ממאחים פסחים שדומין שבת אף אנו נאמר כן בדבר זה דהיאך ים היחר ניקח בשבת שכר שבת דהיינו מה שהרמיים טוחנות בשבת נוטל מדה שבוי זה והלא שכר שבת פסיטת דאסור כמבואר בכמה דוכתי וא״כ לא שבקת היחר לכל מחזיקי תורה״ ולא שמענו שמיטו בפסח הנמיים מעולה - ועל״ד היחר כענין שזכרנו בי״ד סי׳ קי״ז לענין גידול חזיריס של אורנדי״ם ע״כ כן דהכל שייך לבשר אלא שהיראל לוקח ממנו וזה דומה נמ״ם בקונה חק הא״י שזכרנו המילה סי׳ זה דלאוחן דיעות פסל מוחר אף בלא הנאה ס״כ מוחר ליטול חק המגיע לשרה אע״ג דלא מהנה שם שום אדם ולמאי דק״ל שם דבעי׳ הנאה גראה דמודה כאן המוחר דהחם גבי א״י דבר ידוע וקבוע להם שמוחנים להם כל שבוע ככר א׳ ומגלת בשעה שקנה מהם חק כל הבאה הוי כאילו קנה מהם ג׳ ככרות ואל פסח ביניהם וכן ברבים של כל שבוע שזכרנו לעיל ע״כ צריך הנאה אבל ברמיים אין קנאה כמה ימחנו ומעיקרא כי זבין נכנס לפסח אם ימחנו אלו יקח ממילא בכל פעם שמוחנים ומגיע אדם מהמוחן הוא קנין אדם וכאילו קונה אותו בעת הסיח מהשרה דהקנין הסיחם מתחלה לא חל אח״כ בא המקח לעולם כיון שלא היה ברור בשעת הקנין וע״כ קרוי בפיר אחר שלו אינו יהודי בשעה הקנין ועכ״כ עליו הפסח כשיקחנו ישראל אחר הפסח וכן אחר כל שבת שבן היחה הכוונה תחילה ולא שייך כאן קנה דקנים ר״ם מעוה שעבר על כל ילחה דלא היה שייך ליסראל בשעת הפסח ובימי הסבתות וא״ל הבפסח עלמו זכה ישראל בחמץ אחר שבת לעולם זה אינו דיוכל ישראל לומר לא ניחא לי דליקני לי בהיא דעתא כדלעיל סי׳ תת״מ ואע״ג דכתבנו בסעיף ד׳ בהיא דרבא״ח לענין שבת החנור דל״ד להיא דסי׳ תת״מ שאני הם שהחנור הוא שלו אינו מרלין לחמות בו ביום הזה ודאי ניחא ליה בכך משא״כ ברמיים שיש שייכא לכל הציר ואין לקבוע כמה ביום עכ״כ אפיר יכול לומר לא ניחא לי דליקני בשעת האיסור כיון שאשבר לו ביבא אחר הפסח דודאי יש עתים שהרמיים שנוי׳ מלכתחלה בהם המלכי״ן וכל מי שיש לו לעמוד ישמחו גם אחר הפסח כל זה הוא שייך ברמיים של הבר ישראל מוכר ממנו אבל ישראל שיש לו רמיים שלו לסלוטין ודאי לא מלא ידיו וכגלו ליהן לשחון בהם בשבתות ופסח ודמי להיא דרבא״ח שזכרנו כיון שהוא יכול לממות ולעשות כרלונו ואין לו תקנה אלא ישמכרם לאינו יהודי על כל הפנים אז אינו שבת ופסח בהבלעה בינים מעמ״כ ברמיים של הבר אף על גב דהיראל נתן לו בכר בעשות מ״מ המכירה לא חלה עד שיבוא כיון שהיה פסח בשעת המכירה שהוא הסוחן ומקבל החמץ שבורו וס״ם בעראם מדבריו לאפילו לא מחנו לו בפסח כיון שכך מנהגם אל״כ יש לו ליראל חמץ אל״ל שאינו יהודי ושובר אינו ולא דמי לאם יש לו חוב חמץ אל״ל אפ״י בשרי דבשם לא יהיה לעולם מיירי בחמץ דוקא יוכב ומבמר אסור: **יב** ויש מתירין וכו׳ - לכאורה נ״ל מה מנין זה לכאן אבל בד״מ כתב דלדעת הסור דאסור להבשירו מפני שהכלי עצמו בלוע ממנו א״כ כ״ם אאסו׳ להחם בו חמין ולהגות בו בעצמו אמנם המגבן דבריו וכ״כ הסו׳ ח״מ בשם הרשב״א נ״ל מה שנין זה לכאן אבל בד״מ כתב דלדעת הסור דאסור להבשירו מפני שהכלי עצמו בלוע ממנו א״כ כ״ם אאסו׳ להחם בו חמין ולהגות בו בעצמו המגבן דבריו וכ״כ הסו׳ ח״מ בשם הרשב״א ונ״ל דהא המרדכי הביא עליו דבר יבש ובזה לא שייך הסור דהרי שבת כי״ד סי׳ נ״ל דקדרה הבלועה מבשר בחלב אחר לחת לחוכו אינו יהודי כיון שלוקח מן הבעל ונם האו״ם כלל נ״ל כתב דבכל מקום שמותרין המים בהנאה מותרים לבכלן לאינו יהודי א״כ כיון דבאן מותרים לרחון בשם א״כ נימא נ״כ דבבשל שבתבשל בכלי אחר מותר למוכרו לאינו יהודי:

ובמעגלי צדק כתב והני כלים לאו כלים דאחילה ניהו אלא כלים המיוחדים לרחילה ולכיבוס דאחש״פ שעכ״ם בלעו אחר מ״מ מדינא א״ל להחמיעם מן הטין כאחר כלים (שרטי׳ תכ״ח) מ״מ נ״ל שעכשיו אין משחמשין בהן שום שמוש בשבת עכ״ל ומ״מ אף לדברי הא״ל מעמא כיון דבלעי אחר מעכו ואינו ב״י אינו אסורין בהנאה וא״כ אם נתבשל בהם הבשיל מותר למוכרו לאינו יהודי וע׳ בת״ח בלל ס״ה דבשם בקדירה הבלועה מבשר בחלב דמותר לעשות בו חמין לאוף בה ראחש״פ אסור למוכרו לאינו יהודי ונ״ל דדבר הנעוד לאיסור בשבת בו חמין לאוף בה ראחש״פ ונהנה ממנו ס״ל כלו״ו ישראל נהנה ממנו דמהנה הוא לאינו יהודי בשבת ס״ל אבל לאוף בו בראחש שרי אאין נהנה מחמץ שבחוכו ושוב דס״ל שלא בדרך הנאתו אע״פ שי׳ אח״ו:

וביש״ש בחולין כתב דדוקא חמין לאוף בו בראחש נוהגין היתר אבל הראוים לאחל ומשתה אסור ע״ש וא״כ ס״ה כאן אסור למוכרו לאינו יהודי:

כתב הב״ח ואותן הסוכרים מהמוסל יורות ורמיים ניקח מכל שכר שמבלין

באר היטב

בשב סס״ז אבל ג׳ לו ד׳ שבועות קודם פסח מוחר בכל ענין ע״כ: (יד) חמץ - הסבעות לחרונים דבכל פיירי בשבתו פסח ולא מפרש לבניה אלא חמץ ע״כ - כשב הב״מ מס שבעבין בפרעות פולין ביחודים שוכרין לחרנד״ו מבשרנים שים בו יורות ורחיים שלוקחין מבל שכר שבבלין מדם וכן ליקחין מדם מלגי״ן מבל מי שבוחן מלג״ן: דאם שיבוכם מחויב לחקן סיורות וכרמים בשמקלקלין לו פה בראוש ישראל ואסור לקבל אאינו משות בשכרו כיון דמנבנם לחת חמץ חוי ואסור ואם יש לו רשות וכת לחנוע מפסח אבל אינו בלו מחויב לחנוע בפסח דס״ל רוצם בקיומו - ואל ידי מכיום בני דשיעו שיחבור קודם פסח לאינו יהודי בל מחנות שיעיע מבעוב זו ויקול מרמים ואח״ם אחנוע לו אאינו יהודי אחר כך מחנות בשבת אבל מי שרלאל לריך לחקן סיורות וכרמים לי אינם קודם פסח כמו בפסוק כ׳ - ואם אין לו אם מי שיחנוע ס״ל כדישבר ובני בלא חנאי אבל ע״ל ועיין ע״ז ומגן אברהם: (מו) בפלס - כגון לשם בו לוחן דרך מרלאי ביכם לו דבר לא בחירו דלאו בר אחילה כגון בחולה ולחוקא אם בוא מרלאי בלא מיישנן

שערי תשובה

בחים ואם אין שם אחו אינו יהודי ואמרו ל״ל אחר שבחלר זה יש לא״י ברבים דנרים ויש לאחוח בשבבו אחים בבל אחחם לחדר אחר וחכון לאחם בלא בחנו ס״ם: (יד) חמץ בעכ״ם ובשו״ם ס״ה בח״ח סי׳ י״ד כחב לי בשבר רחיים מן הבר ישראל אבל אם בהבא״י ישראל שקבר חק כו׳ דאחם לא בקבל בלוס בשבח כו׳ אבל בנדון זה שיקבל ישראל בשבח חמץ ומעבה שלו בשיעה בהוא ולאסור לקבלו ואם קבל עיבר עליו ואסור אחר בשבח ודמי ל״ם בעור ובנמ״ר בישראל שיש לו חנור כו׳ ואין בראם לחלק בין בשבחנור של ישראל ובין בה״ישראל בשבירות יומם מחבר הוא וסוי מחם בנדון דשחם דס״ל בם ליישראל נוחר בברחיים שהוא בחוחן ומקבל החמץ שבורו וס״ם בעראם מדבריו דאפילו לא מחנו לו בשבח כיון שבך מבעבם ס״ל לו ליישראל חמץ אל״ל שאינו יהודי ושובר אינו ולא דמי לאם יש לו חוב חמץ אל״ל אפ״י בשרי דשחם לא זבח ישראל מעולם

באר הגולה

(יד) חמץ בשבת - אבל בשבת אסור לבשל ולאסור בכלי מעשה אחר כנ״ל ובחמור שרי ומ״ם בשם הרשב״ל ל״ל מה ענין זה לכאן אבל בד״מ כתב דלדעת הסור דאסור להבשירו מפני שהכלי עצמו בלוע ממנו א״כ כ״ם אאסו׳ להחם בו חמין ולהגות בו בעצמו המגבן דבריו וכ״כ הסו׳ ח״מ בשם הרשב״א ונ״ל דהא המרדכי הביא עליו דבר יבש ובזה לא שייך הסור דהרי שבת כי״ד סי׳ נ״ל דקדרה הבלועה מבשר בחלב אחר לחת לחוכו אינו יהודי כיון שלוקח מן הבעל ונם האו״ם כלל נ״ל כתב דבכל מקום שמותרין המים בהנאה ס״כ נימא נ״כ דבבשל שבתבשל בכלי אחר מותר למוכרו לאינו יהודי:

ובמעגלי צדק כתב והני כלים לאו כלים דאחילה ניהו אלא כלים המיוחדים לרחילה ולכיבוס דאחש״פ שעכ״ם בלעו אחר מ״מ מדינא א״ל להחמיעם מן הטין כאחר כלים (שרטי׳ תכ״ח) מ״מ נ״ל שעכשיו אין משחמשין בהן שום שמוש בשבת עכ״ל ומ״מ אף לדברי הא״ל מעמא כיון דבלעי אחר מעכו ואינו ב״י אינו אסורין בהנאה וא״כ אם נתבשל בהם הבשיל מותר למוכרו לאינו יהודי וע׳ בת״ח בלל ס״ה דבשם בקדירה הבלועה מבשר בחלב דמותר לעשות בו חמין לאוף בה ראחש״פ אסור למוכרו לאינו יהודי ונ״ל דדבר הנעוד לאיסור בשבת בו חמין לאוף בה ראחש״פ ונהנה ממנו ס״ל כלו״ו ישראל נהנה ממנו דמהנה הוא לאינו יהודי בשבת ס״ל אבל לאוף בו בראחש שרי אאין נהנה מחמץ שבחוכו ושוב דס״ל שלא בדרך הנאתו אע״פ שי׳ אח״ו:

וביש״ש בחולין כתב דדוקא חמין לאוף בו בראחש נוהגין היתר אבל הראוים לאחל ומשתה אסור ע״ש וא״כ ס״ה כאן אסור למוכרו לאינו יהודי:

כתב הב״ח ואותן הסוכרים מהמוסל יורות ורמיים ניקח מכל שכר שמבלין

חק יעקב

הגאונים סי׳ רמ״נ דאוסר לבשיר · (ועיין בב״ח מה שכתב לייבב דברי הטור בזה וסמ״ל חולק עליו ואין דבריו מוכרחים כי הוא כתב רק לייבב דברי הטור) וע׳ במ״ח שכ׳ לחרץ דבשל מיירי בשבר שתם חחורו ולא מפרש להבשיל עליו חחץ ובאמת הוא נגד מבעעות ל׳ הסוסקים ושתו׳ דקחני בפירוש להבשיל עליו חחץ שבעת אלף במפרש מוחר ול״ל דדעת הב״י ובהב כיון דבשל דח״ו מלינו להיות בתים׳ לאיסור אין לחמיר בחמץ דאינו חוסם דמיו אף אין לומר ממנו לאקים אחר כי הבו דלא לוסיף עלה ר״ל דדוקא נבי אמור שלינו יהודי מבישו לרשותו וקנים בשבירתו לכך מוחר לבשבירו מבא״ל אמור ובים דנקרא ס״ם ישראל יש לחחיר ובכלי דאסור לבשבר שלא בבל בחוכו שיהיו מבשם הרולה בקיומו של מ״ה אסור שלא יבקע בכלי וא״כ אפי׳ לבשבר בח״ם ג״כ אסור וכמבי״ר בדברי מחרוכים ועיין בלבוש ומ״מ נם לבשבר בחם חחורו בפירוש לבבשל עליו חחץ בי לחמיר כדעת מחרוכים וע׳ מרוקולם בקיומו בבשבר מ״ר בלל ס״ם ס״ק י״ד וס״ו וכי״ר סי׳ קנ״ג וע׳ בח״ם דכ׳ דנם בבשל דאסור לקנות חמץ בבשם הוא נ״ב מבשם הולם בקיומו ובריב״ם כ׳ מבאים אחרי׳ ל׳ לפי שאין דין עליהם לא״ה (בענין מבירת חחץ) ומבאל שיראל קונם לוחם ועיד דאיכא לחיחם שבא יאכל ממנו וע׳ בחבוחת שבר שבדים סי׳ ר״ו בבב״ם סכ׳ דאסור׳ אינו נוגע בחמץ חייבי׳ שבא יאכל ממנו וע׳ מ״ם לענין בם״ל ס״ם: יג להביא עליו חמץ · ודין סריקה ובעינה לענין חמץ עיין בח״מ סי׳ תר״ב לענין י״ב ועיין בח״מ ס״ק יו״ד: יד ובן שאר צרכי

(*) סג ב

כ׳ שם בשם הסוסבת:

עטרת זקנים

אסור ליקח דרסי לעיבות בדרסי חמץ בשש כיון שכך מנהגם לחת החמץ עצמו בשבר הזורות כמו שבחבאר בש״ת ר״ש אפי׳ בשלא יקח כלום חיה נראה לאסור בשום רוצה בקיומו אלא מאחר שאין זה בבחו לחתנות מלבשל בו מאחר שנוחנים לו שכרו כפי אורנד״י א״כ אנוס הוא ונמצא לפ״ז שאם יש לו כח לסבוע מהם הבישול אסו׳ לכתחלה לחניחם לבשל בשום רוצה בקיומו וכבר נתבאר דע״י מכירה יש לחחיר הכל להיינו שימכור קודם הפסח לאינו יהודי אחר כל המירות שיגיעו בשבוע של פסח ושול הרמיים מידו ואז אף על פי שהאינו יהודי מכירו ויחזור ויחנם לו אחר הפסח שרי אבל אם אורנד״י שאין״ת ישראל צריך לחקן הורות כל עיקר שחם מבשלים בשלחם אלא שלוקח מידות מכל בישול א״כ הוא דומה לקונה חק שלחם והרין הוא דיחנה עם אינו יהודי קודם פסח ליחן לו מעות ובריעבד יכול לקבל מהם המירות אפי׳ לא התנה ואם אינו יודע מי בישל שיחנה עמו ה״ל כמו דיעבד (מורי בב״ח):

מגן אברהם

אבל אם אינו יהודי ואמרו ל״ל אחר שבחלר זה יש לא״י ברבים דנרים ויש לאחוח בשבבו אחים בבל אחחם לחדר אחר וחכון לאחם בלא בחנו ס״ם: (יד) חמץ בעכ״ם ובשו״ם ס״ה בח״ח סי׳ י״ד כחב לי בשבר רחיים מן הבר ישראל אבל אם בהבא״י ישראל שקבר חק כו׳ דאחם לא בקבל בלוס בשבח כו׳ אבל בנדון זה שיקבל ישראל בשבח חמץ ומעבה שלו בשיעה בהוא ולאסור לקבלו ואם קבל עיבר עליו ואסור אחר בשבח ודמי ל״ם בעור ובנמ״ר בישראל שיש לו חנור כו׳ ואין בראם לחלק בין בשבחנור של ישראל ובין בה״ישראל בשבירות יומם מחבר הוא וסוי מחם בנדון דשחם דס״ל בם ליישראל נוחר בברחיים שהוא בחוחן ומקבל החמץ שבורו וס״ם בעראם מדבריו דאפילו לא מחנו לו בשבח כיון שבך מבעבם ס״ל לו ליישראל חמץ אל״ל שאינו יהודי ושובר אינו ולא דמי לאם יש לו חוב חמץ אל״ל אפ״י בשרי דשחם לא זבח ישראל מעולם

כיון שאין החמץ מיוחד לזיבו של ישראל והוא נוחן לו לזיבו חמץ שילבם מבא״כ שבא נוחן לישראל מחוחן שחוסם ומיחד לו מחוחן בכרות כו׳ ולא שבחב בם ויש לחחות לבולם מיירי בנוכר של ישראל ואח״כ לריך לחנבבם בבלא״ם כיון בישראל אינו מחויב לקבל בכרות אלא אם ירלה לריך ליחן לו מעות לא כוי בחמץ של ישראל כיון דאם רולם אינו נוטלו לכך לריך לבבבנו כו׳ מ״מ לא חייך בה לענין מבלגין כיון בבחיוב שיש רם של מדם המבלגין ולא בל מעות בלל א״כ אם״ם שאינו מקבל מיד אלא לאחר בשבח הרי יש לו חלק בבבלגין מדם שלו ובו״ל בשוחף בבבלגין אלא ואסור ועיין לעיל סימן תמ״ה מ״ם בשם הה״י ובאמת מרים בדין שוחפות לענין החלק של אינו יהודי דמוחר מעשם ברבים ע״ם וא״מ ר״ל ביבא דבשבח לענין בבבלגין אם בל אינם בבלגין אלא לבקחת מדם לא ליקח מעות בך כך ובך ולא ביאר בשבח אינם ליקח נם מבלגין אם מעות שוב רשאי אחר בשבח ליקח ובאמת בשבח אינם ליקח מעות בבלגין אם בל אינם בבלגין אלא לבקחת מדם דלית ליה לבבבנו בהיתרא ויקח מעות כיון שבא״כ בשבח בשבח בשיקח הוי ואם״כ ל״ל שאם יקח אחר מבלגין מוכרר מדבר לבבבנו אלבך בהחלה ובריבבר בלבה מבלגין אין לבחבבר לאיסור אחר שבבה דבבנו וא״מ לבחחילה נם אם בבר בענין זה בשיקח אם מדם אם מעות יש לו לאמור בידם בבבלגין בבבבר בבבבר נמור בבי מדיף ובלא״ם יש לבעות בן מחבמת מלאכת יו״ם ואחר״מ ועיין בבא״ר ועיין בבא״ר בית יעקב סי׳ ל״ם בבבין בבבבנת בבבבלגין בבבב

ל"ג גמ' פסחים נ"ג כמשמעו לא פסקם פסוקים ג רפ"ב סם ד פור ה סם גמ' :

עטרת זקנים

תנא (א) קדירות של חרס בו' אין להגיה דבר על תנור בית החורף משום דחזי כלי חרס שאינו יוצא מידי רשו לעולם וכן אסור לחנות בקאבלין הוך יסי פסח סח"ם (מהרי"ו ברשות) ובדיעבד יש אוסרין אפי' אם יחזיר ויטיח פיס חרש בפסח כעיני אצבע (מורי בב"ח בשם חכי וקיני הגאון מהר"ר חירש שור) ויש מחירין בדיעבד (מהר"ם מלבלין בש"ת שלו סי' ק') אבל כלי חרס המצוים בחיתוך עוקרת מותר בתגעלה כמו שאר כלי מתכות (ב"י ומרדכי מהרי") וקדירה של מתכת אם רוצה למלאות נחלים מבפנים שרי (שור ומהרדם") :

יד אפרים

תנא (בס"ו פ"ק א') יסכת פסח ל' ויבינ כלים ויסתפם כו' כל"ל וכנס לא גוזרו מחמת מ' לא פלוג ל"ם דפסחים זס פיס לו לפסיר גם לפסיר כלי מתן בפסח כמקום גמוס וכמ"ם כמ"ל פ"ק ב' ומדברי כס"ז מפסח ומנס מוכס לפס"ם מפסח מכס"ב לא מפסיר כלים מל מיר מלמס כל מס מפסיר בכן מ"ם מכן מ"ל מ"ם מ"ל מ"ם מ"ל מ"ם

(ב) אבל לתנורים שלנו ראי דאיכא למיחש למלא חיים עליהו ומוליאן מן המנר קרמיתא בכ"כ הכמ"ם פירוש אע"נ דגם בתנורים שלנו יהגבן היטב אם יפחת שם סרבה מ"מ יש לחוש שמא לא יהגן לחוש לכבוה מתגבן אם אפילו בשפה מועטת: (ג) ועיין בי"ד בו' · דבשם נתבאר דדרך ערלאי מוחר אם הדיחו תחלה: (ד) ואם מלאו גחלים בו' · דלא מייסיק בזה דלמא חיים דלא פקעי כיון שהוא עשוי מלבנים ועפר: (ה) סכינים מגעילן בו' · בגמרא א"ל רבינא ורב אמי הני סכיני בשפתא היכי עבדינן להו א"ל לדידי אדתי עבדי פירש"י לגורכי עושים סכינים חדשים א"ל תינח מר דאפשר ליה דלא אפשר מאי א"ל כגון אדתא קמיתא קחייהו בטינא ואפרזייהו בגמרא ואדר מעלינא לקתייהו ברותחין והלכתא לידי ולידי ברותחין וכ"כ ר"ם דלדלק מאי מבעיא ליה לגעין בשפת א"ם מכל הכשר סכינים בכל הפנס מפריסות ותו מאי היכי עבדי להו הכ"ל סכינא בשפתא מאי ותו מאי לדידי אדתא בו' למאי נקט הוא לדידיה אפי מאחריני ותו מאי אמר הינא מר דאפשר וכי הגיגן דינא במאי דאפשר אי לא וכ"ל דודאי היה פשוט לרבינא דמועיל רותחין לסכין כמסקנת הגמרא אלא דמשתבר להמציר אפי בסכין משחר כגיס כיון דהמשיכו תדיר במתן וכמלה ויש קלת סדקים שלוש גרדים ע"כ מן הראוי לכל ירא שמים שיהיה לו תוספות אזהרה בזה במה שהוא מלר הדין ע"כ אמר היכי עבדי' להו אי' אלו לא נעשות מלרה"ש ואל"ל לדידי אדתי בו' אי' ממיר ביותר אלמי עושה הדשים ולדי סוטך על מה שהוא מן הדין וא"ל תינח מר דאפשר ליה יכול לעשות עלרה"ם דלא אפשר מה יעשה בזה עלרה"ש א"ל הא כמין אדתא אי' אזהו עלרה"ש דאמי מכנים הפרגל בנורא ופ"ז מסיים בתלמודא ולכלכה לידי ולידי ברותחין אי' מלר הסלכה אבי ברותחין לאילו הפרגל הוא שהגיבון בתם את הפרגל הוא מלר חסידות ופי"ז מלינו אסיר בפיוט וז"ל אכינא דתמתא בה תמיר' לתרומין אם הם הדשים משובחין ואם לאו מגעילין ברותחין מבואר כמ"ם דאף על פי דמלר דין אבי ברותחין מ"מ הקונה סכינים הדשים הן משובחים והוא יותר טוב: **כלל** הטולה מסונית הכ"ל אבי מדות יש בסכין הא' מלר הדין להגעילו ברותחין למעלה הימנו הדש בגמרי והסייגן לא נקט אלא הטולה הימנו הדש בגמרי הוא מלר הדין להגעילו ברותחין למעל

מותכין בו פסח"ד"ל לו מעקו"ן על כתפ וכמ"ש ביו"ד סס' קכ"ח : ז שעודנו רותח · סס"ב ויש מוכנין ליתן תבן מלובן של הסכין ולשרות עליו רותחין כמ"ש ס"ג ול"ל שלא כהן לשמוח כן בסכין לפי שבכלי התבן מ"מ בתוכו יפה מבפ"כ בסכין : ח והנדן בו · לפי שממונית הדבק בה בעין ול"ל דלפ שיתם בהיצלות ונוירה סיבב לפסר דברי וכמ"ש סי"ח : ט ע"י האור · סי' בלי מיס כגון אפוד ותסכלת בלולין עליו מוליחת של תמך מסכ"ו : י צריכין ליבון · דמס שבולע ע"י מיס סולע מ"י מיס מדג זה בלע ע"י האור ממש צריך ליבון : יא ויש מקילין בו · המרדכי והג"מ כ"כ בליבון מתלב לבבר וכמ"ש סי' תק"ע ס"ס תבל נבי תמך מלריכים ליבון מעליה וכמ"ש נבי מחבת ובצ"י לק הל"מ כתב דלדעת הר"מ בפסק דתמך מקרי בתירה בלע ת"כ גם בתמך די בליבון קל בזה עכ"ל ועמ"ש סימן תמ"ו ס"ה הרבה"ת ס"ל דמקרי איסורה בלע ות"כ אחילו בדיעבד יש לאסור אם לא ליבנו אותו קערות ת"כ : יב חצובה · היינו כלי שיש בו ג' רגלים מעמידין הקדרה עליה וצריך ליבון שלפעמים נשתך מיסה עליה : יג תשמישן בב"ש · כגון קערות כ"י וכמו קערות ממש קאמר דהא כתב אחר כך וכלי שמתחמשים בו בעירוי כו' והיינו קערות ת"כ דהקערות מקרי כ"ם ואם תחבו קף בתוכו אותו הקף צריך הגעלה וכל זה לגתחלה ומ"מ ס"ת : יד בהכשר דב"ש · פירלה לסכיסס בקערה גדולה : טז בתוך הכלי · מעמע דמבחין לינו מזיק מחדם (רבב"ח) עס"ג : טז בתוך הכלי · מעמע דמבחין לינו מזיק עסס'

(ו) כל חלודה · דכתיב לך לא תזכב ואת הכסף מבחן שלריך לבעביר המלודה ל"ל דהיינו מה שמנו קורין רלח"ש ויש שם ממש בתוכו רלח"ש והוא בא מממה שהיה הכלי במקום המולגע שלא שלא שם הלויר וכשנגרד מעם יש שם כמו עפרורית ומעשה ממא יש בתוכו מקום ממש מן המתך והמולדה מכסהו ולזה לא מהני הגעלה כי אין הגעלה לאה סטא בעין אבל לבעמים שיש מהרות לו מדמדומית בתיכה מקום מהכלי בשרש ביולות ומחכות ות"ל לסהיו מעם לגמרי אפי' אחר הגרידה ואין שם ממש רק מראה לאוד יכול להגעילו דאלי"ב לא תמלא כי אם ל' מעיר אחוכל להגעיל כי יש הרבה כך שלא אוכל להסיר וכ"ת אל"ב אינו נטות בסכין כו' הל"ל אפי' בלין נטות רק בלא אוכל להסיר הסחרות לא יגעילנו אלא ודאי דאין בזה קדירה דאותו מראה אין בו ממש דגמא עליה שהוא מתן בעין ונסיר מושיל לו הגעלה אחר שנירד כל מה דאפשר אלא שאינם יכולין המקום הזה מלהיו"ם בגעלה ר' (ז) וצריך ליבון כו' · ובליבון ל"ל לפביר המלודה כי אתם יבביר את הכל כ"כ ב"ר ס' קכ"ח : (ח) כגון שפודים כו' · זה בריתא בסוף מסכת ע"ג לגבין אתר תיסרים אלא אפרים ס' הביאה בס' כ"ם מבמע בגם בתתן לריך ליבון דע"י אחר נתחתם וכתב הר"ן ותע"ג דאסיקנא דכל היכא דהיתה

הקערות · נראה טעם מומרחם מפני המון הטם דלא ידעו להלק בין רוב המסמיז בכלי ראשון או לפעמים · ורמ"א כתב וכן בכל דבר כו' כגון כפות כו' ונראה דכפות המירי סבי דבכיתי מיבא דמהכך בהם בקדירם אלא אחם : (יב) ויעביר האבן כו' · ותע"ג דבא זה מקוס לא לוגע בחבן מי הרהיחה מוגעים סם

וסרי כמ"ם סעיף ס"ז : (יג) **דכפות העשויות מקרן** · כחוב במהרי"ל ה"ם סכיגים שקחא אלכס מקרן · וכחב מהרי"ו דאם הקחא של סכין דבוקה בכרזל בדבק אין להגעילה דמיים עליס אלא יחקלקל הדבק : (יד) **קודם שעה חמישית** · יבבאל בסימן חכ"ב : (טו) **סלים שמוזלחים** · יש דיעה ג' בזה דמיישי' שמא יש ממן בעין בנקבים כ"כ במהרי"ל ואפילו הגעלה לא מהני ואימא על הפ"ע שהסכים לסברא הסגיים לקולא דלפי הגראה דברי מהרי"ל נכוים ולא מהני הגעלה למה שהוא בעין וכן ראוי לחוכות דלא כסי הדיעות אלא לאסור אפילו בהגעלה לפע"ד וכ"פ מו"ח ז"ל : (יו) **מחבת שמטגנים בה כו'** · דדוקא בחבר שנאפה בו הממן בעא מעקה צריך [ליבון] אבל לא המחבת דלא מיישינן שמא נחייבם הסמן והממן נאפה בעא מעקה אלא אף אם אפילו נשרף ונדבק לדופן המחבת ובקבירה עדיין יש לאלחית מעקה אם כ"כ הרא"ם וכן הדין בקדרם של מחבת אחבשלין בה כ"כ הרא"ם : (יח) **צריך להגעיל ידותיהם כו'** · אין הטעם מפוס אם מקצתו חם כולו הרא אסק אסור

בשם אבי העזרי ומרדכי פ' כל שעה והגסת מיימוני פ"ם ואגור ואיסור וכן בכל דבר שיש לאחם שמא נחחמם בו בכלי ראשון כגון כפות וכדומה גם הגהות מיימוני פ"ם ואגור) ויש מחמירין לחגעיל כל כלי מחיים אפ"ם שהחמיגן בגזון מפוס **יז** בלעצם פ מפחחמין בהם בחחין (רבינו ירוחם) וכן הוא המנהג להגעילן לב וכדיעבד סני לחו (בג) לג בפיפס (ג) וקערות גדולות שלא יוכל להכניס חוך כלי ראשון לא יחן עליהם **יח** אבן (בר) מלובן ויערה עליהם רוחחין מכלי ראשון והוי כב"ר וכן כל כיוצא בזה (**יב**) ויעביר האבן לא בל כל הכלי אלא מגעיל מלוי : (מרדכי פ' כל שעה והגסת מיימוני פ"ם ואגור ואיסור וכיומר שאינו מגעיל מלוי ג"ל) :

ז ע **יש מי שאומר** (יג) (בה) **דכפות העשויות מקרן אין להם תקנה בהגעלה דכיון שמתקלקלין במים חמין הישנין יט דילמא חיים עליהו** :

ח פ **אחד כלי עץ · ואחד לו כלי אבן · ואחד כלי מחבת דינם להכשירם בהגעלה** : הגה וכן כלי עצם גרוכים הגעלה) (מרדכי פרק כל שעה) :

ט ג **המגעיל** (יד) **קודם שעה חמישית יכול להגעיל ביחד כלי ראשון וכלי שני וכלים שבלעו דבר מועט ואינו הושש** (גם כן אם מגעיל מקצת הכלי מבי פעמים) (ד"מ) :

י כ (טו) ק **סלים שמוזלחים בהם הבשר יש מצריכים להם הגעלה ויש מי שחולק וגראין דבריו** (ומוב (בו) לגעילן לו אם לקחות הדגים) :

יא (טז) ר **מחבת** *שמטגנין (פי' מיוקלין בה מתן לאפוחו) **בה בא** לה **מוחרת** (בז) **בהגעלה ואם היא ארוכה משים חציה והופך עוד ומשים חציה האחר ואם היא ארוכה ביותר מלבנה באמצע כב ויש מחמירין ללבן המחבת** (מוי"ד בשם ר' יחאל ומבוחת הבא"ם (מור בשם הם"י ור"ח) (ובליבון כל דהו מקם נשרף עליו מבחון מני ליה) (ד"מ) **כג** ומוהגין ללבנו לבחחלם לבע מיבו מני ליה (בה) בהגעלה אם אין בו נוחות (מהרי"ל) :

יב ס **כל הכלים** (יז) **צריך להגעיל ידותיהם כמותן** : הגה מיבו

בשם אבי העזרי ומרדכי פ' כל שעה והגסת מיימוני פ"ם ואגור ואיסור וכן הוא המנהג בו בכלי ראשון לחגעיל כל כלי מחיים אפ"ם שהחמיגן בגזון מפוס **יח** בלעצם פ מפחחמין בהם בחחין (רבינו ירוחם) וכן הוא המנהג להגעילן לב וכדיעבד סני לחו (בג) לג בפיפס (ג) וקערות גדולות שלא יוכל להכניס חוך כלי ראשון לא יחן עליהם **יח** אבן (בר) מלובן ויערה עליהם רוחחין מכלי ראשון והוי כב"ר וכן כל כיוצא בזה (**יב**) ויעביר האבן לא בל כל הכלי אלא מגעיל מלוי : (מרדכי פ' כל שעה והגסת מיימוני פ"ם ואגור ואיסור וכיומר שאינו מגעיל מלוי ג"ל) :

ז ע **יש מי שאומר** (יג) (בה) **דכפות העשויות מקרן אין להם תקנה בהגעלה דכיון שמתקלקלין במים חמין הישנין יט דילמא חיים עליהו** :

ח פ **אחד כלי עץ · ואחד לו כלי אבן · ואחד כלי מחבת דינם להכשירם בהגעלה** : הגה וכן כלי עצם גרוכים הגעלה) (מרדכי פרק כל שעה) :

ט ג **המגעיל** (יד) **קודם שעה חמישית יכול להגעיל ביחד כלי ראשון וכלי שני וכלים שבלעו דבר מועט ואינו הושש** (גם כן אם מגעיל מקצת הכלי מבי פעמים) (ד"מ) :

י כ (טו) ק **סלים שמוזלחים בהם הבשר יש מצריכים להם הגעלה ויש מי שחולק וגראין דבריו** (ומוב (בו) לגעילן לו אם לקחות הדגים) :

יא (טז) ר **מחבת** *שמטגנין (פי' מיוקלין בה מתן לאפוחו) **בה בא** לה **מוחרת** (בז) **בהגעלה ואם היא ארוכה משים חציה והופך עוד ומשים חציה האחר ואם היא ארוכה ביותר מלבנה באמצע כב ויש מחמירין ללבן המחבת** (מוי"ד בשם ר' יחאל ומבוחת הבא"ם (מור בשם הם"י ור"ח) (ובליבון כל דהו מקם נשרף עליו מבחון מני ליה) (ד"מ) **כג** ומוהגין ללבנו לבחחלם לבע מיבו מני ליה (בה) בהגעלה אם אין בו נוחות (מהרי"ל) :

יב ס **כל הכלים** (יז) **צריך להגעיל ידותיהם כמותן** : הגה מיבו

ע סוד בשם בעל הסמגיג ע סרי"ף בפ"ב דפסחים ולא"ם שם ל סוד בשם מגיו מגא"ב בשם אביו הרא"ש ופסחים, בפוף פ"ח ובפ"ק ל סוד בשם אבי הפצרי ר שם בשם אבי הפצרי וכ"כ אביו הרא"ש בתשו' ל סוד וכ"כ המרדכי בפ"ב דפסחים :

עטרת זקנים

(ג) וקערות גדולות כו' · דוקא באם לא יכול להכניסם חוך כלי ראשון אבל אין לו לעשות כן בלל בקערה או באיזה דבר שיוכל להכניסו חוך כלי ראשון (מהרש"ל) : (ג) וקערות גדולות ישפוך מים רותחין דוקא מן הכלי כדי שיחיה כלי ראשון אל ישאוב עם כלי אחר מכלי שבו רותחין אם לא שישחא הכלי שישאוב בו בחוך כ"ר (מהרי"ל) ונראה לשי המחבר ראנו שוחכין מים רותחין על גב האבנים ואז המים חוזרין לחיחחן ואז אפי' מים חמין דיו (כן כחב מהרי"ל) ואין להגעיל כלי שחיה עם שאר כלי' כדי שלא יבליע מסי חהגעלה ואפילו בשמגעילים קודם שש (מהרש"ל) :

באר היטב

מני · אבל מבחון לו על מעמו מומעלה אין משבר מהרי"ל : (בג) בפיפס · וכן בדיעבד אם לא הגעיל הקערות בכ"ר גם כן אינו מוכרין · ואם ידוע בטוח מעל"ם בעמחנו כי בכלי ראשון אף על פי שיקר הגעלה בכלי אבן בכלי אבן לריכין הגעלה בכלי ראשון דוקא · (יאח מל ידי אור צריך לטן) (לפ"ם · ובמיפס איינו [בעמחנו] אמילם אמיב בנים לבסר כל הדבוק עליו ואחר כך שיעמן בנים בחנור כ"ר מ' קכ"ח : (כר) מוכן · וכן נוהגין לעגין בכבר הבלמות ובפפיות ויעגב הבלמן אמילם בדי שלא יפמן בנים · אחרונים · וע' סימן מ"ב ס"ב בס"ב · וקערות גדולות וכלים לגנים בעמורים ובמרים בחנו מ"ח בלבנר מאבן ע"ם מלו אין לגם מקנה אלא שיכניסם ליוחם וכן אין לבסבלרו בחנור מ"ח : (כח) דכפות · וכ"ם אבן שמקבלת מקנן בחנ"ל בס"ל ב"ב · (וכוח בדין מדובק בדבק) מיין בם · ובחנר מ"ם מבנים מבסר"ל מוש"ר כיון שבוח קבם אמור אינו דומה לקנן : (כו) לבעגילן · ובבוח דאם אלמו אליהם בני הבעלה בני דאין אליהם לבלים · (ושוד דאינו אלא בחנ אינסר מ"ר) · עיין בחנ"ם ס"ו מ"ם ע"ם דאלה לא מקרי דבר מרוף אל"ב אלמה ביוחר · וכ"מ וכ"ו מחמירין אלא לבעגיל כלי אבנים דבחנ אם אבן יש בחנים (כ) בהגעלה · דוקא בחנר אבנאם בו בחנר מבקה אבן לריכין לבבל לא בחנבחנ בחנר בחנר בחנר : (כח) בהגעלה · וכן מיבנן · ובחנר בחנר אבנאם ואחרון

אם דרך לבחנן בכיחור גדול מי"ם עד שדולק בכיחור שבכלי מחחמחת מחחמת אחור בכיחור אחר בכיחור אם לא מקבה אין מועיל הגעלה כ"ם לינון אף נראה דבבכ"ב לא מיקרי הגעלה · אחור הגעלה בכ"ר מ' אחור בכיחור אם לא מקום אין דינו בכבלם ע"ו אחור מחם ובהגעלה בני דאל"ב בקדרות של מחבות וכיוצא בה אם אירע אחיב לבלבל אחר בכיחור אחר

ם סור נסם לפי מסדרי ם סור ב סם וכ"כ מנשם מיי' בכל' מעשים מאכסן סס"ק ג מכסירן ה, סור לרשמו וכן דעת רוב פוסקים סוד כסם כ"י ולא"ם ס ר' יהוסם וכ"כ בכנסת מיי ס"ב:

עטרת זקנים

(ר) כלי שיש בו כו' • ונראה דבכ"ם שיש מלאי והרבוק הוא מרובק מאר שא"א ליכנס שם חמץ בעין אז מתני הנעלה קודם הריבוק משא"כ כשאין דבוק מאור מאי מתני הנעלה קודם הריבוק הוא יש לחוש שמא יכנס שם ברבוק חמץ בעין ע"כ לא מתני כ"א שישרשו החמץ וכל זה הוא במלאי שהוא דבוק בפסמים אבל מלאי שנושין בכלי ברזל אז כסף אינו חשש בזה כי ע"י התוכ משרף הבלוע בו בכ"ל ומשום הוא יש לחוש כל תחבולין ק"ם ואם לא עשות כן מותר בפסח עצמו אם הנעיל אותו קודם פסח: נוהגין שלא להנעיל כלי שתית בו יין שרף בם"ש בלבוש ונראה דאם בישל בו בסים עם אפר עד שנסתלק הריח לגמרי אין אחר כך איסור להנעילו:

יד אפרים

(בס"ז ס"ק י"ח) וע"כ נוסר דסם לא לחיי מלא כספריטק סוס מדוכק מ' כ"ל: (בס א ס"ק כ"ד) אבל אם סחב תוכו לר מלא עגל לסור מי דכריו סמוסין (שנ"ר) מוס מכסב ומס כף נחסב מו' סוא מדוכרי מנסוס לו"ם מכסוף מסמר ומס מבוחר מלא כדכריו מכרי כחב מים לסנעיל לכסחלם כסף עוד ע"ל ולסכמיכו כולו ליזרם לסו מלא מסמים מחנעיל ולא סיו כמיכה ולחיטלולא מסמאבל מוסר ומכף לריך מנעלם בקרקם אלעו כ"י עכ"ל ולם מדכרי מחב"ם ל"ל מעמם מכוס לסו מלר מסמים וגם מס חכם מוכא מיון מכא מסרי לריך לנעיל מים ולסכמיכו כולו ליזרם כדי מלא יגעל ויכא לחמוב כלר מכמי מלא יגעל ולדלי מו"ל דאין מילוק בדבר ולא נחוסב מלר מלא יגעל כבר כיון שלוחו לר לא מחב כלילר מ"ר מיכן:

כד אין לאסור בדיעבד • דלא אמרי' שמוליך כליאתו בכולו כמ"ש בי"ד סי' קכ"ח ס"ו (ד"מ) וז"ל לו"ם שער ל"מ לריך להנעיל הבית יד של המחבת ומיסו נראה דבדיעבד אין לחוש כ"כ כ"ם עד סרור מרגלין להכמיסו כולו ליזרם סלריך להנעילו ועוד דאמרי' בולמי לא הכמיסו הא קי"ל כלי מאסר במקלת לריך הנעלה בכולו ואם כף נחסב מקלת באיסור והנעילו במקלת ותחבו בחבשיל החבשיל מותר ואכף לריך להנעילו מנים ולחבבו כולו ביזרם ע"ל וכ"ל דוקא שחבב בחבשיל לוחו מקלת מהנעיל דלף אח"ל שחחבלה פסם האיסור בכולו כמ"ש בי"ד סי' כ"ב מ"מ לא אמרינן אמקלים בלוחו לר אלא אם חחב ולוחו לר אבל אם חחב לוחו לר אלא נעגל אסור וכ"מ בי"ד סי' כ"ב ס"ם נכי טפח מלב מנלה על הקדירה ומ"ם בד"מ דאינו מוליך בליעתו הייגו שאינו מסליט ממנו כלל ועכ"ד סם וכבכי מחיסבת קוסים הב"י בי"ד סי' קכ"ח על הסור לאסור מייירי ברולה לבחמם בלוחו מקלת אליבן לכן די כמלבן קלח אבל אם רולה לבחמם בחליו אסור לריך לנבמה נ"כ מ"ם ומס"ם כ"ו וכ"ל דאמר אכחב בין לוסרים בדיעבד סי' אם בחמם בחם כבר אבל לבחמם אסור לבחמם בחליו אסור מייירי ברולה לבחמם בחליו אבל אם בחמם בחליו אסור אלא בחוך מלא לבלבה בחליו אסור לריך

המן בשין: (ים) ויש מחמירין • ללבן המדוכה כל"ל והוא דעת רש"י דס"ל מדוכה הוי כבית אחור ובית חרוסת שמיטנו קשה לא מהני הגעלה וה"ב מדוכה שדכין בה כל השנה ולשמים דכין בהם שירוחי לחם עם שומן ושלשלין וכן בדמיי' קטנים של שלשלין כ"כ העור וכ"ל ס"ל דנם בבית אחור מהני הגעלה וכתוב במרדכי פ' כ"ם בשם גדול מ' שהרחה הלכה לעיגים בתנן מ' שהיה מיוחד לקיבה שהיה מלוחה בה הקיבה ומן המלח היה מעמיד המלב לעשות גביונות ולקח התנן והדימו והגעילו ונתן אחר כך מלב לחוכה ונתחבן המלב בחוכו בלא חום משמיד ואמר לתלמידיו לאו שאין הגעלה מועלת לבית חרוסת עכ"ל וכתב ת"ה סימן ק"ל ובפסקים סימן קנ"ב לתרץ זה לדעת המתירים דלא נתחבן ממתת נ"ט אלא ממתת חוזק של מי הקיבה וכיון זה כתבו התוס' דרק כל הבשר בני המעמיד בשור הקיבה יש ממלאין אותו נמלים ומלבנו עד שיחרף חוט סביבו אלא שגדול אחד קרא הגר ואחל מיישנין דלמת מיים עליו כי היכי דלא לפקע כמו בבלי חרס לשיל וכוא מולק על זה מ"ה כתב רמ"א שיש מחמירין ללבנו כו' ולכאורה י"ל מת"ם סימן תמ"ז ס"ו בוסר שידוך במדוך מחומלת דמותר בפסח ולק"מ דשם אינו משתמש במדוך עצמו בפסח אלא בבוסר שידוך קודם פסח ואז אף על פי שסולבו של ידי דשקה דמדוכה כמ"ש שם מכל מקום פליטה מועטת היא ובטל בס' קודם הפסח מה שאין כן בפסח עצמו דבמשהו וה"כ מי שדוכה בשמים שלו קודם הפסח כ"ש מודים דמותר בפסח אפילו אם היה שידוך בלא הגעלה דמ"ש מבוטר דגם הוא דבר חריף ה"ה ומי לענין הבשמים שיש להתיר בדיעבד אם נתערבו בשמים כאלה בתבשיל בפסח כ"ש אם הגעילו המדוכה תחלה דמותר אף לרש"י שכבר נתבטל אם כן ראוי לעשות כן לעשה וכ"כ מו"ה ז"ל שיש לנסות כן מעשה דיש ר"ש בר"ש דהיתרא והכה הגם שאין להסרה אחר המנהג שזכר רמ"א כאן מ"מ מלוה מן המובחר ללאת ידי כל הדיעות דמ"ם להגעילו ולדוך הכל קודם הפסח ואין לחוש שהרואה סובר דבהגעלה שני אפילו לדוך חוץ הפסח אין בזה חשש כי עיקר הלכה באמת כך היא דמהני הגעלה וכמ"ש הש"ע שעיף כ"ב ובאן אינו אלא חומרא ללבן כל דהו ובסוף סב"ב מוכח נ"כ דכל מה שיש לעשות עפרי"ט לריך לעשות ומדוחות של אינו יכולי כל הסמה קילי שפי מן המחמר למלה כ"כ בח"ם שם: (כ) אפילו על ידי הגעלה • הטעם בב"י לפי שא"א לגרדן ולנקותן יפה אלא ישאר משהו ממן בחיזה סדק אינו נראה לעין ומזה הטעם מהרין אלא להגעיל לפסח אם קמח וחביות שהיו מחזיקים בו משקה שעושים במדינות רוסיא ממי סוכין שקורין בארש"ט שמא נשאר בו ממן בעין מן הסוכין אבל אם יש מיש מחזיקין שם מיש

ו סוד וכ"כ בנעמת מוי' כפ"ם ז נמלא שמחים לי מ"כל מו:

שאין עכו' אלא מפסולת מחוסה ומעוש חומלת דממן ידוך הבשמים קודם פסח דהוי כ"ש בל"ם דהתירא ואפילו הגעלה לא הוי לריך כל"ם סב"ל נבי חבית ואם לא עשה כן ידוך ב"ש עלמו בהגעילו והעולה מוהגין במ"ם דמ"ל ללבנו ול"ל כמ"ם עכ"ל ול"ל שסדין עמו דלקח לפי הסכרים שנולסין כאן ומוהגים ללבנו וכו' היינו במדוכה הל"ל אבל במדוכות שלנו לשולה אין לכין הא כרכום ונעגל"ר וזה אין ממן לכן די בהגעלה וא"ם הב"ה לדוך קודם י"ם אחר הגעלה מעוה בהגעלה כ"ם בנ"ש דהתירא ל"ש דבדבר חריף אין מועיל ל"ש בנ"ש כמ"ם בי"ד סי' ל"ם ואסור שאמרה לאומרה בשלמא ומה"ם עוסין שלא כדין שלפשמים מוחכין שנגביל בסכין של בשר ולכין אותו במדוכה ומלא המדוכה בלוע מבשר ואחר כך דכין בחוכו בשמים ואוכלן בחלב לכן יש ליזהר שלא לאחוך הזנגביל רק בסכין חדש :

ואם דכו במדוכה שלנו בשמים ומנו בתבשיל ל"ש אם יש לאסור בדיעבד דמבשל שמחכו הבשמי' בסכין ודכו בחוכו אין לאסור בדיעבד כי בפסח זה שמא כא לאוכו סירוי ממן אין אוסרין בדיעבד כמ"ם ס"י נבי סלים דיש שאין מלריכים לחם הגעלה הע"ג דמלה הוי גם כן דבר חריף ועסכ"ו ועמ"ם סי' תמ"ז ס"ו וכש"ך בי"ד סי' ל"ו כתב דיר"ח דזנגביל לא מקרי דבר חריף דלא כת"ה ע"ם :

לב קילוף בכלי אומנות • הבשמים כל מלה מפלטת כל הכלי מעבר אל עבר : **לג** שלא להשתמש • דעוהגין כמ"ד דלא מהני הגעלה לבית שאור וחם לאחר הגעלה מעיס סדין או מפה לכפסיק ביניהם שרי להשתמש בהם כמ"ם בפמ"ק סי' רכ"ב (ב"ה) ומיירי ליתן בתוכו מלות חמות מיהו אין להקל לגוף בהן אחי' ע"י הפקק מפה וסייים בפמ"ק ונכון לעוהן בעיס וכמ"ם סי' תמ"ב מיהו בתוספות ובהגא"ש סיף ע"ג מעמע דהוי דוקא בלאיסור

ונ"ל דאפילו במקום שאין שם נפח הדשה מוכח שלא ילקדו הקמח : **לה** רי"ב איזיא"ן • דלפעמים מפרדין עליו לחם נם המכלה שהחמה בכסיו ומכל לאסור בפסח אבל בערב פסח מותר בדיעבד דבטל בס' : **לו** עד ידי כיבוס • ולפי מ"ם הב"ב בי"ד סימן קל"ח ס"ח לא סבי בבדחה אלא בכיבוס בגוד כמ"ם סוף סי' תמ"ב מיהו בתוספות ובהגא"ש סיף ע"ג מעמע דוהו דוקא בלאיסור

(לו) בנפח • מנפח"ם וכתב בנו"ר בלל ד' סימן יו"ד בדיקה קודם פסח בנפח של ממן אף על פי שיש שיהיר מדינא שיש ביטול קודם פסח אבל מקום אחרו אחרו אחרים לגי שאינם בני תורה ויבולו לגלאל בלאיסורין ובפרח בו"ן מלק ע"ו וכ' דמדינא אסור אם לא בשעת הדחק או בפ"מ ואפשר קודם פס' ויעלין מעט קודם הליטה גם לא יעשה ממנו תבשיל בפסח' ע"ם ושיין בשאלת יעבץ ח"ב סימן קל"ח

באר היטב

לאסור בכיסוי אף שאינו כ"י [אלא שהוא בפחת כ"י] • בסעיף כי"ד סימן ל"ג : (לד) ללבנו • ובפשוט שהחרוטים דמבשלות שלו בשאלה אין דבון בפסח אבל בבשלה ובפשוט מקום סוב לעשות לשמיר לדוך אבל קודם י"ם [דפוי ל"ש בר ל"ם דפסיקתא] ע"ש • אם דבו במדוכה שלנו בשמים ומנו בתבשיל ל"ש אם יש לאסור בדיעבד מן אחרים ע"ש : (לה) ודשן • לפי שא"א לנקות שביר • ובפס"ם ל"ב אין מנעילין כלים שהיו בו מעיר קמח אז מקשים ממן וזיעלה בו ושיינו חוקא בכל ען מבשל"ב כלי מתכות וכדיל ר"כנין לבנעיל בכל ענין אבן אם אינו מחזיקין בו קודם פסח אים אינם זבן מותר לבנעילו • אחרונים : (לו) בנפח אבל צריך לקנות חדש • ואם עבר ונישם בה ע"י בשבוף הטיב בהגעלה אין לאסור אלא שבשבוף אלא בשבוף אינו מהני אם לא בקום לבשמש בם בפסח מהרי"ל ובתב אמ"ל דאפילו בקמח ע"כ • ובפ"י מולק עליו ובתב כי יחוש בכל אלא ביקנו קמח אלים בפסח אבל בחרים אבל אם אם אלא אלא בשבוף הטיב בהגעלה אם לא בקום לבשמש בם בפסח מהרי"ל ובתב אמ"ל דאפילו בקמח ע"כ • ובפ"י מולק עליו ובתב כי יחוש אפילו לבתחלה • שאלה מ' שאחר לפי מומו שדרכו לגמרן הטיב אחר אחר אבל אם בנפח בדי לקיים אותה בבשר בדיעבד בדיעבד בדבר מבשל בעבורם כו' אחר נקבה ובכל כמ"ל לף אין אבל אם אבל אם בדיעבד בדיעבד בדיעבד

ב בכל מי פנסות מיי' פ"ה ופס"ד מהלכי מלכים פס"ק ה סוד ל' סוד פסח ר יוסף וכ"ה בשם פרנס פוסקים כיון דמשמיטו בלוק :

בתיסור דותה אבל בלוקן סני בהדמה וכב"ח סס' תנ"ג בתב בשם ת"ה דבמקן אפילו מהיר התפירות לא מהני כיבוס דהמקן נדבק בו וא"ח אלא נאלר בתוכו מעהו מקן מ"ש. מיהו בפסקים סימן קמ"ז בתב בהדיא לתקל וא"כ בם ה"ה בשהו כן רק מינגוד בשכן הביר המקן ונם במעות שעטין המלות עליהם לאסור לעשות עליהם פשם אחרת אסי' ע"י הדחה דהבלע נדבק בהן ואיך כיבוס וכ"ם דלא מהני מה שמהפכין לוהם דהמקן מבלבן ויולא משבר אל עבר : לן שאין מועיל וכו' . לפי שבולע האיסור ע"י אחור עצמו :

כתוב בתבו מבר"מ מרומבכוק ד"ש סי' קע"ז והתירו מלה שבומה על הרחת שנתתמש בה כל הסנה ולא נתקנתה והכניסו עליה מלה לתנור ונם הוציאוהו ממה . והתירו לקוף בתחתון ויכול לרוות כדבריהם כן הוא נבי מלה אבל אם אינמלאת בבשר מלוה לאסור כולו וכו' ע"ש וכ"כ הלבוש דיש להתיר בקליפה ועוד דהא אפילו ממן ממש שנגע במלה די בנטילת מקום כמ"ש סס' תס"ח דלא כרש"ל דאוסר וע' סי' תמ"ז ס"ח אך לפי מה שמגילין לאפות עוגות עם שומן א"כ אוסר כולו דבדבר שמן אוסר כולו ודוקא שהיום קליפה אבל אם הודמה שיר סני בקליפה דבלוש בכלי לא מממריגן כולי האי וכ"מ בי"ד סימן ק"ס סס"ב ומכ"ם אם אינה כ"י עיין סימן תמ"ז ס"י ומבי"ד סימן נ"ד ס"ם :

כתוב בתי"ה דאפי' קליפה והבעלה לא מהני ברחת ואתב ד"מ בשם מסרי"ב דאף הרחת שרדו בו מלה משהו שעברה לריכה הבעלה שמא נדבק בה ממן אינ"ל : **כתוב** בהגמ"ג אם רדו בו מלה ממולה אסור לרדות בו עוד אלא לריך להניח אחרת וכ"כ בבל"ם . ובסער אפי' רבבני בשער ע' כתב אם הוציא מלה ממולה במלבד ואח"כ אחרות ואתערבה לאסורות באחרונות נתבטלו עכ"ל אלא דוקא ואין לאסור אלא בת אחרונה משום שהיה קליפה בעין ואם נתערב בכל ואמ"ם באו"ה שער נ"ם ד"ז ע"ם בתשר ידוע בכל דבריו לקומים מאו"ה אבל אם קי"ל כמ"ם בי"ד סי' ק"ם סס"ז דבלי פולם בלא רובב וכ"מ באו"ה שם ע"ם ודו"ק מיהו נ"מ דמלה לאסור' מאסרה כולה אם יש מבם אסורות אז אם אין מבם אסורות אסור בדי נטילה אבל האחרות א"ל אלא קליפה אבבר נתקנה בעלה הראשונה וא"כ אם נתערבו בטלות אלא הוי דבר שבאמצע כיון שאין איסורו ממנה עצמו ודוקא בע"ם אבל בשבם לא בטיל כמ"ם סי' תמ"ז ס"ש וכ"כ הל"ר סנ"ד :

ונ"ל דבל זה מיירי במלה שנתחממה אמן נאור אבל מלה בפולה, ונפוחה כיון שהיא נופה מומרת היא כמ"ם סס' תס"ח די לאסור הרחת לבתחלה אבל אם אינה נפוחה אינה אסורה אלא בדיעבד ומהרי"ל כתב דאם הוא מלה בקליפ

שאין הבלע מרובה כ"כ כנ"ל: (כד) והנעלת החביות כו' • ושכסיו המגבע לפתוח ח' מפולין כדי לנקרו לסוסיל כו' לקרוקה מכן סאמרוגים הסכיטו החביות עד כל סכר אין לסעיל כלל ובן כלי עץ שאינו ן בסם נוטות וכלים סטיו כו יין מרף לא מסכי כלל הנעלה הנרוש מנים אשור ומרוסז וכ' הע"ז ם"מ אם כיטל אותן סיטב כמים עם פאר עד מכסאלק הריח לגמרי מותר להנעיל: נח ובדיעבד אם נתנו בהם יין • ז"ל המרדכי שעשה הסכר בעל גם' קודם פסח ואינו מוזר ומיער בפסח ואין לאחמיר לשער בכל החביות משום דלא ידעינן כמה נפיק מינה דש"מ הכא הכיתרא בלא הלכך מעצריגן כפי מה סיים פולטת ובטל בס' ועוד דכל הנבלע בכלי ליכה פוגמת כו' וכ"י מפרש דגמ"ל בפסח מותר עכ"ל וכתב ב"י דלוב הסוסקים לא ס"ל דטעמה זו לשל חרם לא מהני הנעלה ם ואפי' לא נשתמש בהם המץ אלא בצונן לא ישתמש בהם מצה אלא בצונן והאידנא נהגו עלמא מב דלא לאשתמושי בפסח *במאני דפתרא עתיקי

(כה) נו והנעלת (כה) החביות יעשה כדרך זה ולבן פנגנים ויטיחם בסם ויערה עליהם רותחים מכלי ראשון ויגלגל החביות מיניה. הנעלה לכל מקום (מנהגות מיימוני פ"ה) מ (כה) (מו) נה וכדיעבד אם נתנו בהם יין לו דבר בלא הנעלה רק מסדיחן סיטב תחלה מותר לשתות ממנו בפסח (מרדכי פרק כל שעה והגהות אשרי פ"ב דע"ג והט"ר סימן ר"מ):

כב מ כל הכלים אפי' של חרס שנשתמש בהם המץ בצונן מותר להשתמש בהם מצה אפי' בחמין חוץ נט מבית שאור **מא** ס ובית (סו) תרוסת שאע"פ שלא נשתמש בהם המץ אלא בצונן אסור להשתמש בהם מצה בחמין סא אבל בצונן להניח בהם מצה אפויה מותר (כו) אבל אסור לרוש בהם וכל זה בלא הנעלה (כז) נ אבל **מב** על ידי (סה) הנעלה אפילו בית שאור ותרוסת מותרים אם אינם של חרס פאבל לשל חרס לא מהני הנעלה פ ואפי' לא נשתמש בהם המץ אלא בצונן לא ישתמש בהם מצה אלא בצונן והאידנא נהגו עלמא **מג** סב דלא לאשתמושי בפסח *במאני דפתרא עתיקי (סי' כלי חרס ישמים (כח) סג (ל") (ותנור של בית הפורף דינו ככלי חרס ואסור לפוס פוס דבר **מד** על (מב) המנור בפסח): (מהרי"ו):

כלי

ועיי"ד סימן קכ"ח: **מה** על התנור • וס"ס על הקבלין מפוס מרגלין לסיים בפס קרפסלי"ך וחתיכות סת וכלי חרס סס ולחין יוצא מידי דפיון לעולם דלמו כבפומת סס ומי מילמה יהן ברגל המתיכים ושמתם עליו בפסח (מהרי"ל) ונמי מ"ם ס"ח לא בעי כבפומת ומ"מ סיסק לין מועיל שסשיקו מבמון כמ"ם ס"כ וכתב הב"ח סי' תמ"ז מיהו ל"ע אם יש לאסור בדיעבד כשנתלכו: בקדירה והימום על התנור כשיש חם דקי"ל דאין האיסור מעשעה מדוסן לדוסן ותו דבתוריס שלנו שעל התנור תינו חלת עוה בעים אם יחזור ויעוה פיס הגם כעובי חלבע לו פחות בודאי שאין האמנן מעשעה מדוסן לדוסן דרך הפיס מיהו למקלת תנורים שמעמידין קבלי"ן מכל לד מסביב ומחיצים ועושים כיסוי למעלה מלותן קבלי"ן ועשה בדיעבד כשנתלכו: בקדירה והימום על התנור כשיש חם דקי"ל דאין האיסור מעשעה מדוסן לדוסן ותו דבתוריס שלנו שעל התנור תינו חלת עוה בעים אם יחזור ויעוה פיס הגם כעובי חלבע לו פחות בודאי שאין האמנן

מז בהתוך זכוכית • אפשר שכוון למ"ש המרדכי דהמלוכים בהיתוך אחר מותר בסגעלה ככלי מתכות וכ"כ הלבוש ולל דוקא שמלוסין באחר ממש אבל מה שקורין גלזורט אע"פ שעשוי מהיתוך אחר לא מהני הגעלה דלין בו ממש הלא לבע בעלמא וכ"כ הרמב"ם כלים המצומים וטוגים באחר שעושין לוחו כעין זכוכי'לסוכי' וכ"מ בתו' ע"ז דף נ"ג ובביי"ד לסי' ק"כ: **מז** ויש מקומות • מבני שמזיקין לוחם בסוכין ולין מחזירין לוחם רק לתוך שהוסק בעלמא דלא מיקרי בבשולות אלא"כ בהסיקוהו ב' לו ג' ימים לעוסין (ועמ"ש ס"ל) • ולאיתי בהסיבה לף לוחם שקבלו מעם קוית משאר קדרות לסוכי' אבל לעשם מוזרים לבבשולות אלי דמיד נפרף הסוכין שבהן דלא הם עלייהו אלומן לשוכפן ביותר אבל המחופין לגמרי אם עלייהו לשוכפן ביותר שלא יתקלקל הקוית ושוד מלאתי בשם גלון דמן הדין לאוסכן כל הסגה שמא מיסה כלים ישנים אלא שבתילו מפוס דשמא ליקב"י ובפסח אמיר ספי שכ"ל ובחשובת מהרי"ל כתב מפוס דלא ניכר בליעתו כ"כ דמיי' שמא בשתמש הילו יהודי בהן שכ"ל ובד"מ כתב בשם מהרי"ב דיש לשאול לאומנים כילד מתקנים לוחם א"כ ס"ל כעשם הראשון וכן מוכיח שהם בקלת מקומות מיסת יהודי שומד ע"נ בשעת מלחמה אבל לעשם הסני יש להאמיר: **מז** אפילו הן חדשים • דמיסיון שמא מיסה כלים ישנים לו לבעון ונתב מהרי"ל לין להשתמש בכלים הלבושים בכרכום: **מח** המחופין בבדיל • עמ"ש סי"נ: **מט** וכן המנהג • אבל בדיעבד לין להאמיר (ד"מ) סי' אם הוא תשמיש בעוכן אפילו בלא הגעלה בעלמה כשר ואם השמיטו בחמין שכ"ם בדיעבד מהני הגעלה וע"ל דאם שמד בו חמן מע"ל דינו כהשמיטו בחמין כמ"ש ס"ו ומכ"ש בתוהן שמשמין בהן יין שרף לקיוס ולין לדמותו ליין נסך עבי"ד סי' קל"ה ס"ח דהמה קולות הקילו ביי"ב מעמ"ב בחמן עסכ"ת: **נ** אינו מזיקי שלין משתמשים בכלי' משוכים כאילו ברותתין ואת"ל שמיהו לתוכן רותתין הא כ' המרדכי פ' נ"ה דבישם הולכת בכל הכלי ול"ע בחוס' פרק י"ל דנבחים שכ"ל ת"ה וע' ביו"ד סי' נ"ב דקי"ל הכיא בתוס' זבחים להמירא שהולכת בכל הכלי ועמ"ש סי"ב: **נא** שצלו וכו' מותרים • לפי שעשם המחן נתבטל קודם פסח (מרדכי) ואפילו המלקים בסי' תמ"ז ס"ד הכא מודים שלין כאן ממן ידוע (בד"ה) ועמ"ש שם ס"ג ושמע"ל ס"י דבכלי לא מבעלים איסורא מ"מ הכא משסיקא לא מהקיון איסורא שסיה של הכלי המן:

ואם אלו עשם מ' מולייתא אז אחר ממן ולא לבמהו בתייס אסור: **נב** הברזות • מפני שמשמשין בהם בדיים המודבקים מחמן שם:

נג כלי שתייה • של שכר (ד"מ):

תנב **א** אם הכלים בני יומן • אחע"פ שהכלי בני יומן ס' במים נגלו אע"פ שרי משום דהוי נ"ט בנ"ש דהתירא משא"כ אחר שעה ה' וקשה דהא בסימן תמ"ז ס"ב אוסר רמ"א דברים המתבשלים ולא התיר מעשה נ"ש בנ"ש ואמה מתיר כאן לכתחלה וי"ל דהכא בין דאיכא

קמציות

(ג) זכוכית • מבה"ש וכיון בסבר בית אחרים הקי"ס סימן י"ם ליבב דברי הבה"ש מדבריו שהתרין מע"ם כאן לע"ם בהל' יי"ב בין אחר ובין זכוכית ובין בם מה בתב על דברי הרמוחות הדבן בכלי כסף מטיירין בין בס:

רק לוקן סני בפרהם • ולם נבשמש בחמין ^לפו פ"י בכיסם מבל"ש מהני בדיעבד בעשם מגן אברהם עיין בם ג (בח) מלוח • מבא"ב לם לוי בו מוליאת מחמן עיין סעיף ד': (בו) שמיים • מל שכר ווי"ם: **תנב** (א) המחים • פירוש מחילת בעם המחים סוף בשם ב' כיון דבשם ד' אחר מבה"ש מדבנגן הו לא מיקרי נ"ש בר נ"ש דהיתרא. (ומעמש מחן לא אמרינן דהוה ואיסור אלעיין דיבנר עיין ד' כיומן נ"ם ס"ג] לחרמים: (ב) נ"י • בלפ"ש מבכלי נ"י ואין ס' בחים נגדו אפילו בכי שרי משום דהוה נ"ש בר נ"ש דבמיהת אבא"ב אחר בשם ס' • ואמ"ג דלעיל בסימן תמ"ח ס"ם אוסר רמ"א דברים

שערי תשובה

(ג) זכוכית • מבה"ש וכיון בסבר בית אחרים הקי"ס סימן י"ם ליבב דברי הבה"ש מדבריו שהתרין מע"ם כאן לע"ם בהל' יי"ב בין אחר ובין זכוכית ובין בם מה בתב על דברי הרמוחות הדבן בכלי כסף מטיירין בין בס:

באר היטב

(ולעיין דבר בעתוך בתנור עיין בסימן תס"ח) • ולולם לם מיהו מלם שם לו לבר דברים כמו שהוא בלא קדים בשהוא רותה לו יש לאסור אפילו בדיעבד עיין מגן אברהם ופ"ז וח"י: (ג) זכוכית • בהבנתם לתחרומים לף בהיתוך אחר: (נא) לבושים • אפילו סלבושים בהרמוס לו מה שקורין בלע"ן מאל"ם בל"א מהרי"ל ומהרי"ו: (נב) בבדיל • מהבין בקלת מקומות משומר ישראל בשעת מלאכה: (נג) מתמירים • וכדומבד אינו לוסר: (נד) המנהג • אבל בדיעבד אם לא נשתמש בו

חק יעקב

דמשעה ד' אסור עכ"ם מדר בבן הו לא מקרי נ"ש בר נ"ש דהיתרא אריך ליזהר בדברים אלו אם אינה ס' במים נגד הכלי לו אינה הכלי אינו בני יומן • ומ"כ יש כאן לבאורה המיהא קיימת על רמ"א שכאן אוסר לתחרומים לתחמיר לף בהיתוך אחר • אם בבלים אבל אם אינה אחר שם אריך ליזהר בכל הדברים ומשמע דקודם שם מ"ל ליזהר ואיך יבריע לבקל נגד משעות רוב הפוסקים ובבר הבריעה בקלת מתיהא זו הם"ז והמ"ת והכיתה בל"ע ולבא לאמיר דמעת הרב לי המיר המשעה ו' לאמלה אפי' כלי אינו בני יומן • אז אינם שייס אם ס' אריך ליזהר בכל אחר הדברים זה אינו דאפי אינו בני יומן • אז אינם שייס אם הקי"ל אינו בני יומן אז אינם אינו אינו אינו

דלאו ממש קאמר מיד אלא עכ"פ צריך קצת שהייה וכ"כ בכל בו צריך לדקדק שלא למהר להוציא הכלי מן היורה כדי שיהא פנוי אל הרתיחה ליכנס ולהסליט מה שבלע ט"כ ולהין כאן חשש לנמרי בשהייה קצת בפרט שמנעילין קודם שעה ה': (ג) שלא ינוחו המים מרתיחתן · ואם נמו לזי מוזר ומרתיחין ומנעיל בכן ולא מאסר היורה במה שנמו המים: (ד) עד הפסח שאז המיץ במשהו · משום חול המועד הוצ"ל לעשם זה דאילו בי"ש עלמו אסי' בשאר י"ט אסור להנעיל כמ"ש סי' תקי"ש: (ה) צריך ליזהר בכל בו' · ל"ע דיש עוד א' מה שלא נזכר כאן דהיינו אם מנעיל מקצת הכלי כ"ש דכזה א"צ ליזהר אם מנעיל קודם ה' כמ"ש בסי' תנ"ח ס"ש ממילא אחר האיסור צריך ליזהר בזה ואיתא לאסר ליזהר בזה דהא במקום שממזיק הכלי בידו בשעה שמנעילו אין המים נכנסים שם וכ"ש אם מחזיקו בלבת צריך לגלגל הכלי ולהסירו ליורה ואי"כ א"א שלא ינעיל מקום אחד ב"ש דא"א למלא כזה ובית יוסף הביא בזה דילמא כפי יכולתו א"א באמת לזה למיץ וצ"כ צריך להנעיל אז בשבה שקורין הי"ב שבזה אסור להנעילו בעשם אחד כיון שהמים נכנסים בכולו אבל אם מנעילו אחר איסור ביד לו בלבת לא שלהה לו הנעלה כלל אפילו דישבד דחזר ונישיר וא"ל דאם אין הכלי ב"י יכול להנעילו אפילו ביד דהוי מתן טעם למנם ומיתר עד הלילה זה תינו דעכ"פ נט"ל אסור לתחלה כדאיתא בי"ד סי' ק"נ נם שלא יהא בתוכו לא מהני לזה הכיון דאין בכלי מה לפלוט דהא כבר פלט בראשונה ואלו בלע אפילו מיד שיכניסו שנים אלא דאם יש במים שביורה ס' נגד הכלי שמנעיל מיעיל נם לזה שמנעיל הכלי ב"ש אלא דבזה לא יוכל להנעיל ב' כלים דאסרב ס' נגד שניהם כמ"ש ב"י בשם הרשב"א אפילו בזה מתחיין על ביטול האיסור מה שיבלע אלא על הסליטה במה שיש בו ומטעם זה נ"ל ג"כ שהבא להנעיל סכין אחיסר בקדירה שע"ג האש וכיון בזה ס' נגד הסכין יכול ליקח קדירה כשרה לזה ולא הוי מבטל איסור לתחלה ולפי מ"ש יראה דאא"כ בשם הרשב"א אפילו בזה לא מהני אלא אם כן מנעילו בעשם אחד כיון שהמים נכנסים בכולו אבל אם מנעילו אחר איסור ביד לו בלבת לא שלהה לו הנעלה כלל דאפילו דישבד דחזר ונישיר וא"ל דאם אין הכלי ב"י יכול להנעילו אפילו ביד דהוי מתן טעם למנם ומיתר עד הלילה זה תינו דעכ"פ נט"ל אסור לתחלה כדאיתא בי"ד סי' ק"נ נם שלא יהא בתוכו לא מהני לזה הכיון דאין בכלי מה לפלוט דהא כבר פלט בראשונה ואלו בלע אפילו מיד שיכניסו שנים אלא דאם יש במים שביורה ס' נגד הכלי שמנעיל מיעיל נם לזה שמנעיל הכלי ב"ש אלא דבזה לא יוכל להנעיל ב' כלים דאסרב ס' נגד שניהם כמ"ש ב"י

בפשוטם ד' פרדכי בפ"ב דפסחים בשם פרדקה ס מלא קטיב בשם ספר סלגורס ו' פורמות מייס ז' ס"ם ס"ו ח' ל' פרי"ף ורמ"ם ס' פרמ"ם ומרדכי בפ"ב דפסחים :

יד אפרים

(שם ס"ק י"א) מבחר דמקום שבכתם פירוש מוך מאמן לוט מועיל לו מבאר כו' ס"ב כן פוח דאוסר כו' וזה לוט מבסיק לכלים שמוש מבטיר בערב פסח כו' ע"ל :

ביורה ולין ס' ביורה נגד פוס ח' מסס : **ט** שום כלי בן יומו · לפי' קודם שעה ה' מפוס נוירה דכלי של איסור דלא מהני ליה הגעלה כל זמן שכות ב"י מחזר ובולע ממי הגעלה דלא שייך בו ל"ם בל"ם :

ואילו בלמות ישפוף יפה ויפסח מה לחר הפפוף מע"ל בלא יהיו ב"י

יג (כל מבן כלי של (יג) איסור (ח ע"ב נהגו בלא להגעיל **ט** (יד) יד בוס כלי בן יומו) :

ג ד לא יניח כלים הרבה לתוך כלי ויגעילם יחד (ט) מי (מה (מו) מנעשים זה בזה) :

ד ה מו אם מגעיל (מו) **בצבת** ינגלגל הכלי דאם לא כן במקום הצבת לא סליק דיקולא דמיא :

ה ו אין מגעילין בחמי טבריה אפי' כלים שדינם ככלי שני מפני שאינה תולדות האור דכבולעו כך פולטו מה בולעו ע"י תולדות האור אף פולטו על ידי תולדות האור : סנה מיהו אם נחמם בו רק כמי טבריה מגעילו בהן (כ"י בשם מ"ם) יז ולין מגעילין ד בשום (יז) מבקה רק במים מיהו בדיעבד מסני הגעלה בכל מבקה (כ"י בשם מ"ח) אם בגעיל הרבה כלים ביורה עד שמרוב פליטת הכלים נעשו המים כליר (יח) אין להגעיל עוד בתוכן מים (ר"ן פ' כל הכשר) :

ו (יט) ז כלי גדול שאינו יכול להכניסו לתוך כלי אחר מחמת גודלו **יא** עושה יש **שפה** לפיו ח (יט) **בטיט** כדי שיתמלא **היטב** (יא) ויגיעו המים בשפתו וממלאו מים ומרתיחו **יב** מ **או יקח יג אבן רותחת** או לפיד אש וישליכנו לתוכו בעודו

ג"ל ניחו פעם ח' עליו ומעת בשעת הגעלה לא יחיו עליו לכן יעשה פפס ומע"ב שהמים זבין מפס דרך הטיט קי"ל כבולעו בגילוות כך פולטו בגילוות (נמ') וכתב מהרי"ל דאם הוא כלי שמולחין שמו רותחין אין לו תקנה בתוכן זה דלר המילן לא נעשל לכן לריך להכניסו כולו ליורה :

כלי שיהו לר מע"ח לפפפו בפיים הו שים לו קנים אסור בהגעלה עכ"ל וכ"ל דה"ם קערות שמכסין בהם המחבת אף לר המילן לריך הגעלה : **יב** **או יקח** · פי' שימלאנו בתחלה היטב : **יג** **אבן רותחת** · דלוגת מלגן המים :

לפפות מיט אלא בתה שרולה להכניסה אח"כ לפפס · אבל בתחלה כשבא להכניסו ליורה כדי להגעיל בה לא הלריך זה וכיון מעשה מזכלתי · ואע"ג דכתב הטור בסיף המפפס הרתחון זה לא קאי רק על הגעלה לא על הפפס ושכחו עכו לעשות תחלה ג"כ פפס בטיט או להכניס בה אבן וחוה עלסיו"ם דשמת יגע בכלי המוכחר בפפס של יורה וכן מסיק מו"ח ז"ל : (יא) ויגיעו המים בשפתו · המרי' בגמ' בזה דכבולעו כ"ם מה פולטו בגילוות לף פולטו בגילוות · פירש"י דלא בלעו אלא ע"י גילוות שניתנו הרתיחו · אם ולא הכניסה לתוך יורה אחרת בשעת בליעה אסיר כך בשעת פליטה אע"פ אלא הוכנסה ליורה אחרת הואיל ונתמלאה יפה מעל גילוות על פפתה ופולט ומיהו בדעת דלאו בעי דלאו הוי גילוות על הפפס בהאי אימא · אבל איסור נתבטל בה פעמים הרבה ואם לא הבולה גילוות בה פעם אחת בכ"ל מעמא דבמקום שנהגו הכלי מתן תוך היורה מיהו מועיל לו הכשר ע"י רתיחה אלא דוקא להכניסו ליורה להכשירה דהכל נדול הוא כפי תפיסתו כך הכשירו · וכתב מו"ח ז"ל לפ"ז בקערות דכוסים לותם לעפמים על המחבת לו מותכין בקערה מהקדירה כמ"ש בכל בו לריך להכניסו ליורה אחרת אבל לערות עליהם רותחין מכלי לחתן ואפילו יפים עליהם גם כן אבנים מלובנים דכ"ז מיהו נקרא אלא אבל לא הוי ברכ"ל עכ"ל ודבר זה שהמיר באבנים מלובנים מיהו מן הדין אלא מומרת בעלמא דהא כתב בס"ע סימן הנ"א סי"ו דהכשר זה הגעלה בכ"ר וכן הביא בס רמ"א בסעיף ה' בקערות גדולות שיהן עליהם אבנים מלובנות כו' ע"ב ודלפי מהרי זה לכל הלריך להגעלה דכ"ר ובלבד שלבו הרותחין ע"ם כולו ולדדיו :

כתב ב"י וע"ל דלפי מ"ם רבינו בשם הרא"ם המלריך להגעיל היולם הגדולה הייו דוקא בהכלים שהוגעלו בתוכן היו ב"י ולא היה ס' במים כנגדן וההגעלה עכ"ל ונראה דיש להחמיר לכתחלה גם בזה דהא שיקר הסיתר מעשה דהוי ל"ם בג"ע דהיתרא · וכבר זכרנו בי"ד סימן ל"ה ס"ח בשם הסמ"ק דאסור לעשות לכתחלה ל"ם בג"ע ואסור להעלות דנים בכלי של בשר כדי שלחבר כך יאכלנו עם בותה ס"ב כן הוא דאוסר לכתחלה היורה וסומך עלמו

באר היטב

נגדו · וכל זה בכשר יפות הבנם לו בפ"ם קודם בשם ס' מבא"ש אחר כך לריך ליזהר בכל אחר מהן אלא אם יפה ב"י לו שיפה ס' כמנהגר : (יג) איסור · אבריך שיפה אחיו ב"י לו בנים ס' נגדו ולא מוהר לבעיל אבעלו סבלו בל איסור הבלה : (יד) בים כלי · אשלו לבדו וקודם בשם ס' ונם יש ס' מבנים נגדם בלו בל איסור דלא מהני ליה הגעלה בל זמן בטול ב"י מחזר ובולע ממי הגעלה דלא שייך בו ל"ם בר ל"ם דהמתרא · (ולע"ד ל"ד סימן ל"ם מבקה מדאמרינן בם קנים בבר מבוחבה ביורה אולבת מוחבת · ומיהו דבסה דיעבד ומ"ם דמה בבריהו בלא הוי איסורא אלא דבשיר דהמתרא לבתחלה שלא לבעבת מוסקים דל"ם ל"ם בל"ם בי הבשפחים מהמרבים בפ"ם בנים)-בתב בשבן אברהם אשלו אלמנות ישפוף יפה ויבשם אחר הבפוף מבל"ם אלא ישים ב"ר ויהיו מונגנין מן בנים לוהין בהיה אלמנות ולא ע"י ולריך לעשות בלריות ולא ע"י ולריבה בחיר לבה מ"מחבב עירוי · [מיין ל"ד סימן ל"ם] ויבאר שיבשוך מן בבלי בבבל בו בנים אלא ישלוב בם בלי אחר מבקדים ולבעות עליהן לבעיל דיה מקרי בשיר בלי בבלן בלי אי אבן לבלו אם בוסם אלא בבלי בבלבלו שהו בבר מבקדים בנים הרתחן מיקרי בשיר בלי בבלן

חק

בנמנאר בסעיף ה' ומיין בלבוש : יג ב"ש בלי של איסור · אבריך ס"ה אינו ב"י לו בנים ס' נגדו ולא מוהר לבעיל אבי' בבלי של איסור הבלה וכ"ב הב"י בשם הבנסות מיים בו וכ"ם בתשובת מהר"ם מרבונברג סי' תכ"ט ובאו"ה בלל ל"ח דין ל"ו : יד שום בלי ב"י · אבי' לבדו וקודם בשם ס' ונם יש ס' וכתב הא"ה אבי' שולחנות ישפוף יפה ויבשם אחר הבפוף מע"ל אלא יהיו ב"י ויהיו מונגנים מן הנים הבינים ס אלא ילבנו מבם הרותחין ויזהר לבם ך עליהם בזהיבות ולא ע"י ארוקה בחיר לבה מ"מחבב עירוי ויזהר לבעות עליהם מבלי ראבון בבטל בו הנים ולא ע"י אליבה מבלי ראבון אם לא שיראה להבשות הבלי אבן לבלון דאם מקרי הוא ב"ב בלי ראבון עכ"ל בשם מהר"ל ולא ראיתי בזהבים בבל זה לבי שבעילין ע"י אבן מלובן המחזיק הבחיבות אלא ילבון והוי בבלי ראבון בחו שבתבאר לעיל סי' תנ"א בעיף ו' בהג"ם ובם בבסיס המע"ל לוהו בזהבין אלא הבלבלות וההבלים ביין הרוב הבחיבן ע"י לוהן ואם ידוע בעיבו אבן בחיבן בבלי בבלי בבלי

עצמו שיהיה נ"ט בנ"מ · וכ"ל זה למגמל כלי שלינו ב"י מס כלי ב"י כמ"ש בס"ב דסס לין הבליטה ולחיה כיון שהכלי מלוה לאלוה לחמור לא בלע בלל כמ"ס סס מה שלין כן כלן ביוהה בהוה בולע ולחי הסלוקים שמגעילים בחוכו בסרי לינו מסולק מסס תמיד שנאלר בו בעודו רותח ומתוך כך ירתיחו המים יותר ב ויעלו על שפתו :

תנג א לא באורז · דלין יוצלין ידי חובת מלה בלילה כרלשונה חלה בדבר הבא לידי חימוץ · טמרק"ו לינו מחמיץ (מור"ם לובלין) : ב מותר להדליק בשמנים · מהרי"ל כתב שלא להשתמש בשמן במקוה שיש לחוש שיבלו לחבשיל כי כותשין לוחו במכתש, שעורים בו שעורים ולחי, שמן זית לא ידליק בשמושות שמשתמשין בהם כל הטמה שהן מתחמות מכח השמן שכ"ל ובד"מ כתב דלחילו שלר שמיש מוחר להדליק בהם לחי, ידוע שכתבו לוחו במכתשת שעורין בו שעורים דלחילו מחערב בו משהו בטל בס' קודם הפסח וח"ל שקבל טעם מהמכתשת דדוקא בדבר חריף לחמרי' לגב דוחקא כלע כמ"ש בי"ד סי' ל"ו לחבל בדבר שלינו חריף לא ומשמע ממהרי"ל דמותר לחבול שמן זית : **ופשוט** דלכ"מ הרישות העשיר מה' מינן לחסור להשהוחן בבית שמלמלין לוחן במיס קודם כתיסה : ג **מותר להשהות** · וס"ה דמותר ליהות מהם (ת"ה) כתב ב"י טוב להחמיר שלא לחבול עני"ם וקימל עד יום הלחרון כי ה"ל לברכה יפה : ד **טעם דגן** · ודוקא שיש בו בזית בכח"ש

י סור בסם משנה רש"י וס"ש (כ"ה שלא יחמיר ויבולע מה שמלא כבר) ל מנהגם שמחיר ל"ה ב בנגע' ג מסה דיב מולא שם ד מנהגם ע"ג דחלם ובחנו מרחב"ם בס"ו :

בדבר הבא לידי חימוץ · מרק"ו לינו מחמיץ (מור"ם לובלין) :

ב מותר להדליק בשמנים · מהרי"ל כתב שלא להשתמש בשמן במקוה שיש לחוש שיבלו לחבשיל כי כותשין לוחו במכתש, שעורים בו שעורים ולחי, שמן זית לא ידליק בשמושות שמשתמשין בהם כל הטמה שהן מתחמות מכח השמן שכ"ל ובד"מ כתב דלחילו שלר שמיש מוחר להדליק בהם לחי, ידוע שכתבו לוחו במכתשת שעורין בו שעורים דלחילו מחערב בו משהו בטל בס' קודם הפסח וח"ל שקבל טעם מהמכתשת דדוקא בדבר חריף לחמרי' לגב דוחקא כלע כמ"ש בי"ד סי' ל"ו לחבל בדבר שלינו חריף לא ומשמע ממהרי"ל דמותר לחבול שמן זית : **ופשוט** דלכ"מ הרישות העשיר מה' מינן לחסור להשהוחן בבית שמלמלין לוחן במיס קודם כתיסה : ג **מותר להשהות** · וס"ה דמותר ליהות מהם (ת"ה) כתב ב"י טוב להחמיר שלא לחבול עני"ם וקימל עד יום הלחרון כי ה"ל לברכה יפה : ד **טעם דגן** · ודוקא שיש בו בזית בכח"ש

בעודו רותח ומתוך כך ירתיחו המים יותר ב ויעלו על שפתו :

ז יבא נוהגי' (ב) לשטוף הכלי במים קרים אחר הגעלה "מיד :

תנג דיני החטים וטחינתם למצות · ובו ט סעיפים

א ח אלו דברים שיוצאים בהם ידי חובת מצה א בחטים ובשעורים ובבוסמין ובשבולת שועל ובשיפון ב (וכמנהג ליקח לכתחלה חטים) (מהרי"ל) ג **אבל א** לא ג באורז ושאר מיני (א) קטניות וגם ד אינם באים לידי חימוץ ג ומותר לעשות מהם תבשיל : הגה (א) ה ויש אומרים (טור וכנראה מיימוני פ"ה ומרדכי פ' כל טעם) והמנהג בלכסכו לחמיר ולין לעשות מיהו שפוט לאין אומרים בדיעבד ו אם נפלו תוך (ב) התבשיל וכן **ב** מותר (ג) להדליק בשמנים העשויים מסס ז ולינן אומרים אם נפלו לתוך התבשיל ח וכן **ג** מותר להשהות מיני קטניות בבית (ת"ס סימן קי"ג) וזרע אקליר"ח (מהרי"ל) ט ועני"ם אליינדר מינן מיני קטניות (ד) ומותר לאוכלן בפסח כן נ"ל :

ב ד **העושה עיסה מן החטים ומן האורז · אם יש בה** ד (ה) טעם דגן יא יוצא בה ידי חובתו בפסח :

אם

באר היטב

שכופין לפעמים של בקבוקים אלו כלי שבולמין בם מסקדרים אין לו מקום כלומר זה דלר מילון לא נעשלכן אינן לפסיכון כולו ליהרים ס"ח וכלי שפיהו לר ס"ח לבסשבו בפנים אלו שיש לם קנים אחור שבנבלה מהרי"ל ופ"ל סימן תכ"ח ס"ב ס"ג : (ב) לשמוף · ובדישבר אין קפידה אם לא שמף כולל ח"י :

תנג (א) קטניות · הוא פדין מערש"י ומרקב"י ומרא"ן פירש מחמיצין : (ב) שבבשיל · אפילו ליבה ס' ג"כ מוחר כאלילה מכל מקום רוב ס"ס ועיין דאל"כ לא מיקרי מחרובה כלל דמה כאוכל בבשיל מקטניות שנמו ח"י · כל מיני מריחות אקורין גרושין פשלים מה' מינים אסור לבשלם בבית בשלחין אותם בתים קודם הפיסח ואם אבר מיני אסח אסורין בבתים ח"י : (ג) לחדליק · ומהרי"ל אוסר במקום שיש לחוש שיבלו לחבשיל · [כי כותבין בחדרים בבתיהם בם שעורים · וד"מ בדא בים נגנע ה"ס מוחר בחבשיל דנכל ק"ס וא"ל שקיבל עשם מחחת דוחקא דוס לינו אלא בדבר חריף (ר"ל פי' ל') עמ"ש ס"ס תמ"ז · ובבשם מהרי"ל דמוחר לחבול שמן זית בפסח מנן אבנרהם ע"ש : (ד) ומותר · ומכל מקום לריכין בדיקם אלא יפה בסם ח' מה' מינים · כתב ב"י טוב לחמיר אלא לחבול אבל מ"ס וקיים"ל עד יום אחרון של פסח כי א"ל לברהם יפה · וא"ו כתב אחרים אחלקים לוחו שקורין קרא"ם קיים"ל מלאים לוחו מחרונים אחרונים אסור שבראינו דוחם לנן אבל לוחו מקבת אפלר קיים"ל מוחר בפסח · וכמ"ל כתב נע"ל אין לחמיר יותר דגם קטניות אלמו חומרא בעלמא הוא וכנו דלא לוסיף אלם : (ה) עשם דגן

לחרוך לח הקלים' קודם פסח וגם נעיין קודם שקולין אותם לברר מסם הטרוכות אורז ואחר מיסם הטרוכות אורז ואחר מיסם הטרוכות אורז בפו"ח שחעתי ברבנים פוכיים לפי שים מהם רמאות מחחחמים בעיים ואחר כך חוזרים ומיבשים אותם בעיים ואחר כך חוזרים ומיבשים אותם בעיים ולחרוך מהם כי בפסח לריך הרחקה פסי כו' עיין שם ומכל מקום נראה שאין להוה כלים שנחבבל בפסח פיי"ח לו בפסר מבשיי"ח לחוך המבלל ויש מוחנין אחר בעיי"ח שבאה מן החנרים אבר בלילות נעדולים וגם הכרקיפים מעידים שאוא כבר לפסח ע"י המכירים במרלאם ופסח ובית שים מבבל בין פיי"ח שבחבבלה ומחייבת לבין פיי"ח שבאה בדבר נדולת, ולא אלא בם אור לבאלה כלל : (ד) מוחר · אבנ"ם ובחב בחבוכו' חיים אבל מ"ב סימן ל"ח שים מין אחר נראה כמו קמח ונקרא בערים אבלה אבל"ו וחא לעשה אמוח מן אל אינדים ומוחר בפסח אך בעיר לונדים מחחכמו לעבות בדמותו והוא אבלה מקמח חיטים ונקרא אבלה אבל"ו ובל לונדרים ניכר לבקיאים שנעשה אבלה אבל"ו בדבר כי לעבמים חכמי הרופאים אנשים אמו שים לו חולי ומיחוש לאכול אבל"ו ולריך לדקדק בפסח שהוא לחוא בבא אבל אבל"ו אינו

ס לדעת הטור ומבואר מרמב"ן בסי' ק"ל ו טור בשם הרי"ף מהשלמה הרא"ש מ' ז כתו' מל' הרא"ם מהרמ"ה דהב כתב בשם ת"ה טור בשם גאון :

עטרת זקנים

תנג (א) מיהו צריך לראות שאין בו כ"כ בו • טורי פפס שאין בנשיכה עכברים משום חיטין כרש"א וגם קמח בקמח מתער' יפ' ולא כפ"ם מהרש' שכתב דגן שצמח צריך לאפות קודם הפסח דליתא ודבריו מוהרים פ"ש בסי' תס"ר דקמח הוי בטל לח בלח וס"ם כל בעל נפש יחוש לעצמו בפרס בדגן שצמח וצריך לאסור חקמח משום מחוסה עד אחר אפיה לאחות כ"כ רש"י בחולין דף ז' ע"א ע"ש :

בסי' ת"ס ס"ז : (ב) אין בבך כלום • פשטה כטור וז"ל ושוד אפילו אם יש בה גבוהים אינו מ' מלגו ומתבטלים מה בשיטתן ואין כאן מבטלין איסור לכתחלה אפילו שוהן כדי לבטלם וזה דלא כהגאות סמ"ק שכתב ח"ל צריך לברר יפה שיהא בו ס' מאותו שלא נמח ואע"ג דהוי יבש ביבש מ"מ יביב עשמא בשמא אפיה ונם צריך שתהא אפיה קודם הפסח דאי בשמא אפשר קודם הפסח אפי' כל שהוא אסור ושל כן נכון ליזהר שלא יהיה כלל מאותה חטה שלמחה מעורב בתבואה של פסח לפי שרגילות הוא לאפות בפסח מכל • הרי פיר בדאין כאחד ממש כלום בלא אלא אחר אפיה לאחות קודם הפסח ע"ש מיי' מוכר"ל מיים כ"ן ז"ל מסיים אב"ד דק"ק פוזנא מל"ל ובלב בסי' תס"ו דאם קודם הפסח נתייבש הלמלומים לא מהני ריקוד דמיסרך ומתערב ואסור לאוכלו והוא מדברי מרדכי בשם הר"י מיינ"ץ • וכבר מכר שם במרדכי בשם הר"י מיינ"ץ דמה שנתבטל קודם פסח אינו מזיק ויעשור וא"כ נ"ל דבדין דמתייבש הלמלומים לא נתבטל כלל דקמח בקמח אינו מתערב כדאמ' הסמ"ק שזכרנו וא"כ אפשי הפ"ע שתרי אהדדי • ולריך לתלק דס"ל דקמח בקמח אינו מתערב ביטיה נחשב כמתיבש ח' אלא אם יעמוד לותם ביטר כמו שהוא לשון הטור שכתב ומתבטלים הן בשיטתן כו' דמשמע הסתיבה עושה הערבות כלומר אם הפ"ע כמ"ש מ"ה הטור בפ"ע ומ"ל כאן אם יש בו ס' כיון בפסח הוי כמבטל איסור פ"ם • וה"ל כתב פ"ם ל"ב"ן דעבוטה עבור הוי כמו פירות) ולפסר דהוקמ חבש אבל בשורש מפסר לאחמרן מ"ה ומ"ל דיון אסור ס"ר : (ג) לראות • קלי אחרון מלמה ואין לריך לאפוחו לעצוחו בחתיכה ח' מ"ה גם ק"ם אסור לאפוחו לאפוחו דוהלו אחי לאפוחו גם בפסח ובזה מחמיר עוד מסמ"ק מחיקל באפייתו קודם הפסח כל"ל לייסב דעת הפ"ע שכאן הוא מיקל בלד ח' יותר מסמ"ק ובסימן תס"ו ממחמיר בלד ח' יותר מסמ"ק דהיינו במקום שהוא מוחר לו מותר אפילו תוך הפסח ובמקום שיש איסור אסור אפילו קודם הפסח • אבל מדברי החוס' מזהרתי מבואר שקמח בקמח מתערב תכף בטפל שם ע"ש ממילא יש היתר בהתערב קודם הפסח אפילו אחר המאיבה ובלבוש פסק כאן בסמ"ק שיש לאפות ק"ם בדגן שנמח קלתו • והכלל"ד כתבתי שכאן בפסק הפ"ע : **ועברים** בתלגו בקמח בסימן תס"ו : (ג) קמח מן השוק • נ"ל דלא מחקינן איסורא ונראה דאפילו במקום שמוכרים לאחות הרמים אימר לא לאחות בדרך שמתמנן לף אלין אלו בקיאין ובמקום שמוחנין הרמים ברמיים הלגלגי"ן אסור אפילו בשאת הרמק כי ממך נמור הוא : האידנא

שערי תשובה

בעמיים אלו ובסימן ר"ם כתבתי הטורים מפם מפסקי דינים בקולם ומפם תלמוד לבלון: (ז) לראות . עיין בלר סיבב ושיין בפקים שמולל אסי' כ"ו מס שכתב בזה: (ח) מלוס עיין כם ם ושיין בפ"ת דברי יוסף סימן ס"ם ביב הטבין בכל המלות שמוכל בפסח הסי' מחמיר במורים מפשת קלירם ואין בזה לא מלוס יוסרת ולא מלוס מחלוקת ולא מלוס לא תתעדדו עיין שם ובסיאלו בר"י ופ' כפר"ם מ' תבלו בעבלבי איסור סעיף ח' שכתב אותן הטבשים לאכול כל הפסח מצלה הטטורים מפשת קלירם לא מיקרי ביב אלא מלבת יחירים הוא דעביד ואם רוצה לאכול מצלה שאינם מטורים מפשת קלירם בכל ימי הפסח אין מלילם הרחבנים ל"ל הטרים ובבר"י בבביא בפם נחסה בבסף דלריך בחתם ובם כתב דבם מי שהבב שלא לאכול מבם אלא אחרים בשאר ימי הפסח אף דים לעדר אאין ובן בטבע לאכול כל הבלם מפשת קלירם מ"מ הטיקר הוא דבני בחתרים בחתרים ס"ם ושיין בריל"ד סי' רכ"ח והבבון הכל מי הרגלים לבטל הריבות הרחבות אלו אלו כיולא בפם יש לו לבטלות בטורים אפילו מקבל עליו לבטל כן תמיד רק בפפם הרגלת לאחבון בתחרבו דלא אפשר לו לבטבר הבי ואחי לבקלקולי ולם הבה מלבתות נרבלם דבני ליה בחתרים דחרבים בחמ"ם

חק

דלא לוסיף עלה ופ"ל סי' תס"ד מדין החרדל : ו אם יש בה טעם דגן • אם ל' אין בו כזית בכפ"ם ובוה כדאת כרמב"ם וכרמב"ן והרא"ם והטור וכמ"מ דלא כרמב"ם והרמב"ר דסוברין דבביטן הוקא כזית בכפ"ם (ובמ"ם סי' ר"ח ס"ק ט"ו נפל טע ת בדפוס סב' בפפ הרמב"ם לחיבר ושיין בב"י) וכתב בי: הרב בפ"ז מהלכות הב"י בפפ הרמב"ם דבאורו בעיבן הוקא כזית בכפ"ם וכי"ר סי' ס"ר כתב בפמו דבל זה הוקא באורו ותנים ולפ"ז בפאר מינים בע"ן הוקא רוב דגן ודלא כפ"ם ול"ע מכ"ל • ובאמת לישת הרמב"ם דבריו נכונים וכן ראיתי בדברי הרמב"ם לבדיא בפפקי הלם אלו ואלוים ב. מהירוש' ופ"ם אבן לדעת הרמב"ם ובריאתו דבאורו אפי' אין בו כזית בכפ"ם יצא מ"ב בפאר מינים אבי בכזית בכפ"ם וכן מבואר ומשמע לבדיא אל' אמ"ם הוכא בב"י ווה כוונת בעל מ"ם עיין בו ובמ"ם אפק דים לבתאיר דבעיבן כזית בכרי אבילת פרס אף בשורו ותנא מיארת ישראל נגד מפעמות הרמבנים והפבמת הארחונים כאן ובו"ר סימן אב"ר : יא יוצא בה • ולא אבריבן דאורו מבבל שפה דגן כמו דאמרינן לענין מרור אמנבל בעם מלה ושיין לקמן סימן תפ"ם ובבוספת אמתחת דף כג ע"ב ד"ה קפ"ר : יב מאבילת עכבר • אבום דמעבר רוח אבבי עכבר אינו מחאיר הבב הקב"ה (ישור די"ם דהו כמו פירות דאין מחמיר ושיין בחבוכת רמב"ן סימן ק"ב) ובתב המ"ם ולבן אבינו אין ס' עגדן פרי כדיעבד ואפבר דדוקא אבם אבור מעבר לבתאיר עב"ל וע"ל מי פס"ו מדין אבילת עכבר בקמח ופ"ם בם : יג שלא יהא ס' בבגדו בן הבתיר • זה קאי רק לדגן אלמת ובל"ב הב"ם והבבמת הארחונים דעיקר כדעת הבם הבקים דקמח בקמח אבלו בלא ובמערב ומתבטל קודם פסח ומותר לאפות אפילו תוך הפסח דלא כדעת הסמ"ק (וע' בת"ם הקי"ר ובפקיו סי' קמ"ו ס"ם בבם הבמ"ק בבתר לבמ"ם בבמו בסי' ק"ן ושיין חלם ומשמע הבדים וע"ם) ובעל נפש יחאיר לעצמו לאפות הבל קודם פסח ועמ"ם לעיל סי' מ"ל ס"ק ו' ומ"מ ולאי המותר לבבל מן אותן המלות תוך הפסח ולא בבמ"ם ובמו אבבוב עליו המ"ם לקמן סימן תנ"ח ע"ם ובנתלמלה הקמח ובעשה הירורין לא מהני ביטול אפי' לאפות קודם פסח בתבוטר לקמן סי' תס"ו : יד יהא ס' • ולא מקרי מבטל איסור לבתחלה כיון שאין כוונתו לבטל כ"כ בטור והבריתא יותר מוכחת שאין כוונתו לבטל כ"כ בת"ם סי' ק"ד ס"ם ושיין בספרי מ"י רים כלל ס"ם : טו מצת מצוה טוב לשומרין • משמע דוקא מלות מלוס לריך לשמור כדי לבטל לילות רבבוהים מה שאין מלוס לריך קמח מן הבוק אפילו בלא דחק ובל"ל ר"ם הס"ו ואפי' אינו לבבל בבם"ם ובוסקים דלא אפילו אם הבה בבבוהים ולא בבבל בבל"י הבם"ם ולא בבבל בבל"ר ובבבל בבל"ר ובבבל בבל"ר וב

(ד) האידנא אסור ללתות כו' · ע"כ לאסור ליקח חיטים מן בעל הרחיים שלוקח מדות כל הסמה דרגילים הסוחרים להרים החלה ויש לגעות דבר זה להמון עם למען ידעו שיש איסור בזה : (ה) צריכים כו' · ומלות מן המוכר ליקח הרחים שלא היה בהם קמח כי ע"י כיבוס יש לחוש שנדבק הקמח בהם עפי כנ"ל גם מן הדין נ"ל דאסור לחיות ומחיים ממ"ם הרא"ם בפרק כ"ם כתב אבי הטור מעשה היה שהרו מעט מורסן ושפשפו בהן לוחות בשפם ואחרו מ"מ מעט דאיתם בשור נקבים ומחריבן בהשור והרוטב ואי אית ביה שיני אסור וכ"ם בשקים שעשו נקבים בחרינתם ודאי נדבק שם הקמח על ידי הכביסה ואינו יולא משם גם המעות שעשין עליהם המלות יש חשש זה ויותר טוב לעשות מלית על השלמן החלק בלא מעם וכל ירא שמים לא יסמוך על הכביסה ואחרי מי שנזר : (ו) שאין אוכף כו' · כי הקמח מתחמם בזיעת הבהמה : (ז) יום או יומים · ומסר"י כתב ג' ימים :

לא

ה (ד) יח ס האידנא אסור (יא) ללתות יט בין חטים טו בין (יב) שעורים :

ו · שקים שנותנים בהם כ קמח כל (יג) השנה אם רוצה ליתן בהם קמח (יד) בא ומבבסים אותם יפה (ה)(ט) צריכי' להתיר קודם הכבוס כל התפירות שבהם בקצוות או אם הם ממולאים :

ז כ כשמוליבים השקים שיש בהם קמח מהרחיים כב אסור להניחם י על גבי (טו) בהמה (ו) שאין אוכף או עור עב תחת השק : סנה כג וכן יזהר לכתחלה שלא לסנות הרכב (טו) מקום שם קמח זה על גב בהמה מפאר · (מרדכי ס"ם אלו מוכרין) :

ח כד ל נוהגים (יז) לנקר הרחיים יא משום דזיטנין נתנו בהם תבואה לתותה לסולת מ ונוהגים שקמח הראשון שנטחן אחר הניקור (יח) כה שומרים אותו עד לאחר הרגל : הנה ואנשי מעשה רגילים יב לילך בעצמם אל מקום הרחיים לראות שם בעצמם בתחילת קמחיהם (מרדכי) :

ט כ צריך לטהון החטים יג כו (ז) יום או (יט) יומים לפני הלישה ואם טחנו בערב פסח יד יש אומרים שאסור לולש מצה בו ביום לפי שהקמח כו בשעת טחינה (כ) רותחת טו ומחמם המים והעיסה נוחה להחמיץ :

אין

כסם ל"ל ע"ם : טו בין שעורים · בשור מעמם דשעורים מדינה דנמ' אסור ללתות ולזקר דסיטן מין שעורים לענין זה עב"ר סימן שכ"ד : י על גבי בהמה · שמחמם מבהמה ועוד דלא בריחא לן לא זיעת בהמה מממלת ואע"ג דלפי הסברא אין בכסם קמח מ"מ אין לחוש שנדבק בהקמח ומלתא דלא שכיחא כ"כ לקבל במילתא דלא שכיחא (ת"ם) ונ"ל דבדיעבד יש לסולרות זזיעת בהמה אינה מממלת : יא משום דזמנין כו' · כשומכין הרחיים תבואה לתותה לא יסמכו בתותו בית לסמה אסרו הרחיים אמר' כי הלבן סורח ומתעב וקבן לא יסמוך הרחיים (מ"ל) ע' סימן תנ"ח ס"ח : יב לילך בעצמם · שמלוה בו יותר מבשלומו : יג יום או יומים · סי' לכתחלה יומחן ג' ימים לפני הליסה ואם ח"ח עכ"פ יומחן יום א' לפני הליסה ונ"ל דלא בסימן יום ח' לפני הליסה ובסמ"ם סימן ס"ו ס"ח ובסמ"ם : יד יש אומרים שאסור ללוש · ומקומינו אין מוסמין לזה ואסור כיון שמרקדים הקמח מתקרר (כ"ה) : טו ומחמם המים · משמע דברותיה לבדה לא מחמיץ בלא מים וכ"מ בגמרא סהיו רגילין לעשות קמחה דחבשונא וכמ"ם

ס' חס"ג וח"כ מ"ם ס"ג שלא להניח הרבה שקים זע"ז היינו קרוב לליסה אבל יום אחר לא יומים קודם לכן עכי' וע"ע דכירושלמי לא משמע כן עכי' :

סוכין

ם פרי"ף ושל"ם בפ"ב דפסחים וממ"ם בפ"ם ר' פס"ד כ' סם ל' פסנר בשם מסר"י מולין ומבו' שמגוויה מ' סם ל' פסנר בשם שלי' פלוקא על פי פירושלמי :

עטרת זקנים

(ב) צריכין להתיר כו' · וי"א ראפ"ו אין שם תפירה ומלאי בגדי אין ליתן בהם קמח בפסח שלו פסח ותכי בהנה. ולא כם"ש בש"ע כאן ובסי' תנ"א להתיר :

באר היטב

סמח נגע בחמם ונרחם דאפילו בחקום מטוחנים לגלות הרחיים לאיסור לא נחת בדרך שבחמתן ע"ז · אבל בחמוגה לחם לוקח סימן ל"ב אחריו בגמרא ע"ז · ואחר כיבוס ובגיהוץ בגיהוץ כולל אחקלאן מבלבלין אמנם דמיד אחרון אמנם גרוש מלוחים אף שרוב מסובבים אין מבלבלין אחר מאיס קטע בחמלה אל אחלה דמי ע"ם · (ואם אמיר מבית לבית ישראל מוחר דבל דפרים כו' ומ' סר"ם) וכ"כ הס"ם בכם גדול ל' דבמדינתנו מרגילין לחתן אחרון ובוכין אחם אסור ליקח קמח מן בסק דסי אחם בגבן מנסבה בס"ם סימן ס"ו ס"ב וכ"כ כל אחכמי אחלא ע"ם · ובה"ל בסב נראלה לאנלן דדוקא מן אוכן בחומרין אבשיר לו אפוכרין קמח בקבעות אין ליקח וכ"ב מן אחחומרין אלין ליקח אחם אבל אחר לקנות מן בני בבריאם אחגילים קמח בכל יום מן בבריאם ע"ם אחבם · ובאמרו בגם בימי אות"ר בבלאן אחר"ם ז"ל היה אחם ל' דוחק בקחמה דאחם ואסיר לקנות מן אבוח ואפשר דגם בן בדרך אחבאבי ולין לבחמבי בשיב בחוס אלינם אל אחלה בגם"ם ס"ם ס' · ובכתב ס"ו דאפשר בחמרים אבחרים אחומנין בחמלנ"ן אפילו בבחם בדרחם לאסור לי חמן נחוד בוח · ובכ"ח כתב עניו לפד"ל דבאמת אחחם לף בס"ג יש לבחור דאם לף אם בחאר חיוב אחר מן אחמלנ"ן ובאפרב ולאי דבאפרב ובגבאל קודם אחבה · ס"מ אבבון בוח בבאם בדרחן לאחות אבל קודם אחם · (וה"ר מבית ראים בבאבל אחרוי אם בקבת אחמבי לוח אחרקדם ע"ב) : (יא) לוחות · אירחם לאיחם בחב בבמבל"ם אבלנ"ן אחבחים בחים · ואבחרון אירחם לבת בבריים · ולאי אלין לנו בקיאין בלאיחם לבן אסרו בגלחנים · ואמבל אחקם בחאר לקיחם בבחחם אחבחים כיון אחבחיה דב"ם מיחרין אחבחים לחיחם בבחים בלחיחם כל אחיני קרוב לבחבקע בב"ם אחן אח"ר בחם ס"ו ובחיני דוקא בבריים ולחיחם מוחבם אבל בבריים אבחרים לוי אחן נאחר כמי דבן אבחבבא בבחר אבחבחר בר"ם אח"ר ואיין אם בב"ר וכן אחבחם בח"ם סי' ק"ם ובל"ל סי' ל"ב ובבאחר אחחרוים ואיין אם אבחר בב"ק ס"ו וכן כתב אחרי"ל בבחובה סי' ל"ם דאי אחבחי לוי אחן נאחר מכ"ל ובחב אח"ו ואסיר לקנות אחבחים אבבל ברחים דרגילין לבחים אחבחים אחלה מכ"ל : יש בין חטים בין שעורים . לבן אחאבר אינו אדוקק אחבחבא דאחים ובשורי' אוויים אם ובאחם שעורים כיון דרבוכי לף אל בא דאם לאחר ללות ואפשר דאחידבא אסיר לקיים בנים בבחן לאוביים לף אם אים בקרובות לבחבקע אבל"ב בחם ס ובח"ם לקחן אי' אם"ו ס"ן ו' וכ"ו ובע"ם בחור ובב"ם דאחבחים דף מ' ובישון אין שעורים לענין זה מ' כי"ד אי' אב"ד מ"ם : כ בקחה בל אחבנה · ס"ם בנחבן בו אחם ג' אבי' קמחא דאחבחא אם רולם לבבאם לריך לבחיר אחבחרות בב"ם לענל אי' אב"ם ס"ן ג"ב : בא אבבבחן אותם · וכ' אם"ו ובוב לקנות אחבחים בם אן אחן בל"ל לאחבור ע"י כיבוח ולאיחם אח"ם ברא"ם אם אחבבו אם אורחן אבין לחות אם אבחן אבחבחר בבחבחבחר בבחבחבחר בבח

תנד א סובין. פרש"י קליפת חטים המוסרת בשעת כתישה ומורסן הנשאר בנפה ע"ם מוכח קלת דבה לידי חימוץ מדיולאים בהם י"ח מלה לדעת הר"ם ולפסר לומר כיון שהוא ממין הבא לידי חימוץ יולא שפריי"לר מינו ממנין ומיהו זה

תנד באיזה מצה אינו יוצא ידי חובתו ? ובו ד"ס

א ה אין יוצאין (א) לא א בפת א סובין ולא בפת (א) מורסן
ב ב אבל לש הוא את העיסה ב בסובין (ב) ובמורסן שבה
ויוצא בה ויוצא במצה ממולת נקיה ביותר ואין אומרים אין
זה לחם עוני : הגה ומזה לכתחלה אלא לעשות המלה דתבה יותר מדאלי
(ב) דסוי כתישה . (מהרי"ו) :
ב ג עיסת הכלבים בזמן שהרועים אוכלים ממנה יוצאים
בה ואם לאו אין יוצאים בה **ג** (ג) ד שאין זו משומרת
לשם מצה : הגה כך הם דברי הרמב"ם אבל יש תוספות הסמה שלינו
קרוי לחם ג כל זמן שאין הרועים אוכלים ממנו וכן נראה עיקר : (טור י"ד
סי' ס"ל וה"ם בסירוס המסכתא חלה פ"ק) :
ג ה ליבא בזמן הזה דידע ד למחלת הילכך כל מין
ד חליטה (ג) אסור :
ד ו אין אדם יוצא ידי חובתו **ה** (ד) ה במצה (ד) גזולה
במה דברים אמורים בשנגל מצה ; אבל אם גזל חטים
או קמח ועשאו מצה יוצא בה שקנאה בשינוי ודמים לבד
הוא חייב לו : ו (ולענין ברכה פ"ל רים סימן תרמ"ם) :

אין

תנד (א) לא בפת סובין . דאינו לחם לענין מלה : (ב) דהוי באשישה . וגמרא אמרינן לחם שוני הרב לתחיה הירוש גלולה : (ג) שאין זו משומרת לשם מצה . פירוש לשם גלולה לחם הקרוי מלה אבל י"ל ס"ל דדוקא בחכילתן חלה מלחת : (ד) במצה גזולה . בתשרי"י יליף בפרק כ"ם מדאמרינן לענין מעשר מי שלין יולאין כו ידי מלה לר"מ בפסיטות אבל בתחרוב אינו פטור כי אם מלה לר"מ בפסיטות אבל בתחרוב אינו פטור אלא מלה ונזולה אבל מעשר שני לא לתחמעת מצת"ל במלה דבתיב שני פעמים פריסותיכם לתחמעת ומעשר שני א"כ כ"ם שאול ונזול . ולפ"ז אינ לן למימר כי היכי דמלה גזולה פטולה ס"ל מלה שאולה דהא נבי תחרוב כי הדדי נינהו אלא דאין סתמת כן דשלחי נבי תחרוב דהדר בעינים ס"כ אפילו כ"ז פטור בידו מיקרי אינו שלו דהוה שאול בעלמא בידו אבל מי שגזל מלה מאחרינו נתכוין לאוכלה ודמים הוא מייב לו הוא בעדו לו מלה אחרת אמלה אזו עכשיו שלו ממש אלא דמוב ים לו בידו לשלם לו ודומה למי שלוה מאחרינו מצות דלהוצאה ניתנו וקידש בהם אחר דוולה מקודשת לו כ"ן שאינה מוקדת בעין ומצות בעלמה ים לו בידו כגלע"ד דיולא במלה שאולה ולי"ל לתחרוב בזה וקי"ל הוא מגזל קמח ושבחו מלה : אין

תנד (א) מורסן . (דאינו לחם לענין חלה) . אבל בלים לידי חימוץ רק הקליפה שקורין בפרי"ל אינו מתחמץ ואינו אם קליפה מקם אבל קליפות הטחים שלמן לאבר דמחמין ונם ל"ל אלא נדבק בו קלת מהבאים אחרים מ"ם . ופמ"י ובוד אסרן . אם נמלא שבולת אחת אחת מעטות אינון ואין בשבולת הוא הטחים אינם מ"ם : (ב) ומורסן . ואם סדרים מורסן מאמר ואחר ובירבן אמרים בפרק אם מ"ם דמחמין לא מלרף לבנים מ"ם : (ג) אסור . ואם ר"ל אסר ר"ל דיולאין בחמין בחלבים : (ד) אסור . אם"ל נכנסים אלינו מלרף מ"ם . ואמר בר"ן

תנה (א) אין לשין כו' • ז"ל הרא"ש מפני שבימי ניסן הממיות רותחין ועדיין יומם הגשמים וממה מהלכת בשיפולי הרקיע הלכך ממלא מבערב ומלטנין עד למחר • כתב לחי עזרי לפי טעם זה השוחט בבוקר ומניחן עד הערב שיר דמי לבל רא"ם היה מפרש לפי שהמסה מהלכת בלילה המה האחרן הלכך אין לסה תקנה אלא שלא יהיו בלילה במסובר ולפי זה השוחטן בתחלת הלילה מותרים מיד ואסור לשוחטן אחר תחילת הלילה עכ"ל וא"ל סמ"ג אומר הר"א ממי"ן ואפילו לכתחלה לשין בהן היכא דלא אפשר כדאמר בשילהי כ"ם דרש רב מתנה בשנוי' אשה לא תלוש אלא במים שלנו למחר לייתי כ"ע מלכייהו לגביה שהיו שבורים שלנו היינו המים של רב מתנה ל"ל אלא כמ"ש דביתו קאמינא מי' שהיו מלוים בלילה ולא מלינו שהתענו מלאכול ופירש רש"י הטעם דמים שלנו לפי שהמסה מהלכת בימי ניסן שהוא עדיין יומות הגשמים כו' ולפי טעמו השוחטן בבוקר ומהכיה דפסוניא אין ראוים לך ל"ל הטעם לפי שהמסה מהלכת בלילה אחת הרקיע • ולפ"ז השוחטן בתחלת הלילה מותר מיד ולפ"ז אסור לאחר שחיטתן לאחר אחר תחילת הלילה עכ"ל הרא"ם והר"י בר יחן פסק בפירוש בפסחים אסור לאכות קודם ע"ם ואם אמר לחוי לאסור סוף הלילה נוהם לפיכון אמנם אין שייך איסור זה אלא לפירוש רש"י ולא לפירוש הרא"ם עד כאן לשונו • הר"ם המזרחי כתב על מ"ם הסמ"ג ולא מלינו שהיו מתענין מלאכול ולא שהיה בתוך הפסח שהיו לשין במים שלא לנו וכשא"ל אלא בדביתו קאמינא מסתמא היתיר להם לנוח במים שלא לנו אל"ת שבאותו יום לא אכלו מצה אלא מילות למה לא הזכירו זה בתלמוד ללמדינו זה וליכא למימר שהתיר להם לנוח במים לשתן בליתן דדוקא עברה ולשה הוא דאסר רב אבל שונג לא ולא שייתי לשה לכתחילה דהא מסתמא ביעורו כל המלות שלהם שקודם שהלכו אלו מעשה איסור אמן (ולפ"ד לא היה צריך לזה דאם כן גם על זה קשה ה"ל לתלמוד להזכיר מידוש זה דשונג מוחר) אם היה בשבת שלפני הפסח מאי ולא מלינו שהתענו דקאמר והלא בע"פ כבר אכלו אמן ד' שעות ובערב כבר יכלו לנוח במים שהאכו בבוקר שכבר עברו עליהם י"ב שעות כדעת רש"י או שיאכלו בתחלת הלילה שהן מותרים מיד כדעת הרא"ם כו' אך קשה מנ"ל דהכיא דרשה היתה בתוך הפסח דאמא בשבת שלפני הפסח היתה והתיר לשה בע"פ מעשה קיום מצוה דאכילת מצה ולא בתוך הפסח דאין שם קיום מצוה ע"כ דברי המזרחי ומהתימא עליו לפי שברתו שהקשה דאמא בשבת שלפני הפסח היתה לאמר שאיך להקשות מעשה קיום מצות מצה ה"ל לקשות דאמא דרש לשה בשבת שלפני הפסח אלא שבאו בשבת שלפני הפסח ומה שלנו וסבלו מים של רב מתנה ואמר בע"פ אמר לשה שיאכלו בע"פ בתחלת הלילה כדעת הר"א דלא יאפוה לאכל בין לילה לאחרונה בין אחר הפסח דזהו מילוק דמוק כמ"ם פליגו ב"י דבל שיש איסור אמן אין מילוק בזה לו ה"ל לקשות מ"ם הוא עצמו להוכיח שסובר הרא"ם דהיה הדרשה בפסח ולא בשבת שלפני הפסח ופ"ז ה"ל להקשות מנ"ל להרא"ם באמת שלא היה בשבת שלפניו וכבר הרגיש זה בב"י • ולפ"ד נראה דאדרבה ה"ל להרא"ם דבשבת שלפניו היתה הדרשה כדרך כל הרולה ללמוד ולמד הלכות פסח קודם פסח ומ"ם המזרחי דהא כבר אכלו אמן ד' שעות בע"פ ובערב יאפהו ויאפו אמתחי לפה לא דקדק הרב מזרחי לשון הרא"ם שאמר שהתענו מלאכול ולפה לא אמר שהתענו לאוד ולהיי מלאכול שפה יתר הוא לכאורה אלא נראה דלאו תענית גמור כל היום אלא תחילת הלילה כדעת הר"א דלא יאפוה לאכל אלא ישנו הרגיעות כמ"ם סימן תע"ב ותו דסבירא ליה כמ"ם הטור בסי' תל"ח בשם הר"י שכתב שבליל י"ם אין לאכות מצות מ"ם ניחא כאן וה"ק שלא"ם שלהבו בתחילת ליל פסח ויתעכבו בשלהבה ובגיעה ובעריכה ובאפייה יתבטל זמן אכילה שהיא ע"ם הדין וע"כ אמר ולא מלינו שהתענו מלאכול פי' זמן אכילה הראויה אלא ודאי שהתיר להם לנוח מיד במים שלא לנו בשלמא לרש"י אין ראיה דמיכא למימר שהיו להם מים אחרים בבתיהם והיו ממתינים עד אחר מצות ואכלו בערב אבל לפירוש הרא"ם יש ראיה כמ"ם וגזה מתורלים גם קושיות אחרות של המזרחי שבגיה ב"י עיין שם :

כתב עוד המזרחי לדעת הרא"ם וז"ל שהוא סובר שאם שאבן קודם תחלת הלילה בעוד השמש על האדן אין לנוח בהם מפני של"ל ביום מחוברין השואבן בתחילת הלילה משמע הא אם שאבן קודם תחלת הלילה או אחריו לא עכ"ל והכ"י מולק ע"ז דא"כ היכי קאמר דאין לשין אלא במים שלנו אלינה מאי עבידתיה דאם נשאבו בעוד השמש על האדן או אחר תחילת הלילה אפילו לנו אסור ואם נשאבו בתחלת הלילה אפילו לא לנו מותר אלא ה"ל למינקט אין לשין אלא בנשאבו בין השמשות ועכ"פ' דלדעת רא"ם ג' מלוקים יש בדבר נשאבו ב"ם מותרים מיד נשאבו אחר תחילת הלילה לריך לסמתין עוד יום ולילה נשאבו ביום לריך לסמתין לחוחו יום ולילה שאחריו ולאמר במים שלנו עד שילינו לילה א' שלימה ויתקררו בקרירותה וכשנשאבו אחר תחילת הלילה הטעם מפני חוס השמש שחמת הקרקע וכשנשאבו ביום אף על פי שהקרקע היא קר מכל מקום אינם מתקררין מרחיתתן עד שיעבור עליהם י"ב שעות וכיון שהשולם חם ביום וכמים מתחממין בשמש שאיבתן ע"י הנוטתן כמו שכתב הרי"ף והר"ן אינם מתקררין עד לילה אחר אבל בנשאבו ב"ה אפ"ם שמתחממין בשמש שאיבתן על ידי הנוטתן סובר הרא"ם כיון שהשולם קר בחוחו שעה מיד הם מתקררים • ולפי זה הא דאמר השולחן בתחלת הלילה מותרים מיד הכי קאמר דאז הם מותרים מיד אבל אם שאבן קודם תחילת הלילה בעוד השמש על האדן אז אחר תחילת הלילה אסור עד שיעבור לילה שלימה והא דאמר אין לשין בלילה כמסובר לאו למימרא דאין לשין הקנה לעולם אלא הכי קאמר דהקנה די"ב שעות בחלוש לא אהני להו כשישאבו ביום אז אחר תחילת הלילה אלא לילה אחר שלימה עד כאן דברי הב"י • וק"ל טובא בפי' הרב"י דהא קפידת הלילה היא מא' מצני דרכים דהיינו אז מפני שבשיעור לילה יצטן הרתיחה שבה הבר כפרש"י אז בלילה עצמה יש בה רתיחה כפירוש הרא"ם ולפי דברי ב"י אלהרא"ם בנשאבו ביום אחחממו אחמת הנוטתן ולעולם להמתין לילה אחת כדי שיתקררו ובשוחב בלילה הם רוחחים מלד הלילה להר"ם אם כן יסבור הרא"ם הרי כמות יש בלילה הא' קירור ותיקון של רתיחה' שנשאבו ביום והשני רתיחת המים במסובר בלילה לאם כתב הרא"ם בנשאבו ב"ה אמוחרין מיד מגליה הא כיון שעכ"פ יש רתיחה אחחמת הנוטתן ולאו גם בזה צריך לילה אחד שלימה לקרר כמו ביום • ומה שכתב ב"י בזה כיון שב"ה קר מיד הם מתקררים הוא דבר תמוה מאוד דמגליה לרא"ם שהרתיחה יתקרר ברגע אחד כמימרא מיד בשאבן • ותו כיון שרתיחת היום על ידי הנוטתן ורתיחת בין השמשות שוין הם למה לא סגי בשואבה ביום בחמה שיתתין עד ב"ה ויתקררו כמו דסגי בנשאבו ב"ה והדרכה ק"ו הוא שיוטיל קירור ב"ה לרתיחת שהיבה ביום שהוא זמן מרובה כיון שיוטיל קירור בין השמשות למה שנשאב ב"ה כיון שהרתיחות שוין ולהיי יודע מקום לייחב דברי רבינו בעל בית יוסף בזה ומה משם על בכה • ותו מה שדחק עצמו לפרש לשון לין לסה תקנה שזכר הרא"ם ושל מה שקשה מאי מייתי הסמ"ג דאיתי מפשוטא מבא פירש הרא"ם ולא מפרש"י הא גם לבר"ם אין לחיה דשמא שלא לנוח בהם אלא בתחילת הלילה פי' ב"י דהרא"ם של הסמ"ג היא מדאילריך הגמרא למיכתב הא עובדא דפסוניא שהוא שלא לנוח ע"מ דקמ"ל דהיתר לנוח במים

באר היטב

תנה (א) לשין בשמשות • דמן הדין לשאבן בכ"ם אמם ולפי שאין שכל יודעין לשין שיעור בכ"ם לכן שיאבים אותו אמוך לכ"ם אחר שקיעת החמה (ערוך ציריכת סלנגס) ובדיעבד אם שאבן בעוד יום לא בשאבן אחר אחלם אחר תחילת הלילה נראה מדברי הארחרונים שיש לסקל לנוח בהם אחר י"ב שעות ובתשובת מ"ע סימן ל"ב כתב דאין לסקל אלא אם כן בשעת הרחה לא בספר מרובה • ועיין בס"ו שכתב שיותר טוב לאחר שבשיאבה אלקרים • אבל מהרי"ל כתב לשקל ח"ל יותר טוב לקרים קצת בשיאחר ע"מ ובאין זכריו

בספר נית אפרים על פריאות בקונטרס התשובות סימן כ' באורך בביאור ענין זה ושם מבואר דדוקא בשמילתן בנית בקין קפדינן אלא אם אין בו ביומי ניסן שכתב רש"י בפסחים שפדיון ישות בנשמים כו' מיין שם ושם מבואר ש"ל שכל שבתחתנו אחרונות קצת אף אם אין בו ביומי ניסן אלא אם כן יש בהם מים ולפי מה שכתב הרא"ם ולא מפרש"י הא גם בהם בכל שבתחתנו אחרונות

רס"ל שיעור ג"ס: **ב** אינו מזיק • ואפילו עמדו בשמש (ב"י ת"ה) ע' סי' תכ"ם ס"ס: **ג** יש לכסותן • אבל יסול דבר לתוכן אבל לא לסום שיתממו שבבר מקטה הממה (ת"ה): **ד** בליל ה' • שיהם לאותן שלוסין במ"ם ולא יכולין לשמוב במ"ם ולא בש"ם דלריכין לשמוב ב"ה ולא יבא מכנסה לי"ם לכן ישאבו בליל ה' הבייבה ליום ו' (ב"י) וע' סס' תרס"ו ואם כן לף לאוסין בי"ש מי אסורין לשאוב ב"ה בי"ש ולא יש מכין לאבירו ולריכין לשאוב אור ליל"ד וע' סי' תכ"ם וכ"ל דאם שבח לשאוב בליל ה' ישאוב בש"ם מבש"י מרסי' זה לו יליה לאיבו יהודי לשאוב בין השמשות ע' סי' ש"ז וסי' ת"ם לו יקח מים הסלוכין בביתו לף על פי שלא נשאבו לשם מצוה כיון דאי"ל בש"ה: **ה** מן הנהרות • מפני שהמצה מהלכת ביומי ניסן תחת הקרקע ולכן הבארות רוחמין אבל הסברת שלגים ונגמים לשולם רותמין: **ו** ולא מן הבארות • שהמצה מהלכת תחת

ביום המעונן: דגם ואם לא הבייבה בהשבמה אם לא שמדו כל בר עד שהיחמו **ב** (ב) אינו מזיק ויותר טוב להשמידם ב תחת הסקרקע שמא יבאה להבייבה בהשבמה (ב"י בשם א"ח) ג ובשולין המים תחת אויר הרקיע **ג** ד"ה (ג) לכסותן (ת"ה סימן קפ"ז בשם ס"ג ושמ"ק ומהרי"ק) בשאל שבת בשמה בשבת יש לשאוב המים ה אור י"ג דהיינו **ד** (ד) בליל ה' (מרדכי פס"ק דפסחים) (ב) לבתחלה יש לשאוב **ה** מן הנהרות (אבר"י ומרדכי

הב"י אף אמו נתמר דגם לבהרא"ם אין רחייה די"ל דקמ"ל חלמודא דהאי מ"ם שלגו ליינו מים דביהו ס' לילה ממש בשיגן ולא שיעור ליינה כמו נפיבים" דמהבי אפילו ביום וזהו ודאי רחוי לבזרמו בחלמוד ומו"ם ז"ל מיבים ג"כ דלהבא"ם מהבי ליבה לילה לבשאב יום ומיבל אם יביו לפר' גם דברי המזרחי שבובר כן והתרבים על ב"י שפ' בדברי המזרחי מיבום

מושבה אלא דגם המזרחי ס"ל כן אלא דבשואב בלילה פי' דאין לבם הקבה לשולם ותמוה הוא דהא בהבדיה כתב המזרחי הא אם שאבו קודם תחילת הלילה אז אחרינא לא הבי מבואר דקודם הוי בלאחריו ממש ואין מילוק ביניהם ואם מילוק ביניהם ואם דאין בוס בסול דמממה לתיחה ביום ובין בסול דרתיחת הלילה דמה נשתנה זה מזה ומי הוא הבגיה שיביד לנו שים מילוק בזה דבגמרא לא הוזבר מזה בלל אלא לנו בעינן בלי שום תנאי • והבלגע"ד דפ' הבב המזרחי בדעת הרא"ש הוא האמת הבבור והוא בדבר הזה דלבר"י אין רתיחות לילה אלא אלא אם אינו לילה יתקבר ואם כן נ"כ בממתין ביום שיעור ליבה די בבך והרא"ש ס"ל דלילה דקבו כאן הוא בשביל שים בם רתיחות אלא בשביל שיבה אחת האבן ואיבו שבישה דים שום המשם על האבן ובודאי יש רתיחות אלא דקמ"ל בגמרא דגם בלילה יש רתיחות הלילה ואלו אין לנו לומר דוקא בשבם מתחממים בל הלילה בולה דוקא יש רתיחות הא אם נשתה משיעור בל הלילה לא אין לנו לומר בן דא"כ למה הקשדו אל ליבה לילה שיבים בחנים אלא דו במה שיבו מקבת הלילה בחנום אלא ודאי דגם במקבת הלילה יש מיעום ובב"ש ביום הלילה • ובבר זה ת"ל בהבבר פ"ב הבמיקו חבמים שיבו חלושים בל הלילה וגם זה לא ממש בל הלילה אלא אם בהתחלתה ממש נשאבו לא קבלו עדיין רתיחות בתוהו משהו שהיה בלילה ולזה נקט הרא"ש הינה בנשאבו תחילת הלילה דמשמע בלילה ממש אלא אהוא שיעור קבן והשיאבן בערב עד שקיעת השמש מוחבין מיד הוא בא להלחיק מן הערבילה עוד ביותר שיהבר מלאחוב אפילו בהתחלת הלילה משום הטוענין ומבלא דלבש"מ מ"ש הב' הבי"ל מן בשין אלא במים בנשאבו ב"ה דהלחמה אין בן דלף בנשאבו בהתחלת הלילה מוחר דגם זה מקרי מים שלגו ואין איסור אלא בנשאבו מלא בקבת גדול בלת הלילה וביום שבישה ליה לבהרא"ש דאיסור ולא מבשש מזבר הרב מזרחי לשיטת הרא"ש דבעינן שיהיו בל היום קרים מחמת קור הקרקע דע"ז ודאי יש לסיב בשיאבו ביום וישיחם בחרחף או בחבלה יתקבלו נ"ב בחי"ם בי' בזה ואו דאם יש מיעום ביום אם מוטיל קרירת הקרקע אין זה אלא תיעבת אלא הביקר דיש מיעום ביום ובלילה דביום השמש על האבן ומחמת המים ובלילה השמש תחת האבן ומחמת ומבלא שאין היחר אלא בשעה שאין מיעום והיינו בתחילת הלילה וב"ש ב"ה שקודם לו וכל הנאסר בנשאב בשעה שיש רתיחה הן ביום הן אחר תחילת הלילה אין לו הקבה בלל דה"ל בחים הבין שאין לינן מוטיל בהן בלל וכל זה למד הרא"מ מלבון התלמוד אין לבין אלא במים שלגו ודא"ל דביום מוחר בל"ל אלא בנשאבו ביום וגם ת"ל דבמקבת הלילה אפילו בתחילה אסור דבל"ל אלא בנשאבו ב"ה לו אין לבין בחים שנשאבו בלילה אלא ודאי דגם בלילה יש היחר דהיינו בתחילה ולזה אמר שלגו דהיינו בדרך הלילה שהיא קרויה ע"ש רוב הלילה בזה קרוי ליבה גם אבל האדם ובזה אנו לומדין שאם שאבן בתחילת הלילה קרוי בשיר מים שלגו ומבלא דבהי הרא"ש ומה"ג נבוחים ובבלרים דהבא"מ אמר דים דאיסר בלתחילה יש להחיר במים שלא לגו היבא דלא אפשר אחרי שמודע לבם האיסור בדי לאבול בערב בשעה אבילת מצה דהיינו בהתחלה הלילה תבף דאז הים אליך לשאוב ולאפות ואין דבר זה בדאי להסתירו והיה לבעל התלמוד להסתיבנו דדהיון המצוה בזמנה שבור אלא ודאי שזה הינו המוחר אפילו בתחילה אלא דאליך לבן ובדברי הסמ"ג בם הר"י בר נתן שב' דאסור לאפות קודם ע"ה דבמה סוף הלילה נוהם הלילה בוהם הלינן וכתב ש"ז אמנם אין אריך איסור זה אלא לרש"י ובל"ל מדהלי מבן הלילה בלינן בשעה בשעה להריב"ן סיהום אמר בדברי רש"י דהיינו שים רתיחות אלא בהם ימות הנשמים והמשיעות רותחין ואליך לינן ובלינן לא אליא בזמן אלא דוקא בלילה אבל אם אלא בגם בלילה בעמה יל דוקא סוף הלילה נוהם הלינן בין אהוה בלבבה אז בא"ם בהסמ"ק ע"ב בתב הסמ"ג אפנם אין איסור זה אלא לרש"י לבון אמנם בשעה דלא ס"ל לריב"ן בהם"ש שהבאיה הסמ"ג אחלה אבל"ב שעות אליא מילתא אלא דוקא בלילה דבלינן דלילה דוקא מיבחרי אבל להרא"ש אין אריך איסור זה בשום דסוף הלילה נוהם הלינן אלא הרא"ש לא אליא בלילה בלל אלא הלילה בשחמשה לאיסור דוקא וה"ב אם לי לסוף הלילה אז בלתחילתה דאם נשאבו אחר אחילה הלילה אבל אם בהתחלה הלילה אין בבן איסור בלל ל"ב אם לבו לעמוד הסחר ובשאר עליבו לתרץ קושיות הרב' על הרב המזרחי דבהגא"מ אמר דברי הרא"ש דים לאריך לשאוב ולאפות ולזה אם בלילה בבנשאבו מבש"י אם הבא בלילה בבנשאבו מבש"י בשמה הוכחות לפי דעתו והרי בפי' מלינו סברת זו לים אוסרים וה"ב לעבה לא ביאם סברת אם אסרים אסור אף בלילה בבנשאבו מבש"י בשמה הוכחות לפי דעתו והרי בפי' מלינו סברת זו לים אוסרים וה"ב לעבה לא ביאם סברת אם אסרים אסור אף בלילה בבנשאבו מבש"י בשמה הוכחות לפי דעתו והרי בפי' רא"ש לא מבר בפי' איסור מבש"י בם"ם הים אוסרים וכן המלא בדברי הבי' הס"ל אחר שב דברי ר"ח בתב ויש אוסרים ור"ח אמנו הוא אלא שלא זכרו בפי' והדברים שבברו מבברים בפי' בסמ"ק סי' רכ"ל ואין לבין אלא במים שלגו ויש מחמירין לשאוב בים אם ביום ובין בלילה ומודי הר"ב ילמק אומר לא אחנה תורה למלאכי הבית ושוד דה"ל אם תני שלגו בל הלילה אלא אין ליבה רק מחבי לילה בבד ע"ה שלא רוח לבשות הוא מבשבת בל"ל הרי מבואר בש"ם הבים מחמירין הוא דעת הרא"ש בבתחלת הלילה אחר רק מחמירין שלא לשאוב אפילו בתחילת הלילה רק בין ביום ובין בלילה ומודי הר"ב ילמק אומר בין שאבד הדין אחר בתחילת הלילה ואלו אינן מלאכי אבת לבין אינה בבבה מבבי בודאי אבד הדין הוא אחבי לילה עד ע"ה: **וקלעניר** הלבה בתב בי' בקשיבן לשאבן מבש"י אם ב"ה ואין לבין בבבה עד שיעבור אליבה הלילה אלא בל"ל מ"ם מבש"י הוא לשיטתו אבל הרא"ש דבבי הרא"ש דבנשאבו ביום יש לבה תקבה בלילה אח"ב אבל לפ' הרב המזרחי דבנשאבו ביום ונשאב בלילה אחר תחילת הלילה אין הקבה לשולם ובלבה זה הוא האמת גמור בש"ם ואם בן אין לנוסב לשאוב מבש"י אמ"ב דאין לאסור בבבה אם אינו אחר ליבה אלא בלבה אחר בלבה אחר בלבה אחר

הקפידה במים שלא לבו היה במעיינות ובורות דהם רוחמין הכל לא
מהרה שבמים אין הממה מהלכת במים אלא שמהו מכמים לרוב עירות
שאין לסם אלא מי בורות ומעיינות והכל בו כתב ע"ז ואין זה כלום שלף
בנהרות המוכים מכה מליסם מוס הממה ביום ומתמען ס"כ מוב מכ"ם
לתחלה לשאוב מהנהר כ"ז שלשער :

(ג) אין לשפוך כו' · המשם במרדכי
דליל שמוריס הוא לכ' וכתב עוד
ולפי' בשאר ליגות של שסה דשומר
פתחים כ' ומלילה שיתרע דבר הקלה
במלית הסם עכ"ל ומ"מ נראה דבשאר
ליגות יוכל לשפוך לוחה הם אפשר
לו בקלות להיות בלי לוחה מים
משא"כ בגילה דקודם שסה דהם של
מלות מלוה אסיר לשפוך לוחה דהוי
מזגזל במלות ומראה שלמו כמחזיק
בדעתו שאין המלית מנגות עליו
מהתקלי וקל בעיניו מאמר הכתוב
שומר מלוה לא ידע דבר רע :

(ד) ברזל · הברזל שמשים תוך
המים יאסר בשיים לוחה בענין
שלא ישרך להכנים ידו (בשעת
ליסה) כי ידו מתמשם המים גם יהיה
ברזל נקי (כ"ב מהרי"ל) : (ה) בסיסטרנ"ה · הוא מדר הכמי התחתון
ונסביבותיו והרי הם המכוסים בכלי ואינם מלרחימים מתמת המה
המהלכת תחת הקרקע שהרי הבנין מפסיק בינימה לקרקע
אלא

מתחת הקרקע : ז אין לשפוך · דשומר מלוה לא ידע דבר רע : ח או
תקופה הנופלת · וכי"ד ס' קי"ו כ' שאין סכנה אלא כשמותה בשעת
שהתקופה נופלת (וכ"ה בס"מ) : ט ברזל · ולא ישים ידו תוך המים שיהיה
מתמם המים רק יתנו במשיחה (מהרי"ל) ובשאר ימים השעה ינים מלא
לו מוחם (הג"מ ד"מ) :

נוהגין לסגן המים (מהרי"ל) כתב
מע"מ שאין ליקח כלי
לשאוב מים שהיה בו דבש לו מי פירות
כי מי פירות שם מים ממהר להחמיץ
כמ"ש סי' תס"ב :

ונ"ל דע"י הנעלה שרי גם לא יקח
בכלי נחושה שמחמם עכ"ל
ומיהו לאיתי נוהגין לגוס בעריבות של
נחושה וכ"מ בס"ג ע"ש : י בשל
עץ כו' · וה"ה כלי חרס שמלוסין עפ"י
חרע"ג ס"ג : יא בסיסטרנ"ה .
דהבנין מפסיק בינו לקרקע וגם
מלמעלה הוא מכוסה וחוו כאלו הן
שלוכין: יב מדוד גדול · שמוס הדוד
מחזיק מומו (רש"י) ולא מיירי שמתחממו
המים על האש דא"כ אסיר אפילו לשאוב
לגמרי אסור אפילו היו במולייל אלא
שמתנו מים למולייל אף בלא אם אסורים שהמולייל שומר מומו וא"כ האנור
בהדיא (תשובת רמ"ח סי' ל"ה) : יג שנחשתו עבה · פרש"י שהמולייל
אלו מבה ואין מיולק בין נחושה לחרס מין בשבת דף כ"ח : יד ובשעת
הדחק · פי' הב"ח שאם אין לו מים אחרים מותר לגוס בהם ולחלק על
הש"ע ול"ב דלף הש"ע לא מחכוין להתיר אלא אם לם בדיעבד ואין לו ביסה אחרת וש"ז קלי רמ"א וכ' אפי' בלא דחק יש להתיר אם מבר בשונג וכו' ושמ"ם
ס"ל

באר היטב

מ"ל ופמ"י : (ה) ברזל · ויקח ברזל הנים לו ונקי ויחלוס כמנ"ים חוך המים אבל לא יגיים ידו בתוך המים בשיר מחמם המים · ובשאר יחוח בשנם ינים מלא לו מוחם ר"מ מ"א · ובחב בפ"ז ס"ל דבשאר ליגות אם לא הם בשונו ברזל לשמוך מפני הקפוסה יוכל לשפוך לוחה אם אפשר לו בקלות לשוחה בלי לוחה מים מבשא"כ בגילה אלא מלא מנוס אסור לשפוך דבר אם כמולגל בשאר ליגות כמולגל בשאר דבר רע ע"ש ופמ"י · וטבגין לגן המים מהרי"ל · כתב מע"מ שאין ליקח כלי לשאוב מים בהיה לו דבש לו מי פירות שם מים ממהר להחמיץ המ"ש סי' תס"ב · (ובן אין ליקח כלי נחושה מ"ה ולא רש"י וטבגין בן) · ומ"ל דע"י הנעלה הרי מ"ה : (ו) לוח יסודי · פירוש לגחמלה : (ז) מיוחדים · ויאסר בשבת הסיסטרנ"ה ומהרי"ל וכתב עוד מהרי"ל דיש וטבגין ליטול מים מיוחדים לכל לילה בפני עצמו : (ח) בסיסטרנ"ה · ומלא מה שקורין בלשון הפ"ם דוש דשות הם מכוסין בבנין בקרקע שבבנין מפסיק בינו לקרקע גם מלמעלה שוא מכוסה דהוס כמלו מן שקורין ואין לחשוש לגוס הם שלא מוקין רמ"ב קלסטין בל"ל הפ"ם שהוא מכוסה לחמלה אין לגוס בהם לוח לאין לוחה כמו שאר מים ולשאוב בומנו מוחר לשאוב אחה מלינה אחה מלינה מ"ה מבאר שמבאר לו מבאר לגוס בהם לוח לאין לוחה יקח לוחה אף מים לחם שבשאר מים לו לילה מ"ה פ"ם · וכפלק"ם מ"ה מימן ל"ז מיקל בחי מבשים שבקלמו מבשלים בה ואין מילוק בין בחמה לבבנה"ב ל"י אלבן לא מים מחים לגוס בחים שבין כמלי מחוח שמחמחים כמים ומים ומבטו שאר מרבנים כמו בן · מיטו מוכנין לגוס בכלי נחושה ומ"מ בכנה"ג ומח"ל ס"ן יו"ד · ובחב ס"ן מבשה בה לשמי זקני ז"ל כאחר שבם מי מבשלת בנים מחוקה מה ובאל לא הים מבלי מה בקרקע ממנו ואחר לא ומבינ : (יא) פוסבים · דשיטו בחמשמה מרוח ומבאר בשור ולי"ר דבמקום מוחר לבולי אלמא לף בלא בחמין בשונג

חק יעקב

לשיות בלא לוחן מים וכ"ם בחים אלו ומסנבא לסקל בכל ענין : ח גם אסור לשאוב · פיינו לבחמלה וכן מבואר לבדיא בשהרי"ל שחומרא ישמרם הוא לבחמלה וכ"כ הש"ל : ט ונוהגין ליטול מים מיוחדים · ויאמר בשבת הבאיה בשם מלא מלוה מהרי"ל ומהרי"ו סי' קל"ב וכתב עוד במהרי"ל דיש מיטגין ליטול מים מיוחדים לכל לילה בפני עצמו : י בלי חרס חדשים כו' · בכל ספרי הש"ע כתב כן בשם הכל בו ולא מצאתי כן בדבריו וכתב הש"ל וז"ל כתב המ"ש שלין ליקח כלי הסיס בו מי פירות כי מי פירות עם מים ממהר להחמיץ (וכ"ל דע"י הנעלה הרי) גם לא יקח כלי נחושה שמחמם עכ"ל ומיהו רלימי מיטגין לגוס בעריבות של נחושה עכ"ל הש"ל · ונלמחת יש לחלק דמים שלבו דבמיגן לגמן אותן וכלי נחושה אסור דאיטו מלגן מבשא"כ בענין הלישה ומיגן בהנאה מבשים דאסור נ"כ לשאוב בכלי נחושה וכן מיטגין ובדומיהם לגן לאסור לגן וכ"כ בע"ש ס"ש תנ"ו וכן נראה מע"ש בסעיף ג' בחמשמו עכ"ל : יא בסיסטרנ"ה · והוא מה שקורין בלבון הפ"ם דוש הסוא מכוסה בבנין שבקרקע שהבנין מפסיק בינו לקרקע וגם מלמעלה הוא מכוסה דהוי כאלו הן שלוכין ואין לדמות לזה מה שאנו קורין רער קאסטין בל"ל אע"פ שהוא מכוסה לגמרא"ל אלא לשאוב ממנה לחמלה בהם סמוך לשאיבתן מהוא דבל שעה ורגע זה לאוכו הם מבאר אבן הה רולה לגגן לוחה כמו שאר מים ולשאוב בזמנו מוחר לשאוב אחה אלינה או מה שקורין בל' פאסנו רער אר כמי מהבאר או הבאר שנמשך ממנו וכן מיקלמנין עלמו אם הוא מכוסה : יב אם לא בשעת הדחק · ואם יש לו מים שלוכין אנו בחוך ביתו יקח לוחה אף מים לחמוש שבאבו ביום או בלילה ואיין בכ' ובדברי הרא"ש וכנ"ח ר"ש וכנ"ח ר"ש בשם ובעמ"ש לעיל ס"ק ג' וס"ק ה' מ"ש בשם הא"ר : יג אין ללוש במים חמין · אלנגו כתב אפילו לנו כל הלילה ולא נתחממו אלא בחמה ע"כ כוונתו אף אלנו כל שבריין הם חזין אסור לגוס בהם מבא"כ אם הם לוגנין לפנינו דמ"ה בעי מים ליגה להפיג תמימתן מהחמה כמבוא"בש"ם ופוסקים וה"ה בחמי אסור אם לגמנו כמבמעות הפוסקים והמחבר שבתב ומים שבתוכו שוריין מבמע דוקא בשהן שוריין עדיין אבן בהבוהב רמ"א סי' ל"ה כתב וז"ל דחמי אסור אפי' לאחר ליגון יש לאסור דיעבד לא מנבעי לחר"ש ממין דאפי' מים אלא לגו לא מבעי ליגון וכ"ש מים חמין ואף לדעת רש"י מ"מ בחמי אחר אין לו הקנה ולבן לא מליגו לשוס פוסק שבתב שים הקנה לחמי אסור אכ"ל · ובאמת מבאמת המחבר הייגו כן וכמ"ש בס"ש וכ"כ ניסי הרב בשא"ז בשם מי"ש ולא הולרכו הפוסקים לבוהב הקנה דשא חמי אור קבני ולבל אלאמנו לא מקרי חמי אור ובין שהם ליגון לפנינו אם אינם מים חשם מיסור יש בזה ואדרבה מעבתי אלאמנים מים בבאבלו ונלאמנו בה לוגנין יותר מבאר מים גם מ"ש דלחר"ש ממין לא מבבי ליגון לנים אלא לגו אין זה מוכרח ובעין בכ' אף שהמי"ש שהבית ניסי הרב בשא"ז סיים וז"ל אלא חלילה לאסור דברים בלי ראיה עכ"ל ובאמת מדברי שהבין אנם דעת הרבוה בש"ם אפי' לגו בוהבו אפילו אלאמנו לבן לא בא לאסור גם דבריו ובאמת בוהב הלגום שבוה בש"ם וגם ראי' ברורה מה"ה ופוסקים והמחבר דלקנו דוקא בחמין לו פוסרין והיולה להחיר עכ"ש יש להחיר בש"ש : יד שנחושתו עבה · וכתב הש"ל וה"ה חרס : מו פושרין · דהייטו בחמימות הרוח ולחיתה ביבוש למי בש"ם בלבנו' אף דהמחמה בילוחות בבשרין ומשמרות אלא יחמילו מבוח דבבלים זרחין הם ובאלה אף הבבנים אמנם לא יגוחו בבשרין אלא בחלוק בין מלה לחלה עד כאן ובין בחמות הף בש"ם ע"ש

ומבואר

שערי תשובה

וכ"ם בזה : (ח) ברזל · מבמ"ל ם"ם בזה על דברי הבי"ו ובין בא"ר בם ובבשר מו"ת בית אחריים סי' ל"ב בהבחי פירוש נכון בדברי הבי"ו בעזה"ר : (ט) בדחק · בבה"מ ובר"ש בם מהרי"ל מולבה בחבוהב כח"ו אמיתר לגוס בבים שהיו יחידי לומר מה"לח אלנו בעיתו דבות מידי דהבנן ובמחבר חש"ב ם"ם ובראם דוחלי אין לגחח בחמות אלו י"ח לילה ראשונה דבא בעיא מיומר לגם מלם וחבי אין כאן מיטוד ומ"ם לעיל ס"ן ו' לענין לבעיא מים על ידי אין יחודי דהייטו לבחמלה אם אסיר היו המחמרים מהבראל מבא"ב כאן ודין מיטוד המים לגם מלא מלוה כמו מיטוד

באר הגולה

ומ"ם בזה : (ח) ברזל · מבמ"ל ם"ם בזה על דברי הבי"ו ובין בא"ר בם ובבשר מו"ת בית אחריים סי' ל"ב בהבחי פירוש נכון בדברי הבי"ו בעזה"ר : (ט) בדחק · בבה"מ ובר"ש בם מהרי"ל מולבה בחבוהב כח"ו אמיתר לגוס בבים שהיו יחידי לומר מה"לח אלנו בעיתו דבות מידי דהבנן ובמחבר חש"ב ם"ם ובראם דוחלי אין לגחח בחמות אלו י"ח לילה ראשונה דבא בעיא מיומר לגם מלם וחבי אין כאן מיטוד ומ"ם לעיל ס"ן ו' לענין לבעיא מים על ידי אין יחודי דהייטו לבחמלה אם אסיר היו המחמרים מהבראל מבא"ב כאן ודין מיטוד המים לגם מלא מלוה כמו מיטוד

ו' לוחות מים בשם סרמב"ן ם ל"ו פ בנמרא מ"ש ו כמי' רש"י כ' שם ובבר אבי ל' מוד בשם רי"ף ומהרי"ן ניחות לפירוחו דמים אלא לגו אלינו כן ל' רשב"ש בשם ה מוד לפירש"י וכן מסקן פרש"ם שם נ' בשם אבי הפזרי זל' ירוחם :

ס״ל: **טז** חד בתרי • מסמע דבבליר מסכי לא בטיל (כ״י) אבל בסמ״ג והג״מ כתבו דבטיל ברוב וכ״מ ביר״ח סי׳ נ״ח וקי״ח ע״ש ולכאורה נראה דמוחר לערבן לכתחלה דהא אין הטעם משום איסור אלא שבטלה לגו הס חמין וכמתחברו נעשו לוגין וא״כ מוחר לגמן לכתחילה וכ״ל • **טז** יש לאסור • ז״ל ד״מ ולפי מ״ם סימן תס״ב אפילו בדיעבד יש לאסור וכ״כ המרדכי דהאוכל מלה מלוחה כאוכל ממן מכ״ל • וכ״ל דאם נפל לתוכה גרגיר מלח תאסר מיד כמ״ם סימן תס״ב ולפי משום שממסם יש לסמוך על הכל בו שכתב דמעט מלח אינו ממסם ושב״ד סי׳ נ״ח: **יז** כשרה • ומיהו נריך לאכול כזית מלח מין מתבלין שיין בטעמות דף כ״ג ע״ב בתוס׳: **יח** כיון שיש בה • מסמע דיולאין בה י״מ בגילה הרלשונה ומיהו בדמב״ם מסמע דה״ל מלח פטירה וכ״כ המ״מ ס״ו: **יט** ופלפלין • אפילו מד קולט עושה כל הסיסה ממן וה״ם מעט סיד (ד״מ מהרי״ב) וכ״ל דוקא בכמילום בתוכו אבל אם נפל עליו יסלקנו ומוחר ובדמוים מסמע דפלפלין שרי בדיעבד וע״מ אין להקל עמ״ם ס״ם גבי מלח • וכ״ל

עטרת זקנים

(ב) נוהגין שלא כו׳ • אבל אחר אפיית הראי שרי לקטוף פני הסצות בבי המלח ולהחזירם להנור כמו שעושין בח״ח בבי מלח ובצים ורוזקא בח״ה שרי לקטוף אבל ב׳ לילות הראשונות אסור ואף לשבלן בבלח שהחיר חירו׳ כרלקמן בס׳ תע״ח נסנעין העולם וגם בזה אית בי״ס שום אל תפוש וגו׳ וסימו גם בזה ברישבר אין לחוש אפי׳ קטף אחר אפיה בבי מלח ובצים ובשמים כמו שעושין בחש״ם ולא גרע האי קיסוף סחבלין סרסנאש׳ דיוצא בח״ה מצה (טורי בב״ח):

תנו (א) אין לשין עיסה גדולה דהלש אותו אינו יכול להצילו מחימו׳ בשעת לישה אם מתחרה לישה עד גמר לישה הוי שיעור סיל הבצק אסור שכבר בא לידי חימוץ קודם שיעלוהו תעוזרים בשע׳ עריבה וכנ״ל בתר״ן וגרא״ ראף על פי שלא היה בשיעור סיל מתחילה לישה עד גמר לישה אם ניחוהו בלא עסק קצת בשעת עריבה יצטרף לשיעור סיל ואיסור ואע״פ שאסורו רז״ל לדקדק מאוד ללוש יותר משיעור חלה אעפ״כ מותר שיעשה בה בס״ש בסי׳ תנ״ז והיינו באם לש יותר מבצק אחד דאז יכול לקרב חציות יחד אבל אם אינו לש אלא עיסה אחת אין לעשות כ״כ שאם לא יהיה שם שיעור חלה וכשיברך על חלה אעפ״כ מוחר שיעשה בה ברכה לבטלה (ב״י א״ח):

הגרשות חלה תהיה ברכה לבטלה (ב״י א״ח):

שערי תשובה

ביאור סקמח לך לשפר מלות נ״כ לאיסה מיבמי כיון שלנו בלילה אבל סאין יכולי שמא לא ישמרו יפה ובסל אמה דבר סמחמן ואפשר שאין לחוש כ״כ שמא נפל בחוכו מים חמולים בעיסה אם סכר וכיולא בי״ל דגם אינכו קפדי אחיא אבל אחרב בחוכו ד״ם ונם דמוקמינן לסו אחזקתייהו ומ״מ מוחר נסנו ירחק מזה ומכ״ם נמקום מים לחוס שמחדו שם אפ״ע ואולי נפל שמה חמה לו שחיתי פה וכיולא דר״ח נאון ובפלילת אנוס שם פות ל״ם אחמה אל סנאון בחנכ״ן ח״כ בי״ר ו׳ וס׳ בפלחות דר״ח נאון ובפלילת אנוס שם פות ל״ם אחמה אל סנאון

וכנסר מו״ת בית אפרים סימן י״ו הנסחה לו ז״ל בזה ס״ם:

תנו מ״ג ביצים • וס׳ בנסר בית אפרים על מרשות בקונטרס הסחוכות שם נחבאר בענין הסחירה שים לבאורה לפי חוס מרשות בין חבנון רגיסית לפי הפלנמות ובין חבנון מיבוחי מלח ושם מבואר באורך איך לנהוג בענין הסיבוריה בזה עיין שם בכל

עושה כל הסיסה חמן וס״ם אפשר סיד ד״ם • וכ״ל דוקא בבילות בחוכו אבל אם נפל עליו יסלקנו ומוחר • ולפי בפלפלין אין לאסור רק בגלילה כמו בחמה בס״ם בס״ם ד״ם וכ״כ בס״ם וכמ״ • מיסה בבילוסה ביין ובאבדה לו אבר בשב אבנוסה ב״י דבין אמרו אם

לחיסה סחיה מ"נ בגיס וחומס וחס יגדום יסיס מותר על שיעור זה וכ"ח ס"נ דלריך מוחר מל גידום זה לחיו דגלמד מכ"נ דלחיחח סס כל המדות היו גדוסות חוך מכל כ"נ סחיחה חמוקה מחני מנודסה בחוכה סילוס הכל היה שוה בחנין הקמח חלח ספכלים היו חלוקים דבחר מדידות היה הכלי עלמו לחיו מחזיק שיעור הכחלה חלח עם הכידה דוקח חכל מהה מל כ"נ היחה גדולה ממזקח בעלמה שיעור חלה ח"כ לח היה רבחי לגדום דהוה מוחר' ומפרש סס רש"י וחוס' הסעם מפני שלריך למלקח ומחליחה בעבר וחס חסיה כמו מחר המדות ש"לחרך לגדות יסחוך מן הסולח לחרן קלח כלל הסולה מזה דחין ליקח יוחר מעשיור חלה בכל המדות רק שיש מילוק בכלי עלמה ח"כ כלי חלנו הסיח עלמה ממזקח שיעור חלה חין לגודסה דלח ליסיו מוחרת כמו בכ"נ דיש ח"סור בעסה בים מוחרת מעוס מימון מה שחין כן בכל הסעה כ"ז פעוס וכפ"י כחב שחין רחיס מכ"נ דחדרבה חיכח ריחיס חיסכח מהחס לומר שחוחס מדה היחה גדולה כל כך שכעיחה ממחקת היה בה עשרון גדוס עכ"ל חין לדבריו הכעה כלל דמה עשרון גדוס דקחמר הלח כולן היו שוחס כמ"ס ומו"ח ז"ל כחב מר"ב"ח לח היה הסעם כמ"ס רש"י וחוס' שחכרחי ולח סרגשחי בזה דוחלי ס"ל כן ומיהו לומר מעס חלח שחיה מוחר על הסיעור כעכלי מחזיק בעלמו שיעור חלה וזה פעוס לפ"ד: (ב) מוחר בדיעבד. דהח שיעור ממן מיהו חלח כדי שילוך מיל לחילו מוחה בלח עעס חלח לכחחלה חסו עמח לח יעסיק בידו לכל הלוך לעיסה גדולה יוחר מכעיעור ויהיה כמו פחי קלח מעסק וחסור לכחחלה יוחר מכעיעור וחס מיהו לס חלח עיסה חחד יעשה ברוחה שיעור חלה ואין כאן מיחוך מעוס הלי סורחח (ב"י בעס סס"ח): **תנן** (א) טוב לקרב העיסות. כחב ב"י מינהו העיסות זו בזו ער שיהבק מעע מזו לזו וכ"כ רבינו ב"י סימן עכ"ה עכ"ל וכנמ' חיחח בלעון מוכחות זו בזו וב"י סימן עכ"ה הכחחי דכרי ח"ה דלריך עחס יחפרלו חלמיו מחביריחה מעע וח"כ כל עעיסה מילוס בקעה חע"פ עעס מעלף וחס מכעה עעה בעעה כמו כלי ומלרען ע"כ וכן יש להעיג: (ב) דשמא יש בהן אחד וכו'. ומיעיגן עמח חח"כ יבח לידי חיוב מחמח לילוף וגמלח חוכל מבל כ"כ הרח"ם ע"ה דבילה כמ"ם בעמיר וכחב מו"ם ז"ל לכחוכה מעמע מל' רבינו לילוף סל מהני חעילו חס חיון מוגעים גם ב"ד סימן עכ"ה כחב בח"ם הסל מלרען חבל בעמ"ק הלכות חען בעמ"ק הלכות חען בעמ"ק הלכות בפ"ח ח"ע דף מ"ו בד"ה הוחיל. ומדברי הרח"ם הלכות חלה נראה שעעעיגים לזה עכחב ד"ל ר"ח. לח בעי בעיגה חבל בעיגן ומי נגיעה בהדדי מעוס בזילת חלה מן המוקף כו' עכ"ל וח"כ דלח הלריכו הגיעה חלח דליכוי מן המוקף חבל מעוס לילוף שיעור חלה די בלילוף ע"י הל חעילו לח נגעו בהדדי ע"כ יפה עעו הטור והע"ם עלח הלריכו כאן נגיעה דחלן קיל"ל לח בעיגן מן המוקף כמ"ש רמ"ח ב"י ד"ד סימן עכ"ג דעיעה מעחמיב עם חלה זו יכול לעטור עלח מן המוקף חבל עיעה מכולוגה בע"ע חין מעריגין חלה מעיעה חחרת עלח מן המוקף מ"ם ח"ל לנגיעה חהדדי בהל חלח חס יש חיוב בכל חחד לבד רק מרוגה לעפעיה מזה ע"ז דלריך מוקף מעח"כ בחם חין בכל חחד חיוב רק שחייב על ידי לילוף ח"ל מוקף והרח"ם עכחב לח בעי נגיעה בכלי לח נגיעה להדדי

יפעיק בידו לעעות כל עעוקר כו' ויעיה כמו עעי כו' . פיכח כמו עעה ע"ם . ויעיה מעעה ע"ל ועעה כדכרי הרח"ם עיבח בכ"ל ועעה כדכרי הרח"ם עיבח ר"ל ועקר דיבה דלם יעיה מכעיעור לעגין עיעה כדיעבה כיון דלין עוסין עיעור מיל יש לעחמיר בו דלחיים הרח"ם לדעות דברי המחמירין לעיים כו' ופיה עעעיגים לעיים כו' עיעה בדברי הכ"ח עיעה לפי דברי הרח"ם הבנה עעעה עיעור מיל גם הרח"ם ס"ל לחמור . חך מ"ם כחב"ל דעעעה נמנו לכחחלה עעעה עעעה ולכן כ' הרעעה"ל דעעעה עעעה לכחחלה עעעה עעעה עעע

ב מיתר' דרב יוסף וכו'ל פסחים פ"ל ג מבנס פסחים דף פ"ו וכו'ל סנהדרין פ"ט :

יד אפרים

(במג"א ס"ק ג') לתלק בין ב' עיסות דקסם דפס פרפ"ס פ"ג דפסחים כו' ול"ל לתלק כו' בגיל. ר"ל דפ"ס פרפ"ס דנמי פקפס בשלמא כדי לפרוס מן המוקף פטיקו מיס מס מפרים לגם חלה יפיס מוקף לפס מלה שלמן פסור שבפס יקרב כל מכבדות ומד"ל ועיין גם פ"ז סק"ס :

רס"ל מהנו לשורפה בלי תיקון וכ"כ מס"מ : ב ואם א"א וכו' · דלכתחלה צריך להפרים בעודם עיסה דלחמיה עריסותיכם כתיב (בית יוסף וכ"ל) : ג לא צריך · אבל צריך שיהיו מיסה מוזמים לפניו דלא דקי"ל חלה מ"ל לוחל ולוקך ולחמ"כ מפרים מ"מ לכתחלה בעיקר מיסה מן המוקף (כ"מ בשור לפי דעת הרא"ם פ"ב דפסחים) והקפה הב"מ דהא בטו"ל כתב שמותר לאחול לכתחלה ואחר כך מפרים וכתב לחלק בין ב' עיסות וקפה דהא הרא"ם פ"ב דפסחים מייל בעיסה ח' דהא חולק על רש"י פ"ם ול"ל לחלק דבכ"ם כתלה עם פה ממפרים ממנה בעי' מן המוקף (עיין נה"ם) כתב מהרי"ל דעותר לפרוסה במדוחת ישראל דהא רש"י פסק דישראל מותר לאוכלה על ידי ביטול ברוב וכדאי הוא לסמוך עליו ליסמוך ממנה ועבי"ד סימן שכ"ג ויש מפמיליין : ד לא יקרא שם · חלה יקראתה קוכי"ן בל"ח (מהרי"ל) וכ"ל דליכת קמיכת חלה בשבעלו קולת לה פס אבל בחבר חף מל פי מקולת לה פס ל"ל בס דאין לו רשות לחרוס : ה תחמיין · ואע"ג דסקדש היה ואינו שלו עובר בכל ירלה כואל ואי בעי מיתסל עליה וכוי פולין

ב כשיעור ב ה ואם אי אפשר להפריש חלה בעודה עיסה מפני המחירות ו יפרישנה אחר אפייתה מיד שיתן ז כל המצות (ג) בסל וחסל מצרפם לחלה וזהו הדרך היותר נכון: הגה (ג) ואם היה כו כשיעור חלה ובכח לחפרים יפרים אחר כך ה ואפי' לירוף סל ג (ד) לא צריך ואם לקח ממקלת העיסות מן ומקלת לא לקח ומחברנו צריך ליקח חלה מכל אחד ואחד לו ילוס עיסה אחרת ויקח ממנו ג"כ על אותן מנחברנו ואם מכיר מלה אחת שחייבת בחלה בטל ממנה כל האחרות (הגהו' מיימוני פ"ג ומרדכי ר"פ אלו עובדין וכ"ל בשם תוספות פ"ק דביצה) :

ב ג הלש עיסה ביום טוב של פסח ד (ה) לא יקרא שם לחלה עד שתאפה שאם יקראלה שם (ד) אינו רשאי (ו) לאפותה ואם יניחנה כך ה י תחמיין (ה) ואינו רשאי (ז) לשורפה ביו"ם ואם

וחם דלא כדעת הרא"ם והטור דלענין מוקף לא צריך לק לקרב יחד ולא סל ולחסר דגם ר"י לא בעי כאן לומר לצריך סל ונגיעה אלא ס"ק לף על פ' שהם בסל לריך נגיעה ונגיעה לחד סגי דלענין מוקף א"ל סל אבל כאן בדוקה לגרסן בשביל שיעור חלה א"ל נגיעה כלל לחדדי רק לירוף כלי ובסמוך נזכיר לתרן דברי הרא"ם והטור אפי'בים שיעו' חלה לענין מוקף : (ג) ואם היה בו שיעור כו · בטול כחוב וחפילו אם שכח ואכל קלת יפרים על המותר חלות א"ל לוכל וכולך ואחר כך מפרים ולכלוה קפה דהא מטולל מחיר אפילו לכתחלה ולמה כתב שכח ואכל זה הקפה מו"ז ל' וסלריך לחירוים ולעל"ד לק"מ דולחי מותר לכתחלה לסמוך ולאכול ע"ד מיסייר אחר כך כיון שיש שיעור חלה בעת הסיה אבל אם שכח לפרים בעת הסיה אבל אם שכח לפרים ונכתייב אמ"כ אלא בשיעור ה"ל דאותה שעה בהזכיר כיון שאין אם יש שיעור לריך לגרף מיסה אחרת קמ"ל דל"ל כיון שהיה אחילה כשיעור ובאלכן ישראל לריך בלמה לגרף אותה כ"ה אפוס וכרוב : (ד) אינו רשאי לאפותה · שהרי מיסה רלויה לאכילה : (ה) ואינו רשאי לשורפה · שאין

שערי תשובה

תנז (ג) בסל · שנה"מ ועיין בבו"ח בית מפרים סימן מ"ד מצות שלוסין ואין בכל מיסה שיעור חלה ונתחייבו פ"י לירוף סל ובוב בעמת הפרפה לא היו נוהגין יחד רק היו מוקיים לג' לגורים אח"ם אלקח מחתה חלה על הכל יש לו לכתחילה לפפרים חלה בם חלבור הבני בלא ברכה פ"ם ועיין מ"ם על דברי מהרש"ל המלריך ליטול חלה אלימה לחלה ואין הסנהב כן וכמ"ם בח"י ג"כ ובפרק בחלת ח"ל בסיר דמי לף בפרוסה פ"ם ועיין מ"ם בחלק יו"ד לגמר זכות על מה שמוכנים אחר אבות המלות חלקים לחלקים ובוטלים כמה בגוים כל אחת חלה בס"ע וכן המנהג בחפיות החלות של שבת פ"ם ועיין לעיל רים סימן תמ"ד בס"ם אחל בשבת ובכח לפפרים חלת לחם אחר מה דיוו פ"ם ובכלי"ם פ"ם כ"ג כתב שבשבת תפ"ו חל פ"ם בשבת ודרכיתי בשבת שלפני שלשבת הבאה ויסיר כ"ם לאחתו ליקח חלה כי מסם אחין אבו מהגנין לעשות בחמיר בחמנה דנמסה מדליקין אלמה דברים לריך אדם לומר כו' מברחם כו' בחנה חלה ח"ל יש לם הקנה שאוכל ומלייר מבח"ל בס"ם אחל בשבת אין הקנה פ"ם ופ"ל אם אין אחד"ד דיש תיקון בדישבר פ"ם לבחחלה מיכח ים לוחר כוח : (ד) לא לריך · בפנ"ם שבבית מבלנות וע' בלאיבו שחת וח"ר על דברי הלנות בזה ובפמ"ל ח"ם סי' ל"ו כתב שפ"ם בלנות ול"ל יקח פרוסה קטנה מן הבלעה ויאמר

מלה ויאמר לפ"ם · (מוהר לבעת בעת בריאתה מהרי"ל אלא מסיים וה"ם נהון לעשות מדורה בחני אלה · (ה) בסל · ולכי אחין לו בית קטל אם אם מלמלה ואם מבכה בחם בחמה חביב כאו כלי ומלרחן וכן יש לבנות ח"ו · בחב בל"ם דיש לחחות בכוחן ולוקחין חלה מבני קלות אלא יקח מקום אחר ואחר ישרוף בגלגל בקום אבני אלא יוחם אבני · בחנבב לבפרים מבל מיסה ומיסה לבדם ר"מ · ול"ל דאחא בל מי בחנבב לבעות מיסות גדולות · ובחב בה"מ ודי בבדבם אחת לחולן אם לא בחבים מיבחם בחיסה אלא מחבין אלימה · ובבחנו נחבו על מי בוב לבפרים אבל מיסה ומיסה אם אחרת ומבדבם לבעות · ולחבין מבדבם אין חילון בין בחבת לבחר יחות בחנב ר"מ ומ"ל ר"ל סימן בב"מ אין בם · ובדרישה ר"ר אם בחב אחם לבחבנין לחבר בחבת מרחבת אלה אלה מן אחיה בם אם אחבן אחבת אלה אחלה בבן אלמלה לחבר בחבת אלה אלה מן אחיה בם אם אחבן לבעות אח

שאין שורפין קדשים ביום טוב ואסיר אסור כאן הלכך לא יקרא לה שם עד לאחר אחייש ואז יצרף הכל בסל ויפרי' אחד על סכל מ"ל וק"ל דהא איסי בעיסה תחלה שיעור אלה דהא לא לם אלא עיסה ח' וא"כ מ"ל אלא הקפה בעלמא כמ"ש אסור אלא עלמו קודם לזה לירוף סל מ"ל רק בלא סיס שיעור אלה אסל מצרף הכל לאל' מצא"כ בחיוב דהקפה כאיס שיעור אלה וגלאה לל"ד נקא אסור כאן לירוף אלא נתכוין שיהיו קרובים להדדי וא"כ אפילו על אסלמן אני יש כאן מקום עיון במה דמצמע שיש חיוב לאיף באם יש שיעור אלה וכמ"ש אסור קודם לזה אלא יקרב כל הכלכות יחד כו' ובאמר"י ס"ק דבילה כתוב ומיהו מוקף ודאי לא בעינן מדאורי באלת מ"ל אוכל והולך וא"כ מפרש ומה שנהגו בפסח להניח כל המצות בכלי א' לאו משום מוקף כו' כמ"ש בסמוך וא"כ כתב אסור בסימן זה דבעינן הקפה ומביא נ"כ הך דאלת מ"ל אוכל והולך ומשמע אפילו לכתחלה לא בעינן מוקף ובאמת י"ל גם כן כראה"ם שכתב גם א"ש אחוכל הרי אין כאן מוקף ובאמת י"ל גם כן כראה"ם שכתב גם א"ש דבעי שיעור אלה מ"ל לירוף אל אלא הקפה בעלמא מ"מ דהקפה מיהו בעי' בזה י"ל דשם קאי לפרש דברי ר"א דאמר אסל מצרפן לאלה ותנא בא"י קאי דבעי' מוקף ולא מיירי שם ממלת מ"ל אוכל על אסור אקפה דמצריך הקפה משמע אפילו בא"ל וזה סותר מ"ש א"כ אוכל והולך וכו' ועי"ל דברי הראה"ם אלא אסור דבע' א"ע מיירי שיש שם שני עיסות שיש בכל א' שיעור אלה אז אלה אסור דבע' אפילו לאפרש מיהו דבזה בעינן מוקף דזה אינו בכלל אלת מ"ל אוכל והולך וא"כ ב"י בשם המרדכי סיכת דבנת בע"ש ולא אפרש אלה דאין בזה סיתר לאסור על שיור אמלה לאיות אוכל וא"כ מפרש דזה אינו ביאור מבמ"כ בעמות דכל עיסה גילום לבדה אין לאסר דין זה ומש"ה ימא מ"ש הראה"ם ס"ק דבילה אם עיסה א' שיש בה אפילו אמלה אז בעינן מוקף דאם אמר אמר אם אמר אם אמר אם

ג סם כסם אגיו כרמ"ם וכסם כמדקדקים בתוספין בכל קודם מוצר בלם ים מכסו מסן יכנסל קודם זמן מיסורו מ"ל מאמרת זרק ספרים מב ב יומא כח ג סרמ"ם סם כס"כ דסכתים ד מסל דרכת בם וכסי' רס"י מו מסכנס מ"ה וכתכמים ס נרייסת בם מ"ו ו בם בגמרת :

עטרת זקנים

תנט (א) וכן יש ליזהר כו' . מטעם שתוס השמש בתחבם לבים או לחקם' ומחמיץ ע"כ בין השמשות דליכא כולל שמש על הארץ שם להקפיד בכך (כ"י ח"ת) : (כ) לא יניחו וכו' ושיעור זה לא נאמר אלא בבית שאין בו אש אבל יש שם אש או איזה יתרון המיסו' מסתר להחמיץ ונזדיך לתת לב לפי אינגין (ב"י הגהות מיימוני) וכן אף אלא בגבית ירדו מן הגיסה אלא שעושות רקיקין דקין ביותר ומתעצל בהן כדי הילוך ד' מילין הבצק אסור אף על פי שאין סימן חיסוך ניכר (מורי בב"ח בשם ש"ג בשם הירו' אמנם כן אין ראוי להוראות איסור לאחרים ברעבר אלא לזהוריו לבתחלה לחוש לזה והמחמיר על עצמו ברעבר תע"ב :

ב"ד שחל להיות בשבת (א) ב ב לשין ג בערב שבת ד אחר שש שעות :

תנט מקום וסדר לישת המצות וב ו סעיפים

א ה אין לשין א במקו' (א) השמש ב ג וביו' המעונן (ב) אסו' (א) תחת כל אויר הרקיע משום דיומא דעיבא כוליה שמשא : כגם וש"כ נהגו ליזהר מלגם ג נגד (ג) ד החלון (ד) ספתות אחר' ין סם סמם **א** ה סמת יסיס (ה) מעונן ולאו מדשתיס (מ"ס סימן קנ"ג) **ב** (א) וכן יש ליזהר (ו) ו מלהוליך המצות לחוץ תחת הרקיע (ז) ז מגולה וכן המיס ח לו הקמת . (הגהות מיימוני פ"ב בסם סמ"ק ומהרי"ו) ג ולא יתקרב ללוש ט אצל התנור מפני הום התנור :

ב (ב) ד לא יניחו העיסה בלא עסק ואפי' רגע אחד ה ובל זמן שמתעסקים בו אפי' (ח) כל היום אינו מחמיץ ו ואם הניחו בלא עסק שיעור מיל הוי חמץ י ושיעור מיל ג הוי רביעית

תנח (א) לשין בע"ש אחר שש . סיוום אחר סם ומאלה דכן זמן מחיסה מסה ולא כמ"ם קלת נאוים שבבית בטור מחין לאפות מלא בגיל מ"ם ז"ל סנכך מל תחסו מלה מלא בא"ם מפני מרלית עין מלם מחם לוסים מפ"ם אחרים מזגלים ומקיליס בה ואפ"ם שמותר לאפותה מפ"ם מזקו וסדרו המצה ולוסין בזמנה מכ"ל וכ"ז במלה דמצה והקשה כ"י ממ"ם מ"ם יעשה נ' מצות כו' גרלה דס"ק שבשת הדמק דהייטו ים מוכל לאפות מצה כרלוי דהייטו הרבה בימד דבזה יש שבה למלה מל מצה כדלתיתא בסל' י"ם וזה ל"ה מממת ל"י שיגיעו בחם יס סיסק קטן בגיל י"ם רק לג' מצות של בסח ובזה מתוכן כ"י : **וזהך** מרלית עין סיום אחריס יסכרו אסולגין בשבת נ"כ מצות ואחר כך כתב ולף על פי שמותר לאפותה גרלה ס' נ' מצות בגיל בסח לחוד בזה לון מקום לעטות מ"מ מסוס מצה בזמנה יאפו במ"ם וכ"י הביא בשם מרדכי בכך מרלית עין סיום אחריס יסיס גרלה ממכן מסבת ל"ם גרלה סיוום מבשבת אסור לבכין ולסדר המצות על הסלמן לאוכל בגילה כדרך שעושין בחול אלא ימתין עד בגילה ואם יאפה בסצות בע"ם יסבר שבקיים עצמו כדי שיוכל לבכין לאחר בשבת לאוכל יום טוב לסדר על הסלמן דאל"כ למה לא המתין נ"כ בחסיית מצות וכ"כ הרב מקדימין למצות ע"כ וכפסק הס"ע ולעל"ל עוד טעם שלא לאפות בגילי י"ם דיש הרבה דיעס בחסיית מצה כדלעיל סימן תנ"ז ולאו כ"ע דיגא בגיריי ויבואו לאפות נ"כ בי"ם ולא ידעו דין החלה ויבואו לידי איסור בריסת קדסים בי"ם ואני לריתי מכשול זה בעיני ועוד טעם אחר מממהרין בהכילה שלא יבאו לאחר בגיעה ואם יאחר בגיעה ולא יאחר בגיעה אם יבאו לידי מכשול זה בעיני ועוד טעם אחר מממהרין בהכילה שלא יבאו לאחר בגיעה ולא

שיעור מיל דוקא בבית שלתי התגור בו אבל בבית שהתגור בו אם הוא מס ביותר ואפילו בפחות ממיל ממטר: (ב) רביעית וחלק מעשרים · פי' לפי חשבון מהלך אדם ביומו י' פרסאות ביום שהוא י"ב שעות ומבואר בת"ה דהא דאמרינן כ"ז שהתעסקין בו אינו ממש"ן היינו אחר' שמקרין המלות מגיע מגיע אלא לענין שיבטל העסיות שהיתה העיסה מעיה בזה לריך דוקא עסק גמור כגון בעיסת סידים בעיסה או מה שמגלגלין בעד הגלגול אבל לא ניקור: (ג) ואם התחילו בשתי עיסות

(ב) (מ) רביעית שעה וחלק מעשרים מן השעה: הגה ויש להחמיר יא למהר בענין עביית המצות כי יש לחוש ד יב שהעיסות (י) יעפרשו לעשות מיל או מיהיה יגע במקום הם שמתחר להחמיר (הגהות מיימוני פ"ה ומרדכי פרק אלו שוברין) ז ואחר שנתעסקו בבצק ונתחמם בידים אם יניחוהו בלא עסק מיד יחמיץ (ג) ח ואם התחילו בשתי עיסות

ז מהגהות מרא"ם בלבו י"ד
ח מהגהות שם מ"ש:

רביעית. ולאותם המתעסקים מהבן שהמתם עד שקישותם שוי ב' חומשי שעה וכ"כ מהרי"ל מ"מ"ל סימן תמ"ג: ד שהשחיות יצטרפו · וכתב"ה כתב דעשק גמור כגון בעיסת סידים ולידוד מבטל המיון ואין עסיות מלעלות אבל בנקוי המלות עסיות מלטרפות ולף על פי שמנקר במקום זה קוסא במקום אחר: אין להעביר ידו על המלות ולעסקה בהן (מהרי"ו ר"מ) ואין להתחיל להעריך המלות עד שיגרשו הסתור כדי שילאו מיד (זכרונות דף

באר היטב

בעיעת סידים ולידוד שמגלגלין בו בעבל הרחיצה אבל מיקור אין לחוש אבל מיקור שמגלגלין אף על פי שהוא עסק אלא יתחמם מ"מ אינו מבטל העסיות כמו עסק גמור אין להרגיש ואין להעביר ידיו על המלות ולעסקה בהם · וכתב בהגה"מ וכ"כ אלא שם שהוכרן בו הגהו עם שכיון אחר לו ען סוף העיסה ומתיחים אותו כלי עסק · גם אותן המתבדרים ידיהם על המלות אם ק' ד עסק וגרע עפי · כתב בספר זכרונות ואין להתחיל להעריך ולרדד המלות עד שיגרשו הסתור בתחלה כדי שיוכל לאפות מיד ולא יבטל אצילו רגע אחת ושיין מ"י · (שמחה לבריא הבל לפי דוב מים הסתור) · וכתבו"ה דוב ישראל אצילו מלעבדים אינן

חק יעקב

המחר מ' מ"ד וכן הוא מ"מ הסכוכים והסעבע וע"ם במחר מ' מ' י"ל כם פי ובוא פשוט · ועפ"ז דעת הרמב"ם מבואן לפנינו דמ"ם ומדוקדק ע"פ הסתכון שהרי מבואר מפונית זו שבינתי ניסן הסוים מהבן עד הסקיעה שהוא י"ב שעות מעשות הסהויים יוכל לחלק אלפים מיל המלא מגיע לכל מיל אני חומשי אעפ"ל אף לי קשיא על הרמב"ם הא קשיא כיון שהסק בשולא המלא שמעלות הסחר עד הבן הסמה יוכל לחיל ה' מילין הוא אני שעות ע"פ הסכון הרמב"ם וברים ברכות אפי' המעבה כתב דהוא רק שעה וחומה שעה וכפ"ג מתמיה עליו אם בתשובת חוק הסני יפ"ל · ואפשר לומר דהרמב"ם סובר דפלוגתייהו דרב יהודה ושולא לכאורה קשה אף עליני בפברות הפוכות עגד הבברא המלאות דרב יהודה סובר דמהבן הסחה עד הבקיעה הולכין ל"ב מילין ש"מ דם"ל דה לכין מהרה מדשולא דסובר דהולכין רק ל' מילין ולענין קודם הבן הסחה ולאחר הבן יהיה סובר דהולכין רק ד' מילין ושולא סובר דהולכין ה' מילין ולכן מפרש הרמב"ם דגם ע לא ס"ל דאין יהולין להלך ה' מילין והא דקאמר ה' מילין היינו לפי מה דקדמי ומהבי והא דקאמר מעלות הסחר הוא רק זמן מוגבל אבל בפחת מקדמי ומהבי כדאמר ר"י סב · ושוב יש לחלק בכמה נווני עיין בהמתה בהן במבואן הסמה · ולא אליג עם ר"י רק במלך מהבן הסחה עד הבקיעה דלר"י יהול להלך ל"ב מילין ולשולא ל' מילין נמלא שהסתכון הרמב"ם והבע"ב דפסק כשולא מדוקק ע"פ הסוגיא שהוא שבי מומחי הבעה הסיינו אלים שעה וחלק ט"ו דאי"ל מהרי"ל שבהב אלים שעה ומעט יותר והא דלא נקט כלשון הרמב"ם מפה שני מהומחי שעה אלפר דמוסב לדעת הפוסקים הר' יהודה דמלך מרם ביומי בי"ב שעות ל"ב מילין וע' בהמתה בהן אב' ל"ב שדעת הרבה פוסקים הר"י וא"ל בהחלוק ל"ב מילין לי"ב שעות היום מגיע לשעה ומחלה ומחלה יש לרבע אלפים מעבה וחלי אלים נמלא מגיע לכל מיל אלים שעה ואח"כ בחלוק חלי אלים שהוא חלק שביום מבעבה לד' חלקים נמלא שהוא חלק כ"ד מבעבה נמלא מגיע לכל מיל שעה וחלק כ"ד מבעבה לכך כתב מהרי"ל בבעבה שהוא מעט יותר אלים שעה וגם רלה לכתוב כלשון הרמב"ם ויהיה לך שיהיה עכ"פ מוכח להדיא מתוך ע"פ דשיעור מיל בין לעולא ובין לר"י הוא יותר אלים שעה בין לבקל כמו כאן לענין תמן ובין לבחמיר לענין מלחה ולענין הבעה בעל ת"ם ומהרי"ל שבחריהם נמבבו בהחרונים לו אבבר לבחמיר בלל ע"פ הסוגיא (ויותר תמוה על בעל מנחת כהן אף שהוא רלה וידע הא דביומי ניסן ובהרי הבהוה והלילה שוויין הייינו מהבן הסחה עד הבקיעה כמ"ש לעיל בשמו ואח"ם נמבך בזה אחר הסחה בת"ם בתמר מ' יפ"ו ע"ב) דה"ם אם לא הרלונו לומר דבעל ת"ם אמר שיעורו על שעה שמיות שיש ביומי דניסן דהייינו מעלות הבחר עד לאחר הבוכבים אינו זמן חלוק אותו ל"ב שעות וא"כ ל"ב החבין מבוון לדעת הרמב"ם בשעות הבוות אך בפיעמה לשון בעל ת"ם כאן וכ"ם לענין מלחה ובאר כל הבחרונים לא מבעבה כן ואינו עולה דבריהם כלל ע"פ הסוגיא · ועל הרמב"ם נאמר מבה בפיר קאמר וברוך ה' אבר הבחני בדרך אמת ומקום הביאו לי לבחנדר בזה והוכבבה בעלמא ידעבע · ואם יאמר האומר מה לרך לכל אלריכות בזה נחזי אבן בארם ביומי בחיה זמן מהלך מיל בבר הרגיבו תוספת בשבת דף ל"ם ע"ם בקבילת כזו ותירלו דמבבקע לבו מהו אדם ביומי וע"ם בתוספת והו"ל: *חלק מעשרים מן השעה וכו' · ובעובה זה לא נאמר אלא בבית אלין בו אם אבל יש בי אם אז יהיה יתרון תמיות מהבר לבחמיר ולריך לבת לב לפי הבנין · (בעבה הקיבה): יא לבהר בענין עשיית המצות · וכמ' בס"ל סי' ל"ם ולא יבבה מחחלה ליבה עד שיתחבה בתנור הבשיעור הרבע מילין והוא ע"פ הסתכון שבתבתי בס"ק י' שעה ומחלה לר"י ולדעת הרמב"ם הוא שעה ומחלה וחלק עשירית מבבעה בהרי יש בהן ח' חומבין (ס' חומבין הרי בהן שעה וב' חומבין ואלי הוא חלי שעה ואלי חומב הוא חלק עשירית מבבעה) וכבי אינבא ביבוחלמי עכ"ל וכ"כ הבי"ח בבשם ריא"ז שבים שיר ברבה שהע"ם אלא לבם הבבה יותר מן הבשיעור ולא הבביהם יהה מן הבעיבה כל עיקר אלא שבינה עובה רקיקין דקין ביותר ובינה מתבללת בהן כדי הילוך ד' מילין הרי בלא זו אסור אע"פ שאין בינן הבחיתון ביבר בהן עכ"ל ובתב הבי"ח וז"ל וזה אלא בדעת הרמב"ם ובבב"ם ובבינו ובאר בדולים דבל אתבבבקים בו אפי' כל הינם אינו חמבין ובב"ם מיירי בלם שיעור שיבה ולא יותר ולשיבך אין לאוי לבהרות איסור בדיעבד אלא לבחיר לבתחלה לחוש לדברי הגדול שבאחרונים ובחמיר לעלמו אף בדיעבד תע"ב ולרבות לחוש לדברי בפרם בהריא"ז לא יחיבלה הוא בדין זה וכ"ם עבביו בבינהגין לנוס עיבות גדולות יותר מבבשיעור וכמ"ם לעיל ס"ם מבי"ו אל בדיעבד אין לבהרות איסור נגד כל הבי גדולים אחיבו בלם יותר מבבשיעור אלא אינו אחלבי בבבר ועל"ל אבי' אבי"ו: יב שהשחיות יצטרפו · וכתב בת"ם שבחים' סידים ולידוד שבבלנלין בו מבטל החיבון אבל הביקור שבבקרין בבלות אע"פ שהוא עבק אלא יתחבן מ"מ אינו מבבל הבסיות כמו עבק גמור עד כאן לבינו וכן הבכבתה הבחרונים וכתבו עוד בבם מהרי"ו דאין לבעביר ידיו על המלות ולבעבקה בהם (וכתב בכ"ג וכ"ם אלא שם עובין הם שהחבנין בו בחמן הם בבין אל' אם אין בוך הבעיבה) וכתבו עוד בבם בבר זכרונות ואין להתחיל להעריך ולרדד המלות עד שיגרשו הבתור עב"ל ונראה לאו דוקא כל מגריבות הבביר דאם יגרוס כל הבתור ואח"כ יתחיל להעריך ולרדד המלות גם יבקרו עי"ז יבעבו הבתור מאוד לבעבים אלא דאא יתחיל להעריך עד שיתחיל לגרוס כדי שיוכל לאפות מיד וכן ראיתי לבהרות הבגאון מוה"ר גם מתחלה לא יתחיל לגוס עד זמן מה אחר שהוא הבתור כדי שיוכל מיד אחר הבעיה לגרוס הבתור ולהתחיל להעריך המלות ולאפות מיד ועפ"ם לעיל ס"ק ה' וס"ק ו' וראיתי לבהיר כל ביאה בזה לבמון הם ולא אמרינן בזה מוסב שיהו חוננין כיון שאבר לבא לידי איסור דאוריתא בהבר"ם בהחרונים מ"מ בדיעבד אין איסור כל אלא שהבר שיעור חימוח ולבתחלה יזהר: יג בבקום הם שבבהר להחמיר · כגון בבקומות החמין וכמבואר לעיל ס"ק ע' ע"ם

(*) סו ב ועי"ל

ד׳ כ״ד כ״ס) : **ה** הבסיפו פניו · ולריך לדקדק בזה כי הוא מנוי ואין לים סם על לב : **ו** טוב ליזהר לכתחלה · דשמא לא יקפוד יפה בסמם סנים בלא יסיה נוס ל׳ דבוק והוי כמלה כפולה אחסורה משום אתין אחם פולם סם (מהרי״ל) : **ז** מקטפת · במדינות אלו מוכנין בלא לקסף המלות במים (ד״מ) : **ח** ומיהו בעברה בו׳ · משמע דלכתחלה לריכה לקנן ידיה ומיינו כשסיא מוסקת עם כחנור ומוסקת נ״כ אח״כ בנלק : **ט** שלא יתקבצו · אבל במקום מדרון ונבלעים בקרקע מהרה (רש״י) ולכן לא יבשכם על לנסת מבנים מ״מ נ״ע דמה בכך אם יתחמלו כרי שוסכם והסקירם כמ״ם סס׳ חמ״ד · וי״ל דלכתחלה צריך ליזהר בלא יבוא לידי חימוץ וע׳ סס׳ חמ״ה : **י** והכלים בו׳ · וסמרדות ל״ל לחדיחן (מהרי״ל) : **יא** בשעת עשייה · דלא כמו שמוכנין הטולם בלא לגרדם עד אחר שעייס כי אף על פי שאין אוסיס שיעור מיל מ״מ לכתחלה אסור כמ״ם ס״ב לכן יעמוד א׳ על נביהן שינרך תמיד כל כלי בשעת הכתתו : **יב** ע״י אינו יהודי · דהנרידה הוי שבות והוי שבות דשבות דברי במקום מלוה כמ״ם סימן ש״ז ס״ה : **יג** שיאפה הבצק · ומ״מ אסור לאכול הבלק בבלד אבל ובסקיס לא נאפה יפה (מהרי״ל) וקשה מ״כ היאך רבאי לאפותו ואפשר דמדינא מרי באכילה רק שמומרא בעלמא הוא אלא לאכול לכן מותר לאפותו : **ניל** שיבשל אחמן קודם שיאמין לו יתן הכלים עם הבלק במתחה לאיזו יהודי ואם צריך לאפות אמת כי״ם אסיטא דברי לחדיחן אבל אסור לגוזלן כמ״ם אסי׳ אכ״ג : **רש** מלסין הטמילה בשם של מתכות ויש שטוסין אותם מאבן אלקה כדי אסור לגרדן כמ״ם אסי׳ אכ״ג : **מזרק** מגסדק בבסחו ליזם מהרי״ל לסרמיב הסדק ולגרדו יפה ולהגעיל ולסחוס הסדקים ויחליקם להשוחם יפה אלו ירחיבוהו ברוחב אלבע אבל לא ידביק עליו מתיכה נחשת (ד״מ) וגם במרדי׳ לא יהיה סדק אלו מרין וכו׳ (מהרי״ו) :

ס״ס

עיסות כו׳ · זה מייירי אפילו לא נתחבא בודאי שיעור מיל אפ״ם אחרי׳ שבודאי היה כאן אמיתות הרבה אדרוזאין הסנים שבאמילה : (ד) מקטפת · פירוש שבמה במים פני אחרלה לא אקנה מקטפת בתוכן אמיים ממלגנת בהם הידים מפני שהם מתחממים אבל כל אחיה אקטפת אמיים לא הלרינוהו לדקדק אם ידיה אמון אחין אמם אימון בכך ולכך פי׳ הרמב״ם דלא אחריגן אלריכה לגמן ידיה אלא בשאר אמיים אפילו לפי אדיה מתחממים אמת אמם אמיים אמ״ם אמ״ם אמ״ם

מלמין עליו בס"מ סימן תנ"ג ס"ד: (ח) לא יוסיף בה קמח. לפי שלותה הוספה לינה ניכרה יפה ונמלר מעט בעין תוך הביסה ומעמעמ מת"ם סס דבדיעבד אין לאסור:

תס (א) אין לשין. נלע"ד דוקא ליסה ולסייה לסור ע"י אינו יהודי דבעינן בימול נסס מלס ואינו יהודי לא עוסה אלא ע"ד מעמו אע"פ שיבראל מע"ג ומהיכו שיכון לסס מלוס כמ"ס ג"י נסס המוסה הרבב"ח אבל המעיס בל בהמיס אין איסור ע"י אינו יהודי אס יבראל מע"ג ולף אל נב דבהב הטול בסימן תס"ג בסס בהמלאות דלריך שיהיס מעמרא ממיומן מן כד נמלא מיא עלוי ואי נמריאנו להמיס אינו יהודי הס"ו לא נסיק ביה י"ם היינו בפסס מיומן ממילא אס עומד יבראל מע"ג ומומר ממיומן אין איסור מבא"כ בליסה ולסייה דאלו מעמס שיומן הוא אלא שיכון לבס מלה בזה דוקא לאסור באינו יהודי ומס"ו זה מוכח דהני דיעים דהיינו סד דהבא והך דסימן תנ"ג בס בל בהלאות ונעיל נקע שיומר מהסך ובאן נקע שיומר לבס מלוס אלא ודאי בדסי' והמעמס דעיקר עסיית המלס הוא ליבס ולסייה וזה לריך לבס מלוס וה"כ הא דאוסר הבא בהלאות ליבס המלות ע"י אינו יהודי היינו אפילו ביבראל מע"ג ומו"ס ז"ל בתב באן נלאה דעיירי בהמיס בעבמאו ע"י יבראל דהיינו ע"י אינו יהודי ומס"ו אפילו לבס ולסה בר דפא אינו יולא י"ח בלתיל סימן תנ"ג בל"ל מבמעמ אפילו ביבראל מע"ג דומא דאיסורי ליבס ולסיה דאינו יהודי ובאמת מוהר בזה לפ"ד מעוס וקן מוכנין בבל מקומות אלין בס רמיים בל מיס בגון ברוב מדינות ליטא בטומנים ברמיים בל יד ע"י אינו יהודי ואין בזה מבס לס יבראל מע"ג ובל זה מיירי בפלס בל מלוס אבל בשאר מלות בל פסס שאפאה אינו יהודי בעני יבראל מותר במו בסמיגס בזבלנו דבאן אין מבס רק מעוס מיומן וזה עעוס דבא בסי' בתיבו אסי' בליקות בל אינו יהודי בסי' תנ"ד אסי' לאיכות ר"מ שמביא ב"י בס דמיירי שלבו אינו יהודי בסיגו דבע"ס בזה מותר רק אינו יולא בו י"ח: **השולה** מזה דמלס בל מלוס אסור ע"י אינו יהודי ומס"ו אפילו יבראל מע"ג ומ"ב יש ליזהר שלא לתת המלס בל מלוס לקבון אפילו לנקר המלס:

והרש היינו אינו שומע ואינו מדבר ושוס' היינו שאינו מלמד מה שמותין לו כמ"ש ב"י ד' ס' ו' וקבון דבבא היינו אינו בר דעת דבא מבואר בתשוב' הרבב"ח שמבית ב"י דבדעת הגיל מלמת ואיינו שיש לו בבנה בשה שאמר לו שיעשה לבס מלוס אסר לוס בס"י ובמהרי"ל כתוב עד שיהיס בר מלוס ובדיעבד נלאה דמותר עכ"ס בשם"ו דמביא ב"י

הסדין לריך להמליף בין ליסה ולסה טושה על הדף בלא סדין ויש נקבים בדף לריך לסותמן שלא יכנס בהם בלע (מהרי"ל) ד"מ) עמ"ס סי' תנ"ח סי"ח בעין בנוס בסדין: **יד בסת צמר.** אבל על בגד לאר שרי דאינו ממסס ב"כ: **מן הפת מותרת.** וב"מ אוסר וה"ה בשאר סמוך לאנור וב"ל דוקא ס"ח בהנ"ס: **מן לא יוסיף בה קמח.** שאותו הקמח אינו נילוס יפה ואחר לאייס עודנו בעין ומתא לא נאפה אותו קמח יפה ויש לאוס שמא יסול במרק בקערה ותתמנ ואם סיס אסבר בלא שהיית הביסה עושה ניבול קמה וכו' ע"ל ת"ס וע"ל דוקא בשיס אדם אחר איכול לנוס עושה קמה אבל אדם לאחר לאסור לנוס שתיהן כאחד אלו אפשר לנוס שהי עיסות כאחד ולהתפסק בהן יפה ומשמע מדבריו שאם א"ח לעשות עוד עיסה קמה אין איסור להוסיף קמח רק יעמוד (מהרי"ל) ולא יתן הטריגה על כד אלו **יד** בה בסת (ב) אחר בשבת אליסה שמתחמם הבריגה אבל אל אל עור שרי (מהרי"ל)

ה ל עברה ולשה תחת השמש **מן** בו הפת (בא) מותרת:

ו מ אם העיסה רבה (ח) **מן** בו לא יוסיף בה (בב) קמח אבא עושה בה עיסה קטנה מגיבול (בג) קשה ויערבנה עם העיסה הרבה: הנס ויתיתיק בה המלות (בד) מבקמח בי הקמח הנדבק בהן בא אח"כ בהבטיל ומתמנ (מרדכי ר"פ אלו טובלין):

תס דיני מצת המצות. ובו ז כעיפים:

א (א) (א) מ אין לשין א מצת (א) מצות ולא אופין אותה ב על ידי (ב) אינו יהודי ג ולא על ידי (ג) חרש שוטה וקטן:

הרא"ש

המלות אלא ליתן אותה לדבר לא ולא מבוס אלובסו אין ממנן תבן וכ"מ רבי' תס"ו ועוד דבא בקמח נקלה בחוב בס"ס סימן תס"ג ס"ג ונס במהרי"ל בסס מבר"ם מתיר לבתחלה אבל מהרי"ז בסימן ת"ל בתב וז"ל ואין לוסיף קמח מבוס אחר ונילוס עם הראשון ונמלא מבסיק בין הביסה מפי מהרי"ל ז"ל מ"ל דאין הביסה נאפה יפה מפני הבסקת הקמח ע' סס' ת"ס: **אחר** בל עיסה ועיסה יהיה ידיו ויחזור וידיה הבסל ויענבו בנמסה אח"כ לא מיד בלי הבסק ואם אי"א לבדיה הבסל ימלאנו מים טוגין על בל נדותיו (מהרי"ל) והמנהג הראוי לו ב' בסליס לבתליף בין עיסה לעיסה (אל"ה) וכן אותו שנתן הקמח ואותן שתקנו המלות ידיהם ידיהם ובעבר הפירורין מעל הבלבן אחר בל עיסה ואחר נמר הליסה יבבדו הבוקים:

תס ד"ל מהרי"ו אל יסייע אינו יהודי אע"ו לא בליסה ולא בעריבה ולא בחליתה בחתני' ס"ב דבסמים אבל נקוב מוגבלין המלות אין קפידא אבל במהרי"ל בתוב וכן בל הוקוסים אסור דבעי שיומר לבס מלוס ע"ב ומיסו י"ל דב"ב נקוב מוחר ואינו מוכרח וז"ל הרבב"ח סימן כ"ו לריכים שיומר לבס מלוס ע"ב בין שיומר דלים' ובין שיומר דמעיקן קלירה ולבן אלות אודה אין יולא בבן ולבן בסול באינו יהודי בל"ל ובסבן הב"ח דאסי' בדיעבד לא יולא י"ח באינו יהודי ומיסו סיבת דא"ח בל"ח יש באינו יהודי לבוס בסיון

ל' סימב"ם בפ"ם שלא בדפת בדלא"ם דאוסר מ ס"ם ל' סור בבס בסאלאות וכב בבן לבן וכ"ב ס"ם:

עטרת זקנים

תס (א) אין לשין מצת מצות ע"י אינו יהודי אפילו אחרים עומדין ע"ג ואותן שאין לחם מסייעין והוא זקן או חולה ותגיע ע"ם והוא יודע שאין בו בח ללוש וחש שבא יהמיע בידיו סושב שיעשה האינו יהודי הפצו לעיניו (מהרש"ל):

יד אפרים

תס בס"ו סק"א) מפלס מיא פנוים ואי אמטינהו לחיפים כו' דומיא דאינו יהודי דאינו יהודי בנוים ואפיס ונאמס כו' ובינו סלי מחיר מלס בלאמס ע"ש אינו יהודי כו' בל"ל: (שם) וא"ב מא דאוסר כו' ל"ל בין דאינו בבמיגס אין ביסר ב"ל ביבראל מע"ג ל"ל בנוים אם ביבראל מע"ג בנוים אין בבס אסור אך ל"ל דבתיב"ל ל"ל דמבני מע"ג בנוים ומזמיגו לבס אמר בלאמס ואפיס וכן אינו יהודי אע"פ בבס אסור לבון דאמרינן אפיס בבס בבס אסור אך בבס בבס בבס

ב״י בסם מ״מ בסם סרס״ם וסרי״ף וממ״ם שלין למוס מי המוסס ורביגו סלי מתיר מלס שמלסס סל ידי מיגו יסודי בסני ישרמל וח״כ יש להסיר לכל הסמות בדיעבד בסמת הדסק ומכלן מיגס מל מ״ם רס״ל סג״ס ח״ל סמתיקס מו״ם ז״ל ח״ל וקן לו מולס וזס מיכות לידי מיגן ולין לו מסייני מוסב שיהן מכר לגיגו יסודי שיעסס לעיגיו ומעסס בלמר מסיס תסוס ולא מגלת סס יסודי ולו מיגו יסודים לתקן ולא לגס לגמול מס שתקנו לו מיגו יסודים בגילס לגמונס ובמגר סמס לגל מס מעגו בסיגו ולא ידע בסגגת הגלס וסיס לו מומס ולגמר כל סרסיות של ילילת מלגיס מכ״ר ובגמת ס״ל לגמול לגל מס בגילס לגמונס כדי לקיים מ״ע לתוכיחת ון הקמס עליו מו״ס ז״ל גס בסג״ס מלמו מכיגן מעסס לסגור מל ק לין לסמגיס בסמות מעסס לסלגס : (ב) וכן ראוי לכל אדם • בספר כוונת הלי״ר כתוב שיעבר עלמו במלס של מלוס מל כי יתמסס ויזיע ובזס יסבר הקיגיסות שמולגו מס״ו לבעלס :

(ב) אין עושין סריקין המצויירין אם עבר ועשה ולא נעשה חטץ יוצאין בהם בפסח (כ״י והביגו יראוהם) אבל לכתחל אין עושין אף בחתום שבקי לעשות צורות מהרה אפי׳ לעשות ברשות ברשיסה אחת ור״א לגתהום שרי אפי׳ בלא רשות ולב״ח אסור אף ברשות (ב״י והיר״י ותרסב״ם) ויש ליזהר שלא יגע זו בזו בתנור ובדבר אפילו בפסח יש לחתיר כי דוקא במצה כשלה יש קבלה לאוסרם משום שאין חום האש יכול לבנס בסקום חבפל אבל בח״ג ששניהם נוגעין לגמי בתנור חום האש שולט לסמה שפיר ונאפה כרינו ובפצה כפולה יש לחלק בין קודם פסח לפסח שקודם פסח יש לשער בשעים שאם אותה הדבוקה הוא ס׳ מן המצה אי שובדין סקום הרבוק ושורפין והשאר מותר ובפסח הוא בטשהו ובל חמצ׳ אסורה ואם נגע סצה אחרת במצה שיש לה כפל אין לאסור מצה שניה שאין לה כפל אפילו בפסח רק באם גושכות זו מזו כשמעבירין זו מזו צריך שיניה נ״ב מעם מן התיתר עם האיסור כדי קליפה דלא נרע מהסץ ומצה שנגעו זה בזה בתנור שא״צ כ״א קליפה וכנ״ל נכון

ג סם ג סיר וכן כתב המרדכי בפ״ג דפסחים וס״ה דס מרדכי וס״ס ס בדיני בפסחים לו ו סיר וכ״כ סכלבו ז ר׳ יחוסס מסכמות בגמרא ל״ו :

עשרת זקנים

ב א ג הרא״ש היה משתדל במצת מצות ועומר על עשייתה ד ומזרז העוסקים ומסייע בהן בעריכתן (ב) וכן ראוי לכל אדם לעשות ה להתפאר הוא (ד) בעצמו ו במצות :

ג ג הלש אחר זמן איסור חמץ יאמר בשעת לישה **ב** כל (ה) פירורים ז שיפלו בשעת לישה ועריכה ד וכן בצק הנדבק בכלים (ג) ח אני מבטל אותם כדי שנמצא שמבטלן ט קודם חימוצן :

ד (ב) (ד) י ה אין עושין (ו) סריקין המצויירין דהיינו לצייר בפת כמין חיה ועוף ו אבל יא כל מה שעושים אותו כדי לקיים מ״ע לתוכייחת וכן הקפה עליו מו״ס ז״ל גם בסג״ס עלמו מביא מעסס לסחור על ק לין לסמגיס בסמות מעסס לסלגס : (ב) וכן ראוי לכל אדם • בספר כוונת הלי״ר כתוב שיעבר עלמו במלס של מלוס עד כי יתמסס ויזיע ובזס יסבר הקיגיסות שמולגו מס״ו לבעלס :

ה ז יד אין עושין בפסח פת ד טו עבה (מ) טפח : אין

(ג) אני מבטל אותם • הטולס מיסגיס לומר בלשון פרורים ספקר ובלמת לשון זס לא מהני דמסמע שבבר הס ספקר משלמן וסרי הוא לריך לבטלס עכשיו דוקא ע״י לתיכתו אלא ל״ל יסיו ספקר דוגמת הלשון שבתוב כלן תני מבטל לותס ולליס לדבר לעניין ביטול גם דתי׳ בפרק הטולס אם לומר גם זס בטל הוא תיגו כלוס והגם בטר אלא דוקא בלומר יסח בטל וס״ג מעם קן הוא וס מי רגיל לדרוס ברבי׳ וסא דבתב כלן דוקא לאחר זמן איסורו הטעם קודם זמן איסורו יהיו בכלל הביטול דבל תגילא מס שלין כן לאחר זמן איסורו לין בירס לבטל לס נתחמלו ובתוב במהרי״ל דלמ״ג דלתמרינן בס״ק דפסחים [פירורין] ממילא בטלי סיגו פירורי לחם שלא״ל שיהדבקו יחד אבל הטיסה לספקר שיהדבקו בכזית ויעבור על בל ידלס ובל ימלא • ובתב עוד לאחר לפיים יבבר הבית לע״ם שבטל ועם שימלא מהטיסה ישרמגו : (ד) אין עושין סריקין בו׳ • סיגו לבתחלה אבל בדיעבד יולאין בסן הדסכי מיתפל לסדיל בבריתת ת״ל יולאין בסריקין המצויירים : (ה) כי אין הרקיקים בו׳ . כ״כ ב״י בשם סע״ק בשם הילבו״ת דקיי״ל ברבי יוסי דלמר פושין סריקין כמין רקיקין : **ועיין** סמבינן לגייר מלות שלגו מעוס

וכתב ב״י בשם הרשב״ל דלפי׳ ישרמל שע״ג לא מהני אבל בסי׳ י״ל ס״ב וסי׳ ל״ב ס״מ ס״ל לסרלמ״ם דמסני בשע״ג לכן ל״ל כמ״ם סב״ם דלפס ח״ל בע״ם מותר ע״י מיגו יסודי שהשרמל יעמוד ע״ג ויתמר לו לעשות לפס פסח וסוב מיסייע קלת ומ״מ מוסב לעשות ע״י קבן מע״י מיגו יסודי ועי׳ ביבמו׳ ד׳ ק״ד ע״ב : **א** הרא״ש כו׳ • דלמרי׳ רפ״ב דקידושין מלוס בו יותר מבטלותו מסי׳ ר״ן : **ב** כל פירורים • דפרורי בלק מתבבדין יחד ובדבקין ומסיבי מעס״ב סיבורי לחם דלא מסיבי (מהרי״ל) ב״ם דלא מסיבי בפת כמין חיה ועוף ו אבל יא כל מה שעושים אותו בפת כמין חיה ועוף ו אבל יא כל מה שעושים אותו מבטל ומ״מ טוב למהר לעשותן שלא להשהות בהן : סגס ויש לעשות מלגות (ח) יג רקיקין ולא פת עבה כשאר לחם (ה) כי אין סרקיקין מתפרים לסמין :

ה ז יד אין עושין בפסח פת ד טו עבה (מ) טפח : אין

(ג) אני מבטל אותם • הטולס מיסגיס לומר בלשון פרורים ס״ל ביטול דממילא בטלי לך שלגו מבלקין בין פירורי לחם לפרורי בלק בלמ״ל לכן לומרים פירורים ספקר פירוס שגם אלו אלגס כשאר פירורין ממילא הן בטלים כ״ל לייבב המבבר ומ״מ יש לומר בב״ם ובל״ם לריך שיאמר בלשון שמבין בב״ם סי׳ תל״ד ס״ב : **ג במסרק** • פירוס תע״ם שבוה בעין ליזר ברי כיון שאינו מבוין לגייל • וקלת נהגו בב״ם לעשות ליורים ולינו נכון • וכתב מהרי״ל דאסור לעשות בדפוס שבבלק נגגס בדפוס ומתממן ע״ל . ול״ל דהא דקאמר בגמרא דאסור ישבבר בדפוס סיגו בדפוס שבשו בביגי מסרק ולא בדפוס שעושין בו מיני מתיקה : **ד עבה טפח** • ל״ל דבדיעבד מותר דהא בל הפוסקים הסמיבוהו אלמא ס״ל דלמסקנא דגמרא דמוקי לה פת מרובה ת״ב שרי לעשות פת עבה לכן אין לאסור בדיעבד : **ה** אין ליתן • שברי יולא מהם ליתם ומעבבת אפייתו ואפילו בבילה מבוטלת קרוב הדבר לאסור שמעבבת אפייתו וי״ל שם״ם שאסור לגוס הטיסה שם זרעים (ב״י ת״ם) ומשמע מלשון הס״ם שבתב לו ליתן בלים וכו׳ משמע דלבתחלה אסור ובדיעבד שרי וב״מ ס״ו בתב אין לבקל וכו׳ משמע דבדיעבד שרי ובאמ״ם הטיגו שמטולא בבשר ואם״ם שרי בדיעבד ולא לתרי׳ שמעבבת אפייתו מיבו למבבינו שאנו אומרים מלה בסולה מפני שמעבבת אפייתו נ״ל דיש לאסור נ״כ בשאנו בתיגו בלים שלימים לו בשר ושוד דמי ס״רוס עם מיס ממסרין לבסמין בס״ם תס״ב סימן תס״ב בתיגו בלים שלימים שרי בדיעבד דדבר קבן בזה אין מעבב אפייתו מידי דהוי אתמלים ואבנים קטנ״ם שבתין בתיגו בלים בתיגו שרי בדיעבד דמיילי שם בתבנין בתוסים ת״מ נ״ל שיקר מ״ם וגם בגמרא שם מוקי דאסיר לגם בתבנין בתקום אחר ושיין בתוספות : בסיקוסו

בסמיו וכתב ב״י בשם הרשב״ל דאסי׳ ישרמל שע״ג לא מהני אבל בסי׳ י״ל ס״ב וסי׳ ל״ב ס״מ ס״ל לסרלמ״ם דמסני בשע״ג לכן ל״ל בס״ם סב״ם דלפס ח״ל בע״ם מותר ע״י מיגו יסודי שהשרמל יעמוד ע״ג ויתמר לו לעשות לפס פסח וסוב מיסייע קלת ומ״מ מוסב לעשות ע״י קבן מע״י מיגו יסודי ועי׳ ביבמו׳ ד׳ ק״ד ע״ב : **א** הרא״ש כו׳ • דלמרי׳ רפ״ב דקידושין מלוס בו יותר מבטלותו מסי׳ ר״ן : **ב** כל פירורים • דפרורי בלק מתבבדין יחד ובדבקין ומסיבי מעס״ב סיבורי לחם דלא מסיבי (מהרי״ל) ב״ם דלא מסיבי בפת כמין חיה ועוף ו אבל יא כל מה שעושים אותו מבטל ומ״מ טוב למהר לעשותן שלא להשהות בהן : סגס ויש לעשות מלגות (ח) יג רקיקין ולא פת עבה כשאר לחם (ה) כי אין סרקיקין מתפרים לסמין :

ה ז יד אין עושין בפסח פת ד טו עבה (מ) טפח : אין

(ג) אני מבטל אותם • הטולס מיסגיס לומר בלשון פרורים ס״ל ביטול דממילא בטלי לך שלגו מבלקין בין פירורי לחם לפרורי בלק בלמ״ל לכן לומרים פירורים ספקר פירוס שגם אלו אלגס כשאר פירורין ממילא הן בטלים כ״ל לייבב המבבר ומ״מ יש לומר בב״ם ובל״ם לריך שיאמר בלשון שמבין בב״ם סי׳ תל״ד ס״ב : **ג במסרק** • פירוס תע״ם שבוה בעין ליזר ברי כיון שאינו מבוין לגייל • וקלת נהגו בב״ם לעשות ליורים ולינו נכון • וכתב מהרי״ל דאסור לעשות בדפוס שבבלק נגגס בדפוס ומתממן ע״ל . ול״ל דהא דקאמר בגמרא דאסור ישבבר בדפוס סיגו בדפוס שבשו בביגי מסרק ולא בדפוס שעושין בו מיני מתיקה : **ד עבה טפח** • ל״ל דבדיעבד מותר דהא בל הפוסקים הסמיבוהו אלמא ס״ל דלמסקנא דגמרא דמוקי לה פת מרובה ת״ב שרי לעשות פת עבה לכן אין לאסור בדיעבד : **ה** אין ליתן • שברי יולא מהם ליתם ומעבבת אפייתו ואפילו בבילה מבוטלת קרוב הדבר לאסור שמעבבת אפייתו וי״ל שם״ם שבתב לו ליתן בלים וכו׳ משמע דלבתחלה אסור ובדיעבד שרי וב״מ ס״ו בתב אין לבקל וכו׳ משמע דבדיעבד שרי ובאמ״ם הטיגו שמטולא בבשר ואם״ם שרי בדיעבד ולא לתרי׳ שמעבבת אפייתו מיבו למבבינו שאנו אומרים מלה בסולה מפני שמעבבת אפייתו נ״ל דיש לאסור נ״כ בשאנו בתיגו בלים שלימים לו בשר ושוד דמי ס״רוס עם מיס ממסרין לבסמין בס״ם תס״ב סימן תס״ב בתיגו בלים שלימים שרי בדיעבד דדבר קבן בזה אין מעבב אפייתו מידי דהוי אתמלים ואבנים קטנ״ם שבתין בתיגו בלים בתיגו שרי בדיעבד דמיילי שם בתבנין בתוסים ת״מ נ״ל שיקר מ״ם וגם בגמרא שם מוקי דאסיר לגם בתבנין בתקום אחר ושיין בתוספות : בסיקוסו

ובן משמע בש״ת מהר״ם שלובלין סימן ק״ח :

יד אפרים בס״ו מק״ג) אחר זמן איסורו אין בידו לבטלם כו׳ בל״ל :

שערי תשובה

תס (מ) מפת עבה״ם וכתב בב״י ס״ב סימן יג בשם מבם בשם יותר מבשת לחיתי מרבותי הגאונים מביו נוטרים מלוד מלוד בהטוסים בן לבתחלה אבל אין לאסור בדיעבד כי אין נדחה בוס ליטותה וכמ״ם בסג״ם ודלא בלבה בדורה וכן מבואר בבמ״ם ס״ם : מפגדים

עיין בס וסס״ו בתב בס דיס לבטילה בלא בדבס עיין בס • וב״ל בסר״ם ובתי״ו לו יפטילם בס בלים לחרים : (ח) רקיקין (וס״ו בומלים לאבות בה ליורין וב״ח אותה בסס בד לאמוד עיין בס) בסבבה לאבותן בעוני מלגם בים מיגו ל״ד סימן ל״ו : (מ) מפת • ובדיעבד אין קפילת מ״ם • ומבל מקום אין ליקח לוחה לאלם בל מלוס בם יש לעיין בס אם לאפשר בתוכו ולא נתחמלה ועיין בב״ח : מו עבה טפח • אבל פחים מבפת לאפילו מבאו מותר כי בל פשוטי תבמים בך הוא וב״ב בבר״ח בקונטרס

מחרון

באר היטב

בשם דאמבר הן יעקב : (ד) בבלבו • ויפרים עלמו בשלת בלים בלים בד מיגיס וזס מיקון גדול לבולבת זרע לבבלם מלר״ל ז״ל : (ה) פרורים • ולריך לאמר בלשון אחרים • ולאמרים פרורים ספקר בוטים בס בבמבם מבלמן בן ספקר רק לאמר יסיו ספקר ס״ו מ״ם עיין בס . **ומרי** (ועיין ס״ם סימן קס״ח ס״ב ליזבו לבוגות מוטיגים ומ״ו בסב מלאבו מיגגם עיין בס : (ו) סריקין • פי׳ לבתחלה ובדיעבד יולאין בס : (ז) בסמרק • עיין בי״ד סימן ק״ן ס״ם בסב״ם ספק בדב הבבדולים שמתקרים בבס בסלים אין לריך מבילם

(ח) רקיקין **ומרי** (וס״ו בומלים לאבות בה ליורין וב״ח אותה בסס בד לאמוד עיין בס) בסבבה לאבותן בעוני מלגם בים מיגו ל״ד סימן ל״ו : (מ) מפת • ובדיעבד אין קפילת מ״ם • ומבל מקום אין ליקח לוחה לאלם בל מלוס בם יש לעיין בס אם לאפשר בתוכו ולא נתחמלה ועיין בב״ח : ובפחים מבפת לאפילו מבאו

מחרון

חק יעקב

נדולים בומדים בל נגנו וב״ם מהרי״ל והיא יותר נכון כדי לבטים הרבם בוזרים לאבר בבנין בבייהן ומ״מ לם לאבבר ליזבר בבלם בל מלוס יזבר בבמ דאבבר : ד ובזרו העוסקים • וכתב בב״ל ואפילו בבים בל ישרמל בלא לאמרו בעיני בפסח אין מלמיגים לבם לבנין אפייה ולבסה בפסח וכן רוב בת״ם ורבנים שומרין בל הרקודה ובל ליבסה ובל אפייתה בי בבה דברים יעלו בל לב בבים סבן מוחרות לו בבמ בוכתה ובוסה דבר בלא בהונן ואיגם יודעות בבר מלה והבסר בבירה ואם לרם שומר בלילם יוחר. נזהרות בל״ל וב״ב הב״ג בבם מ״מ : ה להשאל הוא בעצמו • במלוס וכתב הב״ו בבם בוגת הבר״ו בבלבות בל מלוס בד בי יתחמבם ויזיע ומ״ו ובבר הקבישות שולגו מב״ו לבבלם : ו במצות • מהרי״ל בפסן ליזבר בן לבתחלה בבל המלות ובין מ״ם ס״ק ח׳ : ז שיפלו בשעת לישה • וכתב מהרי״ו בבין לבמר נמר הלישה יבבדו מקום שלבו בם בל״ל : ח אני מבטל אותם • הטולס מיסגיס לומר פרורין הבקר ובשנים הוא בידם דמסמע מבלבן בבר הבקר ואינו מועיל אא״ב יאמר יהיו הבקר (ד״מ מהרי״ב מס״מ בב״ם) ובזרוקת סימן רע״ב כ׳ לומר יהיו הבקר ובן הבבבתם הלחרונים מבא דאיתא בא״ם בסי׳ במ״ם דאם אומר בם זה בטל אינו בלום עד שיאמר יהא בטל ובין במ״ם בסרה ומדחיק לישב המובב ולפ״ד מובב מ״ו בלבן הבקר דבישול בם דמי לבקרם ובבקר מ״מ מבדברי הרא״ם דהיא בא״ם בם״ם וז״ל לפ״ב דלמנין בם לגמרי לבקרם לא דמי לגמרי לבקרם אלו בבקרם בם לאחר בבר זה בקרם מהני בב״ל הרי לבריא בא״ם וב״ם בתוב (בם לדעת הרמב״ם דאף בגם בם לאחר בטל בלבר״ו) אחת הטי״מ מהני דהוי לבטל ובין בגנת בטולל סי׳ בא״ם ס״ק ס״ו ס״ם בם בן ס״ם בבא ומהני בם לאחר הבקר בלבר״ו אחת הקו״ף וב״ם לפי מה דקי״ל לגמנין חמץ יעלו דעת בטלמא מהני בבטולר לגיל סימן הא״ם בסיטת דאסרי בי בלו

בסיקוסו

ב״ם בשם מ״מ בשם הרא״ם וסרי״ף וממ״ם שלין למוס מי המוסס ורביגו סלי מתיר מלס שמלסס סל ידי מיגו יסודי בסני ישרמל וח״כ יש להסיר לכל הסמות בדיעבד בסמת הדסק ומכלן מיגס מל מ״ם רס״ל הג״ס ח״ל סמתיקס מו״ם ז״ל ח״ל וקן לו מולס וזס מיכות לידי מיגן ולין לו מסייני מוסב שיהן מכר לגיגו יסודי שיעסס לעיגיו ומעסס בלמר מסיס תסוס ולא מגלת סס יסודי ולו מיגו יסודים לתקן ולא לגס לגמול מס שתקנו לו מיגו יסודים בגילס לגמונס ובמגר סמס לגל מס מעגו בסיגו ולא ידע בסגגת הגלס וסיס לו מומס ולגמר כל סרסיות של ילילת מלגיס מכ״ר ובמגר סמס לגל מס בגילס לגמונס כדי לקיים מ״ע לתוכיחת וכן הקמס עליו מו״ס ז״ל גם בסג״ס עלמו מביא מעסס לסחור על ק לין לסמגיס בסמות מעסס לסלגס : (ב) וכן ראוי לכל אדם • בספר כוונת הלי״ר כתוב שיעבר עלמו במלס של מלוס עד כי יתמסס ויזיע ובזס יסבר הקיגיסות שמולגו מס״ו לבעלס :

מפוס שלנו טוסין לוחס כמין רקיקין עכ"ל מ"מ מלמע מלכון רמ"א דלא מסני זס לענין ליוכין וכ"כ מו"מ ז"ל סלין עוסין כלל ליוכין עכסיו: (ו) בצים שלימים. הסעם בב"י ס"ולא מסס ליסס ומעכבת הלסייס וסייס ס"מ כזס ו"ל סס"ס מלסור לוס סעיסס עס הזרעים כנון עוס"ל וכיולא בו מס"ס עכ"ל ומזס לסרתי במלס מעמלא בס לסר לסייסס קטניס ס' לע"ס סלין קטניות ממיץ כמ"ס סימן תנ"ג מ"מ מעסס עיכוב לסיס יס לחסור:

תסא (א) ויש ליזהר וכו'. ולס עבר והוילס קודס מלסיס עד סלין מוסין ומסכין ולס דלסילו דיעבד לסור שלממלס בסכיל מעמל דסיסס מוץ לחמר דע"י ממיומות נחמלס מיל וכ"כ במרדכי ס' ס"ס דחמרס והמרדס נ"כ נחמלס ולין

שלא כוון לכך (א) ויש נוהגים ג להטיל בו ב (ג) קרקע חדש כדי שלא יצערכו היסק ומנהג יפה הוא: הגס וכביסיכו על ידי היסק ג ד סוב (ד) ויכל סוס לחזור ולסיסק ה לעורך סלייס ולא לעבות סכל כביסק ס': (תוכפת מסרי"ב)

ב ג *טפקא (מי' לחד מן הרעיפים ממכסין בכסס הגג קופ"י בלב"ן) ו של חרס חדשה לא שגא הסיקה מבפנים או מבחוץ מותר כיון שהאור שולט תחתיה אע"פ שאין שלהבת עולה על גבה מרתח רתח והפת

תסא א הסיקוהו כמה פעמים. ובדיעבד נ"ל דיס לסקל מכל מס הסיקוהו רק פעם אחד ולא כיון לסתילו ולפ"ס אם הלבו הגחלים ע"פ כולו יס לחסור בדיעבד דהא חמר דינו ככלי חרס וכמי הסקה סימב כמ"ס סימן תנ"ח סח"ב. אך יס לספק מאחר שלין נזסרין בחג הבבועות כבחופין מלב בלי הכסך הסגור וסומכין על הסיסק וצ"ל דס"ל דלמ"ס שלין מהלכין מל פי כולו ערי כיון דהחיתה בלע כמ"ס סס"ד מ"כ גס בחמץ סיס לנו לסקל בדיעבד כמ"ס רמ"א סס:

ומ"מ נ"ל לחסור וגס בחג הבבועות יסלר בזס: ב קרקע חדש. כעובי מלבע (לבוס). וקסס דסא לד סעליון שבחמר בלוע נ"כ מחמץ ממ"ס סימן תנ"ח ססכ"ב וצ"ל דכמסיקין לוחו לאסוס מחלבן ע"י הגלבסה מבל כוביא שע"ג בחמר כיון שלין מסיקין בחוכו לס רוצס להחמס בו בבסס לריך לסיס מכל סביביו ומלמעלס: ג טוב וישר כו'. נ"ל הטעם מסוס דחמץ לחסור בהגלס בחלטונה שמא יבבס הקסס בחצה ואחר כך ישים החצה בחרס או בחים עם הקסה שעליו ויבא לידי חיבוץ ואין לאפות מצה בתנור על סקום שכבר נאפת חברתה אם לא שיסיק פעם שניה שכבר נעשמנן הוס תתנור בסקום פרשב ראשונה וא"כ השניה אינה נאפת יפה וכן שמעתי שהורה כן (מהרי"ל):

מגן אברהם נ"ז

ח ח"מ ס סס ל סור כסס מר"ל יוגס ב סור כסס רב נסרוגלי:

עטרת זקנים

תסא (א) ויש נוהגין כו' וצריך שישול קרקע כעובי אצבע ויוחר אבל פחות מזה לא מהני הטחה לחור אלא צריך גמי הסקה אם רוחה המצה בברחה של חמץ אף בתוך הפסח א"צ להחמיר כ"א בכדי קליפה (מהרש"ל וכן קבלתי מרבותי ז"ל) מצה שנבאלה עיין מעמיה ע"ם בש"ת מהר"ר מאיר מלובלין. וצריך ליזהר שלא ליתן מצה במקום שיש שם קטח שמא יבבס הקסח במצה ואחר כך ישים המצה בחרס או בחים עם הקסה שעליו ויבא לידי חיבוץ

באר הגולה

מסוס מוסר מק יסקב וסר"ח בס"ס סימן ל"ז: (י) פאנדי"ש. וכס מיני מאכל ומוסין לוחס לף מעמנו עס מי פירות. גזרו בזס עס מלין כן בעלס לעיים ומעוחס מוסר לעבות ממנס כל עס ערוגס כל מס מדרך לעבות כל כגנס עס קמח מוסר לעבות ממנס לעיים כמ"ס ס"ס סס"ג. (וכנס"ג מסמיר וכמב מעמס ס' לוגע מבטל בדבר). ומעין בכנס"ל סימן מס"ג: (יא) בצים. סברי יוגע מעס ליוסס ומעכבת בלחסיים וכיוס סל"מ לאסור לגוס עיסס עס ערוגס מסלי עממא עד כלן לגוגו. ומזס לסרתי בעלס בס לחר לעיייסס קטניס ס' לף על מי מלין מקטניות מחמיץ פ"מ מעוס מיכוב לעיים וס"ו מכן מחנן לחרכס מסיג מל דין זס דבדברים קטניס כי מלי לוגע מעבכ מוס לעיים ס"ו ולגנים קטניס מבלין לעמיים מוך מעלס ס"ס וכמב מס"ר דאין לעמיר בדיעבד ס"ס. (לף מלין רלוגס מג"ל מוסר מס לס"ס (א) כוגו. וכעסק לס מלבו מבחלים ע"ס כוגו יס לאסור בדיעבד. (מיין סימן מ"ג ס"ב. ומעבר ממס מלין נזסרין בלעיות הגב מני מכבר לחר כבר וסמכין מל מעיסק מעחר מעמרת בלע יס לעקל אלא מעיים בס כגס יס לעמיר מגן מבדגס מיין מס): (ב) כמס מעמיס. כגס יס לעקל בדיעבד מ"מ מיין מס: (ג) קרקע. כעוכי מלבע לגוס. ועפ"מ וחק יעקב: (ד) ויסר. לגיכא מיוב מדינא

דקמח לוגרוגים דמי ובכ"ס נרלס דלף סמחמיר מסלי מעמא ל"ל לחמיר מלא לעבכל מלס לעיים בגיס לא מ"ל לחמיר מנ"ל לקמן סי' חס"ו ע"ס ומכ"ס לעבכל בחוך יין מסוא מי פירות ומיין לקמן סימן תס"ב לענין לעוקים ומיין בס לחמיר לגוס בס"ס מ"ס לחמיר לגוס מעמ יס קמח בסס דבדוסב י"ל דמי פירות הוא לף מ"מ מלק לף ביין לעוקים וס"ל דלא הוי מ"ס וס"ל מ"ס בעמסס רוסב ובמרס"ם מלין לחבבי מ"ס ומיין מ"ב מס ומ"מ קמח מלס לעיים לעבות מיני מיגון בעומן לבד מקוריין מרעמזליי"ן ולסי דבלי דעומן לבד מקוריין מרעמזליי"ן ולסי מ"ס הוא בחבוחר לקמן סימן תס"ב וסרכס מקילין בכל ענין וס"ל מלין לחוס לוס רק בחוסס קחס בחמלס לגיס לא לא"ס לא חייבינן לגל מעמ בעמר קחס מלא מגיגון: אלא נרלס לחמחזקי מיסורא לא מחזקינן: אלא נרלס מסחמלת מומר זס ילא ממס מסיו יוסנין לעבות מל מסח מלות עבות סרבס מסרי מס כחב מסקמח נקלס בחור וכן קמחת: ואמנס לעיל סי' תנ"ס ס"ק י"ז מעמ דלא בריה ליס יחגס לחוך דבר לח וס"ס מכחב בעמ בחב לענין לס מס כחב מסרי"ו מעמ דס"ל מלין מעיסס בחסס יסר מסני בעמסת סקמח ול"ל סי' ס"ס ולפי זס מס סייגו מוכסין מעמ הקמח לא ילוס יסר סיס החמס בחלס עלמס: אך לפי מ"ס לקמן ס"ק י"ס בעס המנ"ל וחק יעקב דבורעוגים בדיעבד מרי מ"כ מעיגל מנ"ל לקמן סי' חס"ו ע"ס ומכ"ס לעבכל בחוך יין מסוא מי פירות ומיין לקמן סימן תס"ב לענין לעוקים ומיין בס לחמיר לגוס בס"ס מ"ס לחמיר לגוס מעמ יס קמח בסס דבדוסב י"ל דמי פירות הוא לף מ"מ מלק לף ביין לעוקים וס"ל דלא הוי מ"ס וס"ל מ"ס בעמסס רוסב ובמרס"ם מלין לחבבי מ"ס ומיין מ"ב מס ומ"מ קמח מלס לעיים לעבות מיני מיגון בעומן לבד מקוריין מרעמזליי"ן ולסי דבלי דעומן לבד מקוריין מרעמזליי"ן ולסי מ"ס הוא לחמחזקי מיסורא לא מחזקינן: אלא נרלס לחמחזקי מיסורא לא מחזקינן: אלא נרלס מסחמלת מומר זס ילא ממס מסיו יוסנין לעבות מל מסח מלות עבות סרבס מסרי מס כחב מסקמח נקלס בחור וכן קמחת: ואמנס לעיל סי' תנ"ס ס"ק י"ז מעמ דלא בריה ליס יחגס לחוך דבר לח וס"ס מכחב בעמ בחב לענין לס מס כחב מסרי"ו מעמ דס"ל מלין מעיסס בחסס יסר מסני בעמסת סקמח ול"ל סי' ס"ס ולפי זס מס סייגו מוכסין מעמ הקמח לא ילוס יסר סיס החמס בחלס עלמס: אך לפי מ"ס לקמן ס"ק י"ס בעס המנ"ל וחק יעקב דבורעוגים בדיעבד מרי מ"כ מעיגל מנ"ל לקמן סי' חס"ו ע"ס ומכ"ס לעבכל בחוך יין מסוא מי פירות ומיין לקמן סימן תס"ב לענין לעוקים ומיין בס לחמיר לגוס בס"ס מ"ס לחמיר לגוס מעמ יס קמח בסס דבדוסב י"ל דמי פירות הוא לף מ"מ מלק לף ביין לעוקים וס"ל דלא הוי מ"ס וס"ל מ"ס בעמסס רוסב ובמרס"ם מלין לחבבי מ"ס ומיין מ"ב מס ומ"מ קמח מלס לעיים לעבות מיני מיגון ב

ג סם כסם רב שמרם ד ס"ם ס כרי' פסחים ל"ז ו כרייתא סם מ"ש וכר"ל ז שור כסם ר"ם מ כ"י לדעת מרש"ם מסכת פסול

סם מתן בשין ונסרף ומעלה נהנה מסמן · ולכן אסילו אוסר קורם זמן איסורו מסיקן שני' וכמ"ם סימן תמ"ס · א"ל טעמא דיתירא שיסרף בשלה כו' · לפי שהכבל טעם מלה וסלא דאמרינן בסימן תמ"ס ס"כ בלע מלה יצא דלא בשין שישאר טעם מלה שיהיו אסלין לריך שיסיס טעם מלה בסה כמו מרור אבל סיא עלמה לריכה סיהא בה טעם מלה וע' סימן תע"ס · וכתב המרדכי פ' אלע"ם בה כמה כרוקת המלה מרויס דמותר סיהו דוקא בשים אם אי יין סקריס ולא נרותסין : (ג) עד שאין האש כו' · פי' דבק ממש אבל לא בסמוכים בלי דיבוק כ"כ מסרי"ל ע"ם מהר"ם שמותר אסילו לעשות אי"ם : (ד) אוסרים אותה תוך הפסח · וכתב הר"ל בתשובה סימן ל"ז דאמר מלות שנעשו בזו אסילו בנשיכה אינם נאסרות אלין אישור יולא מדרס ובכל זה אין אישור בסמוכים אם אינו מבטל אם אינו מבטל אם אינו מבטל

אפילו בלא רוטב: (ה) רק מקום דבוקה. בח"ס כתוב דבשאר מותר אם יש במל' ס' נגד מקום הדבוק אבל מדברי רמ"א משמע כאן אפי' בלא ס' מותר וכ"כ מיקר דהא בלייס במידי דאין מפשפש סני בטילה כמ"ש בי"ד סימן ק"ס בסב"ה דמידי דוזא אין מפשפש אוסר כדי נטילה ואפשיה דינה בללי כמבואר שם על כן סני בטילה מקום וכ"כ בח"ס סימן ל"ח לשון כל המחברים משמע דוקא בדאיכא שרב משמטנים בעיקן ס' ע"כ שכא ודאי לא צריך ס' אלא דבשאר שאוסרין כל המלה אינו אלא מומרת. וכן הוכיח בכל המקומות שראיתי שאין מצריכין ס' נגד הדיבוק וכן ראיתי בתשובה ר"מ לובלין: (ו) מצה נפוחה כו'. ז"ל מהרי"ל אמרו למהר"ם על מהר"ם מאוי"בכם איך אתמר מלה שבלתה באשיים ואמר מהר"ם אחסר אלא כדין כי מה יש לחוש בזה אם נפוחה ממנה אפשיה וסלחה למהר"י סג"ל מלה אפשיה שבלה בה קרום למעלה כמלה אגלוף ושתיר ואמר דוקא אם נפוחה היתה באמצעיתה ממנה אתפשיה אז אסורה אבל אחי קרום מיתבר בכל הקרומין הטולין על כל דקה של המלה עכ"ל ולכאורה פי' שהאלק הטובי לבנים ולד העליון עולה למעלה. וכמה באמת לדקו דברי מהר"ם דמה תימוך יש באמיתה אם אינם בכל אתפשיה שמא המלילה קודם גמר אתפשיה ופ"ר שטעמו דמהרי"ל אחון אם אולם באותו אלל ובקה דהא חזיק שאולם לשם והגביה לד ח' למעלה ותו דאין דרכו של ממך להיות אלל אתתיו ותו דא"כ נם בקרום ימאל הכי דלא אולם אתם שם דמאן מפיס לן בזה. ותו מלי דמאלק בין אמצעיתו לקרום לא ידעינו הטיעור עד אימת יקרא הקרום וכמה שיעור יש לקרום. והלשון משמע שכל שהוא אחוש אמצעיתו אמצעיתו יש מותר ואם אחרתו היה לרמ"א לפסוק דמהר"ם ומהר"ל דברים במילי דרבנן כזה ותו דהוא רבו של מהרי"ל והגלמ"ד דל"ם מהר"ם ומהר"ל דמדייק במשמעות הלשון של מהרי"ל דהך נפוחה שהר מהרי"ל היינו אלא נאלק הטיפה בפיס בפיס ויש שם אלל אלא נעשה כהר אל ידי אתפיה כדרך אמתן אתמתן ומתנשא למעלה וזה כלאם לענין אתמתן וזה מודה מהר"ם דלא אתיר אלא בעולה למעלה ע"י אפיה ויש אחתיו אלל ואין זה דרך תימוך אלא כה אתם עושה כן והשתא אסיר אמלק דאם יש נפוח עד למעלה והוא לשון אמצעיתו דנקט מהרי"ל אסור כי אין כאן אלל אתתיו והוי ודאי אמר מה שאין כן בים שם אלל יהיה מה שיהיה הוא נקרא קרום ומרי ופי' זה ניחא שפי דלפי' הרלשון שאמלקה הטיפה לא אל"ל באמצעיתו אלא אל"ל נפוחה בתוכה הטיינו שיש אלל בתוכה ולא אל"ל לאזכיר כלל נפוחה דמשמעותו שעולה למעלה אלא אל"ל לאסור אפילו אם למעלה שוה דאין אתם שולט באלל ולפי מ"ש מ"ם דמה שעולה אתמן למעלה הוא נקרא אמצעיתו אבן דבר אמתמלין שעולה למעלה כנגד אמצעיתה של מעה כדבר ענול: **וראיתי** למו"ר ז"ל שכתב מי הסירושים שזכרנו וכתב שיש לאסור בפיסה ולעד"נ שאין איסור רק כפי' הסני שזכרנו אבל בים שם אלל אין סברא לאסור. ובתשו' ר"מ לובלין ראיתי שאתן שעה לנפוחה מעוה דבבר בתמלה קודם אתפשיה ואחר כך נתגלה ע"י אתפשיה ואיה אפשא דמוקם ואינה מתבר כלל ואין לזה ראייה והדבר פשוט שכל שנעשה אלל בא ממת שבשעת עריכה

באר היטב

שלמו מומרת בעלמא כמ"ל סימן תנ"ח ס"ק מ"ו עיין שם: (יד) דבוק. אפילו בלא פוך בשאר כיון שנאלם קודם אפה ומדשאר רמ"א משמע דס"ל דלף של נר דאין ס' נגד מקום הבשל אבל אבי וכ"כ הסמ"ו ורוב פוסקים. אבל בס"ל וכ"ת ומהרא"ל מצריכים ס' נגד הדבוק ומבל מקום כ"ל דלא בפי' ס' אלא נגד לד הפיפי סיבת בדבוקים לסדרי דבר אמיתין שולט אלם שיר מנן אבנהם. ואמ"י בשלם מיקר כדאם דלא בפי' ס' נגד מקום הדיבוק עיין שם וכ"כ בס"ו. ואם נמלא מלה בשולם ונפוחה לאחר אפה אפילו אם"י דאין לאסתפק כיון אמתמך ונבוה מודה מהר"ם דלא אתיר אלא בעולה למעלה ע"י אפיה ויש אחתיו אלל ואין זה דרך תימוך אלא כה אתם עושה כן והשתא אסיר אמלק דאם יש נפוח עד למעלה והוא לשון אמצעיתו דנקט מהרי"ל אסור כי אין כאן אלל אחתיו והוי ודאי אמר מה שאין כן בים שם אלל יהיה מה שיהיה הוא נקרא קרום ומרי ופי' זה ניחא שפי דלפי' הרלשון שאמלקה הטיפה לא אל"ל באמצעיתו אלא אל"ל נפוחה בתוכה הטיינו שיש אלל בתוכה ולא אל"ל לאזכיר כלל נפוחה דמשמעותו שעולה למעלה אלא אל"ל לאסור אפילו אם למעלה שוה דאין אתם שולט באלל ולפי מ"ש מ"ם דמה שעולה אתמן למעלה הוא נקרא אמצעיתו אבן דבר אמתמלין שעולה למעלה כנגד אמצעיתה של מעה כדבר ענול: **וראיתי** למו"ר ז"ל שכתב מי הסירושים שזכרנו וכתב שיש לאסור בפיסה ולעד"נ שאין איסור רק כפי' הסני שזכרנו אבל בים שם אלל אין סברא לאסור. ובתשו' ר"מ לובלין ראיתי שאתן שעה לנפוחה מעוה דבבר בתמלה קודם אתפשיה ואחר כך נתגלה ע"י אתפשיה ואיה אפשא דמוקם ואינה מתבר כלל ואין לזה ראייה והדבר פשוט שכל שנעשה אלל בא ממת שבשעת עריכה

שערי תשובה

לאתמר לאסור כל הטיפה ואם אין לאסתפק אמת בא לשם קודם אתפשה אתמלה כדאמר ס"ל דר כ"ל אם כ"ק כיון שהאיסור והסיתר כתוב אבל אם יל"ל שבא לזה בשבעיין אתמלה לא נאסר כדאמר יש לחוש לאסורים דאחר אפשפש ע"ש ועי' בחורת יקותיאל סי' נ"ש: (מו) נפוחה. ועיין בדבר שאילת סי' כל"ד בתלות הדקות אלו אין לה ם לאפשטשות ואבלים מכרים מנהון ובפיים הדרך רוצה דרוצה בפשיפים מתתא אאור אחי' בגלוסין ע"י ודיזון בלי אפיה כו' אסרי הוסנגיין פירוש בכפות מלאה חלים ואפי' אינם רק קרומים דקים רק קלת בשוני אין לחוש ונפוחה באמצעיתו הייינו בשבדל אחי שוני אפלינון אתתחתון או אהונגה לאפלה אקרקעית אחור אאצעיתה של נוף אמלה דזה וזה בביתי בלות אאנות קלת ס"ם ובחה דת"ם אפוסקים לנקר בתנות כדי אלא יעמת אילו אפשה אבתנאיתו אסיון לאיתון כוחה אחתן בביאותי אינה דא"כ אין אחלק בין נאת אקרומים הדקים כו' ובכי' אע"ל אתרוץ בזה קלת ובתב אאין אבאן אחתת אאנאיתה אסיון לאיתון אסיה בו בכח אלא לאיכה אלא יתמין אע"י כנאת בתנות אאנות דלעיל אין אחור אולאת יאש ואין נלאפיה כאונן אאבר אלו רואים בחלוק אלות אבות אאפומים באמצעיתה ואחלי אאלינון אינה נלאפיה כתחתון ובזה ראוי לחתיר בחרא"ל אאנה נדר או נזרת אאריים בהיות "דנאלה בתנאי או אוכנות זמנ"ז אבל בלבו הרקיעון אביכרת אאב"ו אוה בכל אלביאה אין אילון בין קרום דק לבב קלת יותר או בין בנאת אביכרת אלד אלנאת אביכרת אעל"ם ע"ם ויעיין לקמן ס"ק י"ז: יעקב

חק יעקב

ראם בדבר שבנותיו ובנות אבותיו נאנו בו איסור אב"ל אמ"ל אנה מ"ם בנם אם"ז לא אמלא כן בספר אם"ז שבאיתו אלא שעושה אבר דבר בין אדעות כמו אהעתקה בשמו אבן ראיתי בתשובת אם"ז אבאי"ו עלמו שבתב הלבון אמם כמו אהעתיק בשמו אמ"ל וכן שמעתי אברב ה"ם אמור"ר ניב בן אמתבר אבר אפרים אחבתי ויגלאה ואלוזים אלעיגים על דין נאמה בגיסנין אנו לאסור ואחבה ל' הגיא קלת ראיה לדברי אבא לאיתם ריש ארק אתי נאמה בגבי לאם האני שבעשה בעלבה דאוסין ואבקה אה"ם ולהרה לדאוס קבא ואבני אה"ם הלאם נבי לאם האני שבעשה בעלבה דאוסין ואבקה אה"ם ולהרה לדאוס קבא ואבני אה"ם כיון דאאם לא נאתה ולאם אפנים אל אלה הוא ואם"ם אינו אזיק לאם אתנאתה באאיה אם"ם דלא נאתאן בבגיל זה אוך אפי' אה בלי אבן אבן אבן

ל"ל טוד כסם ר"י פירמ"ל דריב"ל סבחים נ"ס ב סם בברייר ג סוד מבריסמ"ל דלמן לסן וכו' סם ד סם בגרייר"ל בכנסים פ סמ"ג

עטרת זקנים

תסב (א) אבל אין יוצא כו' ולדרדן שעושין סעיקא דיומא גם בליל ב' אין יוצאין בה ידי חובת אכילת מצה (מ"ה) ואותן הנותנים לשוה שני המצות בבצים יזהרו שיגיהו המצות לאפות יפה בתנור קודם שיפיחנה (מהרש"ל) ז (ב) מותר לדוש ביין"ש פפרשים שיהא מזוב ואינו ראוי ע"ג מזבח וזה אינו אסור משום נסך מעות הוא בידם כי מים ראוים ע"ג מזבח ואין לפסול את היין רק בשאור ודבש בראי' בתרא"ש אלא ח"ם שאין צריך להתיר כר"ת דשוסק הלכה ביצוק אינו חבור כי אפי'

והוא גדול כתבוז לו כתבבע קטנה תע"ם מלא עלה הטליון למעלה על זה מתק ומתר מבא מן הדקיקה וסבריכה תבל בסבטליון עלה למעלה דזה מלא"ם לתסור כמ"ם בתכוכו ותפילו ס' לא מהני תפילו קודם פסח דכולה מהמעלה וכ"כ מו"ם לוכלין בתשובה ותפילו בנקב לתיתי נגוני דוריכו מוכין לתסור מקום הנקב בלבד ותלר המלה מתילין תפילו תוך הפסח ומע"ם סי' תל"ם סס"ב בסם מהרי"ל דמשמע לתסי' בת מתמת הערכיה לו הרקיה סוי כמלם כפולה מ"מ אין ממתילין לתסור כולה • וכן מ"כ בסם הגאון מהר"ר יעקב סולווי"ן ותם יש מי נקביס" תוך נקב מושסין לתסור כולה• ומ"מ תם הנקב מלא מותר ותם יש בלמלי"ך בתוכו לתסור יד שלא יגעו זה בזה • ובדיעבד תם נמנו זה בזה ומניסם מונעים בתנור למעה לז מוס תתם מולם למעה מפיר ותמה כדינו ומוהר (רס"ל בתשובה ומ' במהרי"ן): **תסב** כתוב בס"ג דף ל"ח תפומים וכמוניס מסן ממוניס מכל מקקה ממן ממנין מכ"ל וכ"ל מסוליא זה ממתני ס"י דתרומות תמוה מרמקו וכו' תבל במנמות דף ל"ד מיתת בסדיל בגמרא

(מו) כ תסורה תבל מלא עלה מליס קרוס כדרך מעולה על הפת בעבת תפייס מוהרת (מהרי"ל) תם מי מנות מוכנות זו על זו בתנור קודם תפייתן תסורין דהוי כמלה כפולה (מהרי"ל) וכן יש לוהר **יד** בא שלא (יז) יגעו זה בזה בתנור בעודן לחין כי אין ספור מולם במקום נגיעתן וכתיב לידי חיתון • (נ"י כסם תורחות חיים):

תסב דין מי פירות אם מחמיצין ז' ובו ז' סעיפים

א (א) מי פירות בלא מים אין מחמיצין כלל ומותר לאכול בפסח מצה שנילושה במי פירות א אפילו שהתה כל (ב) היום ג (א) אבל אין יוצא בה ידי חובתו ב מפני שהיא מצה (ג) עשירה וקרא כתיב לחם עוני:

ב ג ג מי פירות (ד) עם מים ממהרים להחמיץ יותר משאר עיסה הילכך אין ללוש בהם ד ואם לש בהם א ד יאפה (ה) מיד:

ג (ב) ה מותר (ה) ללוש ביין אעפ"י שאי אפשר לו בלא טיפת מים שנופלת בשעת הבציר ואף לבתחלה רגילים ליתן מים

מריכה מקוריו בעבי"ן לא ערך יפה מד מיכה לגוף אחד ממם ועל כן מלקו בכם תם ותין דרכו של ממך להעביה מלק ח' למעלה רק הקרומים וכזה כתיר מהרי"ל בסילות ומימנו לוותת בכל יוס בחסיית לחם כמהות יוסב בתנור יותר מסיעור הלריך לו נעשה בו מלוקה מקוריו ח"ב רינדי"ג

ותין זה ממתת מימון דהא כבר נתסר מלא מהסרייה יותר גורס לזה ה"ל במלה זו מעשה לו כן ממתת שעתה יותר מסיעורה אחר לחייתה ודבר זה בלבד • והכם תם יעלה מל לב לפרם בסילות הראשון ולתסור בים מלל מתחתי מכם סי' הל' אמינא לך הלא לפי הכריעו לא יבוא מכשול לתסור מזה דהא מהר"ם בחיבו בסי' והוא היה רבו של מהר"י סג"ל ובתשובות רס"ל סימן ס"ם קלסיה למהר"ם וכביה עכ"מ ויכולה בילו לתלוק עם הסור ובודאי כבאי מלתת מכל לסמוך עליו לתתילו ובאמת לא לתיתו לאו"ח בסימן אחר בבמלן המלה ותם עם תלל תלת תמיד כי' תומר זה בא ממת' מלא נעבר כראלוי והכולה לבמני' עכ"ם מיקל במה מבעשה לפני עסה כלעל"ד:

כלי

(ג) ג מי פירות אם מחמיצין יותר מן המים ומן הדבש ומן הדבש יותר מן המים ומן הדבש יותר מן המים ומן הדבש יותר מן המים

תסב (א) כדי להתיר ניצוק · מיין סירוסו כי״ר סי׳ ק״ס ס״ו : (ב) פחות משיעור חלה · סעשה בב״י דעיסה שעלולים במי בציס לו יין ודבש בלא סוס מיס כתב הרמב״ס שמייבת במלס ולא״ה סיס מסתפק וכתב וסוב ליזהר שלא ללוס סוס עיסה במי בציס לבדן בלא תערובת מיס כדי לצאת מידי ספק מל״ל · ולפי זה בספה אחסור לוס במי בציס עם תערובות מיס ילוס מיסה אחות מכמיסור מלה מל״ל ב״י ולולו דבריו נ״כ כלן בס״ע ותמיה לי מובת דסא כי״ר סימן ס״ס ספק בס״ע הרמב״ס דמייב בחל״ת ולפי מבדק עליסה כיון דכתב סתם מייב במלס ולמה ספק כלן דלין לוס בסה כסיסור וכ״ת שזהו מומלא זה לימו דא״כ גם שם לא היס לבדק עליסה ותו לכלן סוי מומלא דאתי לידי קולא דקא מפקא ליס מחלה כדאי׳ מ״ע מלה לחמיר לידי קולא הוס המפקעת ליס מחלה ומ״כ כלן דקי״ל דמדינא מייבת בחלה

(הג״ה בשם הרב דק״ק קיטנא חתן הרב המחבר ז״ל)

יובלבד שלא נתערב בהם מים, והקשה מו״ה י״ל והא בס״ב ספק מותר לוס כיון דס״ע ס״ע לו בלא ספק מים ומיבב וגל״ס כלן לאסור אם יש שם מים סיינו בספל לתוכו בעודו תירוש שעדיין לא נחתנו סמיס מגרייתן וכו׳ ולפ״ז נ״ס נמי דבס וכו׳ · אבל לפל״ד נראה שהוא דלא קפה מידי דקאדרי ליה מה קאדי מסמיף ו׳ בס״ס כ״ל דס״ס חסה מסמלאת בדבה אז ביין כו׳ מותר ובלבד שלא נתערב בהם מים תירוש לאחר שנפל לתוכו החסה צריך לעיות שלא נתערב בהם אז מים לאסוקי אותן מים הרגילין ליתן בשעת הבציר כבר נתבטלו בס״ס בס״ע סיוף ג׳ כן נראה לי שהוא דברי הס״ם ולא סתרי אסדדי · לפי זה נם הצריך עיון שהתב מו״ה ז״ל נמי דבס ליתה · עד כאן הס״ם ·

ממין ומ׳ בהג״ה ס״ד : ב להתיר ניצוק · סי׳ כשמערס לכלי מ״י סים בו מעקה שוסה אז אם יש מים ביין שבכלי שליין רואי׳ סיין כאלו אינו וסמים מבטלים סיין מל״ח : ג קודם שלשו · אבל אם נתערב מים לסמיין וכ״מ ברי״ף וי״ל דס״ס אסור ליטוף שהוא דבר מועט וכמ״ס ס״ב : ד ואפי׳ לקטוף המצות · קשה מאי אסילו דאורלבס כשלשין במים וקוסטין במי פירות הוס מי פירו׳ אם מים וממרסין לסמיין וכ״מ ברי״ף וי״ל דס״ק אסילו קיטוף שהוא דבר מועט וכמ״ס ס״ב : **ופשוט** דאין פירוס בין מלב לאחר מי פירות ע׳ ברי״ף ולא״ס ולא״ס כס״ס : **ה במי פירות טוב** וכו׳ · משמע בב״י כאן דאסי׳ לס בריין ודבס הדין כן די״ל דאינו ביין כמלס אא״כ גילוס במים וכ״כ סמוך ברי״ד סי׳ שכ״ט-וס״מ קשה ומס בכך יליס עשרון ויפרים מלה בלא ברכה · ועוד דבי״ד אסק בס״ע שמייב במלס וכ״כ הרב דקדישס אם בשם רס״ל אחף הרא״ס לא אליג אלא במי ביציס אבל בין מעקין מודה שמייב שכ״ל לכן נ״ל דקאי אמי פירות אחין מז׳ מעקין וכמ״ס ברי״ד דשעה אלא אוכרים אלה בלא ברכה · ועוד דבי״ד אסק בס״ע שמייב במלס וכ״כ הרב דקדישס אם בשם רס״ל אחף הרא״ס לא אליג אלא במי ביציס אבל בין מעקין מודה שמייב שכ״ל לכן נ״ל דקאי אמי פירות אחין מז׳ מעקין וכמ״ס ברי״ד דשעה אלא

לא יאכלנה כסן שכולנו שמאים ומ׳ סס׳ תנ״ג · ומיהו במקום שרגילין לרסון שמיים אם קן שוכרו המיים ואין קפיזה בדבר ח׳ מעקין מיין סימן תנ״ח ס״ד : ו * ובלבד שלא נתערב · תימה דבס״ג כתב דאסילו נתערב בהם מים הוא בטל ואפשר דמיירי הכא שנתערב בהם מים מרובים ודומה (עפ״ש סימן תס״ב ס״ב) וז״ל דסברות מלוקות הן וז״ל בה״ס סימן קי״ג אסה כנוסה בתירוס ודלי נתחמצה שלו אפשר שלא נתערבה בו מעט מים מ״כ וח״ל הרמב״ס וזהו שלא יתערב בהם מים בעולה ואם נתערב בהם מים כל שהו ממעילין וכ״כ הסמ״ק דאין לעשות עפ״ה בטלב דאיכא למיסס שיבב בו מים חמילה וכ״מ בירושלמי שהביאו הרי״ף והרא״ש ריש פ״ב וכולהו על ידי מוי כמ״ס הטור ריש סימן תמ״ב · ואי אפשר לומר דמיירי שהמים מלוהים דמומחת אין מערבין בחומץ מים הרבה וכן פ״ל דהירושלמי שמביא הרא״ש פ״ב שנוה לבער היין שנמלא בו מעיס שיהו אחשב שמא נתערב בו מים : **ואח״כ** מלאתי בכ״ה שכתב דמ״ה ס״ג מייבי שנתערב מים בעודו תירוס דהיין שהוחסם אחר כך הוי כמו שנתבטל ונשתנה עשה המים לגיות יין כמו יין לאוקים דאין ממין מהלי עשמא כמ״ם שמביב ח״ל סימן ער״ב דהוי כמו מי גשמים שנשתנו בתוך הענבים · ולחייה מדאמרינן בב״ב ס״ו יין לאוקים אם הביא לנסכים כבר ויין מזוג אם הביא אסול מעמא דיין לאיקים לא מקרי מזוג מב״ל · וכ״כ הרב״ו בבד״ס בשם הר״ם בן הרשב״ץ · וכתב רי״ם ח״ב ס״ב דהוא הדין דבס עשוקין מלאוקים עם מים הוי מי פירות עד כאן לקוחו · ואם כן לריך לומר שמה שכתב לעיל בשם ח״ם לאסור שיהו שנשלה החשה לתוכו בעודו תירוס שעדיין לא נשתנו המים מברייתן אבל לאחר שחסס עם המים נשתנו מברייתן · ולפי זה לריך עיון במי דבס שקורין מע״ד אם נפל לתוכו אסה אם נתבטל בהם המים מברייתן מ״י ביטול

קפיזה אמיק ליס מלוס אמ״כ כאן דאפי׳ בכיטור מסתפק הרא״ם וא״כ אם לא אמיס מכביטור אין כאן אסור אלא מדאס אינו אחר אם לא אמיס מכביטור יש בזה אפקעה אלא אם אינו אחר אם לא אמיס מכביטור אינו אלא אם

ניטל מן הדבש ותמיסה · וגם בבכר ויין שרף יש להסתפק אם ממעין ג"מ שלא היה מעם בבכר לו ב"י"ם בלוג ונטלוהו ממנו וחמ"כ נפלה לתוך מי פירות אם היתה ממוזגה כבר לחוטרת מתי פירות ואם לאינה ממעין מינה לחוטרת מתי פירות וע' סי' תס"ז סי"ב: ומיהו י"ל דמתיה עלמן בולמין מהבכר ויין שרף כדלתתא פרק ב' דמס' ע"ג תלבנ ליריהו כמבקשין דמיין וכן כתב המרדכי בפסחים אם נפל חלב על מתים אסור לאוכלן עם בבר: כתב בכל"ם מעה מעמל לסומן חוון לוחה לאסור מממעין מכח המים שהודם בו ומעשים זה אסר הרוקח תרגומלת לוריה מעמלאת המה עליה בו עכ"ל · ולי נראה דאין להמיר בכח דהא המים שהודם בו כבר נתבטל אלל אלם וכ"מ לדיא רס' תס"ג שמשב מים שיולאים מהבלים מי פירות ואע"ג שנפלו עליו הרבה מי גשמים וכמה"ל נבי יין · ומה שכתב המור בבבר יבש היינו דבממיע פולמין המים והוי בעין · ומ"ם הרוקח בתרגומלת היינו משום שהורפלה במים וי"ל שהמעה היה בחוכה מהיים והמהמילוהו במים ומסיים וה"ל ור"ם הביה כן ומעם זו אין מתמלה ות"ם בתרמלה במים מעלה בעים מעמ בלבי ומעמ"ל אינו בולע לכן ל"ל דלכתחלה יש להמיר עלה לכ"ל שמעמים לינו ממעין דהא ק"ל דשום דבר לינו ממעין כי אם בים וכן כתב בספר ל"ל אך במיני מינון שעורים המלה בים וסומטין לוחה ואח"כ לטין לוחה בבמן ונפל לתוכה מעה יש להמיר דנשתרים בתוכו מים בעין דה"ל לסתמן כ"כ: ז המלח קודם פסח · דלה אפילו מגלח בה מעה בטל בבים מה שאין בו בפסח דהוי ממבטו (מהרי"ל ג"מ) וע"מ לם מגלח מה בפסח לם לוסרין לל החבית דלף לדעת המוסרין סוי' תס"ז הייבו במליחת בבר שהמלח נימם ובולע הכל אבל הכא המלח יבש לינו בולע · מיהו בב"י סוף סימן ל"ם כתב בשם הרמב"ם דאסור להגיה כד של מלח אלל כד של מתח לפי שמוהב ממנה ומפבר דבותם מתני דהוי דבר חריף ומיהו בתוספות ורא"ם ס"מ דסולין כתבו דמלח המתון בקערה של בבר הו' מעוה לתן מליחה לעין מעמע קלח דאם היה מונח אלל מתכל בולע אבל לעיל סי' תמ"ז סעיף ז' מעמע דאינו בולע לכן ל"ל דלכתחלה יש להמיר אלא לכ"ל שמונים לינו ממעין דהא ק"ל דשום דבר לינו ממעין כי אם בים וכן מ"כ אבל כדי נטילה סביביו יכליך וס"ם אם מלח בע"ם יכליך סביביו כדי נטילה אבל אם אינו מהמלח תוך המתכל אין לאסור בדיעבד אח"כ אמו מלוחה אינה כדי נטילה אז יש לאסור בדיעבד דהא בשמן אם"ז בסך אפילו בבבר מלוח אין לאסור אלא אם אינה מתיכה ע"ם וכ"ם בכח דלא שייך ממונים כלל וכוח יבש אין לאסור אחר מכדי נטילה כמ"ם בסי' תס"ח: **והטור** ס"ל דמלח מי פירות הוא: **וכתב** בד"מ דמלה אינו ממבטלין אותו ממים ודאי ממעין עכ"ל מ"כ מוכח דפלוגתייהו במלח המוסרין מהקרקע אבל בטול מעמע לאחרה דבמלח המוסרין מהקרקע ל"מ אינו ממעין: **כתב** הב"מ אם לא מתלחלחה המעה והיש יבשה כמעיקרא אפילו יש בה נ"מ פרי · כתב רמ"ל יש לברור התבלין וסמוך דברי בדיעבד אם נמלא בהם מעה דהא יבטין הם: ומלח

ם בבפ"ם פ"ם:

יד אפרים

(מ"ק ג) אומר הפלח אפילו יש בו בו בלי"ל: (במה"א סק"ו) בשהו מתוים והמתיקם כמים בו' בל"ל · כתב בכל"ם הם מומל ומומן לאוה בו' ושיין בסי"ת נ"ב פ"ם סי' ל"ו הבוהם מהבלמן מומר"ם ל"ו בן המחבר לבמין מומן דנים שבתב אלינו בבלל פ"ם ובי מבפקים מהבי' לי' במים בו' פ"ם בלתיבנים ומבוק בפסק ולמב"ל ל"ם דומל מעמרת דאמי לידי קולה דל"ב ניחא מיהא בולים בבומן ים מלה בטלים בבומן דנים וכן לבמין הם בפרב בנים ניחא בלין בבון ינהוטים הלוחים לו דינו כמי פירות הם מים מעמבר לבחמין · אך נראה דאם נ"ל דלמינהקום מעמינים וכן אמריב לבמין ום"י בבפ' ק"ם טעלים לינים בבל דבר בחמלה בריחה מן המים בבון ינהוטים לו מומן לב בדומה לה ריסון בו' ודוקה הם ריסון בו' פ"ם פ"ם אין לאבים ראוים לבאן דבפס לאו דק מבו"סב דבבי פבולם בבים ומבלו תל"ל דנם מם

בבריחה מן המים נמבב המים לבמין זה ומים ולמינן לבמין נפ"י בדינם בבמינה ומים בנמבבב בבם מי פירות ומבבבל בד בטינו מעמם פ"מ בינו בבבים לבמינה ונפ"י לו לאו מבנם מינוי מלאם וכן מבוהר בבי' ק"ם בעיף ל"ב דאינם דס"ל דיין בבר בנם"י ים מי בחומר בם"ם בבר בבנם בהבם פ"ם ולבמין בבינה מים ובוד דבבל בבמינ מ"ם בבם בבם בהבל"ר אבל לבמין הינון בבבר בבמינ לבמ"ל דבב בבמינ מ"ם בינו מבנם לבם לבמ"ל בבינה בבמינ מ"ם בבינה בבמינ בבל"ם בבינה בבמינ בבל"ם בבינה בבמינ בבל

תסג (א) משמן ומלחינהו הר"ן ולא לסרי' לי' שהוא כמים מעורבין פס הכמן לפי שהוא מוטב ונפתחה לורתו ואין בו כח פס הכמן לבל מים נמוגים מייתי בכל שהן ולפסר נמי לי לילא מלא מרובה מייתי' מ"ל הא דמיי: ין במים נמוגים ולא לחמרי' נהנבטל בשמן כמו דלמרי' נבי יין נסי' הס"ב ס"נ דהה' נהבטל קודם פסח לבל כלן נמשה בנכסה: (ב) גם זה אסור • מנמנא דהכיא דסריף ל' מותר גם לדידן וי"ל שמשה דמה שלנו ממלרין במי פירות היינו שלא לעשות התערובות בדיבים לבל לם הוא בא ממילא שבקי' ליה לדיבא דמותר וס' מ"ם בסימן הס"ה: (ג) אלא מצה אפויה • בטור כתב ובגמרא לחר דלפילו במלה לפויה לסור סיכא דלילא עבדי כו' וכתב ב"י דל"ק דגמרא יש ב' לשונות והרי"ף והרא"ש פסקו כליבא בתרא ובודאי לא פלה מל דבה בטור לבקשה מלמון ח' מל מי סמורה כלשון הסני הלא גרלה בוונה דבין דבליבא קמא לחר בבל שלין רלוי להחיר היכא דלילא עבדי דהייט בי ריים גלוחה דיש לחוש לחילופי בקמח ובליבא בתרא לחרין דבלא ניסיס עבו לו בן ובסס לא היו שבימי עבדים וא"כ לחה נחמר דלא סבילא ליה לחלק בין לילא עבדי לו לא ואין חילוק דין ביניהם אלא אלא מי היה המעשה וכל כמה דלא מוכח לעשות מחלוקת ודאי הסי סדיף לומר בן ומי"ל דקאי על עדבים ומחר מיני קטניות דבלחמת קמח הן ודמיא לקמח ה' מינים טסי מדמיון מלה לפויה וקאמר המור דלחילו במלה לפויה ים מומרת היכא דלילא עבדים ובבי דים מחלוקת על זה מכל מקום נבי קמח עדבים בשיטה ים לחוש לזה ובכי ק"ל דבל הקמחין של מיני קטניות ומדבים ודאי לסורים לן דאסי' בסבן שלמים לסוריס מבוס דמחלבי בדבן בדליתא בסי' תנ"נ מכ"ם בחלו בללפ"ד:

תסד (א) אפי' נתערב קודם הפסח • היינו לכתחלה אבל בדיעבד אין לוסר התבטיל וכן מותר להסחותו עד אחר הפסח אם יש לו מרדל העשוי לטבל בו בלא קמח כי אין בו חימוץ בלל רק חומרא בעלמא וברוקה כתוב בסדי' שאוכלין מרדל בפסח רק שלא יבא מהן בקערה של חמץ אפילו

תסג א ומלח עם קמח • ולפ"נ דמלח מחמיץ כמ"ש סס' הס"ב י"ל לפי שהוא מוטב ונפתחה לורתו ואין בו כח פס קמן אבל מים נמוגים מייתי בכל שהן ולפסר נמי אי לילא מלא מרובה מייתי' (ר"ן): ב להחמיר במי פירות • משמע דמשמע דמלח אין מוהגין לאסור לפי שהוא מוטב כמ"ש ופססי' הנ"ס: ג גם זה אסור • כתב הפ"ז משמע דלמרוך בבלים מותר דאנו מחמירים אבל בלא מלח בעשות התערובות בדיבים אבל בא ממילא אבי ע"כ אבל הכוס' בתנחות דף נ"ד כתבו דסרי מטמא דלא חייטין שמא יצאו מים דמלחא דלא בסימן היל: ד פי' שנותנין כו' • זה הפירוש הוא לדעת הטור אבל הרב"י שבשתיק לשון הרמב"ם שכתב הקדירות הרחבות הוי פירוש שעושין בן בשעם הלחוצה לבקשות הקדרה וכ"כ מהרי"ל וב"ח:

וצ"ע אם נתנו בדיעבד במאכל אם מוסרין מעני חשש זו הא רש' מתיר אפי' לכתחלה וכ"כ הב"י בשם הרמב"ם ו"מ לענין מעילות בשלום בקמח ונאסר כמ"ש סי' תנ"ם ואח"כ נתנו בקמח דיבמה ים לבמיר מאחר שבמלה בן הקמח ואכלו: ה ושחנו אותה • ובקושטנטי"ל מוהגין לעשות אפשר"ל מו לענן דנים במלה לפויה עשוס לתתי לחילופי אבל בשופגין מותר עיין שם בכ"ה שבלריך:

תסד א אפי' נתערב • פירוש שעשין אותו שם יין ובותשין אותו ומוסגין אותו ואינו ניכר כמו קטניות אפ"ה אסור (ח"ס):

תסה א בשום פנים • אפילו אין שוטין מיעוד מיל לכתחלה אסור להשאותו אפילו רגע אחד כמ"כ סימן תנ"ס ס"כ: ב"ולא חולטין • שאין אנו בקיאין בחליפה עיין סימן תנ"ד ס"ג

מגן אברהם נ"י

ל פסחים פ' וברש"ל ב שם לפ ג גרייסק שם ובמהוכר בסימן דשעיל סעיף ב' ד שם מיפרש דמר' שזעלת ה לשון רמב"ם בפ"ז (פי' שאסור לבסחתם בשפת בקרירות ישנות) ל מבנה בשמים מ' ובפ"ק בדפים לפ רב בבנה ל מבנה שמים ל"ם ב מיר בשם בנ"ז ובדלעיל:

יד אפרים

תסג (בס"ז ס"ק א) כמו דאמרי' נבי יין בסימן הס"נ מ' בנ"ל: (ס"ק ג) מב"ם בלו בשמשה קמח בעלמא כ"ל:

תסג אם מותר להרוך שני שבלים ביחד ודיני כרמל ובו ג' סעיפים

א א מותר להרוך שני שבלים ביחד ולא חיישינן שמא יצאו מים מא' לחברתה שהם מי פירות ואינם מחמיצי':

ב ב ותיקא שהוא תבשיל העשוי (א) משמן א (א) ומלח עם קמח מותר ג ב והוא שלא יהא בו מים: הגה ולדידן שטוסנים

ב להחמיר במי פירות **ג** (ב) (ג) גם זה אסור:

ג ד כרמל שמהבהבין אותו באור ומוחני' אותו אין מבשלי' הקמח שלו במים ד שמא לא נקלה באור (ב) יפה ונמצא מחמיץ בשמבשלים אותו ה וכן *כשמוללין הקדירות (ג) *ההרשות ד (פי' שנותנים קמח לתוך המאכל לסקשות) אין מבשלי' בהם (ג) אלא מצה אפויה שחזרו ה (ד) ומחנו אותה:

תסד הרדל שנתערב בתוכו קמח ובו ג' סעיפים

א א הרדל או שאר מיני טבול א שיש בהם (א) מים אין נותנין בהם קמח ואם נתן לתוך הרדל יאכל מיד ולא ישהנו שמא יחמיץ ובשאר מיני טיבולין כיון שאינם חדין כמו הרדל ודאי החמיץ ב וצריך לשרפו אם הוא אחר זמן איסור המץ: הגה והמנהג שלא לאכול הרדל בלל בפסח (א) א ג אפילו (ב) נתערב קודם פסח דהוי כמיני קטניות שנוהגין בו איסור רס"ם וח"ס סימן קי"ב):

תסה דין מורסן בפסח • ובו ג' סעיפים

א א אין שורין מורסן לתרנגולים **א** א (א) בשום פנים **ב** ב ג ולא (ב) חולטין: הגה וכשנותנים לסס שעורים ג אם חפיס לאכול יזהר שלא לשליכם ד במקום (ג) לא שיכולו לידי חימוץ (מהרי"ו): אין

תסה א בשום פנים • אפילו אין שוטין מיעוד מיל לכתחלה אסור להשאותו אפילו רגע אחד כמ"כ סימן תנ"ס ס"כ: ב"ולא חולטין • שאין אנו בקיאין בחליפה עיין סימן תנ"ד ס"ג

באר היטב

תסג (א) ומלח • ואף על גב דמלח מחמיץ כמ"ש בסי' שלא כבא דמבטל כיון שטוא מוטב • ולפשר נמי דאיכא מלח מרובה (מו מעם מ"ס • וכ"ל לדבה בסי' תמ"ב בסס מיידי קודם פסח) מייתינן ר"ן: (ב) יפה • ודוקא בכרמל מים דרמב"ם נוסס לבל בקמח שקלוי שסק מרמב"ם בפ"ס דמוהר לבטל לכתחלה • אבן שמחבר בסיים כאן אלא מנס אפויס וכו' מבלל דסברי ליס דבבל מנין אסור שקלוי ועיין בפ"ת שבחב וי"ל וא"ש לם נמנוסו בדיעבד במאכל אם אוסרין אפני הבשל וז דסא"ר ומיר לכתחלה ונ"ם לענין מנס קמח ונאפס בפ"ס פנ"ש ואחר כך נמנוסו לרוטב • ומ"ש כ"ל דבעלים יש לבטמיר אחר שבמלס מבשקס בין שקמח לאסור עד כאן לנוסו • וכתב מה"ר בבכרמל שקלוי יש לאסור אפילו בדיעבד אף בקמח שקלוי כיון דלדש' מרמב"ם מותר אפילו לכתחלה אסור לסוך דיעבד ולהחיר בטבלס לו לבטמוסס עד אחר שבח פ"ב • ועיין בבסר בני מייא בסימן פנ"ג: (ג) שהבשוס • וכ"ה פירש בשטיס בן בשסס רלוניס לבקשס שקדירס עיין יד אפרן: (ד) ומחנו • ובקושטנטינא מוהגין לאסור לענן דנים במלה לפויס מבוס דאחר לאחלופי אבל בסוסנגין מותר עיין בנס"ג בשפרק:

תסד (א) מים • דאי לאו מכי כוי מי פירות ולוגס מממין אפילו בס דברים המעוליס בעלמן בפ"ס ואינו מיכר ס"ס • ויין שבוסס בו מרדל נעורו מדם בשעמידו בשמיקו בשיר בס"ל (ומהרי"ל לוסר דהוי דבר בשעמיד ולפשר לבשהוא נמי אין מהזיון עיין ס"י) לבשהוא בנים ולא לבשות • ופ"ז בשב בשם דוקא שאוכלין מרדל בפסח רק שלא יבא שמן בקערה של חמץ ס"ם:

תסה (א) בשום • אפילו אינו רוצה לבשות מיעוד מיל דלכתחלה אסור לבשהוא אפילו רגע ג' בס"ם סימן תנ"ס ס"ב: (ב) חולטין • נמי שאין אנו בקיאין בחליפה בפ"ס סימן תנ"ד ס"ג • ובכאנ בבשנוסס

חק יעקב

תסג א מותר להרוך שני שבלים ביחד • ובתב הב"י וז"ל שלונגתה דאבייי ורבא בפרק כל בעס וקי"ל כרבא דשרי עכ"ל וכ"כ הרי"ף והרא"ש אך קצת קשה דהמעיין בס נסונגיא דף מ ע"ב מבין בס דהוה ביס אבייי ומוהה לרבא דבה"ג שרי דמיל מידב דייב בכ"ג ולא מהמלי ולא פליגי אלא בקליות שבתייבנו תוך הקדרה וקי"ל כרבא דשרי אף בכה"ג כן הי"ל להפוסקים לכתוב בלי רבוחה דבבה"ג כרבי ובאמת בה"ג לא מייתי רק אלונגתא לחרוטה וכ"ש: ב והוא שלא יהיה בו מים • אע"ג דמלח ב"ג מחמיץ כמבואר רים סי' בס"ב מ"מ בלמי הבא דבתבטל כיון בהוא מוטב ר"ן: ג גם זה אסור • אבל הא דלעיל לחרוך בבלים מותר אף לדידן כיון בהוא רק מבשל בעלמא ז ואפי' בתוך הקדירה ב"כ מותר מה"ע בס"ם בס"ם בתמתות דנ"ה ע"ם: ד שבא לא נקלה באור יפה • ובוקא בכרמל חייס הרע"ב ס"ם לא אבל בקמח הקלוי אסק הרמב"ם בפ"ס דמותר לבטל לכתחלה ואסבר שזה בב"ב דעת רש"י בדף מ' ע"ב בבא דרבא מהו ליה קידה בתבסים פי' רש"י מתחלה דאנשונא ומהוא"ן בזה מה שמקשים הוס' שם אבן המחבר שסיים אלא מלה אפויס מבלל דס"ל דבבל ענין אסור הקלוי ובדעת בתוס' וכ"כ בב"י בסי' תס"ל בשם רבינו ירוחם אף דהרמב"ם כ' נם בן בלשון המחבר אלא מלה אפויס בו' מ"מ אם בתב בדיעבד במאכל אם אוסרין אפני הבשל וז דסא"ר ומיר לכתחלה וכ"כ ב"י בשם הרמב"ם ומ"מ במלה שילוים בה קמח ונאפס ולפ"כ נתנוסו לתוך המבשל יש לתחיר מאחר שבמלה מאפשקת בין הקמח ואסור עכ"ל • בתם מה שמעמיד שבמיטות לבוסו דנס בכרמל הקלוי לדעת הרמב"ם ורש"י דמותר לכתחלה זס ודאי אינו דלא אפילו לבתמת דס"ם דאוסר וכ"כ הרמב"ם בפירוש דאסור אפילו דאוסר ואסור בדיעבד אף בקמח הקלוי כיון דלדעתייהו מותר אפילו לכתחלה אסור לסוך דיעבד ולכתיר בהגלה אם לבשהותם עד אחר פסח נ"ל:

תסד א שיש בהם מים • דאי לאו הכי כוי מי פירות ואינם ממח אין אפילו הם דברים

שערי תשובה

תסה (ב) חולטין • כיון בתר סיומיב ומ"ם ועי' סימן שכ"ח ונס"ו ר"ל דשם כתב שאין לבשות דאם אסור לבשות על ידי אינו יהודי כחולה שים בו סכנה והלמוסת שמואל נרלפה דסגירה ליס הרמ"ל שם אם אסור לבשות על ידי איתור שוטין על ידי אינו יהודי ומכל מקום מ"ם אח"כ ואם אי אינו נרלפה דירחיה כו' מסמע דקאי גם על ים בו סכנה אחרי הש"ם כתב וז"ל דאף מבוטנין לאסור בחלישה אבל מקום בל מבטל לבשות בהיתר שבדינו כמ"ש מוה"ם ביו"ד סימן קי"ם בסוגו וסם אינה ואין מתירין בוס דבר איסור לחולה אם יכול לבשות הרפואה בהיתר כמו באיסור אף אל פי בלריך לבשות בלת קודם שיעלה הסיתר דאין סכנה בדבר עד כאן לבשונו אחרי מבואר דבאין בו סכנה מיידי אחרונים נרפאה דנים סכנה אין לסתיין עד בירחיה אם אסור לבשות קודם כיון שיש סכנה בדבר וקצת נרפאה ש"ם בש"ם אלא מיסו אם"ם ולריך לומר בש"ם ורלס לומר דבמה שכתב החלה קאי דסייגו דמיירי באין בו סכנה אף אמ"ם אבל מקום בל מבטל מ' אמ"ם בשם בנים סכנה מיירי דאל"כ כיון דלוכ"ל אינו יהודי אם לא יאסר אל ידי מלישה בלתה אסור בסשוא אלא יאסור ובל"ל לדיעה נרפאה לאחיר ע"י מלישה בחולה אין בו סכנה ג"כ שהרי בסי' תל"ד מבוסק בעמ"ש אם לאסור בדיעבד ואח"ל מיקל אל"ם לבשות וא"כ אין בלן חשש ב"י ומלר רשאה באמ"ג ולאי מותר כיון שהוא אלא כדה"כ ומבואר בא"ם אם ואיין לקמן סי' תס"ל ס"ל ודברי בס"ם אלו בשם ס"ם אם מוטמ"ים אלקה בקמח ומשמע דבעינן שים בו סכנה מיירי ולעי"ל כמו שבתוב דנס באין סכנה אחיר בכה"ג ואיין לקמן סימן תס"ו סק"ל:

יעלוס

תסה (ב) חולטין • כיון בתר סיומיב ומ"ם ועי' סימן שכ"ח ונס"ו ר"ל דשם כתב שאין לבשות על ידי אינו יהודי כחולה שים בו סכנה והלמוסת שמואל נרלפה דסגירה ליס הרמ"ל שם אם אסור לבשות על ידי איתור שוטין על ידי אינו יהודי ומכל מקום מ"ם אח"כ ואם אי אינו נרלפה דירחיה כו' מסמע דקאי גם על ים בו סכנה אחרי הש"ם כתב וז"ל דאף מבוטנין לאסור בחלישה אבל מקום בל מבטל לבשות בהיתר שבדינו כמ"ש מוה"ם ביו"ד סימן קי"ם בסוגו וסם אינה ואין מתירין בוס דבר איסור לחולה אם יכול לבשות הרפואה בהיתר כמו באיסור אף אל פי בלריך לבשות בלת קודם שיעלה הסיתר דאין סכנה בדבר עד כאן לבשונו אחרי מבואר דבאין בו סכנה מיירי אחרונים נרפאה דנים סכנה אין לסתיין עד בירחיה אם אסור לבשות קודם כיון שיש סכנה בדבר וקצת נרפאה ש"ם בש"ם אלא מיסו אם"ם ולריך לומר בש"ם ורלס לומר דבמה שכתב החלה קאי דסייגו דמיירי באין בו סכנה אף אמ"ם אבל מקום בל מבטל מ' אמ"ם בשם בנים סכנה מיירי דאל"כ כיון דלוכ"ל אינו יהודי אם לא יאסר אל ידי מלישה בלתה אסור בסשוא אלא יאסור ובל"ל לדיעה נרפאה לאחיר ע"י מלישה בחולה אין בו סכנה ג"כ שהרי בסי' תל"ד מבוסק בעמ"ש אם לאסור בדיעבד וא"ל מיקל אל"ם לבשות וא"כ אין בלן חשש ב"י ומלר רשאה באמ"ג ולאי מותר כיון שהוא אלא כדה"כ ומבואר בא"ם אם ואיין לקמן סי' תס"ל ס"ל ודברי בס"ם אלו בשם ס"ם אם מוטמ"ים אלקה בקמח ומשמע דבעינן שים בו סכנה מיירי ולעי"ל כמו שבתוב דנס באין סכנה אחיר בכה"ג ואיין לקמן סימן תס"ו סק"ל:

יעלוס

ס"ג: **ג** אפי' יבש · דמיישיג מיתלמ"ש אמ"כ: **ד** שהוא במשהו · ומיישי' שנתאר מעשו מעמ תוך הכקעים שים בתוהו מעמ"כ בתאר לישורים לשילו ים בו בקעים לין לוסרים כמ"ש ב"ד סס' ל"ל (ד"מ) ומע"ם סי' תס"ז סי"ב: **ה** שלא להחבב · וכדיעבר מוחר (ט"ז) ודוקא בסחמת

ב נ אין האשה שפח מורסן על בשרה **ג** (א) ה אפי' (ר) יבש:
ג ד אם שפשמו מורסן באווז לח ממים יש מי שאומר
(ב) שהאווז אסור: הגה ו וסכי נסוג לענין לישור מתן **ד** סמוך
(ה) בתפסו ויש ליזהר ז **ה** שלא לסכבר הטופות בקפון ממת יסיו פס מעים לו
דגן מחומן (ג) ויתן (ו) מעם בטופות בפמת הסכבוס:

תסו אם הדרוק ומי רגלים ודומיו מחמיצים ובו ו ס

א **א** ח לא (א) ילעום אדם חמים ב **ב** ויתן על גבי
(ב) מכתו מפני שהן מחמיצות ג: (ג) שהדרוק מחמיץ:
ב ב הנותן שעורים לבתחתו ומצא בהם ריר צריך לבערם:
הגה אבל מכתם אין לאוסו **ג** ד סוטיל וכבר (ד) כעל (ד"ע) (א) ויש
מחמירין לבער כל מעמר מן הכתחם ה אף על פי שאין רואה עליו (ה) ריר
(מרדכי רים פרק אלו מוכרין בפס הדוקה):
ג (א) ג שק מלא קמח שנתלחלחה **ד** ו מוציעת (ו) התומה
(ב) ז מוחר **ה** ח ד ויש (ז) אוסרים:

תסו (א) אפי' יבש · דמיישי מיתלמ"ש אמ"כ: **ד** שהוא במשהו · כמ"ש ומ"ל מ"ש ממ"ש סס' מ"ל ומעמר לפתם מתן בכלי מעמ בפסח לרמון כו' אלמי פתם מלינו נאסר מן הכלוש בכלי מעמ"כ כאן יסיס סמעמ כשן ותנסס הלאסר ממנו בעמ שפשפשף ומרלס לאלמי' תפשוף אמ"כ בלוגן סממירו דסמת לא תפשוף יפס:

(ב) שהאווז אסור · מפוס לאיס בעורס שילני שילני ואיתא (*) בסעוד והכרוסב ולאי אים ביס שילי לאסור:
(ג) ויתן מעם בעופות · וכדיעבר אין לאסור דסא מי מירות ויגסו ואין מממיליון אל"ל שמת כא על אוחו הקפ פעם מ' מיס דמ"כ לאמר בסילו דמ"ס אמ"כ מ' מיס דמ"כ ב' אבלים סא אמ' אסור' מחמיץ' מיסוד וכמ"ם כ"י בפס תסוב' סרסב"ל בסימן תס"ז אאין מיסמן לאיסוד בסלים וכאן לא בא לאסיר אלא לכתחלה ומומלא יתירס סיא:
תסו (א) ויש מחמירין · סיימו סרוקה סמבר מ"ל סרס אית לס ריר ע"כ צריך לבער מס שיסאיר אן יממין ע"ל מעמש אע"ג שאין מריר לפיס אלא מלא מ"ל מ"ל מ"ל

לרוק במרמיץ ונסתיף כ' מביא רמ"א מזיעת המדם מיט מממיץ : (ג) יאחז בידו כו' • מבמע דבאר הקמה מוחר לפי' בבסח וכתב מו"ם ז"ל צריך לרקד לה"כ נמ"ם לחר זה : (ד) לא מהני ריקוד • מבמע לבל תיקון הראשון דהיינו שיתחה בידו המקום המלוחלח הוא מהני לפילו ביבש היין בטולל כל המקום שיש בו

ד מ נפלו מים על קמח או נתלחלח השק ו (ג) י ס (ד) יאחז בידו כל המקום (ה) המלוחלח בשק עד שיריק כל הקמח שבשק ז ואם (ו) אי אפשר לעשות כן ח (ז) ו יא ירקד הקמח והשאר מותר ודווק' כל זמן שהוא מלוחלח אבל אם נתייבש הלחלוחית (ד) יב לא מהני (יא) ריקוד ט דמיפרך (יב) יג ומתער' עם השאר ואסור לאוכלו בפסח אלא ירקדנו וישמרנו עד אחר הפסח ואם נתייבש בפסח אסו' להשתותו :

המל

ס"ם ו מכרמי בפס ר"י מוויגא בפ"ב דפסחים :

עטרת זקנים

(ב) יאחז בידו ואח"כ צריך לרקד כל הקמח הנשאר (מהרש"ל) וכן המנהג וקמח שנשאר שנשכו העכברים כך דינו אם הוא קודם פסח צריך לנהל הקמח ואם ישאר על הנפה כמו פרורי עיסה יבשה זורקו והקמח מותר להשתותו לאחר הפסח ואם נמצא כך בפסח הכל אסור בהנאה ואין בועיל ניהול ואם השק סונה במקומו שלא בענגע ולא נתערב בידו הקמח אז יאחז בידו מקום הנשוך ויקשור שם השק תחת הנשיכ' עם קצת הקמ' והמותר מותר להשתותו ע"י ניהול ואפ"ה אסור לאכלו בפסח וכל זה דוקא כשנראה שאכלו העכברים קודם מן הקמח אבל אם נשכו רק השק ואינא שפיר שמא (לא אכלה כלום) אפי' אם נמצא בפסח מותר להשתותו ואסור לאכלו ואפילו אם נמצא כך קודם פסח דבדילמא אינא חסיר ונתייבש (מורי בב"ח סי' תנ"ג) אבל הגאון מהר"ם מלובלין כתב בש"ת סי' קי"ם שיקרו קמח אחר המשומר לעשות ממנו מצות לשני לילות ראשונות וקמח של נשיכת העכברין יעשו ממנו מצות ויאפו כל

ד מ נפלו מים על קמח או נתלחלח השק ו (ג) י ס (ד) יאחז בידו כל המקום (ה) המלוחלח בשק עד שיריק כל הקמח שבשק ז ואם (ו) אי אפשר לעשות כן ח (ז) ו יא ירקד הקמח והשאר מותר ודווק' כל זמן שהוא מלוחלח אבל אם נתייבש הלחלוחית (ד) יב לא מהני (יא) ריקוד ט דמיפרך (יב) יג ומתער' עם השאר ואסור לאוכלו בפסח אלא ירקדנו וישמרנו עד אחר הפסח ואם נתייבש בפסח אסו' להשתותו : ח ירקד הקמח • ומקום מתחלמלח יסיה כמו מיסה ויחלר למעלה : ט דמיפרך אם א"ל לאכול מן הקמח בי"ט לאסור לרקדו בי"ט (ע' סימן תקי"ז) אלא ירקדנו ע"י מיט יהודי כדי לבער מן הקמח בי"ט ואם אי אפשר לעשות • כגון שמתחלמלח מלדו בהכיבס מקומות : ח ירקד הקמח • ומקום מתחלמלח יסיה כמו מיסה ויחלר למעלה : ונ"ל

ניעבו והולכין בכל הסך והולכים וכ"ם כשמונה בסביה דלו בורלי סולכת בכל הקמה לכן הסמיכו הגאונים הנ"ל בזה: ד' הטל כו' ליתה תרגולי' ח"ו מממין (סיל) וכולה הדין מעין שבגללי בסמה (רוקח) וכ"ל דמי המרס גם כן לין ממילים דהוי כדם ולימה סרומה ולם כן מותר לעשות ממנה עיסה לרפיאה:

תסז בשור כחוב ולין הסמך ביכר בכם כו' משמע דלם הסמך ביכר מותר ולא מייסינן שמא יסמגם ויעבכס כיון שלין לוקמים קמה מן הסוק אלא בשעה הדחק כמ"ם ס' תנ"ג כנ"ל דלא בע"ם ☙:

א ומודיעו · אבל לין סומכים על הכרחה (פ"ג ס"ם דסם ע"ג): **ב כדי שיכלה** · כלומר לף אח"ל שיכלנו ליסראל יאכלנו ליסראל קודם פסח וכ"מ כתב דס"ם דבשלינו קיבס שלא לוקמו אבל ליסראל יאכלנו ליסראל קודם פסח כגון שמוכרו בע"ם בשעה כ' אסור ולכ"מ ניחתרי דלגורך בתו הוא לוקמו ושור דבע"ג דף ס"ם מי' ג"כ בחמים שנפל עליהם יי"ג והתירו רבא למכור לגוי יהודי ולותבי' רבה בר לוחי והדר בי' ולוהי למיסינהו ולזבינהו לגוי יהודי אלא בשני ישראל (דלין לוקמין פת מגוי יהודי) ולקמו סתומס' מלמר דכבר לותבים רבה בעובדא דפסחים דילף משה כלן בנים ותי' סתומס' דשני המשעים בתו לשני בשעה מ' וסורס בבעיסם למכור לגוי יהודי ולותבים רבה ומזר בו ע"ב וה"כ קשה למה הבריחם שם למיסינהו ולזבינהו ה"ל ג"כ לסורות למכור משע משע לגוי יהודי אלא ע"כ דוקא בשמן מוטיל משע משע דלף אח"ל שימכור ליסראל יאכלנו קודם פסח אבל בשאר איסורים לא מבני משע משע דמ"מ מייסינן שמכרס ליסראל אי יתן כמתנה לאוסבו ישראל ושור דאין לך דבר מועש יותר מבילה ואפ"ה אין מוכרין בלת גבילה ומריסה לגוי יהודי ומשמע מלשון הגמרא והפוסקים דאפילו בילה א' שני"ל ס"ו ובסי' ס"ר מבית סרכ"י קמה שהחליט לבעליכו לעבר משמע דאין לו תקנה: ומ"ש

תסז (א) דגן שנשבע שלא יאכל מזה כל ימיו אינו אסור לישראל אלא מוכרו לישראל (ב) אסור לאכלו כך ב אסו' (ב) לקיימו אלא מוכרו לישראל (ב) **א** (ג) ג ומודיעו כדי שיאכלנו קודם הפסח ואם מכרו לאינו יהודי קוד' הפסח מוכר מעט לכל אחד ואחד ב ר כדי שיכלה

תסז (א) או שנפל עליו מים · ואינו ניכר בכם כל"ל דאינו ניכר אין מסם דהא הקומס יראס הסימון: (ב) ומודיעו כדי שיאכלנו כו' · בגמ' אלנו אי' אלא מ' רבא מכגיכנו קבא קבא לישראל כי היכי דבגלינו אמי פיסמא וסביף זה הוא לשון הרמב"ם ול"ג ליסראל אלא לאינו יהודי ימכור מעט מעט אבל ליסראל ימכור אפ' הרבה כיון שמודיעו הדבר כ"כ ה' המגיד אבל הרמ"ם ושור גדולי ליסראל וכ'הביעור אפי'אם לא הודיעו ליסראל מות' כל היכול לאוכלם קודם פסח ומבכ"ם כ' אבל דאיך להודיעו וכ' אסור ומסתברא בבעל הביעור מדלא אבי אלא דבר מושם אלם מודיעו אם' מודיעו אמי וכתב מ"ז רבא"ל ותימה וכי אלמה אם אינו לומר לו ליסראל שהוא של אמן ולמה לנו לסמוך אהיתר שיכלה קודם פסח אלא לעודך מאחר שמוכל להודיעו ע"כ נראה דאיירי בהודיעו ואפ"ה לא ימכור יותר מעת יותר מעת יאכל ואיכא לידי מכשול אבל ותמוהים לי דברי הרב מאוד דהא הרמב"ם ס"ל דאיך להודיעו ומותר לדיליים

תסז (א) אין מים שנפל עליו מים · בסוף כתוב ויש בהם מעט הימון הסימון: (ב) ומודיעו כדי שיאכלנו כו' · בגמ' אלנו אי' אלא מ' רבא הקומס יראס הסימון: (ב) ומודיעו כדי שיאכלנו כו' · בגמ' אלנו אי' אלא מ' רבא מכגיכנו קבא קבא לישראל כי היכי דבגלינו אמי פיסמא וסביף זה הוא לשון הרמב"ם ול"ג ליסראל אלא לאינו יהודי ימכור מעט מעט אבל ליסראל ימכור אפ' הרבה כיון שמודיעו הדבר כ"כ ה' המגיד אבל הרמ"ם ושור גדולי ליסראל מות' כל היכול לאוכלם קודם פסח ומבכ"ם כ' אבל דאיך להודיעו וכ' אסור ומסתברא בבעל הביעור מדלא אבי אלא דבר מושם אלם מודיעו אם' מודיעו אמי וכתב מ"ז רבא"ל ותימה וכי אלמה אם אינו לומר לו ליסראל שהוא של אמן ולמה לנו לסמוך אהיתר שיכלה קודם פסח אלא לעודך מאחר שמוכל להודיעו ע"כ נראה דאיירי בהודיעו ואפ"ה לא ימכור יותר מעת יותר מעת יאכל ואיכא לידי מכשול אבל ותמוהים לי דברי הרב מאוד דהא הרמב"ם ס"ל דאיך להודיעו ומותר לדיליים

תסז (א) דגן שנשבע שלא יאכל מזה כל ימיו אינו אסור לישראל אלא מוכרו לישראל אסור לאכלו כך ב אסו' (ב) לקיימו אלא מוכרו לישראל (ב) **א** (ג) ג ומודיעו כדי שיאכלנו קודם הפסח ואם מכרו לאינו יהודי קוד' הפסח מוכר מעט לכל אחד ואחד ב ר כדי שיכלה

ה"ר הטל מחמיץ יד וכן מי רגלים ומי חפה והחוטם והעין והאוזן (אבל מו דס) (רבי' ירוחם (יג) מז ואלב יז זרעת מדס לינו מחמיץ (סור):

ן · קמה שנפל עליו דלף אפילו כל היום אינו בא לידי חימוץ כ והוא שיהיה הדלף מורד יח בלי הפסק ג ויאפנו מיד לכשיפסיק (ה) ואם הוא מסופק אם הדלף מורד אם לאו אסור:

תסז דין חטים שנפל עליהם מים · ותבשיל שנמצא לתוכה חטה · ובו ט"ז סעיפים:

א (א) דגן שנטבע (א) בנהר (א) א או שנפל עליו מים כשם שאסו' לאכלו כך ב אסו' (ב) לקיימו אלא מוכרו לישראל (ב) **א** (ג) ג ומודיעו כדי שיאכלנו קודם הפסח ואם מכרו לאינו יהודי קוד' הפסח מוכר מעט לכל אחד ואחד ב ר כדי שיכלה

תסז (א) או שנפל עליו מים · בסוף כתוב ויש בהם מעט הימון הסימון: (ב) ומודיעו כדי שיאכלנו כו' · בגמ' אלנו אי' אלא מ' רבא הקומס יראס הסימון: (ב) ומודיעו כדי שיאכלנו כו' · בגמ' אלנו אי' אלא מ' רבא מכגיכנו קבא קבא לישראל כי היכי דבגלינו אמי פיסמא וסביף זה הוא לשון הרמב"ם ול"ג ליסראל אלא לאינו יהודי ימכור מעט מעט אבל ליסראל ימכור אפ' הרבה כיון שמודיעו הדבר כ"כ ה' המגיד אבל הרמ"ם ושור גדולי ליסראל מות' כל היכול לאוכלם קודם פסח ומבכ"ם כ' אבל דאיך להודיעו וכ' אסור ומסתברא בבעל הביעור מדלא אבי אלא דבר מושם אלם מודיעו אם' מודיעו אמי וכתב מ"ז רבא"ל ותימה וכי אלמה אם אינו לומר לו ליסראל שהוא של אמן ולמה לנו לסמוך אהיתר שיכלה קודם פסח אלא לעודך מאחר שמוכל להודיעו ע"כ נראה דאיירי בהודיעו ואפ"ה לא ימכור יותר מעת יותר מעת יאכל ואיכא לידי מכשול אבל ותמוהים לי דברי הרב מאוד דהא הרמב"ם ס"ל דאיך להודיעו ומותר לדיליים

יד אפרים **תסז** (בס"ו סק"ב) אבל מרא"ש ושור גרסו ליסראל וכתב בספר ח"ל וכתב המיסור אבל אם לא מודיעו כו' כנ"ל: (שם) ותמוהים לי דברי הרב מאוד ר"ל בשם אחרים רבינ"ל לדינא דשונא אסור אבל בשדיעו דפ"ל לדברי הרמב"ם ובגיכנו אבל אבל מרי בשדיעו ואם"מ לפי גרסת הפיסוק עומדת וכן מסיק הפ"ז ניחוש לדינא ואפשר אמ"ם הפ"ז ונראה לאסור כו' גם לפרן דגם הר"ל אמת מומרת לגרסת הפוסק כיון שכן גרסת רוב הספרים וכ"ל:

שערי תשובה

וכוב כתוב הסק אלא ניכר בפיו מן הסמוך לו יש לחתוך בתגרוף בפוליים או לאחוז בקרן הם קלח מסקתת ולקבור הם הייסב והסלר מותר והוא הסוק וכן יש לסורות לאמתם:

תסז (א) בנהר · הנ"ם ול' בפרי"ם מפרי"ם לסלון מי' ס"ם שעמד מרגו אלא מוחים והבאירו הקרקע מים ממקום למקום וכמל המים על הסרגו דבים הסך כיון אלא הים הרק קרקע אחת אלין בים בכיוצר לבסרות אפילו שמיינים החטים וסיו נוחלים דרך מדלון ולכן אם יש בפולי החיבה הדקים כיון דף לדף הסמים נוחלים דרך הם ולא יתקבלו כדי הייסו החטים בפולים הין מותרים ומכ"ם בזה אלא נפלו רק על משע מי"ל שנתבלו קודם זמן מיסורו ולם אין הם הדקים יזרוק מה שבאולי החיבה המקום הים לחות נקוו הנים הם ובסאר מותר ע"ם ובדאם אלכסלים

המנוי אלי הסמינו הפכבדים על הקמה ופס"ם: (יג) ותלב · ס"ם אלב בלירי"ם אפילו דוחה ולגלל ול"כ נקרא הפכבדים ע"ם · ול"ל מותר לעשות מאנו מיסם לרשאם ובחב הסר"ם ופ"ם לתי אלב הלוגו אם בפלא הכ"ל הכם הקום מחמין ע"ם ומין בכמנ"ג · ולאם הפרגנולים הינו הסמין סור · ופ"ם המין הבגלנו בפסם רוחה ובלאם הדם המחיצ כח"ל ע"ם · ופשוט דבל הנו הסמך בסור ומסתבר כאן דמתמילין הינו אם הסם בלי אמן הסך לשור מיסור דלא נרשו אמים דאל ידי הפפסקות הינו בא לידי חימוץ:

תסז (א) בנהר · בסור כתב ולין הסמך ביכר בסם מבשע דאם הסמך ביכר מותר לאכול דאם אלא יקנה ע"ו ומ"ל · אבל הר"ן כתב אפילו ביכר הסמך אסור לאכול דאיכא ירוחי דמיסנן אמא ישתמן (ד"ה אבל לא מחמיץ של הכרגום ב"ג · וכמודיעו אפילו הרגם מותר לאכול ליגראל · ואפילו אמא אמא אלא לאכול ליגראל (אין) לדיך לאוכלו מ"ו ע"ם ומ"ו אותר הרגם אף כמודיעו דבמא

הק יעקב

מתי הירות בגלגלת ואח"ל מדברים אחרים בתחתון דלמא לא נתפרר בו כלום ע"כ"ל ועי"ל מי' תפ"ם מדיני ס"ם: יד וכן מי רגלים · כתב הב"י בסם הפ"ח דכל תולדת דמים כגון מי הסם והחוטם והמין ואחון ומי רגלים מתחילין ע"כ"ל וכיון שהלה הרבר בתולדת דמים ה"כ אין מיסון כין מי רגלים דקמנים לו גד לים הוא"ל מפי הסנעת וכדאיתא פ"ו דאכיר ן מבנם ס' מם בקרת אולדם לנים ופפ"ג דלאמת התרגולים וכהמה אינו מחמיץ כדאיתא בשור וכ"י ויריקר מלאה לחון מבשם בל הקבלה כמ"ם הב"ח · וכ"ל דאמרי מי רגלים דבהמה דלא מקרי אולדם לנים בפ"ם הרמב"ם פ"י מהל' מאכלות אסורות מי הירות לענין הכבר ולאכי כתב הפרדכי בשבבדים הבאמינו על החטים דאין מחזיקין לחמן עד שידלו החיטון לאינו ולפ"ו הרא"ש דבר רי"ו והפ"ח לא פליגי עם הפרדכי דלא הנמצאות הכ"י דאכי הפ"ח כתב לחריא דמה בקרא אולדם לנים מחמיץ הייסו מי רגלים דאם אכן בגורה ערק כל שעה בשבבדים בהחיטו על החטים מעמא דמחמילין ע"ם וזי הבסם מחמיץ כמו בלדם כדאיתא לעיל פ"ק ב': מו ורם · פע"ג דבלא"ם אשר מבוים חיסור דם מ"ם בשל בם מבלא"ם לאסור חצן בחטה: מו וחלב · ס"ם חלב בלי"לי אפי' לוחה ולגלו וכ"ם נקרם בכה"ג ופ"ל סי' חס"ב מדין הבשון וכתב הפ"ח דמי מרם נ"ב לינו מחמיץ ופס ם דכל הני שבתבו הסור וכמתבר כאן דמחמילין הייסו אם בסה בלי מפק מיעור חימון דלא נרשו מנים דפ"י הבחבקות אינו בא לידי חימון וק"ל: יז ווידעת אדם · ע"ל פ"ק ו': יח בלי"הבסק · אפילו אחות מבשור מיל וכמ"ם ויפסנו מיד מבשע דאין מיעור לדבר והבסם ל"ל דמה הבלבלם מורה הוא אלמו לינו מפק נמור ובבשיה אבע יחמיץ כנ"ל ודלא כ"ן:

תסז א או שנפל עליהם · וז"ל הר"ן ם' כל בעה דאפילו נתבקע בהחיטון ביכר בהן אפ"ם אסור לאכול לגוי יהודי דחיבי' אמ"ל יחמין אותם ואח"כ יתבור לישראל· אבל הטור כתב ואין הסמך ביכר בהן מבשע לכאורה דאם הסמך ביכר בהן לא חייבי' כלום וקשה דהא אמרי אינה הבסק דבר"ן · וכה"ג הרגים בקושיא זו על הטור בטולת אבת ע"ם · וכמ"ש מרן וז"ל ולא חייבין אמא ישתמן ויתבור לישראל כיון שאין לוקחין קצת מן הסוק אלא בשעת הדחק כמ"ם בסי' תנ"ג ודלא בע"ם הרגים בקושיא זו בשם הרב"ן · אמנם לפי הנראה אינו אלא

לריחיה בתחת תפי' הרבה כמ"ש כאן בסדליא וקושיית הטור היא לפי גירסתו דגרס ליסראל ס"כ הקשה תפ"לו סוגה נמי אכל ל"ש ס' הענינד דל"נ רמב"ם ליסראל לק"מ קושית הטור דאסיר דגם הרבה מותר ליסראל אלא דרבא קמ"ל דאסילו לאינו יהודי אחין שיך שם סודעה מ"מ מוכר לו קבא קבא וגלאה דלאוי לאוס לגי' של הטור שהוא גירסת רוב הספרים דהיינו ליסראל ואין שרי אלא בהודעה ואפ"ה לא יאכור אלא מעט מעטה שבמיכור הרבה ויסוגד על הסודעה יש לאוס שמא יבא לסודיע לא' מן הקונים ויבוא מבטול מצוה"כ במוכר מעט לאינו יהודי יש כאן ס"ס דשמא לא יאכרו ליסראל ואח"ל יאכרו שמא יאכלו קודם שבא כנ"ל להלכה למעשה: (ג) דבריו דמינה נייחי' הטור כתב זה בשם הר"א דאסיר מעטה דקי"ל דגבי לתיתה חיים חסורים אח"כ נתבקעו אחי הסם דעסיק בם הלכך אינו בחיים לידי מיעוך עד שיתבקעו אבל הכא אינו דמייחו אחו לידי מיעוך והכי"ן בשם הרא"ם הכא דאלו נתבקעו אחי' אינו בקיעה ואלא"מ מילא בין דליסה מועטת למרובה כמבואר בב"י. וכיון שזכר כאן דשם הר"ר אסרים מעטה דקי"ל אין מילוק בין הפיס לשעורים ולא בין דליסה מועטת למרובה: (ד) מבה ספק ספיקא. נ"ל דעה רמ"א בזה הדברים אלו כתבן הטור בביאו ב"י. על הסמים שעבדו עליהם מיש דרך הגג הנסמוך על הסיתר שהתב הרא"ם והביאו הגרבי הארוך בשם הרא"ם אסרים מעטה דקי"ל אין מילוק בין הפיס לשעורים ולא בין דליסה מועטת למרובה: (ד) מבה ספק ספיקא. נ"ל דעה רמ"א בזה הדברים אלו כתבן הטור בביאו ב"י. על הסמים שעבדו עליהם מיש דרך הגג הנסמוך על הסיתר שהתב הרא"ם והביאו הגרבי הארוך בשם הרא"ם בדברי הסיתר זה לאסור מקצתן הבית מו"ח ז"ל בשם הרא"ם במרדכי הארוך דברי הפילו בשם לענין מוכל לומר דהוי ס"ס ספק שמא אכלו כבר מן האסורים ואח"ל לא אכלו י"ל שיאכלו עתה מן הסיתר וכמו דאיתא בשבעת של עבודת גלולים שהתערבה ונפל מ' מסה לים הגדול הותרו כולם ליהנות ביחד דודאי איכא תיקון ואפילו לא אכלו מיניהו אלי לאבקל מיניהו ולדאייב ליה או יאכל מסה קודם שבא ואיך מבתרי ואין כאן מבטלין איסור לכתחלה כיון שהוא קודם שבא ואין לך מצה שלא יהא יותר מהאיסור תרתי תרתי ובס"ס אינן לקולא אפילו באיסור דאורייתא עכ"ל ובתוב אכרנו עכ"ל שני טעמים של היתר דהיינו לאבול מקצתן אזהו אפילו ודאי אמן ביניהם והוא זכר ס"ס מכה שמא לא נתחמץ ול"ל שיש דיוק בדבריו:

ועכ"פ כיון דשיקר הסיתר כאן מכה ס"ס אחתי אסור בתחילה בשבת דאפילו באיסור דאורייתא מותר בס"ס במשנה דרבנן ותו דרמ"א עצמו כתב כאן דלא מוציל ס"ס לאחילה הוא כתב בסי' תנ"ג ס"ג בתם יש ביניהם דגן שמצה דאם יש ס' כמה שלא לאמר שמותר אם שמוא

וסיימו

ומ"ש רמ"א בסי' קל"ד ס"ס בי"ג שנתערב מיהו לא יאכור הרבה ביחד שמא יחזור ויאכרנו ליסראל משמע דמשמע מעט ליכא למיחש הכא דברים אלו לקוחים מדברי הי"ו ואחי שמעתי ולא אבין המעולה לא כוון הי"ו לכך דהא הרבה מרגישין בטעם סיין ואיך יקח הסראל מאינו יהודי אלא כוונתו דלא יאכור הכל ביחד לאינו יהודי מון מדמי י"ל שבו ע"ם ברי"ו תמלא כדברי אבל גם דברי ב"ש דהתוס' סס"ג דמס' ס"ג לא כתבו אלא שא"ל לאוכור ביחד מון מדמי י"ל ואם לא מוכרו אלא בחמון יהודי אם רצה מוכרו ביחד ל"ל ע"ב ובסוף ע"ב ובזבחים דף ע"ב ואין כאן מקומו אבל בדבר דאיכא למיחש שיחזור ויאכרנו ליסראל אין סיתר בטעם מעט אלא בחמון כנ"ל

(ה) שיבלה קודם הפסח שמא יחזור האינו יהודי (ה) ויטברנו ה לישראל:

ב"ו נדגן זה שנטבע (ו) בנהר או שנפל עליו מים אע"פ שלא נתבקע אסור (ז) ג' דבריו דמינה (ו) נייחי ה אתו ד' לידי (ה) היטוץ: פגם ולכן יש לחשר שלא יבאו מים אלו בגמים מלפון על הפיס כי אז אפי' לא נתבקעו אסורות ודגן שנמלאו אסורות אבל אפר מקומות ונתלאלו אותן שנתלאלו אסורות אבל אפר מקומות מותר לסבותן (ד) מבה ספק ספיקא שמא לא ירדו עליהם גשמים ואם תימצי לומר ירדו

ועיי"ל סי' קי"ב סי"ל וכ"כ כתב בשם רבד"מ ב"ר סי' מ"ם וי"ש ב"ר סי' ב' ח"ל ואח"ג דסוי ס"ם דשמא יאכלנו ליסראל קודם שבא כיון דסוי ס"ם הנעשה בידים אסור עכ"ל וכ"ל דשא מייני במאן הרבה וי"ל דס"ק דשמא הא"י יאכור לסרבה ישראלים לכל אחד מעט מעטה לכאורה דס"ל דמיכרו הכל ל"מ דבמעט תלינן שיאכלנו אינו יהודי בעצמו ובעיי"ר ססי' נ"ז: ג' דבריו דמינה נייחי' דדוקא גבי לתיתה אינו אסור אח"כ נתבקעו כיון דעסיק בם: ד' לידי היטוץ' ואם לא שבא עדיין לא בתמין (וכ"מ בת"ס סי' קכ"ג ובאמור) וא"כ אפילו נעשה בשבת מותר למוכרו לאינו יהודי קודם שבא שיטוי מיל: **מעשה** ביסראל שלקח מים מאין יהודי וכח אח"כ יסראל אחר ובקש מאין יהודי שיבור לו נ"כ מים ואמר אין לי מים כי היסודי שבבתי לו הוא אוסבי ומבתי לו מים שלקחתי ובקשתי לעוהנן לעוהן ביתי ומבתי אותם לאחבתי אותו נ"ל דדמי לס"ם בי"ד ססי' י"ז דאין אינו יהודי נאמן בעד שאמר לאחר שבבתי ויצא מתחת ידו מיהו לא מסיגן ליה אסור עכ"ל ועי"ש סי' ק"ז: **כתב** הב"ח כתוב במרדכי אחרון בשם הראבי"ם אינו אסור לסבותן אם מען שנתבקעו ואין ביקונן ביכר שנתערבו בכרי אסור לסבותן ואם עכר והבשם אותן אסורים אחר הבשם ואסור למכרן לאינו יהודי אבל אם אכלו מן התבואה קודם הבשם מותר לאכלם בשבת כמ"ש בי"ד ס' ק"י ס"ז דמותר לאכול הנשאלות שיש מים ואפילו לא אכלו מיניהו מלי לאיסקל מיניהו לאבדי ליס ואיך מבתרי ואין כאן מבוס מבטל איסור לכתחלה אלא אם הל בבשם (ומצ"ם בסי' תצ"ז בשם הרבב"ח) ומצ"ג דאין מותר לאכול אלא כ' כ' אבל ל' ל' אסור ס"ג אין לך כל מלה שלא יהא יותר מן הבשאר של איסור וס"ל תרתי תרתי ס"כ והכלבו כתב שמותר לבשאות בבשר שנתערבו ביבש ביבש בטל וכ"ם הב"ם לדינא ומ"ש הרא"ם בשנאכלו קלתה שמותר לאכול הקלר בבשר מעטה בשם ס"ל ומ"ש הרא"ם בשנאכלו מלא יהא יותר מכדי כביל' אבל לדינן דס"ל דאוסר כולו א"כ מבשר

מחן

הסים ואוסרין גם התבשיל ולא כיש סקילין (מורי בב"ח):

יד אסרים (שם) מבא"ר בשאר מעט לאינו יהודי יש כאן בה"ר כולו ליסטים סיים כיתר דורתי ס' אלא יפה יאסר מבשיטוי ואו"ר מרתי כו' כל"ל: (שם סק"ר) דבשרו כולה ליסטים סיים כיתר דורתי ס' אלא יפה יאסר מבשיטוי ואו"ר מרתי כו' כל"ל ולאחר ובלאן מיירי בלאן ס' נגד מאסור כו' ו"ל דאסור אשסף עד שיבא ס' אסור וכדעת הרבב"ח אסור בב"ל לשיטתי מקצת אחר ס' אבל אם אחר אסור בלבולם ע"ל מיטוף עד ס' ויעיין בס"ח ס"ק י"ז ובס"ם בס: (שם בסב"א סק"ב) ובפ"ד בס מרגישין בטעם סיין כו' לא סבנתי אסרי מבטר אם סחבם בטל ובקנו לאיך שטוליו עיין בב"י בס ובלאינו מוכר הרבה אסרי סיין אלא ישמרנו ליסראל אלא לאיך אמנו לוקח אמנו ס"ק י"ז ובס"ם בס: (שם בסב"ג ס"ק ב): הפ"ד בס מרגישין בטעם סיין אלא ישמרנו ליסראל אלא לאיך אמנו לוקח אמנו ס"ק ס"ז ובס"ם בס: (שם בסב"ג ס"ק ב): הפ"ד בס מרגישין בטעם סיין כו' לא סבנתי אסרי מבטר אם סחבם בטל ובקנו לאיך אמנו לוקח אמנו ס"ק ס"ז ובס"ם בס: (שם בסב"ג ס"ק ב): הפ"ד בס מרגישין בטעם סיין אלא ישמרנו ליסראל אלא

ג פור כבם כב"ג וכבם רב נחמן נאון ד מבוסם רבב"ם פ רבב"ם בפבוסם מסת דבסמים (ג) מבוסם סרפל"ן סי' קס"ח מ פור וסבם"מ בסם רבב"ן וסרב"ם בפבוסם בגל כ"ר :

יד אפרים

(בבג"א סק"ד) דקודם פסח בגל כרוב מ"כ כו' ר"ל כיון שמבטל כרוב קודם פסח ולא כו' דבר סילם כדאים, כבי' מה"ר מ"כ בוב מוחר לבוסף שליבם לעמון ולבטל סמחמיצים בם' כדאים בר"ר סימן ק"ם הכל מבטל מחמיצ בגם כרוב מוחר לבוסף עד מ' לבטון יחד ולא מיקרי מבטל לאיסור פ"ב (בבמ"ו ס"ק ה) ומה"ל מבטלבו בחמ לא בבפיקו לבמעון בגא כל בבא בבים מחמיצ לכך מ"ל ס"ם כו' בגל"ר: (שם סק"ו) ד"ה בחמיצ לאוכו בבר בגיל' ומחבסר לדבם וסר"ב יוגם ול"ל כ' בחבו' ניחבון בו בבר בגילם כיון דבמות ומחבסר לדבם מוחר כו' בגל"ר :

ממן בבמ"ל כו לוחר כל המלות דיהיב מעמא במבסו (ב"מ) ובסבר' חס"ח ולפי מ"ם סי' תמ"ז ס"ם דקודם פסח בטל ברוב מ"כ מוחר לבמבן קודם פסח ולבטלן בם' עבי' תנ"ג ס"ג וכ"ם ב"ר ס' ק"ם ויש כלן מקום עיון בכ"ם ס"ם: **ויש** ללמוד דלם מהערב יבם ביבם בבסח ומחלל ח' מבם דבבי וכמ"ם ב"ר ס' ק"י ומסבר ג"כ דבחערובות הבליבי בבי כמ"ם בם מבל לם בלא לא בייבי בחיבים הללו: **ה** אין חוששין • בהולבים לחבר הרוב בלין מבמילין: **ו** יש מחמירין • דמוסבין בבמ"ל מחערב בו בבמ ולמ"ג דבבם מי ביבות הוא מ"מ בבמם הוא בבמ לם בבמ לם בבמ לם

ולאיסור עגבים הוא שמוגמים אלל תאנים: (ח) וצוקר קנדי"ל · אין זה מה שאנו קורין לוקר קנדי"ל שאותו יש בו חמץ וחמץ גמור הוא שמבשלים לוקר לכן ביורות המולות והוא נתחדש ולפיכך לסמוכותו אסור כי יש בו תערובות חמץ אלא היינו לוקר קנדי"ל שכתוב במסרי"ל שאכלו סלומרים ב"פ שאחרון ונתן לסם סמ"ר נתן לוקר שסביה מקלנדי"ל שיש ברור לסם שאין בו חמץ וקשה לומה לא גזרו משום שאר לוקר כמו בתאנים וגרגיר דאותו לוקר הוא מין בפ"ם ולוטרו ניכרת ואין נחרין בו וגרגיר דהיינו מה שאנו קורין אותו קנ"ר או ס"ם לוק"ר סהות בודאי אין בו חמץ ולא נעשה בו שום ביטול אלא כתולדתו מביאים אותו זהו שאוכלין אותו ב"ם שאחרון כל"ל: (ט) כרכום שקורין זפרי"ן וחפי' אותו שקורין לנ"ד זפרי"ן שהוא בודאי בלי תערובו' אסור משום הרוח' אלא ידע לסברים כן

מיהו דבש שמביאין מסכוורת מוסגין בו היתר לכ"ם שאין דרך לערב בו כלום בכרודין אותו מן הסכוורת מכ"ל דקרק וכתב שמביאין מן הסכוורת ולא כתב שמביאין במבית מן הסכוורת בס"ם רמ"א משום לאותו אסור לאכלו בשין ולא אבי אלא אותו שמביאין שם הסדרים קטנים שלם כמו שהוא מונח בכוורת שעדיין לא מתרסק: **ויש** מוסגין לבשל מי דבש עד שמוזר ונעשה עב כמו דבש ואוכלין אותו · ולדברי הב"ח אסור המ"ל והכל לפי הסמכא: **ח** ועגבי' **יבשי'** כתוב בתשובת מהרי"ל סי' ק"ס שלא לאכול עגבים יבשים ואם יפסוק הדם לקיים מ"ם בשיר השירים· פתח הסמדר יכול לקיים בעגבים דין מכ"ל. ובמסרי"ל כתוב דיש ליזהר בעגבים דקיים לפי שמערבין אותם עם הגרוגרות: **פה** ק"ק קאלי"ש מוסגין היתר מהקדמונים ליקח תאנים יבשים מין אינו יהודי ולעשות מהן מעשה דהיינו שעושין עליהם מים קרים ושורה אותו עד שנעשה מעשה מכה לבשלו עם התאנים אסור · וגם התאנים עלמן אין אוכלין אותם והכלים שעושים בהם המעשה מוסגין שלא להשתמש בהן דבר אחר: **ב"ל** בשם מעוז דמוסגין שמא נדבק בהם קלת חתך לכן אין אוכלין אותם אבל המעשה מותרים דאותו המעשה בטל בס' ואע"ג שעורה גם בשמה מ"מ לא המציאו מעשה · ומה שמוסגין איסור לבשלו משום דע"י ביטול יש בו שעמה בזיותר ואע"ג שיש אין אינו יהודים שמביאין התאנים בתמור אחר שלאו בו לחם מ"מ הוי ל"ם בג"ם דהתירא ואע"ג שרמ"א כתב בסימן תמ"ז להמעיר בזה הכא בסימן תמ"ז להמעיר בזה הכא בסימן תמ"ז להמעיר בזה הכא

ס סור כסם כרי"ף וכ"כ הרמ"ם כס"ם ומרדכי כס"כ דסכתים כ סור כסם כ"ם סמרן וכ"ם ל סור כסם כמרי הרא"ם כס"כ דסכתים מ סם כסם אמרים וכ"כ רכ"ם מקבוכם מי' קנו ב סור כסם קלם נרוגים :

יד אפרים

(בס"ו ס"ק י"ב) ולאחר כך כתב מקום שמנהג מקום בקומם כגלי מל מים כו' וכתב שאין מתפילות כרמ"ר מקום מלומם נוהגן אלמא מסמנן מעכבו מלמחמין וכ"ל שאין מנהגן כו' כנ"ל : (בכב"א ס"ק י"ג) גם מ"ם כס נקודות סכנף דהמן כמ"ם אומר כו' מקום דמיל"ת וכלא מיגנו נמל כס' כו' כנ"ל (שם ס"ק מ"ו) לף מ"ם מטוא אמרי מ"ם אין דמתי מקום מיטא דבר מומם כו' כנ"ל :

להמתיר אפי' בחמות מס' דמשם אסר כבר מלף והלך לו וכמ"ם סי' תמ"ז מתרלכה בשינן וכ"כ מו"ם ז"ל סי' ס"ם לענין דם: **יב לא נתבקעו** • דכיון דאיכא סלוגתא בגמרא די"ל דשרי בלא מחבקעו ואיסור מסכו מדרבנן חזל"י בסשיקן לקולא (הרי"ף) מסמע דאם מתערב בחמות מס' אסור עכ"ל

כן מלאתי בקונץ ישן : (י) **אפילו לא נתבקעו** • מסמע אבל מכ"ם מתרלכה בשינן וכ"כ מו"ם ז"ל נבי חסה שנמלאה בשיסה : (יא) **ביום ח' של פסח כו'** • נראה כ"ם לענין מ"ל דאמו ממחירים בפסח כמ"ם כ"ל תמ"ז מותר לסעותו כי"ם כאחרון דקיל הוא מתערובות דמסכו :

(יב) **וכן נוהגין תוך הפסח** • מיקוס דתוך הפסח הוא כב"י שסעשה בעלה מ"ם הסור בשם הרא"ם בעלה חסה בעיסה לו בעלה אפוייה דמותר כו' ולא מייסינן שמא היתה בחים לפי שיטראל רגילים לטמור בחים כו' מסמע שאם היתה בחים נאסרות סעלות • ואחר כך כתב מעשה בעלה שהיה בקושה בכלי של מים בסמים מוהרים ותיכן דכאן מיירי תוך הפסח והסיל מעשה מיירי בע"ם וכבר בקשו על זה דודאי המעשה בם כן מיירי בפסח דמעמ"ם הסור וכתב אחר כך וכן מתיר דהא הסור כתב אחר כך וכן מתיר אבי

ט ם **תבשיל שנתבשל ונמצאו בו שעורים או חטים אם נתבקעו ממש הרי כל התבשיל אסור ואם יב לא נתבקעו ממש** כה **התבשיל מותר** : הגה ואין המנהג כן כו אלא

יג אוסרים (יח) כו הכל נמסכו (י) אפילו לא נתבקעו : **ואותם חטים או שעורים שורפים אותם :**

יד • **תרגנולת שבולשת שנמצא בה בפסח חטה מבוקעת** כה **מותר לטוכרה לאינו יהודי שאינה נסכרת יותר ביוקר בשביל החטה שנמצאת בתוכה :** הגה וכמליטות אלו מוסנין לטרוף הכל (וע"ל סי' תמ"ז סעיף ג') כ כמ **ואם נמצאת** (יא) **ביום שמיני של פסח יד ל מותר** (יט) **להשהותה עד אחר הפסח :**

יא ג **אם נמצאת חטה בקועה בעיסה או במצה אפויה יסיר ממנה כדי נטילת מקום והשאר וראוי לחוש לדבריו •אם לא**

טו כל **העיסה** כ **או אותה מצה וראוי לחוש לדבריו •אם לא במקום הפסד מרובה או בשעת הדחק :** הגה (יב) (כ) לא וכן מוסנין

יב • **אפילו לא נתבקעו** • מסמע אבל מכ"ם מתרלכה בשינן וכ"כ מו"ם ז"ל נבי חסה שנמלאה בעיסה : (יא) **ביום ח' של פסח כו'** • נראה כ"ם לענין מ"ל דאמו ממחירים בפסח כמ"ם כ"ל תמ"ז מותר לסעותו כי"ם כאחרון דקיל הוא מתערובות דמסכו :

שערי תשובה

י"ח וי"ם שכתב נ"כ לסתיר סמוכא בחביות ממרחקים ממקום גדולה סלוקר בעלמו כמו לסותרים ל"י ומלוקר כוא לנא ברון ואין לאוס בו לתערובות קחת שבות חטם רחוק מ"ינו סוס בתרלסה אבל הם מינו נגא ברון יש לסתיר קות אף שזה יש לו מתקו' נידולו בסם קטנה ניוקר מ"ם נדיר לגמא אתי לאחלוני ליקח גם מעבר סיתרים שהם מפנים בדרך הרב סבות ומדיקין מבלי אל כלי ואיכא לאיתם לגמא במקום שהקנה בוול ישרבו אם קנה אף בתנר מיוסינן מ"ם : ונראה שבמקום לורך אר הסעבד ים לסתיר בשם מידות שדרכו שכל הנגה יביאו לו הביתין לוקר ממקום גדולם כמות שהם אף בתינו נרון נותנים לו כתב הכבר על הביתין שנעים לו על הדרך הזה ולבכ לאיתם נאחלוני לקנות אמי אתין לו כתב הכבר דמיהם ידעו אולאי לא ניתן לו כתב הכבר רק אחר

שנמצאו בל שתחקר אתין בו הנם אפל"כ מי אתין לו כתב הכבר אלרת יתום לגמא :

(בהג"ה סעיף י') נוהגין לברוף בכל ומ' סיתן תמ"ו ונאחרונים מ"ם בזה ומיין בגו"ה מ"ל סי' ס"ו שדעתו אף בבניני בל פסח אם נמצא הנם בתבשיל אר בתרגולת בוקר אם הנהם ולגא כמו שבתקנו לאחרונים לסתיר לשרכו מ"ו אינו יהודי דאפילו בה"ם אין לאסור ל"ו ומה שנהגו לשרפו כוא מנהג חקל' ובבניני בל פסח בכפיית כלי סני מ"ם (וס' בא"ר סי' תמ"ו שכתב ג"כ לסתיר) וס"ם אם בא כאינו יהודי בשלמו לקחתו אז כו' בל פסח אסור לאחות בידו מלקחתו אפילו באיסור מסכו אבל ביום מ' בל פסח יכול לאחות בידו : (יב) לאסהותה • שבה"ם ובגו"ת מ"י סימן מ"ו לשרפו כגון בבניני בל פסח יש לסתיר אחר הפסח • וס"ם שכתב שגם אם אדיין לא אם"ם כיון שהוא מסכו ובתערובות אם הוא שבת הדחק שהפסד גדול הוא אינאנו מביאו שלא יאכל בו ויתבנה לאינו יהודי ואם שאינו יהודי יתמוך לו בתערובות ויתגנו לו אחר הפסח מותר ע"ם : (ב) וכן נוהגין • שבה"ם ובתב בם' בני דוד בל' תו"א בשנין שבמלא בשלות תעויות תעויות מיוסים בקלת מסם ונודע שלא הוי בתוך הנהם רק

באר היטב

לאחמיר אפילו בחמות אם' מ"ל אם"ם ואמ"ר : (יח) בבל • בביאור ובקב ונם בבליים בבשמעבו בבם וס"ם אחר מבשילין בבשמרב בבן מאותו מבבלו לו בבשמעבו אם אוחן בלים אבל אסור וכן נוהגין אם"ב ולוכלה מרי מבבו אחרונים ולגא בס"ו בבב"ל סימן אם"ו ס"ק ב' ס"ם ובבב בה"י מבלא בתב מרב בלן מוסרין בבל בם"ם בבשיף וז"ל ולאי נבלאם דבשבלא בבל בבלים לבבלה בבלא בבלא בבלא

לפי' בלונן עסי"ב: **טז כאן נמצאת כאן היתה** - סי' דאמרי' עתה נפלה לתוך המלה זאת ולא היתה בפיסה מעולם וא"כ אף הפסה היא מלה מים ומלומלמת מעבר אל עבר א"כ אף הפסה היא ב"כ יש לאסור כל הפיסה ומ"מ י"ל שמא היתה במקום אחר בלוטה ממים ונפלה עתה לתוך המלה: **ונ"ל** דהכל לפי הטעין דאם יש במה לתלות תולין דלמולם תולין במלוי בין לבקל בין להחמיר ולא מקרי ספק אלא כשיש לתלות בזה כמו בזה כמ"ש בי"ד סימן י"ב והב"מ כ' וא"ל שמא עתה נפלה ואח"ל שהיה מקודם שמא לא נתחמלה ודוקא בהתלכבה אסורים אבל בלא מתרבבה הכל הרי עכ"ל ועסי"ב: ומוה"ם לובלין כתב בתשו' בא' שלקח מהבית כרוב בקפרה והוליכו לבית אחר ושם נמלא הפה בע"ם במלה הפיר בהבית לף הכרוב שבקפרה לאסור דאמרי' כאן נמלא כאן היתה אבל אם נמלא הפה בהבית וכמ"ם בסי"ב בתרגולת וס"ס מי שיש בידו עיסה והחך ממנו מלות ונהן לאחרים ונשאר מלה א' בידו ונמלא עליה הפה אסורים כלם דאמרי' שמא היתה עליה קודם לכן דדוקא ממקום למקום לא מחזקינן איסורא ולפי דברי הב"ח דהטיב לים לס"ם א"כ לעולם הוי מותר מעשם זה ול"ל דהלה ספק לא נתחמלה לא הוי ספק דהוי ידיעה כמ"ש הסכרון ידיעה כמ"ש הסכרון ידיעה כמ"ש הסכרון

ם דמרחי לגיגן מיסים יוסר מבשים ומיסין סמים לוגים ; כן פי' סל"י דנרי סמוך דמפרי לעשם סרמ"ם :

יד אפרים

(בס"ו ס"ס מ"ו) סמא לחמר כך נפלם מלא מלחי מסרין בסמס סמיקה זס כמ"ם בס"ן מלמני זס כ"ם כלן דמוגן מלא בקומה מלא דרמ"ם כ' בסחוך מו' ומלאם דסלן דמוס ס"ם מרגן לי' כו' מלא : (שם) ס"ן ו"ן מסמה דרוסי סיסר לבסרים לין לאים מסם דסמם כגיסמאם יסן מסם ולפי ס"ם לפיל בגנין סס"ו מם ס"ן ד' לחמי' ס"י מוסמס מד מ' ס"ם לך ס"ם מס"ו וכן יש דין מסמה בסמוכה מרכנ"ל מו' ל"ם דסמ מרכנ"ל לחמם מסיר לף בלבלים וכמ"ם בס"ו סק"ם : (בסנ"א ס"ק י"ח) דלם נמלא נרגיר מסם מגל מרגנלים מו' ל"ל דסמבלם נמרגן מרגנלים נמלקו מרגנלים מוסלם נמנע (לא רומסת מלא דס"ל דל"ם מיט לוסר בסמס) ומסנו לגוך מקפרם ומסם נגל מסן לם סיס מסמס מרגנלים ומ"ם נמכנל ומסם ולסור לו לא סיס רק לקפרם ומרי ומל זס מגלה מקם דמומן כלן נמלא מו' ולא סיס מרגנלים דלין מחוקין לוסור ממקים לנמקס ומסנ"ל מרן המיני מרגנלים רומסת ולל"ם לוסר בסמס ומ"ם לף לחל"ן מסיס מחסס בקפרם בסמס מנסת מרגנלים לסם לסרוסים מסוס דמכ"ם מו"ל כלי מני ולכן כמר לוסוך מסוס ס"ם רמסת נמכנל ומסת מסמס נגלס ולין לפקמס דלמרגנס נימס כלן נמלא מו' ומולמי לקרפס נגלס ומסמ לם סיסם מסמס מרגנלים נמרגס

רומסת מסן לחמר כך מנמקן ומר מסיקה לסור י"ל דס"ל לא דמ"ן לא לחמרן כלן נמלא מו' מלא לפנין נלין לסחוק לגם לוסור לגם לוסור מחקים לסיקס דסיגו כיון נמסקים מסו נמלא רישומא נמא סיס רישומא ו' מקרם ומ"ם מרגנלים לגם לחמרן לגם לגנין לם נמלא לוסור מחקים לגם לחמרן לגם לוסור לגם לוסור מחקים לגם לחמרן לגם לוסור לגם לוסור מחקים לגם לחמרן לגם לוסור לגם

כשלקחו מים מהבאר והכווה היה שבאו מים תחלה מהבאר לבשל ולח"כ שאבו מים בדלי ונמלא ממן בדלי ולא נודע אם היה ממן בבאר בשעה שאבו לבשל ממילא ביטל במים המולים בזה אפשר שהתבטל מותר אלא שהמים שבדלי לחוד נאסרים אבל התבטל מותר כי אליבו יהודי הקונה לדלי נתן המתן בשע' ההיא אבל אותו ממן לא היה בבאר כלל ותימה על הב"י שהעתיק ולא הרגיש בזה ואיך שיהיה קשה דמשמע אם היה האמן קודם שנתבטל היה אסור ואם אמן בלוגן אינו אוסר כדלעיל ואפשר דס"ל כרשב"ם שמביא ב"י דמולק על הרא"ם וס"ל גם בלוגן אוסר ואמן ס"ל כהרא"ם ונוסר דא"ן אוסר בלוגן ולהלה דאם שרה האמן במים טוענים מע"ל דאסור לע"ע דבבוים בוי המבטל וכ"כ מו"ם בשם רש"ל :

כתב בטור וז"ל בס' הרוקח המה מנמלאת בקדירה ונלהרה הקף בהניסו בה הקדירה שמוה בקדירה אחרת כלן לאסורות ונכתב ב"י פ"ז פשוט הוא וס"ה לא הסתיקה בס"ע ואני אומר דלא לגרע ; נקני ולקני ' לעניין בה דלאחורה הך פיסקא לאו בלהלה היא דהא כתב הבי"ד סי' ל"ג בשם ר"ת דמידי דנאסר במקום אינו נ"נ ואין מקום אחר אוסר במקום אח"כ דהיינו מפליטתו וכמ"ש בס מ"ם הטור אפילו נאסר בעינו במקום נ"י דהני מקום לא אמרינן וא"כ הכא שהקף נאסר מהקדירה היה בה המה הוא נאסר מחמת מקום ולמה יאסור אח"כ קדירה אחרת במקום וכ"כ בהדיא בלבוש סי' ל"ב וז"ל בהמן וי"ל שנאסר במקום לא נ"נ ואם חזרה ונפלה לקדירה אחרת בטילה ברוב אם אינו מכיהם ואם מכיהם מפליטה והשאר מותר כ"ל ובס כתבנו דבר אם אין מכיהם דבשל אינו מכוון ' ולא אמרו בזה אלא מכיהם ומפליטה ולא תאסר פליטתו במקום כיון שהיא עלמה נאסרה במקום וא"כ הך הכא ודאי קנית מובא וגלע"ד לתכן על נכון דאלון בקף מיישינן שמא נגע הקף בהמה עלמה בקדירה ונאסרה ממנה ולא מן התבטל שבקדירה ' וכ"נ מלינו בי"ד סי' ל"ה בקערות של בשר שהודמו ביורם מולבת לרים אוסרים שם מפני שהקערות נוגעות בחמצה ומקבלות טעם ממנה ולא אזלינן בתר המים שבחמצה ה"נ כן הוא שמקבל הקף מן המה עלמה וא"ל בזה אלון אמר אינו מכון ' ולא אמרו בזה אלא במכיהם ומפליטה ולא תאסר פליטתו במקום כיון שהיא עלמה נאסרה במקום וא"כ הך דבר אינו דבשל אינו מכון ' ולא אמרו אלא במכיהם ומפליטה ולא תאסר פליטתו במקום אחר [אבל אם תבב] הקף אחר לאותה קדירה שנאסרה ממנה תחיבה הקף הראשון בה אין אותו הקף נאסר ב"כ שיאסר קי"ל אחרת אמרינן אותו הבר היון אם אינו נאסר אלא שבאה בה בשעה שהיה המה מבטל ולא אמרינן אם אינו נאסר אלא אם הבר אינו מבטל אבל אם הבר מבטל אינו אוסר אפילו בהיה המה ובן אם הקף אינה אוסרת אחר כך בחתיכה לקדירה אחרת במקום אלא אם יש בה ס' נגד הקף מותרת כנלע"ד ברור ויחד הוא אלא אמנם בס"ד : (יח) לבור בתוך הפסח · בטור כתוב סתם אלא אב"י פירש דמיירי בתוך הפסח אלא שבאו פירש

ס"ב לין מילוק בין תרגולים לבבר דאם נמלא המה מבטלו בבר לבבר לין אוסרין הבבר : **כד שנשרה במים· סי'** אע"פ שנמלא המה בתוכו בעוד שהבבר היה שרוי בתוכו אם"ה הוי פסיקא איסור דרבנן דהא יש מתירין בטון ולכן יש להתיר אחר תבטילין : **כה או נמרב · סי'** ואח"כ נמלא המה אליבא למימר עתה נפל והא דפסק לעיל סס"ב לאסור לאכול מבה פסק פסיקא היינו לאכול המים עמנן אבל התרגולים שרי ואח"כ אם יש פסק פסיקא המה אסור לאכול : **והב"ח** כתב בחד פסק אפילו להסתות אסור ואפילו בסס"מ · וכס"ם מותר להסתות ומכ"ם למוכרם לאינו יהודי ולא בהילה דשמא נתבבל לא הוי פסק גמור די"ל דלא מהני שיבול באיסור כמש"ל · ודוקא בחמץ גמור בגון לחם לו עיסה אבל המה בנמלאת במים מותר התבטל בביטלו בה קודם לכן דהוי פסק פסיקא שמא עתה נפל ואח"ל קודם לכן נפל שמא לא נתרבבה עד עתה ובלא נתרבבה אין לאסור בלל אפילו לפי מבריגו ע"כ · ומשמע מדבריו דאפילו בחמץ אין לאסור בלא נתרבבה ע"ש :

כז עשה בחמד שנפל לתוך שין התיבה אלה והתיבה תרגול ואכל שניהם ואינו ניכר לם היה בתוך המלה לו בתוך התרגול · התרגול יש להתיר מכח ס"ם שמא עתה נפל לתרגול בטון ואח"ל שהיה קודם שמא נתבבלה אבל אם היה במלה ע"כ היה בתוכה בשעת אפיה דאם נפל עליה בטון היה מתגלגל ויורד ומ"מ נ"ל דהמלה מותרת נ"כ כיון דאיסור מעכה דרבנן תליון לקולא שהיה בתרגול כמ"ש בי"ד סי' קי"ח בחתי קדירות בחמד יום בו ס' דתליון בחותו שיש בו ס' ושניהם מותרים ומ"מ כדי שיהיה אסור מדינא מלותו מלה ממקום שנפל בהתיבה · ועוד נ"ל דאפילו היה מתיבה בשר נ"כ שרי דלא מחזקינן איסורא ממקום למקום ואמרינן הבחת נפל על הבבר בעודו לוקן וא"כ גם המלה מותרת אבל אם הבבר היה מונח בקערה ואכל מתוכה אסור הבבר כמש"ל דמזמן לזמן מחזקינן איסורא דשמא היה בקערה בשעה שירדו הבבר לתוכו ואלו מני אוסר בבשר ואם נאמר דהוי ס"ם ספק הוי במלה ואח"ל בבבר שמא עתה נפל זה לא הוי ספק דאם תאמר שהיה במלה לריך אחה לאסור המלה וזה לא אמרינן אפילו באיסור דרבנן ואפילו בס"ם וכ"כ הד"מ סימן תל"ט וא"כ הבבר והמלה אסורים מיהו ע"פ הרוב ניכר אם אתבלה האחה אם נאסר עמה אם לאו ' בגדה ד' ' ע"ב בקושה שנמלא בה אדון דמשמע שאם ביטלו אבאיל בקדירה ואבלקוהו מהקדירה למקום אחר ונלאנה ונמלא ע"ג אחה דאמרינן עתה נפל דלא מחזק' איסור ממקום למקום : **כו בת יומא · ומיהי קודם זמן** איסורו (ד"מ) **סיון סימן תנ"ג : כז בתוך הפסח · והכ"מ כתב דאפילו** נתרבבו קודם פסח אסור אע"ג דהוי ל"ש בנ"ש דהתירא מ"מ בתוך הפסח לא אסור

ס"ב לין מילוק בין תרגולים לבבר דאם נמלא המה מבטלו בבר לבבר לין אוסרין הבבר : **כד שנשרה במים· סי'** אע"פ שנמלא המה בתוכו בעוד שהבבר היה שרוי בתוכו אם"ה הוי פסיקא איסור דרבנן דהא יש מתירין בטון ולכן יש להתיר אחר תבטילין : **כה או נמרב · סי'** ואח"כ נמלא המה אליבא למימר עתה נפל והא דפסק לעיל סס"ב לאסור לאכול מבה פסק פסיקא היינו לאכול המים עמנן אבל התרגולים שרי ואח"כ אם יש פסק פסיקא המה אסור לאכול : **והב"ח** כתב בחד פסק אפילו להסתות אסור ואפילו בס"מ · וכס"ם מותר להסתות ומכ"ם למוכרם לאינו יהודי ולא בהילה דשמא נתבבל לא הוי פסק גמור די"ל דלא מהני שיבול באיסור כמש"ל · ודוקא בחמץ גמור בגון לחם לו עיסה אבל המה בנמלאת במים מותר התבטל בביטלו בה קודם לכן דהוי פסק פסיקא שמא עתה נפל ואח"ל קודם לכן נפל שמא לא נתרבבה עד עתה ובלא נתרבבה אין לאסור בלל אפילו לפי מבריגו ע"כ · ומשמע מדבריו דאפילו בחמץ אין לאסור בלא נתרבבה ע"ש :

כז עשה בחמד שנפל לתוך שין התיבה אלה והתיבה תרגול ואכל שניהם ואינו ניכר לם היה בתוך המלה לו בתוך התרגול · התרגול יש להתיר מכח ס"ם שמא עתה נפל ואח"ל שהיה קודם שמא נתבבלה אבל אם היה במלה ע"כ היה בתוכה בשעת אפיה דאם נפל עליה בטון היה מתגלגל ויורד ומ"מ נ"ל דהמלה מותרת נ"כ כיון דאיסור מעכה דרבנן תליון לקולא שהיה בתרגול כמ"ש בי"ד סי' קי"ח בחתי קדירות בחמד יום בו ס' דתליון בחותו שיש בו ס' ושניהם מותרים ומ"מ כדי שיהיה אסור מדינא מלותו מלה ממקום שנפל בהתיבה · ועוד נ"ל דאפילו היה מתיבה בשר נ"כ שרי דלא מחזקינן איסורא ממקום למקום ואמרינן הבחת נפל על הבבר בעודו לוקן וא"כ גם המלה מותרת אבל אם הבבר היה מונח בקערה ואכל מתוכה אסור הבבר כמש"ל דמזמן לזמן מחזקינן איסורא דשמא היה בקערה בשעה שירדו הבבר לתוכו וכלו מני אוסר בבשר ואם נאמר דהוי ס"ם ספק הוי במלה ואח"ל בבבר שמא עתה נפל זה לא הוי ספק דאם תאמר שהיה במלה לריך אחה לאסור המלה וזה לא אמרינן אפילו באיסור דרבנן ואפילו בס"ם וכ"כ הד"מ סימן תל"ט וא"כ הבבר והמלה אסורים מיהו ע"פ הרוב ניכר אם אתבלה האחה אם נאסר עמה אם לאו ' בגדה ד' ' ע"ב בקושה שנמלא בה אדון דמשמע שאם ביטלו אבאיל בקדירה ואבלקוהו מהקדירה למקום אחר ונלאנה ונמלא ע"ג אחה דאמרינן עתה נפל דלא מחזק' איסור ממקום למקום : **כו בת יומא · ומיהי קודם זמן** איסורו (ד"מ) **סיון סימן תנ"ג : כז בתוך הפסח · והכ"מ כתב דאפילו** נתרבבו קודם פסח אסור אע"ג דהוי ל"ש בנ"ש דהתירא מ"מ בתוך הפסח לא אסור

ק. סיר ומרדכי בפרק ג' דפסחים ר' ג"ל ס' ג"ל :

יד אפרים

(בס"א ס"ק ס"ח) דאיכא למימר עתה נפל אבל איכא דאיכא ס"ם אבל אם אחר לא נתרבב בתרגולים אחר (שם ס"ק כ"ז) אף ע"ג דהוי ל"ש בנ"ש כו' עיין ל"ח בלא סוכיר סם מ"ג בל"ש דבר בתב אע"ג דאין בחמים דשמא נתבבל אבל בחמץ אין לאסור בלל אפילו לפי מבריגו ואמר דגם אב"י מודם כו' ולענ"ד אפשר לבאר דברי המג"א וכ"ל לף ע"ג דהוי בטל בס' מ"מ בחמץ לא אמרינן אבל אם בא"ח מודם דאפשר מוהם לא אמרינן דקודם אחר הוי ל"ש בנ"ש דהיתרא כו' ל"ש דגם אב"י מודם לאכנא ז' דבל דאיכא אפשר מהמו לגו לוחר ה' זר ונישור אף בחמץ יש לאסור בס"ג ועיין לעיל סי' תפ"ז סעיף ב' שכתב שם לענין דברים שבאבנין בכלי חמץ אפשר נתבבל מהמו בתרגולים אין לחתיר מקום דאם ל"ש בנ"ש דהיתרא ולא ג"ל דשם ליקף לאסור מקום דשמא אין אבלי ל"ל הוהיו אפשר מיירי מתרגולים בתוך אפשר אבל ל"ב אבל אם אינם אבלים אפשר דקודם אבל אם אינם אבלים אפשר דמדינא אין אחר ונישור רק אדאיכא ובקל אסור לאכול אחר ל"ל בשאלת אבל אם אינם אבלים אפשר דגם בנ"ש דהיתרא אף בחמץ ונראה אבל אם כיון ומראה

אסור לשתות מימיו בפסח **כח** מה בשביל (לד) שנתערבו :

יד ת **אם נמצאת חטה מבוקעת בתרנגולת קודם מליחה כט** מו **די** (לה) **בשמיפה** ה **ואם ל** מו **אחר** (לו) מליחה **די בקליפה** ג ויש מחמירים לומר שמעמיק כל סביבותיה **והותך ומשליך** ואם נמלחו עמה תרנגולת אחרות **לא** (יט) קולף **את** (לז) כולם : הגה **לב** וים (כ) לה מחמירים לאסור

מי שאוסר תוך בפסח הא כבר הוכחנו שלא מלינו מילוח זה אלא הב"י כ"כ דרך חי' לחרן מ"ם הכ"ל ומ"ל לא מלינו מי שמולק בזה לדבר זה והרבה מן המרדכי שזכרנו בסמוך מוכח דבפסח עצמו היו המנהגים בבתי ואם"ל כתב דאינו ל"ש בלוקן ונם אין לחוש כאן שמא יחמה בשעה שיש הדבש עדיין בתוכה מ"מ לוקן הוא בשת הסיגה ואין נ"ש כנ"ל : (ים) קולף את כולם · בתשובת מ"ב סי' ס"ם מולק ע"ז דל"ל קליפה להסתר דאי מעוש מעשה שמא נעשו בפסח עצמה לא מתקיקין איסורא אלא כאן נמלא כאן סיס והתירך בזה דאמרינן אין מחמירין בתוך כולו

פעם אחר הבית מעדרים אלו עם דבש הנקרא מע"ר לשחות ונמצא בו פסח ח' אמרתי דאין אוסרת בטוען אע"ג שהיא נתחמצה · כמ"ש הסול ח"ל כיון שהמים לוגים אין הפסח ניתות בהם עשה ואפילו אחר נאוו שנאל לבור מותר מזה הפסח מכ"ל · ואע"ג שכתב בס"ע סי"ב ויש לחוש לבור מותר מזה הפסח מכ"ל · ואע"ג שכתב בס"ע סי"ב ויש לחוש שנאל

מן הכיר יסהמי נ"ב עד אחר הפסח כי אין מפשפש בכיר למעשה כמבואר בי"ד סי' ס"ט דאין מפשפש למעלה בכיר ומ"ם מה שנוגע בכבר שכתוב סליר יקלפנו והסאר יפסל אותו או יעשה כמ"ם רמ"א בסיפא דימבור הכל לאינו יהודי • ונראה דגם בזה יקליף מקום הפחם תחלה כי זהו חצן גמור כנלע"ד בזה וסיימו אם אינו בתוך סליר אבל אם הוא בליר אסור למוכרו כי הוא חצן גמור ויעשה כמ"ם בסעיף • ומ"ם הס"ש בזה הסעיף אם נמלאת חסה מבוקעת שיש דלדולין הדין כך בתרכבה הע"ם שאינה מבוקעת כמש"ל : (כא) העוף מותר . דלגי

לאסור כל מה שנמלא ביחד **לג** אבל (לט) סעיקר לאחר אותה תחיכה כולה שנמצא חחיכה עליה מה (ה) ולאחיר שחחרות ע"י קליפה קצת ואם רואה יוכל למכור הכל לאינו יהודי כמו שכתבתי סימן רח"ז סעיף ל' אף על גב דאין מהגיון כן בשאר תערובות חצן כן נראה לי :

מז ו תרנגולת צלויה שנמצאת בה חסה (ם) מבוקעת בתוך הפסח לך חותך ג מקום (מא) פיעפועו לפי אומד הדעת ד ויש אוסרים את כולה **לה** גא לפי גב שבשמחבבי' השפוד (גב) מתפשט הטעם בכל התרנגולת ה וכן יש מי שאוסר כל התרנגולת הצלויות עמה באותה שפוד **לו** גג הנוגעת זו (מב) בזו כי ע"י היפוך השפוד מתפשט **מז** לזו :

מז חסה או שעורה שנמצאת בזפק העוף לאחר שהבהבו אותו **לז** (כא) גד העוף מותר

סמוכות עמה בחיות • ושוב יש לסתיר שאר חיטות בהלאה ע"י פדיון (ולף דבטיטול לא קי"ל כן) ומ"ם סי' כ"ח וכ"ם המ"ב סי' ס"ט • ופסק דאם נתבטלו הסחרות בלא קליפה עדי לחינו אלא מוחרת לקולם וכמ"ם בי"ד סי' כ"ד קליפה אלא דאין הקליפה מוסרת הסחיפה אע"פ שנתבטלה עמה וכן כוונתו בי"ד שם בכל"ל ודוק במקום שאין לפסק שעת נגע בשאר הסחיפות מדינא כולן אסורים כמ"ם בס"ע בי"ד סי' ק"ם • ולף ס"דעינן בודאי שלא נגע אלא בה' מכן ולא ידעינן בחזאי כולן אסורים ושעינן קליפה דהמן בפסח לא בטל ברוב כמ"ם סי' תצ"ז ס"ט . ולא"כ אם נתבטלה בלא קליפה אוסרת הערבוכות כמ"ם בי"ד סימן ס"ט ומ"ן אלא מוחרת בטלמת הסח מתחלה אמרינן בנמרא דאין לרף קליפה אלא דמיסיון שעת בלע אורחא לכן אין הקליפה מוסרת הסחיפה אבל במקום שלריך קליפה מדינא אם נתבטלה בלא קליפה אוסרת הסחיפה ובסכי מסולקים כל הלאומות הסחרות אל רמ"א וכ"מ בדליסים : **וכתוב** בחשובת מסר"מ לובלין חטה המוגמת בחבית כרוב מלוח אסור כל החבית דבכוח כמבוטל עכ"ל ול"ל דמיירי שהיה שעיר עולה מ"ג ל"ל דין מליחה וכמ"ל מרשומת רמ"ח ומע"ם ס' תמ"ז ס"ם וכן שעתי שמלאת חטה בחבית דגים שנמלחו לשם פסח ולוח הגאון מהר"ר בנימין אב"ד דק"ק פוזנא לשליח לוחה שורה לנהר והשאר למכור לאינו יהודי • וכתב עוד מוה"ם דקודם פסח נאלא במליחה זקן מלא חטים אע"ג דרמ"א פסק בי"ד ס' ק"ם דאחר בפסח אינו אוסר אלא כדי קליפה מ"מ לא מלאני לבי לסתיר לוחה הרגולת מחבר בחיים אם אחר הרכה וכו' עכ"ל • והבה"מ דפחו כהחמירין במליחה בפסח וכ"ם בס"י ובר"ע כתב שעשע בקרלקא קלת מחמירין ולכן לא רלה לסורות בזה לא לאיסור ולא לחיתר עכ"ל • וסמ"ב כתב הסיב בקרלקא ולא שעע שאחמירין בה ע"כ • ולחפיר הרמ"א כוון לחותו זקן בעל ע' : **לד חותך מקום פעפועו** • קשה הא כתב הי' תמ"ז ס"ם ולאין הם דבר המפשפש וכו' משעע אם יש הם דבר המפשפש אוסר כולו ול"ל דהכא מיירי בם כן הרגולת כחוסה : **לה לפי שכשמהבבין וכו'** • ל"ע דלא כ"כ ר"ל בשאר אוסרים ו"ל דאע"ג דאין מתפשט הרבה מתפשט מעט ובשאר אוסרים בטל בס' : **לו הנוגעות זו בזו** • אבל אם אינן מונחות אין אוסרות ולא אמר כן הבליטים הולכת בכל הכלי כמ"ם בי"ד הסחם מיירי בביטול ומ"כ אם הרגולת שמיים אפילו אינן מונחות אוסרת הכל כע"ל ושמ"ם הי' תנ"א הי"ב : **לז העוף מותר** • אאין יותר מקליפה ומזפק הוא הקליפה ולכן יבליטו אותו הקליפה ומ"ם הכתב דלפי מה שנוסיפן לאסור בלילי אבל אחר בפסח לסתיר הקירקבן הרם שמהבהבין אותו ומסורין אותו הקליפה ומ"ם :

וז"ל מהרי"ל מ' מהר"ם ים כשים מהנות בפסח לסתיר הקירקבן הרם שמהבהבין אותו ומסורין שהבהב קרוב קלת לגליים ואם ימלא בו הסם יהיה קלת

באר היטב

סימן ק"ם) : (לט) סעיקר וכו' • פשוט דס"ל דגם אחרינן בלאיסור דרבנן אלאיסור יולא מתחיכה לאחיכה של ידי מליחה ומה שמסתפרים בשאר אוסרים כמ' סיימו מהוס מולאת דפטוקקת אלא לעיין לאחר בין אחן לאחות ואולגון בה אף לפל לקל כמו שכתוב ס"ר סימן ק"ם אם כן אף אחרן דוקא לאיסור שעיין בו אחרות שמסתרין בה' אבל לא לאיסור אחן אלא דמיון בו אפשר ושוב דבמקום שים עוד לד לסתיר סמכינן אמלאלות דסבר אחן אסר לאיסור אחן אלא דמיון בו אפשר ושוב דבמקום שים עוד לד לסתיר אסרבה נאוים סבירא לה אלא אין אחר גדול מזה אסרבה נאוים סבירא לה אלא אין אחר גדול מזה אסרבה נאוים סבירא לה אלא אין אחר גדול מזה

ז סיר בכם מביו בכל"ם דלין לגויר לאיסור מקומותם דלמין לאיסור לא סיר שיכול ופ"ב פסוק' כתולין ל"ו ומרדכי בפ"ב דפסחים ובכנס סיר' בפ"א בכם ספר פסחור ח מכנס ל' ב בם בגמ' ג מרדכי שם ד ריקח בסי' ב"ים סוד בכם מבי פסוקי כ"ב סת"ם ב מכנס בם כ"ל ז מכנס בם ח בם ל"ל (כן בם דנכרי כרמב"ם בפרק ח' מפ"ם ובם מאמר וכן מי בדשנו לאור כוח כלל לכל מפנינו ולמדו רמב"ם שם מעשה דרכם בר בר פיגם בם כמו מסכת פ"ם (ועיין בפ"ג מ"ם) :

עטרת זקנים

תסח (א) ולא יחנו הנשים בגרי' לכובסות אחר חצות לחם רב בשם הגאון החסיד מהר"ש בפהר"י ז"ל ואין מברין את האבל בע"ם מצאתי כתוב בש"ע אמ"ר הגאון ז"ל ה"ה אף ליטול את הצפרנים אסור בע"ם אחר חצות (מהרי"ל) המנהג הוא להסתפר אחר חצות ע"י אינו יהודי אבל לא ע"י ישראל אפילו בחנם אסור (סודי בב"ח) :

תסח א מחצות ולמעלה · מ"ם · ולמ"ג דסכתה ליכא פסח מ"מ הוי דבר שבמנין שסיס אסור בכל מקומות ולרך מכין אחר להתירו מטא"כ בגילוי שמחתלנה לא נאסר בכל המקומות לא רבמקומות ליש נמסיס וכן כל כיולא בזה (הר"אם ס' ממן) ממ"ם סי' מ' סעיף ס' : **ב** היו משמתין אותו . וגם מיגו רוחם מלאתה מלאכה סי' ברכה עיין סי' לל"ח ס"ח : **ג** מלאכה גמורה · וכל מה דסרי כמוס"מ כ"ם דסרי בפ"ם כ"מ בגמרא ובפוסקים : **ד** מקום שנהגו כו' · ל' הרמ"ם בסמ"ג קסה ממ"ג לי בטוען בו ספטורין שהוא לאסור הא קי"ל דמותר לסקל לסם ולי ביודעין שמותר ומוכנין בו איסור אפילו בשאר ימות הסגה גמי לאסור דהוי כמו נדר וכמ"ם ביל"ד סי' רי"ד ועיל דמיירי ביודעים שמותר ומ"מ לאוהן שבאין לסם ממקומות אחרים לריכים לנהוג מומרי מקום שהלך נסם מכ"ל · ול"ג דמנהג שנהגו ממת נדל כגון שכח בביתם אין רשאין לבמות בשבת אבל אם נהגו בשאר ימות הסגה אלא לעשות מלאכה רשאים בביתם לבמות מבהגם וע' ס"ד דשמתים ובתוס' דף ל"ח ע"ח : **ה** אין עושין · ובגילה מותר עד הגן המגה (נמ' ופ' תוספות דף ב') : **ו** ולדידן כו' · כתב בלבוש אפשר שבמקומו היו מוכנין כן אבל בשאר מקומות שבשבתי לאיתי שעושין מלאכה גמורה : **ז** מפני המחלוקת · דמלאכה א"ח לעשות בלמוס כמו שאר דברים דסרי כשדמתו לחזור (תוספות וא') : **ח** עושה הוא במדבר · כשדמתו לחזור (מ"מ) ואם הוא מדיין מ"ן לתחוס אפילו אין דמתו לחזור

(כד) מותר והחטה והשעורה צריך לשרפם ; דלא חשיבי כמעובלים :

תסח שלא לעשות מלאכה בערב פסח ארר חצות · ובו י סעיפים

א (א) העושה מלאכה בערב פסח **א** א מ מחצות ולמעלה (א) **ב** ב ג ג היו משמתין") אותו ואפי' לעשות בחנם אסור ויש ג מי שאוסר אפילו על ידי (א) אינו יהודי ד ויש מי שמתיר (ב) ד (וכן הוא המנהג) :

ב ה במה דברים אמורים בשעושה מלאכה (ב) להשתבר (לו בחנם והוא) **ג** מלאכה גמורה לחסר בגדים מתם) (ג"ו) אבל מתקן הוא ח כליו לי"ם וכן מי שכותב ספרים (ג) לעצמו דרך לימודו מותר :

ג ו קודם חצות **ד** מקום שנהגו לעשות מלאכה עושים מקום שנהגו (ד) ו שלא לעשות **ה** ז אין עושין: הגה ז (ג) ח ולדידן (ד) מקום שנהגו אלא לעשות (מהרי"ו) ודוקא מלאכות גמורות אבל שאר מלאכות אפילו מנהג ליכא : (מהרי"ב) :

ד (ו) ט **ה** המחלוקת ממקום שעושים למקום שאין עושים לא יעשה בישוב **ז** מפני המחלוקת **ח** אבל **ח** עושה הוא במדבר

דלגי אינו אוסר יותר מכדי קליפה והזסק הוא בכדי קליפה כ"כ ב"י בסס ח"ם ולפ"ם מיקל בסכהוב בדיעבד : **כתוב** בס' תוס' כל פגיני הפסח לא יעשה ע"י אינו יהודי :

תסח א מחצות ולמעלה · סהוא זמן אמיתת הפסח ע' סי' תנ"ח מ"ם · ולמ"ג דסכתה ליכא פסח מ"מ הוי דבר שבמנין שסיס אסור בכל מקומות ולרך מכין אחר להתירו מטא"כ בגילוי שמחתלנה לא נאסר בכל המקומות לא בשאר מקומות ובן הוא בלבוש ס' ממן) ממ"ם סי' מ' סעיף ס' : **ב** היו משמתין אותו . וגם אינו רוחם מלאתה מלאכה סי' ברכה עיין סי' לל"ח ס"ח : **ג** מלאכה גמורה· וכל מה דסרי כמוס"מ כ"ם דסרי בפ"ם כ"מ בגמרא ובפוסקים : **ד** מקום שנהגו · ל' הרמ"ם בסמ"ג קסה ממ"ג לי בטוען בו ספטורין שהוא לאסור הא קי"ל דמותר לסקל לסם ולי ביודעין שמותר ומוכנין בו איסור אפילו בשאר ימות הסגה גמי לאסור דהוי כמו נדר וכמ"ם ביל"ד ועיל דמיירי ביודעים שמותר וא"מ לאוהן שבאין לסם ממקומות אחרים לריכים לנהוג מומרי מקום שהלך נסם מכ"ל · ול"ג דמנהג שנהגו ממת נדל כגון שכח בביתם אין רשאין לבמות בשבת אבל אם נהגו בשאר ימות הסגה אלא לעשות מלאכה רשאים בביתם לבמות מבהגם וע' ס"ד דשמתים ובתוס' דף ל"ח ע"ח : **ה** אין עושין · ובגילה מותר עד הגן המגה (נמ' ופ' תוספות דף ב') : **ו** ולדידן כו' · כתב בלבוש אפשר שבמקומו היו מוכנין כן אבל בשאר מקומות שבשבתי לאיתי שעושין מלאכה גמורה : **ז** מפני המחלוקת · דמלאכה א"ח לעשות בלמוס כמו שאר דברים דסרי כשדמתו לחזור (תוספות וא') : **ח** עושה הוא במדבר · כשדמתו לחזור (מ"מ) ואם הוא מדיין מ"ן לתחוס אפילו אין דמתו לחזור

שערי תשובה

ס"ם : (סד) מותר בזיין בס"ם ובזיין בקוכבים ס"ב בין בכוכף ובזב לחכמים שבתב שלריך מיוס יומים קודם שבת לקטת עוטות סלריך לו לכל הפסח ולהאכילם משת קרייהם דוחק ודוחק אלין מחמילין (ועיין לעיל סימן תס"ו שבמנאר מלאיל בכסא מותר ליתן עוברים לבהמתו ולפשר דבתם מיירי אלין רולה לטוחסם ביו"ם וכיון שבבר ביטל מ"ם ברולה אם ס"ם ופ"ם בגאר מיטב בשם בח"י ס"ב כו"ל כמו חמן בגור מבא"כ כאן ברולה לאחוב עוטות אלו ביו"ם יש לתתיר בוס) ובכר רלוחי לרב בלבח"י בלידד לאסור לקטת הרגילה בתוך הפסח אלא יכיס בוסק חיטים בגלא קוסם בחמץ ולו נרפאם אלא לריך לתרגילה אין לבטל אחת הרגל ויכול לומר נפיכום אלין רולה לקטת הוסק כלו ותיכף לאחיסם בביתאתם ישמר לבטליך הוסק לר"ר סתוס בעוות סבוח ס"ם :

תסח (א) אינו יהודי · עיין בס"ם ושיין בבוח ושבק מ"ח בבתב ס"ף בסא"ר אחיר לא מלאני

לכי לסקל לבמבם נגד מהרי"ו ומהרי"ל ואינו' ברגיל בכל ס"ם ס"ם כו' ומ' לעיל סי' ר"ם לבנין נבילה לארנים בס"ם בתו"ם בבתאתי אם הבוגת כ"ם ובוכח ר"כ בקרבס לקטן בבס"ם סימן תקל"ב ובב"י סי' תכ"ל בסיב עליו ובתב לחין דומה לבטילה ליכא מלוס כולי אחי בס"ם ונם מלילה לבנין בס"י ליכא לחין מקפידין בל כך בלוחה קלת בנין בלארנים מבבת לבבת· ובלא"ם ים מקילין בבילת ידים כו' וכ"ם בבתקים בחבבת לילם ב"י אינו יהודי ואם פ"ם מ"מ אסבר ליטול בידו לו בכיבו דבס"ב לף בחב"מ מרחם דבר"י מ"ם בבטילת מלוס אין לעבוח בן ומי' סי' תקל"ב בכ"ל ולבקר הבוחם מבם בלא בבילת הלארנים : לייטב

חק יעקב

תסח א מחצות ולמעלה · הבשיים מלאכה (מבא"ב בתמיד בסוא זמן הקרבת קרבן וכביחיד בכ"ן) ולף בזמן בזה דליכא קרבן עדיין אאיסור בבקומו עומד כמבואר הבשם בהרמ"ם ור"ן ס' בל שעה והבשם זה הבסו בל בבסוקים לבן רש"י בתב בעם אחר ברי"ם מקום שהבנו שלא יבא מרוד במלאכה ויבבת ביבור המלו ובמיתם הי"ם ובילון מלא דמליה לבדות מבבת"י בכ"ל (ומה שמקבה המ"מ בל מרש"י לק"מ בס"ם בכ"ן ובמ"ם ומי"ם) ובמקל מינב בין הבשמים בכ"ל הבדבה רש"י אם חל מ"ם בשבת א"ב אסור לעשות מלאכה בפ"ם מחלוקת ולילך בין דאז הוא זמן הביעור ומילון המלה מבא"ב לדעת ס"ר פוסק ס דהבשם מבוח הקרבן א"ב בין בקרבן בסח דוחה שבת מותר לעבות מלאכה בפ"ם עד מנחה בילעיל סי' רל"ח וב"ב מהרי"ל בבל' שבת הגדול וז"ל פ"ם חל בשבת מי שרולה לבתמיד בלא לעבות בפ"ם ימתיר מבוח לא פלוג אבל אין איסור בין איסור מבוח קרבן וכן קרייבן בשבת לא שייך לגזור אבל' · ובאמת בלא"ד דאין כאן מחלוקת בלל בעשם דרש"י והיראבלמי בבמבעות מלבת הבוסקים דוחלי בם מרש"י לא בעלם הירבאלמי אלא דרש"י פי' לבדיים שעמו לאבוקם שבהגו איסור בל הבוח פרש"י מעם זה אבל הא דמחלים אסור לבע"ע הבי מסמ"ין אותו בלא בלבד מבעם הירבאלמי ע"ב הבי מבמתין לותו בעוסה מלבבה וקי"ל : ב היו משבתין אחרו · הרמב"ם בפ"ו מהלבות יום טוב בתב ולא"ל אבי מבין אחרו מבן מרבות ובתב הא"ם הבעם דבמתא תמיר מבנידא בבנוהר בפ"ם וכן בתבו בהוספות בבתבות דף ב"ם ד"ם רב בוהת ובערב"י בקדושין דף ע' ע"ב וע' נא"ם סי' ב"ו וקי"ם וקי"ד וע' בבאר שבע ובתשובת ספר אפריים סי' ס"ד : ב היו משבתין אותו · מבמעות הבם"ם והבוסקים דבם אינו רולה בי' בבבבה לעולם פירוש מה ס"ר"ים מהמלאכה יפסיד מתקום אחר ודוקא בבבבה אבת מבא"ב בבאר ע"ם ע"ם הבעבה מלבבה מבבבה אלא בבבבה אחרת לא מבבבין לים רק אאין רולה אבי' בבבבה ולאיסורא הוא דקבביר בי"ם תא נרמב"ם ע"ם מה' י"ם וב"ב בבא"ב וכן מוכח לבריא בבוגיא דבם"ם ר"ם מקים אבהנו וזה אם ס ובבור ודגא בבי"ם בי"ד אבי' מ"ר אבבין מדגא הוא מבבתאין ליה דאיסורא אמ' ליבא לבן אבבבבה אם אי' בבא"י ובאמת לבי"מ ומה אבבבה עוד הא"ם בא"ח סימן הבבא"ב ובבא"ב בבי' זה דבני הבא"י להבדי דבי"ד סימן ע"ר בתב וז"ל בתוכר ס"ם ומ"מ מדבאמר אין רולה בה אבי' בבבבה הוא לאוכרו אבל' ובבי' הבבא"ם בבא"ם בתב בבי הא דמ"ר מרבע אבבוהם אן בבבה אבי' בבבבה ואחד מבייהו אבר מתורבמאין ואם אינה דבוה אבי' לאיסור בדבר בא"ל אין בבבה אבין בבבבה דמבמע דלים בהו אבבבבה אבי' ובבייהו בא"ע ולפ"ד לא בבבה אבדי ד ולאי בבא לדרבע אבוהות אל בבתך אין בבבה אבין ובבבה לאבבבה לאיסורא ליבא

מבבבה

באר היטב

(מב) מותר · ואפילו קליפה ל"ג דבזסק הוא בתקים קליפה · וא"ם אסק לאמתיר כולם · וא"ו אבבבים לאסור בלבולם ולבסיר בבבבאם ואחר אחרונים אבבבבים לבתיר לבאבבי ופ"ל ס"ק ל"ו אבב"ם · בתוב בס' הבא"ם בל אבייני אבבא לא יעבבה ע"י אינו יהודי : [ל"בל אם אומר אבבבא אם לא יעבבה ע"י אינו יהודי :] ל"בל אם אומר אבבבא אם יש בים רק בים אבבבבים בעם אבים לבבה בבוגת אבלבבים אבל אבבבבה אבבבבה ולבתנו לבבתיו בבבבבה אבבבבה ע"ם אבבבבה בבבבבה אבבבבים לבבבבה אבבבבה בי אבן אבבבר :

תסח (א) אינו יהודי · ומבנו לבבבבר ע"י אינו יהודי אחר אבבבבה אבל על ידי ישראל אבור ובא"ם אבבבה יבראל לאינו יהודי ובתב אבבבי"ל ואבבבי"ל דבבה אבבבר אחר אבבבה · וה"ו אבבבבה לבבבבים · אם אבבבה לבבבבל קודם אבבבה · עיין אב"ח ס"ק י"ג ובעיין מ' · דין אבבל אחל אב"ם שון ל' עיין בי"ד סימן ל"ע · ובתב אב"ח דבל אם בבבי בבה"ם כ"ם דבבי בבה"ם כ"ם דבבי בבה"ם · לא יאבו אבבים בבבים לבבבבה אחר אבבבה ע"ז : (ב) לבבבבר · ובאבל אחין לו אם לאבבל אבור לעבבה אבלבבה לבבבבר בבה"ב : (ג) לעבבו · אבל לאחרים אבילו בחנם אבור לבבה (עיין סימן רל"ח) : (ד) אלא · ובבילה אבור עד בבן בחנם : (ה) אבבה · ובבבבה בבב אלא רבה בבבבן אבבבר בבבבבה בב : (ו) אבבלן · עיין מ"א אבבבבן בבה · (ואבילו בבבבה לבבר) · ואבבבבר בב דבה אבים אבבה אבבבר אבבבר בבבבר בבבבב

(ד) החייבין כו' . אלו סב' קולי משום דלמסכתן בסו [קולא] במול המוטד : (ה) דהיינו לתקן מקום כו' . ולפ"ז אין מושבין אותה על ביצים לגדל תסרוסים כי"ד כל היום אלא מ"כ בענין האזכר בסעיף שלמ"ז אבל לרש"י אפילו לזה מותר כי"ד : (ו) ואם נתרבה כו' . כתב ב"י ולא ידעתי למה השמיט הרמב"ם דין זה ותימה עליו דבסוף פ' י"ט לענין יום י"ד לא זכרה אבל בפ"ה מי"ט לענין פ"ב זכרה גם רבא אדם מפני המחלוקת . וכן מי שדעתו לחזור למקומו נוהג כאנשי מקומו בין להקל בין להחמיר

יב והוא שלא (יא) יתראה בפני אנשי המקום שהוא בו מפני המחלוקת :

ה פ אפילו במקום שנהגו לעשות לא יתחיל בתחלה מלאכה בארבע עשר אע"פ שהוא יכול לגומרה קודם . חצות פ אלא שלשה אומניות בלבד הם שמתחילים בהם ג במקום שנהגו לעשות ועושין עד חצות ואלו הן (ד) (יב) החייטים יג והספרים והכובסים אבל שאר אומניות אם התחיל בהם קודם ארבע עשר הוא שיגמור עד חצות . הגה ו ומקילין לומר מלבנים אומניות המכרים מתחילין ושוטין עד חצות אפילו במקום שנהגו שלא לעשות ואם התחיל מבעוד יום בשאר אומניות יא והוא לצורך המשך עושין עד חצות וכיו נהוג (סוד נפש הרל"ם) :

ו מושיבין שובבין לתרנגולים בארבע עשר יב (ה) מ דהיינו (יג) לתקן מקום שיעמדו התרנגולים והתרנגולות :

ז פ תרנגולת שישבה על הביצים שלשה ימים או יותר ומתה מושיבין אחרת תחתיה כדי יד שלא יפסידו הביצים :

ח יג פ גורפין (פי' מוציאין במגרפה והוא כלי מיוחד לכך) זבל מתחת רגלי בהמה :

ט פ הזבל שבחצר לא יוציאנו אלא יסלקנו לצדדים (ו) יד ואם נתרבה בחצר יוציאנו לאשפה

(ז) במדבר וההולך (*) ממקום שאין עושים למקום שעושים לא יעשה ונותנים עליו הומרי מקום ט (ה) שיצא משם י והומרי מקום (מ) שהלך לשם יא ואף על פי כן לא (יא) יתראה בפניהם שהוא בטל מפני איסור לעולם אל ישנה

(יב) ממקום שאין עושים למקום שעושים לא יעשה ונותנים עליו הומרי מקום ט (ה) שיצא משם י והומרי מקום (מ) שהלך לשם יא ואף על פי כן לא (יא) יתראה בפניהם שהוא בטל מפני איסור לעולם אל ישנה

(יג) לתקן מקום שיעמדו

מנהגנו שלא לעשות בלעה לכן מלאכה מלאכה בארבע עשר אע"פ שהוא יכול לגומרה קודם . חצות אלא שלשה אומניות בלבד הם שמתחילים בהם ג במקום שנהגו לעשות ועושין עד חצות ואלו הן (ד) (יב) החייטים יג והספרים והכובסים אבל שאר אומניות אם התחיל בהם קודם ארבע עשר הוא שיגמור עד חצות . הגה ו ומקילין לומר מלבנים אומניות המכרים מתחילין ושוטין עד חצות אפילו במקום שנהגו שלא לעשות ואם התחיל מבעוד יום בשאר אומניות יא והוא לצורך המשך עושין עד חצות וכיו נהוג (סוד נפש הרל"ם) :

ו מושיבין שובבין לתרנגולים בארבע עשר יב (ה) מ דהיינו (יג) לתקן מקום שיעמדו התרנגולים והתרנגולות :

ז פ תרנגולת שישבה על הבצים שלשה ימים או יותר ומתה מושיבין אחרת תחתיה כדי יד שלא יפסידו הביצים :

ח יג פ גורפין (פי' מוציאין במגרפה והוא כלי מיוחד לכך) זבל מתחת רגלי בהמה :

ט פ הזבל שבחצר לא יוציאנו אלא יסלקנו לצדדים (ו) יד ואם נתרבה בחצר יוציאנו לאשפה

מנהגנו שם איסור . ומכאן נהג שלא לאכול פתפ"ן של בני ריינ"וס בביתו משום שמתקבצין שם בחורים מקומות אחרים . וע"פ מ"ש מבדיקות דלעיל ושמא משום דאיסור מלב דאוריתא וכרת הסמיך מכ"ל ולא"נ דבשלמא בדיקה מקרי ליעשה דמנא ידעו שבחורים מה אירע בבדיקת הבשמה רק שבודק יודע אבל הפתפ"ן ניכרים ונראים בשם איסור במקומות אחרים . ומשמע דס"ל דבחורים מקרי דעתה לחזור לאכול מבדיקת כו' . ומשמע דס"ל דבחורים מקרי דעתה לחזור אם מלאכה שהוא מילי דשרשים : **ומ"ש** להתיר לבחורים לאכול מבדיקת כו' . ומשמע דס"ל דבחורים מקרי דעתה לחזור אע"פ שדעתה לגמור אם ב' וג' שנים . ומ"מ לא"נ לאמר כי דמין הנו בקיאין כו' ועוד דאם אין אנו בקיאין יש לנו לסמיר . ואפשר דקאמר שאין לאמות בדיקה אם אנו בקיאין ומסשק אין לאמות . ולא"נ גדול בזה הברכה אלוקים יש בין מדינה למדינה בענין הבדיקות וא"כ היה צריך לנהוג אומרי מקום שילא משם וכ"מ ב"ר ס' ס"ד ס"ט וס"ר : **ובמרדכי** היה יבמות כתוב בני מגנצ"א בשמאן גרמיז"א לריכין בני גרמיז"א לבודיקה בשם קולות ולא בשמוריטין בשם אם דעתה נוטה אחריהם מותר לנהוג בתוכן קולות אף על פי שלהוריה במקומן כדאמרינן פ' בירה ר' אבא במקומו של ריב"ל היה מסלבל שרגא וכתב מהרמ"ם ובמרדכי אחר מסיים וז"ל וע"פ מבדיקות אלו ועוד דהא ר' אבא ס"ל לסתירה כר"ש ובמקומו של ר' יוחנן היה ממיר בכ"ל ולא"נ דלק"מ דהמרדכי נמי פ"ק אם נלאה לו ע"פ הדין שהוא מותר . מותר לאכול אך קושיא דלאמונה במקומה טוענת ואפשר שמעתי זה כתב מהרי"ל שאין לאו בקיאין : יג **והספרים** . אפילו על ידי אינו יהודי לאסור לתפגלא אחר מלות (מעמ"ן) וא"ל הטעם משום שמעה לאמו ומסייע לקמן (עמ"ח) ומשום דנהגו איסור בזה הוא משמע דלא נהגו איסור בזה אלא בשאר אומות אבל בישראל אסור לאסר לאינו יהודי וכתב מהרי"ל ומהרי"ו דאסור לשול הבגדים עיין סימן תקנ"ב : **יד שלא יפסידו הביצים** . משמע דלהוציא בחמלה

וכל שמסיחר שוא גם לבחורים אעפש אין מקום לחלק כין בנגעא לגרמיסה ולכך מלאיר מהרי"ל בהלקח דבר מהרי"ל דגא שהרי אפשרי מנוס דהסמיר בחלב דאוריי' בנגעא"ד ושיין בס"ד יו"ד סימן קי"ט :

באר היטב

מג"ג : (ז) במדבר . כשבעתו לחזור . ואם הוא עדיין חון לבחוש סעיר אפילו אין דעתו לחזור הרי ר"ן פגן אברהם : (ח) שיצא . כשדעתו לחזור אבל אין דעתו לחזור מהר אפילו מקולי מקום שהלך לשם ש"ב עיין מ"ו וכיב אחרון : (מ) שהלך . אעפ"י שדעתו לחזור מפני המחלוקת : (י) יתראה . פירוש בשעה תומרי מקום שילא משם אל יתראה וכו' : (יא) יתראה . משמע דבלנה הוא לכל מידי דאכילה ואפר דברים מוסרין בלעם חוץ ממלאכה דע"ש לעשות בלעם לכן לא אחי מדבר . ומשמע כה"ן דאם כאן ומלאתו אוכל לריך לעכות בפרישה אמאכל אבל בפני ע"ה מיוחדים שום מנהגי אין לריך לכעוסו ואפי' בגרמיס

ם מכנס ר״ם ל״ מיומא דרב מסתים נ״ג כ״ב בפי׳ רב״ו סם ומרפ״ם סם ג סוד כנס מנכנ מסכנו ד סם בנמ׳ וכיב מפמ ל סוד בכם סם׳ מוסרים ע׳ לחתון כ סם בכם מני כמוזי ומכנות מוי׳ בפ״ד ג מכוכם לחנגנים בכם סאר לגודם :

עטרת זקנים

תסט (א) אסור לומר בשר זה לפסח אבל בשר דגים וגבינות מותר (מורי בב״ח דיש אוסרין בתרנגולים (בהרי״ל) ואם אמר בשר זה לפסח אסור לאכלו ואף בהנאה אסור וצריך קבורה משום שנראה כמקריב קרשים בחוץ מכל מקום בתרנגולים אין לאסור בדיעבד כי אינו אלא חומרא לבתחלה כן נראה לי מדברי התלמוד :

יד אפרים

תסט (במ״ו סק״א) מגן ל״ח של מאכילה מליגן לומר כו׳ בל״ז ז (במג״א סק״ב) מיאמרו מקדישו לומר מכח ר״ל דלמ״ו אין בטעם מבזה מאו לומרים מקדישו בחוץ מלה מלה מאו מוס מן מנרמס מאלו מוס מקדישו מכביו ואם כן בנכר מאוסם ליכא למימר מקדישו מבכיו לפסח וז״ל שנרמס מקדישו לומר ולמי מנרמס ולמי מוס זס כל מסוס לומר ומ״ו כ׳ מכנ״ל (הרן מסוקס ובכ״ו מ׳ ודנרין ל״ם לפנ״ל מ״ל מ״ל מ

תעא (א) משעה עשירית • דבמתני' איתא סמוך למנחה סי' מנחה קטנה היא מס' שבועות ומפלגי וסמוך לה היינו מלי שעה קודם לה: (ב) ויין מעם לא ישתה • דבגמ' איתא פירתא מסבר סעיד טובא מגלד גריר וכ"כ ב"י והתו' אבל הטור כ' יין מוחר לשתות קן רב קן מעט כי הוא גורר אתיא המאכל וב"י הקשה על הטור מן הגמרא ורבים דומקים לתרץ דהטור מפרש הגמ' דה"ק מעט הוא שוער לומר מה שהוא שוער הוא הרבה כלומר דב' מדות מ' ליין הא' שעוד מעט ב' בוורר הרבה למאכל אבל לא נלע"ד ס' זה דהא ל"ה לומר שתי מדות אלו ביחד דהא שוער ווורר הם הפכים זה לזה אלא נלע"ד דעת הטור נ"כ כפי' התוס' דודאי כשאיתה מעט הוא מבטיח ושוער ולא גורר והרבה גורר ולא שוער אלא דבא הטור דבליל פסח ס"כ יתהה הרבה דהא יתהה ב' כוסות קודם האכילה ומכל מ' רבינים לו עכ"פ לרובו מ"ה יכול לשתות

תע"ל דהבא אחר כנפלים צריך להתעניה דה"ל בכור לנחלה • כ' בכ"ג מה"ב אם יש ו"ד בכורים מתעניה אומר הש"ן עניני בשם ה"ה ול"ע דלין נכון לעשות כן דהוי ד"ל עולה שבת סימן ר"ל: **כתב** ע"ם בשם מהר"ם הלוי דיכולין הבכורים לאכול על שעורת מילה וכמקמיר תש"ב מה"ל וכמדיתיו נסנו להמיר: **א** ביום ה' • דבש"ס אין מתענין בכמ"ם סימן ת"י • ואם קשה לסה התענין יכולין לעשות קודם שיבדקו אם יהיו לאחר נבדוק (מש"מ מהרי"ל) עמ"ם סימן תנ"ח: **ב** האם מתענה • ומה"מ כתב דא"ל להתענות וכ"כ במהרי"ל בשם מהר"ם • ובמקום עצר יש להקל וכ"ם במעוברות ומניקות ושטי' חק"ן מיהו אם התענה שעם ח' הוי כמו נדר כדאיתא ס"ק דשקלים כל קבן שהתמיל אביו לשקול אל ידו שוב אינו פוסק כ"כ בהגהות סמ"ק ס' קמ"ד: **ג** האיסטנים • פי' אחם לאכל ביום אינו תאב לאכול בלילה:

תעא **א** משעה עשירית • היינו רביעית היום ואם יודע שיאכל בכור לנחלה יתענה ביום ר"ל (רש"י ורשב"ם דף ק"ז והגי"מר וכ"י סימן רס"ג בשם ת"ם): **ב** מעם פירות • **ג** או ירקות • והתוס' בעירובין דף נ"ט ע"ב כתבו

תעא (א) יין מעם לא ישתה • וי"א דשותר לשתות

תע (א) הבכורות מתענין ובבית שאין בכור אין צריך הגדול להתענות (מהרי"ל) • ונקיבה בכורה מתענה גם כן ויש נוהגין לפדות הבכורים בע"פ כמו שפראם הש"ן במערים (ר"ם בשם הכל בו) כשאב בכור ובנו ג"כ בכור האם אינה צריכ' להתענות (מהרי"ל בשם מהרר"ש) שכ' דתענית אב עולה ג"כ בשביל בנו הקטן:

תעא (א) יין מעם לא ישתה • וי"א דשותר לשתות

בע"פ הן מעם הן רב יין כי כל מה שישתה אפי' מעם הוי טובא בהשגרה ב' כוסות הראשונות שלפני הסעודה מהרש"ל וס"ה ב' כוסות הראשונות

באר היטב

לפדיון פס צריך להפעות ופיין מק יפקב • וכתב בפמוכה מסרי"ל סימן י"ד דבכורים כמים ולוים לכריכין להפעות בע"פ אבות רק בכור אם המאכל דאיכו בכור לנחלה ולא לפדיון אם"ם צריך להפעות • ופיין בהגהות בכות יפקב מ"ב סימן מ"ו שבתב דבכן בעולר אחר נאל בן מ' מי מפת סוף שלבים אחיו צריך להפעות בע"פ • גדול בניים אינ"ל להפעות אמפ"י בנם בכסם סיפם בפמכם לא מתעיריכן כולי אפי' מהר"ם • בפב בבכורים אם יש ו"ד בכורים ומפלגים יחד בשמחוד מב"ר אמאם אחר מב"ר אינו אין אם וכ"כ מהר"ם מיאחר מינו אינו בע"פ אין אם בפדיון אלו מפמם אמנבא כרמ"א אלא להפעות אינו בע"ת ואכן לבאם בן אבל בפדיון אלו מפמם אמנבא כרמ"א אלא להפעות אינו בע"ת: (ג) ביום ס' • ואם תל ס"ם בע"ם מפמנין בע"ם • ובתב אמרי"ל בפמוכה אינו אם אינו אינו אינו

ס מרפ"ם גר"פ מרגי פסחי' ו מיר כסם מרי"ף ולוס מסכנס מרפ"ם בסם דסמולל סם ק' :

עטרת זקנים

ישתה הרבה כדי שיגרור ואין לחוש לשכרות כי היין שבתוך הסעודה אינו משכר אבל בין כ'כוסו' אחרונות לא ישתה הרבה משום שכרות וע' בגבורות ה' רפ' נ"ב ע"כ דשתה הכוס כולו או רובו חייבו נ' כוסות הראשונות אבל כוס ד' צריך לשתות כל הכוס המחויב ברביעית משום ברכה אחרונה :

יד אפרים

(בס"ו ס"ק ב') יכול לפטור קודם סלילם עם מרוקם כו' בלתם כוונתו דבלתם מה דשלוך בגמ' ס"ם וכן פשוטים בסמיעמו דמותר לפטור יין ס"ם ולכלורם מלמ' דפטיקם מיש סמרי מיקנו מ"ל לפטור מני מיסות קודם מכילם מלם וס"ל סמין יין מיוק לפטיר סמכל וס"ל ל"ל דשוס מר"ל דלמוכר ומסק דמיני מטום דמסכת מכילם ר' וכמ"ם כמג"ל מ"ק"ר מכו קודם סלילם מיס מפסק כין בכוס לפטילם מס ר' וקמ"ל דמ"ם מרי לו מ"ר מעמר דולמי לין מילון כין מעוך לפטילם לו ר"ז כין המ"ל דוקק מרי

עטרת זקנים

ישתה הרבה כדי שיגרור ואין לחוש לשכרות כי היין שבתוך הסעודה אינו משכר אבל בין כוס לכוס אחרונות לא ישתה הרבה משום שכרות וע' בגבורות ה' רפ' נ"ב ע"כ דשתה הכוס כולו או רובו חייבו נ' כוסות הראשונות אבל כוס ד' צריך לשתות כל הכוס המחויב ברביעית משום ברכה אחרונה :

יד אפרים

(בס"ו ס"ק ב') יכול לפטור קודם סלילם עם מרוקם כו' בלתם כוונתו דבלתם מה דשלוך בגמ' ס"ם וכן פשוטים בסמיעמו דמותר לפטור יין ס"ם ולכלורם מלמ' דפטיקם מיש סמרי מיקנו מ"ל לפטור מני מיסות קודם מכילם מלם וס"ל סמין יין מיוק לפטיר סמכל וס"ל ל"ל דשוס מר"ל דלמוכר ומסק דמיני מטום דמסכת מכילם ר' וכמ"ם כמג"ל מ"ק"ר מכו קודם סלילם מיס מפסק כין בכוס לפטילם מס ר' וקמ"ל דמ"ם מרי לו מ"ר מעמר דולמי לין מילון כין מעוך לפטילם לו ר"ז כין המ"ל דוקק מרי

כתבו דיוק מי מגריר גריר אבל מבטל מבטיע בדבר קל פ"ם : ד מעם לא ישתה. ואם"נ דמוחר לשתות בין הכוסות כמ"ם סי' תע"נ ס"נ סיימו מסוס שמוחה מני כוסו' וכל מה שמות מקרי טובא(מרדכי)אבל מה שמוחה קודם לכן כיון דאיכא הפסק בנתיים לא מקרי טובא (ב"ח ופ"ם) ולא דכ' כוסות שמוחין לפני הסעודה מקרי ג"כ טובא ולא מסבר פ"ד ולי נראה דמעיקרא לק"ם דכיון שהוא סמוך לסעודה אבל אם רצה לשתות (ד) יין (ג) הרבה שותה מפני שבשהוא שותה הרבה נורר תאות המאכל :

ב ה וקודם שעה עשירית מותר לאכול ה"ה מצה עשירה : הנה אבל ן מלה ריולמין בם בלילה ו מהרוים לאכול כל (ה) ז יום מרבעה עבר (ר"נ פרק אלו שוכרין בשם הרמב"ם והמגיד פ"ו) (ו) וקבל מלינו יודע מה מחסרים בלילה מלינלה מדברים ן מוחר לאכילו (ה"ם סי' קכ"ם) ויש מהרין אלא לאכול חומרת בשרב שמח כדי לאכול מרור (ז) לחיתנן (תה"ר ס"ה ס"ג) וכן ביום ראשון של פסח כדי לאכול בלילא שני לחיתנן וכן מהרין קצת לעשות מלכילה מלה ביום ראשון מהלי פשמח (כל בו) ויש מחמירין שוב אלא לאכול שירות כדי לאכול חמרוסת לחיתנן ואין לחוש לעבור בהנה ויש מחמירין שלא לפרר לו לעבור המצות בשרב שמח ה אלא לבא לאכול מהם (מהרי"ו) ואין לחוש גם לזה מלה שמחמם מחקבים בם ומחמ"ב מחמרים (ח) (ח) ומלוכה בין ומנון ר' חיים נקרלת מלה שירים ומחמרים לאכול בשרב שמח (מהר"ו) :

ג ו אם התחיל לאכול קודם שעה עשירית ומשכה סעודתו עד הלילה דינו יא כמו בשבתות ושאר ימים טובים שנתבאר סימן רע"א סעיף ו' : (ומפוה (מ) לרחוץ (יב) ולבלה בפי"ם ולבלות בגדים נאים כמו בשבת ושיון לעיל סימן ר"ם ורס"ב) : יהיה

זה שיתחה כ"כ הרבה עד שיהא שבע כי הוא ולאי מקבלל תאוות המאכל והמוח יפיר על זה :

עד

לא יבא ו"כ"מ דבר בסימן קס"ם בסן לאין מברכין ברכת המזון על דבר שאינו מני פירות ובסוף סימן תפ"ם איתא דמייב לאכול כי"ם כזית פת מטיידין עליו ברכת המזון ומ"כ מאי רבותא בלילי לאחון של פסח אלא כמ"ם הר"ר ס"כ דסוכה דבשאר י"ם מותר לאכול מלה עשירה וסיימו ע"כ שיש בה מעם שמן דביש בה מעם הרבה אין אם כן בלילי פסח אפי' יש בה מעם שמן אין יוצאין בה אל"כ הוא מעם דמעם כמו גבי תוהה כמש"ל ועוד דמי פירות לבד אין מחמילין ומ"כ ליל ללמס מיני פטיטה לאין יוצאין בכסם כמ"ם ס' תנ"ב אלא ודאי אפילו עם מים אין יוצאין מעוס מלה עשירה ועכ"ס מן הס"ב בשם הר"מ : ן מצה שיוצאין בה : ליל דמלה כמולה ונעוסה אין לאכלה בע"ם כל ביום דשמת מלה היא עשיר' תפ"ת מעמע דביום י"ב מוחרין לאכול מלה : ז מוחר להאכילו : תע"ב דלם ר' להאכיל לקטן בידים דבר איסור בע"ם ס' שמ"ב מ"מ דבר שאינו אלא ביטול מ"ע מוחר להאכילו בידים כמ"ם סי' רם"ם : אבל קטן יודע אסור להאכילו אלא שיך לומר לו בשבוע זה מאחר שבבר מלא כריסו ממנה (ת"ה) ואין מילוק בין קטן לקטנה : ח וגילושה ביין ושמן : אשיר נלחת אחר כך מנים אבל מפורלת ואתבשלה מוחר לאכול ומכרך בס"מ דהוי מעבה קדירה ונימוח (מהרי"ב) מש"ם סימן קס"ם סי' ותפ"ת סי' :

שערי תשובה

תעא בש"ע סעיף ה' ויין מעם כו' עיין מור וב"י וש"ו ושיין בסמר רב מהולם דף ד' פ"ד מהגיון חכם לבי ל"ל לייסב סמור דכיון דסוכו לפחות תרי רובי כבי קדמאי כו' ל' בוכת פ"ם :

סעיף ב' בהג"ה לעמם בחלילת מלה ביום ראשון כו' ובחב בגבורות הרמ"ו לבנין בשלה מלוחות בפסח אבל יום ראשון בשבת אב ואלה מדיני דלדיון מי כפ"ם

מעוס סעיף דיו"ם מני ב"ב ומ"ם יאכל לילה כדי שיעור לברכם אלא הרבה מעוס מלות אב לא אלה לחיתנן בליל י"ם אב' פ"ם ובראם מי אחיו מבטל בטוס פסח אלמלות סעודה אלוחות עם מת רשבי ואיבל מעם גם יראה לסרדים אלמנו ושיון לעיל סימן תמ"ד :

בסיבה

חק

כב"י בכתב בהעור מולק מל הרמ"ם בזה וכאמת אין כאן מחלוקת כלל וכן מבמעב לחרים בקילור אסקי הרמ"ם יפ"ם וכן מבמעות רוב הפוסקים דרק עם אסור וכן מבאר לחרים מהו' והרמ"ם ר"ם ע"ם בכא דמקבו ומה לא יאכל ע"ם ואיל בכלנו סימן ע"ם מיני תרגימא כגון פירות וירקות וקטניות וכסר ובגיגים ובילים ובוזלא בהם בע"ל וכבר נתבאר לעיל דאלו מהבון מיסור בקטניות גם תבבל מה' מיגים שבתב בע"ר בשם הרמ"ם ל"ל דהיינו עם מי פירות ואלו מהבון מיסור בכל זה בתבואר לעיל סימן תמ"ד : ג אז ירקות : כתב המ"ם וז"ל והמו' בפירוכין דף כ"ם ע"ב כתבו דיוק מי מגרר גריר אבל מבטל מבטיע בדבר קל, פ"ם ע"ל ובאמת אין מבם רמים כגון ומעיין בם ירמ"ם דבשם מבלל דרך קבישות אבילה בהיינו אבלמתין בו אם אבל ירק לבד מוחר לאכל בין מי בין מבטל בתבטעות אחיות לגון הפוסקים : ד יין הרבה שותה : הטור מעיר לבאות אפילו מעם יין ומיין בב"י אין בב"י אלא בהם לייסב סוגים הם"ם אלייבים ומיין בב"ם וב"ז אפילו בבגין אחר מ"ם עיקר לבחמיר כדעת הם"ם וכ"ם הב"ח ומכ"ם לא יאכל ומה דעי' יקון הבאילה וכ"כ הם"ז : ה מצה עשירה : ואם מילוסם בגמי פירות בם מים ג"כ הוי מלה עשירה ואין יוצאין בה וכן בעלם הם"ם ובאיתי בחמוכות לדבריו בסימן הם"כ הקיב"ם ר"ם דבאיזה מבין פירות הון המים וכתב עוד בהמ"ם ה"ל דמלה נעוסה וכפולה אין לאוכלה בע"ם כל ביום דשמת מלה הוא ומ"ל סימן הם"ם : ו אסור לאכול : בירושלמי דבל האוכל מלה בע"ם כאלו בא על אמו ואבתיו ובעבם בתב הלבוש שמדמה לאדוסתו דבמו מי בטבל אדוסתו מרבה גדול מלאתו בהוא ובסוף בתאוה אלא יוכל לבתאבק לבתאבק עד שבכיים לאוכלם מבבדכין ז' ברכות בן האוכל מלה בע"ם מרבה רשבמבתו אלא יוכל לבתאבק מלה עד בלילה מלה עד מרבה דעי' ז' יקון הבאילה וכ"כ הם"ז ומ"ל סימן הם"ז : הם מצה עשירה : ואם מילוסם בגמי פירות בם מים ג"כ הוי מלה עשירה ואין יוצאין בה וכן בעלם הם"ם ובאיתי בחמוכות לדבריו בסימן הם"כ הקיב"ם ר"ם דבאיזה מבין פירות הון המים וכתב עוד בהמ"ם ה"ל דמלה נעוסה וכפולה אין לאוכלה בע"ם כל ביום דשמת מלה הוא ומ"ל סימן הם"ם : ו אסור לאכול : בירושלמי דבל האוכל מלה בע"ם כאלו בא על אמו ואבתיו ובעבם בתב הלבוש שמדמה לאדוסתו דבמו מי בטבל אדוסתו מרבה גדול מלאתו בהוא ובסוף בתאוה אלא יוכל לבתאבק לבתאבק עד שבכיים לאוכלם

תעב (א) עד שתחשך • דמלה דומיא דפסח דכתיב על מצות ומר״ר יאכלוהו וספסח אין נאכל אלא בלילה וסקידוש צריך סיום בטעם רלוים למצה • כתב מהרי״ל מפלתא בכל ע״ם וי״ם שמוסיף מחזל על הקודש עכ״ל צריך שהיה נמר הסעודה בלילה דכתיב תלתה היום ומדה בלילה מדלוויתה וכמתפיק מאכילתו קודם חציה לא יצא דאכילה לריכה דוקא בלילה מה שאין כן בערב פסח דגם הקידוש לריך חציה בלילה ול״ל הטעם דמצות אכילת מצה הוא בכולל הקידוש וכמבילה בא הקידוש: (ב) ולא על ימינו • דמתא יקדיש קנה לוסם דוסם הוא על ימין ומסתם הכוסא שע״ם הקנה מאליו שהוא משה כלפי ימין: (ג) דבזמן הזה כו׳ • דלהבי״ם ס״ל בזמן הזה א״ל להסב כיון דאינו בחירות בחרלנו בשאר הבנים לסבב אלא יושב כדרכו ע״ז סומכות הביים אלא לסבב וכתב מו״ם ז״ל אבל אינו מיסב מאחר דיש״ם כדרכה הוי דרך חירות וכן המנהג וכ״ם לאותן בליבשין הקיש״ל בשעת סדר שאבל לא יבכמו אלא הנראה דשעה הקיש״ל הוא אלא תזוה דשתו עליו מסני הסמחה ע״כ יבכם בגד מתים ולפ״ז גם שאבל יבכמו ומע״ם סי׳ תר״י לענין י״ם: (ד) אפי׳ אם אינו רבו מובהק • הרלא״ם מוכיח זה מדאי׳ בבריי״תא שם הכל חרם מיסב אשלו תלמיד שם רבו • ודרכינו מזה אמה דא״ר יוכף תלמיד א״ל הסיבה • ודמה לה דמיירי בטוליא דנגרי סי׳ תלמיד חומות ולא דמה לה דמיירי בחיים מובהק • אלא ע״כ דגם בחיים מובהק אין לריך ולא״ל הא מכ״ם אם רבו נתן לו רשות דלא״כ בטוהן לו רשות וי״ל דל׳ הבריי״תא מורה על מיזב הסיבה ובמשלת רשות אין שום מיזב על הרב לתת לו רשות דאל״כ אמאי

תעב א עד שתחשך • דכוס של קידוש הוא אחד מארבע כוסות והולן לריכים להיות בלילה (ת״ה): ב בכלים נאים • כל הטעם טוב למעט בכלים נאים זכר לחורבן חוץ מליל פסח יבכה בכלים נאים ומהרי״ל לא היה מקפתם במסמנות של חיטו יהודי כי אם בפסח וכן מ״ם בשם מהר״מ דהוי נגיבת חיטו יהודי דשוחל אלא מדבת גזלן הוי ע׳ בח״מ סימן תי״ט וקבה אמו בפסח מותר לגזול ויש לומר כיון דאין מבחמת בשר אלא טעם אחת בעמה לא מקיד חיטו יהודי ועיין בט״ז בי״ר סימן ק״ך ס״ט: ג ישב על הספסל • ולא על סקרקע ובמרדכי מטעם דגרסינן יסב על הספסל ונס מוחר לסמוך על יד חבירו כדאיתא בגמרא אבל לא על יד עלמו דמיחזי כדוחב (מהרי״ל): ד ולא עד ימינו • אמא יקדיש קנה לוסם: ה אינו צריך הסיבה • אבל חוך י״ב חדש אין לריך הסיבה (ב״מ) ונס אין לוסב הקי״טל כמו אמוסנין דבלא״ה לבו נלנע ונראה לי דהוא הדין אבל חוך ל׳ על אחר קרובים כאלא נסב ז׳ קודם הרגל: ו אפי׳ הוא רבו • דמסתמא הוא מוחל לו (אבודרהם) כל הסמוך ומיסב נקרא הדיוט (ע״ז רס״ג) ויאא לו דין זה מהירושלמי פ״ק דשבת ובאמת כתב הכ״ם דלריך להתיישב בדבר אחרי כדבר אחר לא לא על יד עלמו דמיחזי כדוחב (מהרי״ל): ד ולא עד ימינו • אמא יקדיש קנה לוסם: ח

כמה פעמים מלינו שמתמרים בדבר שאנו פטורים כו׳: ז שנראה במוסיף. פירוש כיון שאסור לשתות ביציאת מ״ל היה דעתו לשתות ולריך לברך והוי מוסיף אבל בראשונות כיון שמותר לשתות ביציאת מ״ל היה דעתו עליו ומ״ל לברך ומ״ל דהאידנא שאין דרך לשתות בין הראשונות מ״כ ס״ל נמלך ואם שותה לריך לברך וס״ל כמוסיף לכן לא יחזור ויאמר ויסמוך על הראי״ם וכ״מ בטור סי׳ תע״ג וכ״כ הב״ח אבל בכוס שני יחזור ויאמר דהא אפי׳ שותה יין תוך הסעודה כוס שני שיקדמו אח״כ לא היה דעתו לשתות תוך הסעודה: **ונ״ל** דבשאילת הסיבה יהיה דעתו לחזור ולשתות בין הראשונות ואז אם שתה ובאה לכלת הסיבה

וכן כתב הטור סי' תפ"ח מיקנס למוקן: **נ"ל** בכל מקום שאזכר שא"צ לנסב יש לחיטה לנסב כדלתי' לענין סוכה דכל הפטור מן הדבר ושושיהו נקרא הדיוט וכן מלאתי בשם רש"ל:

תעג (א) ואין ליטול ידיו קודם קידוש. כתב ב"י בשם המרדכי מותר ליטול ידיו קודם קידוש דלא הוי היסח הדעת לגבי בשמא שיש הפסק גדול בנתיים אין לו נב"ם ליטול ידיו קודם הקידוש משום דצריך ליטול ידיו עשה לחתיכת לעשות הטיבול ומצלת דברכה לחטוי היתה לנבטה כו' ותמה נ"י פ"ז מה הפסק יש מסי בשמא מבטא וי"ש וגרלה דלק"מ דהיתה בפ' פ"ש גמל ידיו בטיבול לחטון יטול ידיו בטיבול שני. ומפרשים טעמא כיון דבעי לאמיר אברהם והלילא אסה דעתיה וגנע במקום מטוף ומי' הך טיבול שני לחו דוקא דהא אחר המוליא הוא אלא מעילה דסעודה קאתא דל"ה כיון שנגל לטיבול לחטון שולה גם לגמם דהא מוזן לא בעי כוונה קמ"ל וצריך לכנים קלת במרדכי במ"ש משום דצריך כו' וכ"ל משום הכי צריך וא"ל אין ליטול ידיו קודם בשביל הסעודה בשמא ומייתי לחיים כי סיני דאמרינן דצריך ליטול מנים לגמם משום דאפשר בין נטילה הראשונה בהנדה וסלל מ"מ אם יטול ידיו קודם הקידוש כ"ש שנמשך הסנדה וסלל להפסק קודם שאכילה של מצה ולא בגא הכ"ם יש לפרש כן משום דצריך ע"מ ליטול ידיו לגמם אלמא דיש כאן הפסק ואם דנקא לעשות הטיבול גר ר' אחר לגון הגמרא ובגמרא הוא לחו דוקא כמ"ש בשם התוס'. ורש"ל כתב בסדר אלו דיש ליטול ידיו קודם אלא לעשות מאחר קידושין שבשמא אלא דמ"מ יביא אלמו לידי חיוב נטילה ס סך רגליו ויפשף כדי שיהא מחוייב ליטול מקודם קידוש אלא יצרך עכ"ל אלא אחר לר' וא"כ ממילא לטיבול לא בעי נטילה אלא עדיף אלי ע כול מאחילה מעשה בכבל הנשם לא הוי קידוש הפסק ואוכל ע"י נטילה דקודם קידוש כ"ש טיבול ע"כ. ומו"ם ז"ל אצריך ליטול מנים לטיבול אחינן ולחיני יודע תקנה בטוס מנין בהך נטילה יתירה דקודם הקידוש בשמא דאי משום אלא יבנה מאחר הנגה הא ע"כ מעשה הוא דבשביל לחיו מבכך מע"י וכל הנשם מבכך. ותו דתקנה זו קבלה היא כיון שרוחה אחר אזה שנם כן מבכך עליה כמו בשאר הנשם. ובאמת לא נאם לו לברך אבכשו בשמא משום הפסק בדלעיל ע"כ. ויותר נכון כמ"ש רמ"א ע"ש המרדכי והוא מנהג פשוט אחין מוטלין אלא עד הטיבול לחטון. ומ"ש רש"ל אחין לשמות מכל הנשם אומר אני לגולתי יעשו כן בכל הנשם ליטול אחר הקידוש כמ"ש סי' רע"א ס"ש: (ב) ואינו מברך אחריו על הגפן כו'

תעג א שהחיינו. ואם לא כיוך בליל לחטון מברך כל שבעה והוא הדין בכל י"ט (עיטובין דף מ') וכ"ל דאפי' ביוך בלחטוה ולא ביוך ביום טוב אי אי גליות מברך כל שבעה: **ב** ואחר כך יבדיל. ואם מזכר בחמלא בסעודה אלא הבדיל מבדיל בחמלא שעודתו על הכוס ואם היה דעתו לשתות יין תוך הסעודה אינו מברך בפה"ג כיון דאיכא אלונתא שפ ברכות לקבל מ' סימן רל"ם ואם לא היה דעתו לריך לברך ולא יאמרו לבדיל עד אחר הסעודה אלא הבדיל בפסמים דגם בהבדלה אמרינן המבדיל בין קודש לקודש: **ואם** שכח להבדיל עד אחר כ"ה אומר הכל והבדלה על כוס א' דהא א"ל בע"ח כמ"ש סי' רל"ו ס"ג: **ג** ואין ליטול ידיו כו'. דאי הוי נוטלין קודם קידוש הוי משמע שעושין כבר הס"ל קידוש לריך נטילה אבל בכל הנשם נראה כמוטל לשעודה ואף על גב דהכא ג"כ מיבול אאחר הקידוש לריך נטילה מ"מ לא ישלה ע"י הבריות אלא דאיכא ס"ל דאיסור ליטול עלמו קודם קידוש (ועיין סימן רע"א ס"ב) ומ"מ לא ידעתי היכן מצינו שכ"ם ס"ל קידוש לריך נטילה רק בברכות ס"ה מליני ב"ם ס"ל מוסלין לידים ואחר כך מחנין אח הכוס ס"ל מחנין אח הכוס ואחר כך מוסלין לידים והטעם מפרש בגמרא משום שומאה ומשום הפסק בין נטילה הסמוכה לכן נ"ל דס"ל כב"ם ודוקא מזגם הוי הפסק כמ"ש הסוספות פ' ע"ם אבל קידוש לא הוי הפסק אבל בפסח הוי הפסק גדול לכן נוטלין סמוך לסעודה. וכ"ע מודו בזה: **ורש"ל** כתב דיטול מים קודם קידוש ויטול ידיו ולא יטול אח"כ לטיבול והכ"מ כתב דמ"מ יטול מנים לטיבול. ול"ל

לדקיות נגאלו מצא"כ בסוכה (תוס') **יז** כוסו לפניו. עיין מ"ש ס"ש דלאו דוקא קאמר:

תעג א שהחיינו. ואם לא כיוך בליל לחטון מברך כל שבעה והוא הדין בכל י"ט (עיטובין דף מ') וכ"ל דאפי' ביוך בלחטוה ולא ביוך ביום טוב אי אי גליות מברך כל שבעה: **ב** ואחר כך יבדיל. ואם מזכר בחמלא בסעודה אלא הבדיל מבדיל בחמלא שעודתו על הכוס ואם היה דעתו לשתות יין תוך הסעודה אינו מברך בפה"ג כיון דאיכא אלונתא אפ ברכות לקבל מ' סימן רל"ם ואם לא היה דעתו לריך לברך ולא יאמרו לבדיל עד אחר הסעודה אלא הבדיל בפסמים דגם בהבדלה אמרינן המבדיל בין קודש לקודש: **ואם** שכח להבדיל עד אחר כ"ה אומר הכל והבדלה על כוס א' דהא א"ל בע"ח כמ"ש סי' רל"ו ס"ג: **ג** ואין ליטול ידיו כו'. דאי הוי נוטלין קודם קידוש הוי משמע שעושין כבר הס"ל קידוש לריך נטילה אבל בכל הנשם נראה כמוטל לשעודה ואף על גב דהכא ג"כ מיבול אאחר הקידוש לריך נטילה מ"מ לא ישלה ע"י הבריות אלא דאיכא ס"ל דאיסור ליטול עלמו קודם קידוש (ועיין סימן רע"א ס"ב) ומ"מ לא ידעתי היכן מצינו שכ"ם ס"ל קידוש לריך נטילה רק בברכות ס"ה מליני ב"ם ס"ל מוסלין לידים ואחר כך מחנין אח הכוס ואחר כך מוסלין לידים והטעם מפרש בגמרא משום שומאה ומשום הפסק בין נטילה הסמוכה לכן נ"ל דס"ל כב"ם ודוקא מזגם הוי הפסק כמ"ש הסוספות פ' ע"ם אבל קידוש לא הוי הפסק אבל בפסח הוי הפסק גדול לכן נוטלין סמוך לסעודה. וכ"ע מודו בזה: **ורש"ל** כתב דיטול מים קודם קידוש ויטול ידיו ולא יטול אח"כ לטיבול והכ"מ כתב דמ"מ יטול מנים לטיבול. ול"ל

תעג ד תנוקות כו שהגיעו לחינוך כח מצוה ליתן לכל אחד **יז** כוסו לפניו: הגם ואין ליקח כוס פשוט לר כמין קו"ק נגלא"ם מפני אלא יוכל לשתות רביעית כאחד (מהרי"ב) וכוסם של ברכת המזון כלאו הכי אין לוקחין אותו וע"ל סימן קפ"ג סעיף ל' בהגה"ם וכן הכוס של קידוש ועיין לעיל סימן רפ"ח סעיף י' (כ"י) **מז** ה מצוה לחלק לתינוקות קליות ואגוזים כדי שיראו שינוי וישאלו:

תעג דיני כוס ראשון וסדר הפסח עד כוס השני ובו ז' סעיפים

א ה מוזגין לו כוס ראשון ומקדש עליו א ומברך **א** (א) ב ג שהחיינו ואם חל (ב) בשבת אומר ויכלו ואם חל במוצאי שבת ד אומר יקנה"ז ו ואם שכח להבדיל ולא נזכר עד שהתחיל ההגדה ה ישלים ההגדה עד גאל ישראל **ב** ואחר כך (ג) יבדיל: הגם (א) **ג** ז ואין ליטול ידיו אלא קודם (ד) קידוש (רבי' יהודה והרא"ם בתשובה ומרדכי פ' פ"ם) ואם אין ידיו נקיות יטול מעם אבל אין לברך על הנטילה ובעל הבית ח לא ימזוג בעצמו רק אחר ימזוג לו דרך חירות (מהרי"ב):

ב ט ד שותה בהסיבה (ב) ה ואינו מברך אחריו: **ג** ו אם ירצה לשתות כמה כוסות. הרשות בידו ז ומכל מקום ראוי ליזהר שלא לשתות בין ראשון לשני אם לא לצורך גדול

מטולל לטיבול ויסבירו מטולל לקידוש ע"ל דמ"מ בשם מהרי"ל מטמע דס"ל דאסיר ליטול עלמו קודם קידוש (ועיין סימן רע"א ס"ב) ומ"מ לא ידעתי היכן מצינו שכ"ם ס"ל קידוש לריך נטילה רק בברכות ס"ה מליני ב"ם. ס"ל מוסלין לידים ואחר כך מחנין אח הכוס ואחר כך מוסלין לידים והטעם מפרש בגמרא משום שומאה ומשום הפסק בין נטילה הסמוכה לכן נ"ל דס"ל כב"ם ודוקא מזגם הוי הפסק כמ"ש הסוספות פ' ע"ם אבל קידוש לא הוי הפסק אבל בפסח הוי הפסק גדול לכן נוטלין סמוך לסעודה. וכ"ע מודו בזה: **ורש"ל** כתב דיטול מים קודם קידוש ויטול ידיו ולא יטול אח"כ לטיבול והכ"מ כתב דמ"מ יטול מנים לטיבול. ול"ל

ד מרא"ם שם וכשושנים ומרדכי פ' מרדי' שם קמ"ל מ מנהגם שמים קו"ל כ' וכן מנהגם ק"ג בני יקנים"ז ג מא"ם בשם רבו ד מסקנא דגמרא ק"מ ס סוד' בסי' מפ"ה בשם רב אביאם ורב מאי רמ"ש ומר"ל ו מנהגם קו"ל ז כל מו בשם ר' יסונען:

עטרת זקנים

תעג (א) ואין ליטול ידיו כלל כו'. ולדידן שנוטלין כל השנה קודם קדוש אם עתה ישול ידיו קודם הקידוש על ידי שיסך רגליו ולא יברך ואז לטיבול אפילו נטילה לא צריך (מהרש"ל בש"ת סי' ס"ו):

יד אפרים

תעג (בס"ד סק"א) יטול ידיו בסיבול שני. ומפרש שם מעשה כו' ומי' מהוב' מן מיבול שני כו'. בלמה לא בלם לו לגרך. מבאיר בשמת שברי יצטרך ליטול שנית לגמם ולא יגא בנטילה זו מהוא הסמוך כו' כ"ל ב (בבה"א מק"ב) ע' מו' רל"ש סעיף ג' ואם לא כו' כ"ל:

באר היטב

תעג (א) מסתייגו. ואם לא אמר אותו ביום ג' או באחר מבאר ביום ב' אלא בשאר ימים כביאור ואם אין לו כוס של יין בשבת קודם מברך זמן בלא כוס ול"ל אשלולו ביוך בלאשונה ולא ביוך כי"ם בני אל גליות מברך כל בשבת ס"ל. וכתב בה"ל. ובהלא דס"ם בפלגרת מע"ב דשולא ל"ל אמר אמרי לא בשבת. ושוד ל"ל דאם שכח לומר זמן ונזל לחטון ובליל ב' אמר זמן דא"ל טוב לומר זמן מכח לילה לאשונה לבטלמה דאם יום לחטון קודם ס"ב בשנים זמן ביום ב' ואם יום אני קודם מ' אמר זמן מ"י ע"ם. ואם שכח לומר קודם גליות דינו כדלעיל סימן רע"א ס"ה וכ"כ בפ"ש ס"ם בפ"ם. ואם שכח לומר בשבת אין לו בשלומין כלל. דבמיב בשבת אם בשנים אמלם ומרור מונחים לפניך וכ"כ בפ"ל לקמן סימן תפ"ם ע"ב. ואין אומרים אשם ניסים לפי אמת ד' : (ב) בשבת. ומומר לומר בשבת אבל אם אינו ביומיהוה ולא מייתין אמר יפה בפ"ם סימן רע"ם ס"ם מ' : (ג) יבדיל. ואם מכר בחמלא אשלולו אל בכוס ואם היה דעתו לשתות אינו מברך בפה"ג אלא לא היה דעתו לריך לברך ולא יאמרו לבדיל עד אחר בשבת דא"כ יפיס אמוסיף אל בכוס אחר דא"ל ב' קידושים ואל"ל ביאחר מבלה ואל"ל אל כוס אחר דא"ל ב' קידושים אל בכוס אחר אלא אם אינו לבדיל עד אחר בפ"ה אומר אלו ובבלה אל כוס ג' דהא מ"ש בענין אחר מ"א ועיל סימן רל"ו : (ד) קידוש. עיין אמרוים בוס ובעיקר בשבת רמ"א וכן אמרו אמרים בפ"ה ובפ"ה אמרו אמרים בפ"ה דבמלוה אמרו אמרים בפ"ה ובפ"ה אמרו אמרים בפ"ה ובפ"ה אמרו אמרים בפ"ה ובפ"

ת מיר נסי' הפ"ם בסם סמוס' וסרפ"ם ע סם נגמ' קי"ל ר יסוד כ מכנס סם נמ ל מנסת מיי' בסם ר"ם וסמ"ג :

עטרת זקנים

(ב) אלו ירקות שאדם יוצא בהם י"ח עולשין שקורין בלשון פולנים זערזיך (סהרס"ו) ואס"ז כת' שמצא בס' רפואי שאין שום זרוע עם עשב שקורין וקרזאך כבו שרצת לשרש מהרדס"י :

יד אפרים

(בס"ו סק"ד) כי מ"ש אלו מכ"ל ולא לפיסי מי' מחילת אין מוכלין גם מס מכ' מחמר מסכילס מי' מכ"ל :

ונ"ל כמ"ם רס"ל דהא בכל בסמה אין לנו מוסלין ידיס לסיכול וא"כ מימי כסתרי מהרדי ושבב"י סי' קל"ם : ד וכרפס • כתב מהרי"ל מוכנין ליקח כלפס שהוא מוסריקו ס' פרך כלומר ס' ריבות עבדו עבודות פרך. ואלכין היס מסופק אם מותר ליקח פטרזל"ן מפני שהוא טוב יותר מבוטל ממו וא"כ אין מברכין עליו בפה"מ כמ"ם סי' ר"ס ע"כ ואני תמה למה נהגו במדינתינו ליקח פטרזיל"ן ואפשר דס"ל מעל ידי הבער הם מעביריו כמ"ם ולפי מ"ם בשם תר"י דוקא כשאין נאכלין כלל אין מברך שהכל אבל כשמאכלין אין לח"ם מעוזים יותר מבוהלים מ"מ מברך כשהן אין בפה"מ א"כ א"כ ומ"מ דעתי מוכך בזה למה בדבר היס בו סלונתא ה"ל ליקח ירק אחר • ואפשר שאחר ירקות אין מלוים כ"כ בימי הפסח א"כ משום דבגמרא נזכר ירק ושאר דברים נקלפה לפת והיוק שלנו אין נאכל כמו הסוא מי אא"כ בכוס וזה אינו מלוי בפסח • ובטור ובגמ' מי' בגם על מרור מברך בפה"מ ול"ל דמרור שלהם היס רחוי לאכול מי כמו לס"ך פס"ם : ה מי מלח • כתוב בהגמ"י דאם מל בשבת ישפה המי מלח מע"ם אבל בסי' שכ"ח ס"ב אותה דבל מה שצריך לאותה שעה מותר לעבותו בשבת. ונ"ל דלאחר שאכל סירק מותר לסלק סירק ומי המלח מסקערה : ו למעלה מן הבל • פי' סמוך לו : ז זרוע • כתב הכ"ן דעפם בלא בשר לא מקרי תבשיל לכן יראה שיהא מעט בשר סריך עליו (ר"מ) : ח על הגחלים • הפסחים לה היס נגלה אלא בפסח של רימון ויש שורש לחזור אחריו • (ב"י סג"מ) ואסור לאוכלה דאין אוכלין אלי בלילי פסחי' ולכן אסור לגלותה ב"י"ם דאין י"ם מכין לחבירו ונ"ל דאם שכח לגלותה עד הלילה יגלנו בלילה ויאכלנו בשחרית ב"י"ם הראשון וכ"ש לכתב לגהות דיבשל מתיכה בשר וימלקה למסיבין וכ"כ הב"ח ושל"ה ואם אינו רוצה לאכול אלי בלילה פסח כמ"ם רמ"ל מהבג אבותינו הוא נהגו אין אוכלין אלי בלילי פסח כמ"ם רמ"ל דבלאו שהן אוכלין בשר לחבירם בלילה אלא בלילה אלא אם כן דעתו לאכול באותו לילה ויהוס ר"ל כיון דבעלמא כדון אין סיכר כ"ל בסיבל לאכול אוס באותו לילה ויהוס ויכון דבפסח אסור לאכול אלי בלילה וכ"ם אוכ אין לקחן בשבל שבכרכם שעתיק בפס הבית יהודה לסיבל ואנג מיעמת רבים ואחי מ"ם בנית יהודה בפס המ"ם ואסר שם דבלי בעל הבשר) אך במדינתינו לא ראיתי אלא מעשה לגהות אישרא ז אלא מוכנים בהמצות המ"ם דבריס מוחר ושיין לקחן סיתן המ"ו ושיין בכלי סיתן כ"ג מבשנת אפ"ו אל ע"ם בשבת ודרש בשבת הגדול מלאני שהאדות יהיס אלייס בערב שבת כי בשלחלי שבת אסור לגלות אין אוכלין אלי בלילי פסחים ע"ם ואלי מ"ם המ"ם אסיר יהול לגלות כ"ם ע"ד לאוכלו ביום ואפשר דס"ל דלכתחלה אין לגלות בלילה אל אחר מיאכל ביום אחרת אם לא שיש עורך בדבר לשבות כך אלא אלא אם לא המ"ם דוקא הם שכח ואפשר כן אבל לא לכתחלה ולכן כשאל ע"ם בשבת שיש לזכיר לגלות בערב שבת ובדיעבד יכול לגלות בפ"ם ע"ד לאוכלו לאחר : (יא) חזרת • אבאר"ם ר"ל אינו מ"ב סיתן קי' דמ"ם בפ"ם דאין יוצאים בהיינו בשאר יקות אל מין מרור אבל בהמצה אקורין קרין בלנו רוחין בחוס אף אל פי שהרי כמה ימים שהיה ובהריגתו

שערי תשובה

(י) לגיות אבאם"ם ומ"ם ואם שכח כו' הוא אבל הבא"ם בשם מהרי"ו ובמג"א כתב בילגנו בלילה ואוכל ביו"ם כראשון ר"ל אלא יגיעשו לגיבר אסור אבל אלא בלילו ר"ל ויאכלנו אחרית אבל ר' אם בלחוצו לילה מוחמנים דאם בלילה אסור לאוכל אלי ובראה קלת אלבון אז אמ"ם בשאר בית יכודש אאין לאוכל אלי גם ביום ולילי אסחים לרבותא דאיקים אינסו לאוכל אוס כו' ואם כן איסור דאריו כך הוא אאין לגלות בלילה אלא אם כן דעתו לאוכלו באותו לילה ויהוס ר"ל כיון דבעלמא כדון אאין איסור כ"ל בשיבל לאוכל אוס באותו לילה ויהוס דבפסח אסור לאוכל אלי בלילה וכ"ם אוכ אין ראיי לגלות כלל (ושיין לקמן בשבל שבכרכם שעתיק בפס בית יהודה לסיבל ואנג מיעמת רבים ואחי מ"ם בנית יהודה בפס המ"ם ואסר שם דבלי בעל הבשר) אך במדינתינו לא ראיתי אלא אמעשי לגהות אישרא ז אלא מוכנים בהמצות המ"ם דבריס מוחר ושיין לקמן סיתן המ"ו ושיין בכלי סיתן כ"ג מבשנת אפ"ו אל ע"ם בשבת ודרש בשבת הגדול מלאני שהאדות יהיס אלייס בערב שבת כי בשלחלי שבת אסור לגלות אאין אוכלין אלי בלילי פסחים ע"ם ואלי מ"ם המ"ם אסיר יהול לגלות כ"ם ע"ד לאוכלו ביום ואפשר דס"ל דלכתחלה אין לגלות בלילה אל אחר מיאכל ביום אחרת אם לא שיש עורך בדבר לשבות כך אלא אלא אם לא המ"ם דוקא הם שכח ואפשר כן אבל לא לכתחלה ולכן כשאל ע"ם בשבת שיש לזכיר לגלות בערב שבת ובדיעבד יכול לגלות בפ"ם ע"ד לאוכלו לאחר : (יא) חזרת • אבאר"ם ר"ל אינו מ"ב סיתן קי' דמ"ם בפ"ם דאין יוצאים בהיינו בשאר יקות אל מין מרור אבל בהמצה אקורין קרין בלנו רוחין בחוס אף אל פי שהרי כמה ימים שהיה ובהריגתו

חק יעקב

מרומנטורג וכן אסקנת הב"ח אף לדעת הרא"ם ע"ם : יא כדי שלא ישתכר • ולא"ז מאמר מאמר אסיגרין מותר לשתות אבל לפפ"ם המרדכי בשם דבין ראשון ושני מותר לשתות המרגא מגרר נר"ר ויאכל מלה לתיאבון אאסר דאסר מאקים אסור לשתות בין ראשון לשני כיון אאיגן נוררין אבן לא מלינו בכוס פוסק הכם איסור בזה רק ביין הוצרך להתירו אלא יבא בכוסף אל הכוסו"אגם אלא תיאבא המרא מאמיד אעיד ועל"ל סי' תע"ב : יב וברפס אי ירק • דהיינו אבאכל מי ומבוטל אמבריכין אלייו בפה"מ כדלעיל אל ר"ם ובוכגין ליקח מה אקיין איסור זיל ומוב ליקח כרפס אהוא מוריקו"ן ס' פרך ס' רבות אבנו ע"ודת פרך וקוריין בל"ם תיאך וכ"כ אמרוים : יג אי מי מלח • ואם אל בשבת יעשה המי מלח מע"ם ואם לא אעשה מע"ם ואין לו תוחן יעשה מי מלח מעט אמבואר לעיל סי' אכ"ח : יד ואחר זבר לחגיגה • אמר' אל ע"ם בשבת נ"כ אסיק אסור דיקה ב' תבשילין דלא כדעת הרא"ם ול"ל: דבקיר"ו אסקי הרא"ם אסתיק דיקה ב' אבשילין אף בפ"ם ל"י ודע' הרא"ם בפאת אם לאיסך: מו זבר לחגיגה • והרוקה כתב מ"ר אלוקחין ב' אבשילין זבר לאמה ולאחרן : שו וחרוסת והם יהיו יותר קרובים • כפ"ע ברפס כן בשם אמהרי"ל ובאמת במהרי"ל לא אלאמי כן רק אכתב מ"ל דאם אל אמרוסת אמות אלו אלגם חזרת ביותר ניכן והוא בסול ושב כמו אם אלגו קורין במדינות אלו ביים אלאמטן בנ"ם והוכלין אותו זהו אמין לחגיגה ע' בג"י אכתב אלוה בחזרת אמ"ם שהוא אמוקה ואין בה אמרוים ע"כ ע"ם ערוך הרוקה אבי בר הדיא דאמר לרבא אריר אסקן כחסא ל"ל הא"ם יש בה אמרוים קלת ובערוך ב' דחזרת אלין הוא אבא אמה ובאגודה כתב ז"ל אם לא אמלא לשונו יקח אעריסל מכ"ל ושולטין בגמרא הימנא אריסא"ל ועיקר פי' שולטין דמיבאסקי ובגא"ו הילגוי ו"ל כריסאיגו עכ"ל וכ"ל כתב אלאתי שהוא אבריוים והוא אלוי אלגינו אבבלין אותו ואוכלין אותו עם ליקר ותומן לבאל אמרוים

באר היטב

לסיר לגרך כיון אאין בע"ה זו אל אלמלות אלא דהוי אאסק גדול וכן נוהגין : (ח) ירק אחר • אבוב מי ראמיבל אאבכרכן שלו בפה"מ בפ"ם אימן ר"ם • ומיבגן ליקח אם אקורין אים"ן ושוב ליקח כרפס אהוא מיקיקין ס' ארך כלומר אם ר' רבות אבבו אמרוים אלך ומיקין כל"ל אליקר ל"כ אבבוים ועפ"ל : (ו) מי מלח • ואם אל בשבת יעשה אמי מלח אמ"ם ואם לא אעשה אמ"ם ואין לו תוחן יעשה מי מלח אמעט כפ"ם בתוחן אכ"ל ע"ו • ובאמ אמ"ם ע"ל ולאחר אאכל אסיק אלוקר לאוק אסיק ומי אמלח אאקערה : (ז) דאגיגה • אלילו אל אבא אבבת ואיין בפה"מ ר"ם בפ אמרי' אאוגלינים ואמרי' אקורינ"ל אבבריים אם אבר בנאמת ואיין ד' אסרן בוס : (ח) ויאבר אקערה • אבר אקערה אל אמרי' ז"ל אוקאם אבבר אן בחיים וז"ל אבר אקערה אל אאמרות יאו אבבר אוס ואוא אבבת ז' אלוא אמרות ואבבת אבבן לאעלה ואתיין לוי ולאמים אמנו' אינאל אבבר ג' אוגן לאבא אילאם ואבר בר אבבת אבבר ואבבר ואבבר ואבבר ג' אינים אבבול אוא אל אילים אבבלא ואבבר אלו אבר' אבבים לאעלה אל בנ' אלוא אסיינו אלוא אבבא אבר ביאן אלך ואילם אבבא בגאמלל אלך אבבר אבבא ראוא לפ"ם בלאלא בין אבבלא אלים בי אם אבבים אן אבבר ואבבר אלוא אבבר אבבר אבבר

ממנו כי לוקח מעצר כ"כ כמו הקלף שיש לו כח יותר: (ו) נוטל ידיו לצורך טיבול ראשון. דכל שטיבולו במשקה לריך נטילה: **מכאן** יש תוכחת מגולה לאותן שלין מזהרין בכל הסנה ליטול קודם שיאכל דבר שטיבולו במשקה מה נתחדש הלילה הזה מכל הימים שבשנה ואם בא לטהר מלמו ספי בלילה זו ה"ל להזהר עכ"פ בי' ימי התשובה שהזהרים הכל לאכול את של ישראל דוקא אלא אולי שלין כאן אלא מסרון זהירות ואין מדקדקים להשוות מידותיהם: (ז) **ולא יברך על הנטילה**. בטור כתוב והרא"ש כתב שהשיגו אין לריך לברך שטבולו במשקה וע"כ לא הי' בשם הר"י והרלה לברך וכ"כ הר"ם בשם הר"י: (ח) בשורש מ אלא שבעלין אין יוצאים יש יג אלא א"כ הם לחים ובקלחים יוצאים בין לחים בין יבשים כ ג אבל יד לא בבושים ולא שלוקים ולא מבושלי וכלם מצטרפים (יג) לכזית שהוא השיעור שלהם כב ם ועיקר המצות בחורת אם אין לו חורת מ יחזור אחר ראשון ראשון כפי הסדר שהם שנויים: הגה ואם אין אחד מלוו סירקות יקח בג לענה **טז** בר מו אחר ירק (יד) מר (אגור) בת וחרוסת ושאם ע"כ שהגין בו **טז** בו משש (טו) חומץ או יין אדום זכר לדם (טוב) ושושן החרוסת מפירות שנמצלו בשם ישראל (תוספות פ' ע"פ) כגון תפוחים תפוים אגוזים רמונים שקדים וזתים עליו תבלין כגון קנמון וזנגביל **יז** בו סדומים (טז) לתבן סדיו מגבלין בו סדיש: (טוב)

ר (ו) פ (יז) כה נוטל ידיו לצורך טיבול ראשון (ז) ולא יברך

שיטיל מים ויפסיק ושאם הרא"ש לפי שאין הנטילה משום סרך תרומה כמו בלחם אלא משום נקיות והשתא אין אנו נזהרין בנקיות כמ"ש התוספות פ' ע"פ וכתב ב"י שמ"ש וגל"ג אין דבריו נכונים וכיון בקרקע מש"ה שוי כקרקע בכ"ל ל"ל דהכי שיטתו כיון דמבור אינו מתקיים בקרקע הוי כמבלעין ונקיים הא"י ביאום ומנוי רשות ושוי שימוש לשות ביד הסילאל וא"מ ל"ש דהא ק"ל כל המחובר לקרקע הוי כקרקע כמ"ש פ' תרע"ז ס"ג · וכ"ם כשנשרש בקרקע כמ"ש בי"ד ס' ו' סעיף ב' ובנמ"מ דסלוגתא

סימן ל"ה וס"ם קל"ג · ואפשר דמיירי שהמבור כבר נתבטל כל לרכו ושומר ליתלש כתלוש דמי: **טו או שאר ירק מר** · כתב הס"ר ז"ל בגמרא מוכח דאינו יולא רק בחלו הפנים במשנה וס"ם התנור שיקח לענה גר' שהוא מפרש המבור הוא לענה · ולפ"ז בשאר ירק לו לטובא בלא ברכה ודברי הרב ל"ש עכ"ל · וא"ל בסיון שאמת בכוונת שתנור דהרי כתב כן בשם מהרי"ל וז"ל מקרי"ל בתשובה מי שאין לו לטובא מירק המוקדם במשנה מוקדם למלוה ושם שהרבשה מינין מוחכרים בהר"מ בל"ח (המ"ל) ותשב"ן כתב ליקח ווירמ"ש בל"ח דהיינו מרור דמתניתין ושמעתא דשא מיכא מתן דמהבר המרירתא לכן אי ליכא אזרת לגולי עלמא מרירתא עדיפא ותנורה כתב ליקח מטרטר"ש דהיינו המכא · ושמא בסיבל הלא אתבריר דשלפי"ן קיבל"ל דבשהוים כתב ליקח קורבל"ל לשיבול ראשון שמעא דאינו יולא בו ידי חובת מרור עד כאן לשון מהרי"ל ותנורה כ' ג"כ המבור הוא ווירמ"ש וידוע דלענה הוא ווירמ"ש בלשון אשכנז · וכמנהגי מהרא"ש כתב מקיש שאין לוקחין לענה שקורין ווילמי"דא אי אתר דבר אחר אבל בזמן הזה המבור דמתניתין כולל לכל סירקות המרים וכך כ' רש"י בתומם כל מבר מר בקרא מרור אבל בגמ' לא משמע כן וגם בסוכה דף י"ג איתא דאמר' מרירתא דלגמא אין יולאין מפני שיש בו לווי דלריך שיהא שמו מרור בלא שם לווי וגם בכוונת רש"י לומר שבכל קרוי מרור אבל מ"מ אין יולאין אלא באותם שנקראים בשמא מתן תורה מרור לכן אין לברך על אתר ירקות: **טז** מעט חומץ · ואם אל בשבת יהן בו המשקה אבל בשבת (תוספה) ע' סי' שכ"ח סעיף י"ז דעל ידי שימוי מותר לת"ז המשקה בשבת דהיינו שיתן המשקה תחלה ואח"כ ירים לתיבה המרוסת: אין הדומין לתבן · שאין נידונין היאבד והן מרוסים (ב"י ובקה) ומהרי"ל כתב שלא יזוך

באר היטב

לבריסה · ובשאינה תכם לגי סימן קי"ם כתב שחורת בשבתיו שוא שיקח שנקרא בל"ש שלאם ובלבון שבדר שלא"פם · ויש בו בסימנין שתמוהים בגמ' ומשני שבתלוים לשבנו אין מנוי בוחן בשבת לא מוהבלין לקחתו מבור ולוקחין אחרי"ן שהוא תוכלת ושיק מוהים מוהבא שאינם יכולים לאכול אפילו מלי זיש מתחת מוהים ובשבלין מלוה מרור אל"ל עיין שם · וכן בשעתי מלינו אחר שבאתן לוהו שבשדיות המות מלוי אלא מוהם ביומר ניכן וזהו בשל ובב כמו אם שאנו קוראין בחדרים אלו סוי"ם שלעין ולאוכלין אותו בה בפנין לבחור ועיין תק"ד ובקב: (יב) בשרש · שירוה שרשים קטנים שמתבלים לכאן ולכאן אבי שורש מגדול אבו עוטר שיקח הוא בכלל קלח מהרי"ו ועיין ש"ו: (יג) לכזית · דהוא כמו אלי בלשון פרבעולא ולריך שיעור זה בכלישות אלבד הריות אבין שבלים בפ"ם סימן תפ"ו ויש ליזהר בזה דאל"כ ליקח לו אחיים אין מהור שבבר אלא ביזבר · ואם א"א לו בכל שב"ל יאבל אשם בפו לוהר אשם מרוחים בלא ברכה ולאלו לחוק אבאר בכל יבולבו אף אם יבאוב אבלו לקיים אלוה אל"ל בחב"ל סימן תפ"ב ס"ו: (יד) מר · ואבל אקיים אף אי"ה בעבין אחר שב"ש אין לברך רק אל אלו אחיים דקא חביב בחתיתין וכן אסכמת הב"ך ובמ"א ח"י: (טו) חומץ · ואסור אחל לאחים בשבת לריך ליתן אשתקה אבו אש"ם ואם אבת לריך לעשות ע"י שיטוי אחר כך יבוים בו אחרוסת בחב"ל סימן ב"א אדיף ס"ו ובל"ב אמ"א ושיין אם בפ"ו אדיף קבן ל"ר דאוסר ליתן אחרוב ליתן אחרוב אחרוסת אלא בשאיב (טו) לתבן · ולא יזוכן אשבר כדי שיטוי אחרוכין כ"י: (יז) נוטל · דבל שבישולו בשקה לריך נטילה ובתב אם ב' ומבלין יש אוכלת אבולה לאוקם בשאינם נוהרים בכל אשבם אלא ידיאים לנהרים אשיבולו אשקה דמה

חק יעקב

המרירות ובהג"מ כ' אם א קורבל והוא ב"כ מלוי אלינו אף בתהרי"ל כתב כיון שבאזורים כתב ליקח קורבל לטיבול ראשון משמע דא כי יולא בו ידי חובת מרור · ומאכל אדם"ר מרוביים ובערוך קרדו וי"ם מרודיין והאחרונים כתבו שהוא אם אם קוראין בל"ש קראין לו מערבך וכ"כ התי"ם וש"ע בתם אבא אבא על הרא"ב אם וכן בתשבם המנהג בחדיות אלו ליקח קראין למרור ומערבין על הצלין וקלח נוטלין לברכה תרתיגיה לוקח בש"ם אלוותא דיקלא ואדם"י ווידלא ובכוקח אגרוזין מרור בש"ם מרבייתא אדם"י אחיר אוייל אפורן ובאגוזה אבוא ווערמיטה דהיינו לענה: יש אא"כ הם לחים · משמע אפילו אינם יבשים לגמרי רק כמוהן אין יולאים בהם כיון שאינם לחים בש"ג ריש"ז בש"ג וכן בתשבות רוב הפוסקים וכ"כ בש"ג והא דקאמר בש"ם שיולאין בכמוהן קלי אקלחים כדמשיק הש"ם ובקלחים כיון דקי"ל דיולאין ביבשים כ"ש בכמוהן שיולאין בל"ש ואף אבאם אמור בתבתי לפי שבש"ם כתב אל הא דבקלחים יולאין בין לחים אמשמע דאין יולאין בכמוהן וכן אמשמע בזאר ורמב"ם אבל"ל והוא אעשות הדשון המוכח וקלי אאלים וכמ"ם ואל"ל אי' אלא הם אתנם בעבר מבע"י כדי אבוא בבמה אם אומר לילה ע"ם: ב אבל לא בבושים· רש"י פי' בחומץ וכתבו אחרונים דרש"י אזיל לשיטתו בש"ם ר"ה אי' ס"ל בשמו דאין דין בבישם בבשים רק בחומץ ולא אבל אמן קי"ל דדבר אחרי בשים אע"ל הוי בבוש בשמים לכן בתבו דים לאמתות בחומן הנוהגין לברות אחרור ושומר בך אע"ל דאין יולאין בה · ולע"ד נראה דהמנהג אל ישראל אורה היא (שורין לוהו כדי שיהיה אפילו לחים ולא בחומץ וכמ"ם בש"ם י"ם) ויש לחם אל מה שיאמרו דאף לאחומן בחומן בשאם בבוש וכדאמר בש"ם בשים אע"ל לענין בלישה ואלישה מ"מ בחן מודו דדוקא בחומן בשאם בבוש ד' ל"ש בבאי בריישא בלון אל דבר בל אים בו אעם אדור יולאין בו וכל אלא בבבה בחומן עדיין יש בו אעם אדור וכן אבר נראה בעין ובחומן ודאיה לוה אל' אמתני' ובריישא אם דקתני אבל לא בבחומן ולא אלוקין ולא אבושלין ובתבו הוספת אם ח"ל לא אלוקין ולא אבושלין אבאם דאל"ה הוי זו ואל"ל זו וכן אמשמע בבמה דוחבתין אל"ל אחוספת וכן הסכמת הפוסקים · ואתבתי אקם אל בל בנים יהיה זו ואל"ל זו בריש דקתני אבל לא בבחומן דהוא אחות אבישול וכ"ם אלוק ובבישל דקתני אבל לא אלוקין ולא אבושלין יהיה לא זו אף זו כיון דאלוק הוא יותר אביישול אלא ולהי דהאי בבחומן אייירי בבבחומן ובבירה ואעם אמיתן אאבם אבישל אעם אדירות יותר אל אלוק ואבושל בבים וא"כ בל אמבאי בחוא אחתא אתתיים בדרך לא זו אף זו ואשמא בלון אל דבר לאחויי בבחומן בבים הוא בו אעם אדור יולאין בה ובר אן בל דין בתבתי, בבארי אי"ו דעת בתם פוסקים ולאן דין בבבים בבים אע"ל אע"ב דלענין אישור בי"ל לאתמיר

שערי תשובה

ובתריאתו כו' ובעין בבוא"ת בית אתרים אינן מ"ג דאמ"ג דודאי ע"י בבבים אתנבל אתריאות קלת אך כיון אאבל לא אבוא בתריאות ובודאו אריף אבבם אל דיולאין בו וא"מ אין לבקל כיון אבוא"ת אבבל קראין ואתני' אמ"ם לא בבבים ובבעת בדחק יש לבקל כיון דבלאל אבי אה"י אינל בבבים אבים ואף אבאחתרוים אלקו אלו אם אם בקראין יש לנרף אבבים אבמ"ם וא"ם אבבים ונדולים בוהבים לנאת ידי אינת אבור בקראין אנל ואחוקה כיון אבינינו ראוות אבבדיין אוא אריף אבוד אם לא בבשומד אבלה זמן אדוך אמ"ג אאם אבאחתריות יולא ובבבל אר לאחוק ולאי אלאין יולאין בו בכל ע"ם ואבאחתריות יאמיר לענמו אבל לא לאחרים בארב בדורות אלנו אלינו אמנו אבבלה אבוא אריף אבור אנינ הרבה וגם בי אוא אובבה דאתי לידי קולא אע"י ובבעת בבליתו כל אה דאבבר ויאמינו דלית בים בוית ובינן בבו"ת ל"ל אבבים אבבר"ם אבאחר בבם וב"ם בחבובה אבתר אתף אחרידים אל דבר ר' ואוכלים אן הקראין באקום אבאחרת אבוא לאם בא אאלאם אנוי אבוא אדנו קבן אאוד קורא אני אל הקראין

: לענבו אם אין לרך לעשות ע"י שיטוי ולאן דבריו אוכרחים גם אשולה אל יהי שיטוי ולאן דבריו אוכרחים גם אשולה אין נזכרים בזה אי"ו

(ט) ע ב

ם אם בגמ' ג אם בתבנם ם אם בגמרא ש בגמרא מיי' פ ליינאפוי בפי' קנת סעיף ד':

יד אפרים

(בס"ו סק"ו) בשור בשר ובר"מ מבוקשות בשר אבבבבבה כו' ובשם בר"מ לפי אאין בבבבה בו' ואחזור יש לאמוש אל אלבוש בתבר אבבלאם אלא אבבי אבבר לא אים ביבבל ביבבר אבבבבבה בו' דאי לא אים אבבבל אלא אבבי אבבר לא אים ביבבל ביבבר אבבבבבה בו' בגמ"א ס"ק י"ר) אינו אבקיים בקבקבה אור בבבלאין וקיים אי"ו ביאום ואור אינו בבום ביד ישראל בל"ל: (שם ס"ק ט"ו) דאפי' אבירבא דאבבא אין יולאין אבבי אים בו' ובשם בבבינת בב"י בראם לוהר בו' בל"ל: (שם ב"ש סעיף ח') אוקם אינבא אא"ם בבים אבבר לריך לגאין אם ס"ק י"ג אבבבא"ת ואבתיק אלבקן ובל"ל בבבא":

ידוך לותם ויכיו מרוכים: **יח פחות מכזית** · דאם יאכל כזית יסיר ספק אם יברך ברכה אחרונה (טור) לכן אם מיכע שאכל כזית לא יברך ברכה אחרונה: **יט ומברך בורא פרי האדמה** · קודם שיכול כדי שיהא עוכר לעשייתן וס"ס במדור (מהרי"ל) וקשה דהא הברכה לא קאי רק על שהכילה דמברך בפ"ה וס"ס נבי מרור וע"ש: **כ ויבצענה לשתים** · דבפיק לחם עוני דדרכו של עני בפרוסה: **כא ויתן חציה** · פירוש מליש הגדולה (מהרי"ל ס"ס): **כב תחת המפה** · ויש מוהגין לותם על הפיסון זכר ליציאת מצרים: **כג ויגביה הקערה** · ולי"ל לפסיר הבשלין (טור): **כד הא לחמא** · ליסגא דקרא דכתיב לפנן ונלמו את הלחם אשר אפיכלתי אתכם ונו' ואין לפכם הטפסת ולומר הכא לחמא לו הא בלחמא (מהרי"ב ד"מ מס"מ) פי' דיש אחין רולין לומר הא לחמא מפוס דאין זה לוחנו הלחם ממש שאכלו ישראל ולכן מביא ראיה דכתיב בקרא לפנן יצאו את הלחם אשר אפיכלתי ונו' וכרי אין זה הלחם שאכלו אבלי אותו שאכלו כבר אכלוהו אלא דומנת הלחם ס"ל דומנת הלחם ומיכו אין זה ראיה דהתם לקח מלבנה מן א"כ מייך אשיר לומר את הלחם אשר אפיכלתי דהא נפתייב מזמן הסוא אבל הכא אנו אוחין מצות מדשות ואין מייך לומר הא לחמא וכו' לכן אומר הא לחמא אלא הכא אינו מיבול זה מיכרי ורבב"ם מפוס מיכרא לפי אחין בני אדם דגילין לאכול ירק קודם הסעודה והתיוקי יאכלו ע"ז ונראה שהמנהג יהיה לפס דאי לא היה מעבל אלא הני אמרור לא היה ביכר דהוס מפוס מלוס אלא כדרך בני אדם לעבול תוך הסעודה ע"כ אקנו לעבל קודם הסעודה דגזה מראזן אחין המיבול בא מחמת הסעודה והוא סימן לביבול הני אמרי אמרי אלא מחמת הסעודה אלא מלוס מכמיס כנ"ל לפ"ר רש"י ורבב"ם: (ח) **פחות מכזית** · לפי שאם יאכל כזית יחמייב לברך ברוא נפשות ויש אלונתא בזה אם מייב לברך לותם על מיבול ראשון ע"כ טוב שיאכל בענין אלא יהא בו מיוב כלל והאלונתא היא בין ר"י לרבב"ם דר"י ס"ל דהבדה והלל הוי הפסק בין המיבול להסעודה כמו שאכתוב לענין ונטילה אלריך ליטול ידיה לאעוד' כמ"ש בס"א הכא נמי לענין ברכה אחרונה על המיבול ואין ברכת המזון של הסעודה עוכר לותם לאכל הרבב"ם ס"ל כפי' אבי הרא"ם דדוקא לענין נטילה אייב הבדה הפסק דדלמא נגע במקום המטוף בנחיים אבל לענין ברכה אחרונה לא כמו אא"ל לברך בפ"אא על המרור מעשה דנפסר בברכה זו מעשה בביבול הראשון הכא נמי לענין ברכה אחרונה על המיבול אל' אסור ממנו דסיך להסעודה וכאלו אכלו אכלן בתוך הסעודה וי"ל דלאו מעוס אעם אין אדמה ומברכה אחרונה אמרור אלא דבאלונתא זו שייכא עוד אלונתא לענין ברכה אחרונה אם בזמנים אבל ביבול ראשון אם הפסק בנדבה והלל. ונראה דבאלונתא זו שייכא אל

כתוב ונלמד לפניו שירה מדשה הללויה גם זה אינו נכון כיון שאומר ונאמר ממילא קאי על הגאולה העתידה · ובקצת ספרים לא כתב כלל רק שירה מדשה וכן נכון דבאמת קאי על הגאולה שעבדה שרי קורין הלל המצרי · ומברדני של זקני מהר"י בר בצלאל ז"ל היה נקוד ונאמר בסגול וזה נכון פסי ושייך לומר שירה מדשה כי נאמר בסגול הוא לשון עבר :

תעד (א) **והמנהג בין האשכנזי' כו'** · אמת שזה דעת רב שרירא ורב האי בשור וצ"ע באמת הא זה כותר לא זה דאם מברך בפס"ג של כל כוס ס"ב קי"ל הבנדה והלל הוי בפסק כדעת ר"י רסי' תפ"ג ומדלא צריך ברכה אחרונה אמר הכוסות הראשונות ס"מ דשייכים הם לסעודה והבנדה לא הוי הפסק כרשב"ג · ופשוט שמעשה זה באמת כתב הטור וא"ל בסכים לדבריהם בברכה אחרונה שאין לברך אלא אחר אחרון אבל לא כל מעשה מכל לא בהאשונה לענין בפ"בג על כל כוס מעשה שזכרתי וא"ל שעשה הגאונים דודאי לא הוי הפסק ואפ"ה צריך בפ"בג לכל מ' כיון דהכוסות הקנו ד' כוסות הוי כמתנה בפי' בשעת ברכה שאין בדעתו לפטות ממנה ברכה זו אלא כוס זה כיון שצריך לכוס אחר חייב לברך עליו בא"ל · אלא קאי אמאי כתב לעיל אלא יאכל בעיבול ראשון רק שהות מגזית ורמ"א לא כ' ע"ז כלום משמע דהכי נהגי הא אפי' אם יאכל בזית לא יצטרך לברכה אחרונה כיון דלא הוי הנבדה הפסק וי"ל דמ"ש עדיף אפי' לגאת ידי רי"

ובאמת דלא קי"ל כוותיה בברכה אחרונה היינו לסקל בפסק ברכות :

תעה (א) **ויאחזם בידו** · הטעם דיש פוסקים לברך על השלימה המוליא ועל הפרוסה שהוא לחם שוני על אכילת מצה ויש פוסקים לעיסך ע"כ יאחז שתיהם בידו ויברך שני הברכות ואח"כ יבצע אבל בעינן לחם משנה כמו בכל יו"ט אלא שהיו מונחים בקערה ויקרבנה אליו אז יקח כל הג' מצות בידו וישים ידו עליהם ואח"כ יוציא השלימה ויבצע ואח"כ יבצע מן הפרוסה · וכתב הר"ל שתחלה מברך המוליא ויעבור השלימה ואח"כ יבצע השלימה תחלה לגמרי ויתחיל הסמיך ויברך על אכילת מצה ויפרוס משתיהן אל"ל ואינו יודע מהיכן תחלה ואח יבצע למה גם מה שמחלק הברכות המוליא על השלימה ואל אכילת מצה על הפרוסה הוא תוסס בחד סברא אבל משמעות הטור הוא לעלות ידי הכיסה ואומר ג' ברכות תכוסות זה אח"ז בעודה בקערה ואח"כ יבצע אותה בזה אח"ז ואח"כ הטור בסימן תפ"ו שהבילוע יהיה כאחד : (ב) **ויאכלם בהסיבה ביחד** · לפי שהני הברכות הם שייכים להדדי ואפי' אם לא היה לו אלא א' אלא שאין עושין מצות מבילות ע"כ מיטל לכל ברכה מצה א' ע"כ לריך שתהא אכילה כאחת כאילו היה ממש מצה א' ומהר"ל מפרשב הקשה הא אמריק בפ' שאין מקדש כל שאינו בזה אח"ז אפילו

באר היטב

כתב דיש לזרוק בקפילה שהוא אלא בקפנים הבא בקפילה הבא בקרון הוא לפנינים · וכ"מ כתב דיש ליקח בלגנע דוקא זכר לפס שנאמר אלגע אלהים ביה וכן עיקר מ"ו : (כו) בידו · נטילת הברכה אחר נלגנו כתב מהרי"ו כתב אחת בשבת דיש לבטל ולומר ולומר אחלה מן הפסחים ואחר כך מן הוכחים ואין מנגנים דוחה שבת ומגיל ג' לעיסך ע"מ · ובפסח משוכן פיסן רס"ח בשב ביום לומר אחר מן הוכחים ומן הפסחים · והפסחות אחרונים מהרי"ו וכ"כ בפ"מ · אלמינרא אלו אין ליטב מוהם אלא בלימה ובילאם ע"מ · כ' לנוס אין מהנגין לברך על אלו כיון שאמלקין אינו קורה אפשרות ואנו לאחר הפסדו הייב בקריאה הפנדה וכשבנים לאנס ו ולאנור זה אין לומר זה אלא אומר אנס שאנו אוכלין וכו' אח"ו ס"ק ל"ח :

תעה (א) **ויאחזם** · כל שאנחנו שעלוהם לאמוליא ושלאחריהם לאחר אכילת מצה ויברך אפי' ברכות הרב יהברם מהרי"ל ולאחרונים : (ב) **בהסיבה** · אפילו אל בשבת ר"מ ע"ל סימן רע"ד : (ג) **בשלה** · ואין הוא בכתבים

שערי תשובה

הקרוין סבבה ואין בו מצה ע"ם : (כו) בידו· שב"ם וכתב בשור שחיים ס' בשבלותך גר בימי קדם היה יכול לומר כל סדר הסנדר עבדים היינו כו' ושבילו בגר"ו ומ"ם בנוסח מן הזכנים דש"ם ל"ל לעיסך עיין בכל"י ס"ם כ"ל דבשבת תפ"ו היה שבח תפ"ם ודרש בשבת שבת בגדול אלא לבטח הנוסח שלנו מחבלנים מוכה לאמול אחרים בה בנה בשא"ק והיינו בלבא יאמר בשבת ואף אם לפי הקבינ-ות לשם הבאם יאמר בשבת אין נכך כלום שאז יקדש אפי' הרבים פ"ם :

כורכם

תעה (א) **ויאחזם** · כל שאנחנו שעלוהם לאמוליא ושלאחריהם לאחר אכילת מצה ויברך אפי' ברכות הרב יהברם מהרי"ל ולאחרונים : (ב) **בהסיבה** · אפילו אל בשבת ר"מ ע"ל סימן רע"ד : (ג) **בשלה** · ואין הוא בכתבים

חק יעקב

ליקח בלגנע דוקא זכר לפס שנאמר אלגע אלהים ביה וכן עיקר וכתב בפסח משוכין סימן רס"ח דיש שופכין סיין ושופכין הכוס אחר שזרקין מעט בלגנע ורומין ידיהם מעט אלא לשהות מעזכר הם הכוס וגם הטבול בו אלגנו ומתוה עד כאן לשונו ומבריאות אלו אין מהנגין כן ואין לומה אם לא שהוא אפשרים ביותר ויש בזה הפסד אוכלין עיין לע"ל סימן לע"ל ולא הוזכר הסמנג זה בשום פוסק ראשון : לה בשעה שאומר ההגדה · וכתב מהרי"ל ויהיו אמלות מכוסות עד שיתחיל עבדים היינו אז מגלה אוזן מלמעלה מעט לקיים לחם עוני שאונין עליו דברים גם אין לכניה שום אלה על הכוס אלא הב' אלות עד אחר גמר הסדר דאל"כ איך יתחוב עק רת הקערה במקום עקירת הסלות אל"ל וא"ל עד גמר הסדר אלו דוקא הא כשמתחיל עבדים מחזיר הקערה למקומה ואז מוהר להשים עליו גם כן אחר אלות : מ שאומר הגדה · ויעין בב"י דגם שומא חייב בקריאת הגדה דלא כרי"ו ופסוכת רוב"ז סי' ל"ש וכן מסקנת הס"ם דבסחים ד' קע"ו דחייב בקריאת הבנדה ומולות רבינו ידי חובתן ויעין בשער אפרים סימן כ"ז שמתרץ דברי רי"ו ומכל מקום לדינא מסכים הב"י ומ"מ ל"ל דבמנהגים למלה זו ולמרור זו מ"ל זה כדאמרי' שם בגמ' זה פרש לשמיון הוא דאחי דזה שמעא שיכירהו בראיית העין וכמו שפרשב"ם שם לף דלפי המסקנא שם אשבר לחלק מ"מ מה בכך הא אשבר לומר בנוסח קצר מלה שאנו אוכלין כו' ויעין בב"ח סימן ת"ם שהבא בשם מהרש"ל בשאר מקומות ולא ידע בשמירת ההגדה וכיון לו חומם ואמר כל פרשיות של יציאת מצרים עד כאן לשונו : ם הכוס בידו · בנוסח ברכת אשר גאלנו כתב מהרי"ו כשאל אפה בס"ם דיש לבסוך לומר מחלה מן הבסחים ולה"ר מן הוכחים ומן הפסחים והסכמת האחרונים מהרי"ו :

תעד א לברך ברכה ארת על כל כוס וכוס · וכתב הפ"א וז"ל ולפי הבנדה לא הוי הפסק כמ"ם סימן קפ"א מכל מקום כיון דכל הדא ודא מלוה בפני עצמו היא מברכין על כל אחד ואחד בב"ל וק' לפ"ז של מה שפסק הטור והמחבר ס"ם הע"א בפני שמשכה בעודהו עד הלילה שורם מפה ומקרב ואינו מברך בפס"ג ושא ודאי מלוה בפני עצמו היא ואמאי לא מברכין עליה בפס"ג ובאמת לפי הטעם שמבואר בהרא"ש פ' פ"ם בהמלריכים לברך אין כל כוס וכוס דיש לקיים בהבנדה והלל ובכ"ם ב"כ לק"מ בנים לף לפי מ"ם בפ"ם קפה ומפסר לייבב הרבינו בדחוק דלפ על נב דלא הוי הפסק בפסק בפר' קע"ח מ"מ כאן אי הוי בהפסק מכח לירוף הטעם דכל הדא ודא מלוה בפ"ע ועפ"ם בפ"ז : ב וכן דעת רוב הראונים · פי' לחכי מברכין על כל

חק יעקב

כוס וכוס אבל על הא דאין מברכין ברכה אחרונה רק אכוס אחרון אפילו אם לא יהיה כן דעת רוב הפוסקים גם כן הדין לברך מפסק · וכתבתי כל זה לאף קי ממ"ם המהרי"ל הלכות הבנדה וז"ל ומברכין על כוס שני בפ"ג אף על גב שהרמ"ם כתב שלא לברך בעלי התוספות פשיטא לן המברכין והרא"ם פסק דאשור לעשות בלא ברכה ופסק מיסור לאומרא עד כאן לשונו ובאמת קי"ל פסק ברכה לקבל ולא יברך וכן כתב בתשו' מהרי"ל עצמו בסי' מ"מ ודברי המוהיה גם הרא"ם עצמו בתשובה בלל י"ד סי' ה' כתב הממעמא בברכות אינו מפשיר כי הברכות אינן מעכבות אבל הסדרבה מפסיר דהוי ברכה לבטלה עד כאן לשונו וע' לעיל ס"ם ר"י ואין זה בכלל אסור לעשות בלא ברכה כיון שמונע עצמו מפסק ברכה לבטלה רק לכתחלה לא יכנס עצמו לפסק ברכה נמה שיבול לאומר והבא נבי כ"ות מבבא מבבאים לברך על כל כוס וכוס כיון שכן דעת רוב הגאונים (עיין בפ"ז והוא פבוס)

תעה א ישול ידיו · ג' פס"ם אע"ג דמסק ליה הדא דאמרא כיון דבעי לאימר לברכה לא לגמור בה כל פעודתיה כיון דקאמר בפ"ם אלריך ליטל פעמים אחרונה ואינו לעיל פעמים בגיל אבל מכ"ל כוונתו כיון דקאמר בפ"ם אלריך ליטל פעם ב' דלמא אסחיה דעתו אין לנו להתחכם על נזירת חכמים ולומר אלא יסיח דעתו ליטול רק פעם א' והכריו נכונים וכן הוא המנהג ובתוב הכינו עליו הב"ח והפ"ז בזה וק"ל : ב ויאחזם בידו · לפי שיש דעות חלוקות על איזה מהן לברך המוליא ועל איזה מכילת מצה אי יברך שתיהן על אחת לכך יאחזם כולם בידו לאחת ידי הדעות וכתב מהרי"ל וז"ל ויהפיס ג' מצות בידו העליונה למוליא והשלשית לחם משנה ופרוסה על שם לחם שוני ויברך ברכת המוליא ויניח השלשית להמשנה מידו ויברך על הפרוסה עם הפיסה העליונה על אכילת מצה ויברך ג' ברכות אחרים ישנרם ע"ל וכן הסכמת אחרונים : ג ועל אכילת בצה · הא דמברכין כעל ולא לאכול מצה ע"ל סי' תל"ג : ד ואין המנהג לשבבם בשלה בלילה ראשונה · מהרי"ל כתב משום חיבוב מצה והלבוש כתב הטעם משום לחם שוני ובשאר כל הבנה המנהג לעבלו אף בשת נקי וכן כל ימי הפסח רק ג' לילות ראשונים ולילה רל בעונה שבתה הרב לאו דוקא וכן כתב מהרי"ל להדיא ע"ש : ה ויאכלם בהסיבה ביחד · הטעם ל"ל שטוב אף לאוחו דעה שיברך על השלימה הפולית ועל הפרוסה אכילת מצה אז אינו מ"ם אלא לברך ולאכלה אחת"ז דלא יברך תחלה המוליא ויאכל איך יברך אח"כ על אכילת מצה כיון שכבר אכל למצה וכן אין יכול לברך תחלה על אכילת מצה ויאכל זה בעינא מ"ל כיון שלא ביבך המוליא ועל כן לריך לברך שני הברכות תחלה וא"כ אם יאכל אח"כ פרוסה המוליא לבד יהיה הפסק בין ברכת מצה לאכילתה וכן לעיסך ע"כ יאכלם ביחד שלא יהיה הפסק כלל ומ"מ אם מ"מ לו לאכול יחד

באר הגולה

מ' סוד כסם אביו הרמ"ם אם בפרק ע"ם ודב כמן נדק וכ' הנמ"ם אם שבן מנהגו ב"ם בשם רב בריש ודי' סלי וסרי' מ' אסתים קש"ו ב נרנוס נ"ח ג הרמ"ם וסמרדני אם ומ"ם ד סוד כשם סיבו' :

יד פרים

תעה (בפ"ז הק"א) ויבבר הא ליסם ולא יבנא כו' ולינו יודע מן שבינים כו' בגיל : (שם הק"ב) בא ק"ל בפי' ר"י דלא פיבן כו' על בל מ' אם סמוניא כו' בגיל :

ד **בזית מכל א'** . דנס,סרוסת המוליח לריך כזית וכ"מ בטור ס"ס סימן קס"ז סס"ל: **ז"ל** ד"מ בח"ס סימן קל"ס כתוב דלריך לאכול כזיח כיחד ולבלוע וכו' וכ"כ הב"י בסס התוס' ע"ל מ"מ מלשונו דדי כשיבלע כזיח אחד בבח ח' וכ"מ בח"ס סס שכתב אהא דאמריגן כיון דאי ד' כזית מכל אחד ה ואם אינו יכול לאכול בשני זתים ביחד (ג) ז יאכל של (ד) המוציא תחלה ואח"כ של אכילת מצה ו ואחר כך יקח ה כזית מרור (ד) ז ח וישקענו כולו (ה) בחרוסת ולא ישחנו בתוכו שלא יתבטל (ו) טעם מרירותו ט וטעמם זה צריך לנער החרוסת מעליו ויברך על אכילת מרור • ויאכלנו ן ט בלא (ז) הסיבה ואחר כך נוטל (ה) מצה שלישית ובוצע מבנה • ם וכורכה עם המרור ז (ו) • ומובלה (ח) בחרוסת: הגה ויש לומרים דאין לאוכלו וכן כתב במנהגים יא וכן ראיתי נוהגין: יב ואומר זכר למקדש (ט) ת כחלל מלה וא"ס כתב שיאכל מכל ח' כזית ולק"מ גם על לותה דיש דהתיקון הוא שעל כל מה שיאכל בלותה שעם יאולו עליו שני הברכות כח' ואם יאכל מן כזית ומן אחת מכזית לא תהיה התיבה שה דבתחילה יקיים שני מלות ובסוף מלוה אחת כנמ"ר בזה: (ג) יאכל של המוציא תחלה • כ"כ הטור סימן תס"ו • ולפי הגראלה אין שייך לומר כן אלא לדיעה הראשונה שבטור ממנרך על הסליחה האולא ושל הפרוסה על אכילת מלה א"כ אנו יודעין איזה של הסלוחה • וע"כ היא קודמת לאכילה בתה א"ל לאכול בימד אבל לפ"ז אינ אכרך על שניהם בימד האולא ושל אכילת מלה א"כ אין נמו לאכלן אי זה הוא של מלה ואי הוא של אכילת מלה ח"ל לא ה"ל לפ"ע ושור לכתוב זה לפי דיעה זאת דלפ"ז אין קפידת איזה יאכל תחלה אלא שי"ל כיון שהסליחה מ בחת לפנין תחלה כדי שלא יעבור על הסלוחה אלא דיחיד לאחר תיכה ולפ"ז אם הגיע הפרוסה מהסליחה שבזה יאכל לאחר הפרוסה מהסליחה שבזה הוא נ"כ מעביר על אכילת מלה • כ"כ הטור סימן תס"ו: (ד) המוציא ובמוציא יוצא אבל לכתחילה לריך לאכול בימד וכ"מ בטולין סס"ז לריך לבלוע בימד עיהו בטרוד יכול לסמוך על מהרי"ל אם קשה עליו לבלוע בימד ועיין סימן תע"ב סס"ב: ה כזית מרור • ואם"ו אבל הפריס אלא לא מקרי בדי' לגאת בפחות מכזית (כמ"ס סימן ר') דהא אין יוצאין בפרס' (פסקי מהרא"י סימן רמ"ס): ו בלא הסיבה • ואם אכלו בהסיבה יצא (כ"מ בגמרא): ז ומובלה בחרוסת • וכ"פ ב"מ ומהרי"ל מפרנאנ ומ"ז הוא נ"כ מעביר על המלות כנלע"ד: (ה) מצה שלישית • כדי לקיים בה מלוה ח': (ו) ומובלה בחרוסת • הגה כל הטוב לעשות מלוה אחת ובדיעבד דעל מלות ומרורים יאכלנו מי' הכל בימד ורגנן ס"ל כל ח' בס"ע ואם כן אם עושין לאלה ידי שניהם לאמר לא יקח חרוסת לכריכה ואי"ל ובן אין לם רוח הסרוי מש"ס בפיס ובכנס מת מ"ם סיף מי' תע"ב ס"ק י"ד • ואם"ל מיקל בזה: (ז) ס"ס • ואם רולה לסיים בשלי: (ח) בחרוסת • וכ"ס בה"מ ואמר"ל שפרא"ג ומ"ו ואמ"ל ומהרוסים לעבול בחרוסת ומסגן אמרסים בשב מיבא דגנא נגוא: (ט) בגמ' • מטמאת אלנו לך הוא כן עבה אבל בזמן שבית המקדש קיים מיה כורך אלם ומרור ואוכל וכו' ומ"ו בתב: ויש לומר מיה בזרך אבה אלם ומרור וכן אבה"ר ע"ס: (י) יבוא • ואם אם אין לריך לאחור ולברך ב"ח ע"ו מגן אברהם: ירקות

ם טור ז מבנס אבנים לגם ז מיהרת דבר אבל קס"ו ח מזר בבנס ר' יוסס ע בבריי' סור ס מור בבס ר' מבשים בבס בב"ו ומרא"ם ב מור בבס אחרון סר"ל ומיאל:

יד אפרים

(בס"ז ס"ק ו) ח"ם בבס מו"ח ז"ל אמרן לנסות כן בר מל"ו: (בסמ"א ס"ק ד) ס"ם לדרון זיח ח' מו מלס אלו של מרור מכ"ל בל"ו:

שערי תשובה

תעה בש"ע בשיף ה' מורבס אם בסרר עיין בבאמת אריס סי' ק' דמדברי הרא"ם מבמב בזית וסמג ע"ו וכבים ר"ח דיחיב לאכול בזית בזמן דליבא אסת מלאוייתא וגזמן הזה מדרבנן בלא שעמא דגרבס וכן בכריבס שבזמן זכר למקדש בכלל אע"ב דאינו מברך עליו אם"ס אינו אחוחה מבזית ע"ב: אבר

באר היטב

(ד) המוציא • אמב"ל בסימן תס"ד ס"ק מ' • וכ' הא"ר בהסלה יש לבלוע בזית הרוסת בבא אחת ובדיעבד אף אם אוכל אחת אחת ובבבר אחת יאבבר בבא אחת אבל אחת אחת אבל אחת אחת אבל אחת

מלריך לחזור ולברך עלי"מ ושל"מ בשביל שכריכה כמו בהמוליה בשאר
סעודה כמ"ש סי' קס"ז ס"ו וכאן נמי צריך ללאת ידי הכל דהא אמרי' בגמ'
הסתא דלא אתמר אלכתא לא כמר ולא כמר שבדינן כמומרא דתלויסו
אלא שהסוגר כהב הרוצה לקייס מצוה מן המובחר לא יסיס עד שיעשה
כריכה כו' משמע בדיעבד אין לחוש
לחזור ולברך : (ה) ועל אכילת
מרור · דמ"ל שיברך על אכילת מרור
שעה שהגיע דהיינו יברך וכבר מילה
בריסו ממנו בראשונה : **אין** מברכין
ברכה אחרונה על המרור ' והטעם
מתבאר בסימן תע"ג בשמלוקת בין
ר"י לרמב"ם : (ט) **דטעם מרור**
בעינן . פי' בשה שיבנים במריות
דהוה זכר למריות ואם לא יבנים
אין זכר משמ"כ בשלה אף על גב
דבעינן נ"כ טעם מצה דמ"ה לא יצא
אם ביצאה כמ"ש סימן תס"ח התם
לא בעינן שיבנים בשה טעם מצה
דלא לוותה התורה על הרגשה זה
אלא של אכילה לחוד ובגיטה איקרי
אכילה ובלבוש בהיריך בחי' קושיא
זו ובמ"ש לקמ"ן : **בנוסח** דזכר
למקדש בכלל י"ל היה כורך בשה מצה
ומרור וכן שיבים ' בגמ' על כלל שהיה
כורכן בכת ח' הסיינו שהה שעמהם :
(י) **חייב לאכול אחר שנתרפא** .
ולא אמריגן הואיל ואידמי לידמי כיון
שהזמן עדיין הוא ולא הוי תשלומין
ולא תקשה ממ"ש בי"ד סי' ס"ו בקטן
וכגדיל תוך ימי אכילות דשטור למו
בתבחי שם בביאורי ע"ם : (יא) **בחצי זית כו'** · בח"ם סימן קנ"ט
כתוב דמצוה מן המובחר לבלוע ביחד כל הכזית מצה וכן כל מרור
בשטות
ביחד אלא הטעם שלא יבטל המרור למצה ולא"ה א"כ די בשיאכל מצה תחלה ואח"כ מצה ומרור י"ל דאז תהיה המצה רשות והמרור מצוה דרבנן
ומבטל המצה למרור (כל זה בגמרא) וכו') : **יד בלא כוונה** · אף על גב דמצות לריכות כוונה כמ"ש סימן ס' ס"ד במידי דאכילה אחי שהרי
אכל ובהנה בכך · ומה"ש אשיבו ידע שהוא מצה ולא רצה לאכול ולא שבב"י ועיין סימן ר"ד ס"ה וכ"ם קל"ו : **טז בין אכילה**
לחברתה · אינו מדוקדק דלריך שלא יסח מתחילת אכילה לאשרה אכילה אחרונה עד סוף אכילה אחרונה · וכתב הש"ו דאף בכל שלא הפסיק בשיחה אם לא אכילה אחרת בשעה
הראשון · ומ"מ מהויב לאכול בכל יום פת אלא שיעלה במצה שעירה (ר"ן ס"ב דסוכה) ע' סס' קפ"ח ס"ז ומ"ם רס' תע"ל ס"ב : **מעשרון** ·
ז"ל ד"מ כתב מהרי"ו דאם יש לו בנים הרבה שאין מספיק לו שיעור מלה מותר לנוח ב' מיסות סמוס מסיעור ולגרשן ומהרי"ל אוסר אלא ישמש יקיפה
עשרון

ב ל דבזה לריך לבלוע שני זתים ביחד כמש"ל אלא"כ קשה עליו : **ט אם**
אין לו ירקות וכו' . וטוב לחזור אחר שאר ירקות אלפסוקי נפשיה
מפלוגתא שבגמרא (כ"ם בהב"מ) וי"ל דאם אין לו ירקות יקח דבר אחר
שברכתו בורא שרי האדמה אפילו הוא אין לפת : **י בשיבול ראשון**
בורא פרי האדמה · וי"מ לדידן
שאנו מהגיגן ליקח קרי"ן לאמרור אם כן
איך מברכין עליו בורא שרי האדמה
דהא אין לאחר לאכול בשהוא מי (מש"ם
סימן ר"ס) בשלמא בשמברך של אחר
יקחו בורא שרי האדמה לא קשה
סימן נשמר הקרי"ן בזה דהא לריך
לברך עליו שהכל י"ל כמ"ש קלת
פוסקים דברכת המוליא שיטרתו ושוב
י"ל שהאוכל קרי"ן אין מברך עליו
כלל שאין דרך לאחולו כמות שהוא
כמ"ש סימן ר"ב נבי אלפלין לכן ר"ל
דאם אין לו אחר ירקות יאמר מתחלה
ברכת של אכילת מרור לבד כנ"ל :
יא בדע מצה יצא · אבל לכתחלה
לריך לנעשה דשטה מצה בעינן
(רשב"ם) וא"ת אם כן אפשר בדיעבד
לא יצא כמ"ש סי' תס"ח ס"ד דלא יצא
בשבוטל מעוה דליכא שטה מצה י"ל
דשאני התם דשביטל לא הוי תורה
מצה עליה ואור כאלו אכל מין אחר
שאינה מצה אבל הכא איכא מצה רק
שהוא אינו מרגיש בפיו לפיכך יצא :
יב דטעם מרור בעינן · שיבנים
המרילות בפיו : **יג ידי מצה יצא** ·
ולא אמריגן דמבטל ליה המרור למצה
כיון שלא לעכן כלתר אבל הבוטש מצה ומרור כאחד לא יצא דמרור
בזמן הזה דרבנן ואתא מרור ומבטל ליה למצה ובהי מתיבת הא
דאלליגן בתחלה כל אחד בפ"ע ואח"כ לטורכן יחד דהא שני בשבורכן
ביחד אלא הטעם שלא יבטל המרור למצה ולא"ה א"כ די בשיאכל מצה תחלה ואח"כ מצה ומרור י"ל דאז תהיה המצה רשות והמרור מצוה דרבנן
ומבטל המצה למרור (כל זה בגמרא) : **יד בלא כוונה** · אף על גב דמצות לריכות כוונה כמ"ש סימן ס' ס"ד במידי דאכילה אחי שהרי
אכל ובהנה בכך · ומה"ש אשיבו ידע שהוא מצה ולא רצה לאכול ולא שבב"י ועיין סימן ר"ד ס"ה וכ"ם קל"ו : **טז בין אכילה**
לחברתה · אינו מדוקדק דלריך שלא יסח מתחילת אכילה לאשרה אכילה אחרונה עד סוף אכילה אחרונה · וכתב הש"ו דאף בכל שלא הפסיק בשיחה אם לא אכילה אחרת בשעה
הראשון · ומ"מ מהויב לאכול בכל יום פת אלא שיעלה במצה שעירה (ר"ן ס"ב דסוכה) ע' סס' קפ"ח ס"ז ומ"ם רס' תע"ל ס"ב : **מעשרון** ·
ז"ל ד"מ כתב מהרי"ו דאם יש לו בנים הרבה שאין מספיק לו שיעור מלה מותר לנוח ב' מיסות סמוס מסיעור ולגרשן ומהרי"ל אוסר אלא ישמש יקיפה
עשרון

יד אפרים

(בסמ"א ס"ק י') ל"ל סיפר יבקר עליו בס"מ סי' כ"ל :

באר היטב

(יא) ירקות וכו' · ועוב לחזור אחר שאר ירקות לאפיקי נפשיה שבגמרא · ואם אין לו ירקות יקח דבר אחר שברכתו בפה"א אשיבו הוא מין לפת מגן אברהם : (יב) פלדמה · ובזבר הפנ"ל דוקא אם ליקח מאיזה מין מרור שרצוי לאכול מי שברכין עליו כך אבל אם שאין דרך לאכולו אי כמו תמכא שקורין קרי"ן אין לברך עליו רק בו' אכילת מרור ולא בפה"א כמו בשלפלין שנתבאר בסי' ר"ב דאין מברכין עליו אל"ל פ"ם · ובפ"י מוקי עניו ובתב דבכל מיני מרור שברכין בפה"א אף שאינו נאכל אי ש"ב מברכין בשבא הפיטבל בפה"א ובל אכילת מרור פ"ם : (יג) יגא · אבל לכתחלה יש לנעשה בד בשהוא מרוסק ואחר כך יבלוע כמו בשרור ועיין מגן אברהם : (יד) יגא · ולא אמריגן דמבטל ליה המרור למצה שיש כיון שהוא לעכן אבל בלוטם אבל ומרור בלתר לא יגא דמרור בזמן הזה ואפלו דא לייתא ומבטל מרור למצה כ"מ בגמרא מ"א פ"ם : (טו) פרס · הוא מין לפת אם אינו מתחלת אכילה ראשונה עד סוף אכילה אחרונה · וכתב הש"ו דאף בכל שלא הפסיק בשיחה אם לא אכילה אחרת בשעה הראשון ר"ל דאם אינו מהויב לאכול בכל יום פת אלא שיעלה במצה שעירה ר"ן : (יח) סימן · ואין נשמה אוכלין אפשר בשבשנרין אוסה מי מוקן כיום טוב רמ"א בשאנה סימן קי"ש ופ"ל

(טו) לא יגא · אפילו אינו בל יגא לא יגא ומרור אף אם לא יגא שאם אינו מרור לא שאם אינו בל"ב יגא אם ל"ב יגא מ"ו ס"ב : (טו) פרס · אינו מתחלת אכילה ראשונה עד סוף אכילה אחרונה · וכתב הש"ו דאף בכל שלא הפסיק בשיחה אם לא אכילה אחרת בשעה הראשון ר"ל דאם אינו מהויב לאכול בכל יום פת אלא שיעלה במצה שעירה ר"ן : (יח) סימן · ואין נשמה אוכלין אפשר בשבשנרין אוסה מי מוקן כיום טוב רמ"א בשאנה סימן קי"ש ופ"ל

שערי תשובה

בש"ע סעיף ו' אבל כחצי זית כו' וכתב בשו"ת ס"י מ"ב סימן י"ח בשם מ"ם אין ל' בגיל פסח
רק חצי זית אבל אין חייב לאוכלו כלל דאפילו בכזית אמנם כו' ב"ם וכ"כ בשאר
בני חיי סימן תפ"ם ובמ"ב בכזית בזה הבונה הכם אחד ונם הוא ז"ל אחריך ודעתו דבשו
לענין לישורין מ"ם אינ"ל מן הסודה כאו כן לענין אבל בשבע"ם קלת אבל אינה ואיין לקמן
סימן תפ"ב מ"ם בזה : לאכול

חק יעקב

טז בשיבול ראשון בפ"הא · וכתב בש"ל דוקא אם לוקח אפלתו מין מרור ברשות לאכול
מי מברכין עליו כך אבל אם שאין דרך לאכלו אי כמו תמכא שקורין קרין אין לברך עליו
רק על אכילת מרור כמו בשלפלין שנתבאר בסי' ר"ב דאין מברכין עליו אל"ל ובתמה
אמאמרות הש"ם וכל הפוסקים אמנם לפדיה דבכל מיני מרור מברכין בפה"א אף שאינו
נאכל אי והטעם ל"ל כיון דש"י מכול ועוד כתוס"ם וכ"ב מתאכל ועוד י"ל דברכת הנהנין אינו
אם בברכות המצות כמבואר לקמן סי' תפ"ד א"כ מברכין אליה בטעם הפיטבל בפה"א
ואל אכילת מרור ואות אסור ונראה ועיין לעיל סימן ר"ס : יז בלע מצה יצא · אבל
לכתחילה יש לנעשה אד אחות מרוסק ואמ"כ יבלוע כמו במרור ומש"ם אחרונים נחלק
בין מלה מבוזות אבנה' אח"ל : יח בלא בונה · וכתב אמ"ל אע"ג דמצות לריכות כונה
כמ"ם סי' ס"ד במידי דאכילה אפילו אחרי אכילה אבל אם אכל ונהנה אינ"ל ס"כ הנוס' ס' פ"ם דף
קנ"ו ד"ה מתקיף כו' ועי' בנ"י מ"ם בשם הר"ן והמ"מ וכ"ם מלת אמ"ם בשמעות הסוגים דו"ם
דף כ"ח בהא דאמר רבא זאת אומרת אמתא דאין נחלק הכי ועי' בלחם משנה פ"ב מהל' מהל'
ס"ר ומתבאר בש"ם ופוסקים דשות הרין מרור אם אכלו בלא כונה יצא ועי' בב"ח שבתב
אף הפוסקים דאלה בעי כונה מ"מ מרור דרבנן לב"ע לא בעי כונה והסברא זו הוזכר
בתוס' דרפא הבנה דף כ"ח ד"ה אמר רבא וא"כ הא"ש בסי' ס"ק ג' בשם תשו'
הראב"ם ולפי זה אפשר דבמרור אף אם לא ידע שהוא מרור אז שהוא מבור אז שהוא מל
ג"ל יצא וכן נראה לי עיקר : יט לא יצא · אמתמות הפוסקים דאף בלול אינה לא יצא
אף די"ש שי הרבנן לא מזלזלינן כיה ע"ל סי' תל"ו : כ לפי שאותה אכילה · אע"ג דבלתו
אלי מעמת אם נחייבו שהרי בעת שאותו לא היה יודע שהוא אכילת מצה ובאכילת
מלה בדלעיל אינה ד' זה אינו כיון דמ"מ לא היה נ"ב בדעתו שהוא חול אז אמין זו מלה
וא"ה דילא ע"ב הולרך לעשה זו וק"ל ועי' בלחם משנה פ"ב מהלכות אופר : כא שהיה
אפור · ואפ"ם לא אמרי' הואיל ואחתי אחתי כיון שפדיון עליו זמן החיוב ועי' בס"ו בלון
ובי' אי' סי' אלי' : כב בין אכילה לחבירתה יותר מכדי אכילת פרס · כן נראה לשון הש"ם
דפ' ע"ם ובאמת מבואר לקמן סי' תרי"ב מש"ם ותוס' וכל הפוסקים ע"ם בב"י דמשמע
דאחרת אכילה ראשונה עד סוף נמר אכילה אחרונה הוא יותר מכדי אכילת פרס נ"ב אין
מלמדים · וא"ב נ"ל דאפי' בין אכילה לחבירתה הוא לא הוקא וכ"ב הא"ש והוא ברור דלא
כרמב יוסף שמשם חילוקי דינות בזה וגאמת הטור והרוקא סי' רפ"ג נראה דנאמרו מזה
אחרי בין אכילה לאכילה כדי אכילת פרס אע"ל כוונתם לענ"ד דהיינו אם האכילה הוי

באר הגולה

ל' אם בגמ' קס"ו וכרוב
תמוה מ אם בגמ' כ אם
ס דאם אמנם כמ ע סי'
כר"ן אם לפי מאי דקי"ל
מצה לריכה כונה ס אור
בשם הרמב"ם ל' בגרייתא
אפשרי קטו ק אמנו אם
בגמ' ק"כ :

ל' אם בגמ' קס"ו וכרוב
תמוה מ אם בגמ' כ אם
ס דאם אמנם כמ ע סי'
כר"ן אם לפי מאי דקי"ל
מצה לריכה כונה ס אור
בשם הרמב"ם ל' בגרייתא
אפשרי קטו ק אמנו אם
בגמ' ק"כ :

ר' שם ס' מבנה פסחים כנ"ב ר' נרי' שם ג' שם מד ד' סוד כשם סיומלמי מ"מרי"ף ורמ"ם בפ"ם פ"ם ותמ"ם ב' מיומיו לשון כמי' הש"ב פרק ז' ג' מיומת דרגת מ"ריגת ורמ"ג ק"ל וכ' מ"ת מנגון לסמיר וכ"מ מד מנר כשם כ"ם וכ"ם כשם

יד אפרים

תעו (בש"ו ס"ק ב) ופ' מו ג"ר מי' דחוק מו' מ"ל: (שם מ"ב) וכבר בפמבי מוס שם מסמשם זם כ' מ"ם בפרנים מנגו לכשם מ"מ גנים גם נגים מ"מרים מנל לנבי"ר ים לסיר בכרים לנגים (מכנים כ"מ"ר מ"מרי כו' מ"ל):

ר' מ"ם ס' מבנה פסחים כנ"ב ר' נרי' שם ג' שם מד ד' סוד כשם סיומלמי מ"מרי"ף ורמ"ם בפ"ם פ"ם ותמ"ם ב' מיומיו לשון כמי' הש"ב פרק ז' ג' מיומת דרגת מ"ריגת ורמ"ג ק"ל וכ' מ"ת מנגון לסמיר וכ"מ מד מנר כשם כ"ם וכ"ם כשם

תעו (א) שלא לאכול צלי · עמ"ם בסימן תפ"ג סעיף ד' לענין בשר מבי עזרי לחשבנו מקום שאין אוכלין צלי הוא: (ב) אפילו בשר עגל ועוף כו' · בשור בשם מבי עזרי מפ"ים ולחי מהגב כשר לאכול מבושל במקום שהגו שלא לאכול צלי ופירש בו כ"י ס"ד דמוק לענין מה הוי כשרו זו של מנהג זה ונלע"ד דבא לאסוקי מילתא מתמיהים שלא לאכול בשר כלל בליל פסח משום שלא ישאו לומר צלי הוא לאוכל ע"ז אמר שאין זה כשר דאם כן מבטל שמחת י"ט ע"כ עפי עדיף לאכול בשר מבושל ולא מיימיני לטופים בזה · בסי' תפ"ו כתב הזהרוב יסיס של שלה: (ג) ביצים זכר לאביות · בסי' תפ"ג הביא כ"י בשם כל בו דגם הביאה שלוקה גם' תבילין הוא זכר לתבילות וכבר כתבתי מזה עם (השמש ביצה הביה מבוטלת) דאילו לגויה גם בביצים תמוריים (ויחא) בדאי' במרדכי פ' כ"ם בשם הירוש' דבא בני קומי ר' אמי אמילו בשר שגל לו שוף סוברין לאומר אפילו ביצה אפילו קליים סי' דג ר' יוחן כר מגן לומר בלבד מיהא מין שמיטה מל"ל מסמש מזה דלהמשקנת מותר בבלים ובנו אלא דוקא מין שמיטה אלא שמתחילה סובר אפילו בבילה ובנו אומר בלי ולא קיימא לן כן וכ"מ מבטור וש"ע אלא אפרו אלא מין שמיטה וע"כ תמהתי של רש"ל שכתב דאפילו ביצה אלויה אסורה כדאיתא במרדכי של"ל

כשהוא מרוסק: (יב) נשברה אחת מהן · פירוש אפילו אם שבלי שיש נשכרה דמשום שקדמה למצוה גם יאסר אחרת:

תעו (א) שלא לאכול צלי · עמ"ם בסימן תפ"ג סעיף ד' לענין בשר מבי עזרי לחשבנו מקום שאין אוכלין צלי הוא: (ב) אפילו בשר עגל ועוף כו' · בשור בשם מבי עזרי מפ"ים ולחי מהגב כשר לאכול מבושל במקום שהגו שלא לאכול צלי ופירש בו כ"י ס"ד דמוק לענין מה הוי כשרו זו של מנהג זה ונלע"ד דבא לאסוקי מילתא מתמיהים שלא לאכול בשר כלל בליל פסח משום שלא ישאו לומר צלי הוא לאוכל ע"ז אמר שאין זה כשר דאם כן מבטל שמחת י"ט ע"כ עפי עדיף לאכול בשר מבושל ולא מיימיני לטופים בזה · בסי' תפ"ו כתב הזהרוב יסיס של שלה: (ג) ביצים זכר לאביות · בסי' תפ"ג הביא כ"י בשם כל בו דגם הביאה שלוקה גם' תבילין הוא זכר לתבילות וכבר כתבתי מזה עם (השמש ביצה הביה מבוטלת) דאילו לגויה גם בביצים תמוריים (ויחא) בדאי' במרדכי פ' כ"ם בשם הירוש' דבא בני קומי ר' אמי אמילו בשר שגל לו שוף סוברין לאומר אפילו ביצה אפילו קליים סי' דג ר' יוחן כר מגן לומר בלבד מיהא מין שמיטה מל"ל מסמש מזה דלהמשקנת מותר בבלים ובנו אלא דוקא מין שמיטה אלא שמתחילה סובר אפילו בבילה ובנו אומר בלי ולא קיימא לן כן וכ"מ מבטור וש"ע אלא אפרו אלא מין שמיטה וע"כ תמהתי של רש"ל שכתב דאפילו ביצה אלויה אסורה כדאיתא במרדכי של"ל

תעו מנהג אבילת צלי בליל פסח · ובו ב סעיפים

א מקום (א) שנהגו א לאכול צלי א בלילי פסחים אוכלים מקום שנהגו (א) שלא לאכול ב אין אוכלין גזירה שמא יאמרו פסח הוא ג ובכל מקום אסור לאכול ג שה צלוי כלו כאחד בלילה זה משני שנראה כאוכל קרשי בחוץ ג ואם היה מחותך או שחסר ממנו אבר או שלק בו אבר והוא מחובר הרי זה מותר במקום שנהגו: הגה ולא יאכל ולא יטחה סרנס יותר מדאי ד שלא יאכל לאפיקומן על ב אבילה נפש לו שחסר ויכן מיד: (מהרי"ל)

ב (ב) ד אפילו בשר עגל ג ועוף כל דבר ה שמעון (ב) שהיטה אסור לאכול צלי במקום שנהגו שלא לאכול צלי: הגה נוהגים בקצת מקומות לאכול בסבודה (ג) בלילה זכר לאבילות ונראה לי הטעם מפני ר' אליו (ג) הטעם בשר נקבע בליל פסח ועוד זכר לאוכלן ד סהיו מקריבין קרבן פסח ויש נוהגין שלא לאכול בלילה (ד) רק ג' מבולים שנוהגים בסדר (מהרי"ל):

תעז דיני אבילת האפיקומן · ובו ב סעיפים

א ה לאחר גמר כל הסעודה אוכלים א ממצה השמורה תחת המפה א (א) (א) ב בזית כל אחד זכר לפסח הנאכל על השובע ג ויאכלנו בהסיבה ולא יברך עליו ד ויהא זהיר לאכלו קודם חצות: (ויקרים עצמו בגוף הסגל ג יקרא קודם חצות) (ר"ן פ' ע"פ וסע"ב דמגילה):

ב אם שכח ולא אכל אפיקומן ולא נזכר עד שנטל ידיו או שאמר הב לן ונברך אוכל אפיקומן ב ה בלא ברכת המוציא

וסיתר מבית לחיים ממה דס"ר ולא נקחר כן בסקנא ע"כ נראה דאין לאיסור לגי' בבילה ולא מסכו: (ד) רק שני טבולים · עמ"ם רסי' תע"ם:

תעז (א) בזית כל א' · כתוב במהרי"ל לריך לאכול כזיתו כבילה תרוגילת דמביאה סיה מסתר הסלות דשיורה בבזית שהוא כזיתו

מלי בילה ואם לא יוכל לאכול

שערי תשובה

תעו (א) שנהגו שנגם"ם ופיין כמו"ם בית יעקב סימן כ"ד דמתיר ג"כ בלאו ואח"כ בשלו וע"ם בלאו קדר ונח"ו כתב דאפילו בשלו ואח"כ בלאו אלי קדר אסור משום מרבית עין ע"ם וכ"כ מת"ג בשם תשובת כת"ו וע"ם סי' מכל דבר שבקדרה שיש בו מרק אע"פ שאחר כך מבשלה ולא נסתר לחלוטין של מרק אינו אלי אלא מבשיל ומותר:

תעו בשרא סעיף ה' ויש"ל יסיר לאוכלו קודם חצות · ופיין מו"ח בית יסודה נמי סימן נע"ם ופיין בלבוש הרבנם מדשתו שמי שאירע לו חוטם שלא יכול לאכול מרוסה המוציא מד חצות לא יברך על אכילת מצה דמסק ברכות לסקל ואם שהיה לו עד סעיף לחצות יקדים ויאכל כום רשמון ויטול ידיו ויברך המוציא ואל אכ לח מצה ויאכל וכנגדם יאמר אחר כך ונם יברך על המרור תיכף קודם חצות אמירת הסנדר אמ"ם ופיין לקמן סימן תקע"ח סק"ו מדין פרנ נגיל

ולומר ככם תאכלו אותו מצוכים מצורים נצלכם כרגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה' לפסח אותו בחפזון פסח הוא לה' לפסח

באר היטב

ופ"ל סימן ב"מ פ"ג מע"ם: (יא) לבנים · ובמרומים אלו מוכנין לפנות מסביבם ד' מנים ופרוסין לרבוטי מנים פסיקא כרי שלם יאכל מקום כחצי מהן לוקחין אותם · ומ"ו:

תעו (א) שנהגו · ובאלו מחלוקת אין מוכנין לאכול צלי לגוים ולא בשר בלילה לאכול מבושל ולא בבשלו ואחר כך בשלו אלי קדר יש לאסור מפני מרלית עין דסא מתמירין אפילו בבשר עוף ומיהו לגוף מולה קלת יש לסקל בזה כל"ל מין בנמנהו: ב אבילה נפש · ס' אחינו מתחוה לאכול אע"ג מסמה נאכל על הסובע מ"מ בשיון שיהא מתחוה לאכול (ב"מ ריש סימן תע"ל):

כתב ב"י סי' תע"ז בשם הרוקח אל יסח אכילת אפיקומן עליו לאוכל דאמריגן בזיר אכלה לשם אכילה נפש ופוטרים יכולו בם: **ואם** קד במצוה לא יצא כלל כמ"ם סי' תרי"ב ס"ו: ג ועוף · ול"ד לע"ם סימן תפ"ם דמרי בעוף דהכא נזריגן ע"ם אמו בהמה דהעולם ישנו בין לגי לגי אכל דגים מותר לאכול לגי: ד שהיו מקריבין · ומתחבלין מל זה:

תעו א בזית · ומהרי"ל כתב בתחלה יקח ג' זתים ה' לאכלה זכר לפסח ואחר כך לאכלה עמו ולכל הסמיות לא יעשה מבזיון (ר"מ ב"ח): ב בלא ברכת · דלתכלה דרמ"מה סמלי' ופ' סי' קע"ו וכ"מ

תעו (ב) נשברה אחת מהן · פירוש אפילו אם שבלי שיש נשכרה דמשום שקדמה למצוה גם יאסר אחרת:

תעו (א) שלא לאכול צלי · עמ"ם בסימן תפ"ג סעיף ד' לענין בשר מבי עזרי לחשבנו מקום שאין אוכלין צלי הוא: (ב) אפילו בשר עגל ועוף כו' · בשור בשם מבי עזרי מפ"ים ולחי מהגב כשר לאכול מבושל במקום שהגו שלא לאכול צלי ופירש בו כ"י ס"ד דמוק לענין מה הוי כשרו זו של מנהג זה ונלע"ד דבא לאסוקי מילתא מתמיהים שלא לאכול בשר כלל בליל פסח משום שלא ישאו לומר צלי הוא לאוכל ע"ז אמר שאין זה כשר דאם כן מבטל שמחת י"ט ע"כ עפי עדיף לאכול בשר מבושל ולא מיימיני לטופים בזה · בסי' תפ"ו כתב הזהרוב יסיס של שלה: (ג) ביצים זכר לאביות · בסי' תפ"ג הביא כ"י בשם כל בו דגם הביאה שלוקה גם' תבילין הוא זכר לתבילות וכבר כתבתי מזה עם (השמש ביצה הביה מבוטלת) דאילו לגויה גם בביצים תמוריים (ויחא) בדאי' במרדכי פ' כ"ם בשם הירוש' דבא בני קומי ר' אמי אמילו בשר שגל לו שוף סוברין לאומר אפילו ביצה אפילו קליים סי' דג ר' יוחן כר מגן לומר בלבד מיהא מין שמיטה מל"ל מסמש מזה דלהמשקנת מותר בבלים ובנו אלא דוקא מין שמיטה אלא שמתחילה סובר אפילו בבילה ובנו אומר בלי ולא קיימא לן כן וכ"מ מבטור וש"ע אלא אפרו אלא מין שמיטה וע"כ תמהתי של רש"ל שכתב דאפילו ביצה אלויה אסורה כדאיתא במרדכי של"ל

חק יעקב

הנ"ו וחנ"ו כילד טוכנין: כו ואם נשברה אחת מהן · ובמדינות אלו מוכנין לעשות מכשים ד' מלות וקורין לרביני מלה פסיקא כדי שלא יתרע תקלה בפ' מכן לוקחין אותו לף אל נב דאין לעשות רק ג' כוחתי תורה עיין בלבוש אפשר שסומכין הגאון כיון שמוכנין לעשות הפיסה קלת יותר מהעשרון ע"כ עושין מהיתרון מלה ה' והעשרון עושין ממנו רק ג' מלות ועוד כיון דנפסיקא עכיון אין קפידא בדבר: כח לוקחין אותה לשניה · אפילו אם הבליטים נשברה וא"כ מקדימין עכשיו הג' קודם לגמיים ע"מ משום הקדמה למצוה לא יאפה אחרת שכ"ל אבור ובמדינות אלו לוקחין הפסיקא כדי שלא יקדמו וידחה הגמיים ממצותה דוקא אם נשברה הגמיים אבל"ל כשני רשאות אם נשברה אחת מכן ל"ל אשה כפי שברת אשגר כיון דאין כאן דחיית שלימה ממצותה ומדרבנן מעלין את הגמיים אם נשברה הראשונה לוקחין אותה לגמיים כדי שלא תדחה לגמרי ממצותה וק"ל ולף דבור מלה היא שנם הגמיים הגיים שלימה וכמ"ם מהרש"ל מתשובה סי' ע"ח מ"מ כפ"נ לא ראיון אותה אם נשבר' בדיעבד:

תעו א בליל פסחים · פיין כל"נ ובע"ם מה שהמתיקו בשם הגאונה מהרי"ו ודבריהם מתוסים ונם לא מלאתי כן בדברי מהרי"ו ואולי הוא עצות שיגל בדשות וכוונתם על מ"ם לגבל סי' תע"ג ס"ק י"ו בשמו דהשבר אלי מתגילין על הסלמן זכר לפסח אליהו אלי אין לאוכלין לף במקום שנהגו לאכול אלי: ב אין אוכלין · וכתב המ"ם אפי' אלי קדר: (וכ"ל מתיר בלגי קדרה) ואפי' בשלו ואח"כ אלו אלי קדרה יש לאסור אפי' מרפאים עין אבל אלו ואח"כ בשלו מותר ובתב הלבוש ובאלו מרלות אין נוהגין לאכול אלי: ג שה צלוי כולו · ומבואר בש"ם ע' מקום שנהגו דמי שעבר ונהגו בני דורו לאכול בדי מקולם בלגלי פסחי' הוי מנהגן לאוכלו לאוכלם אמלגם אוכלם אותם נוזרני אליך ניהי ומוא' שם ומוכח בסוגי' זו שלמסתי' לף מרפאי הוי לגדולו מותר הוי לגמלו פנים שלא לגדולו אם הוא גדול בתורה כמו בתוקם ו' שמעון מלגי לגים מיתם לו אפי' לגנרא אלמא כדאי' שם בש"ם וע' כי"ד סי' קכ"ז) וכל זה בשהה אחתלא אבל בשלולו לו ותמרו בו ופדיון שומר במרדו הוי מנהגן לאוכלו בלי נפיחה פנים ולשמחים על שבירה גדולה הוי מנהגן לאוכלו בשהה בש"ק דף י"ז נבי הלי אלמא ע"ם וכמלכתי בכל זה בתשובה לתרגום מעריין: ד שלא יאבל אפיקומן על אבילה נפה · דלא קפיד מלוה מן המוכחר אבל ב"מ בדיעבד יצא וכדאיתא במיר דף כ"ג לענין פסח שאבל לשם אכילה נפה כדי דלא קפיד מלוה מן המוכחר פסח מיהו קפיד

במ"ם

כולי האי מ"מ לא יפחות מכזית מצה ע"כ: (ב) משעת קצירה. שיהא סאתם של מצה שמרים אצצת קצירה ולא אחר מלית ע"כ אין יולא בסן בתקיעת מלה: (ג) ואין לחוש כו'. שכיון שהקליטי הוא בזעות חזר כוס שהוא מבכר מתה לזעות אליה ואם חזר אחר שביכר על הלל המוציא ואם לא נזכר עד שבירך ברכת המזון ה אם נזכר קודם שבירך בורא פרי הגפן ג ישול ידיו ויברך המוציא ויאכל האפיקומן (ויחזור ויברך ברכת המזון ויברך בפה"ג ויברך הטוב) (בית יוסף) ו ואם לא נזכר עד אחר שבירך בפה"גפן (ב) ד ד לא יאכל האפיקומן ה ויסמוך על מצה שאכל ה בתוך הסעודה שבולן שמורות הן משעת לישה ז אכל ו במקום שנהגו לעשות ו שימור למצת מצוה (כ) משעת (ג) קצירה אפילו לא נזכר עד ז אחר הלל ישול ידיו ויברך המוציא ויאכל האפיקומן: הגה ז ויחזור ויברך על הכוס (ג) ואין לחוש בתה (ד) שמוסיף על הכוסות תשובת הרא"ם סלי כ"ד) ואם נאכל האפיקומן יאכל כזית מ' אחרת: (ריקה)

תעח שלא לאכול אחר אכילת האפיקומן • ובו ב סעיפים

א (א) א אחר אפיקומן א (א) א אין לאכול שום דבר: הגה ולא יאכלנו ב (ב) ב בזמני מקומות ולא ברוף מפלו הפסק בהגה לאחר מנוס דסוי בזמני מקומות: (טור)

ב ג מי שישן בתוך הסעודה והקיץ ג אינו חוזר לאכול בני חבורה ג שישנו מקצתן בתוך הסעודה חוזרים ואוכלים נרדמו כלם וגנערו לא יאכלו ד נתנמנמו כלם יאכלו: הגה וכל זה שיו אלא שיטה לאחר שהקיצו לאחר הפסק האפיקומן ד אבל שינה (ג) קודם לזה ה לא הוי הפסק (טור ורבינו ירוחם):

תעט ברכת המזון על כוס שלישי • ובו סעיף אחר

א א אחר כך (א) א מוזגין כוס שלישי ומברך עליו ברכת המזון ובורא פרי הגפן (א) ב ושותהו בהסיבה ג ולא יברך אחריו (ב) ג ג ולא ישתה (ג) יין בינו לכוס רביעי: הגה מיהו מהוס שליטי ד (ג) יכול לשתות א כתב שמעיה וכל מתבר מתיים אחת אף מ"ג דסמיים בגיתי' (מהרי"ל ומהר"ר ותבל"ן) (ג) ד מצוה לחזור ב ה אחר זימון: הגה (ד) וסגולה שכתן אומר סודו ואמת וסלתיים

וכ"ש כתב בזכר רש"ל דלא יאכלנו: ג ישול ידיו. דכיון שבירך ב"ה אסר דעתיה: ד לא יאכל האפיקומן. דלמא יאכל ולעדר ליקח כוס אחר לב"ה וסוי כמוסיף על הכוסות וסמ"ע ורי"ו והרב"ח וסלה"ר כתבו דאוכל כזית ומברך בלא כוס שכ"ל ול"ל דמי שלוה מזה בכל הסעה ומברך לאחר' בלא כוס אף אחר יאכל האפיקומן ויברך בלא כוס (עין סימן קפ"ב) ובילוא בזה כתב הסמ"ן מי שלוה מזה בכל הסעה בסעודה שלישה גם בשה: ע"ב בשבת לא יאכל: ה ויסמוך על מצה. תע"ב שאכל אחריה דברים אחרים יצא בדיעבד: ו שימור למצת מצוה. ולא אכל מאותה מצה תוך הסעודה: ז אחר הלל. נראה לי דיחזור ויאמר הלל על הכוס ואם לא חזר עד שאחה כוס הסלישי יברך ב"ה בין הלל לכיבוי ולא יחזור ויאחז כוס הסלישי:

תעח א אין לאכול • ואם הוא עיין לחסות עיין בעור סימן תקפ"ח ובבית יוסף: **ב** בשני מקומות • אפילו בחדר אחד לא יאכלנו בשני מלמות (כ"מ בבגי') ומשמע דוקא באפיקומן אבל אחר הסעודה מותר לאכול בשני מקומות וכ"מ סעיף ג' ועיין מ"ש סימן תפ"ד: **ג אינו חוזר**. דהוי כאוכל בשני מקומות: **ד נתנמנמו**. הוא כיס ולא כיס ת"ר ולא תיר כגון דקיי ליס ועי' ולא ידע לאהדורי סברא (מגלה): **ה לא הוי הפסק**. דלא כאהר"ל כתב דהוי הפסק דכל הלמלה של הלילה הוא כלילה כמ"ש סימן תפ"ד הוא ד' אינה חוזר. ומיהו אם אינו אוכל אלא מעט אינו חוזר לעקור כמ"ש סס"ב בהגה"ל ולא דאפיל

ל מסנס מסיים קיי וכמו מרקוק מרא"ם סם ר מרי"ר סם ומרכ יהודס סם ג כר'יוחנן סם ומכ"ם פסוק בסם מרמב"ם ד כר'יהודס סם פ ר'יוחנן ו ר'יוחנן לעיל סי' תפ"ב ו ג"ו סם ר' ר'יוחנן לעיל סי' תפ"ב סוף ז' ת ר'יוחנן לעיל בסי' תפ"ד ח סוד בסם מגיו מרכזי כ' יוסף טוב עלם ומכ"כ מרי"ף ומכ"כ כל הגלוסים :

יד אפרים

העגן (בס"א סק"ב) ומכוף מסמיס כתב כלל: (שם) מרמס יאמרו מדרו ר"ל ומ"כ מוכח מ"ם בכוכס מיקרי מסוס סיס מכוס לכד מקוקין ומכוח מוסרף מסמכס :

תפא בס"ו) בריס סי' ומ"ב מ"ל ומ"ס מ' מסבר מכ"ל ומ"ס רב מלי מסין מתומס כי' מסוכוס דומלי לין מוכן ולכך ר"ל מכמ"ל מ"ל רב מלי ומכוח מ"ס קרוב ומ"ל מכמ"ל מס מכמ"ל רב מלי מ"ס מלין מרומס מל מלו ר"ל מ"ל מרומס מל מלו כמ"ס מלה בתמלס סיס מרומסו מכוסר כי' מסוס ומס"ל נמס כמוסר מרומין סי' מ"ל ומ"ס רב מלי ומיס יסלוך ומלר ר"ל שיומר ומלוך מר מרומס' ומר כך ומחיל ומקומ ומרומס מכוסר מסמס מרומס מלוך מרומס ד' כדי לגרסו לכלל מגדול מלומר מל מרומ מ' ומיומ מרומ גדול לו מלסר מ"ל מ"ל מ"ל מרומ יסלוך מלר מרומיס מרומ מ' כמו מרומלמ מרומס מרומס מרומס מ' ומ"ל מלר מ' מ' ר' מ"ל (מכו מכ"מ כתב מרומס מרומס מרומס מרומס מרומס מ' ומרומס מ' ומרומס מ' ומ

ותו לא כללא"ר פשיט: (א) ועל המשקין וכו' • מהרי"ו כתב דדוקא מים כמות שהם ולא מים שנתבדו כגון עם ש"ל מרל"ן דהוה מנהגו עם מלה וגרם מין ע"כ וכתב מו"ה ז"ל ואפשר דמי לקרי"ן ומי אפשר מי אנגביל שקורין לייענבר וואסיר"ר יש להתיר:

תפב (א) וכשנומר סעודתו כו' יזה דעת הרי"ף שאכיל הטור ומביא עוד דעת הרא"ש שיאכל מיד הזית דמגיר כדי שיאכל מלה לתיאבון ויברך עליו המוציא ועל אכילת מלה ולהו מוהם שלא יאכל לגסוף דלא מגמר אכ"ל והקשו רבי' עליו דהא ל"ה הוא בליקות של תינו יהודים אדם מאכלת כר ס' מהם ובלבד שיאכל כזית מלה באחרונה דוקא בעי' והרא"ש סביתו בס"כ"ם ומהרא"ל מסקלב תיקן דהכיה דרב הונא מיירי דיש לו שני כזית והוא עלמו דהם ס' אם דא"כ היה לרב הונא לומר בלבד שיאכל כזית מלה בהחרונה דוקא דקאמר מאוה ז"ל תיקן הכי הונא בהחרונה דוקא כמו שלו דוקא ונראה"ל דיש חילוק בין בליקות של תינו יהודי לחלה מיגרת דהא הרא"ש קא' על דברי הר"ף ומלה דלא מיגרת חלבים דהר"ף היינו דלא מיגרת בדיעה היינו מבשר קליה הרב הונא שאמר שיאכל כזית מלה בהחרונה דוקא דהיינו מלוה ולא מיגרת חלבים ולא מיגרת בדיעה אבל בליקות של תינו יהודי דאפילו מבשר לא הוה לא מיגרת בדיעה ליכא לא הוי מלוה ולא מיגרת חלבים ולא מיגרת בדיעה אבל בליקות דהרב הונא מלוה ומיגרת בדיעה ולא מיגרת חלבים ולא מיגרת בדיע

ס"ד לכל אם אין לו גם כן יין מ"כ צריך לקדש על המלה המלא ואחר כך יאכל תכשיטו: ב ושתי השלישות לליל שני. ומ"מ אם יכול לשייר פרוסה קטנה ישייר וימנה בין ג' הסלישות עפסי' תפ"ם ואם אין מפסיק לו בלילה הראשונה בת' יקח פרוסה מן הסנים ויבצע בליל שני על מדת ואינו טועם אחריו כלום: כגה ומי שאין לו ג' הלילות רק נ' מצות יצרך ליל ראשון המצות ועל אכילת מצה וכן הברכה ד הכל מן הפרוסה (ב) ב (ב) ה ושתי הסלישות בליל ג': (מנהרדכם כגם מגן יהודה)

תפג דין מי שאין לו יין. ובו סעיף אחד

א א מי שאין לו (א) יין בליל פסח ב מקדש על הפת שמברך המוציא א (ב) ג ובוצע ומניח ידו עליו עד שגומר הקידוש ומברך על אכילת מצה ואוכל ואח"כ אוכל ב שאר ירקות ומסדק השלחן ואומר מה נשתנה וכל ההגד' ד עד (ג) גאל ישראל ומברך על המרור ואוכל ואח"כ כורך מצה ומרור ואוכל: כגה בגלא ברכה ובמקומות ה מעכנים לשתות מעקה כעשה מדבש מקורין מ"ד יכול ליקח אותו ומעקה לאדבש מיסות אם אין לו יין (מהרי"ל) וי"ל אין עושין קידוש על מאר מעקין כמו מבתאר לעיל סי' ער"ב סעיף ם' ולי נראה לענין ד' כוסות ים לסמוך אתלן דאמר דמקדשין על מאר מעקין ג אם יוה (ד) תמר מדינה כמו מבתאר לעיל סי' ער"ב:

תפד מי שרוצה לעשות הסדר בחדרבה בתים. ובו סעיף אחד:

א מאן דבעי לברוכי בתרי או בתלת בתי מברך ברישא בביתי' ואכיל כל מאי דצריך א ומברך ברכת המזון (א) ג והדר מברך לכל חד וחד בביתיה ושתו אינהו כסא דקידושא ודאגדתא ואכלו ירקי ומצה ב א ואיהו לא אכיל ושתי בהדייהו ושביק להו למגמר סעודתייהו ג (ב) ג ומברכי אינהו ברכת המזון ד ואי לא ידעי (ג) יקרא מלה במלה ה והדר אזיל לביתא אחרינא ועביד הכי והדר אזיל לביתיה וגמר

ערבות וא"כ למה לצריך כאן לסקירות מלה במלה הא לא קשיא דהא כתב סם הרא"ש דמדרבנן אינו יכול לסלוח אלא מהסא"ק כתב סהם יכול לסלוח מעמע אפילו מדרבנן ועל זה מולק בשור בסוף סימן קפ"ז: כתב

ל"ר אם יש לו ד' כוסות לכי יפה לו ד' כוסות לכי מקוטות לכי מקוטות ולמי לו ד' כוסות לכי מקוטות ולמי לו ד' כוסות לכי מקוטות ולמי לו ד' כוס

כתב [בטור] וס"ס רב אלעס ומברכי אינסו ב"ס כו' ורב עמרם כ' שאין תקנה להוציאם שאם מברך לסס ב"ס הו לא מלי למיסתי בביתים בברכת המזון מכ"ל וסי' ג"י כיון שמברך לסס ב"ס ע"כ צריך לאכול עמסס כזית הו לא מלי למיסתי בביתים ברכת המזון כלומר סוב אינו יכול לאכול בליל פסח כ' סעודות דמיזז לאכול ב' סמסים ורב עמרם מיירי שהקדים לעשות הסדר בשלר בחים ואין מקום לפי זה כמה דנקט הו לא מלי למיסתי בביתים ב"ס ולפע"ד דרע"מ ס"ל שאין איסור כשאוכל ב' סעמים ומברך אליהם מלד איסור אכילה דמיזז כ' סמסים דמה שכין זה לזה דאכילת אפיקומן הוא במקום פסח ואותו אינו אוכל כי אם פעם א' אלא האיסור הוא דלא יוכל לבהיה הכוס הד' שהוא אומר עליו הכלל דיוסף על הכוסות כיון דמברך ב"פ ס"ל ד' כוסות וס"ל אמר רב עמרם כיון שיברך כאן על כוס הילל יפטר בביתו כוס בל ב"ה שמברך בביתו דיסיס בזה ד' כוסות ומה יעשה בהלל שייך על כוס הד' כנ"ל נכון וס"ס הטור אח"ז וכ"כ רב כהן לדק כו' ס' במיקר הדין מסכים עם רע"מ שאין תקנה לברך ב"פ ב"פ אלא שהוא נותן טעם אחר דהיינו דאסור לאכול ב"פ בלילה דכיון שהוא מברך בעם הא' נשתלק ממנו אכילת מצה ואע"ג דלא אכיל אפיקומן דמשביע הכזית מצה שאכל כבר למיזב שלו כדלעיל סימן תע"ז בעם הכי מזרי ומיסור וא"כ הה מוציא לו שיאכל בעם הבאה אפיקומן והוא כבר יצא אבל רע"מ לא נתן טעם זה דרב כ"ן דכיון שהוא מכוין בעמה ב"פ הל ס"ח אלא לכמוך על כזית מצה שיאכל בראשונה אלא יחזור ויאכל פעם אחרת ואז יאכל אפיקומן ס"ד ע"כ נותן טעם מבא דאיסור אכילת כוסות וכל זה לא מיירי אלא במברך ב"פ ב"ה דאסור לרע"מ מעמם שנו ולרב כ"ל מעמם שנו אבל אם מבשיל באכילתו ואוכל עכיה אחר ויאכל שם אפיקומן ויברך בפ ב"ה אין כאן איסור כלל אפילו לרב כ"ל דבהה ודאי אכילה אחת כמ"ם סימן קפ"ד וכמ"ם בסימן תע"ם בגלע"ד :

כתב עוד הטור ואמבר דאף ב"ה יכול לברך כדי להוציאם כיון שאוא מוכה כו' כמו בסיבול ירקות ע"כ וכ"י הבין שהטור כתב זה דרך סי' לדברי ר"ף ואינו כן אלא זהו דעת אלעזר בע"ם אלא כדעת הרא"ם ורב כ"ן ורע"מ אלא אלעזר תקנה בזה וא"כ אמאי לא נימא דגם הרי"ף לא ס"ל כן שבהי כתב ומברכי אינסו דייגו ולא הוא שעמס אלא בהכיסו לזה כמ"ש בפסחים ק"ב ע"ב בתוס' ד"ה אינו אוכל בלילה אז אינו אוכל בלילה אלא אם אינו אוכל בלילה אז אינו אוכל בלילה אלא אם אינו אוכל בלילה אז אינו אוכל בלילה אלא אם

מכ"ש סעודת ממלי בלילה אלא לא דק ולכו"ע לא דק אכל לענין שאר מילי ארך לדקדק בדבר מיהו קשה הא המר בן בבריתות סס אין בית הכלישה מחזיק יותר מכביצה וכעלמא אמרינן אין בית הכלישה ממזיק יותר מכביצה וגל"ל דס"ק ג' זיתים מיהו מחזיק מיהו לסרמב"ם קשה הנ' זיתים לא הוי כביצה וגל"ל דהסוא דסרק המלגים מילי בזית קטן ואחן זית בינוני בעינן וכמ"ש הרב"ל בסימן קל"ו בסס הרוקח : **א** למעך הלל · וב"ה אם יש מכל בעלה לתו מלעיף עפ"ב דעוקלין :

תפז א וחזר בו · מחזר ואמר מקדש ישראל והזמנים : **ב** אחרי שהוא יודע שהוא י"ט · רק ששה בדבורו אכל אם עשה וסבור שהוא שבת ומזכר תוך כ"ד לא יצא ובמ"ש סימן ל"ם אכל רוב הסוסקים ס"ל תע"פ אלא ידע שהוא יום טוב יצא שאכר ומכל מקום מעשה כאן דאם לא מזכר ואחם בדין מיין מב"ם ומכל מקום מעשה כאן דאם לא מזכר ואחם בכל שבת לא יצא וסימן דוקא בשלא הזכיר אל יו"ט בתמצא אבל הזכיר אל יו"ט בתמצא יצא דסא כבר פסק בסימן רס"ם ס"ה אפילו בתחלה תפלת מוסף יצא אם מזכיר אל שבת בתמצא וכ"ם כאן דאחם מקדש הבכת דהא יום טוב נמי מקרי שבת וכ"מ ס"ג אם אמר יעלה ויבוא יצא אחם בכל יום טוב יצא ואם כן אם מחם מקדש ישראל והזמנים אפילו לא הזכיר אל יום טוב בתמצא אפילו אם אמרו לאחרים לא הזכיר אל יום טוב אמרו לאחרים אם אמרו לאחרים אם אמרו לאחרים אם

הסבת והמרדכי נתן שם טעם לפי שאם אין ר"ם אין שבת בעמודים כ' ב' ולפ"ז יש להזכי' על שבת בי"ם שהל בשבת ביעלה ו פ"ח שאין שייך שם ט"עמ' אינו גם בב"ם בראש מודם שהל בשבת אין מזכירין שבת ביעלה ויבא לפי שבבר תאר לא והשלינו שהוא בשביל שבת משא"כ כאן דמשמר להזכירו דמ"ם יעלה ויבא מאתם מחרתו שמזכיר שבת שם. ובתשובת מהר"י סי' ג' וזן בדרשותיו כתב מחלוקת גדולים בזה. ומביא ראיות אלו שזכרנו אלא שהוא הכריע אלא להזכיר שבת בו ולחייבו מש"ב דעלה דף י"ז יום טוב שהל בשבת מתפיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושה ביום בתמצע ובשרים דם". שאומר ותתן לנו ס' אלהינו את יום המנוחה הזה ואת יום חג מצות הזה הרי אלא הזכיר קדושה של שבת אלא תמצא מעמד בתמצע ואע"ג דאנו אומרים בתמצע ובשרים דם". שאומר ותתן לנו ס' אלהינו את יום המנוחה הזה ואת יום חג מצות הזה הרי אלא הזכיר קדושה של שבת ומועדי קדשך לומר מעין שהתיקנו ע"כ. ואין לחייב לעע"ד כלל דהוא נוסרה מ"ם קדושת היום בתמצע אחי לאסוקי קדושה שבת אלא הרוח בתמצע אלא בשתמלה וכל ודאי ליתא דהא איתא שם עוד הרי אם שבת שהל בר"ם בתוספתן מתחיל בשל שב' ומסיים בשל שבת וקדושת היום בתמצע ובהם ודאי מזכירין קדושת שבת גם בתמצע דשם מדברינו סוקי קדבן שבת ויעמדו בשלוחך בתמצע אלא ודאי דמ"ם קדושת היום בתמצע לא בא אלא לעמת דלא ליעמ בסוף של י"ם אלא מתם בשל שבת לבד כי הוא עיקר וכו שתמלה וסוף לחוד ואין ל"ש מעלה לאותו אבל בתמצע י"ם מסיה בתמצע יש ק"ו סיסים מעלה לשבת עמו שהרי מקדמין פסוקי דשבת לקרבן מוסף מי"ש. וזה מבואר בכוונת בריאתה זו גם נבי י"ם בשבת שהרי רבי מלקן ואומר המותם גם בשל י"ם ומבואר דלא כאו להלוק אלא בשתמה וא"כ כי היכי דבמוסף מזכיר של שבת אף בתמצע לעמ יגרע בשתרת ב"ש בשבת מלהזכירו ביעלה ויבוא וא"כ אבורכה מבאן להזכיר של שבת ביעלה ויבוא ב"ש שהל בשבת. וכ"כ ב"י שמנהג הטולה להזכירו בעמ"ם רמ"א כאן ובקש"ל בס"ב דבילה שיטו י"ג הגיה דבני מהרי"ל וכתב שגן עיקר דיעלה ויבוא לא ניתקן לשבת ואין בזה כלום ולכבריע מזה דולאי ניתקן בשל י"ם לאומרו כמ מה שהוא אם ב"ש אף בשבת אין מזכירין שבת כל אמר בעמ"ו לפי שבבר אמר תפלה מיוחדת לשבת יעמד מבה וכן בב"ם בלבד ע"כ יאמר אמ"כ הפלה מיוחדת לר"ם מש"כ בשבת וי"ם שאין בהם דין הלוקה וכל שמזכיר שיבה הוא מזכיר. ובלבוש וכן מו"ח ז"ל הסכימו שלא להזכיר שבת ביעלה ויבוא בי"ם בשבת כמהרי"ל. ולענין הלכה ולדוי מסתבר לן להזכירו אע"פ שבבר"ם אין מזכירין וכן בב"ם אין בכך כלום ובדולה מזו מלינו בגוסה ואמה אחת שמביא רמ"א בסי' קפ"ה ס"ג שאין לומר מלך בב"ם ואתפלה אומרים אותו מפני שיש סילוק ביציבה כדאיתא שם בע"ם בזה שיש לחלק ואם לו לאותן גדולים שאין מסכימים להזכירו אין לעמות בשום אדם אם מזכירו דהא אין כאן ברכה לבטלה אלא הזכרה לטוב ואין בפסד בכך אדרבא מסתבר להזכירו שיהיה זכות שבת בלירוף יום טוב מפייע למלא בקשתינו במה שמתפללים ביעלה ויבא כנלע"ד:

תפח (א) ומברכין לקרות הלל. כי אם יבדך לגמור יום לאומ שמא יפסר ממנו אות מ' אז תיבה מ' הרי ברכה לבטלה: (ב) אפילו עשרה. דכיון למכיבי לזו יסבו דעתייהו ושמעי משא"כ בתיבה ומפסיד הלמדי' הרי קלי לא משתמע: (ג) ואם מוסיפין וכו'. מדברי הפוסקים

באר היטב

ביעלה ויבא. וסמ"ג פסק דאע"ג דברכה מפזון וכן בר"מ אין לזכיר של שבת ביעלה ויבא מ"מ בתפלה כתב יש להזכירו ומיון בו בשתרוך בזה ובמלה לנכסף אפילו לאותם גדולים שאין מסכימים להזכירו אין לעתוה בשום אדם המזכירו דמא אין כאן ברכה לבטלה אלא מזכיר לחוד ואין בפסד בכך ע"ב: (מ) נומרין. וכן סוף ע"ם קבלת הפר"י ז"ל:

תפח (א) המזכירות. ואומרים מומור שיר ליום שבת ביום טוב ומי אקרי שבת ד"מ. ועי"ל סימן נ"א סעיף קטן יו"ד מש"ב: (ב) לקרות. ולא לגמור בשמא ידלג תיבה אלא אות ואחי כיבה לבטלה אמרוים. (ג) קורין. אחידי דמכיבא לבו יכבי דעתייהו ומשמי אף שלו גב דבעלמא אמרינן אדי קלי לא משתמע. ומוליפין דברים י"ח ס"ם. ועל דמש"ם מסבבה שמקבלין שיש לו יותר יחד בשבת ביום טוב דע"כ הכיב מלייהו מק יעקב ומיון בס"ם ס"ם הרמ"ד: (ד) קי"ל. דשם שבק רמ"א דמלבוש מזכירין בשוכף עד שיגמרו שבת"ם אינו מזכיר בשוכף אז מה שוכקים בתנחם ובתב לנוס ולא"ם יבריח קודם שוכף בלא יאמרו

יאמר נ"ם ואני אתפלתי וכן ישבה בשוכף וביום ג' ביולר וכן דבשה וכן דבוכות כו' ס"ם ולא רמיתי אחר ביום ד' ס"ם ולא אמרינו בשאמרו אחזן בכוזו בלא בולם וביום ג' ביולר בהוצאה ס"ח ובשוכ"ב בשבתה גם הוא בשבת שוכלת ס"ח ד' ס"ם כו' ס"ם ומיון בשרי אמרים אשר יו"ד שעיף ה' שבתתי שרים שם כתבתי שרשיתי בשאם ספר שאין לשתמיל ובשנור ובתנתי שאשבר בשבנם לפי שלא ל' אומרים דרך נקבה ושתה רשיתי כי דבר זה נמיל לשרמ"ן שם הוא ז"ל בסיב שאין לאומרו בתפלת יו"ם כלל כי אז בטוכה בבתיות עליונות והוא שיר אמיתתן ג"ם ואין בזו בת אמרי נרגים לאומרם דרך תתנם רק דרך שבת ע"ד שאומרים י"ג של מי אל כמוך ומיכם דשיקר אמיתתן הוא בקורא בתורה ודוקא ביו"ם הרמבנים כו' ע"ם ובשידבא בזנו לומר אף ביומים אחרונים

חק יעקב

דמ"ש במס מדליקין בשבל י"ם בשבת וע"ש: ח בברכה תחלה וסוף. טעם מנהג זה מבואר לעיל בשור ס"ם אע"ג לפי שאין מברכין קודם הלל שקורין בשעת הסנדר לכך קורין שהלל בע"ם כדי שלא ישמוך לברך בשעת הסנדר וא"כ קלת קשה לאותו מברכין בשעת הסנדר אחר שהלל יתלגלג דהיינו אחר הלל הגדול ולאמר אין סומכין על מה שכירך בנים הכנסת יהלל ד' כמו בברכה רבשונה ויש ל' יסד בדוחק:

תפח א וקורין המזמורות של שבת. וכתב המ"ש בשם הר"מ ואומרים מזמור שיר ליום שבת ד"ם ומי אקרי שבת אלא הזכיר שבת בעל"ל ומיון מ"ם בסי' תפ"ז ד' מ"מ אין אומרין אותו בהכנסת י"ש כמו שמיהגין לומר בהכנסת שבת זה משומר ביחידות בשעת קבלת שבת רק בשחרית אומרים עם שאר מזמורים: ב אז רבו. אי מי שבדל ממנו בתמכה כ"ם אחם כדלעיל סימן ס"ו סעיף ה' לענין ק"ש ומפ"ם בדברי אחרונים מדין שוחל בשלום ובשבה בגין הפרקים שיש ליזהר וע"ש: ג שנומרין בו את ההלל. וע"ל סי' תכ"ב בא"ח ס"ק ו' מבואר דאם בא ב"ה סמוך להלל יקרא הלל תחלה עם הלבור ו"ל"כ יתפלל אבל לא יאמר שהלל עם הלבור בתפלת שחרית דזשרה דכיון שנומרין אחר ההלל לריך לברך

באר הגולה

ד' ביליל ראשון של פסח (מ) נומרין ההלל בצבור בנעימה ח בברכה תחלה וסוף וכן בליל שני של שני ימים טובים של גליות: הגה וכל זה אין אנו נוהגים כן כי אין אנו אומרים הלילה בנים הכנסת שהלל הלל:

תפח סדר תפלת שחרית של פסח: וכו' ג' סעיפים

א ח שחרית נכנסים לבית הכנסת א וקורים (א) הזמירות של שבת ומתפללין תפלת שחרית ב ונומרין ההלל (א) ג (ומברכין א (ב) לקרות ההלל ו") ד ואין מפסיקין בו אלא בדרך שאמרו בקריאת שמע באמצע הפרק שואל בשלום אביו ב או רבו ומשיב שלום לאדם נכבד שנתן לו שלום וב ן הפרקים שואל בשלום אדם נכבד ומשיב שלום לכל אדם:

ב ו בהלל (ב) ד אפילו עשרה ב (ג) קורין כאחד:

ג ז מוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה גברי (ג) ה (ואם מוסיפין ביום טוב ע"ל ריש סי' רפ"ב) בפרשה ח בא מן משכו עד מארץ מצרים על צבאותם ג ומפטיר קורא בשני בפרשת פנחס ובהודש הראשון ומפטיר ביהושע בעת ההיא ומתפללין תפלת מוסף ז ט ואין מזכירין גשם מבאן ואילך ד ועי"ל סי' (ד) קי"ד ס"ג) וכן פוסקין משם ואילך מ"שאול בברכת

ד' ן בקן מנהג הספרדים ח לאמן סור ב מימרת עלכין ז' ג שיר בשם הר"מ פרוסנלבת (סרב בסימן סנמ"ד) ופסק אמרכין לגאור וכ"כ בסור בסי' ום לף בסה"מ כיום מכרך לקרות בהל"ם דהה דבריו ובסב הל"י אמן נהגים מפסרבים בע"ב הכרמים וכן בהגו הספרדים) ד ליומים נמיל ס"מב"ב ס בם זם ליומי בם ו בהיו' מעלם בה ז הל"ם וב"ם בשם הב מעלם ומהרי הגמי ולולי הגמן מהרלבי מנסיש מן וכנלמו' אמרוהם מיוליפ כ' ס"ם ומסרי אמת לאמרו אמר הקב"ה לאברהם ומי מגילם ל"ם ח בריי' מגילם בם ע ליומים לעיל בסי' קי"ד:

יד אפרים

תפז בס"ז ס"ם ב') לפי שאם אינה"ם אין שבת בשבוע וכתב הכ"י ולפ"ז כי' כל"ל: (שם) ותוחר קדושת היום בתמצע ושרש"ע מתחיל בל שבת שאומר ומקן לנו כו' כן הוא בתמכרי"ל ונמ"ל סומת דרש"ש הם כתב גם בשם דאמר קדושת היום בתמצע אם יום המוחסם כו' ע"ם וכן בארם בכל מערבין ומה דמתחיל בש"ם בתב רש"ש שמזכיר בל שבת תפלה ע"ם: (שם) לקרבן מוסף מי"ם נגלה בבל"ל נקרבן מוסף דו"ש ומ"כ כי מיהא דבמוסף כו' מלבזכיר יעלה ויבא וזה מבואר ב"כ בוודם שבריאתא כו' אבא בתפיסם ואם כן אדרבה יש לנו ראיה כו': (שם) כפי מה שהוא היו"ם ומזכיר יו"ם ומה בל בשבת מזכיר גם בל שבת ומה בר"ם כו' שאלה מיוחדת לר"ם מש"כ בשבת כו' דרשו' הם מב"ם בוה שם לאלף בש"ם ומהי' כו' כל"ל:

שערי תשובה

(מ) ומרין. ענב"ם ומיון בפר"ח בתחב בשם רדב"ז אתה חל בשבת קודים ויבולו והפר"ח כ' אלא נהגו כן רק חדוה קודם ומיון בפו"ח ניח יהודם במעשה שעשה בס"ן ובתחיל בברכה אלא אין מחזירין אותו בשביל שחדיר אמיתו רק לעמוד וגם כי אין בו חובה נאמר אחרי מנהג אשכנזים אלא לאומרו בבה"כ בגילה ע"ם:

תפח (ב) לקרות. ומי' בשאמת פרים כי' ס"ם בשסק אם אמר אלל ביו"ם אז לא אינו מוזר ואומר אפסק הלל דיו"ם דרבנן ע"ם: (ג) בש"ע מוליפין ב' ספרים כו' עיין מה שכתבתי בשרי אמרים ספר ח' בשם שעה וקרא בס' אור אבנ ובאר דנים בשעות הקרא אמה הדרשנו וכתב בר"י בשם סיים בשסוק ליל אמרים וכבר אמר שעולם בחשיבי הברכה אע"ג לקרות עוד כ"כ בכבר בית דוד ע"ם ובכנין אמיתת הי"ג מדות הברבה"ם בשעת הולאת הס"ת כתב בשע"ת וז"ל מלאתי בתחזור של מורי ז"ל כתוב מבתון מבת"ל מורי ז"ל ביום ה' בשנותיו יקרא י"ג מדות נ"ם ואח"כ יאמר רבש"ם אלא כל מבשלהי כו' וכן יסיר ויחזור התפלה נ"ם ואח"כ אמר מדות נ"ם ואח"כ יאמר רבש"ם אלא כל מבשלהי כו' ולא רמיתי מהגון לומר אחר התפלה נ"ם רק פשט אחד לבד ומ"ם וכן יעבשה בשוכף כו' פי' ברבה"ו בתגלותיו אל הסם הקדשו וכן הוא בשבת אם לא יחבר יחד בשבת וי"ש דנ"כ חביב עליהו כיון שמזכירין שבתר בני הקב"ם ונכן לנו שבתות לשמחה ומועדים לשמחה זכרון ליציאת מלרים כנ"ל ליישב המנהג: ה ואם מוסיפין ביו"ם - ע"ל סי' רפ"ב ושם כתב רמ"א דאין נוהגין לוסיף כי"ם ופה פרתב המנהג לוסיף: ו ומפסיק ר ביהושע בעת ההיא - ולכן מתחילין ויאמר יהושע אל הסם הקדשו וכן הוא בתחילת יו"ם כלל כי אז הכוכב בבתיות עליונות והוא סיד אמיתתן ג"ם ואין בזו בת אמרי נרגים לאומרם דרך תתנם רק דרך שבת ע"ד שאומרים י"ג של מי אל כמוך ומיכם דשיקר אמיתתן הוא בקורא בתורה ודוקא ביו"ם הרמבנים כו' ע"ם ובשידבא בזנו לומר אף ביומים אחרונים

תחלה וסוף וכיון שאמר ב"ם ויפתבת אוך יברך ב"ם מש"כ ביומים שאין נומרן הלל אומרין הלל בלא ברכה כיון דבלא"ם דעת הרבה פ פקים אלא לברך בשאין נומרין הלל: ד אפי' עשרה קורין כאחד - הטעם מנב דהביני מהם זכרון הכם יהבי דעתייהו ושמעי מע"ב דבעלמא אמרי קלי לא משתמע ופ"ל סי' תקפ"ח הטעם בשוסר וכ"ל דמה"ם המנהג שמקדשין מנים אי יותר יחד בשבת וי"ש דנ"כ חביב עליהו כיון שמזכירין שבתר בני הקב"ם ונכן לנו שבתות לשמחה ומועדים לשמחה זכרון ליציאת מלרים כנ"ל ליישב המנהג: ה ואם מוסיפין ביו"ם - ע"ל סי' רפ"ב ושם כתב רמ"א דאין נוהגין לוסיף כי"ם ופה פרתב המנהג לוסיף: ו ומפסיק ר ביהושע בעת ההיא - ולכן מתחילין ויאמר יהושע אל הסם הקדשו וכן הוא בתחילת יו"ם כלל כי אז הכוכב בבתיות עליונות והוא סיד אמיתתן ג"ם ואין בזו בת אמרי נרגים לאומרם דרך תתנם רק דרך שבת ע"ד שאומרים י"ג של מי אל כמוך ומיכם דשיקר אמיתתן הוא בקורא בתורה ודוקא ביו"ם הרמבנים כו' ע"ם ובשידבא בזנו לומר אף ביומים אחרונים

תפלה

תפח אפילו מל ביום ראשון בשבת אומרים כליל שני מעריבים סעודים בשבת קודם לסעודת ליל ד' ומקדים לסעודת ליל ד' אל מפז בשבת אומרים ביום אחרון בשבת לפני ר"ה ובכל לקרות בשבת ביום יאמר ויקרא בשבת ביום ותחזיר עקרא כמנהג הליחת מכ"ל · מרהולרמו לכתוב דסות כמנהג הליחת דסיום כיון עקרא בשעות מ"ע הבלתי עשות אין לאוסף :

תפט (א) מתחילין לספור · אף על דנכי יוכל כתיב גם כן וספרת לך וכן בחנכה כתיב וספרה רבנן גמירי לסו דסלי וספרת דנכי שיתר סיא מכון ממש מצמ"ל בתיר ספירות כ"כ סר"ן : (ב) מצות על כל אחד · דכתיב וספרתם לכם ליך אחת ספירה לכל א' · ומשומר דת"ל בקצה מצל לספור אינם בקצה אלא בקומה : (ג) היום יום אחד בעומר · כן מסקנו אכל בדברי הר"ן סוף פסחים שמבית כ"י מכר שם לשומר בלמ"ר ובלאם יותר מכון מנסנו דסת

בברכת השנים: הנה ומכון לומר בכל י"ם בתפלת מוסף מוסף סיום אחר שאחר על ידי מנס מנדך כתאור :

תפט סדר תפלת ליל שני של פסח וספירת העומר · ובו י סעיפים

א (א) ז בליל שני אחר א תפל' ערבית **א** (א) ב מתחילין (ב) לספור העומר ואם שכח לספור בתחלת הלילה ג תולך וסופר כל הלילה (ב) ג ומצות (ג) ג על כל א' **ב** ד לספור לעצמו וצריך לספור **ג** (ד) ד ה מעומר ו (ה) ולברך ו תחלה ח וסופר ה הימים **ד** (ו) והשבועות כיצד ביום הראשון אומר **ה** (ג) (ו) ט היום יום אחד בעומר

ביום אחר שאינו בתחלת ליל י"ו טוי פ' כאנין ומי שיומר אחר יבילו לאחר ביום י"ו ובימים אחרים מי נ"כ שיר דאמנין ומי דשומר קלי כולם מצל"ם אם תאחר לשומר תדיס טומנ בליל י"ו לשומר דסיכו לאמר שכבר אכילתו אכל בשמי לא קלי רק על ומי שיומר דל"ל לשרם על הסנאם דסכי"ם מצמע בחוך מצל"ם בלמ"ר תחזר לפרסו על הסנאם כלמ"ר : **אין** לומר שיום אלא סיום :

ב לספור לעצמו · ואם ילקח שומע הברכה מסמ"ן · ומומר לעצמו דכל הברכות אף על פי שמוא בקי יוצא מצ"ן ומ"ן ומחלק (רמב"ם בתשובה סימן קכ"ו) עיין סימן נ"ש ס"ד סי' ד"ל דמצ"ל לריך מיסיר בעצמו וכמ"ש בנמרא וספרתם שתא ספירה לכל אחד ואחר כדרך שאמרו נמי לילב ולקחתם שתא לקיחה לכל אחד ואחד וכב"י כתיב בשם הרמב"ם שיצא בספירת הסמ"ן ע"ם ולא"ם · ואפשר כיון דק"ל שמוע סי כשומע ה"ל כאלו ספר שוא בעצמו ומי אם אינו מבין לס"ק ומסר בלס"ק לא יצא דסת לא ידע מאי קאמר ואין זה מעשה · ואם מנה מיומר יצא (רמב"ם) : ד והשבועות · ל"ל דאם ספר הימים לאחר ולא ספר השבועות א"ל לאחר כדאמרת בנמרא למ"ד ספירה דרבנן וכ"י כתב בשם רוב הפוסקים דק"ל ספירה בזמן הזה דרבנן ואם מנה שבועות לבד נמי יצא כמ"ש הטור : ה היום · לא יאמר שבוע וכו' דמשמע שבוע שאינו נתינת שם לאם אלמלא הימנו אלא יאמר היום יום וכו' · שבועות וימים שם לשון זכר כדכתיב שבעת שבועות · יאמר לעולם מנין המועד קודם כנין ה' ומצרים וש עיין בא"ש סימן קכ"ו מיהו ביומא דף כ"ם איתא הסכל לפי מנסנו הסתירה בחשבונם וכמדינתינו אף כלשון מול מדינין מנין המועד קודם

שערי תשובה

אחרונים מל יום ט"ב שום שם אל יום בשבת אומרים כריך שיש לא נדרש תפלה זו כי תפלת ברוך שיש אין מוקדם אלא בתורת שבת כי' ט"ם ומחזה דבמקר יו"ם אינו אל בשבת אין אומרים כריך שיש ומזדמנ נאנ לומר נם כריך שיש כלל יו"ם אף אינו אל בשבת ומם בחול בשבת מלאת ט"ם וכמ"ל :

תפט (ג) על · שנמ"ם ומיון בשאילת ומב"ן מ' קנ"ם שאולת אלף אינו מנין בל"ם יוצא ט"ם : (ו) והשבועות · מבמ"ם בלא מנה מנה בלאמר מיומת מנין ל"ם אל ל"ב. בשומר ולמת המ"ם סימן קכ"ו דיוק ומ"ל ולקח אחר ביום ומן בשאילת ומב"ן ומב"ן מ' קנ"ם ומה מנה בר"ת ומם מנה בר"ת בם לילי אחרונים וכמב"ן כתב אלמה לדעתו מיום ומנו לאחור ולמחות בלא ברכה ומם מנה בר"ת בם לילי אחרונים כמן ל"ם ומיולא בו כ' אשילת ומב"ן שאחר ומנה בלא ברכה ט"ם ומ"ם בבר"י אם כתב לאחרונו אמרת ומיום מ"ב לספרים מזיאת אמרינ לאחור ולאחר בשם בברכה ומ"ם ומיון כתיבם אי מי כדבור מבמ"ל מבי"ל מ"ו לענין ברכת אחרונים ומבמ ומקנ בתלת ו"ל מ' ומ"ם ומכמ"ם סימן כ"ו ולנמ"ל בדור לאחר כתב מבמ אבר יום ומם מ' לא יצא בלא אם לא מבמ לאמרת בכתיבה זו ים לבמסתם אלא ומלאם תנם בנם ומחור ומאחר בברכה ולא דמי לבאר דוקתו דאף דנימא אם דכתיבה כדבור מיומ בתקום אבמדבר אבמו אינו אלא לגלות מחבמת אלם מבמ"ב בשם וכתו אלא מבמי אם כתב ט"ם ומאלם ומבולה מבומ לבדיאת דקרמאה בשם בשיון כדאמרי בית בתחנם ,, ו' ומיון לקמן מי' מר"ל ומיון בשאל מברכם אברהם מקום לאמר' מ"ם בעמון זם ומיון בשאירי ברכה אבמב אמי אמנם בר"ת שוב אמלא מ"כ ומיום ט"ן ומיבר לסולות אחרים ט"ם ובמדינתינו

חק

תפט א תפלת ערבית · ומומר מצרים אמרינם לילה כ' אף אם אל יום ט' בשבת ובכאר מנים אם אל יום ט' אבן מיקר בא"ם רש"ם ומיבמ דבשאר ר"ם אינו אל בשבת אין אומרים כריך שיש ומזדמנ נאנ לומר נם כריך שיש כלל ר"ם אף אינו אל בשבת ומם בחול בשבת מלאת ט"ם ובמ"ל :

תפט (ג) על · שנמ"ם ומיון בשאילת ומב"ן מ' קנ"ם שאולת אלף אינו מנין בל"ם יוצא ט"ם : (ו) והשבועות · מבמ"ם בלא מנה מנה בלאמר מיומת מנין ל"ם אל ל"ב. בשומר ולמת המ"ם סימן קכ"ו דיוק ומ"ל ולקח אחר ביום ומן בשאילת ומב"ן ומב"ן מ' קנ"ם ומה מנה בר"ת ומם מנה בר"ת בם לילי אחרונים וכמב"ן כתב אלמה לדעתו מיום ומנו לאחור ולמחות בלא ברכה ומם מנה בר"ת בם לילי אחרונים כמן ל"ם ומיולא בו כ' אשילת ומב"ן שאחר ומנה בלא ברכה ט"ם ומ"ם בבר"י אם כתב לאחרונו אמרת ומיום מ"ב לספרים מזיאת אמרינ לאחור ולאחר בשם בברכה ומ"ם ומיון כתיבם אי מי כדבור מבמ"ל מבי"ל מ"ו לענין ברכת אחרונים ומבמ ומקנ בתלת ו"ל מ' ומ"ם ומכמ"ם סימן כ"ו ולנמ"ל בדור לאחר כתב מבמ אבר יום ומם מ' לא יצא בלא אם לא מבמ לאמרת בכתיבה זו ים לבמסתם אלא ומלאם תנם בנם ומחור ומאחר בברכה ולא דמי לבאר דוקתו דאף דנימא אם דכתיבה כדבור מיומ בתקום אבמדבר אבמו אינו אלא לגלות מחבמת אלם מבמ"ב בשם וכתו אלא מבמי אם כתב ט"ם ומאלם ומבולה מבומ לבדיאת דקרמאה בשם בשיון כדאמרי בית בתחנם ,, ו' ומיון לקמן מי' מר"ל ומיון בשאל מברכם אברהם מקום לאמר' מ"ם בעמון זם ומיון בשאירי ברכה אבמב אמי אמנם בר"ת שוב אמלא מ"כ ומיום ט"ן ומיבר לסולות אחרים ט"ם ובמדינתינו

באר היטב

יאמרו מיום מיום ו"ל ומם כאלו אמלאים מבמים ט"ם אחמרו אין מבמלאין אל ומם נבמים אבי"ל ובמב אמ"ל ומבמ לי ולם ומיר אומר אבולה אר אחר אבמבל מ"ל מומם ל"ל יאמר מבמ מומם אין אבמר מומם מבמ"ל ט"ם ובי"ל ומם :

תפט (א) כליל · ומומרים אמרינם אמרינם לילה אמר אף אם אל אם ומם ומאמר בשבת ובמבר מנים אם אל יום ומאמר בשבת אומרים כליל אמר אמרינם אל יום ומאמר ומבמר מ"ם ביום כ' אל אבמ אומרים לאולם אמרינם אמרינם ומאמ מומם ביומר לאמרים ומן אומרים : (ב) לספור · אינן אמרינם ומבמ"ר · בנים אמרינם אמרינם ומבמ ומבמ"ר בנמאל לאמר"ם אמרינם אמרינם ומבמ ומבמ"ר אמרינם אמרינם אמרינם

(ד) שבוע אחד • ולא אחת כמו בסירה רב"י אלא מלא שבוע זאת דבשבוע הוא לשון זכר : (ה) עד צ"ה • ברי"ן כתיב בסירה בשתא ליכא אלא מדרבנן כיון דליכא הכשר ולא קרבן וא"כ טיב לבשר גי ס מ' בשבע חסיכה כדי סיפרו ז' שבתות תמימות לספק לכתחלה ולו משום תמימות אין להחמיר בזמן הזה אלא אכל שם פר בלילה תמימות קרין ביה : (ו) מונה עמהם בלא ברכה • פי' ודעתו תהיה שלא לצאת בכך עד שיברך בלילה בביתו וכמ"ש רמ"א ע"ז ואיני יודע מ"ש מה תועלת יש לו במה שמונה שם הקהל בשלמא בשלמא לע"ש ב"י בשם הזוהר הם אלא בלילה שניה דהיינו שמיר אמר שם אזור בלילה בביתי אחזור ואברך כדין ונמצא שנה ברכתי לבשלם ואם אשכח הרי מניתי כבר אבל הוא עצמו כתב ע"ז דמדברי הרמב"ם משמע דאם מנה בלא ברכה יצא וכן עיקר ממילא משמע דאינו זה הלא דאין נמנה בתוכו' בתוכו' בזכר הלא דאין נמנה למלוה

מספק מ"כ קשה לשם מונה כלל שם הלבור ונראה שהשם כן כדי שלא יסמכו שהוא אינו רוצה לספור לגמרי וק"ל לשם מונין הקהל בעוד יום אחו ברבעי עשקין ונראה דלאו דוקא מבע"י אמר אלא בשבע הסיבה כמ"ש בסמוך והוא רוצה לחזור ולברך בל"ם : (ז) שאם יאמר לו היום כך • ל"ל שהוא שואלו מבירו כמה ימים בסירה והוא משיב לך ימים ולא מזכיר בתשובתו היום כך ודאי לא יצא דעיקר המצוה שיאמר היום כך וא"כ ל"ל דמיירי כאן דוקא באומר היום כך וכמ"ש היום כך כו' • וק"ל לשם לא יסיב היום כך וכך הכא אין זה אלא תשובה למי שבשאל אותו וא"ל דזה הוא כמו שמונה שהם דכתב ב"י בשם הרמב"ם דיצא דמצות א"ל כוונה אלא דוקא אם דשתו בסירוש שלא לצאת כמ"ש רמ"א בסמוך זה אינו דהא אסכמן בסימן מקרא לוחם מלה במלה ומונה שהם דלא יצא הוא בזה הא כתב הרי"ף ואחר כן הוגה לביתו ואוכל ומ"ז קלי סם הרא"ש • ועוד לאיש מס' תרנ"ה ס"ז לא יאן ביום ראשון לולב לקטן קודם שילא בו וכו' מבמנא בימים אחרים שרי ואם אתם כשיאין לקטן אינו מוקא לו אחלה הברכה מלה במלה ואם"ה הוא יוצא בו אמ"כ אלא אמ"ל בא"ה בבמיבא לשולב ע"כ ל"ל דאמן לא מזסיר אלא לכתחלה אילמיק מזה מה דאסר אבל אם מירש בא"ל אמ"ל תשובה אל יום זה ודאי לא יצא ולריך לחזור ולמנות בברכה וזה ימא מה דקשה

באר היטב

דשאין שאומר שהיום לא אשתבח עיין שם : (ח) כשומר • וכ"כ סמ"ג • וגירסת אבי"ר ז"ל לשומר וכן כתב בבל"ם : (ט) אחר • ולא יאמר אחת כי שבע לשון זכר • ויאמר לשולם מונין כמוהם אחלם כנגן אחד ובשבתם יום • ושר שבתם אומר ומאחר עבר ולמשלם אומרים יום זה דרך לאות ל"ל • ומונגין לומר מזמור אלהים יחננו לאחר הסדורים ומיון ס"ם אחר יעקב נוסח : (י) ס"ם • אמ"ר בארץ ס"ם ים מקשים כיון דקא קאמר אסמרו אחשים יום וכו' אבן הרך אמקיא בשמנים אמנין לאמום ביאיות אמות ה' מוהם אוהם בחבמון אשרים ולאיו מבנים על אסנון כלאחר וכו' אין אם • הוס"ר ל"ש אלא כמי בנאמרת בפ"ק דקדושין דף ל"ח ע"א מנא אחרן ומני ובאמל אחנו אם אמן אבנשים בנם ואמלא מ' אנם אחר ל' יום ע"ב וכמי מ"ם אמרא"ם אלא אוצא אם דרך אסקרא כך ומיון יד אסמן : (יא) אחרים • אמיון בנא ברכה אמנא : (יב) ל"ם • ואם אנם אסר בין אסמנים יצא מ"א • ולדאם אנא אוסקים אלשיו לאתאלם יש לאסר בשבע אחיהם ומיון בים יוסף ובכ"ח וכמ"ו : (יג) מבאוד יום • אמין ס"ו ומ"ל ומ"י • וכ"ל אומר לאמור אחר לאם אבוכבים אאמרו לא אסאל אדיין אבנים אאמרו כמ"ם מ"א מ"ם : (יד) אנא • אינו בברכה אבל בשבתים אבא"ם אמרינ לאמור לאמנו אבא"ם בס"ק ג' • ובאחר אמנן ודוקא

חק יעקב

לסם על מה אסמוכו : ו עד שיגיע ל"ד ימים • ובתב בתשובת מהר"ם קלוידנבר סי' כ"ז לכתחלה יש לאסור מנין המועם קודם וכו' יהרה בזוהם דף ל"ה ובמקומות אמינון מנין המריבה קודם כר"ם מונין כמנהג מקומו עכ"ל ובכזיו מונין מנין המועם קודם • ובתב בש"ל סי' ע"ב עד י' אומר ימים ומאחר עבר ולמשלם אומרים יום זה דרך לאות לה"ק עכ"ל : יא עד ס"ם יום • ובתבו תוספות במגילה ד"ק ע"ב בד"ה כל סלולה ואומר יה"ר ס"בנם ב"ה כיון שאינו אלא הזכרה לענין ב"ה אבל לשוטר ולוגב ים עשיה עכ"ל ובתב מהרי"ל כשיגיע מ"ע יום יאמר אם אבאם אבאומת ולמחרתו הוא ע"ם עכ"ל ונוהגין לומר מזמור אלהים יחננו וכ"כ בא"ח • והדשיסו נוסח הסשירה ס"ם הסוד ובוונת הסשירות וכ"ג בקשות אבלוב אומרין פסוקים ס"ם בוונת אחר"י ז"ל וכן נדשם ס' אתפלה אם אבוות הבירא וכ"ג הרבה לקוטי מקוינים ובתפשב דבר זה בשיני הסאון כאלו כל הרולה לסול לא אסם אבאם ויסול ובאמת לא נאה לבסול בבוד כי בבוד אלהים אסחר דבר ואעפיק מ"ם מהרש"ל בתשובה ס' ל"ח וז"ל סרלאוסה הרבה מן המקדקים בדקדוקי עניות לבנים תפילין אל יד ביסיבה דע אסו' הבשים מקרוב בלו ורולים לבוות מבת המקובלים ומבדרשים הבאלמים ומאלוחי הרלות לא יביאו בתור הזהר ולא ידאו מולאו ומובלו וכוגבו אלא אבן אבני בספרי רשב"י ודע אבל רבותי ואבותי הקדושים אשמאו נאוני עולם לא נבנו בלא בדברי אתלמוד והפוס' ובאמת אקת מיגיך ובאם אם הוא בזה ממש ס"ם אלא הזכירו אוס מאבר אחד בם לא אבאמתים רמז בתלמוד בבלי וירושלמי אס' ואסיקתא ואפלוגות ומי אלא ידע לאמיג אוסם על בבון יבא לקלן בנשיאות לבן אסו' אל תלך בדרך אתם ואין לך עסק בנאסרות אמתיבים בחיבשים בלו הן יודעין ומביגים יזו אסוגים ולאוגים והלוחי מידבו הגלוי אם יאם בחו אל ר"ם מקינון אחר אלמר אסרי אבקבלה אחר אסוא אמפלא בחיבון ב"י בו ע"ב נהיא בדרבך ויסיס לבם אם אלאסם אבל דע אבל אסבבה יהו אל אתאבוגב וידינו על עליונה אכ"ל אבראל"ם אסרי מדברינו דאין לענים אמנהג אף בבת אמקובלים וכ"ם אסר אנוי אמנהגים אבוחברו בספרים אבדשים ואף ס"ל דאשר לבטם אחזם דבר לאחזה

שערי תשובה

לא נהגו לאחת בברכת ס"ן כולל רק כ"א מברך ואומר לאלמו ס"כ אין לו לסי ם ס"ל ולברך כיון אמינו רק לאלמו ולריך לאמות אלא ברכה : (ח) בשומר • אבראם ס"ם ואיין בשו"ת בית יעקב אחתיו מלאון ז"ל כיש אומר לשומר ואינו אחיש אמנם בשומר ואבינו ראיה אח"ת סי' רל"ג ע"ם ובלאמת אין ראיה אמם לבאן ומנינו בלשון אמקרא בשם אבנים לאחם וכ"ב שונא אוכא אר כי אחד לאסיר וגם בלשון בני אדם בשל אחר לשומר בלמ"ד וכן נהגו אמרתיאנו ואוא ס"ם אסר"י ז"ל ואיין בא"ח סי' ק"ו לענין כתיבת אבן ערה ס' פ"ם : (י) מ"ש • אבראם ואיין בא"ח אבתב בשם אבראל"ל בשמנים לא"ע יום יאמר אבם ז' שבועות ולמה אי שבע שבועות ואוא אמיים דמשמע אחמר כן בשבת אסילה ולוחת אלבון זה ולמחרתו כי הוא לשון לקוטי מהרי"ל שבתב זה בדרך אמבנאים אבר אוא אמנין אחים מ"ם אוא אבר אבועות אבל לא אחמר כן בשבת אסירה ובשו"ת אבו"ר אלק ג' אקאם לו אהוא ז"ל נדחק לאוכיח אדבתב ולמחרתו כו' ולוחת וכן אמא דבר אחין אומרים

יעקב

יחידי אבולה מי אמאורם' ומאוחק בחבידות ליודעי חן אם רולה לבוין אחם דבר לו לבאות כפי מה אמלא בדברי אחרונים גם זו בהלגא לבת אלא לפרסם אבדר לבנות אמנהג ולוחין אכרוכים על מה אחאין אמנהג יאנים כאלו אדוחי חורם מאחם אלא וז' יודע אם לעקל וע"ל אפי' ס"ם אבתב הא"ם בשם הבוונות וז"ל אמנהגים אנהגו בארבי אבלות לין לבנות אמנהג מקומו כי י"ב אחרים בשמים אד י"ב אבעים וכל אבנו יש לו אחר ואמנהג לבד מה אמבר בגמרא בוב לבל וז"ל אירושלמי אף על פי אבלאנו לבם אדר אבלות אל אבנו אמנהג אבוחיבם עכ"ל : יב הזהרין לאפור בשתחשך • ואם אנם בספק אחיבה יצא בדיעבד ולדעת כ"ם אפילו לכתחלה יש לאפור בספק אחיבה ע' בכ"י ובא"ם בתב דאפלג אמנהם ולאמלה אחיר בלא ברבה ובתב בב"ח ואמנהג שלנו עבבוו לברך בספק אחיבה אבל קודם ספק אחיבה אפילו אדין לברך אפילו בא"ם והלא בהגהות מנהגים : יג ואפילו שונה אבן על ברבת אהבל • דקאל אבראן בעוד יום אע"ג דזאן אסאירה עכ"ם בספק אחיבה ולא אקודם אליבא דכ"ם ע"מ מבראן אקאל בע"ד יום כדי לאוצא ע"ם אלינה מונין בלילה בא"ם בלבנה ואומבין כמו אסומבין לעיל בא"ם וע"ם אקונין אבעיר יום ואומבין דאמבתבקע אמם אקרי לילה בתבוחר לעיל אסיון ס"ב בתנו אבראם ס"ק ג' ואוא אדין כאן לענין אסירה דרבנן וכן אלאתי לבדיא בספקו הוא דאמלת אמן קע"ו וז"ל ל"ה דלאחר אסאפלגו ע"ב כיון דהוי לילה לענין ק"ם ואפלה הוי לילה גם כן לענין אוחר עכ"ל ע"ב אומבין הקאל אל הדאשה זו אבל אבולה לאוא לאמנו לאפור בזמנו ובזה מיוסב מה אבראיתי בתשובה הר"ם לוי ה"ם אמקאם דברי אב"ו אהדרי ואדאיק לתרן ולאמ"ם לק"מ גם הא"ו אדאיק לפרש בזה לאולא בלבור בעוד יום אף בע"ב וי"ם אלא אם כן הוא ספק ברבה עכ"ם ובא"ם בסאוך בס"ק י"ב בשם הב"ח : יד שלא לצאת • היינו בברבה אבל בספיקה עכ"ם אתיב לפסר לעצמו ובא"ם לעיל ס"ק ד' ובתב הא"ם ודאקא בסאיאה בוונתו אלא לבל אן בסאה אמאמר אדאין לברך אינא אספק כיון די"ל אלות אין לריכות בוגם ובכ"ב

יש מוסגין לומר מזמור אלסים ימאנו אחר אסאירה : ז עד צ"ה • ואם עשה ואסר בין אסמשות יצא : ז המתפלל עם הצבור וכו' ז"ל סרבב"ם סימן רל"ם מי שאחר זה נמנות עם הצבור מבע"י אלה בוקי סרוקי בדברי הכל אמנה מבשוד יום לא עשה ולא כלום ואדרבה כמעיד מה שהוא ואם מתירא אמא יסבא בסאירה ויסמוך אל אסאירה ז"ל כמו בקי"ם אל מרבית ה"כ כבר יצא ידי אסאירה ובאמתר אקלקלתו דאמא יצא ברבאומה ואתור שוב לבבך וה"כ ל"ע לאם בתבו הרב"י וז"ל דאזיל לביתיה אבתב בסימן ס' ס"ד דאמנה לריכות כוונה וה"כ יכון בלבו אם אזכור בלילה אין אני מכוין לצאת בסאירה זו וכ"מ אלבון רמ"ם אבתב אם היה דאמנו אלא לצאת והגמ"ע בתב דיש מתירין לאסור בע"ם מבע"י אחר תאלת ערבית ובה"ם בתב דלא אחר ל"ם אפילו לא אתפלל עדיין ערבית אפילו בע"ם הבא לילה הוא בכל מילו ואפילו לקרבן ולבבדיל מוחר קודם אפלה ומזכיר רלה בב"ם ב"ב סימן ער"ח וכל"ג ובסס"ז וכס' מבבת הבית אמה על מה שבתבו לאסור קודם אבבדלה אבריי עדיין בבת הוא ע"ם וג"ל דאין בבך בלוס דבאמת שבת בבר מוקם ואבך לו רק אאסורים בבולאבם עד אבבדיל בל"ל : ח דעתו שלא לצאת • קאה דבא אפילו בבתם לא יצא דבעינן אחבוין בלאה בס"ם סימן ס' ס"ד ואפשר בין לאחור לברך ברבה לבבלה אם היה אתם אאור לברך בנית בין די"ח מלה מ"ל בוונה בל"ל : סיום

ערבית אפילו בע"ם הבא לילה הוא בכל מילו ואפילו לקרבן ולבבדיל מוחר קודם אפלה ומזכיר רלה בב"ם ב"ב סימן ער"ח וכל"ג ובסס"ז וכס' מבבת הבית אמה על מה שבתבו לאסור קודם אבבדלה אבריי עדיין בבת הוא ע"ם וג"ל דאין בבך בלוס דבאמת שבת בבר מוקם ואבך לו רק אאסורים בבולאבם עד אבבדיל בל"ל : ח דעתו שלא לצאת • קאה דבא אפילו בבתם לא יצא דבעינן אחבוין בלאה בס"ם סימן ס' ס"ד ואפשר בין לאחור לברך ברבה לבבלה אם היה אתם אאור לברך בנית בין די"ח מלה מ"ל בוונה בל"ל : סיום

תפ"ד בתב אשור בשם הרא"ם דאם אין יודעים לברך ב"ם אינו מקרא לוחם מלה במלה ומונה אחם דלא יצא אבל אם אלבבן בבסמן אבבבלה אבבבלה אבבבלה

ט היום כך וכך · ואם אמר כך וכך ולא אמר היום ל"ל כה (ס"ז) : י אינו יכול לחזור וכמנות · אע"ג דלא אמר בשומר יצא בדיעבד ואע"ג דלא נזון לצאת כמ"ש ס"ג : יא וכשהגיע הזמן · ל"ש דהלל שאני שעה קודם הזמן נמי אסור כמ"ש סימן רל"ב ורל"ס וע"ל בזה סיס שעה רל"ל אלא אכל עד אחר הסעודה מאני שיולאין מב"הכ הלי שעה שעוד לבין הסמשות וס"ל דאסור לאכול ע' במ"ש וכל"ה · ודעת רע"א ל"ל כיון דיש לו זמן לאסור כל הלילה וכל היום אלאחרין לא מהמריק כולי האי ומ"מ ל"ע מנ"ל הא לכן יש להמיר · אך במקום שנהגו שהשעה קודמת לאסור אסירה אין לשמיר קודם זמנו כמ"ש סימן רל"ב ולאסור דבזה מילי רמ"א ולכן כתב וכשהגיע הזמן וכו' : יב ומעה וסיים בה' · וכ"ש אסור בזה דאוזר ומכרך דאחר אמר אקר וכ"ר הפוסקים בסימן ר"ט וכ"ב בלבוש ומ"ש אסור · מיהו נ"ל דאינו מוזר ומברך רק יאסור אינה הא בברכה אחת יצא אחת אינו מוזר אך בברכה · ואם מזכר תוך כ"ד ואמר אלבע יצא אע"פ כלא ידע מהמלה אסור אלבע וכ"ש כשידע אסור אלבע לא מהמרינן דאינו מוזר ומברך רק יאסור אינה הא בברכה אחת יצא אחת אינו מוזר ומברך רק יאסור אינה הא בברכה · ואם מזכר תוך כ"ד ואמר דילא וכמו מכ' מי' ר"ם וסימן תפ"ז : יג בלא ברכה · מנוס דכתיב תמימות תהיינה : יד אחר קידוש · ומנוס דמקדמים שבת כל מלי דאסור לאכל בביתו יאסור קודם קידוש ועוד דלא"ר לאכול קודם אסירה וכמ"ש

ט מו היום כך וכך י אינו יכול (מו) לחזור ולמנו' (מז) בברכה אבל קודם בין השמשות כיון שאינו זמן אסירה אין בכך כלום : יא מז וכשהגיע (יז) הזמן אסורים לאכול עד שיסמוך · ואפילו אתחיל לאכול יז פוסק ומוסר מיכו אם אתחיל לאכול קודם אסיגים הזמן אינו צריך לאסיגים אלא נומר מכילתו ומוסר אחר כך · (ד"ם לאמר דאמר אסירה בזמן הזה לחורייתא)

ה יא אם אינו יודע החשבון ופתח אדעתא דלסיים כמו שישמע מחבירו ושתק עד ששמע מחבירו (ח) יח וסיים כמוהו (יח) יצא :

ו אם (ט) פתח ואמר בא"י אמ"ה אדעתא דלימא היום ד' שהוא סבור שהיום ד' ונזכר וסיים בה' והם ה' או איפכא שהם ד' ופתח אדעתא דלימא ארבעה יב וטעה וסיים בה' יט כ אינו חוזר (יט) ומברך :

ז שכח ולאן ביריך כל הלילה ל יספור ביום יג בלא ברכה :

ח מ אם שכח לברך באחד מהימים בין יום ראשון בין משאר ימים סופר בשאר ימים (כ) בלא ברכה מ אבל אם הוא מסופק אם דילג יום אחד ולא ספר יספור בשאר ימים בברכה :

ט ס (כ) ליל שבת ולילו יום טוב מברכים וסופרים יד (י) אחר (כא) קידוש בבית הכנסת מ ובמוצאי שבת ויום טוב קודם

דקסה לומה לא יודיעו מנין יום זה אלא אלא יאמר היום אלא דנקט נוחי דמעני מפי בא"ם אתמול היום כך : (ח) וסיים כמוהו יצא · מעמע בדיעבד אבל לכתחלה לא יברך עד שיסיה לו ביורר בשעה שברכה כמה ל"ש דהלל אמ"ס כנ"ל : (ט) פתח ואמר כו' · בשור כתוב במלוקות אלו בשם אבי עזרי דרך ספק ופסק לבו מסהות דפתח אדעתא דממרא דממרא כו' כמ"ם ב"י וכיון בשם יש בשם ים ספק ס"ל ים ספק לדידן אלא דלאבי עזרי אזיל לאומרא לבר"ך שיש כיון דסיסרה דאוריתא ומביא ראיה מאמת וליב למאן דס"ל שהוא דאוריתא ולכאורה קשה דהא נ"ר לפס שבת לא אמר אמת וליב שהוא דאוריתא אבל כאן אף שהסיסרה דאוריתא מ"מ ברכות אינן מעכבות וי"ל כיון שעכ"פ הסיסרה דאוריתא הוי כאלו בם הברכות דאוריתא וזה מוכח שם בגלא"ה דאל"כ למה מוזר ומברך הא ברכות אין מעכבות אלא כדסיים · וכתב ב"י ממילא לבר"ן בשם רוב הפוסקים דסיסרה בזמן הזה הוא דרבנן אזלינן לקולא מ"ם ספק אלו בזה דמ"ל לברך שיש ולכאורה יש לפרש שמ"ם כאן וסיים בד' פירושו ספר סיסרה כן ול"ל קשה טובא על ב' המלוקות הראשונה קשה כיון דעכ"פ סיים כראוי ולא גרע מאילו לא ביריך כלל וסיסר דילא דברכות אין מעכבות ומעשה זה אלא בטל הלכות אל דין זה וא"כ נסיים לאבי עזרי לטעה בדבר זה כי הוא נסתפק בדין זה אם צריך לברך אם לא ומה ספק יש בדבר והו במלוקה הנמנים דסיים אלא כראוי מאי מספקא לאבי עזרי פסיקא דלא יבא זה הקשה אל הס"ע דספק דילא בזה זה הקשה אל הס"ע דקשה מו"ם ז"ל דהרי יבא אקר מפיו והגלע"ר דלא דקו רבנן אלו בפי' הספק דמ"ם כאן אבי עזרי וס"ע וסיים בד' אין בי' הוא דסיסרה אלו אסור אלא דסיסרה אלא אסר עדיין כלל אלא ביריך לאוד ובלשון הכרכה יש ריעותא דסיימו לו אשעה מתגלהה כשאמר בא"י אמ"ה סיתה מוזתו בשעות וקודם שסיים ברכתו נזכר אל הלאמת לו לסיסר שבהפלה סיה בדעתו לומה ומיבעיה לן אם הוי הברכה ברכה בדיעבד ויאסור אמ"כ אלא ברכה אינה אי"ר דברכה זו לא הוי ברכה כלל וכאילו לא ביריך כלל דמי ולריך לברך אינה ואינו מעכב כמו בעתה אדעתא דממרא שאבית ב"י ובזה אסק ב"י וע"ע דלדידן דסבירא לן [דסיסרה בזה"ז] דרבנן א"ל לחזור ולברך ואע"ג דמ"ם בסיף דאם אמרינו מהבינו כו' וסיים כמוהו דאם הוי בסיום בשעה אינו דוקא אם שבכר סיתה הברכה כראוי בשתיתה והתימה והסיסרה היא הסיום בזה מש"ל בריאה דיש אסק בברכה אלמה וסיום הוא בברכה אלמה וע"ל ברור דאם סיתה הבריכה כיון בשעת אסירה כראוי לריך לחזור לברך אינה אל מה איסור ואלייה מדין תוקפה בגא' אבילו אור ומל מידו דלריך לברך אינה אמה אמ"ל אמ"ם אמונה לאינו כיון אלא היה דעתו לאכול אלא הבוא אביריך אלא ביריך אינו וכן בכתבי הי"ר ק"מ ביריך על התורה והראה לו מקום לקרות אלא כראוי דלריך לחזור ולברך כמ"ם אם וה"ג בן הוא אבל כאן אין אינין לזה אלא הספק בברכה אלמה ודומה לאתה אתלה הברכה אדעתא דממרא ואין זה אינין להבוא דתולמה אזכרנו בגלע"ד בראו וכנו : (י) אחר קידוש · דאיתא אבת נמא לן אפי' ובמ"ם נמא לן אפילו אבתא רק ביום טוב אמרון אל אסא במ"ם אים קידוש ואבדלה אלרסין לקידוש אם הבדלה ואיסור אקני קידוש ל"ל דבליל אבין ז' אל אסא אפילו מ' אל אסא אפילו ים לאסור קודם קידוש דיש אמרון דהא אפי' נמא לן אמרון דהא אפי' נמא לן אמרון אלו אלא מדרבנן · נראה אפשר דמי אעשה בספירת הימים ולא מודע עד יום שלאחריו דס"ל כאלו אבא לגמרי לאסור אלא דאם אבא בימים אבל בשבוע לא אעשה אבי"ם אמ"ל

שערי תשובה

אומרים זה כלל : (ב) בלאי אבנ"ע ופיין בבית דוד אבאב אם מוכר בשוף הימים בס"ם ומבנה אז בלא ברכה ומנה אם אבר כרכה דלילא ס"ם נמוד ובבר"ו נמנם בזה קנת ס"ם וס' בחמל אברכה מדין אוגן ובג"ב מי' כ"ו כתב בשם הרב פרי אמרן בת"ל אמונה אבר הימים בלא ברכה ואמר"ב כתב דמ"ם אם אמונן אבר אבר ומדעתו ויבא מי אינהמל אמי גברבי קנורה אז אבר ימי' אבי לברך ס"ם וס"ם בגר"ו בשם אבי אבר אמרן אבנבדל אבר ימי אבוב' ובן בר אבת.ויב בימי קדם אוך ימי אבוב אונים אבר אמי' בלא ברכה ואם אי' נאנ"ב ביום לבומר אונה בי ביום בלא ברכה ואמר בן בביבה ס"ם וס"ם בקבן אין זה לדידן אבנאבים אבנאינו לאיונן אינרים ג"ב ובבג"ם אונאלא אמנן לאים ואם לא אבר אבר אבר אבנדיל ובבר אבבן מימי אבוב אבינן אדמינו אבבן ובע' בנת"ב בשם זבע אמת מי אבבה לאבור בגיל אם"ב יאבור בלא ברכה ואבר אימים בברכה ס"ם ובמ"ב אם אבבה ולא אבר גילים מ"ם בין אבדיין יום הוא יאבור בלא ברכה ואבר אימים בברכה ס"ם ובס"ם בנמ"ב מי אבבה ולא אבר גילים ה' ובגילים אחרי' בים ס"ן ובינים בברכתו לאחרי ס"ם בשם אבת אמרי והוא ו"ל אבלים דאמרו לא אבר לבאבים אם אחרים לא אבר ו"ל אם"ם הוה גם בבאבים מ"ם יבולים לאמנות אבר אימים בברכה ס"ם ולענין מי אבבה ואבר בלא ברכה כתב אבר"ם אמינו יבול לאות ס"ן לאמנים אחרים ובאבר"י אבים בשם הבונות כנס"ג

באר היטב

ודוקא בשמיים בוזמנו אלא לאלת אבל אן בשמש אבשת דאין לברך אינה אבבת עיין שם וכ"כ אם"ם · אבל מבאבות בס"ו בס"ן ו"ן אינו כן עיין שם · ובא"י פ"ן ס"ו : (או) בוים · ואם אמר כך וכך ולא אמר כיום לית לן בס ס"ו ובס"ו : (אז) בברכה אף אל. גב דלא אמר בשומר יצא בדיעבד מ"ל : (יז) אומן · ג"ש דאבל"ל אמר אבת אבת אבדה אבת אמר לאבר בס"ם אינן רל"ב ובלאם ליה דאיירי בנאבים אבבת אבדה ולאבור אבירים ואז לין לאאבור אבדה אמר אבת אבת אינן רל"ב מ"ל ובאבי' : (יח) יצא · אבבת דיעבד אבל לבאבאים לא ינבן אל אינים לו בביבור בשם יבאים יש ביאים אבבים בבבבה לבנים אב"ם ובן אבבנת · ובן אבבנת אחרונים רק דיאבור אינים בלא ברכה ועיין אם אבבה אבר ס"ם : (ב) בלא · ובוקא בבבלא יום אבם אלא לא אי אבבנים אבל אם אבבה בלילה ואבר בלא ברכה אחרונים יש לאבור בימים אבבים בבבבה לבנים אב"ם ובן אבבנין · ומ"ם אבבר אביב אבר לאבי בבם אב"ן לא דן אב"ם · בבב אבל"ם בבאבים אינ אבבים אבבאבנין אבבבב בבאבנו לאלי לבאבבר לבם בימי אבבים אי אם אבים בבבבה אבבים ובאבים ובאבים בבבבה : (בא) קידוש · אבבים דאבילי אבבת בבאבן לן אבי · אבל בבבבה ואבאר בלא ברכה אבבים אבבים אי אבבר לאבבל אבבים אבבים

חק יעקב

אבר"ם אבל מבאבות בס"ז בס"ן ו' אינו כן וע' בבאבן ס"ק ס"ז : אבו לחזור ולבנות בברכה · אע"ג דלא אמר בשומר יצא בדיעבד כ"כ אב"ם וכן בבאור הברוקה ואבר"ל לא אבבריבו אבינו לבאבאים לומר בשומר לבן אל"ל לחזור ולבנות בברכה ואע"ג דקי"ל אלות אבינים בבם בבם אב"ם בס"ק י"ד וע"ל דאבאר זה אבבר לבאי אי' ס' אם אבבן אין לבבר בבן בבם אבם אבם א

שלח"ב יפסור בימים אחרים כדרכה: (יא) אסור לאכול כו'. דין מדם וסיתר שלו בזמן הזה עכי"ד סי' רל"ד בעשי"ד דבר הנין וסיימו בח"ל:

כתב ב"י בסימן תפ"ח בשם התוור המפרדין שבישראל מוהגין בליל שני של פסח בליל ח' לכל דבר מאכל מי שרוצה לאכול ולשתות ליל ב' אחר גמר הסלל אין עליו כלום אלא שאין ראוי לסוגיא עלמו מן המדרש ושובר על דברי הנמים:

תצ (א) **אין מחזירין אותו.** דדוקא בחפלה לא שני דלא יתפלל וכיון שלא התפלל כראוי יחזור לבל בב"ה במ"ה אי בשי לא אכיל דבר המחייב לב"ה שיאכל בשר וסירות ע"ב אין מחזירין אותו ולענין הנחת תפילין בח"ה עמ"ש בסימן

טז ב קודם הבדלה פ אחר קדיש (בב) תתקבר ג בא וכשחל י"ט האחרון (בג) של פסח במוצאי שבת דאז אומר קידוש והבדלה בפעם אחת **טז** יש לספור קודם שמברכין על הכוס בבית הכנסת: ואם אין לו יין ונרוך לקדש יקנס"ו ע"ל סימן רל"ו:

יז (יא) ק אסור בב לאכול (בר) חדש בג אף בזמן הזה בין לחם בין קלי בין כרמל בד עד תחלת ליל י"ח בניסן ובארץ ישראל עד תחלת ליל י"ז בניסן:

תצ סדר תפלת יום שני ותפלת חש"מ: ובו ט' סעיפים

א פ ביום שני קורין בפרשת אמור שור או כשב א עד סוף (א) הענין ומפטיר קורא כמו ביום ראשון ומפטיר במלכים בפסח דיאשיהו מושלה המלך עד ואחריו לא קם כמוהו:

ב ג יום ג' שהוא חש"מ ערבית ושחרית ומנחה ב מתפלל כדרכו ואומר יעלה ויבוא בעבודה ואם לא אמרו מחזירין אותו וכן מזכירו בברכת המזון ג ואם לא אמרו (א) ב אין מחזירין

כמ"ש ס"ד: **טו** קודם הבדלה. דלאוקי יומא מאחרי' ליה כמה דלאסור: **טז** יש לספור וכו'. פגלא יסא שבת עליו כמשלחו: **יז** אסור לאכול חדש. ועכי"ד ס' רל"ג שכתב רמ"ל סיתר לחדש ובטל"ם כ' שזה אין ס"ך במדינות שולן אר"ב שהבואה וכמעט כולם מרעים אחר הפסח ונם אין מביאין שם תבואות ממדינות אחרות מיהו זהו דוקא בשעורים ושבולת שועל וכוסמין אבל חטים וסיפון רובא דרובא מזרעים בחצון ולכן אין ס"ך בשם חדש ועי"ש בט"ב שכתב היתר שכר שנעשה מחדש וכתוב בחשובת רמ"א דאף המשכר ממדש ח"ל לחוש לפליגת הכליה דשא כל חדש בזמן הזה אינו אלא ספיקא דרבנן דשא אפילו אם היה ודאי איסור דאורייתא אינו אלא מדאורייתא כ"ש חדש אינו אלא מומרא בעלמא דשא כתב מהרא"י דאין לדרוש ברבים לאסרו דאזלינן בהל רוב דבן שבא מן הסיפן לכן כ"ל דליכא למיחש כולי האי לפליגת הכליה עכ"ל. הגה מ"ש דבטל ברוב מדאורייתא פי' מעשה החדש בטל ברוב מדאורייתא וזהו

דוקא מין במינו כגון אם ביטל מתחלה חטים ועכשיו מבטל נם כן חטים אבל אם ביטל מכשיו בשר ס"ל מין בשאינו מינו ולריך מדאורייתא ס' עכי"ד סימן ל"ח: ומ"ש דאזלינן בהר רוב דבן, היינו בדבר שהוא שפיר מתיר תבואה נעשה מתבואה מ. סב אסור אף בפליגת הכלי דסוי ודאי ולא שפיר: **ונ"ל** דהעולם סומכין על מ"ש ר"ב דחדש בח"ל מדרבנן (כ"ב בליקוטי מהרי"ל) ולא נהנו אחה בח"ל כיון שאין אנו סמוכין לא"י עכ"ל. וכ"ב בח"ס סימן קל"א בשם מ"ז דחדש דרבנן ובפשט דסנירא ליה שלכנה כח"ק ואף על נב שפחה מעמה בסוף עולם כר"א מכל מקום ה"ל סתם ואחר כך מחלוקת ועוד כיון שעמה בקיומין דברי ת"ק בשחם ה"ל נם כן שחמא כדאיתא ריש ביצה ואם כן שחמא בחרא עדיף כמ"ש שחוסשת בחולין דף מ"ג. ואף על נב דאין סדר לעמה ע"מ הדר' לכללא דבבל דוכחא ק"ל הגהה כח"ק (ובכ"ה בכללי הגמרא סימן ל"ב כתב בשם ר"ש דבבי סדרים נמי אין סדר למעמה אבל בכ"מ ס"ם מרוצה כתב דבב' סדרים יש סדר ועיין בח"ש בר"ק דקידושין וס"ש דסוטה וס"ז דתרומה עכ"ל כ"ה ובתוספות יבמות דף מ"ב ובסוף שבת מוכח דבב' סדרים נמי אין סדר) ומ"ש הרא"ש דר"ש ליני עליה דת"ק ליני דאף ת"ק ס"ל מוסבותיכם בכל מקום שאתם יושבים משמע ומוקי לה בתבואה הבאה מא"י אבל כדמפרש בירושלמי וס"ל לר"ב דאף בת"ק אסור חדש במקומות הסמוכין לא"י דומיא דתרומה כמ"ש התוספות כנ"ל לדעת ר"ב ולייב מוהג העולם עכ"ל אבל בעל נפש יחמיר במה שאפשר לו ליאסר:

באר היטב

ספרים אחרונים: (בב) מתקבל. וכן נוהגין: (בג) של פסח. אבל יום שני של פסח אין מקדשין כלל בנפ"ב בסי"ל סימן תפ"ו. ובפר בס"ז וכ"ל דבליל י"ח אחרון לעולם יש לספור קודם קידוש דיש אחרון דפסח ספי ביתא לעסוק עליו קודם יום ז' ספות מן ספירה וקדושה י"ם אחרון שוה דרבנן עד כאן לשונו. ובסמ"ר כתב שהוא נגד המשנה ברב דמשנה לעולם יש לספור אחר קידוש אם לא כתבו בס"ם וכן נוהגין: (בד) הרב. כתב בס"ל בשולם סומכין על מ"ם בס"ל אחרים ולא נהגו עתה בס"ל כיון שיש אנו סומכין לא"י עכ"ל. מ"ם נעל נפש יחמיר בשם שאפשר לו לאסר עיין מגן אברהם ועיין ב"ד סימן רל"ג בס"ד:

תצ (א) **אין.** הסיינו וידבר משה אל מועדי ה'. וכתב בבלים שם לעשות ביום שני בשבועות ביום דכתיב אחר שביום שבעה בחלים: (ב) אין. לפי שאינו מחויב לאכול אם ע"ל סימן

חק

ביבר לנבלי על דבר זו שרולה לברך ולא מוכח מלשה כמו כאן שאחר ביום וכוי שעות דמוכח וקל"ל לכן נ"ל דאין להכניס עלמו לספק ברכה לבתחלה ולזוז מפסק שב"י אחר אמר אמו נמשכין אחריו ובס הרב לא הביא עניו כנוס: ב קודם הבדלה אחר קדיש תתקבל. כן הוא בתנודרה"ם וכן בס"ר ב"כ סיפרין מיד אחר קדיש תתקבל אף לנהגינו שאומרים ויהן לך קודם הבדלה מ"מ סופרין מיד אחר קדיש תתקבל קודם ויהן לך כיון שבבר נפתלק התפלה בקדיש חל עליו מלות ספירה וכן מוהגין וכא וכתב שאבודרה"ם ומנהגינו קודם הבדלה שיהיו לפי מנהגם שמבדילין מיד אחר הקדיש מתקבל מש"כ לפי מנהגינו וכא דסופרין קודם הבדלה אע"ג דעדיין הוא שבת היינו לענין מלאכה אבל מ"מ יש הנאה בבר אחר אלא ועבר כ"כ הע"ש בס"ק ז' נם בבר הבדיל בתפלה: כא וכשחל י"ט האחרון של פסח כו'. אבל יום אחר של פסח אין מקדשין כלל בנפ"ב כמבואר לעיל סימן תפ"ב ובביאור לעולם סופרין קודם קידוש כי אפשר לאכול קודם ספירה וכן הוא הע"ש בדבריו וכתב הע"ש אחרון לעולם יש לספור קודם קידוש דיש אחרון דפסח אחר אחרון לעולם אין קדושת יום שביעי שהוא מן התורה וקדושת י"ט אחרון הוא דרבנן עכ"ל והוא נגד מנהגות הרב דמשנה לעולם יש לספור אחר קידוש אם לא כתבו בס"ם וכן נוהגין ומבאר מנהגים שבתבארו לעיל ס"ק ב' והי"ק: כב לאכול חדש. וה"ם מבקון הוילא מהן כדאיתא בפרק הערוב וברוטב דף ק"ב ובטבל ומהדם מבקון הוילא בסבכות הפוסקים דאסורים לאסור מה"מ הבבר מנעשה מחדש וכ"כ הרמב"ם לדבריו ה"י מסכ' מ"ש דין כ"ב וברוקת סימן רל"ד ומבר כל הפוסקים שבתרמו לעיל היתר בבבר בזמן הזה מכלל דה"ל המבקון הוילא מהן כמותן כאלו בריאתא וכל זה דלא כמ"ש הש"ך בי"ד סימן רל"ג בשם הנ"ש בפי' המנהגים שמדמיק לומר דקי"ל דמבקה הוילא מהן מותר ואין לדבריו יסוד ושיקר לפי הסכמת הכלבה גם"ם ופוסקים דאסורים וכן כתב הש"ך עלמו שם גם בבית הילל ע"ש ושיקר הסיתר שומכין עליו בזה נגד כל גדולי דאסורים ה"ם הרי"ף והרמב"ם והרא"ם והטור והכלבו והרוקח ומא"ג ומה"ק שבנדו שאסור מדאורייתא מהם בזמן הזה ל"ל מעשה שבהב רמ"א בי"ד סימן רל"ג בשם הראשונים וכן הוא בהגהה"ש סימן רע"ב ובגנודה פ"ק דקידושין דאנו סומכין על רוב הבואה שהם מוחנים לו בארבה ק"ל דאפילו ברוכה הוא אתא קמן אחרים בחרים ד"ת ועיין בתשובת רשב"א סק"ב ואפי' יש מדינה שלא נהנו ק"ל אין הלחות מדינות נעולות אל"ל ובטל"ם כתב דבמרן שולין יש ליזהר בשעורין ובבולת שועל וכוסמין שאין מביאין בשם מדינות אחרות ורוכן בכולם אזרבאן אחר אחר שבת אל"ל ב' דבשנת ה' וי"ו לאחור קמן מאחרין לזרוע עד אחר שבת ויש ליזהר ע"ש שבאריך

שערי תשובה

בנפ"ב וסמא דחיי ובית דוד בספר"ת וכיוס וכבי בקיומן: (בד) הדם. עיין באר היטב ועיין בבנפוסים בתרמי ובב"ות ב"ם מלשות ובשב יצק וס"מ ח"ם סימן ק"ו וח"ג סימן ל"ד וכ"ל לקידושין בספר ס"ו ובס"ות מאמר מרדכי כמה הזכות בדבר ובנ"ות יד מליכו סימן ר"ד ובמיס רבי' סימן מ"ד ובסבר. בתקנה סוף פ"ק דקידושין ובסברי מ"ת בית אפריס חלק יו"ד סי' ס"ם מתשוב' הבלון בעל מ"ם בס"ה ובתפאר' מני סימן ס"ד ובתשובת חן סי' ר"ם וסימן ר"ו ועיין בנ"ב מ"ת סי' ס"ד מחזורים בס"ם בעין שיום ב' סוא יום סקר ולא מעתר הקל עם סוף סיום בשאר בתיבור הדם וא"ל לאחוה יום שיעלה לקליפה ולהחיר מעוה הדם ס"ם ועיין בנ"ב מ"ת בחלק יו"ד סימן ס"ו וסימן ס"ח:

יעקב

ומ"מ לא ראיתי נוהגים נם בזה אף אבני מעשה והחידים ואחר מלוף מחבר בזה וסומכין על מ"ם מהרי"ל בליקוטיו שא"ל ליזהר בזה כיון דיש פוסקים דחדה בח"ל הוא דרבנן וכ"כ בח"ם סימן קל"ם בשם ס"ו וכ"כ הט"ם ופשט לא אסרו אחרים כלל כיון שאנו רחוקים מא"י ע"ש ועיי יש לנהר לחתיר מעשה שבחב הב"ח בי"ד סימן רל"ג דהדם אינו נוהג בטל אינו יהודי אף דשא נעד מעמעות הירושלמי כמ"ם תוספות ארץ קנאת דקדושין ונעד מעמעות הפוסקים וכמ"ם נם כן הרא"ם בתשובה כלל כ' סימן ל' וכן כתב הסמ"ק ולאיות של הב"ח מה"ם דיון בבר דחבו בברכת הזנת דף רין ע"א והם"ל והע"ו שם ב"ד מ"ש פיים הע"ו שם שבן דעת קלת פוסקים דאסורים נם בפסקי תוספות בתמות בתב כן בשם ר"ש מפיסה ע"ם ומעורף לזה שעת הרחק כמ"ש הע"ו שם לכן ניהנין לפקל: בב אף בזמן הזה. מדאורייתא דבלבא בחתם מהיתין דערלה כ"ם הרמב"ם פרק י' מה' מ"א ומה שקשה על זה לבאורה מסוגיא דרים פרק בל הקרבנות והרמב"ם פ"ז דהל' תמידין ומתי דפסק אין מביאין תמידין מחל' בבר ישב שם הבה בל"מ ע"ם והוא נכון: בד עד תחלת ליל י"ח בניסן. ולפ"ז הוי דבר שיש לו מתירין ואפי' בא ב לא בטל וכ"כ הע"ו ריש סימן קכ"ג ועיין כי"ד סימן ק"ב ובספרי כלל ע"ד דאם המבטל מתקלקל לא הוי דבר שיש לו מתירין ועיין במ"ש שבחב בשם תשובת הרמ"א דאף המזהרים מחדש אינם מחמירים בפליגת כלים אם לא שבריה לו מעשה מתבואה חדשה אסיר אף בפליגת כלים ולא ראיתי לאחרים לפי אאין ניהנין עכשיו איסור חדש כמ"ש ס"ק כ"ב נם איקר דין זה מבואר בי"ד סי' רל"ג:

תצ א עד סוף הענין. הסיינו עד וידבר משה אל מועדי ה'. וכתב בבל"ם שיש לעשות ביום ב' בשבועות אחת דבר זכר לשבועות אחבר בבינות הסאה בתלה אמן: ב מתפלל בדרכו. ומ"ש מ"ג שחוהר אלמו לי הוה בקר: לפי שלריך עמו שני לחמי תודה של חמץ ומה"ע ג"כ ה"א לאחו בע"ם ובענין הבחת תפילין והסרתן ע"ל ר"ם כ"ה ו"א ובראה הסכמת אח וניה לחלנה קודם הלל וקריאת התורה וסה"ן אחר הלל וכבר נתבאר המנהג ע"ם דברי רמ"א ס"ם כ"ה בהג"ה לחלנה רק קודם תפלת י"ח בזוהר ואין לנהוג מנהגם כמ"ש הע"ו עמו ס"ם כ"ה אפי' על מי שאינו חולנה הלל וכ"ם בחנהג זה שהיבה ע"ם רמ"א בשם כ"י שאינו נמשכין אחריהם בכל מקום ובפרט בח"ה של פסח כאו שבחב הרא"ם בה' תפילין בשם רבי יוחנן שהיה חוהם ברא"ם ולא הוי מנה תפילין אלא תפילתא ומה שהיה מניח בשבת נראה לי משום דהם כתיב ושמרתם אח החקה בשבת כתיב עכ"ל ומה כן אין יכיר בתפילין קודם קריאת הפרשה הזאת ומשום לא אנון יסרים תמיד אחר קריאת התורה נ"ל: ג ואם לא אמרו אין מחזירין אותו. לפי שאינו מחויב לאכול אח וכתו שבתבאר לעיל סימן קפ"ח ועיש בדברי אחרונים ועיי סימן תפ"ם ס"ק כ"ג:

פ אבודרה"ם ג בשם בפ"ם דיבלאחר הסכלים בשוב בטבל ק מימנא דרבינא מחוות ס"ם ועיין כי"ד סי' רל"ג ה מנהגים בריי"ה ג בבריי' שבת פ"ד:

תצ יש לעשות ביום שני בשעורה לחזר בדבר לשעורת לסחר בביום
הסוה נחלה הסן (סל"ס): **א** ובחש"מ אומר וכו' · ש"מ
דס"ס לא מיקרי י"ש · וא"ל בחס"מ בכ"ס הרחסן הוא ימכלנו ליום שבולו
סוב: **ב** ואנו אין נוהגין וכו' · וכ"ס כ' בשם רש"ל שלחוריים מקרא
קודש וכ"ס בסידורים ומ"ל שלחב
דעת הטור לא דק במנהג ע"ש:
ג משך · מבטו וקחו לכם · תורת ·
שור ח' כשב · בכבשת' לא נשף
חלוט · במדברת · במדבר שני
שבמרבה בהעלותך: **ד** קורין
הרביעי כו' · וה"ל קדיש עד המל
מקרא הרביעי שבשלש מנין הקלוחים
(כ"י כ"י): **ה** י"ש האחרון · פירוש
כ"ז: **ו** וא"א זמן · שמיני לגל
בפני עצמו:

מילה בשמיני לומרים יום ליבשה
מה שלין כן בשאר י"ש
דלין לומרים יום ליבשה הנה ח"ל
שלו בשבת (ליום סימן תקפ"ד
ומנהגים) ול"ל בשעם מטוס דבשבת
לין קפידא כ"כ לבפסיק בין נחוסה
לתפלה כמ"ם סימן קי"ח:

ואם מל יום ז' בשבת לומרים
ביולר פסיוטים של שבת חול
המועד מפני שלומר שיר השירים
בלותו יום ויום ליבשה לומרים
קודם פירש מדשה ותם מל יום לחמרון
בשבת לומרים יולר של שבת חול
המועד ומנהגין בשמועה עברה לומר
פסיוט של יום ז' בגם הוא יסדו ר"ש
הגדול · ותם ים בו מילה לומרים יום
ליבשה קודם פירש מרשה: **ז** ולא
בחתימה · רק מותם מקדש בשבת
לבל בשבת חול המועד של מיכות
מסיים והזמנים מטוס דמלוקן
במוסמן המיל שפי: **ח** שיר
השירים · מפני שמפורש בו ענין
ילולת מלכים ובסוחות קבלת מפני
מסם ימי שמחה וכתיב בקבלת
ולשמחה מם זו עוסה · ורות בשבועות
דלוקה בילקוט רות רמז תתקל"ו מם ענין רות לגל עלרת שנקראת
בזמן מתן תורה ללמדך שלא נתנה תורה אלא על ידי יסורין ושומר
וכו' כל"ל: **ט שלא לברך כו'** · כל"ל דלא כת"ם בדשים קרלקת
סבריה וה"ל רמ"ל בהבוכם סימן ל"ד דמהרי"ל והבודרסם והל"ם פ"ם מס' ס"כ כתבו
כו' ולא כתבתי סתם וכן נוהגין כמו שכתוב בשאר מקומות וכן נראה לי הכמם מעמים דדוקא הילם שסמן קולא להמעמים לגבור מברך
וכו' וכ"מ דעת המנהגים וע"ל דדוקא בשבם כתובים בתקנה בקיסים בגלילה מברכין אבל בחומשין שלו פסיקא שלין לברך וכו' כל"ל
אבל הלבוש וכ"מ ומנהגים ומס"מ בתבו לברך על כלם מ"ן מקפלה וכן שיקר כמנהג קדמונינו:

ולא

שערי תשובה

תצ (ד) לין · בגמ"ם ושוין בגמ"ם ח"ב סימן קל"ג סבוכות ג"כ ביל"ל מקרא קודם ושוין
נרסב"ן ח"ב סימן ר"ו וס"ל בנגר"ל מסם כריבב"ם בסוכם דף ל"ח בסיגר בלין לומרים
מקרא קודם: (ו) בלמרן · בגמ"ם ושוין בב"ח מות יסיר כו' רב"ם בגמם מנהגים פ"ם בלכות ס
מל"ל מוסן בשביעי של פסח ולומרים עדרך מלינם ויסר מת לוגן מרבלוטין ובתב בלין בהרבר
לחר בסבבב ויש סבר לדבר מבם שמרו בסבבדרין דבגיל ו' של פסח בקבו הנם"ם לומר ביום לחר
סקב"ז משמם ידי מלינים כו' ב"ם וב"ם מ"ם של דברי הסוסבות בשירבן דף י' בגנין ו' חיות
יסורבן כו' ב"ם ויש ליסר בשיב בסירם בלחרון של פסח בחרון ברדם ובגב כו' ר"ילין בסמון
לבפסיק בחיבת הסיבר ולבסחין בחיבות בחיבת בחסיבר עד שיגמור סהון בשבתם בשחר בחרזים
ומשבב כוח כי כלן לריך לומר בדבור לחר כל בחרוי דסיבו גם חיבות בחיבת בחסיבר בסחיבר לבפלם
אל ובני ברב מסיבר כמובן:

בש"ע בעיף (ב) בחבלל בדרבו וכתב בגר"י בשם מבב"י מגלו לם בחם בבחרים שבת וח"ם
מקדם בשבת וישראל והזמנים ל"ל לחזור ולם בחם ישראל והזמנים ולא
בזכיר שבת לא יגא ולם חל"ל חזר ולחר מקדם: בשבת יגא וכתב בר"י בלם בבדר חיבם בחבלל בשבת בלחבלל רק בחחיבם בחם מקדם בשבת
מובם שבת לחזר לא יגא ובין בחים רגים בחיבם ע"ב בגמין בם בשבת וב"ח בחבלל בל שבת לחזר בלבד בחבלל בל
וישראל והזמנים לא יגא ולריך לחזור וכן לם בחבלל בשבת בל"ג בחחם בשבת לם בלא בזכיר מובם ח"ם כ"ב בגר"י לם מבבי' לגדיים בחב"ב בחיבן
רב"ח וכבים דברי בחרם"ב בלבלבי חבלל בל"ם: (ג) בלא · וכן בשבת לם בל"ג ו' ולא בלא בחבלל בחבלל בל"ל ד' בחיבן
"ם ובחרת חובן בחיבן ג' וכי' ד' בחיבים לבו: (ד) בלא לגבר · בגמ"ם ושוין בגמ"ם בי' ל"ם בחריב בבבם בחבלל בחבלל בל"ל ד' בחיבן בל"ל ע"ם:

מגדיל

חק יעקב

ד' אומר את יום · וכתב בגמ"ם ומכלן לחיב בחיבן בחבלל בל"ל בחבלל בל"ם דדוקא הבלל לומר
בבם"ם · ובחבלל בגי"ם בחל לחיות בשבת בל"ם בחבלל בל"ם בחבלל בבם בחבלל בל"ם בחבלל בל"ם בחבלל בל"

תצא (א) לא על הגר • דהא ביום טוב מותר להדליק גר ולא על הבשמים דבמולאי שבת מברכין עליהם מסוס נשמס יתירה שמחלקת וביום טוב ליכא נשמה יתירה וביום טוב נמל במולאי שבת לא מברכין לפי שים מחליפים שובים מ"שבים דעתו כמו בשמים :

תצב (א) מיד שני והמישי • במכרי"ן בהלכותיו סימן י"ד כתב שאין להתענות בה"כ בחמישון עד י"ז ימים בחדש שהוא זמן רביעה ולחכוה שהיו מוכנים להתענות וכן כתב רחבי"ם וכן כתב מהרי"ל . וזשמעני שמקדימין להתענות אין מפסידין והם שרוזים ונשכרים • ואם יש מינה בחנו תעניתיה עסי' תקס"ח : יש

תצא סדר הבדלה במוצאי יו"ט • ובו ב' סעיפים

א ה במוצאי יום טוב בין במוצאי יום טוב לחול בין במוצאי יום טוב לחולו של מועד (א) א ג מבדיל בתפלה כמו במוצאי שבת אלא שאינו מברך (א) לא על הגר **א** ג (ב) ולא על הבשמים :

ב ד יום טוב שחל להיות במוצאי שבת אומר באתה בחרתנו ותודיענו :

תצב תענית שני וחמישי ושני אחר המועדים • ובו סעיף אחד

א ה יש נוהגים להתענות **א** שני וחמישי (א) ושני אחר השבת א וכן אחר חג הסוכות ומחרתיים עד שיעבור כל ה חדש ניסן **ב** (ב) ג ותשרי ואז מתענים : הגה **ג** (א) ב מיד ד (ג) תענית לנר לקרות ויחל : (טור)

תצג דינים הנוהגים בימי העומר • ובו ד' סעיפים

א א ה נוהגים שלא (א) לישא אשה בין פסח לעצרת ב עד ל"ג לעומר מפני שבאותו זמן נ מתו תלמידי רבי עקיבא ג ד אבל (ב) לארס ולקדש **א** שפיר דמי ונשואין נמי מי שקפץ וכנס לא היו עונשין אותו : הגה מיהו מל"ג בעומר ואילך **ב** הכל (ג) שרי : (אבודרהם וש"י ומנהגים) :

ב נ נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר שאומרים שאז פסקו מלמות ד ואין להסתפר עד יום ל"ד בבקר ה אלא אם כן חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת : הגה וכמדינות אלו אין נוהגין כדברי אלא מסתפרין ביום ל"ג **ג** ה ומרבים בו קלת (ד) שמחה (א) ו ואין אומרים בו (ה) תחנון (מהרי"ל ומנהגים) ואין להסתפר עד ל"ג בשלמו ולא מגבבו (מהרי"ל) מיהו אם חל ביום

דמיתה לעשות בחותו פסח סעודת אירוסין (עיין סימן תקי"ח ס"כ) אבל לעשות ריקודין ומחולות של רשות נהגו לאסור • וגראה לי דלף מי שעשה סדוכין אסור לעשות רקידין ומחולות : **ב** הכל שרי • היינו לחותן המוכנים נסער מל"ג ואילך אבל לדידן מנהגים אינו אסור דמסתפרים בקרוב ובן היה שמת לו בנו הגדול (ס"ם בחוות האר"י ז"ל) אחרי שאין לומר תחנון ביום הזה :

תצא א ולא על הבשמים • דליכא נשמה יתירה ביום טוב וכאן דאין מברכין על הבשמים בס"ם לי"ט מפני שבמתה יום טוב מ"ב כנקה : **ומי** שהתחיל במולאי פסח מבע"י ומנהג עד שלינה ומדיין לא נתחלל והבדיל ל"ש אם מותר לאחול ממן דלאחוכה גרלה שמותר לאחול דכיון שהשבה ליום הוי חול לכל מילי אלא שחכמים אמרו שלהחור לעשות מלאכה עד שיבדיל בתפלה אבל איסור ממן אין תלוי בהבדלה שהרי לף בס"ם דאסור לאחול ממן ואין כיון שהשבה מותר לאחול ממן (ומיין סוף סימן רס"ג) :

תצב א בה"ב • שמוסיפין שמע מחוך מפתה ומשמה בתו לידי עבירה כמו שמלינו בחוב אבל בעלרת דאינו אלא יום אחד אין מוסיפין : **ב** ותשרי • ואף למנהגו שנוהגים שמותר להתענות בחשרי אחר אסרו הגו מ"מ אין קובעין בו תענית בתפלה : **ג** מיד בה"ב • לאחוקי ממ"ם בהגמ"ג בשם מהרי"ן להמתין עד י"ז הסיון דליתא (ד"מ סימן תקי"ם) וכ"כ ב"ד סי' ר"ל בש"ך שבשבת הראשון שאחר ר"ה מבקרין מי שיתענה בס"ב • ומי שענה אמן א"ל קבלה ועסי' תקס"ו ותקס"ח :

ואם יש מילה לו תתוקה בחותו שבת נוהגין לברכו במנחה פשוט מציות טוב אל תקרי רע : **ד** ת"צ • עסי' תקס"ו ותקס"ח ותפ"ש לא ע"ש :

תצג א שפיר דמי • שמא יקדמנו אחר • וגראה לי דמיתר לעשות בחותו פסח סעודת אירוסין ומחולות של רשות נהגו לאסור • וגראה לי דלף מי שעשה סדוכין אסור לעשות רקידין ומחולות : **ב** הכל שרי • היינו לחותן המוכנים נסער מל"ג ואילך אבל לדידן מנהגים אינו אסור כ"כ ליתא (כ"ח ולבוש ומנהגים וכ"מ בב"י וד"מ) מיהו עד ל"ם אייר מותרין ליתא בשבת ומכאן ל"ם בשבת מותרין בכל ליתא בחותו שבת (ב"ם ומנהגים) : **ג** ומרבים בו קצת שמחה • וכתב בחוות שבולת מ' סיה לגיל לומר אחר כל יום ואמרו גם בל"ג

עטרת זקנים

תצא (א) ואי מברכין על הבשמים ביו"ט שחל להיות בש"ש וכן כתבו התו' פרק הסביא וכ"כ שם הרדבי בשם ר"ג ור' משולם :

תצג (א) וא"א בו תחנון מנהג א"י שנוהגין לילך על קברי רשב"י ז"ל ור"א בנו ביום ל"ג בעומר והעיד ר"א הלוי שהוא היה נוהג תמיד לומר נחם בברכת השכון ובשאיים התפלה א"ל ר"י לוריא ז"ל משום רשב"י הקבור שם שאמר לו אמור לאיש הזה לומר הוא אומר נחם ביום שמתתי ולכן הוא יהיה בנחמות בקרוב ובן היה שמת לו בנו הגדול (ס"ם בחוות האר"י ז"ל) אחרי שאין לומר תחנון ביום הזה :

באר היטב

תצא (א) מבדיל • מי שהתחיל לאחול במולאי שבת מע"י ומנהג עד שלינה ומדיין לא שהשבה לבבדיל במולאי י"ט ס"ם מותר לאחול ממן ובראם שמותר לאחול דכיון שהשבה ליום טוב חול לכל מילי אבל מילי מבן הגרסה ס"ם וכ"כ הח"ם בשיטות ס"ם בשם המנהגי' בס"ם מה"מ מ"ם ויסי נושם ופשם קדום • ולשרים ויהם לך עמ"ז :

תצב (א) מי • שמוסיפין שמע מחוך מבשה ומשמה בתו לידי עבירה כמו שמלינו בחוב • (וכ"ם בכתל הרם מוכר עבירות בחיים מלמקם ולא שוכר ר"ם אלא שוכר קלת ואף בה"ם לא מוכר רק דבר אבוד מסקרן • ובאין מכיון מלמקמו בשופר ואין שים לזיק בתרן וכו' בימים שאנו לאכזר דם בחקלת ס"ן) • אבל בעלרת ואינו אלא יום אחד ג' אין מוסיפין : (ב) ותשרי • ואף לנהגינו שנוהגים שמותר להתענות בחשרי אחר אסרו הגו מ"מ אין קובעין בו תענית בתפלה • ומכיכין אותו בכנה"ב מיד בשבת הראשון שאחר ר"ה ולא בכנה"ג לבתחין עד י"ז לחשון • ומבקרין מי שיתענה בה"ב ומי שאינה אומן ל"ג קבלה ובחב הגה"ם בשם מילה לו אחוה מוכנו לבוך בחנתה אחוה מוכנו אל אקרא רע ע"ש : (ג) מ"ג • ואם אינו בים מילה אלא לחוד ולא אמרו עסי' תקס"ו ותקס"ח ויבלולים לומר מלמים אמינו אין י' מתעמי' רק אלא יאמרו מ"ג קבנו אוה מ"ם אמר ע"ם סימן ג"ז :

תצג (א) ליחא • ובחב הב"ם וכ"ל דאין מנהג בין בישראל בל אלה אמילו לא קיים ס"ו אין נהגו אלא לקיים ס"ו אמר לי הגר ליחא ע"ם ומיין לקמן הגה"ג בשם הבנות יעקב ומיין בחרי הלדמה מ"ג דף מ"ח בהשבה מבשה בירושלים להחמיר אלא ליחא אבל בר"ח אבינו אמר אם אלמנה ע"ם ומיין בא"ח חיבוך ב"י סימן כ"ח שהחיר בשבת הדחק לחי מבא מקום אחר ליחא בג"ג בשומר ואלה ואחר לבריאותו אחר ל"ג בשומר ונחון אלד לביתו ובאים אין ראוים לזוח ממקומם אלא נשאין וגם הוא חולה קלת עדיין ואין לו מי מיבשבנו אם אל מיריד וגם הקרוב מיהבטל הבנין ר"ה המתנגה זו מיהבד לדבכו כו' ולכן החיר הבשאין ובילוף הבחר הוא מקומות הבנינו בחבר ליחא אחר ל"ג בשומר ע"ם : (ה) תחנון • אבנה"ם ובמור וקליבה בחב דבר מנהגו הירושלים בהיום אלאינו בחו ע"ם

חק יעקב

תצא א מבדיל בתפלה • וכתב הפ"ל ז"ל מי שהתחיל לאחול במולאי פסח מבעוד יום ומנהג עד שלינה ומדיין לא שהשבה ליום הוא חול לכל מילי כו' ולכן הין אחבה שמותר לאחול ממן דלאחרים נראה שמותר הין לאחול ממן עכ"ל וכן ל"ל עיקר דאיסור ממן אינו אלא ב-בדלה וכן יש קלת ראיה מהא דמקיין בחה דברים בי"ם אחרון של פסח באיסור ממן שאיל הוא רק ספק דיומא ולא הוכר מן הסקים לאחמיר בשבת אבל אם אין איסור ממן מיום הז' עליו אלא ודאי אין קפידא ואינו איסור חזק בהבדלה :

תצב א וכן אחר חג הסוכות • מבא"ם אחר חג הסכיות וכת"ר כתב דאנשי מעשה וחסידים מתענין אף אחר חג הסב"ות : כ' מיד • מבדיל בנה"ב מי ברולה להתענות בה"ב ומי שיתענה אמן אל"ל שוב אלא אם אינו ומקמן ולקמן סי' תקס"ו ותקס"ח ובשבת שמבדיל אחרים אם בטוח ר"ה אין מבדיל בה"ב עד שבת הבא וכן כתב הגהות והמנהגים וכשם מילה אם מתוכה מבדיל במשמה ר"ה אמ"ל מתוכה אלא אחר חג לסוכות דאחר שבת אין מוכנו מתוכה בדאיתא בשמור סי' הנ"ל ואם ים מילה בחמנים אלו ע"ל סימן תקס"ו וסימן תקס"ח ע"ם :

שעדי תשובה

תצא (א) מבדיל • עבה"ם וכתב בר"י בשם בית יהודה ח"ב מי שבשבת להבדיל במולאי י"ט יכול להבדיל כל שבתות ונשבר בר"י חולק ע"ז וכתב אין לשמוך עליו לשמשם • וכתב בחח"ב בשם הר"ל תבשבתות אין מבדילין אליהו בשבת: אלא במולאי יו"ט ע"ם בדף ס"ח בשבת :

תצב (א) ומיי • עבה"ם ובבה"ג בבא מתחיים דשים דגם לאחר שבועות מתענין וכ"כ בר"י בשם אורחות חיים דיש מתענין בה"ב אחר שבועות ע"ם והיכא דבבות אין לבעות וכמדיתתינו לא נהגו כן : (ג) • עבה"ם ומ' בשו"ת בית אפרים חלק מ"מ סימן מ"ם בבליחות אל מחיבי דאיתא בשתמה בשירה הוא ע"ם ול"ל בשתמה בשירה בה"ל והוא מלמון שם"ם בגילה דף בל' מה בשקום בשירתה שחומה כו' ע"ם :

תצג (א) ליחא • עבה"ם וכתח"ב כתב בשם המבבר אלא ליחא בלל אמילו לא קיים ס"ו אין מושלין עד ל"ג וה"ם בשם ירא אמת שאמילו במקום שאין מזהרים רוגם בחשבות מ"מ אין להחיר ליחא ע"ם ומיין לקמן סי"ג בשם הבנות יעקב ומיין בחרי הלדמה מ"ג דף מ"ח בהשבה מבשה בירושלים להחמיר אלא ליחא אבל בר"ח אבינו אמר אם אלמנה ע"ם ומיין בא"ח חיבוך ב"י סימן כ"ח שהחיר בשבת הדחק לחי מבא מקום אחר ליחא בג"ג בשומר ואלה ואחר לבריאותו אחר ל"ג בשומר ונחון אלד לביתו ובאים אין ראוים לזוח ממקומם אלא נשאין וגם הוא חולה קלת עדיין ואין לו מי מיבשבנו אם אל מיריד וגם הקרוב מיהבטל הבנין ר"ה המתנגה זו מיהבד לדבכו כו' ולכן החיר הבשאין ובילוף הבחר הוא מקומות הבנינו בחבר ליחא אחר ל"ג בשומר ע"ם : (ה) תחנון • עבה"ם ובמור וקליבה בחב דבר מנהגו הירושלים בהיום אלאינו בחו ע"ם

תצא (א) מבדיל • מי שהתחיל לאחול במולאי פסח מבע"י ומנהג עד שלינה ומדיין לא שהשבה ליום הוא חול לכל מילי כו' ולכן הין אחבה שמותר לאחול ממן דלאחרים נראה שמותר הין לאחול ממן עכ"ל וכן ל"ל עיקר דאיסור ממן אינו אלא ב-בדלה וכן יש קלת ראיה מהא דמקיין בחה דברים בי"ם אחרון של פסח באיסור ממן שאיל הוא רק ספק דיומא ולא הוכר מן הסקים לאחמיר בשבת אבל אם אין איסור ממן מיום הז' עליו אלא ודאי אין קפידא ואינו איסור חזק בהבדלה :

תצב א וכן אחר חג הסוכות • מבא"ם אחר חג הסכיות וכת"ר כתב דאנשי מעשה וחסידים מתענין אף אחר חג הסב"ות : כ' מיד • מבדיל בנה"ב מי ברולה להתענות בה"ב ומי שיתענה אמן אל"ל שוב אלא אם אינו ומקמן ולקמן סי' תקס"ו ותקס"ח ובשבת שמבדיל אחרים אם בטוח ר"ה אין מבדיל בה"ב עד שבת הבא וכן כתב הגהות והמנהגים וכשם מילה אם מתוכה מבדיל במשמה ר"ה אמ"ל מתוכה אלא אחר חג לסוכות דאחר שבת אין מוכנו מתוכה בדאיתא בשמור סי' הנ"ל ואם ים מילה בחמנים אלו ע"ל סימן תקס"ו וסימן תקס"ח ע"ם :

שעדי תשובה

תצא (א) מבדיל • עבה"ם וכתב בר"י בשם בית יהודה ח"ב מי שבשבת להבדיל במולאי י"ט יכול להבדיל כל שבתות ונשבר בר"י חולק ע"ז וכתב אין לשמוך עליו לשמשם • וכתב בחח"ב בשם הר"ל תבשבתות אין מבדילין אליהו בשבת: אלא במולאי יו"ט ע"ם בדף ס"ח בשבת :

תצב (א) ומיי • עבה"ם ובבה"ג בבא מתחיים דשים דגם לאחר שבועות מתענין וכ"כ בר"י בשם אורחות חיים דיש מתענין בה"ב אחר שבועות ע"ם והיכא דבבות אין לבעות וכמדיתתינו לא נהגו כן : (ג) • עבה"ם ומ' בשו"ת בית אפרים חלק מ"מ סימן מ"ם בבליחות אל מחיבי דאיתא בשתמה בשירה הוא ע"ם ול"ל בשתמה בשירה בה"ל והוא מלמון שם"ם בגילה דף בל' מה בשקום בשירתה שחומה כו' ע"ם :

תצג (א) ליחא • עבה"ם וכתח"ב כתב בשם המבבר אלא ליחא בלל אמילו לא קיים ס"ו אין מושלין עד ל"ג וה"ם בשם ירא אמת שאמילו במקום שאין מזהרים רוגם בחשבות מ"מ אין להחיר ליחא ע"ם ומיין לקמן סי"ג בשם הבנות יעקב ומיין בחרי הלדמה מ"ג דף מ"ח בהשבה מבשה בירושלים להחמיר אלא ליחא אבל בר"ח אבינו אמר אם אלמנה ע"ם ומיין בא"ח חיבוך ב"י סימן כ"ח שהחיר בשבת הדחק לחי מבא מקום אחר ליחא בג"ג בשומר ואלה ואחר לבריאותו אחר ל"ג בשומר ונחון אלד לביתו ובאים אין ראוים לזוח ממקומם אלא נשאין וגם הוא חולה קלת עדיין ואין לו מי מיבשבנו אם אל מיריד וגם הקרוב מיהבטל הבנין ר"ה המתנגה זו מיהבד לדבכו כו' ולכן החיר הבשאין ובילוף הבחר הוא מקומות הבנינו בחבר ליחא אחר ל"ג בשומר ע"ם : (ה) תחנון • עבה"ם ובמור וקליבה בחב דבר מנהגו הירושלים בהיום אלאינו בחו ע"ם

ז כ"י סיר ומסיק לתנאו מקלת דבנב מבאות וכו' :

יד אברים

תצג בס"ד ס"ק א) ד"ל ימים מל ר"ח אין מתעים מהנ כסם נהגו כסם סיתר וזם כו' ממילא כל ל"ג יום אסור לספסר כו' בגל : (שם ס"ק ב') וכדולי מנהגינו כרשם זו ספרדונם כו' בגל : (שם בבה"א ס"ק ו') ובכונסת גדולה כ' בשלן בפסחים כו' בגל :

בל"ג ונעבנם ע"ם : **ד** בעל ברית י' הוא סנדק וס"ם המוהל ע' ס' תקל"ח ס"ח : **ה** מיהו בהרבה בו' י' הסעם דלכ"ע מהנגין איסור ל"ג יום וא"כ כמסתפרין מר ר"ם חייב וא"ם בכלל נשתנו ל"ג יום מר עלרת ואע"פ מסתפרין ביום ל"ג וא"כ חסר יום אחד מכל מקום הא קיי"ל מקלת היום ככולו וכיון שנהגו איסור במקלתו דיו ואם כן אסור להסתפר לפילו בר"ם סיון עד עלרת (כ"מ) אבל במדינות זו נהגו ליסח ולהסתפר בג' ימי הגבלה · לכן נראה לי דגם ימתו וישתפכו בר"ח חייב וברחתון של ימי הגבלה אחרי' מקלת היום ככולו וכ"מ במהרי"ל ע"ם · ויש עוד דיעה אחרת כשתסיר ז' ימי הספה ו' שבתות ב' ימים ר"ם חייב וא' ר"ח סיון נשתנו ל"ג יום · ולפ"ז אין סיתר אלא בר"ם עצמו ורמ"א הסמיט דיעה זו משמע דלא ס"ל הכי · ובהג"ה סוף מנהגים משמע דמותר ליסח בשבת אלמי שבועות ומיהו אזיל לשיטתיה דשבירת ליה לדינו אסור אלא עד ל"ג בשומר ס"ם : **ו** מקצת · פי' מקלת בני אדם לא יעבנו כך ומקלת כך דהני לא התגודדו :

ויען כי דין זה לא נתבאר כ"כ בפוסקים אלינה לפיך הסיגית ביבמות דף י"ב ע"ב וז"ל מגילה נקראת בי"ח בי"ב בי"ג כו' אקרי כאן לא התגודדו לא תעשו לגודות תגודות א"ל ע"כ לא אתי מקום שנהגו לעשות מלאכה בע"ם עושין מקום שנהגו אלא לעשות אין עושין א"ל אמינא לך אלא איסורא דאסרי להו רבנן לבני י"ד למקרי בע"ו וכן בני ע"ו בי"ד והני כל' תוכות אבל אתם מנהגא דלכ"ע אני ומיהו בתחלה דאתמור אל יעבר דרכו מעני המלוקת · ופרכינן והתם איסורא ניכא וסקתני אילינה ב"ם אוסרין ובי"ם מתירין לעשות מלאכה ואיכא דעבדי כב"ה ואיכא דעבדי כב"ם וכאן כאן תגודות א"ל אתם לא דמי לב' תוכות דאכילה אם זה אין עושה מלאכה אומר מלאכה אות דל"ל ומסיק דדקא ב"ד ה' בעיר ה' אלו עושין כך ואלו עושין כך לא אתי אבל אני ב"ד בעיר ה' אלו עושין כך ואלו עושין כך לא אתי אבל ע"כ ומ"ל לאמרנו מזה דדבר אחינו אלא מנהג לא אמרינן ביה לא התגודדו ובדבר אסור איסור אף אסור מלא מנהג אייך ל"ת ובדבר שיש לתלות אחין מתבטין לאיסור כגון מלאכה ואין בו משום ל"ת ומ"ל נבי הסאורת נמי י"ל כראשה אומר אחין לאנו לאסר אלמו מיהו י"ל דלאמסקנא בכל דבר אייך ל"ת בב"ד ה' בעיר ה' וב"מ בבאמים ביש דף י"ד בתוספות שנהגו שבירושלים ראוי לנהוג איסור מלאכה בע"ם לפי שמתקבלים אם מאקומות אחרים אל"ל ונקשה מה בכך אלא כוונתם כיון שאחרים נוהגים איסור ואם יעבו אינו איתר כמו ל"ת וכ"מ בר"י ורמ"ם אלא נתבו אלא המסקנא לבד ובתב הרא"ם ובמגילה אע"ם אקורין לבני הביר ב"ד ומקדימין לבני הבאים והוי כמו ב"ד ה' בעיר ה' אלא מורין בב"ם ואלא מורין בב"ם לא קריבן ביה ל"ת כיון דלא אבדי הבי מאנה אלא אמקום נורם ואם הים בן מקום זה הולך למקום אחר הים עושה כמותם לא מיחזי בב' ב"ד בעיר ה' שבני הבריבים לא הוי קולאים לבני הבאים אלא בני הבאים קורין לעלמן בבריבים אל"ל ובדברים בתוב וז"ל ודבר התלוי במנהג המקומות שבמקום זה נהגו בך ובמקום זה נהגו בך אפילו נתקבלו בני ב' המקומות במקום אחד ועשה כל אחד כמנהג מקומו ל"ל הא אל"ל · ל"ל דאפ"ל אפילו הם ב"ד אחד בתירוץ ראשון שבתב הרא"ם :

ונ"ל דוקא במנהג הדומה למגילה דבמגילה הבריבים נ"ב אל"ל שבבאים מתרבים קורין מגילה אחרת אבל שבמדינות הולין מנהגים לתענות אחרים בדבר בגון אלו אוכלין מלב בני רימ"ם ואלו אין אוכלין אם נתקבלו בני אחרים לעשות מנהג הוא הוא אם מקום אחר לריכים לעשות מנהג הוא הוא וכמ"ג ס"ק דע"ל בתוב אם נתרב המקום מאין יוכב ואם"ב אזרו לעם אם מקום אחר ל"ע אם מ"ייבים לנהוג בך אבל עמ"ם אי' אם"ם ובמ"ם אי' כ"ם ועיין מ"ם אינן תרכ"ד : **ובב"ה** בעון הבאמה אחקו קלחה לא אייך ל"ת (אבר"י אינלאן) ובת"י אינן אם"ם בתב אים אולקן מי אבנה אומרא אפני אסיר מתמירים במקום אילא אבם לא אייך ל"ת (רמב"ם פ"ב מע"ל) (ומבם"ל) הינא אבני אומנות אחר אין בבם אילוק לף על פי אשאר בני אביר אין עושין בן אותר (ברא"ם ס"ח אינן ב"ן) ועיין בתשובת הרל"ב אי' כ"ש ובב"ג ס"ק דינמות ואם רוב הקהל נוהגים בך לריכין המיעוש לנאנ כרוב (ע"ב בב"ה) :

אחריו

שערי תשובה

ע"ם לא עיי"ם אבל בלילה אלאחרתו יום ל"ג בשומר בקומת דלילו ביומו ע"ם : (ו) ברית · אבב"ם ועיין מת"ב בשם ארא אמת מי אבלתו ימי אבלו אין ר"ח ל"ל מותר להסתפר ומוב לעשות בחרה ועיין בדגול מרבבה בשבת שלמני הבחונה אקורין אסין המלן מותר להסתפר בע"ם ועיין לקמן ס"ק מ' בשם אגרות הרמ"ז : (ח) מקומות . ובשם אחר"י ז"ל בתבו אלא להסתפר בלל עד ארב תב אבנוניות ע"ם ובתב בבנאות הרמ"ז אוף אינן ב' אלמי מבי אחר"י ז"ל אפילו אם יזמנן ברית מילה אין להסתפר בכל זמן אשתנה :

אחריו

באר היטב

אמנם מבארב ס"ם דאשתר להסתפר דאם בשם אלילה אל"ב אמי"ם אם יעקב : (ו) אבם · זאם דעת אחר"ז · ואחר"ל אחר ובן דעת אקלם אחרונים וא"ם אילה דאשתר אחר נשנו ואין לאחריר בדינים אלו בא"ם בא"ם ג' ח' : (ז) ברית · ע"ל בב"י אינן אקב"ע אבתר דבאלי ברית נקראים אבתרקים ואחאל ואני אבן בבינאל לף אחינו אל בעלמו · ואחרים לאבתר אבנ בקוד בריאם לבא"ם ב"ב בתנבאים אב"ב אם"ר ואבאר"ם דלא אבלמו · ואחרים לאבתר אבנ בקוד בריאם לבא"ם ב"ב בתנבאים אב"ב אם"ר ואבאר"ם עד ר"ח אייר וא"ם בבלל נאחרו ל"ג יום אב אבנות ולף אל אי אבאבתרון בינאם ל"ג ואם בן אחר יום ג' ע"ם אם אל ק"ל אקלת בינאם בבלו ובינן אבתנו בבאלתו דינו וא"ב אחאר לבתר אחילו ר"ח אינן אב אבנ ב"ב אב"ם · ובתב אב"ם אבל אחרונים זו אבנו ביבאל אלבאם אחר אבנלם לבן ל"ל דלא יבאו אבנים ב"ב אב"ם : אבקלת ב"ל לא יבאו אבן ואבקלת בן דאחי לא אחנודו · ועיין מ"ם אבתרון בנוגות דינאם אבלא אבנו אבנות אבנדים ע"ם · אי אבבנ לבנאם ב"ב בבאבנ אבנו אין בלן אבנאם לא אבנודו ל"ם אינן ל"ד : (י) בבאינן · אבל אם אינם אינאר לאחאר אינלר בינאם לא אחי בבבאל בבאבנ אבנ אבנ · ולאחר אבבנו בבאבנ אבנאבם אינבם ע"ם אינן אם :

אבנאות

חק יעקב

בם בשרב אל יום ל"ב וכ"ב בבנבנים בדין הבתנון אבן נוהגין בבעברין ובאיבם ובסיי"ל בתב הבנבנ בבאבנבנ אבן אומרים אחר אבאב"ב בשרב אומרים אחר אבאב"ב בשרב אומרים אחר אבאב"ב אבנ ב"ב אין להסתפר עד ל"ג בשלמו הוא אבנבנ אבל אי אבהבנו אבל לעאון בינאם אבל אבנ אבנ אבנ

תצד מלחמין לתתמיל ערבית בכניסת שבועות כדי שיהיו ימי הספירה תמימות: (א) וקורין בראשון ה' מן בחדש השלישי · אמרינן בגמרא מי"ל דמ"ל לקרות פסוק הראשון ואחר כך מתמיין מקדמות מילין כו' יש לתמוה הרבה איך רשאים להפסיק בקריאה דהא אסור לפסר בד"ת אסור כמ"ש בסימן קמ"ז וכל הסחיריים המקריים עם לימוד כלן נ"ש בשבת הזה שהוא אינו מענין הקריאה כלל לפי שם יש להפסיק

תצד סדר תפלת חג השבועות

א א ביום חמשים לספירת העומר ב הוא חג (א) השבועות וסדר התפלה כמו ביום טוב של פסח אלא שאומרים את יום חג השבועות הזה זמן מתן תורתנו ג וגומרים אתמול ומפטיר קורא בשני וביום הבכורים ה ומפטיר (ב) השלישי עד סוף הסדר ומפטיר קורא בשני (ג) במרכבה דיחזקאל ומסיים בפסוק ותשאני רוח:

ב ו ביום השני קורים בפרשה **א** כל (ד) הבכור עד סוף הסידרא ומפטיר קורא כמו אתמול ומפטיר בהבקוק מן **ב** ויי' בהיכל קדשו עד למנצח בנגינותי:

ג ג ז אסור להתענות (ה) במוצאי חג השבועות:

תצד קשה לי סילוק מי אומרים בשבועות יום מתן תורתינו הלא קי"ל כרבי יוסי דאמר בז' בסיון נתנה תורה דהא קי"ל דבעי לפרוסי ו' עומות כמ"ש בי"ד סימן קל"ו (וכמדומה שראיתי קושיא זו בלחמו פסק) ולדין לעולם שבועות בו' בסיון · ובאמת הרמב"ם פ"ה מהלכות המומחה פסק דה"ל לסרום רק ג' עומות · וכתב הכ"מ דגירסת הרמב"ם והרשב"א דהמנים ס"ל ג' עומות וכפסק כוות יסו ע"ש · וא"כ מנהגינו הוא על פי הרמב"ם ומ"ש בי"ד כרבי יוסי היינו למומרא · ומה שקשה עוד דהתורה ניתנה ביום ג"ח לפסירה דהא יצאו ממצרים ביום ה' והתורה ניתנה בשבת בבר הי' כי"מ דבא לרמוז לנו י"ש בני מל גליות · ואפשר דהיינו דקאמר יום ח' הוסיף משה מדעתו ואין כאן מקומו:

בליל שבועות אין מקדשין על הכוס עד ל"ה דכתיב תמימות תהיינה (ע"ה ומ"כ): **איתא** בזוהר שהחסידים הראשונים היו נעורים כל הלילה ושוסקים בתורה וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן · ואפשר לתת טעם ע"פ פשוטו גפי שישראל היו ישנים כל הלילה והולרך הקב"ה להעיר אותם בדחיתא במדרש לכן אנו לריכים לתקן זה:

ועפ"ד ס"ג שבבוקר אין לברך עפ"י ונס אין לברך על עלית קטן כמ"ש סימן מ': **ולענין** ברכת שהיה לבי מסופק דבסימן מ"ז סי"ב כתב לף אם למד בלילה וכו' א"ל לברך כל זמן שלא יישן מטמע דאם נעור כל הלילה ולא"מ בגמרא ס"ד דסוכה סוכה דלא מבסקי לילות מימים א"ל לברך על הסוכה אלא עשה ח' כל ז' וע' סס' חרל"ם מיסו קשה דהא אין קי"ל סיגם ביום לא הוי הפסק אפילו שיגם קבע וא"כ י"ל דגם בלילה הסיגם לא הי' הפסק אלא שמתחלה אין דעתינו לעסוק רק ליום ולילה ח' ובקשה בבוקר קודם ע"ה אז נחשב ליום שאחריו · תדע דהא לר"ת א"ל לברך קודם ע"ה דנפסר בברכה של אחמול עד שיאור היום א"כ לדידן נמי יש לומר כיון שמוכנין לברך כל יום בברכה התורה אם כן מעיקרא לא היה דעתו נפטור רק ליום ולילה לכן לריך לברך ברכת התורה בשיאור היום וכן נראה עיקר אך הרולה

לנאת ידי הפסק יסמוך ברכת התורה מאחר ודיתכון לנאת י"ח: **ועיין** סימן רל"ה דלריך לקרות ק"ש בין אתין קורא על מטתו:

ואי בכתבים אלה אל ליל שבילה בשבועות יסמוך מעתו: **כתב** המ"ב סי' ו' בשבועות קורין בעשר הטעמים הדברות · ובשבת הטעמים אז קורא לא תרצח הלר"י בשבת ע"ש · ובמקומי פרשת יתרו כתב שבעלרת שבוע דוגמת מ"ת ומתרגמין הדברות קורין כל דבור לא יהיה לך ודבור זכור בנגינות גדולות לעשות מכל ח' פסוק ח' ודברות לא תרצח בנגינות קטנות לשבת יתרו קורין לא יהיה לך וזכור בנגינות קטנות ולא תרצח ונומר בנגינות גדולות לעשותם פסוק אחד כי לא מלינו פסוק בתורה מב' חיבות ונם בתנכי ונו' יש נגינה גדולה ע"ש וכפ' אור תורה כתב דיחיד קורא בחמתון ובלבור קורא הטעמים וכ"כ הכתב בע"י ביתרשלמי פ"ז דשקלים ע"ש: **א** כל הבכור · ואם הל בשבת מתחילין עשר תעשר: **ב** וה' בהיכל · ובמדינות אלו מתחילין תפלה לחבקוק: **ג** אסור להתענות · מפני כשמל עלרת בשבת היה יום שבוח הקרבנות אחר השבת ועמ"ש בסימן תכ"ט · סגנים מיתרות' במלאכה בחסרו תג ב"ג מ"ש ועיין יד אפרים

בגמ"ר

באר היטב

תצד (א) שבועות · עמ"ש בס"ם דלכ"ע נתנה פסורה ביום ל"ה לספירה לפי קבע פס"י תג בשבועות לחדות ביום ע"ן לפי רס ע"ם ועמ"י · ומסרכ"ם בס"ה פרק ה' דע"ם בכוגיא בס ס ולפרן נוגעין בבדוון וכו' פקפס ג"כ קוטות זו ומפרן שם דכוות פס"ו בזה לשורות דיולפת פס ז קודם לאכמס בשבלה ובזמן מיין שם · ושפ"ל אמרתי דזסו כוונת רב יוסף דביומא דשלרת שבוי ליס שבלה אלא אמר לי לאו דקדק בו מוכא · הרא מלי ספי ליבא דקאמר לי לאו סא יומא דקא גרס דשבת ביומא קא גרים · מי ליא לפיסר לי לאו מתן תורה · ושוד לי לאו מתן תורה · ומה דאמרינן שתנה שבת אם מפנס בראשונים אם מקבלין אם בתורה מושב ואם לאו מרינו מתוירן לאוסו ובוסו · ושוד אתרי שבת רב יוסף פנינו שכל אדם כשמאיריגן בסוף סוסס אבשבת יתרו לא יהיה לך אמר אביי אמר רב יוסף לא אמר אנוס אמיתת בתיבת אמרה ע"ם · ואלן אפשר דאמתת בתיבת אמרה סוא ברוך מבסר מיבי ואין זס מגדר אנוס · ולפי אם אבשבתי היס כוונתו כך כשם דאמר לי לאו אמר יומא וכו' דיוקא אם אמרו לידי ירלפת אמר · וא"כ ל"י היס אמנלה בשיס אנו ע"כ אמנלה אינלא אמר לי לאו אמר יומא דאמרת ל"ל ביום ט"ן אבבי ל"ל אי לא יומא דקא גרים ל"ל אי לא יומא דאמרת אמר לי לאו אמר יומא אלא ביום ל"ה בשיס ל"ה אם מוכא דיולפת אמר קודם לאכמס בשבלה ובזמן ולא היס אמנלה אלי בלוס ולכמס יוסף אינלא בשוקא · אבל אמנלה דיומא דשלרת אינ ביום ט"ן ובזרך לאבן בס"ם אפסרו"ם ודו"ק · ובכמו אלתרוחים אמתרין לאמנלה פרבים בבבינים אבשבת כדי שיהיו אמתרוחים ימי אפסירה : : (ב) אסלינו · בתב אמ"ב סימן ו' בשבועות קורין בעשר אמתמון ולא אי לא אבלה אינ אינלא וקורא אלי"ו בקנ"ן ובס"ם אחר אינ אינ אינלא אבשבת אמנלה אי אינלא אלי אינלא אלי"ו אבשבת ע"ש ובזכ אבל אינ אינלא אבשבת אמנלה אינ אינלא אינלא אינלא

תצר (א) א"ת ובזמרו קורא אסרו חג בגת. רבינו ירוחם פי' בן השועה (האגור):

יד אפרים

תצר (בס"א סק"א) לחם יום לנו לפסחים ומצותי כו' כלל: (בסב"א) כרים פי' ומיין כפי' דף ס"ג מבוקר מין לגרך מ' כלל:

בסנמ"ר ס"ב דבנה: ד מתחלת ר"ח סיון · דמיד בב' בסיון מ"ל מקח לקדש לחודש בדלתיתא ס"ם דבנה: **כתב** סנמ"ג סוף י"ם ג' ימים קודם שבועות אין מתענים הסוי ימי הגבלה מעשה דבסני בסיון מותר להתענות אבל מהו הטולם מלא להתענות מעשה שבתבתי לעיל: ה רשעות עשבים · ואם מל שבועות ביום מ' שוטן בבמיסת שבת (מהרי"ל) ס"ל כיון שאין רגילים למאכל בשבת אם כ' לשלמן בשבת ו"ש עיין סימן ס"ם סב"ם · ואפשר לומר כיון שמסב עליסם מבע"י שרי לשלמן כמ"ש סי' ס"ם ס"ך וכן נהגי לשושן ב"ש · ולפשר דנם מהרי"ל לא בת אלא למעשי אלא ישמה בשבת כיון שבוזמתו לצורך י"ש דאין שבת מכין לי"ש:

נודגין לשמיר אילנות בבב"ב ובבחים ונלאם לי הטעם מיזכירו מבעלת גירונין של סיגות אילן ויתסגלו עליסם: ו חלב · יש כרכם שמים ומ"כ הטעם דאיתא בזוהר אלוהן ז' שבועות הוו ליעקבל שבעה נקיים דוגמת אלה הבמרת מנדתם וידוע מדם נעבר ונעשה מלב· וסימנו מדין לרשמים · ומנהג אבותינו תורה היא לך יש ליזהר אלא יבא לידי איסור ועני"ד סי' ס"ם דאל"ל לספסיק בב"ם אם אינו אוכל בגיגה קבס· ויזהר ליקח מזה אחרת: ז בנו השני תבשילין · כלומר בשם שבפסח ע"ש זכר לקרבן ה"ם בשבועות: ח וצריכים להביא כו' · דאסור לאכול בשר ומלב מלחם ח' · ונכן נהגו לאחיותם בם ממתם דאו בודאי יצטרך לסביה לחם אחר לאכול עם בשר · ויזהר לספיק אחר יפה כמ"ב סי' תס"ח ונם ליריך מרדם מדבש כמ"ם ס' תנ"ח סי"ם ודלת בשקלת בשים שמבסבין אותה על גדם הבני דהא בלוע משבר אל שבר מסמנינים שבי"ד סי' ק"מ ס"ג: ט זכרון לב' הלחם· ות"ל יהו של מבי"ם דוגמת אחי סלמס · כתב בפל"ם אלא יתלקו מעבים להרים בבב"ב מד אחר אבלה י"ם כדי מיוכלו לברך אל אחר אבלה י"ם:

סנה ו ואין לומרים (ו) אחנון ד מתחלת רמה מדם סיון עד ח' בו דהייט אחר (ז) אסרו חג · (הנהות מיימוני הלכות ברכות ומנהגים) ז ומנהגין ה לשמות (ו) שבבים בשבועות בב"ם וכבחים זכר לשתחת מתן תורה ומנהגין ח בכל מקום לאכול ט מאכלי (ח) ן י חלב ביום רמאון אל שבועות · וכ"ל הטעם אסור ז כמו אמרי הבשילין אוקמתין בגיל אסה זכר לאנגה ואחר לחגיגה בן אוכלים מאכל חלב יא ואחר כך מאכל בשר ה ונריכין לבניה אמתם ב' לחם אל הבלגן אסות אמקום אחזנת ים בזה ט זכרון יב לב' אלחם אסיו מקריבין ביום הבכורים:

לספסיק ומאמתי מקרוב שבגיטו רבנים מובסקים לאורר אקדמות קודם אמתחיל אסבן אבריאה אל קרילת אתורה וכן ראוי לנהוג בכל הקהילות ובם ביניב אחנם אתומרים ביום אני אחר אסוף ראחון אל הספרים ראוי לנהוג בן אלא אלין הספרים מגילת ב"כ כמו אקפ"ת:

איזה

לקרות ק"ם אחר ג"ם בין אלין קודם אל מאמר · ליל שבועות אסור בגיזוז ואם אל ליל אביליאם יבאת אבר אבוזות: (ח) אלב · יש אדם אשאים אל"ב אסאם אחזון ו' אבוזות אי ישראל ז' אקיים הזנאת אלם אנדאם ויזוא דאם נאבר ובאבם אלב ואיבו אדון לראחזיה ואנבא לבוזיבו אוכא בוא · לך יש לאבר אלא יבא לידי איסור ואין לבאר אבל בגיגה קבס · ויזהר ליקח אבס אחרת אב"ל מ"ג · ובבבנ"ב כתב אי נהגו לאכול דבא אלב ואבבך בבבא אחזון ואוכל בשר ב"ב אי · ומ"ל אימן אק"ם דאלב אבאלב ב"ם אל"י אינו יאודי יש לנהוג בו לאיסור ואין לנהוג אלא ביום בוא אינה אבאם אלא ל"ג אבאים מ"מ אם הייתי במקום אנוהגין אינר לא אינה מוחה ביום: יא ואחר כך מאכל בשר · בספרי מ"י אלל מ"ו אסק"ם כתבתי בשם אבלבו דים אוכלין בגיבה בשבועות אנחה אל אלבת אלף ליבא אסאק בשיעור ו' אעות מ"ב אומכין בשבועות לקיים אמנהג ובם בוא אלב לאכול בשחרית בבר בתעבל אמאכל אלך יש לאנץ אינו בם בתבה אם בשם זכרון אבאם אעם לאחיר בשבועות לאכול מאכל אלב ובבר בשבועות אל"ב ומ"מ אומר נאבו ירחיק אבאם וכן אסבאת אחחרונים דבא בחג אבשבועות יש ליזהר בכל אשבה ובע"ם בי"ד אימן אל"ם: יב שתי לחם · אחר לאמאכל אלב ואחר לאמאכל בבר וכן צריך לשיאה לו אחי אבאים ובבא"ב כתב וא"ל ואבאבדרן אזכן לב' אולחנות:

שערי תשובה

אסרים אבר ד' בעיף ע"ו מ"ם בזה: (ו) אבבים · אין בא"י בר"י בשם אבר"ו לינני ומבר"ם זבוחא אליל ב' מותר נאוב אף לפי דרך אחאת ע"ם ואין לבאל ס"ם ח"ן אבאבנן לאחר רוח בשבועות ואפ"ו בבב"ם ד' קב"ח בתב אבשם אלבי אבוד אבלך ע"ם אח נבלית ובקב"ם אבבלא אבאבנן אינו ובודאי בבלבת אולי ואבילת רוח בכתבם לאיתם דוד ע"ם ואין בבר"י בשם אילנות אבאים כי' ובודאי בבלבת אולי ואבילת רוח בכתבם לאיתם דוד ע"ם ואין בבר"י בשם אילנות אבאים כי אבאן אל"ם אבשם לבד"ב בבלבת אבאבת בבלבת אבאבת בבלבת אבאבת